



Zpráva o činnosti České speleologické společnosti za období 2021–2024

Praha, duben 2025

Zpráva o činnosti České speleologické společnosti za období 2021–2024

sestavil a redakční úpravy provedl: Jan Sirotek

XXX

vydala Česká speleologická společnost, Praha

Praha, 2025

ISBN: XXX

Česká speleologická společnost (ČSS) je spolkem založeným dle Občanského zákoníku. Jejím posláním je objevovat, zkoumat, dokumentovat, studovat a chránit jeskyně a ostatní krasové či pseudokrasové jevy, jakož i umělé podzemní prostory. Sdružuje zájemce o speleologii z celé České republiky.

Je financovaná především z členských příspěvků, darů, příspěvku Hasičského záchranného sboru na činnost Speleologické záchranné služby (SZS) a případných grantů či dotací na konkrétní projekty či publikace.

ČSS je členem Mezinárodní speleologické unie (UIS) a Rady vědeckých společností ČR (RVS). SZS je členem Integrovaného záchranného systému ČR, Červeného kříže a Sdružení evropských speleologických záchranných služeb (ECRA).

Obsah

Úvodní slovo předsedy	6
Členská základna	7
Zpráva předsednictva.....	9
Řešená agenda	9
Individuální členové ČSS.....	16
Ocenění	16
Zpráva o hospodaření	17
Výnosy	17
Náklady	18
Sklad tiskovin a reklamních předmětů	19
Administrativa.....	19
Závěr	20
Zpráva dozorčího sboru.....	20
Ediční rada a publikační činnost.....	21
Sekretariát ČSS.....	22
Knihovna	22
Činnost ostatních organizačních složek.....	22
Speleologická záchranná služba	22
Pracovní komise	25
Centrální akce	27
Speleofórum	27
Konference Kras, jeskyně a lidé	29
Setkání jeskyňářů	30
Mezinárodní rok jeskyní a krasu	31
Speleowiki	31
SpeleoGO.....	32
Speleopojištění.....	32
Speleokurz.....	33
Partneři	34
Donátoři.....	34
Speleopartner.....	35
Anketa Komunita ČSS.....	35
Struktura respondentů	35
Odpovědi na jednotlivé otázky	36
Další podněty	40
Základní organizace.....	41
ZO ČSS 1-01 Český kras	43
ZO ČSS 1-02 Tetín	45
ZO ČSS 1-04 Zlatý Kůň.....	48

ZO ČSS 1-05 Geospeleos	50
ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha.....	56
ZO ČSS 1-07 Krasová sekce	65
ZO ČSS 1-08 Týněčanský kras.....	68
ZO ČSS 1-09 Niphargus	72
ZO ČSS 1-10 Speleoquanaut	72
ZO ČSS 1-11 Barrantien.....	78
ZO ČSS 2-01 Chýnovská jeskyně	78
ZO ČSS 2-02 Šumava	83
ZO ČSS 3-01 Macarát	84
ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň	84
ZO ČSS 3-03 Šumavský kras.....	86
ZO ČSS 3-05 Permoníci	87
ZO ČSS 4-01 Liberec.....	88
ZO ČSS 4-03 Labské pískovce	91
ZO ČSS 5-01 Bozkov	97
ZO ČSS 5-02 Albeřice.....	102
ZO ČSS 5-03 Broumov	103
ZO ČSS 5-05 Trias.....	105
ZO ČSS 5-07 Antroherpon	105
ZO ČSS 6-01 Býčí skála.....	107
ZO ČSS 6-02 Vratíkovský kras	115
ZO ČSS 6-04 Rudice	115
ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí	117
ZO ČSS 6-06 Vilémovická	123
ZO ČSS 6-07 Tišnovský kras.....	125
ZO ČSS 6-08 Dagmar	127
ZO ČSS 6-09 Labyrint	149
ZO ČSS 6-10 Hluboký závrt.....	154
ZO ČSS 6-11 Královopolská.....	156
ZO ČSS 6-12 Speleologický klub Brno	160
ZO ČSS 6-13 Jihomoravský kras	167
ZO ČSS 6-14 Suchý žleb	171
ZO ČSS 6-15 Holštejnská.....	176
ZO ČSS 6-16 Tartaros.....	187
ZO ČSS 6-17 Topas.....	191
ZO ČSS 6-18 Cunicunulus.....	206
ZO ČSS 6-19 Plánivy	210
ZO ČSS 6-20 Moravský kras	221
ZO ČSS 6-21 Myotis	223
ZO ČSS 6-22 Devon.....	229

ZO ČSS 6-23 Aragonit.....	233
ZO ČSS 6-25 Pustý žleb	234
ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno.....	243
ZO ČSS 6-27 NP Podyjí	244
ZO ČSS 6-28 Babická speleologická skupina	246
ZO ČSS 7-01 Orcus.....	247
ZO ČSS 7-02 Hranický kras	248
ZO ČSS 7-03 Javoříčko.....	251
ZO ČSS 7-04 Sever.....	252
ZO ČSS 7-05 Mladeč – Vojtěchov.....	253
ZO ČSS 7-08 Sovinec.....	254
ZO ČSS 7-09 Estavela.....	256
ZO ČSS 7-10 Hádes	258
ZO ČSS 7-11 Barbastellus.....	258
ZO ČSS 7-14 Ludmírov – Štýmberk	258

Úvodní slovo předsedy

Česká speleologická společnost je jedním z největších spolků České republiky, sdružuje zájemce o podzemní prostory přírodní i umělé. Těžiště činnosti členů je v České republice, kde na několika desítkách speleologických i montanistických lokalit provádějí explorační, mapovací a další dokumentaci podzemních prostor. Při své činnosti dnes již běžně spolupracují s dalšími odborníky - geology, mikroklimatology, hydrology, ekology, paleontology nebo historiky. Speleologie je uznávaným oborem. Mohu konstatovat, že byť jsou členové České speleologické společnosti hrdi na svůj "amatérský", tedy nezávislý status, najdeme mezi nimi celou plejádu profesionálů, kteří jsou špičkami v jednotlivých dílčích oborech speleologie.

Členové spolku se pravidelně účastní světových exploračních expedic na několika kontinentech. V současnosti jde především o kras Balkánu, Čínu, Gruzii, Mexiko, Norsko, Slovensko a další. Česká speleologie je ve světě etablovaná a má dobré jméno. Do mezinárodních struktur se zařadila také námi zřízená Speleologická záchranná služba.

Za uplynulé čtyři roky se podařilo spolku částečně modernizovat a zjednodušit vnitřní procesy, byla nastavena rozpočtová pravidla a pravidla financování Speleologické záchranné služby ČSS. Podařilo se rozběhnout zahraniční pojištění speleologických aktivit. Důležitým krokem byla stabilizace rozpočtové bilance, která se v předchozích obdobích dostávala postupně do ztráty. Za důležitý považují rovněž mírný nárůst členů, stejně jako vysokou návštěvnost stěžejní komunitní akce - konference Speleofórum. Podařilo se nám vstoupit do Rady vědeckých společností. Předsednictvo ČSS se muselo vypořádat s odchodem klíčového zaměstnance sekretariátu. Naopak Ediční rada byla personálně obměněna a rozběhla celou řadu nových publikačních aktivit.

Česká speleologická společnost je fungujícím, živým a pulzujícím spolkem a já doufám, že takovým bude i nadále.

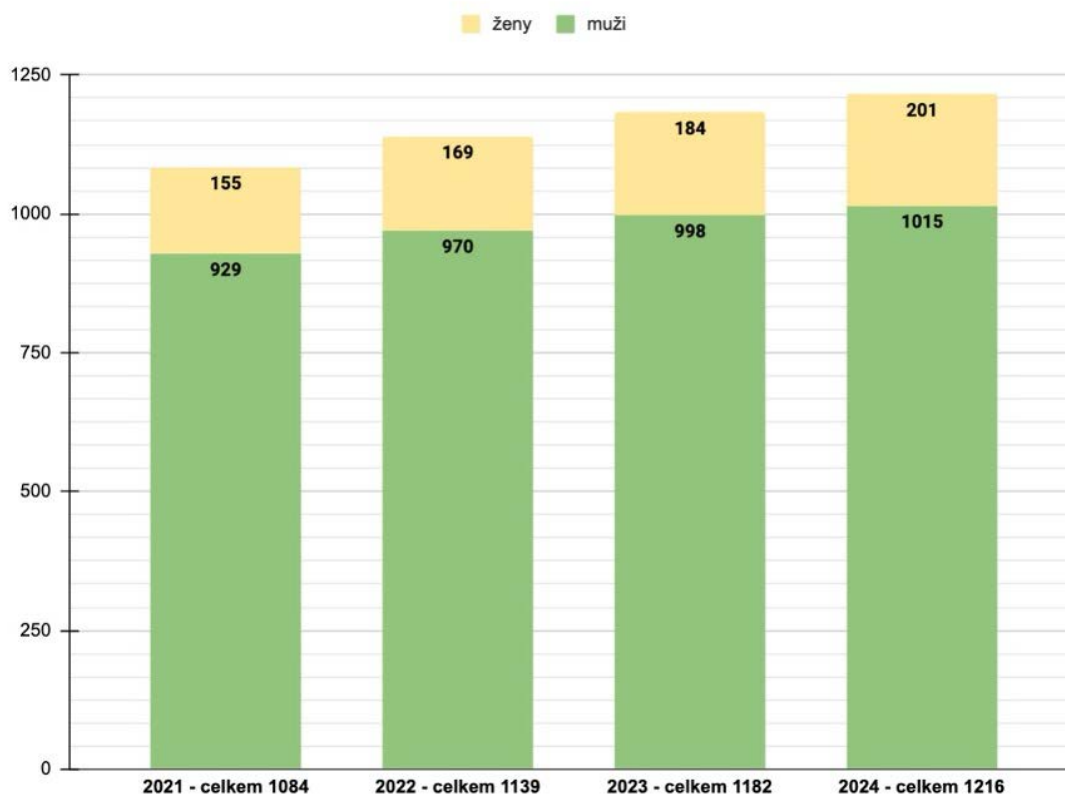
Jan Lenart, předseda ČSS

Členská základna

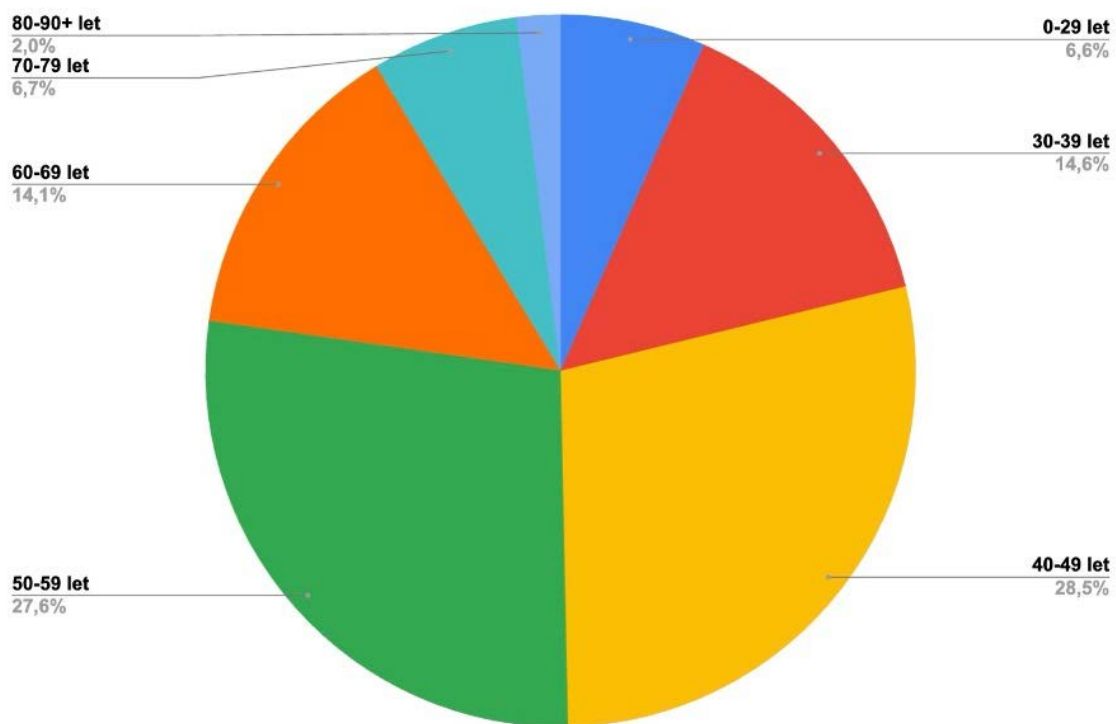
Obavy z úbytku členů po zvýšení členského příspěvku valnou hromadou 2021 se nenaplnily. Naopak, každý rok došlo k mírnému navýšení počtu členů a oproti roku 2021 jsme zaznamenali nárůst členské základny téměř o 20%. Poměr mezi jednotlivými druhy členství v roce 2024 je následující:

1. řádný člen	1081 členů
2. individuální člen	60 členů
3. člen čekatel	34 členů
4. přispívající člen	27 členů
5. čestný člen	14 členů
Celkem	1216 členů

**Vývoj členské základny České speleologické společnosti
- muži a ženy - v letech 2021-2024**



Věkové složení členů v roce 2024 - %



Zpráva předsednictva

Předsednictvo ČSS se scházelo na pravidelných zasedáních společně s dozorčím sborem pětkrát do roka. Zasedání se konala v sídle ČSS v Praze, dále v Brně a ve Sloupu. Celkem se v uplynulém období uskutečnilo 19 zasedání.

Předsednictvo pracovalo ve složení:

- Jan Lenart - předseda
- Jan Sirotek - místopředseda
- Libor Láník - hospodář
- Michal Hejna
- Zdeněk Motyčka
- Mojmír Závíška
- Jaroslav Šanda (rezignoval v květnu 2024)
- Miroslav Manhart (nahradil Jaroslava Šandu)

Účast členů předsednictva, dozorčího sboru, náhradníků a hostů na jednotlivých zasedáních dokumentuje přiložená tabulka:

Účast na zasedání předsednictva a dozorčího sboru	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
	1.10.2021 Sloup	8.12.2021 Praha	24.2.2022 Brno	22.4.2022 Sloup	9.6.2022 Praha	5.10.2022 Brno	14.12.2022 Praha	15.2.2023 Brno	21.4.2023 Sloup	13.6.2023 Praha	13.9.2023 Praha	12.12.2023 Brno	14.2.2024 Praha	19.4.2024 Sloup	6.6.2024 Praha	19.9.2024 Brno	11.12.2024 Praha	26.2.2025 Brno	24.4.2025 Sloup
Členové předsednictva																			
Jan Lenart	A	A	A	A	A	A	O	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Jan Sirotek	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Michal Hejna	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	O	A	A	O	A	A	O	A
Libor Láník	A	A	A	A	A	N	A	A	A	A	O	O	A	A	O	A	O	A	A
Zdeněk Motyčka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
Jaroslav Šanda	A	O	A	A	A	N	A	A	O	N	A	A	A	O					
Mojmír Závíška	A	A	A	A	A	N	A	A	A	A	A	A	A	A	O	A	A	A	A
Miroslav Manhart															A	A	A	A	A
Náhradníci předsednictva																			
Miroslav Manhart	A	A	A	A	A	N	A	A	A	A	O	O	A	A					
Jan Mertlík	O	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Členové dozorčího sboru																			
Vratislav Ouhrabka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	O	O	A	A	A	A	O	A	A	A
Bohuslav Koutecký	A	A	A	A	A	A	A	A	A	O	A	A	A	A	A	A	A	A	O
Tomáš Mokřý	A	O	A	A	N	A	N	A	A	N	N	N	N	A	N	A	O	O	
Náhradník dozorčího sboru																			
Vít Kaman	O	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Sekretariát																			
Veronika Vlčková	A	A	A	A	A	A	A	A											
Kamila Svobodová									A	A	A	A	A	A	O	A	A	A	A
Giovanna Labajová														A	A	A	O	A	A
Náčelník SZS																			
Roman Šebela			A	A		A			A			A							A
Předsedové pracovních komisí																			
Josef Wagner				A					A					A					
Libor Čech				A															
Radim Břom					A		A			A			A						A
Hosté																			
Jiří Hovorka												A							
Libor Matuška				A					A										
Jiří Buček									A										
Marek Audy			A	A															
Lukáš Falteisek					A								A						A
Igor Harna						A													
Luboš Stárka																	A		

Vysvětlivky: A přítomen
N nepřítomen
O omluven

Poznámka: tabulka bude aktualizována po posledním zasedání předsednictva 24. 4. 2025 ve Sloupu

Ze zasedání předsednictva byly pořizovány zápisy, které jsou dostupné na sdíleném disku předsednictva na platformě GoogleDrive. Na základě zápisů byly průběžně publikovány a členské základně rozesílány oběžníky.

Řešená agenda

Předsednictvo se v průběhu čtyřletého období zabývalo pravidelnými, resp. opakujícími se tématy, mezi které patří:

- příprava a schvalování rozpočtu na jednotlivé kalendářní roky,
- příprava centrálních akcí Speleofórum a nové konference Kras, jeskyně a lidé,
- rozhodování o přijetí individuálních členů,
- výběr podpořených projektů v rámci SpeleoGO

Tyto oblasti jsou podrobněji popsány v samostatných kapitolách této zprávy. Kromě toho byla průběžně řešena tato významnější témata (seřazeno chronologicky dle okamžiku zahájení řešení daných bodů):

Ediční rada

Bylo obnoveno personální obsazení ediční rady, jejíž vedení se po rezignaci Milana Geršla ujal člen předsednictva Michal Hejna. Do gesce ediční rady byla postupně svěřena také správa prezentace ČSS na sociálních sítích.

Pravidelná setkání zástupců předsednictva se zástupci CHKO

Obnovili jsme dřívější tradici setkávání zástupců předsednictva ČSS s vedením Správy CHKO Moravský kras. Tato setkání probíhají minimálně jednou ročně a jsou na nich probírána aktuální témata. Snahou obou stran je zabezpečit, že pro všechny průzkumné činnosti jsou zajištěny výjimky a také předcházet možným konfliktům. Společným zájmem je také, aby ZO provádějící výzkum dodávali o své činnosti zprávy.

Podobné setkání proběhlo také se Správou CHKO Český kras, Správou CHKO Beskydy a Správou CHKO Jeseníky.

Podpora ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí

Předsednictvo ČSS v maximální míře podpořilo ZO 6-05 ve své snaze dosáhnout spravedlivého vyřešení sporu s bývalými členy této skupiny, které založili samostatný spolek a snažili se získat výjimku na speleologický průzkum lokalit, na nichž byla ZO 6-05 aktivní. Na řešení tohoto problému se též aktivně podíleli členové dozorčího sboru Bohuslav Koutecký a Vratislav Ouhrabka. V rámci této kauzy přišel na předsednictvo návrh na založení nové ZO, která by působila v Křtinském údolí. Tento návrh ovšem neobsahoval všechny potřebné náležitosti a následně byl žadateli z řad bývalých členů ZO ČSS 6-05 stažen.

Likvidace ZO 4-05 Goethe

Sekretariát ČSS na základě rozhodnutí valné hromady připravil nezbytné dokumenty k likvidaci této neaktivní ZO, která byla následně zlikvidována. Likvidátorem byl jmenován Z. Motyčka.

Diskuze o institutu kolektivního členství v ČSS

Minulá valná hromada pověřila předsednictvo přípravou podkladů pro zavedení institutu kolektivního členství. Předsednictvo se touto problematikou na svých zasedáních opakovaně zabývalo. Byly zkoumány instituty kolektivního členství v jiných organizacích a spolcích. Nakonec byl připraven návrh definice kolektivního členství v rámci ČSS včetně návrhu základní úpravy stanov. Tento návrh byl diskutován na zasedání předsednictva v červnu 2024. Na základě diskuse se předsednictvo shodlo, že doplnění tohoto statusu do stanov ČSS nedoporučuje, protože neodpovídá koncepci členství pro fyzické osoby. Možnost zvýšení prestiže a propojení s dalšími právníckými osobami může ČSS realizovat prostřednictvím programu SpeleoPartner či jednotlivých deklarácí o spolupráci.

Vstup ČSS do Rady vědeckých společností

Minulá valná hromada pověřila předsednictvo jednáním o vstupu ČSS do RVS. Tuto agendu si vzal na starost Michal Hejna a ČSS se stala členem RVS. Díky tomuto členství úspěšně čerpáme dotace RVS, ze kterých jsou kryté jednak náklady na vydávání sborníků SpeleoForum a dalších tiskovin a jednak náklady na členský příspěvek v UIS.

Jednání o vstupu ČSS do FSE

Dalším z úkolů, kterými pověřila předsednictvo valná hromada ČSS bylo i jednání se Evropskou speleologickou federací (FSE) o vstupu ČSS do této organizace. Téma bylo opakovaně diskutováno na zasedáních předsednictva. Členové předsednictva se několikrát setkali se zástupci vedení FSE. Po zvážení všech pro a proti předsednictvo doporučuje následující valné hromadě ČSS schválit vstup ČSS do FSE spojený s ročním členstvím ve výši 305 EUR.

Speleopojištění

J. Šanda dokončil jednání s pojišťovnou UNIQA, se kterou byla následně uzavřena smlouva na poskytování speciálního cestovního pojištění pro členy ČSS, které kryje i nehody spojené se speleologickou činností. Následně byl vytvořen systém pro pojišťování členů a připraveny nezbytné dokumenty na webu speleo.cz. Detaily jsou uvedené v samostatné kapitole této zprávy.

Status pracovních komisí

Předsednictvo se zabývalo aktuálním stavem činnosti jednotlivých pracovních komisí a shodlo se na nutnosti jejich oživení a vyjasnění dalšího směřování. Nejprve pověřilo vybrané členy předsednictva zjištěním stavu činnosti jednotlivých komisí a po vyhodnocení nejprve pro nečinnost zrušilo komisi pro pseudokras a následně diskutovalo možnou změnu pojetí komisí v rámci ČSS. Podle současného organizačního řádu ČSS a zavedené praxe, jsou pracovní komise **účelově zřizované složky ČSS pro řešení speciálních úkolů nebo činností**. Podmínky pro jejich činnost stanovuje předsednictvo, které rovněž jmenuje a odvolává členy komisí a jejich předsedy. Stávající komise ČSS byly tedy v minulosti zřízeny rozhodnutím předsednictva jako „účelové“, plnící úkoly předsednictvem zadané. Tato praxe se však postupem času vyčerpala, jelikož předsednictvo, jakožto exekutivní orgán ČSS, v podstatě nepotřebuje permanentně pověřovat jiné složky řešením specifických úkolů a pokud by to potřebovalo, např. k vydání nějakého rozhodnutí, nic mu nebrání vyžádat si názor na danou problematiku od příslušných specialistů ad hoc. Navíc, neustálé uhanění a urgování členů komise, aby dodali výsledky práce, které si u nich předsednictvo tzv. „objednalo“ znamenalo oboustranný stres a oprávněné, výše uvedené pochyby členské základny o smyslu pracovních komisí.

Ve výsledku Z. Motyčka připravil návrh na redefinici pracovních komisí v rámci ČSS, spočívající v tom, aby komise nebyly nadále účelově zřizovány předsednictvem, ale vznikaly by jako **dobrovolné uskupení zájemců o specifické aspekty speleologie, překračující rámec působnosti jednotlivých ZO**. Princip budování komisí by byl odspodu nahoru, a nikoliv odshora dolů jako doposud. Členem komise by se mohl stát kdokoli, kdo projeví zájem o problematiku, kterou se daná komise zabývá. Předsedu by si komise volila ze svého středu a jeho jedinou povinností vůči ČSS by bylo vypracování výroční zprávy za uplynulý rok. Naopak, v případě, že by komise zprávu o činnosti nedodala, znamenalo by to, že již nechce ve svých aktivitách pokračovat a zanikla by.

Příslušný návrh předsednictvo schválilo a připravilo změny ve znění stanov a organizačního řádu, kterou budou předloženy Valné hromadě k projednání.

JESO

V rámci jednání předsednictva byla otevřena diskuse o intenzivnějším zapojení ČSS do správy informačního systému JESO a jeho plnění daty včetně mapové dokumentace. Proběhlo několik jednání se zástupci AOPK ČR, které vyústily v zaslání dopisu s návrhy a žádostí o jednání na nejvyšší úrovni představitelům AOPK ČR. Tato iniciativa bohužel zůstala bez odezvy a tento vývoj podpořil rozhodnutí o vzniku platformy SpeleoWiki. Přesto v průběhu let 2022 a 2023 se mnoho ZO ČSS zapojilo do plnění zejména mapových dat do JESO v rámci projektu financovaného z prostředků EU.

Po schůzce J. Sirotka s ministrem životního prostředí na jaře 2024 proběhla další snaha o obnovení jednání s AOPK ČR. V dubnu 2024 proběhlo jednání mezi zástupci ČSS (Sirotek, Motyčka), MZP a AOPK ohledně možností spolupráce při plnění databází SpeleoWiki a JESO. Cílem bylo najít systémový, efektivní a dlouhodobě udržitelný způsob plnění speleologických dat do systémů SpeleoWiki a JESO a výměny dat mezi oběma systémy. Dále byla diskutována problematika dat podléhající autorským právům a možnosti zajištění dlouhodobě udržitelného financování pořizování průběžných dat a hledání možností projektového financování digitalizace historických dat. Po jednání byl na AOPK ČR odeslán návrh dalšího postupu. Bohužel i tato iniciativa znovu zůstala bez odezvy.

V září bylo předsednictvo osloveno L. Stárkou s žádostí o vyjádření k záměru širšího otevření dat JESO veřejnosti, které následně osobně prezentoval na zasedání předsednictva. Předsednictvo tuto iniciativu podpořilo s upozorněním na nutnost vypořádání případně nedořešených autorských práv k datům uloženým v JESO.

Příprava stálé expozice o Amatérské jeskyni v Ostrově u Macochy

Na základě podnětu od A. Tůmy byla rozpracována idea přípravy stálé expozice o Amatérské jeskyni v informačním středisku v Ostrově u Macochy. K realizaci by bylo možné využít již existující materiály použité na výstavě k 50. výročí objevu Amatérské jeskyně z Blanenského muzea. Tato aktivita bohužel poněkud stagnovala, ale věříme, že v roce 2025 se jí podaří dotáhnout do úspěšného konce. Celá expozice se připravuje v součinnosti s městysem Ostrov u Macochy, s AOPK ČR a s Muzeem Blanenska.

Báňský úřad

Předsednictvo se opakovaně zabývalo problematikou vystupování Obvodního báňského úřadu (OBÚ) pro Zlínský a Jihomoravský kraj ve správních řízeních ohledně udělování výjimek pro speleologický průzkum na lokalitách v Moravském krasu. OBÚ se v několika případech i přes již dříve vyvrácenou argumentaci snažil o označování běžné speleologické činnosti za práce prováděné hornickým způsobem a obstruovat a komplikovat tak dotčená správní řízení. Předsednictvo v této věci několikrát

jednalo i se zástupci SCHKO Moravský kras a svá stanoviska tlumočilo i Správě jeskyní ČR. Jednoznačně zde byly identifikovány snahy konkrétního jedince a současně tehdejšího člena ČSS Karla Klobásy prosazovat báňské předpisy do speleologie a průzkumu a výzkumu jeskyní. Předsednictvo se shodlo, že zájmem ČSS je tyto snahy OBÚ pokud možno eliminovat. Tímto problémem se předsednictvo zabývalo již v minulosti a má dnes k dispozici precedenční rozhodnutí nadřízeného úřadu (Český báňský úřad), které běžnou speleologickou činnost členů ČSS z působnosti báňské legislativy jasně vylučuje. Předsednictvo je v této oblasti aktivně pomoci jednotlivým ZO, které by se s podobným problémem potýkaly. Předsednictvo ČSS v souvislosti s tím vyloučilo člena Karla Klobásu (dosud ZO ČSS 6-04 Rudice) z ČSS, a to pro opakované porušování stanov ČSS, zejména článku IV. bod 2. d), neboť dotýčný svým jednáním poškozoval zájmy ČSS opakovaně a dlouhodobě; jeho jednání naplňovalo ve smyslu stanov ČSS článek III. bod 4. b) důvody pro vyloučení člena z ČSS, neboť odporovalo poslání a účelům ČSS.

Podpora Brazílské speleologické asociace

Předsednictvo podpořilo snahy brazilské speleologické asociace o zabránění změn místní legislativy vedoucí ke snížení ochrany jeskyní a krasových jevů zasláním podpůrného dopisu v rámci iniciativy "Brazilian caves in danger".

Spolupráce s ČESON

Předsednictvo bylo osloveno Českou společností pro ochranu netopýrů (ČESON) s žádostí o použití vzoru našich směrnic pro jejich potřeby, jakož i o realizaci školení od SZS ČSS. Předsednictvo tuto iniciativu podpořilo a současně propojilo ČESON se SZS. ČESONU také patří dík za pravidelnou finanční podporu SZS.

Inventura materiálu SZS

V roce 2021 byla odsouhlasena řádná inventura všeho materiálu SZS ČSS v souladu s platnou účetní směrnicí ČSS – předseda jmenoval inventarizační komisi ve složení: Zdeněk Šlahůnek (SZS ČSS, stanice Čechy), Michal Novák (SZS ČSS, stanice Čechy), Libor Matuška (SZS ČSS, stanice Morava), Libor Láník (hospodář ČSS).

V roce 2022 předsednictvo vzalo na vědomí informaci hospodáře ČSS o uzavřené účetní inventuře materiálu, jímž disponuje SZS ČSS. Předsednictvo projednalo přednesené závěry i okolnosti jak účetní, tak operativní evidence materiálu ČSS, spravovaného a užívaného stanicemi SZS ČSS. Diskutoval se jak praktický rozdíl mezi oběma typy evidencí, tak další souvislosti jako kontrola životnosti materiálu aj. Obsah aktuálně pořízovaného materiálu je vždy zúčtován příslušným donátorům v ročním zúčtování, jež je součástí zpráv o činnosti stanic SZS ČSS, zpracovávaným a odesílaným donátorům sekretariátem ČSS.

Následně bylo v rámci nastavení principů hospodaření SZS dohodnuto, že materiál SZS nebude předmětem majetkové evidence v účetnictví a nebude se odepisovat, pokud si tak vyloženě nevyžádá legislativa. SZS si povede vlastní provozní inventarizaci majetku, kterou jednou ročně předloží předsednictvu.

Spory ZO ČSS 5-03 Broumov a ZO ČSS 1-02 Tetín

ZO ČSS 5-03 Broumov oslovila předsednictvo s žádostí o řešení územních sporů se ZO ČSS 1-02 Tetín. Předsednictvo pověřilo moderováním diskuze mezi oběma ZO V. Ouhrádku, předsedu dozorčího sboru. Jednání mezi zástupci obou základních organizací proběhlo 14. 8. 2023 v Praze a bylo moderováno V. Ouhrádkou – členem dozorčího sboru ČSS. Z jednání vyplynuly nejprve určité závěry, které byly později opět předmětem následných e-mailových diskusí. Následně předsednictvo ČSS apelovalo na obě strany, aby dodržovaly závěry ze společné schůzky zástupců a vyzvalo obě skupiny ke vzájemnému respektu vzhledem k uděleným zákonným výjimkám. Dále již nebylo potřeba spor řešit.

Zrušení pracovní komise pro pseudokras

Po několika letech neaktivity komise, neaktivity jejího předsedy a nezájmu většiny členů ČSS o činnost v komisi předsednictvo rozhodlo 13.9.2023 o zrušení komise. Předsednictvo již žádné úkoly komisi dlouhodobě nezadávalo, samotná komise byla zcela nefunkční.

Renovace webu ČSS

Od roku 2022 do roku 2025 probíhala hloubková aktualizace všech částí webových stránek www.speleo.cz s cílem aktualizovat informační obsah, zjednodušit často příliš složitou strukturu a umožnit lepší uživatelský přístup.

Předsednictvo se též zabývalo problematikou webhostingu, který je současně provozován u několika subjektů. Sjednocení pod jednoho dodavatele zatím brání vazba webu speleo.cz na současného poskytovatele. Postupně byl z webhostingu ČSS odsunut provoz stránek jednotlivých ZO. Současně bylo rozhodnuto o zachování webu zrušené ZO 7-07 na webhostingu ČSS.

Rozpočet a restrukturalizace nákladů

V rámci hledání úspor v nákladech ČSS se podařilo starou smlouvu s platební bránou PAYU aktualizovat na nové podmínky a snížit tak náklady spojené s přijímáním plateb z platebních karet. Další úsporou je úprava smlouvy s O2. V současné době platíme pouze za internet v kanceláři sekretariátu, pevná linka byla zrušena a náklady na provoz mobilního telefonu převzal jeden z donátorů, společnost T&S Adwise s.r.o. Rovněž u České spořitelny se nám podařilo vyjednat lepší podmínky a náklady na vedení účtu se snížily o téměř 50%.

Principy hospodaření SZS

V rámci nastavování pravidel pro rozpočet ČSS se předsednictvo zabývalo také principy hospodaření SZS. Ty jsou specifické, protože ČSS pravidelně čerpá dotace a získává dary určené výhradně na provoz SZS. Minulá valná hromada v rámci schválení navýšení členských příspěvků schválila i dedikaci části příspěvků na provoz SZS. Současně bylo nutné řešit nakládání s přebytky hospodaření SZS a jejich meziroční převody. Po jednáních předsednictva s náčelníkem SZS byl vytvořen dokument jasně popisující principy rozpočtování a hospodaření SZS, který je od roku 2023 uplatňován.

Zřízení spořicíh účtů a termínovaných vkladů

V návaznosti na výše zmíněné úspory, snížení nákladů na provoz sekretariátu v roce 2023 a dalším úsporám, se ke konci roku 2023 na běžném účtu ČSS nahromadily volné finanční prostředky. Předsednictvo přijalo návrh na rozmístění těchto prostředků do různých finančních institucí na termínované vklady a spořicí účty. Díky těmto transakcím se koncem roku 2024 na účet ČSS připsal zisk z úroků po zdanění ve výši 73 300 Kč.

Projekt Speleowiki

Na základě bezvýsledných diskuzí s AOPK ČR o intenzivnějším zapojení ČSS do projektu JESO a jeho možném využití pro ukládání digitálních dat spojených s činností členů ČSS bylo nakonec rozhodnuto, že ČSS začne budovat vlastní platformu pro tyto účely. Její vznik a aktuální stav je popsán v samostatné kapitole této zprávy.

Speleokurz

Předsednictvo schválilo na základě návrhu komise pro vzdělávání koncept a uspořádání základního kurzu speleologie. Komise pro vzdělávání po téměř roční přípravě předložila ambiciózní plán Základního kurzu speleologie, zaměřený zejména na nové členy ČSS, ovšem pro nečleny ČSS bude přístupný také. Kurz má stanoven vstupní poplatek se slevou pro stávající členy ČSS. Je rozložen do šesti víkendů – po třech na jaře a třech na podzim. První ročník proběhl v období 2023/2024. Detaily jsou uvedené v samostatné kapitole této zprávy.

SpeleoGO

Předsednictvo schválilo podmínky nového programu podpory malých projektů pro členy ČSS, ZO ČSS a širší speleologické týmy. Cílem je podporovat jednotlivé členy, základní organizace i širší týmy v jejich speleologické činnosti a pro tento účel předsednictvo připravilo nenáročný jednorázový příspěvek SpeleoGO. Z něj mohou být podpořeny ty projekty, které naplňují čl. II. Stanov ČSS – Poslání, účel a činnost spolku, jako např. objevitelská činnost na domácí lokalitě; vystrojení jeskyní; organizování setkání, exkurzí, expedic; kurz nebo vzdělávací aktivita. Program byl spuštěn v roce 2023 a podpořené projekty jsou uvedené v samostatné kapitole této zprávy.

SpeleoPartner

Předsednictvo se snažilo v maximální míře rozvíjet vztahy s partnery v programu SpeleoPartner a zajistit maximální výhody pro členy ČSS. Nově do sítě přibyla firma Speleocajky.cz. Přehled všech partnerů je uveden ve zvláštní kapitole této zprávy.

Nová podoba členských průkazů

Předsednictvo nechalo zpracovat několik návrhů nové podoby členských průkazů. Bylo rozhodnuto, že bude zachována současná podoba průkazky, pouze byl změněn grafický motiv na základě vybraného návrhu. V této podobě jsou vydávány členské legitimace od roku 2023.

Memorandum se SJ ČR

Předsednictvo připravilo a odsouhlasilo znění memoranda o vzájemné spolupráci mezi Českou speleologickou společností a Správou jeskyní ČR, jakožto dvou stěžejních subjektů zabývajících se jeskyněmi v České republice. Memorandum bylo oběma stranami podepsáno před koncem roku 2024.

Nákup platebního terminálu

Byl pořízen platební terminál, který umožňuje členům ČSS platit na centrálních akcích, případně na sekretariátu prostřednictvím platebních karet.

Problémy ZO 6-23 Aragonit

Předsednictvo se zabývalo sporem mezi zo ČSS 6-23 Aragonit a jejich členkou Barborou Šimečkovou a předalo tuto záležitost k řešení dozorčím sborem.

Odchod Veroniky Vlčkové ze sekretariátu

Jedním z největších problémů, kterým se muselo předsednictvo ve svém funkčním období zabývat, byl odchod Veroniky Vlčkové z pozice sekretářky ČSS. I přes opakované snahy se nepodařilo najít adekvátní personální náhradu, která by umožnila převzetí agendy sekretariátu v plném rozsahu na jednu osobu. Jednotlivé agendy tak byly rozděleny a postupně si je převzali členové předsednictva a následně Kamila Svobodová a Giovanna Labajová. Současně jsme jasně vymezili jednotlivé agendy a související procesy, maximální možnou část jsme převedli do digitální podoby na cloudovém úložišti. Díky tomu je dnes možná poměrně slušná zastupitelnost a případné předávání agend na nové osoby.

Nové propagační materiály

V uplynulém období byly kromě triček s motivem konference Kras, jeskyně a lidé 2023 (financovaných v rámci samostatného rozpočtu této akce) pořízeny tyto propagační předměty ČSS:

- 50 ks pivních kelímků nick-nack s logem ČSS
- 50 ks nových triček s logem ČSS

Zrušení pojistky Generali

V rámci revize nákladů ČSS byla provedena analýza úrazového pojištění ČSS sjednaného u pojišťovny Generali. Tato pojistka stála 4 050 Kč/rok. Jednalo se o velmi starou pojistku sjednanou v roce 1979. Dokumenty u ní byly pojišťovnou vedeny jako nečitelné, takže nebylo možné zjistit další podrobnosti. Pojistné plnění z této pojistky bylo naposledy v letech 2006 a 2008. Jednou to byla vážná zlomenina stehenní kosti s operací, u které bylo plnění ve výši okolo 2 000 Kč. Druhý úraz byla tříštivá zlomenina pažní kosti s plněním okolo 3000 Kč. Sama pojišťovna doporučila pojistku zrušit. V návaznosti na sjednání Speleopojištění byla tato pojistka vypovězena.

Knihovna ČSS

Knihovna ČSS fungovala od roku 2023 s personálním zajištěním nového knihovníka J. Hovorky. Knihovna funguje v režimu dvou otevíracích dnů v týdnu a dalších po domluvě. Průběžně probíhá doplňování knihovního fondu, od roku 2024 také včetně cílených nákupů literatury schválené ediční radou. Podrobné informace o provozu knihovny jsou uvedeny na webu <https://www.speleo.cz/knihovna-a-archiv-css>.

GoogleWorkspace

V souvislosti s digitalizací agend sekretariátu a neutěšené situaci ohledně uchovávání a zálohování digitálních dat ČSS (v průběhu funkčního období došlo k havárii zálohovacího zařízení NAS) bylo rozhodnuto o zřízení cloudového úložiště. Předsednictvo zvolilo možnost využití platformy Google Workspace pro neziskové organizace a zajistilo proces schválení ČSS, který proběhl úspěšně. V současnosti probíhá příprava na migraci existujících e-mailových účtů pod doménou speleo.cz a postupně bude nastaveno využívání sdíleného úložiště.

Optimalizace skladu a e-shopu

Za účelem zrychlení zaslání e-shopových objednávek byl kromě skladu na sekretariátu v Praze založen druhý sklad v Brně (Mediform / Z. Motyčka). Byla provedena důkladná inventarizace skladových zásob.

Výroční zprávy ČSS

Předsednictvo převzalo po odstoupivší Veronice Vlčkové přípravu a sestavování ročních výročních zpráv ČSS. Byly sestaveny zprávy za rok 2023 a 2024.

Nové dohody o provedení práce

Na základě legislativních změn došlo k přepracování šablon pro uzavírání dohod o provedení práce.

Změna koncepce slev pro členy ČSS

Předsednictvo diskutovalo pozitiva a negativa zavedené 10% slevy pro členy ČSS na e-shopu ČSS. Mezi diskutovaná pozitiva patřila motivace k nákupu nebo služba pro členy, mezi negativa pak nepatrnost slevy vzhledem k položce 120 Kč za dopravu a vysoké časové náklady na udržování aktualizovaného seznamu členů s možností slevy. Po podrobné diskusi předsednictvo schválilo variantu, která přenáší slevu 10% z prostředí e-shopu na fyzický stánek ČSS: Na veškeré zboží ČSS je na stánku ČSS po předložení platného členského průkazu poskytnuta sleva 10%. Dosavadní sleva 10% na e-shopu ČSS se ruší.

Zrušení směrnice pro účetnictví

Předsednictvo schválilo zrušení Směrnice o vedení účetnictví ČSS účinné od 1. 1. 2011 bez náhrady. Jde o zastaralý dokument, který neodpovídá současné praxi ani legislativě.

Děti jako členové ČSS

Předsednictvo podrobně diskutovalo situaci dětských členů v ČSS a odpovědnosti za ně včetně návrhu zavedení statusu dětského členství. Nakonec ale bylo konstatováno, že stávající stav je plně vyhovující. Děti mají možnost stát se řádnými členy v případě souhlasu rodičů a příslušné ZO a je tedy na jednotlivých ZO, jak tuto problematiku uchopí.

Absolonova stezka

Předsednictvo bylo seznámeno s projektem Klubu českých turistů (KČT) Absolonova stezka (dálková trasa KČT Jižní Moravou z Boskovic do Dolních Věstonic). Předpokládaná role ČSS spočívá v pomoci s obsahem pro informační materiály a tabule, snaha o propojení stezky s plánovanou expozicí v Ostrově u Macochy, případné zapojení do přípravy filmového dokumentu o K. Absolonovi. Předsednictvo uzavřelo memorandum s Klubem českých turistů a v budoucnu se bude věnovat podpoře této aktivity.

Přípravy valné hromady 2025

Na jaře 2024 byly zahájeny přípravy valné hromady ČSS v roce 2025. Termín konání byl stanoven na 25. 4. 2025 před Speleofórem. Z tohoto termínu pak byly odvozeny termíny nezbytných předcházejících milníků. Předsednictvo oslovilo všechny složky ČSS s žádostí o předložení návrhů na jednání valné hromady. Došlé návrhy pak souhrnně zpracovalo včetně návrhu shromážděných samotným předsednictvem, důkladně projednalo, opatřilo stanovisky předsednictva a ve formě finálních návrhů k jednání rozeslalo všem ZO, aby se na jejich projednávání mohly včas připravit. Současně proběhla analýza dodaných výročních zpráv jednotlivých ZO a tam, kde nebyly dodány všechny zprávy, oslovilo předsednictvo dotyčné ZO s žádostí o jejich doplnění jakožto i s žádostí o dodání souhrnné zprávy za čtyřleté období, které by zjednodušilo práce na přípravě této zprávy. Předsednictvo připravilo program a pozvánku na valnou hromadu, kterou rozeslalo jednotlivým ZO a jmenovaným delegátům. Předsednictvo zajistilo pronájem sálu a techniky pro samotné jednání valné hromady, jakož i oběd pro delegáty.

Anketa komunity ČSS

J. Lenart připravil anketu pro členy ČSS, která probíhala v období 2023 - 2024. Výsledky ankety byly vyhodnoceny, zveřejněny a předsednictvo se došlými podněty bude nadále zabývat. Detailní výsledky ankety jsou v samostatné kapitole této zprávy.

Účast na veletrhu vědy 2025

Byla schválena a domluvena aktivní účast (prezentace) ČSS na veletrhu vědy v roce 2025 v rámci společného stánku Rady vědeckých společností.

Digitalizace archivu

V roce 2024 byla zahájena diskuze o možnosti digitalizace archivu ČSS.

Mezinárodní spolupráce

V rámci mezinárodní spolupráce působil Z. Motyčka jako Viceprezident Mezinárodní Speleologické Unie - UIS. Zúčastnil se 3 každoročních fyzických a desítky on - line zasedání Byra UIS a reprezentoval UIS a ČSS na řadě mezinárodních konferencí. Mezi jeho hlavní náplň práce patřila komunikace s UIS

komisemi a agenda spojená s grantovou podporou UIS. V rámci Mezinárodního roku jeskyní a krasu (IYCK 2021) zajišťoval přípravu a tvorbu PR. Společně s Pavlem Bosákem se zúčastnil představení Mezinárodního roku jeskyní a krasu v sídle UNESCO v Paříži. Pavel Bosák působil v uvedeném období jako člen UIS Advisory Committee a správce archivu UIS v Postojné.

Individuální členové ČSS

V pravomoci předsednictva je schvalování členství pro individuální členy. V každém jednotlivém případě se předsednictvo vždy zabývá otázkou, zda pro daného žadatele není vhodnější formou členství v některé z aktivních ZO. Současně proběhla po diskuzi úprava přihlášky individuálního člena, spočívající v doplnění prokazatelnosti proškolení individuálního člena v bezpečnostní směrnici ČSS tím, že do přihlášky ke členství v ČSS k zaškrtnutí formy členství individuální byla doplněna věta s prohlášením žadatele, že se s bezpečnostní směrnici ČSS seznámil

V průběhu období 2021 – 2024 byli hlasováním předsednictva ČSS přijati tito individuální členové: Jaromír Volek, Petr Sedlák, Radka Černá, Igor Černý, Kamila Svobodová, Jiří Sýkora, Milan Nebehay, Milan Gerža, David Dunovský, Lenka Špačková, Tomáš Holík, Ladislav Dundálek, Petra Kurečková, Milan Kurečka, Lucia Moravanská, René Dufek, Tomáš Palha, Martina Kafková, Jakub Trubač a Filip Škárecký. U dvou členů byl schválen přechod od řádného k individuálnímu členství: Jakub Šlimar a Jan Kapusta (původně členové ZO ČSS 6-08 Dagmar).

Celkem má ČSS ke konci roku 2024 60 individuálních členů.

V roce 2025 do termínu konání Valné hromady byli hlasováním předsednictva přijati tito další individuální členové: Aleš Dočkal, Martin Šíbl, Martin Zavřel. **XXX případně budou doplněni další schválení před VH v roce 2025**

Ocenění

Předsednictvo během svého funkčního období udělilo na základě podnětů od členů či z vlastních návrhů celou řadu ocenění:

Při příležitosti 40. výročí od založení SZS a konání setkání ECRA v Rudici udělilo předsednictvo medailí za zásluhy ve speleologii za aktivní činnost v SZS ČSS těmto současným či bývalým členům SZS: Jaroslav Andrlé, Radoslav Blažek, Jiří Buček, Vladimír Dolníček, Martin Hóta, Karel Jindra, Stanislav Kácha, Bedřich Kala, Karel Kocourek, Milan Kroha, Jiří Kyselák.

Předsednictvo udělilo čestné uznání Romanu Šebelovi a Liboru Matuškově za organizaci mezinárodního setkání ECRA 2022.

Předsednictvo udělilo dvě čestná uznání, předaná na Speleofóru 2024 Pavlovi Bosákovi a Janu Flekovi za dlouhodobou činnost v Ediční radě ČSS.

Předsednictvo udělilo čestné uznání Veronice Vlčkové za dlouhodobou činnost pro sekretariát ČSS. Veronika Vlčková však čestné uznání odmítla.

Poznámka: před kompletací zprávy budou doplněna čestná uznání udělená předsednictvem a předávaná na VH.

Zpráva o hospodaření

ČSS během let 2021 až 2024 hospodařila s pozitivní bilancí, tj. výnosy převyšovaly náklady. V oblasti výnosů je možné pozorovat vzestupný trend. Hned v roce 2021 se projevilo minulou valnou hromadou schválené navýšení povinných odvodů z členských příspěvků. Členská základna je stabilizovaná, a tak nedošlo k žádnému propadu této výnosové položky, naopak je možné od roku 2024 pozorovat trend nárůstu členské základny. Díky vstupu do RVS se podařilo významně zvýšit podíl dotací na hospodaření ČSS, kdy z dotací RVS je financována především publikační činnost a náklady na členský příspěvek v UIS. Úspěšní jsme také v získávání darů.

Zásadní změnou bylo v roce 2023 zavedení rozpočtu, který na začátku účetního období schvaluje představenstvo a následně kontroluje jeho dodržování. V souvislosti s touto změnou byl také společně se SZS odsouhlasen princip jejího hospodaření v návaznosti na rozpočet.

Hospodaření ČSS v uplynulém období popisuje následující tabulka:

Přehled hospodaření ČSS	2021	2022	2023	2024
VÝNOSY				
Členské příspěvky	765 400,00 Kč	1 088 400,00 Kč	1 079 100,00 Kč	1 121 100,00 Kč
Dotace	173 000,00 Kč	280 000,00 Kč	380 000,00 Kč	517 361,44 Kč
Dary	10 000,00 Kč	181 340,00 Kč	142 400,00 Kč	107 900,00 Kč
Tržby z prodeje služeb	35 000,00 Kč	79 474,00 Kč	82 756,00 Kč	67 429,00 Kč
Tržby z prodeje zboží	57 928,08 Kč	63 515,91 Kč	99 517,00 Kč	105 156,03 Kč
Speleokurz			24 000,00 Kč	110 000,00 Kč
Ostatní příjmy			266 749,62 Kč	
Finanční výnosy	111,62 Kč	138,52 Kč	13 032,91 Kč	80 869,30 Kč
Výnosy celkem	1 041 439,70 Kč	1 692 868,43 Kč	2 087 555,53 Kč	2 109 815,77 Kč
NÁKLADY				
Sekretariát	315 496,19 Kč	311 447,33 Kč	227 264,60 Kč	241 887,25 Kč
SZS	274 309,27 Kč	590 077,84 Kč	433 572,15 Kč	502 881,66 Kč
Speleofórum	193 349,00 Kč	194 180,90 Kč	212 097,53 Kč	286 625,68 Kč
Spolkový materiál	24 536,02 Kč	49 531,86 Kč	116 663,46 Kč	19 819,60 Kč
Ostatní služby	36 085,88 Kč	58 222,55 Kč	290 445,04 Kč	56 777,60 Kč
Ostatní publikace	67 566,80 Kč	148 289,00 Kč	65 229,00 Kč	209 098,88 Kč
Členství (UIS, ECRA, ČCK)	13 038,99 Kč	10 008,24 Kč	600,00 Kč	9 961,44 Kč
Knihovna, archiv	1 601,00 Kč	6 140,00 Kč		51 669,00 Kč
Speleokurz				33 437,00 Kč
SpeleoGO - poskytnuté dary			10 000,00 Kč	30 000,00 Kč
Finanční náklady	11 042,20 Kč	11 640,99 Kč	10 945,35 Kč	5 152,79 Kč
Daně	21,21 Kč	26,32 Kč	2 457,19 Kč	7 333,92 Kč
Náklady celkem	937 046,56 Kč	1 379 565,03 Kč	1 369 274,32 Kč	1 454 644,82 Kč
Výnosy - náklady	104 393,14 Kč	313 303,40 Kč	718 281,21 Kč	655 170,95 Kč
Stav pokladny k 31. 12.	34 038,00 Kč	4 740,00 Kč	12 600,00 Kč	1 588,00 Kč
Stav banky k 31. 12.	825 729,78 Kč	1 162 203,00 Kč	889 194,62 Kč	33 116,77 Kč
Stav PayU k 31.12.	1 824,55 Kč	2 360,82 Kč	5 000,00 Kč	5 000,00 Kč
Termínované vklady			1 000 000,00 Kč	1 862 837,21 Kč
Spořicí účty				610 698,17 Kč
Finanční aktiva celkem	861 592,33 Kč	1 169 303,82 Kč	1 906 794,62 Kč	2 513 240,15 Kč

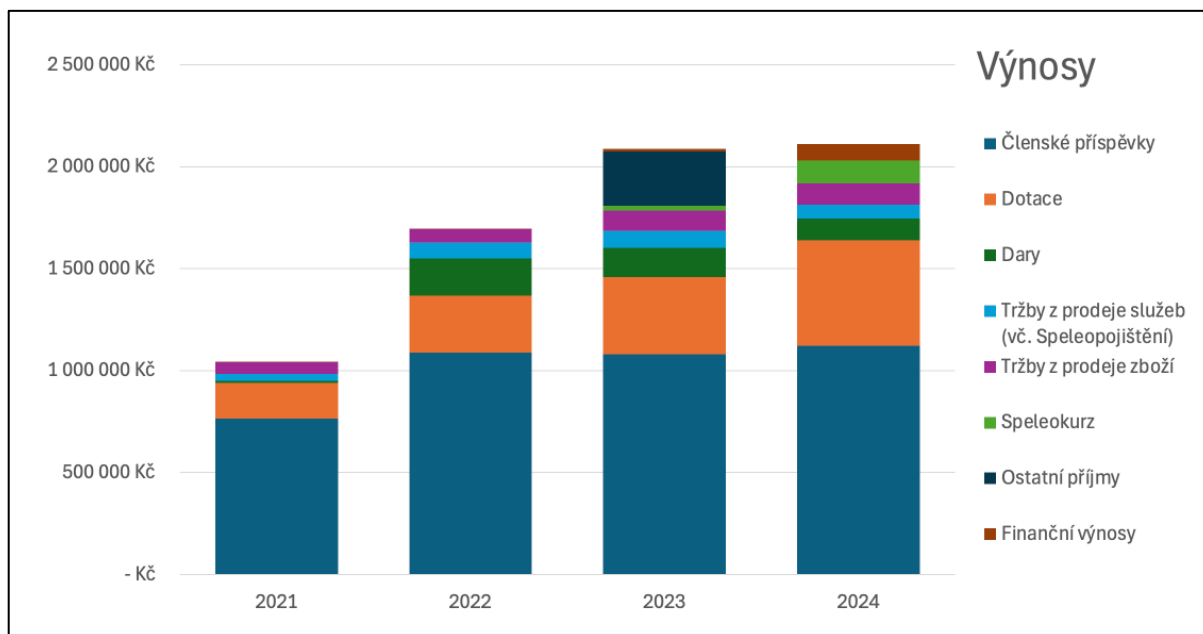
Výnosy

Páteří výnosů zůstávají i nadále členské příspěvky (resp. jejich povinná část odvodu do ČSS). V roce 2024 tvořily 53 % všech výnosů (za celé období pak průměrně 61 %). Zde je možné pozorovat pozitivní trend, že se daří hledat nové zdroje financování v podobě darů, dotací a finančních výnosů.

V oblasti dotací čerpá již od roku 2022 dotaci od HZS na výdaje SZS v konstantní výši 280 000 Kč ročně. Od roku 2023 čerpáme také dotace z RVS na publikační činnost a nově i na krytí členství v UIS. V roce 2023 byla tato dotace ve výši 100 000 Kč, v roce 2024 pak ve výši 237 361 Kč. Významnou část výnosů tvoří také dary, které jsou částečně určeny na financování SZS (ČESON, Amberg, MSK) a částečně na financování ostatních aktivit. Přehled donátorů ČSS je uveden v samostatné kapitole této zprávy.

Do výnosů se počítají také tržby z prodeje zboží (e-shop, prodej na stánku ČSS při centrálních akcích) a tržby z prodeje služeb (Speleopojištění, fakturace SZS a příjmy z mimořádných akcí, jakou byla např. konference Kras, jeskyně a lidé pořádaná v roce 2023, nebo výnosy z ECRA meetingu pořádaného v Rudici). Specifickou položkou jsou potom příjmy z pořádání Speleokurzu.

Zcela novou výnosovou položkou jsou finanční výnosy. Od roku 2023 ukládá ČSS volné finanční prostředky na spořicí účet a termínované vklady, aby nedocházelo k jejich zbytečnému znehodnocování. V roce 2024 činil tento příjem 80 869 Kč.



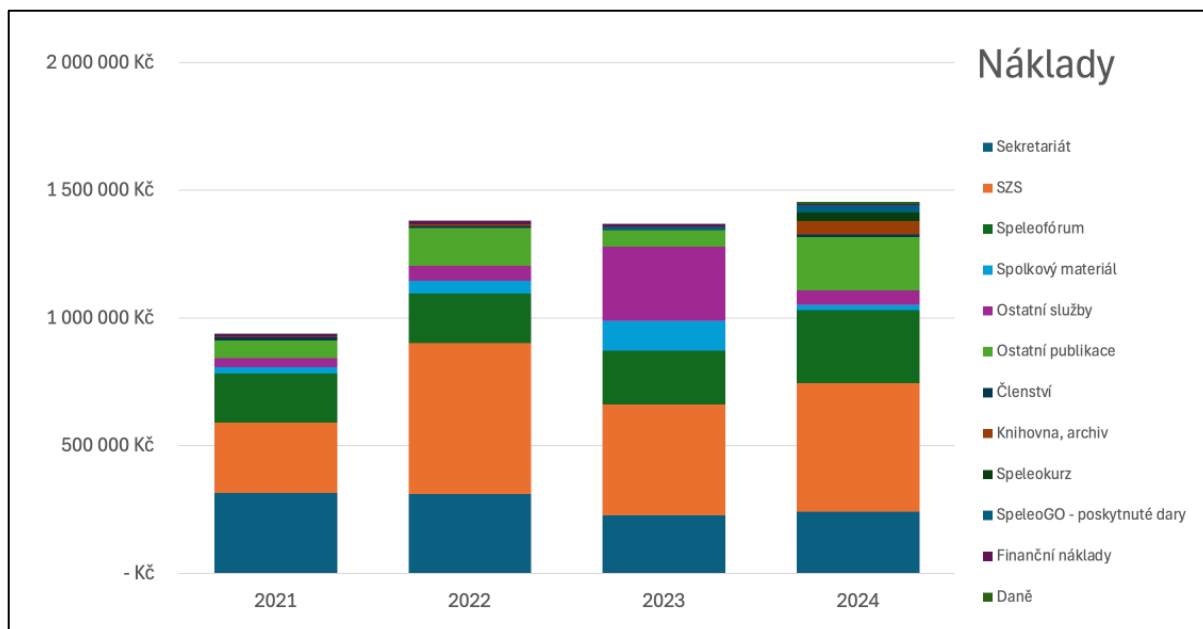
Náklady

Nejvýznamnější nákladovou položkou zůstává provoz SZS (v průměru 35 % všech nákladů ČSS). Pro SZS se od roku 2023 zpracovává samostatný rozpočtový podklad. Na straně výnosů stojí předpokládané dotace a dary společně s odvodem z členských příspěvků ve výši 150 Kč za každého platícího člena. Na straně nákladů pak společně i osobní vybavení členů obou stanic SZS, zdravotnický materiál, komunikační technika, členský příspěvek v ECRA a náklady spojené se zahraničními školeními. Rozpočet musí být vyrovnaný, případný přebytek je možné převádět do výnosové stránky dalších období. Současné náklady musí být vykazovány v souladu s podmínkami poskytnutých dotací od HZS.

Druhým nejvyšším výdajem jsou náklady spojené s každoroční konferencí Speleofórum a u té příležitosti vydávaným sborníkem (v roce 2024 činila skupina souvisejících položek 20 % celkových nákladů ČSS, v průměru za čtyřleté období pak 17 %). Vzhledem k trvale rostoucím nákladům bylo od roku 2025 přistoupeno k výběru dodavatele redakčních a tiskových služeb na základě poptávky tří subjektů, což by mělo vést k výrazné úspoře.

Poslední velkou skupinou nákladů tvoří sekretariát (v roce 2024 17 % celkových nákladů, v celém období pak 17 %). Do této skupiny spadá nájem sídla na Březince v Praze, platby za energie a telekomunikační služby a mzdové náklady spojené s provozem sekretariátu.

Díky dotacím RVS a pozitivním výsledkům hospodaření bylo v roce 2024 rozhodnuto o obnovení vydávání publikací v rámci knihovny ČSS, takže již v roce 2024 je možné sledovat růst položky Ostatní publikace, kam v předchozích třech letech spadalo pouze vydávání elektronického časopisu e-Speleo.



Sklad tiskovin a reklamních předmětů

V rámci účetnictví ČSS není vedena přesná skladová evidence. Jednotlivé publikace, reklamní předměty atp. jsou účtovány rovnou do spotřeby. Pravidelně je však prováděna provozní inventura. Níže je uveden stav k 31. 12. 2024 s orientačním oceněním dle aktuálních prodejních cen.

Položka	Počet kusů	Hodnota
Časopisy Speleo	2 675	104 120 Kč
Sborníky Speleofórum	1 473	267 575 Kč
Knihy a publikace	1 323	122 670 Kč
Reklamní předměty ČSS	1 080	153 860 Kč
Celkem		648 225 Kč

V rámci reklamních předmětů ČSS jsou na skladech v Praze a Brně následující položky:

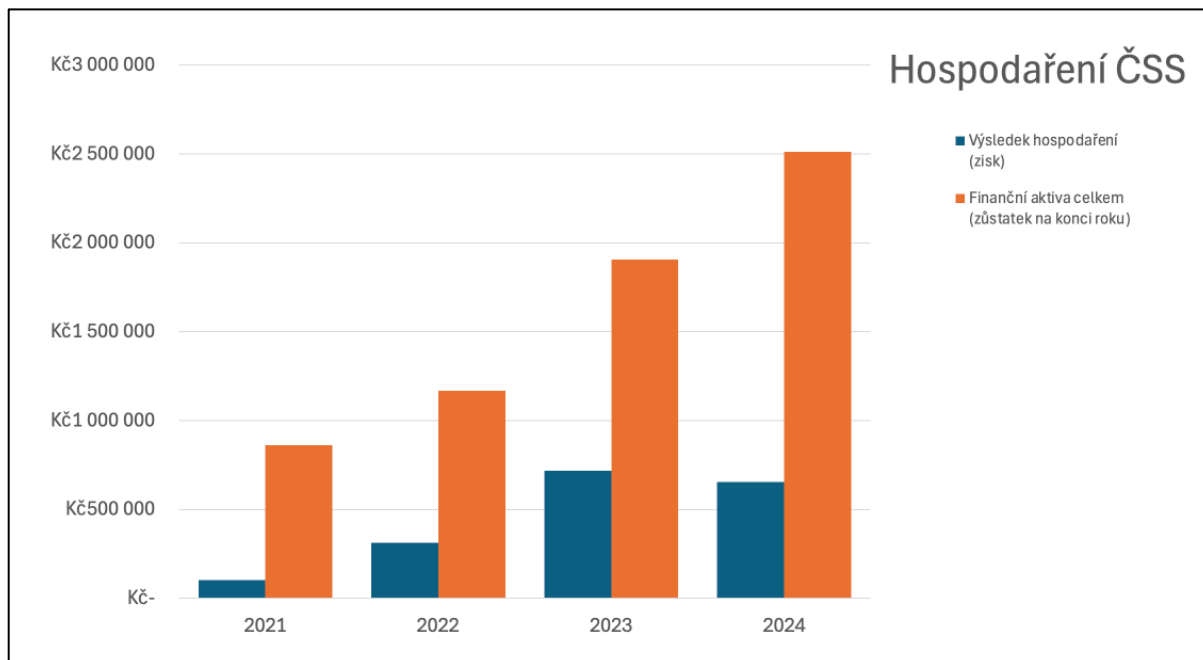
Položka	Počet kusů
samolepka ČSS barevná	137
nášivka ČSS	115
hrnek ČSS	3
placatka ČSS	17
tričko 40 let ČSS	41
nákrčník modrý	166
nákrčník oranžový	172
kelímek ČSS	342
tričko Lazar Schoper	72
tričko čb logo šedé	15

Administrativa

Vedení účetnictví ČSS zajišťuje na základě smlouvy profesionální účetní Hana Závišková. Sekretariát vede evidenci příjmů a výdajů, došlých a vydaných faktur, tržeb, zásob, majetku (s výjimkou SZS ČSS), materiálu a provádí pokladní operace. V interní části webových stránek ČSS jsou pravidelně zveřejňovány účetně zpracované čtvrtletní přehledy o pohybu financí k nahlédnutí všem členům.

Závěr

Celkově je možné finanční situaci ČSS hodnotit velmi pozitivně a stabilně. V celém sledovaném období se nám dařilo hospodařit s přebytkem. V uplynulých letech se podařilo řadu nákladů snížit či eliminovat a náklady, na které měl vliv růst inflace a cen obecně držet na přijatelné úrovni. Díky zvýšení příjmů z dotací a darů bylo možné rozjet aktivitu SpeleoGO a začít financovat vydávání dalších publikací. V celkové bilanci se pochopitelně projevil odchod sekretářky, jejíž agendu dočasně převzala bezplatně Kamila Svobodová (za což jí patří velký dík) a částečně členové představenstva. Do budoucna je však v možnostech rozpočtu prostor pro mzdové prostředky, pokud bude nutné pro tyto agendy zajistit mzdové prostředky.



Zpráva dozorčího sboru

Dozorčí sbor v uvedeném období pracoval ve složení Vratislav Ouhrabka, Bohuslav Koutecký, Tomáš Mokrý, náhradník Vít Kaman. Předsedou byl zvolen Vratislav Ouhrabka. Dozorčí sbor se samostatně nescházel, členové se účastnili jednotlivých zasedání představenstva a aktuální problémy řešil pomocí prostředků elektronické komunikace na dálku.

Na žádost se členové dozorčího sboru účastnili jako pozorovatelé či mediátoři jednání členských schůzí některých základních organizací.

Na žádost představenstva, podněty základních organizací či jednotlivých členů dozorčí sbor připravoval výklad a případně stanoviska a návrhy řešení v těchto níže uvedených případech:

- záměr založit novou ZO ČSS v Křtinském údolí (vznik nového spolku Skupina pro speleologický výzkum jeskyně Výpustek a Křtinského údolí)
- rezignace předsedy ZO ČSS 6-05, Křtinské údolí
- zamítnutí účasti spolku Česká speleologická společnost, ZO 6-05 Křtinské údolí ve správním řízení o žádosti o povolení speleologického průzkumu a výzkumu jeskyní Výpustek, Na Lazech, Javorka a systému Jestřábka-Kanibalka
- činnost ZO ČSS 1-02 Tetín a ZO ČSS 5-03 Broumov na území CHKO Broumovsko, návrh na rozdělení působnosti ZO v území.
- odvolání Barbory Šimečkové proti rozhodnutí členské schůze o vyloučení z ČSS.

Dozorčí sbor zaznamenal při jednání představenstva mimo jiné tyto zásadní věci:

- ukončení smluvního vztahu s Veronikou Vlčkovou a s tím spojenou problematiku zajištění činnosti sekretariátu ČSS

- rezignaci Jaroslava Šandy na členství v předsednictvu a kooptace náhradníka předsednictva Miroslava Manharta
- nastavení nového způsobu komunikace předsednictva směrem k ZO a členům ČSS
- zajištění možnosti cestovního „Speleopojištění“ pro členy ČSS (UNOQA)
- spuštění elektronického archivu ČSS Speleowiki
- organizace výročních setkání speleologů Speleofórum
- organizace Konference kras, jeskyně lidé + V. mezinárodní setkání speleologů v MK
- problematiku vydávání tiskovin (sborník Speleofórum, knihovna ČSS aj.)
- nastavení financování činnosti ČSS dle schvalovaného rozpočtu
- vstup ČSS do Rady vědeckých společností
- spuštění programu SpeleoGO na podporu aktivity členů a složek ČSS
- rozšíření sítě komerčních partnerů SpeleoPartner poskytujících slevy členům ČSS
- uzavření Memoranda o spolupráci se Správou jeskyní České republiky

Dozorčí sbor nemá z hlediska stanov, organizačního řádu a dalších předpisů ČSS a souvisejících zákonných úprav, připomínek k činnosti předsednictva ČSS.

Tímto doporučuje dozorčí sbor Valné hromadě ČSS udělení absolutoria odstupujícímu předsednictvu ČSS.

Ediční rada a publikační činnost

Do roku 2021 vstupovala ediční rada pod vedením Milana Geršla ve složení Tomáš Bohanes, Pavel Bosák, Václav Cílek, Radoslav Husák, Tomáš Mokřý, Jiřina Novotná a Petr Polák. V červnu 2022 jmenovalo předsednictvo novým předsedou ediční rady Michala Hejnu a novým členem byl jmenován Marek Audy. Členství v ediční radě ukončili Václav Cílek, Radoslav Husák, Tomáš Mokřý a Petr Polák. V následném období došlo ještě k několika dílčím změnám. V říjnu 2022 doplnila ediční radu Božena Vrabcová jako člen odpovědný za sociální síť ČSS. V dubnu 2023 ukončili členství v ediční radě na vlastní žádost Pavel Bosák a Jan Flek, naopak ediční radu doplnila Irena Jančaříková. Koncem roku 2024 tedy působí ediční rada ve složení Michal Hejna, Marek Audy, Tomáš Bohanes, Irena Jančaříková, Milan Geršl, Jiřina Novotná a Božena Vrabcová.

Ediční rada se podílela na přípravě čtyř ročníků sborníku Speleofórum. Od roku 2022 uděluje cenu ediční rady za nejlepší článek sborníku Speleofórum.

Ediční rada pokračuje ve vydávání eSpelea. V letech 2022-2024 vyšlo 11 čísel (eSpeleo č. 2-12). Počínaje číslem 4 se z občasníku stal časopisem vycházejícím pravidelně třikrát ročně. Zároveň byly zavedeny pravidelné rubriky Co se kde psalo o jeskyních, Jeskynní výročí, Zajímavosti ze zahraničí a Retro knihovnička Spelea.

V roce 2022 připravila ediční rada publikaci Czech Speleological Society 2017–2021 pro propagaci ČSS na mezinárodním kongresu UIS v Paříži.

V roce 2024 obnovila ČSS vydávání edice Knihovna ČSS. První svazek v obnovené edici a celkově třicátý devátý byly Jeskyně Štramberského krasu od Jana Lenarta.

Od roku 2022 spadá pod ediční radu správa facebookového profilu ČSS.

V období od minulé valné hromady byly v rámci číselného rozsahu ČSS vydány tyto publikace s přidělením ISBN:

ISBN z bloku ČSS	Název publikace	Autor	Rok vydání
978-80-87857-44-1	Speleofórum 2022	Audy Marek, Bosák Pavel eds.	2022
978-80-87857-45-8	Czech Speleological Society 2017-2021	Novotná Jiřina, Hejna Michal eds.	2022
978-80-87857-46-5	Kras, jeskyně a lidé	Nadja Zupan Hajna	2023
978-80-87857-47-2	Na hraně žlebu	Sirotek Jan	2022
978-80-87857-50-2	Speleofórum 2023	Audy Marek ed.	2023

978-80-87857-51-9	Vápencové Krkonoše	Tásler Radko, Janák Petr	2023
978-80-87857-52-6	Kras, jeskyně a lidé	Filippi Michal ed.	2023
978-80-87857-53-3	Speleofórum 2024	Audy Marek ed.	2024
978-80-87857-54-0	Jeskyně Štramberského krasu	Lenart Jan	2024
978-80-87857-55-7	Speleofórum 2025	Filippi Michal ed.	2025

Sekretariát ČSS

V letech 2021 a 2022 navázal sekretariát na předešlé roky. V březnu 2023, po odchodu dlouholeté sekretářky Veroniky Vlčkové, však bylo nutné strukturu a organizaci sekretariátu zcela změnit. V sídle ČSS v Praze je v současné době zajištěn jen provoz knihovny a archivu. Ostatní agendy byly převedeny do virtuálního prostoru na GoogleDrive. Pro většinu agend sekretariátu je v současnosti zajištěna vzájemná zastupitelnost tak, že by v budoucnu již nemělo docházet k problémům při nedostupnosti jedné ze zúčastněných osob. Od května 2024, kdy J. Šanda předčasně ukončil své působení v předsednictvu, převzal sekretariát rovněž agendu Speleopojištění. Proškoleny byly tři osoby, také zde je tedy zajištěna kontinuita provozu.

Přehled hlavních agend sekretariátu:

- zpracování a vyřizování korespondence (papírové i elektronické)
- komunikace s úřady
- kompletní agenda týkající členské základny
- správa a údržba webu a e-shopu
- odesílání objednávek z e-shopu
- přehled a inventarizace skladových zásob
- kompletní agenda Speleopojištění
- zasílání sborníku Speleofórum partnerům
- zpracování smluv
- zpracování účetních dokladů pro externí účetní
- evidence plateb, platby faktur
- administrativní činnost pro SZS
- vyřizování dotace od HZS pro SZS, pravidelné reporty a dokladování
- spolupráce na vydávání publikací pod hlavičkou ČSS a přidělování čísel ISBN

Sekretariát také zajišťoval spolupráci při proběhlých finančních kontrolách. Jednalo se o finanční kontroly na dotace SZS ČSS: dvě dotace od GŘ HZS z let 2019 a 2020, od Rady JmK z roku 2019 a jako poslední kontroly dotací GŘ HZS na dotace v letech 2022 a 2023. Vše bylo shledáno v pořádku.

Knihovna

V roce 2023 proběhla změna na pozici knihovníka ČSS, kterou po Veronice Vlčkové převzal Jiří Hovorka. Mezi jeho hlavní činnosti patří péče o knihovní fond a fond časopisů, poskytování výpůjček a kopií. Od podzimu 2023 přibýlo do fondu časopisů 110 ks, u publikací to bylo 41 ks. Výpůjček bylo kolem 20, knihovnu navštívilo 15 lidí z důvodu prezenčního studia, z toho někteří opakovaně.

Činnost ostatních organizačních složek

Speleologická záchranná služba

Speleologická záchranná služba České speleologické společnosti (SZS) v uvedeném období pracovala v osvědčeném formátu: dvě stanice s celkovým základním počtem 30 speleozáchranářů – stanice Čechy 12 osob a stanice Morava 18 osob. V případě potřeby záchrany pod vodou je SZS v přímém kontaktu s týmem jeskynních potápěčů schopných záchrany pod vodou, kteří mohou být i členy jednotlivých

stanic a spolupracuje se speleopotápěčskou komisí. SZS je součástí integrovaného záchranného systému České republiky na základě dohody o plánované pomoci na vyžádání s Hasičským záchranným sborem ČR.

V období 2021 – 2024 se uskutečnilo na 120 cvičení obou stanic SZS a z toho více jak 50 jich probíhalo ve spolupráci s HZS a dalšími členy IZS.

SZS se zaměřuje nejen na výcvik svých samotných záchranných týmů, ale také na prevenci vzniku rizik v podzemí mezi členy ČSS pořádáním pravidelných každoročních „Lezeckých dnů“ či seminářů „Nehoda v jeskyni“, pomoci při vystrojování frekventovaných jeskynních lokalit a zřizování tzv. „záchranných bodů“ v jeskyních.

Pro výcvik SZS, složek IZS i samotných členů ČSS slouží přírodní lezecké trenažéry jednodílné techniky Chlum - komora v Českém krasu a v jeskyni 13C – Dóm Halucinací v Moravském krasu.

SZS využívá lezecký polygon v Kladně a lezecký polygon HZS - Učiliště požární ochrany Velké Poříčí.

Jednotlivé stanice SZS mají svoje základny ve vybavených stanicích – skladech, ve strategicky důležitých místech v Českém krasu v Tetíně a v Moravském krasu v Rudici. Prostory jsou využívány za výrazné podpory samospráv obce Rudice a obce Tetín a jejich jednotek dobrovolných hasičů (JSDH).

Činnost a vybavení SZS financuje ČSS z dotačních zdrojů MV – HZS ČR, částečně z členských příspěvků členů ČSS a sponzorských darů.

Informace o činnosti SZS ČSS lze nalézt na webových stránkách: www.caverescue.cz, www.speleo.cz a na facebooku.

Prezentace činnosti SZS ČSS pro veřejnost na veřejných pravidelných akcích na Větrném mlýně v Rudici, na akcích v obci Tetín, Den hrdinů na pražském výstavišti – ukázky složek IZS atd.

Prezentace v médiích: vytvoření vlastních filmových dokumentů, Česká televize, Český rozhlas – Radiožurnál.

2021

ECRA mítink - listopad 2021, v Ramales de la Victoria, Alto Asón, Cantabria ve Španělsku, bylo odsouhlaseno za účasti členů SZS pořádání 15. mezinárodního setkání ECRA v roce 2022 v ČR, Rudice, Moravský kras.

Součinnostní cvičení: Jeskyně Javorka, Český kras – nácvik záchrany osoby ve velice prostorově obtížných podmínkách náročné jeskyně

Záchranná akce - Nehoda u Lidomorny, Holštejn - 10.1.2021

Členové Speleologické záchranné služby, stanice Morava asistovali 10. ledna 2021 při záchranné akci u portálu jeskyně Lidomorna (Holštejn). Jednalo se o pomoc při transportu zraněné osoby, po pádu z výšky. Postižená osoba byla předána do péče ZZS JmK.

V roce 2021 převzala jednotka JSDH Rudice od obce nový technický zásahový automobil Iveco 4x4 na vojenském podvozku se speciální nadstavbou pro odvoz vybavení jednotky i vybavení členů SZS stanice Morava. Tento speciální technický automobil je svojí vybaveností jedinečný v ČR.

2022

ECRA – Rudice - Mezinárodní setkání speleologických záchranných služeb v Rudici, Moravský kras

V termínu 28. 9. – 2. 10. 2022 se v Rudici uskutečnil 15. Evropský mítink speleologických záchranných služeb, který společně se SZS ČSS pořádala Evropská asociace speleologických záchranných služeb ECRA (European Cave Rescue Association). Tato akce se koná každý rok v některé z evropských zemí. SZS ČSS byla do ECRA přijata v roce 2019 v Chorvatsku a v roce 2021 na setkání ve Španělsku byla vybrána Česká republika – Rudice v Moravském krasu. Rudice hostila na 150 účastníků z téměř 25 států nejen Evropy. Celá akce probíhala pod záštitou generálního ředitele Hasičského záchranného sboru Ing. Vladimíra Vlčka, hejtmana Jihomoravského kraje Mgr. Jana Grolicha a Mezinárodní Speleologické Unie (UIS). SZS zde prezentovala velice úspěšnou spolupráci s HZS ČR a JSDH Rudice v rámci

integrovaného záchranného systému ČR. Praktické ukázky pak probíhali například v Rudickém propadání, v propasti Tumperk v Rudici, ve stanici JSDH Rudice a SZS Morava nebo v rámci potápění v zatopeném lomu v Šošůvce. Účastníci mítinku v průběhu několika dní navštívili přístupné i nepřístupné jeskyně Moravského krasu, zajímavosti v Rudici i jejím bezprostředním okolí. Na závěr, při společenském večeru, účastníci velice kladně hodnotili vysokou úroveň akce jak po odborné, tak i po společenské stránce. Nešetřili i chválou na krásné prostředí obce Rudice i jejího okolí.

Poděkování patří všem, kteří se na organizaci této mezinárodní akce v Rudici podíleli či ji podpořili: HZS JMK, JSDH Rudice, obec Rudice, rudické spolky, služby a další.

Roman Šebela byl zvolen auditorem v orgánech ECRA

V rámci této mezinárodní akce, proběhlo i připomenutí 40. let výročí existence Speleologické záchranné služby spolku České speleologické společnosti.

Záchranná akce - Nehoda v jeskyni Rudické propadání 29.9.2022

Během mezinárodního setkání speleozáchranářů došlo při exkurzním sestupu spodní chodbou Rudického propadání k nehodě. Izraelskému jeskyňáři se zkomplikovala situace při delším pobytu ve vodopádu aktivně proudícího Jedovnického potoka. Jeho transportní vak se naplnil vodou, což mělo za důsledek zpomalení pohybu na laně. Vlivem vystavení padající vodě, u něho došlo k hypotermii a bylo nutno mu pomoci vystoupit na povrch. Akce byla úspěšná.

2023

Stanice zorganizovaly každoroční lezecké dny pro členy ČSS – 17.6. v Českém krasu v lomu Chlum a 3.6. v Moravském krasu v Holštejně – Lidomorna. Stanice MORAVA uspořádala 15.4. seminář „Nehoda v jeskyni“ v Rudici a v jeskyni Býčí skála.

Celá SZS se podílela na zajištění organizace při Mezinárodním setkání jeskyňářů v Moravském krasu 21.-24.9. - vystrojení a zajištění sestup Macocha, traverz Macocha a rekonstrukce historického sestupu.

Součinnostní cvičení - 24.-25.11. se uskutečnilo každoroční součinnostní cvičení obou stanic ve spolupráci s HZS JMK v jeskyni Nová rasovna v Moravském krasu se zaměřením na čerpání vzedmutých podzemních vod a transport zraněného v náročných podmínkách vodní jeskyně.

V rámci mezinárodní spolupráce se SZS účastnila mezinárodního cvičení v jeskyních v Tatrách v Polsku a SZS se účastnila mezinárodního mítinku ECRA v Mira de Aire v Portugalsku.

V rámci reprezentace ČSS Speleologická záchranná služba převzala ocenění v rámci ocenění Zlatý záchrannářský kříž a Čestné uznání z rukou prezidenta republiky ČR za záchranu zahraničního jeskyňáře ze Spodní chodby Rudického propadání.

2024

Stanice SZS zorganizovaly každoroční lezecké dny pro členy ČSS – 15.6. v Českém krasu v lomu Chlum a taktéž 15.6. v Moravském krasu v Holštejně – Lidomorna. Stanice MORAVA uspořádala 6.4. seminář „Nehoda v jeskyni“ v Rudici a v jeskyni Býčí skála.

8. - 10. 3. Mezinárodní cvičení s GRJ Polska proběhlo souběžně ve dvou jeskynních systémech Piková dáma a Spirálka v Moravském krasu. Cílem cvičení byla koordinace sil a prostředků při souběžném zásahu na více lokalitách. Dále pak sdílení informací a technik při záchraně v podzemí. Proběhly testy nového komunikačního systému Spelcom polské produkce.

1. - 7. 7. Účast na mezinárodní stáži SSF ve Francii (Saint Rome de Dolan - Département: Lozère), výcvik záchranných technik dle metodiky SSF, 5 záchrannářů SZS ČSS, 4 záchrannáři HZS JMK.

Součinnostní cvičení: 4.- 6.10. každoroční součinnostní cvičení obou stanic ve spolupráci s HZS JMK v Moravském krasu se zaměřením na spolupráci jednotlivých týmů. Účastníci byli rozděleni do tří týmů a každý tým prošel třemi lokalitami. Jeskyně Hluboký závrť – nácvik pomoci postiženému. Jeskyně Ostrovské Vintoky – nácvik vertikálního transportu nosítek. Ostrovská plošina – výcvik použití nové trojnožky Arizona Vortex.

V závěru součinnostního cvičení byly prezentovány novinky z výcviku členů SZS a HZS JMK na stáži u Spéléo Secours Français ve Francii a také z evropského mítinku European Cave Rescue Association v Mostaru, Bosna a Hercegovina. Na stanici SZS v Rudici se uskutečnila prezentace "Jak se kotví u HZS" i s praktickými ukázkami.

Pracovní komise

Komise pro speleoalpinismus a související aktivity

Komise pracovala ve složení Předseda: Wagner Josef, Členové komise: Koutecký Bohuslav, Augustýnek Jiří, Závažka Mojmír, Wagner Jakub, Antonín Jiří, Belica Ondřej.

Komise se scházela podle potřeby, a protože členové komise jsou současně členy České asociace pro aktivity a práce ve výškách z.s., byla činnost komise úzce spojena s činností této asociace.

Jedním z problémů, na jehož řešení se členové komise podíleli, byla bezpečnost lanových sjezdů (zip line) v lanových centrech ve spojitosti s problematikou lanových center, spojitost s právními předpisy a technickými normami upravující provoz lanových center.

https://craa.cz/wp-content/uploads/2023/12/bezpecnost_dojezdu_lanovych_sjezdu.pdf

Členové technické komise opět provedli testování ručního blokantu Grivel, který je certifikován současně jako slaňovací zařízení. Znova se prokázalo, že přechod z výstupu za pomoci Grivelu do přímého slánění, jak je popisován v návodu na použití není možný.

Členové komise dále prováděli:

Testování Climbing Technology slaňovací brzda SPARROW. Bylo konstatováno, že tento slaňovací prostředek není vhodný pro použití ve speleoalpinismu.

- Systém antipanic nedovoluje použití brzdy Sparrow na šikmých a úklonných plochách
- Dlouhá ovládací páka a její pohyb nedovoluje založení brzdy těsně pod kotevní bod (spit, skobu, plaketu...) Páka potřebuje k otáčení větší prostor, tak že při použití při mezikotvení způsobuje manipulační komplikace
- Výhodou brzdy Sparrow je, že nekrouťí lano.

Byla podána informace, že končí výroba klasických slaňovacích brzd (Petzl, Descender fi. Rock Empire...). Jedním z důvodů je, že neprošly tepelnou zkouškou (přehřívání při použití).

Komise pro speleopotápění

Komise pro speleopotápění pracovala ve složení: Libor Čech – předseda, David Čani, Michal Guba, Lukáš Brychlec, Jiří Hovorka – členové.

Administrativa

- 2021 - zpracování a vydání Metodiky pro získávání kvalifikací ČSS pro speleopotápěče, kteří získali kvalifikaci v různých výcvikových systémech. V rámci této Metodiky (zpracovali Hovorka + Čech) byla zvýrazněna specifika lokalit v rámci ČSS a bylo přihlédnuto ke skutečnosti, že žadatelé o kvalifikaci ČSS absolvovali komerční kurz u instruktorů, kteří jsou současně členy ČSS (např. Hutňan, Skoumal, Čani)
- průběžně – vyhledávání speleopotápěčů ČSS, kteří mají zájem o spolupráci v rámci ČSS. V rámci této iniciativy se podařilo shromáždit menší, ale optimistický počet lidí, pro které má smysl pořádat společné akce
- průběžně – definitivní zpracování archivu speleopotápěčů, kteří kdy absolvovali výcvik v rámci ČSS nebo jim byla udělena kvalifikace ČSS po splnění podmínek podle Metodiky
- - průběžně – dohledání a vydávání průkazů speleopotápěče ČSS lidem, kteří splnili podmínky, ale nikdy nedostali průkaz (celkem 9 osob, nejstarší případ z roku 2003)
- komisionální zvýšení kvalifikace speleopotápěče u osob, které prokazatelně splnily stanovené podmínky (např. Jan Enčev na ZJP), celkem 6 osob
- od nikoho, komu byla v rámci přechodu k ČSS vydána kvalifikace, nebyl nikdy vybrán žádný poplatek. Pouze u plastových karet byl vybrán poplatek za výrobu karty (9 osob). U dlouholetých čekatelů na vydání karty zaplatil poplatek za zhotovení předseda komise.

Praktická činnost

- 2021 setkání speleopotápěčů na štole Hraničná v Rychlebských horách ve dnech 19. -21. 2. Součástí akce byly obsáhlé prezentace ohledně výstroje, dekompresních trendů,

bezpečnostních směrnic a dalších teoretických programů. Praktické potápění probíhalo ve dvou dnech na lokalitě Hraničná. Součástí organizace akce bylo i zajištění kvalitního ubytování a uložení nezbytného materiálu. Účast 27 osob.

- 2022 v termínu 29.4.-1.5. opět setkání na Hraničné ve stejném formátu za účasti 23 osob. V oblasti teorie byla přidána témata používání celoobličejových masek, specifické výbavy pro pracovní a záchrannou činnost.
- v červnu 2022 setkání na lomu Velká Amerika, kde kromě potápění probíhaly i prohlídky suchých částí lokality, včetně lomu Mexiko
- 2023 stejné setkání na Velké Americe
- 2023 setkání na lokalitě Hranická propast. Třídenní akce, na které byly probrány Bezpečnostní směrnice, nové trendy v potápění s SCR a CCR. V praxi proběhlo množství ponorů za účelem poznání lokality a zdokonalení vlastní činnosti každého účastníka
- 2024 opakování akce na Hranické propasti. Byla přidána nová technika, nové teoretické poznatky a zajištěno kvalitní zázemí pro účastníky. Setkání bylo pokračováním akce z roku 2023, a proto byla podstatně zvýšena náročnost probírané tematiky a akce byla koncipována jako IMZ. I přes značnou propagaci se však zúčastnilo minimum potápěčů z organizací mimo místní ZO 7-02
- průběžně – Komise se každoročně aktivně podílí na organizaci řady součinnostních cvičení IZS na lokalitě Hranická propast a prostřednictvím člena komise a předsedy ZO 7-02 Michala Guby řídí metodiku všech akcí. Zapojení komise rozhodně není nadbytečné, protože výsledkem je navázání důležitých kontaktů s funkcionáři IZS nejen v dané oblasti
- průběžně – komise se podílí na konzultacích a na zajištění praktických prací ohledně úpravy terénu na významné lokalitě Hranická propast. Tato spolupráce je nezbytná pro uvedené akce a komise je považována ze strany Agentury ochrany přírody za rovnocenného a kvalifikovaného konzultanta. Tato okolnost je dána zejména náhlými změnami přírodních podmínek, ze kterých sekundárně vyplývá nutnost přijetí určitých opatření. Nabízí se otázka řešení těchto věcí se ZO 7-02, ale pro AOPK je snazší řešit tyto věci s orgánem vyššího stupně (samozřejmě pouze s poradním hlasem)
- členové komise vyvíjejí vlastní iniciativní potápěčskou činnost a na setkáních si pravidelně vyměňují zkušenosti a znalosti. Michal Guba a David Čani jsou protagonisty používání rozsáhlé moderní techniky a pravidelně se účastní besed, přednášek a setkání v médiích, včetně celostátních. Přesto, že témata besed často směřují hlavně na Hranickou propast, se naši kolegové prezentují především jako členové ČSS. Mediální obraz činnosti ČSS (třeba výzkumu v Moravském krasu) je opravdu významný, stejně jako je významný přínos našich kolegů k prezentaci výzkumu speleopotápěčského.

Komise pro vzdělávání

Komise pro vzdělávání (KPV) v období 2021 – 2024 pracovala ve složení Jaroslav Bohatý, Radim Brom, Lukáš Falteisek.

2021

V tomto roce činnost KPV víceméně stagnovala, během epidemie Covid-19 bylo řešeno několik poradenství ohledně výročních schůzí per rollam.

2022

KPV se začala zabývat přípravami na Základní kurz speleologie. V přípravách se řešilo jak celková koncepce, tak časová dotace, lektorství, lokace a řada dalších detailů.

2023

Během tohoto roku se podařilo dopřipravit a zahájit první ročník Základního kurzu speleologie. Na kurz se přihlásilo překvapivě velké množství zájemců, členů i nečlenů ČSS. První běh byl díky tomu naplněn do maximální kapacity 14 osob a několik dalších zájemců bylo nutné odkázat na příští ročníky. Během podzimu 2023 se uskutečnily 3 víkendové semináře z plánovaných 6. Zbývající setkání se konala na jaře 2024. Setkání hostily speleologické skupiny sídlící v Bozkově (ZO ČSS 5-01), Javoříčku (ZO ČSS 7-03) a Týnčanech (ZO ČSS 1-08). Tématem seminářů byly převážně teoretické otázky týkající se odborných základů speleologie (geologie, karsologie, archeologie apod.), organizace speleologických akcí a průzkumu podzemních prostor. Kromě toho probíhal praktický nácvik pohybu v horizontálním

podzemí. Účastníci si též zkusili základy některých dokumentačních a prolongačních technik (mapování, fotodokumentace, geologická a geochemická dokumentace, hydrotěžba, rozpojování menších bloků hornin). Podle dotazníkového průzkumu byli účastníci s dosavadním průběhem kurzu převážně velmi spokojeni. Na kurzu se kromě organizátorů podílelo několik lektorů z různých ZO i mimo ČSS (V. Ouhrabka, P. Kubálek, M. Hejna, P. Schnitzerová, K. Burkartová).

Kromě pořádání základního kurzu KPV nadále nabízí podporu různým vzdělávacím akcím vzešlým z členské základny ČSS.

2024

Na jaře proběhly zbývající tři víkendy prvního ročníku Základního kurzu speleologie. Ty byly věnovány převážně praktické speleologii a speleoalpinismu. Na jejich výuce se podíleli kolega B. Koutecký a členové SZS stanice Čechy. Kurz byl zakončen testem a praktickou zkouškou účastníků. Všechny 12 účastníků, co se prodralo celým kurzem, absolvovalo.

KPV rovnou přešla do příprav druhého ročníku, který v červnu započal uveřejněním infoletáku a otevřením přihlášek. Kurz s kapacitou 12 účastníků byl naplněn během léta. Pro druhý ročník došlo k navýšení ceny kurzu. Na podzim proběhly tři víkendy s maximální účastí. Kurz opět navštívil Bozkov, Javoříčko a Týnčany.

Komise pro pseudokras

Komise již delší dobu nevykazovala žádnou činnost. Poté, co předseda komise Wagner svou činnost ukončil, nový předseda Mertlík žádnou aktivitu nevyvinul. Členská základna také nereagovala na výzvy k oživení činnosti komise (především ze strany ZO Broumov). Předsednictvo ČSS proto rozhodlo o zrušení této komise.

Centrální akce

Speleofórum

Tato akce se stala již tradiční a nejvýznamnější centrální speleologickou událostí. V roce 2024 proběhl již 43. ročník. Za dobu své existence prodělala tato akce řadu změn. V současnosti je prestižní etablovanou událostí, kterou navštěvuje ročně okolo 400 osob a při prezentacích zásadních objevů je sál zcela naplněn. Tradičním místem konání je kulturní dům městyse Sloup v Moravském krasu. Po sobotním hlavním programu s večerním udílením cen za uplynulý jeskyňářský rok následují nedělní exkurze. Součástí Speleofóra jsou prodejní stánky partnerů, stejně jako prodejní stánek ČSS, který má v posledních letech zavedenu možnost platby kartou. V roce 2024 byla zavedena sekce Dětských prezentací, dětem byly věnované taktéž některé exkurze. Předsednictvo se též pravidelně zabývalo podněty účastníků Speleofór z hlasovacích lístků.

2021

Speleofórum 2021 proběhlo díky omezením v souvislosti s pandemií Covid19 netradičně ve dnech 1. 10. - 3. 10. 2021. Předsednictvo i účastníci udělili tradiční ceny za jeskyňářský rok 2020.

Ceny Speleofóra 2021 udělené předsednictvem:

- Cena předsednictva České speleologické společnosti za nejvýznamnější objev v České republice za rok 2020 byla udělena širokému kolektivu členů ČSS za objev na podzemním toku Punkvy v Amatérské jeskyni.
- Cenu předsednictva České speleologické společnosti za nejvýznamnější objev členů ČSS v zahraničí v roce 2020 získala ZO ČSS 6-25 Pustý žleb za objevy při expedici Xibalba.
- Zvláštní cena Speleofóra byla udělena ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha za dlouhodobou komplexní činnost v Srbských jeskyních.
- Cenu za nejlepší výroční zprávu za rok 2020 získala ZO ČSS 1-02 Tetín.

Ceny Speleofóra 2021 udělené účastníky hlasováním:

- Cenu účastníků Speleofóra za nejvýznamnější objev v ČR v roce 2020 obdržel široký kolektiv členů ČSS za objevy na podzemním toku Punkvy v Amatérské jeskyni.
- Cenu účastníků Speleofóra za nejvýznamnější objev členů ČSS v zahraničí v roce 2020 získal projekt expedice Maganik v Černé Hoře.
- Cenu za nejlepší příspěvek do sborníku Speleofórum získal Jan Sirotek za článek Za tajemstvím podzemní Punkvy.
- Cenu za nejlepší prezentaci získal Marek Audy za příspěvek Jeskyně Sulfur (Albánie, Řecko).
- Cenu za nejlepší posterovou prezentaci obdržela ZO ČSS 6-20 Moravský kras.

2022

Speleofórum 2022 proběhlo ve dnech 22. - 24. 4. 2022. Předsednictvo i účastníci udělili ceny za jeskyňářský rok 2021. Nově je udělována účastníky cena za nejlepší mapové dílo a cena za nejlepší příspěvek do sborníku je nově udělována ediční radou.

Ceny Speleofóra 2022 udělené předsednictvem:

- Cena předsednictva České speleologické společnosti za nejvýznamnější objev v České republice za rok 2021 byla udělena ZO 6-21 Myotis za objev jeskyně Ševčíkův závrt.
- Cenu předsednictva České speleologické společnosti za nejvýznamnější objev členů ČSS v zahraničí v roce 2021 získala ZO 6-17 Topas za objevy hypogenních jeskyní na řece Sarandaporo na hranicích Albánie a Řecka.
- Zvláštní cena Speleofóra byla udělena Speleologické záchranné službě za 40 let trvající věrné služby všem členům.
- Cenu za nejlepší výroční zprávu za rok 2021 získala ZO ČSS 1-02 Tetín.

Cena Speleofóra 2022 udělená ediční radou ČSS:

- Cenu za nejlepší příspěvek do sborníku Speleofórum získal článek "Albánské hypogenní jeskyně v oblasti termálních pramenů Vrominer na řece Saranaporo" autorů M. Audyho, R. Boudy, J. Bruthanse a V. Růžičky.

Ceny Speleofóra 2022 udělené účastníky hlasováním:

- Cenu účastníků Speleofóra za nejvýznamnější objev v ČR v roce 2021 získala ZO 6-21 Myotis za objev jeskyně Ševčíkův závrt.
- Cenu účastníků Speleofóra za nejvýznamnější objev členů ČSS v zahraničí v roce 2021 získal projekt expedice Rača v Gruzii vedený ZO ČSS 5-01 Bozkov.
- Cenu účastníků za nejlepší prezentaci získala ZO 6-21 Myotis za prezentaci jeskyně Ševčíkův závrt
- Cenu účastníků za nejlepší posterovou prezentaci získala ZO 6-21 Myotis za poster jeskyně Ševčíkův závrt.
- Cenu účastníků za nejlepší mapové dílo získala ZO 6-21 Myotis za mapu jeskyně Ševčíkův závrt.

2023

Speleofóra 2023 se zúčastnilo přes 400 jeskyňářů a jejich podporovatelů. Toto rekordní číslo se přeneslo také do počtu odevzdaných hlasovacích lístků. Kromě tradičních přednášek a exkurzí byly uděleny ceny Speleofóra. Česká speleologická společnost udělila čestné uznání Romanu Šebelovi a Liboru Matuškovovi za organizaci mezinárodního setkání ECRA 2022.

Ceny Speleofóra 2023 udělené předsednictvem:

- Nejlepší výroční zpráva - ZO ČSS 6-20 Moravský kras
- Nejvýznamnější objev členů ČSS v zahraničí - Expedice Medúza 2022: jeskyně Juriško vrelo, Černá Hora
- Nejvýznamnější objev v ČR - ZO ČSS 6-07 Tišnovský kras: objevy v Králově jeskyni

- Zvláštní cena Speleofóra - Radko Táslerovi a kolektivu ZO ČSS 5-02 Albeřice za dlouhodobý výzkum Krkonošského krasu završený vydáním stejnojmenné knihy

Cena Speleofóra 2023 udělená ediční radou ČSS:

- Nejlepší příspěvek ve sborníku: Jan Moravec a Pavel Čáp za článek o jeskyni Tygří pruhy

Ceny Speleofóra 2023 udělené účastníky hlasováním:

- Nejlepší poster: Jiří Buček a ZO 6-10 Hluboký závrť: Jeskyně Hedvábná
- Nejlepší Presentace: Jiří Buček a ZO 6-10 Hluboký závrť: Jeskyně Hedvábná
- Nejlepší mapa: František Kuda a kol., ZO 6-14 Suchý žleb a Ústav geoniky AV ČR: Harbešská jeskyně
- Nejvýznamnější objev členů ČSS v zahraničí - ZO ČSS 6-17 Topas: jeskyně Atmos, Albánie
- Nejvýznamnější objev v ČR - ZO ČSS 6-10 Hluboký závrť: jeskyně Hedvábná, Moravský kras

2024

Speleofórum 2024 proběhlo tradičně ve Sloupu v Moravském krasu ve dnech 19. 4. - 21. 4. 2024. Zúčastnilo se přes 400 jeskyňářů a jejich podporovatelů. Kromě tradičních přednášek a exkurzí byly nově zařazeny dětské prezentace a exkurze pro děti. Byly uděleny ceny Speleofóra. Česká speleologická společnost udělila čestné uznání Janu Flekovi a Pavlu Bosákovi za dlouhodobou činnost v Ediční radě ČSS.

Ceny Speleofóra 2024 udělené předsednictvem:

- Nejlepší výroční zpráva: ZO ČSS 7-01 Orcus
- Nejvýznamnější objev v ČR: ZO ČSS 6-15 Holštejnská za objevy v jeskyni Lipovecká ventarola
- Nejvýznamnější objev členů ČSS v zahraničí: Expedice Sokotra 2023 za objevy jeskyní na ostrově Sokotra v Jemenu
- Zvláštní cena Speleofóra: Jan Sirotek, Petr Chmel a všichni, kteří se podíleli na historicky první podzemní výpravě ze Sloupu do Macochy

Cena Speleofóra 2024 udělená ediční radou ČSS:

- Nejlepší příspěvek ve sborníku: Michal Hejna, Martin Majer, Michal Kolčava - Nedělní jeskyně – nejdlejší jeskyně na území Prahy

Ceny Speleofóra 2024 udělené účastníky hlasováním:

- Nejlepší poster: Michal Hejna ze ZO ČSS 1-02 Tetín - Tropický kras Sokotry
- Nejlepší Presentace: Richard Zatloukal - Lipovecká Ventarola propojena s Novou Rasovnou v Moravském krasu
- Nejlepší mapa: Dalibor Janák ze ZO ČSS 7-04 Sever za prezentaci map 3D Na Pomezí
- Nejvýznamnější objev v ČR: ZO ČSS 6-15 Holštejnská za objevy v jeskyni Lipovecká ventarola
- Nejvýznamnější objev členů ČSS v zahraničí: Maganik 2023 za objevy v jeskyni Iron Deep

Konference Kras, jeskyně a lidé

Ve dnech 20. – 24. září 2023 se v Moravském krasu uskutečnilo V. mezinárodní setkání speleologů v Moravském krasu a 2. ročník mezinárodní konference – vše pod společným názvem **Kras, jeskyně a lidé 2023**. Hlavním důvodem uspořádání obou akcí byla opětovná propagace Moravského krasu a české speleologie, tentokrát u příležitosti 300 let od prvního sestupu člověka do propasti Macocha a 45. výročí založení České Speleologické společnosti.

Náplní setkání byly podobně jako v minulosti exkurze do nejvýznamnějších jeskyní Moravského krasu a Javoříčského krasu, náplní paralelně konané konference byly přednášky na témata spojená zejména s historií speleologie.

Zázemím obou akcí byl kulturní dům ve Sloupu, kde odezněly konferenční přednášky, byla k vidění výstava historických map, umístěny prodejní stánky a kde zejména probíhal společenský program, akce. V rámci doprovodného programu byl opět po téměř 20 ti letech vystrojen tyrolský traverz přes Macochu, který mohli účastníci setkání absolvovat.

Bezesporu zlatým hřebem akce byla rekonstrukce historického sestupu Lazara Shoppera do Macochy, která proběhla v sobotu 23. září, kdy byla na dolním můstku propasti instalována replika hornického vrátku z té doby a přes kladku odvíjené lano, na kterém byl do Macochy spuštěn dobrovolník se SZS, který symbolicky „znovuobjevoval“ dno propasti a následně byl vytažen zpět na povrch.

Celkem se akce Kras, jeskyně a lidé zúčastnilo 130 speleologů z 9 zemí. V rámci setkání s bylo uspořádáno 24 exkurzí do nepřístupných jeskyní Moravského krasu a Javoříčského krasu a v rámci konference zaznělo 16 přednášek a bylo prezentováno 6 posterů. Příspěvky byly rovněž publikovány ve sborníku, vydaném u příležitosti konference. Celou akci pořádala Česká speleologická společnost ve spolupráci se Správou jeskyní ČR, Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Českou geologickou službou, za vydatné podpory Geologického ústavu Akademie věd ČR a Muzea Blanenska. Záštitu poskytl Mezinárodní speleologická unie-UIS.

Setkání jeskyňářů

Podzimní setkání jeskyňářů se stalo vedle Speleofóra druhou téměř pravidelnou akcí, na které se setkávají členové ČSS. Akce mívají zpravidla komornější ráz a jejich těžištěm jsou exkurze do jeskyní v jednotlivých regionech.

V roce 2021 podzimní setkání neproběhlo.

V roce 2022 byla tradice po čtyřech letech obnovena menším setkáním v režii ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha. Samotné Setkání proběhlo v termínu 9.-11. září v lomu na Chlumu u Srbska. Této společensko-exkurzní události se zúčastnilo na 75 účastníků a asi 13 členů Speleologického klubu Praha.

Páteční večer byl ve znamení příjezdu účastníků. Po domluvě se správou CHKO a místním zemědělcem panem Bastlem ml., bylo pro návštěvníky zajištěno parkování a místo na stany na louce pod Chlumem. Vzhledem k počasí však většina účastníků dorazila až v sobotu.

V sobotních dopoledních hodinách vyrazilo na připravené exkurze po jeskyních Českého krasu na 50 zájemců. Exkurzanti navštívili mimo jiné Podtraťovou jeskyni, Arnoldku, Jeskyni pod Javorkou, Novou propast či Malou Panamu. Velký zájem byl i o exkurze na Chlumu, kde byly připraveny hned dvě exkurze do systému Srbské a Netopýří jeskyně a vynikající povrchová exkurze Karla Žáka na téma „Chlum jako pokladnice nálezů staršího kvartéru“. Správa CHKO zajistila možnost účasti na mykologické vycházce po okolí Srbska.

V odpoledních hodinách proběhlo v Archivu (základna SKP) promítání filmů s jeskyňářskou tematikou, o jehož moderování byl požádán Mojmír Závíška. Diváci mohli shlédnout celou řadu historických dokumentů. Jednalo se například o záběry lomu na Chlumu z roku 1921, či o medailonky krasových badatelů Ferryho Skřivánka, Oldřicha Fejara či Zdeňka Březiny. Slavný montanista Surikata uvedl populárně naučný film „Tajemství netopýrů“ a „Podzemního youtubera“. Martin Mandel z 1-11 Barrandien prezentoval dva pěkné dokumentární filmy o výzkumu jeskyní na Dolním vrchu (Slovensko-maďarské pomezí). Na závěr mohli diváci shlédnout i několik akčních záběrů z průběhu natáčení komerčních filmových společností na Chlumu.

Krátce před setměním byl zažehnut v zadní části lomu slavnostní oheň a k všeobecnému veselí přispěl i Michal Kolčava a Příbor svým hudebním vystoupením. Společnost se dobře bavila až do brzkých ranních hodin.

V roce 2023 proběhla větší centrální akce Mezinárodní setkání speleologů v Moravském krasu - viz předchozí podkapitola.

V roce 2024 se organizace tradiční podzimní akce ujala ZO ČSS 4-01 Liberec. Setkání proběhlo ve velmi špatném počasí na hřebeni Ještědu, v době zářijových povodní. Přesto si na Ještěd našlo cestu několik desítek jeskyňářů z celé České republiky. Kromě přednášek byly připraveny exkurze do jeskyní i starých důlních děl. ČSS měla na akci otevřený prodejní stánek.

Mezinárodní rok jeskyní a krasu

Rok 2021 byl Mezinárodní speleologickou unií – UIS, vyhlášen jako Mezinárodní rok jeskyní a krasu (IYCK). Jeho hlavním cílem bylo v globálním měřítku upozornit na specifickou charakteristiku krasových území a jejich extrémní zranitelnost vůči antropogenním vlivům. Aktivity v rámci IYCK však byly významně ovlivněny celosvětovou pandemií COVID 19, proto Byro Mezinárodní speleologické unie rozhodlo o prodloužení této iniciativy také na rok 2022. Motto Mezinárodního roku jeskyní a krasu znělo „Prozkoumej, poznej a chraň“, které vystihuje snahu o logické uspořádání našeho přístupu k hodnotám, které kras a jeskyně představují. Celosvětově se v obou letech do této kampaně zapojilo 263 partnerských organizací z 51 zemí a uskutečnilo se 1489 akcí. Česká speleologická společnost byla hlavním motorem této iniciativy v České republice a společně se Správou jeskyní ČR, Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Českou geologickou službou připravili propagační materiály, uspořádali dva ročníky konference Kras, jeskyně a lidé a řadu dalších akcí - výstav, přednášek, setkání. ČSS se také podařilo získat licenci na české vydání knihy “Karst, Caves and People” vydanou u příležitosti Mezinárodního roku pod záštitou UIS ve Slovinsku, a kterou na základě smlouvy vydalo vydavatelství Audy, které rovněž zajišťuje jeho distribuci v ČR.

Speleowiki

Poté, co se nepodařilo najít společnou řeč s AOPK ČR na větším zapojení ČSS do rozvoje a využití databáze JESO, bylo rozhodnuto, že si ČSS vytvoří vlastní platformu, která by umožňovala v digitální podobě shromažďovat informace o průzkumné činnosti členů ČSS, evidovat data k jednotlivým jeskyním, ukládat mapy, dokumenty a fotografie.

Přípravy projektu se ujal Jan Sirotek. Platforma byla postavena na osvědčené technologii MediaWiki, na které běží mj. celosvětová Wikipedie. Pro ukládání dat v databázi byla využita extenze CARGO. Struktura databáze je postavena na těchto klíčových tabulkách:

- jeskyně,
- události,
- dokumenty,
- fotografie,
- bibliografické záznamy,
- osoby,
- organizace,
- knihovní záznamy,

kteřé mohou být vzájemně propojovány vazbami (např. navázaná literatura k dané jeskyni, bibliografie konkrétního autora, atp.). Pro podporu funkčnosti pak systém obsahuje řadu standardizovaných číselníků.

Pilotní provoz byl spuštěn v létě 2022, na jaře 2023 pak do Speleowiki získali přístup všichni členové ČSS. Při spuštění systému byla naplněna základní databáze jeskyní ČR se základními daty. Pro severní část Moravského krasu byly potom k jeskyním doplněny historické události připravené v rámci rešerší k chystané monografii o systému Amatérské jeskyně. Postupně byla doplněna možnost evidovat také zahraniční lokality.

Předsednictvo rozhodlo, že do Speleowiki budou naplněny digitální podoby veškerých periodik, které vycházely a vycházejí v rámci ČSS s výjimkou posledních 5 ročníků Speleofóra. Již dnes jsou tak na Speleowiki dostupné všechny čísla časopisů Stalagmit, Speleo, e-Speleo, všechny ročníky Speleofór až do roku 2019. Po souhlasu Správy jeskyní ČR byly na Speleowiki nahrány také všechny ročenky Správy jeskyní. Máme také souhlas s nahráním všech čísel časopisu Estavela a budeme jednat o možnosti zpřístupnění celé edice časopisů Československý kras.

Díky dodané bibliografii periodik se speleologickou tematikou, kterou poskytl David Dunovský obsahuje nyní Speleowiki bibliografické záznamy mnoha tisíc článků, které vyšly v základních časopisech a sbornících se vztahem ke krasu, pseudokrasu a jeskyním. Tyto záznamy jsou napojeny na databázi autorů. Od roku 2021 jsou do Speleowiki vloženy všechny výroční zprávy ZO ČSS, které je dodaly v elektronické formě. Předpokládáme, že postupně budeme doplňovat i starší výroční zprávy. Kromě toho obsahuje Speleowiki také téměř všechny (dochované) výroční zprávy brněnského Speleoklubu. Do přispívání se postupně zapojují členové ČSS a tak přibývají dokumenty, mapy, fotografie, popisy jeskyní a záznamy událostí.

Ke konci roku 2024 obsahovala Speleowiki následující data:

- 4 176 jeskyní v 11 zemích
- 4 805 záznamů o událostech
- 12 768 bibliografických záznamů
- 625 map
- 515 dokumentů
- 2 029 fotografií
- 158 organizací
- 4 282 osobností.

Věříme, že do plnění dat se postupně zapojí více členů ČSS a Speleowiki se postupně stane centrálním bodem, kde budou shromážděny všechny archivní dokumenty vztahující se k činnosti členů ČSS. Zatím mezi neaktivnější přispěvatele patří Jan Sirotek, Michal Hejna, Jan Lenart, Petr Šimon Janíček, Zdeněk Motyčka, Monika Bolcková a Petr Šabata. Aktualizaci dat o ZO ČSS provedla Giovanna Labajová.

SpeleoGO

Česká speleologická společnost podporuje od roku 2023 jednotlivé členy, základní organizace i širší týmy v jejich speleologické činnosti a za tímto účelem připravila nenáročný jednorázový příspěvek SpeleoGO. Podpořeny mohou být projekty, které naplňují čl. II Stanov - Poslání, účel a činnost spolku. Příklady podpořených činností: objevitelská činnost na domácí lokalitě; vystrojení jeskyní; organizování setkání, exkurzí, expedic; kurz nebo vzdělávací aktivita.

V roce 2023 byly podpořeny projekty ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí částkou 3 000 Kč za účelem nákupu materiálu a ZO ČSS 6-20 Moravský kras částkou 7 000 Kč za účelem přestrojení vertikálních partií Skleněných dómů.

V roce 2024 byly podpořeny projekty ZO 1-05 Geospeleos částkou 15 000 Kč za účelem přestrojení a zabezpečení vertikálních stupňů v Podtraťové jeskyni, tým Kačna jama - Expedice Kačna jama částkou 7 500 Kč za účelem nákupu materiálu a ZO 6-25 Pustý žleb - Expedice Medúza částkou 7 500 Kč na nákup člunu. Plnění projektu týmu Kačna jama bylo z důvodu nepříznivých hydrologických podmínek přesunuto na rok 2025.

Vzhledem ke zvyšujícímu se zájmu o tuto iniciativu předpokládáme, že v budoucnu finanční prostředky směřující na podporu SpeleoGO budou navyšovány.

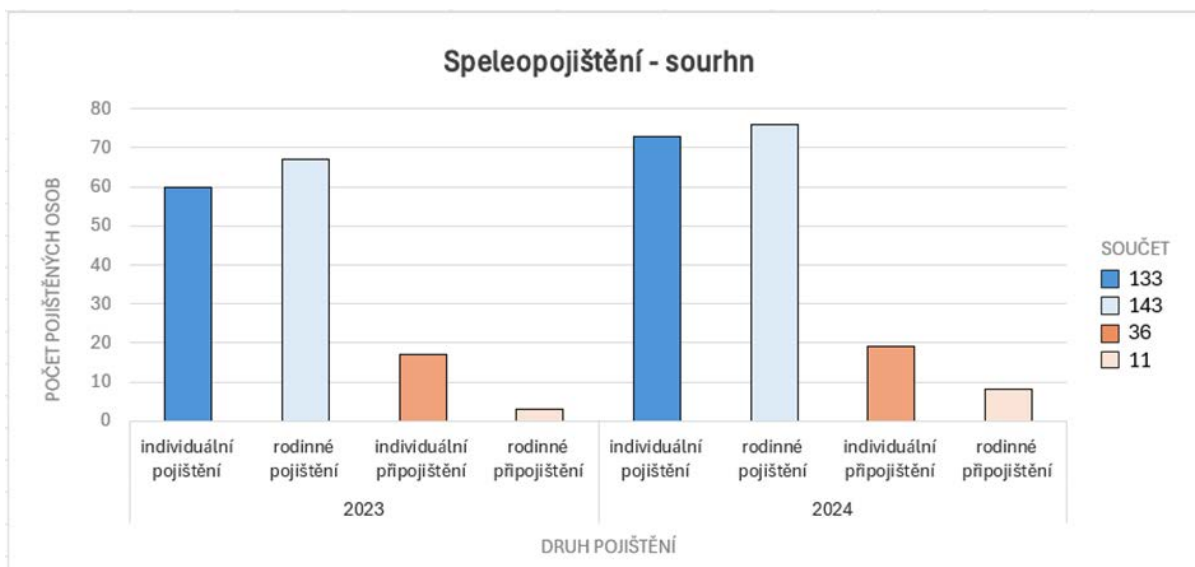
Speleopojištění

Členové České speleologické společnosti mají od roku 2023 možnost využít speleopojištění, které bylo sjednáno s pojišťovnou UNIQA za účelem zajištění jejich činnosti v zahraničí. Speleopojištění poskytuje komplexní ochranu, zahrnující krytí léčebných výloh, úrazového pojištění, pojištění odpovědnosti a nákladů na záchranné akce. Navíc pokrývá rizikové speleologické činnosti, jako je průzkum jeskyní, speleoalpinismus nebo speleopotápění, které běžné cestovní pojištění nezahrnuje. Součástí pojištění je také připojištění zimních a nebezpečných sportů.

Speleopojištění je určeno výhradně pro členy ČSS, přičemž je možné sjednat individuální nebo rodinné pojištění. Rodinné pojištění umožňuje pojistit nejen člena ČSS, ale i jeho partnera a děti. Platnost pojištění se vztahuje na cesty v rámci Evropy nebo celého světa. Pojištění je sjednáváno jako roční, přičemž maximální délka jednotlivých pobytů v zahraničí závisí na zvoleném tarifu a v případě potřeby lze pojištění kdykoliv prodloužit či rozšířit.

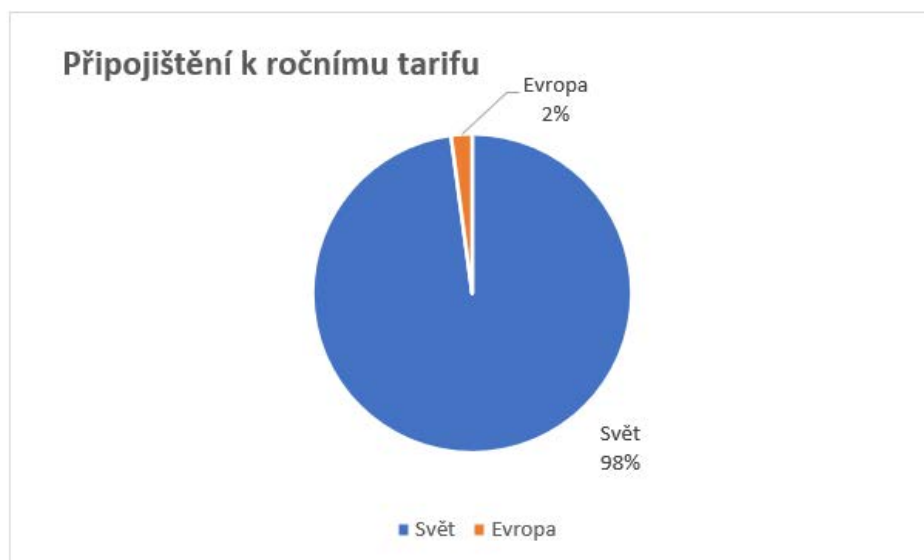
Podrobné informace jsou dostupné na stránkách České speleologické společnosti (<https://www.speleo.cz/cestovni-pojisteni>). Je zde přehled tarifů, pojistných limitů a možností připojištění, podrobné návody na sjednání pojištění krok za krokem, potřebné formuláře ke stažení a detailní informace o pojistných podmínkách.

Agenda speleopojištění přešla v roce 2024 z rukou J. Šandy na sekretariát České speleologické společnosti, který nyní zajišťuje administrativu, komunikaci s pojišťovnou a správu systému pro sjednání pojištění.



Graf „Speleopojištění – souhrn“ znázorňuje využití jednotlivých druhů pojištění mezi členy České speleologické společnosti za poslední dva roky, během nichž byl zaznamenán podobný trend využití pojištění s mírným nárůstem počtu pojištěnců v roce 2024.

Za oba roky bylo nejvíce využíváno individuální pojištění s celkovým počtem 133 pojištěných osob. Rodinné pojištění zaznamenalo 41 přijatých žádostí, což vedlo k pokrytí 143 pojištěných osob, přičemž průměrná rodinná přihláška zahrnuje 3 až 4 členy. Připojištění celkově využilo 36 individuálních osob a 3 rodiny (11 osob).



Graf „Připojištění k ročnímu tarifu“ znázorňuje, že většina připojištění k základnímu ročnímu tarifu se týká rozšíření krytí pro zónu Svět.

Speleokurz

Během roku 2023 se podařilo komisi pro vzdělávání připravit první ročník Základního kurzu speleologie. Na kurz se přihlásilo překvapivě velké množství zájemců, členů i nečlenů ČSS. První běh byl díky tomu naplněn do maximální kapacity 14 osob a několik dalších zájemců bylo nutné odkázat na příští ročníky. Přihlásila se dokonce i jedna účastnice z Itálie, která musela být odmítnuta z důvodu jazykové bariéry. Během podzimu 2023 se uskutečnily 3 víkendové semináře z plánovaných 6. Zbývající setkání se budou konat na jaře. Setkání hostily speleologické skupiny sídlící v Bozkově (ZO ČSS 5-01), Javoříčku (ZO ČSS 7-03) a Týnčanech (ZO ČSS 1-08). Tématem seminářů byly převážně teoretické otázky týkající se organizace speleologických akcí a průzkumu podzemních prostor. Kromě toho probíhal praktický nácvik pohybu v horizontálním podzemí. Účastníci si též zkusili základy

některých dokumentačních a prolongačních technik (mapování, fotodokumentace, geologická a geochemická dokumentace, hydrotěžba, rozpojování menších bloků hornin). Podle dotazníkového průzkumu byli účastníci s dosavadním průběhem kurzu převážně velmi spokojeni. Na kurzu se kromě organizátorů podílelo několik lektorů z různých ZO i mimo ČSS (V. Ouhrabka, P. Kubálek, M. Hejna, P. Schnitzerová, K. Burkartová). V roce 2024 byl zahájen druhý běh, který bude ukončen v polovině roku 2025.

Partneři

ČSS spolupracuje s tradičními partnery, se kterými udržuje blízké vztahy, jimiž jsou především Slovenská speleologická společnost, Správa jeskyní ČR a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a její jednotlivé správy CHKO. S posledními dvěma jmenovanými partnery a Českou geologickou službou se ČSS podílí na organizaci konference Kras jeskyně a lidé. ČSS dále úzce spolupracuje s Hasičským záchranným sborem ČR, Českou společností na ochranu netopýrů, Muzeem Blanenska a firmou Hysko. Významným partnerem ČSS je také Mezinárodní speleologická unie (UIS), jejímž viceprezidentem je Zdeněk Motýčka, člen předsednictva ČSS.

Donátoři

I když je zajištění činnosti ČSS včetně SZS primárně financováno z členských příspěvků, tvoří významnou část příspěvků dary a dotace. Chtěli bychom tímto poděkovat především Generálnímu ředitelství Hasičského záchranného sboru, za pravidelné poskytování dotace na kofinancování SZS, dále Radě vědeckých společností za poskytování dotací na vydání sborníku Speleofórum a úhradu členských příspěvků v UIS a Česonu za pravidelné příspěvky na fungování SZS.

Děkujeme dalším dárcům, kteří na provoz ČSS v uplynulém období přispěli:

- INSPINE MEDICAL
- Jihomoravský kraj
- Česká společnost pro ochranu netopýrů
- Amberg Engineering Brno, a.s
- T&S Adwise s.r.o.
- ZO ČSS 6-04 Rudice
- Mirneubauer s.r.o.
- PFM Foundation
- MSK Holštejn
- Jan Mrázek
- Evžen Zámek

DARY A DOTACE PRO ČSS					
	2024	2023	2022	2021	celková výše
GŘ HZS	280 000 Kč	280 000 Kč	280 000 Kč	123 000 Kč	963 000 Kč
RVS AV ČR	237 361 Kč	108 785 Kč			346 146 Kč
INSPINE MEDICAL		100 000 Kč	50 000 Kč		150 000 Kč
JmK pro SZS Morava			80 000 Kč	50 000 Kč	130 000 Kč
ČESON pro SZS	20 000 Kč	20 000 Kč	20 000 Kč		60 000 Kč
Amberg Engineering Brno	10 000 Kč	10 000 Kč	10 000 Kč	10 000 Kč	40 000 Kč
T&S Adwise s.r.o.	20 000 Kč		10 000 Kč		30 000 Kč
ZO ČSS 6-04 Rudice	7 800 Kč	9 400 Kč	6 340 Kč		23 540 Kč
Mirneubauer s.r.o.			5 000 Kč		5 000 Kč
PFM Foundation	5 000 Kč				5 000 Kč

MSK Holštejn	3 000 Kč			3 000 Kč
Jan Mrázek		2 000 Kč		2 000 Kč
Evžen Zámek		1 000 Kč		1 000 Kč
Celkem				1 758 686 Kč

Speleopartner

Česká speleologická společnost významně rozšířila síť komerčních partnerů. Díky dohodám s nimi získali členové ČSS řadu slev na jejich e-shopech, v kamenných prodejnách nebo na vstupném. K 31. 12. 2024 figurovalo v síti SpeleoPartner devět subjektů:

- Správa jeskyní ČR
- Muzeum Blanenska
- Dům přírody Moravského krasu
- Kronium
- Rock Point
- Kask
- Singing Rock
- Singing Rock Poniklá
- Speleocajky

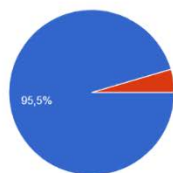
Všechny výhody pro členy ČSS jsou přehledně uvedeny na webu na adrese www.speleo.cz/speleo-partner.

Anketa Komunita ČSS

Ankety, která zjišťovala stav a aktivity členské základny, se zúčastnilo 265 respondentů. Níže uvádíme hlavní výsledky ankety:

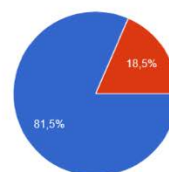
Struktura respondentů

1) Jsi člen ČSS:
265 odpovědí

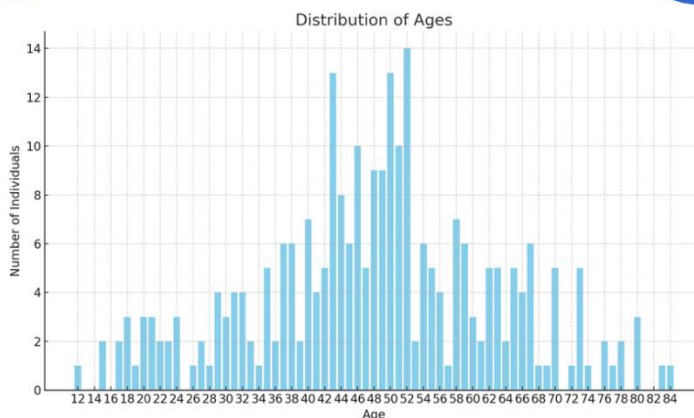


● člen ZO
● individuální nebo čestný člen

2) Jsi:
265 odpovědí



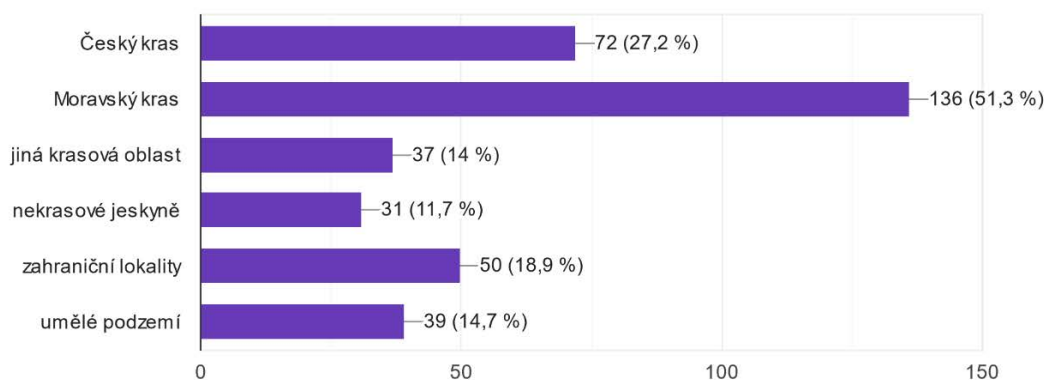
● muž
● žena



Odpovědi na jednotlivé otázky

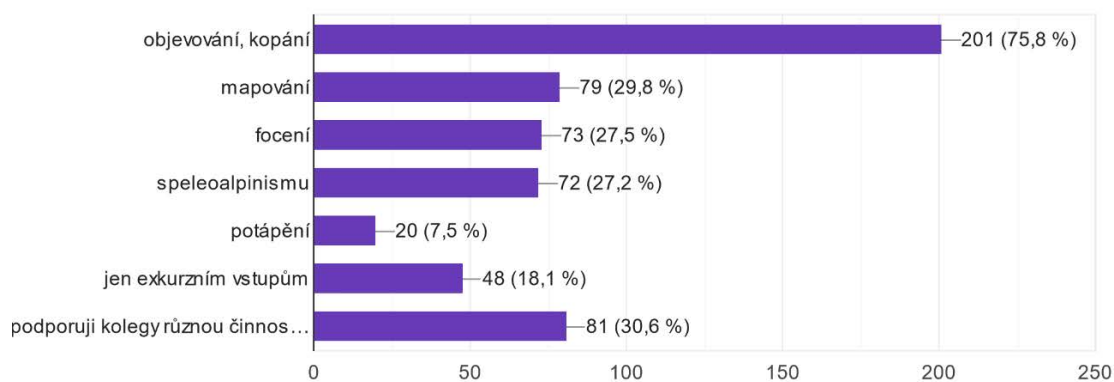
4) Ve které oblasti jsi NEJVÍC aktivní? (více možností)

265 odpovědí



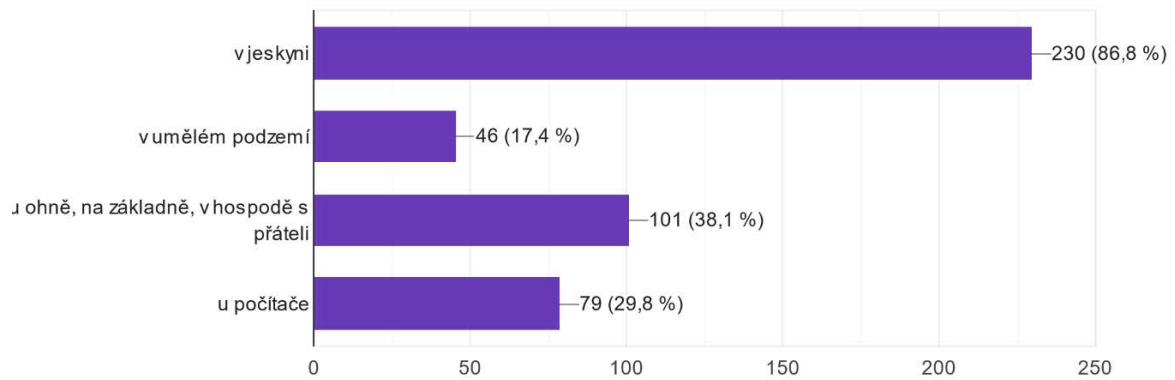
5) V rámci své spolkové činnosti se hodně věnuješ (více možností):

265 odpovědí



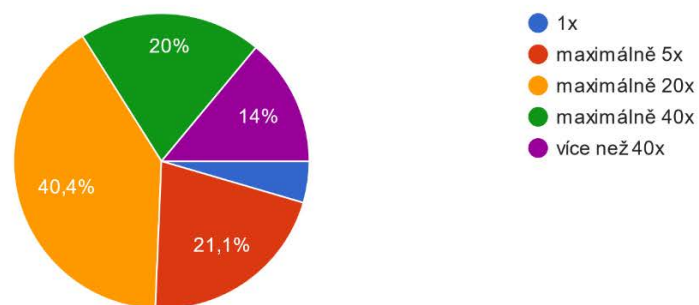
6) Kde typicky probíhá tvoje činnost? (více možností)

265 odpovědí



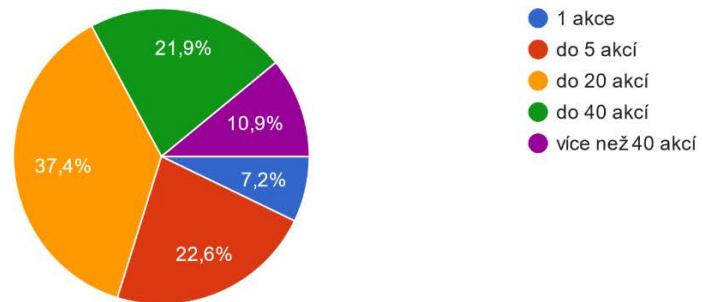
7) Kolikrát za rok se dostaneš do podzemí?

265 odpovědí



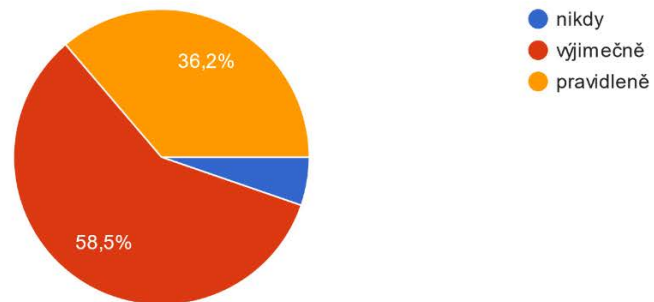
8) Kolik absolvuješ terénních akcí za rok včetně akcí na povrchu?

265 odpovědí



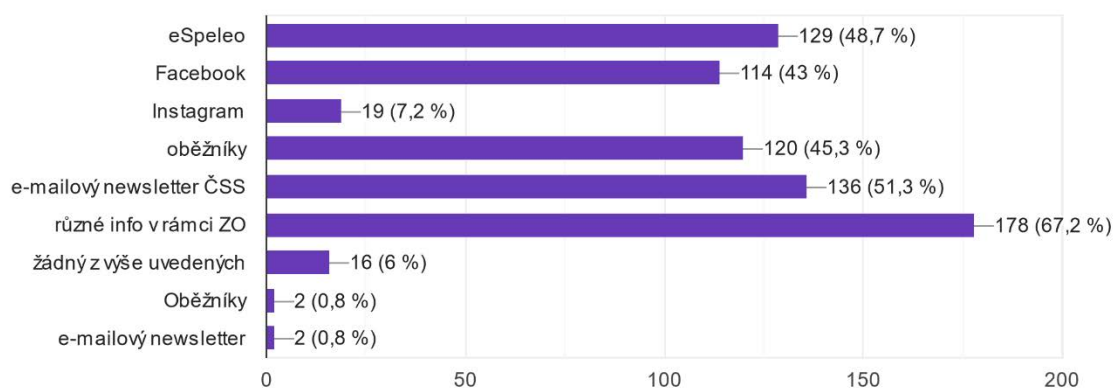
9) Jak často navštěvuješ web speleo.cz?

265 odpovědí



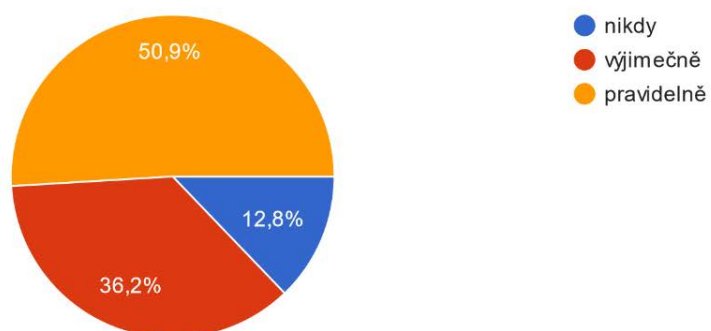
10) Jaké další informační kanály ČSS využíváš?

265 odpovědí



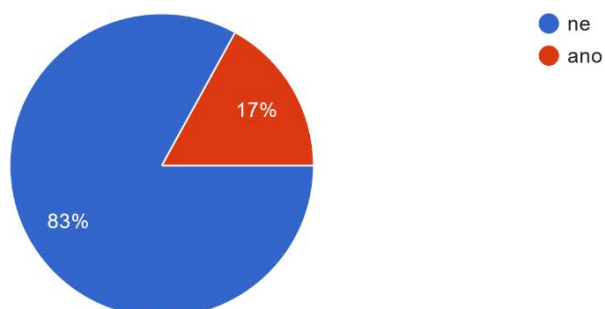
11) Speleofórum navštěvuješ:

265 odpovědí



12) Využil jsi v posledních PĚTI letech službu knihovny a archivu (včetně zaslání dokumentu na dálku)?

265 odpovědí



Další podněty

V rámci ankety mohli jednotliví respondenti doplnit vlastní komentáře a podněty. Tyto se obecně týkaly následujících okruhů:

- Papírové Speleo
- Různé pochvaly
- Různá kritika
- Podpora mladých

Základní organizace

Hlavní těžiště činnosti ČSS je soustředěno v pobočných spolcích - základních organizacích. V uplynulém období měla ČSS celkem 59 základních organizací. Jednotlivé ZO dodávají každý rok na sekretariát zprávy o své činnosti společně se zápisy z výročních členských schůzí. V následující tabulce je přehled o dodání výročních zpráv za jednotlivé ZO a jednotlivé roky:

ZO ČSS	2021	2022	2023	2024
1-01 Český kras	NE	NE	ANO	ANO
1-02 Tetín	ANO	ANO	ANO	ANO
1-04 Zlatý Kůň	ANO	ANO	ANO	ANO
1-05 Geospeleos	ANO	ANO	ANO	ANO
1-06 Speleologický klub Praha	ANO	ANO	ANO	ANO
1-07 Krasová sekce	NE	ANO	ANO	ANO
1-08 Speleoklub Týnčany	ANO	ANO	ANO	ANO
1-09 Niphargus	ANO	ANO	ANO	ANO
1-10 Speleoaquanaut	ANO	ANO	ANO	ANO
1-11 Barrandien	ANO	ANO	ANO	ANO
2-01 Chýnovská jeskyně	ANO	ANO	ANO	ANO
2-02 Šumava	ANO	ANO	ANO	ANO
3-01 Macarát	ANO	ANO	ANO	ANO
3-02 Jeskyňáři Plzeň	ANO	ANO	ANO	ANO
3-03 Šumavský kras	NE	ANO	ANO	ANO
3-05 Permoníci	ANO	ANO	ANO	ANO
4-01 Liberec	NE	NE	ANO	NE
4-03 Labské pískovce	ANO	ANO	ANO	ANO
5-01 Bozkov	ANO	ANO	ANO	ANO
5-02 Albeřice	ANO	ANO	ANO	ANO
5-03 Broumov	ANO	ANO	ANO	ANO
5-05 Trias	NE	NE	NE	NE
5-07 Antroherpon	ANO	ANO	ANO	NE
6-01 Býčí skála	ANO	ANO	ANO	ANO
6-02 Vratíkovský kras	ANO	ANO	ANO	ANO
6-04 Rudice	ANO	ANO	ANO	ANO

6-05 Křtinské údolí	ANO	ANO	ANO	ANO
6-06 Vilémovická	ANO	ANO	ANO	ANO
6-07 Tišnovský kras	ANO	ANO	ANO	ANO
6-08 Dagmar	ANO	ANO	ANO	ANO
6-09 Labyrint	ANO	ANO	ANO	ANO
6-10 Hluboký závrť	ANO	ANO	ANO	ANO
6-11 Královopolská	ANO	ANO	ANO	ANO
6-12 Speleologický klub Brno	ANO	ANO	ANO	ANO
6-13 Jihomoravský kras	ANO	ANO	ANO	ANO
6-14 Suchý žleb	ANO	ANO	ANO	ANO
6-15 Holštejská	ANO	ANO	ANO	ANO
6-16 Tartaros	ANO	ANO	ANO	ANO
6-17 Topas	ANO	ANO	ANO	ANO
6-18 Cunicunulus	ANO	ANO	ANO	ANO
6-19 Plánivy	ANO	ANO	ANO	ANO
6-20 Moravský kras	ANO	ANO	ANO	ANO
6-21 Myotis	ANO	ANO	ANO	ANO
6-22 Devon	ANO	ANO	ANO	ANO
6-23 Aragonit	NE	NE	ANO	NE
6-25 Pustý žleb	ANO	ANO	ANO	ANO
6-26 Speleohistorický klub Brno	ANO	ANO	ANO	ANO
6-27 při NP Podyjí	ANO	ANO	ANO	ANO
6-28 Babická speleologická skupina	ANO	ANO	ANO	ANO
7-01 Orcus	ANO	ANO	ANO	ANO
7-02 Hranický kras	ANO	ANO	ANO	ANO
7-03 Javoříčko	NE	ANO	ANO	ANO
7-04 Sever	NE	ANO	ANO	ANO
7-05 Mladeč - Vojtěchov	ANO	ANO	ANO	ANO
7-08 Sovinec	ANO	ANO	ANO	ANO
7-09 Estavela	ANO	ANO	ANO	ANO
7-10 Hádes	ANO	ANO	ANO	ANO

7-11 Barbastellus	NE	NE	NE	NE
7-14 Ludmírov - Štymbek	ANO	ANO	ANO	ANO

V následujících podkapitolách jsou souhrnné zprávy o činnosti ZO za období 2021 - 2024, které dodaly ZO nebo byly zpracovány na základě zpráv o činnosti za jednotlivé roky. Některé ZO dodaly pro potřeby této souhrnné zprávy již zkrácený kompilát za všechny čtyři roky, za což jim předsednictvo děkuje. U ostatních ZO jsme vycházeli z dodaných výročních zpráv, které byly v některých případech či částech redakčně upravovány a kráceny.

ZO ČSS 1-01 Český kras

ZO nedodala výroční zprávy za roky 2021 a 2022.

2023

Zpráva o činnosti

- Výcvik SRT a volné lezení – Český kras, společně se skauty. 2 akce 4.6. a 28.9.-1.10. Tomášková propast, Kostelík, Terasová.
- Pražské podzemí – úprava a údržba chráněných lokalit – Šárka, Braník, Hlubočepy – Pod školou (brigáda).
- 25.-30.10 podzimní výprava do Maďarska: Szabó pallagy, Agtelek-Josvafo, Meteor, Almasi a Oz zomboly, povrchové exkurse, Barlang furdo v Miskolci.
- Jednotliví členové navštívili Yucatan-Kanopa a Ligurské Alpy (kras).
- Standa Tůma prováděl revizní průzkum krasu v Radotínském údolí.

Činnost Pavla Bosáka

Kras a jeskyně Slovinsko – Klasický kras - příprava prací na lokalitě Lipove doline (kras v okolí obce Divača nad Škocjanskými jeskyněmi; únor), návštěva jeskyně Županova u Grosuplje (únor), rekognoskace území pro grantový návrh (listopad).

Administrativa Slovinsko – práce pro UIS (Mezinárodní speleologickou unii) – únor: účast na zasedání výkonného výboru této unie z pozice člena dozorní komise; únor, červen a listopad – práce v archívu UIS z pozice archiváře této unie.

Účasti na akcích

- 21. až 23. dubna 2023: 42. Speleofórum 2023. Sloup v Moravském krasu. 22. 4.: přednesena přednáška Sto let od narození Vladimíra Panoše (20,15–20,30),
- 18. až 24. června 2023: účast na 30. Mednarodna krasoslovna šola – razvojni prostopi in konceptualni modeli. 19.06 – P. Bosákem přednesena jedna z úvodních pozvaných přednášek v rámci Opening Ceremony (Two Calls) mezi 9,00 a 10,15. P. Bosák přednesl přednášku R. Tásler a kol.: Complex evaluation of caves in the Krkonoše Mountains (N Bohemia, Czechia; 7325; 12,05 – 12,20 – spoluúčast GLU autorů). Š. Kdýr prezentoval poster: Š. Kdýr et al.: Paleomagnetic and rock magnetic investigations of cave sediments in Lipiška Jama: insight into Classical Karst (SW Slovenia) evolution (spoluúčast PB). 20.06 – M. Župan Hajna přednesla přednášku: N. Zupan Hajna et al.: Atypical cave sediments from Grofova jama (Kras Plateau) and their connection with the eruption of the Smrekovec stratovolcano (10,30 – 10,45; vždy spoluúčast PB).
- 21. až 24. září 2023: účast na akci ČSS Kras, jeskyně a lidé 2023 / Karst, Caves and People 2023. Sloup v Moravském krasu. 22.09. – P. Bosákem přednesena přednáška Jeskyně Krkonošského národního parku: jeskynní výplně a speleogeneze (14,00–14,20).
- 30. listopadu 2023: účast na obhajobě doktorátu Mgr. Astrid Švara na Univerzitě Nova Gorica ve Vipavě (člen komise a oponent).

Přednesené přednášky a autorský podíl na nich - celkem 13 přednášek

Publikace - celkem 22 publikací

Aktivní práce v redakčních radách a na přípravě sborníků, časopisů, recenze apod.

- Knihy
 - Nadja Zupan Hajna: KRAS, JESKYNĚ A LIDÉ (předtiskové proofs).
- Časopisy
 - Acta Geologica Polonica (recenzent).
 - Acta Geologica Slovaca (recenzent).
 - Annales Societatis Geologorum Poloniae (recenzent).
 - Aragonit (SK, recenzent).
 - Český kras (redaktor, recenzent, redakční kontrola všech článků).
 - eSpeleo 7 (recenze).
 - Geologica Carpathica (SK, odpovědný redaktor článků, recenzent, člen redakční rady).
 - Geomorphology (Elsevier, recenzent).
 - Slovenský kras (recenzent, člen redakční rady).
 - Speleofórum 2023 (recenze celé číslo).
- Grantové projekty: eVEGA a APVV (SK), NRDÍ (Maďarsko).
- Habilitační řízení Jan Lenart, Karlova univerzita, Praha, člen komise.
- PhD Thesis Astrid Švara, Univerzita Nova Gorica, Slovinsko, recenzent a člen komise.

2024

- Výcvik SRT a volné lezení – Český kras, společně se skauty. 2 akce 6. a 7.4. Tomášková propast, 8.5.jeskyně na Chlumu.
- 2. – 11.8. Slovinsko
- 7.9. Kopání v jeskyni Na konci (s ZO 1 – 02 Tetín)
- 19.10 Krápníková a Barrandova jeskyně
- 8.11. účast na přednášce o krasu a jeskyních v okolí Srbska
- 9.11. kopání v jeskyni Ředina a PaNaMa(s ZO 1 – 02 Tetín)
- 10.11. Lezcký výcvik na Schniloušáku a v Únorové propasti
- Jednotliví členové navštívili kras v Indonésii.
- Standa Tůma prováděl revizní průzkum krasu v Radotínském údolí.

Zpráva o činnosti Pavla Bosáka

Návštěvy jeskyní a krasu v zahraničí

- Slovinsko – Klasický kras: výkopové práce a vzorkování sedimentů na lokalitě Lipove doline (bezstropá jeskyně v krasu v okolí obce Divača nad Škocjanskými jeskyněmi; červenec).

Účasti na akcích

- 19. až 21. dubna 2024: 43. Speleofórum 2024. Sloup v Moravském krasu.
- 17. až 22. června 2024: 31st International Karstological School “Classical Karst” – Data Acquisition and Analysis in Karst Systems, Postojna, Slovenie. Předneseny přednášky (viz níže).
- 24. až 26. září 2024: 15. mezinárodní konference “Výskum, využitie a ochrana jaskýň”, Liptovský Mikuláš. Slovensko. Předneseny přednášky (viz níže); vedl jednu ze sekcí.
- 3. až 4. prosince 2024: 13th ESSEWECA Conference (Environmental, Structural & Stratigraphical Evolution of the Western Carpathians), Bratislava, Slovensko.

Administrativa

- Slovinsko – práce pro UIS (Mezinárodní speleologickou unii) – červen, červenec a říjen – práce v archívu UIS z pozice archiváře této unie; hlavně uspořádání pozůstalosti Huberta Trimmela, bývalého generálního sekretáře a presidenta UIS (v říjnu spojeno s pohřbem Andreje Mihevce, bývalého sekretáře UIS).
- Výkon funkce člena dozorčí komise UIS – celoročně.
- Příprava 2 kapitol pro knihu UIS 60 let (1965–2025), ed. J. A. Labegalini.
- Zpracování seznamů komisí a pracovních skupin UIS od počátku (1965–2024).
- Zpracování, rozřídění a evidence materiálů H. Trimmela pro Archív UIS (leden až červen).

- Člen habilitační komise RNDr. Jana Lenarta, PhD (fyzický zeměpis, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Praha)

Výzkum

Zpracovávání výsledků a dat, včetně přípravy textů:

- Česko – práce na modelu freatické speleogeneze jeskyní Krkonoš.
- Polsko – příprava materiálu o předkvartérních sedimentech v některých jeskyních Krakovsko-čenstochovské jury (jižní Polsko).
- Slovensko – zpracování jeskynních sedimentů a speleotém z Plavecké jeskyně, Plavecké propasti, práce na modelu sulfurické hypogenní speleogeneze Plaveckého krasu. Zpracování dat z výzkumu travertínů v Liptovské kotlině.
- Slovinsko – zpracování jeskynních sedimentů a speleotém z oblasti Klasického krasu (jeskyně Grofova jama, Lipiška jama, Markov spodmol, Spodmol v Lozi, Šimčev spodmol in Brezno, Vilenica, Lipove doline, Račiška pečina, Trhlovca, Divaška, Dimnice a profilu Risnik). Práce na modelu speleogeneze Slavinského ravníku (jižně od Postojenského/Pivka polje) a Divašského krasu (nad tokem podzemní Reky).

Editace svazků

- Bosák P., Žák K. (Red., 2024): Český kras, No. 50: 84 pp. (ISBN 978-80-87708-20-0; ISSN 1211-1643)

Aktivní práce v redakčních radách a na přípravě sborníků, časopisů apod.

Časopisy

- Annales Societatis Geologorum Poloniae (recenzent).
- Aragonit (SK, recenzent, člen redakční rady).
- Český kras (redaktor, recenzent, redakční a předtisková kontrola všech článků).
- Geologica Carpathica (SK, odpovědný redaktor článků, recenzent, člen redakční rady).
- Slovenský kras (recenzent, člen redakční rady).

ZO ČSS 1-02 Tetín

2021

Speleologická činnost v ČR

V Českém krasu byly díky činnosti tetínských jeskyňářů zaevidovány čtyři nové jeskyně – Štáralova (d. 5 m), Propast Cimboža (d. 11 m, h. – 7 m), Spinner (d. 7 m) a Komín Batuno (d. 14 m, v. 6 m). Prolongační práce pokračovaly v jeskyních Na konci, Oblézačka, Tetínská propáستka 2, Devítikorunová, Terasová, V Řečíně, Martina, Plší a Mírova – celkem na těchto lokalitách proběhlo 58 pracovních, bohužel bez větších objevů. Celková délka vykopaných prostor dosáhla 27 m.

Při přípravě místa na vybudování druhého uzávěru jeskyně Martina byly objeveny lidské kosti a zlomek keramické nádoby. O nálezích byla informována územně příslušející organizace, Ústav archeologické památkové péče středních Čech, p. o., který v katastru Tetína zajišťuje záchranné archeologické výzkumy.

V rámci dokumentačních prací byly domapovány profily v jeskyni Tetínská chodba, zmapovány jeskyně Zezadu a Hobitín objevené při těžbě ve Velkolomu Čertovy schody. Geodeticky byly zaměřeny souřadnice vchodů jeskyní Š.V., Střelená, Skvrnitá a Angličančina v okolí Červeného lomu u Suchomast.

Speleologická činnost v zahraničí

Několik jeskyňářů spolupracovalo s izraelskými jeskyňáři na průzkumu a dokumentaci jeskyní v okolí Mrtvého moře. Pokračoval průzkum jeskyní v oblasti rakouského Loferu. Dva členové utvořili minipediční tým, který navštívil ostrov Sokotra. Během dvoutýdenního pobytu se jim podařilo objevit a zdokumentovat devět jeskyní o délce 10-151 m.

Ostatní činnost

Členové ZO se podíleli na přípravě naučné stezky Tetínské vyhlídky, spolupřátali dětský den na Tetíně a prezentovali svoji činnost při výročí 1100 let od zavraždění sv. Ludmily na Tetíně. V průběhu roku prezentovali činnost ZO při přednáškách v rámci Speleofóra či v Mineralogickém klubu Česká Třebová. V salónku tetínské pohostinství uspořádali dvojprezentačku J. Hromase na téma Průzkum karlsštejnské studny a L. Horta na téma Slánské podzemí.

2022

Speleologická činnost v ČR

V Českém krasu zaevidovali členové ZO dvě nové jeskyně – Ptakopysková (d. 6 m) a Krakatice (d. 6 m). Prolongační práce pokračovaly v jeskyních Oblézačka, Tetínská propáštka 2, Devítikorunová, Terasová, V Řečíně, Martina, Plší, Mírova a Tygří past – celkem na těchto lokalitách proběhlo 46 pracovních, bohužel bez větších objevů. Celková délka vykopaných prostor dosáhla 24 m.

V rámci dokumentačních prací byly zmapovány jeskyně Bezejmenná, Daliborka, Bonanza, Žbluňková a Hangár objevené při těžbě ve Velkolomu Čertovy schody. Po dohodě se ZO 1-05 Geospeleos byly zmapovány jeskyně Čtyřchodová a U hodin v lomu Alkazar. V rámci projektu AOPK OCHRANA VYBRANÝCH JESKYNÍ A KRASOVÝCH JEVŮ VE ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍCH ČR, části Mapová dokumentace jeskyní, ponorů a vývěrů byla zmapována jeskyně v Orlickém Záhoří v Orlických horách a zaktualizovány mapy jeskyní Terasová, Martina a BUMĚL.

V roce 2022 jsme obdrželi výjimku pro speleologickou činnost v území CHKO Broumovsko na roky 2022 – 2031. Práce se soustředily hlavně na mapovou a fotografickou dokumentaci jeskyní.

Speleologická činnost v zahraničí

Během roku se uskutečnily dvě expedice do slovinského Krasu, zaměřené na povrchový průzkum s dokumentací nalezených krasových i umělých podzemních jevů. Jejich nejvýznamnějším výsledkem jsou nálezy 11 m dlouhého Medeneho brezna, 14 m dlouhé Ježevy jamy a 35 m hlubokého Tetinskeho brezna.

Pokračoval průzkum jeskyní v oblasti rakouského Loferu.

Jeden člen pokračoval ve spolupráci s izraelskými jeskyňáři. Jeden člen se zúčastnil 14. ročníku EuroSpeleo fora ve španělském Burgosu a 18. Mezinárodního speleologického kongresu UIS ve francouzské University of Savoy Mont Blanc-Chamber.

Ostatní činnost

V březnu uspořádala ZO první ročník konference Český neKras. V průběhu roku byla činnost ZO prezentována při přednáškách v rámci Speleofóra, v Mineralogickém klubu Česká Třebová, v berounské knihovně či v prostorách komunitního centra domova s pečovatelskou službou v Králově dvoře.

2023

Speleologická činnost v ČR

V Českém krasu zaevidovali členové ZO šest nových jeskyní – Matrix (d. 9 m), Sion (d. 12 m), Automobilová (d. 18 m, h. -15 m), Pod hranou (d. 12 m, h. -8 m), Tygří tlapky (d. 21 m) a Šmudla (d. 7 m). Prolongační práce pokračovaly v jeskyních Sedmisálová, Tetínská propáštka 2, Terasová, Plší, Mírova, Tygří past a Pod Tobolkou – celkem na těchto lokalitách proběhlo 42 pracovních, bohužel bez větších objevů. Celková délka vykopaných prostor dosáhla 31 m.

Společně se ZO 1-05 Geospeleos a ZO 1-04 Zlatý kůň se členové ZO podíleli na znovuotevření a dokumentaci Nedělní jeskyně v lomu Špička u Radotína. Jeskyně dosáhla délky 132 m a stala se tak historicky nejdlejší jeskyní na území Prahy. Zároveň dokončili dva roky trvající revizi krasových jevů ve 29. krasové oblasti.

V rámci projektu AOPK OCHRANA VYBRANÝCH JESKYNÍ A KRASOVÝCH JEVŮ VE ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍCH ČR, části Mapová dokumentace jeskyní, ponorů a vývěrů byly a zaktualizovány mapy jeskyní Portálová, Tetínské propáštky, Bonzákova sluj a Nová Propast. Na území CHKO Broumovsko byla provedena mapová a fotografická dokumentace jeskyní Pod Velkým vodopádem, Myší díra, Kořenka, Teplická, Průvodcovská, Skalní chrám, Dědkárna, Tunel pod

Myslivečkem, Kovárna, Pod Luciferem, Tygří doupe, Kholova poustevna, Pod Kovárnou a Tlachapoudova.

Speleologická činnost v zahraničí

Uskutečnila se tradiční expedice do slovinského Krasu, zaměřená na povrchový průzkum s dokumentací nalezených krasových i umělých podzemních jevů, během níž mimo jiné jeskyňáři objevili 13 m hlubokou propast Démon Krasu či 10 m dlouhou jeskyni Zbuzkova 57.

Čtyřikrát se členové vydali do Izraele. Dva členové se zúčastnili mezinárodní mapovací expedice Piping caves v oblasti Neot Ha'kikar badlands. Jeden člen se zúčastnil mezinárodní expedice Salt caves expedition, jejímž cílem bylo zmapovat jeskyni Sedom (Sdom) a další významné solné jeskyně v hoře Sedom u Mrtvého moře. Ve spolupráci s izraelskými kolegy zahájili projekt Ar-ar na Golanských výšinách, resp. v masivu Chermon. Přípravné expedice se zúčastnili dva členové, hlavní expedice čtyři členové. Jedná se o občasný ponor, který by mohl vést do systému s výškovým potenciálem 1600 m.

Dva členové uspořádali druhou expedici na ostrov Sokotra. Během bezmála třítýdenní expedice se jim podařilo objevit a zdokumentovat sedm jeskyní o celkové délce 1140 m.

Pokračoval průzkum jeskyní v oblasti rakouského Loferu a jeden člen se zúčastnil expedice do Bulharska, pořádané ZO ČSS 6-13 Jihomoravský kras.

Ostatní činnost

V březnu se uskutečnil druhý ročník konference Český neKras. V průběhu roku byla činnost ZO prezentována při přednáškách v rámci Speleofóra a konference Kras, jeskyně a lidé, či v tetínském komunitním centru.

2024

Speleologická činnost v ČR

V Českém krasu byla zaevidována jedna nová jeskyně – Trinity (d. 21 m) v lomu Kosov u Berouna. Prolongační práce pokračovaly v jeskyních Na konci, Západní, Sedmisálová, Tetínská propáskta 2, Terasová, Plší, U Buku, Mírova, Tygří past, Devítikorunová a Pod Tobolkou. Celkem bylo v jeskyni odpracováno 49 prolongačních akcí. V jeskyni Devítikorunová došlo k objevu 8 m dlouhé volné chodby, v jeskyni Tygří past k proniknutí do 16 m volných prostor.

Geodeticky byly zaměřeny vchody do jeskyní v 19. a 12. krasové oblasti.

Na území CHKO Broumovsko se soustředily práce hlavně na mapovou a fotografickou dokumentaci jeskyní.

Na území CHKO Křivoklátsko byla dokončena první etapa inventarizace a dokumentace nekrasových jevů, zahájena v roce 2021. Zdokumentováno bylo celkem 65 nekrasových objektů.

Speleologická činnost v zahraničí

ZO uspořádala dvě expedice do slovinského Krasu, zaměřené na povrchový průzkum s dokumentací nalezených krasových i umělých podzemních jevů. Jeden člen se zúčastnil expedice do Kačne jamy, jeden člen se zúčastnil expedice Atmos do Albánie. Pokračoval průzkum jeskyní v oblasti rakouského Loferu.

Exkurzně či pracovně proběhly návštěvy jeskyně na Slovensku, v Itálii či Francii. Dva členové se zúčastnili 16. ročníku EuroSpeleo fora v italském Caselle in Pittari.

Ostatní činnost

V březnu uspořádali členové ZO třetí ročník konference Český neKras. V průběhu roku byla činnost ZO prezentována při přednáškách v rámci Speleofóra či pásma přednášek Jeskyně v okolí Srbska v srbeckém sálu U lanovky. Jeden člen inicioval a spolupřítádal přednášku P. Noska s názvem Kája Saudek a ČSS. Přednáška se uskutečnila v Domu přírody v Koněprusích.

ZO ČSS 1-04 Zlatý Kůň

2021

V uplynulém roce probíhala pracovní činnost členů základní organizace 1-04 na těchto lokalitách:

Nová propast – v jeskyni bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů a sběr vzorků skapové vody, prováděné zaměstnanci a pověřenými osobami SCHKO Český kras. V průběhu roku byla provedena dále kontrola a čištění zámků.

j. Bonzákova sluj – v jeskyni nebylo vzhledem k situaci se závalem spodního vchodu pokračováno v průzkumu. Bala provedena kontrola stavu a zámků horního vchodu a prováděny sanační práce s odklizením materiálu u spodního vchodu. Dle aktuálního stavu bude třeba zvolit postup ohledně spodního vchodu.

j. Malá Panama – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu, vyčištění od nanosených materiálů zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci SCHKO Český kras.

j. PANAMA – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu, vyčištění od nanosených materiálů zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci SCHKO Český kras. Byla provedena kontrola testovacích bodů. Dále bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras.

j. V Petzoldově lomu – v jeskyni nebylo vzhledem k situaci s Covid-19 pokračováno v průzkumu, byla pouze provedena kontrola a výměna poškozených zámků.

j. Drdova (Lilijcová 18-012) – V jeskyni bylo pokračováno s vyklížením napadaného materiálu z povrchu.

Dále probíhala spolupráce se skupinami ČSS v Českém a Moravském krasu.

2022

V roce 2022 probíhala pracovní činnost členů základní organizace 1-04 na těchto lokalitách:

j. Nová propast – v jeskyni bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů a sběr vzorků skapové vody, prováděné zaměstnanci a pověřenými osobami SCHKO Český kras. V průběhu roku byla provedena dále kontrola a čištění zámků a jedna akce na sanaci průchodů. **j. Bonzákova sluj** – v jeskyni nebylo vzhledem k situaci se závalem spodního vchodu pokračováno v průzkumu. Byla provedena kontrola stavu a zámků horního vchodu a prováděny sanační práce s odklizením materiálu u spodního vchodu. Na konci roku byla dokončena hrubá instalace nového spodního vchodu. Aktuálně je jeskyně zajištěna proti neoprávněnému vstupu.

j. Malá Panama – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu, vyčištění od nanosených materiálů zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci SCHKO Český kras.

j. PANAMA – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu, vyčištění od nanosených materiálů zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci SCHKO Český kras. Byla provedena kontrola testovacích bodů. Dále bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů, prováděné zaměstnanci SCHKO Český kras. **j. v Petzoldově lomu** – v jeskyni bylo v součinnosti se skupinou Barrandien pokračováno v prodloužení nadějných míst a provedena kontrola zámků.

j. Drdova (Lilijcová 18-012) – Proběhla kontrola stropní části, kde nedošlo k žádným změnám ani novým prasklinám. Podařilo se zafixovat stropní část výdřevou. Bude snaha provést georadarový průzkum možného pokračování. Nyní je potřeba k efektivnímu postupu minimálně 7-8 osob.

Z ostatních aktivit členů základní organizace uvádíme: spolupráce se skupinami ČSS v Českém, Moravském krasu a na Slovensku. V letních měsících bylo členy skupiny navštíveno několik lokalit ve Slovinsku, Řecku a Maďarsku.

2023

V roce 2023 probíhala pracovní činnost členů základní organizace 1-04 na těchto lokalitách:

j. Nová propast – v jeskyni bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů prováděné zaměstnanci a pověřenými osobami SCHKO Český kras. V průběhu roku byla provedena dále kontrola a čištění zámek a provedeno několik akcí směřovaných na odstranění starých zátěží dle projektu AOPK, dále provedeno několik následných akcí při pokračování průzkumu v chodbě pod okénkem.

j. Bonzáková sluj – v jeskyni nebylo vzhledem k situaci se závalem spodního vchodu pokračováno v průzkumu. Bylo provedeno několik akcí směřovaných na úklid a práce dle projektu AOPK, zaměření žebříků. Dále návštěva k odběru hydrologických vzorků. Aktuálně je jeskyně zajištěna proti neoprávněnému vstupu, vystrojena ve spolupráci se speleozáchrankou pro lanový sestup a výstup.

j. Malá Panama – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu, vyčištění od nanosených materiálů zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci SCHKO Český kras.

j. Panama – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu, vyčištění od nanosených materiálů zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci SCHKO Český kras. Byla provedena kontrola testovacích bodů.

j. V Petzoldově lomu – v jeskyni bylo v součinnosti se skupinou Barrandien pokračováno v prolongaci nadějných míst, provedena kontrola zámek a úklid dle projektu AOPK.

j. Drdova (Lilijcová 18-012) – v jeskyni proběhlo několik pracovních akcí, při kterých bylo pokračováno s odtěžením hlinitopísčitého sedimentu. Proběhla kontrola stropní části, kde nedošlo k žádným změnám ani novým prasklinám. Podařilo se zafixovat boční část chodby výdřevou. Nyní je potřeba k efektivnímu postupu minimálně 7-8 osob.

Z ostatních aktivit členů základní organizace uvádíme:

- spolupráce se skupinami ČSS v Českém, Moravském krasu a na Slovensku.
- V listopadu se skupina zúčastnila pracovní akce v historickém revíru dolu Jeroným.
- Ve spolupráci s vedením Koněpruských jeskyní bylo zorganizováno několik akcí pro průvodce a mladé jeskyňáře, s návštěvou některých lokalit skupiny. V rámci pracovní exkurze do Nové propasti bylo provedeno zaškolení pod dohledem Bohuslava Kouteckého a to pro bezpečný pohyb v terénu k a v jeskyni, včetně lanového zajištění na trase.

2024

V uplynulém roce probíhala pracovní činnost členů základní organizace 1-04 na těchto lokalitách:

j. Nová propast – v jeskyni bylo provedeno pravidelné sčítání netopýrů prováděné zaměstnanci a pověřenými osobami SCHKO Český kras. V průběhu roku byla provedena dále kontrola a čištění zámek a provedeno několik akcí směřovaných na odstranění starých zátěží dle projektu AOPK, dále provedeno několik následných akcí při pokračování průzkumu v chodbě pod okénkem. V jeskyni je od září 2024 vybudována nová lávka – přemostění propasti z ocelových profilů fixovaných v betonové směsi a krytých kovovým roštem. Celý přechod je doplněn nerezovým zábradlím. Původní konstrukce byla již masívně zasažena hloubkovou korozí a proto byla demontována a vynesena z jeskyně. Pro účely transportu vytěžených sedimentů ven z jeskyně byly vybudovány dvě plně demontovatelné lankové dráhy.

j. Bonzáková sluj – v jeskyni nebylo vzhledem k situaci se závalem spodního vchodu pokračováno v průzkumu. Bylo provedeno několik akcí směřovaných na úklid a práce dle projektu AOPK a instalace žebříků. Aktuálně je jeskyně zajištěna proti neoprávněnému vstupu, vystrojena ve spolupráci se speleozáchrankou pro lanový sestup a výstup. Ke konci roku 2024 byla jeskyně násilně otevřena neznámými osobami. Po prohlídce jeskyně nebylo zjištěno jiné poškození, než urážnutí zámku a ponechání jeskyně odemčené. Jeskyně byla opět uzamčena.

j. Malá Panama – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu, vyčištění od nanosených materiálů zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci SCHKO Český kras.

j. PANAMA – v jeskyni nebylo pracováno, pouze byla provedena kontrola stavu, vyčištění od nanosených materiálů zvěří a provedeno pravidelné sčítání netopýrů ve spolupráci se zaměstnanci SCHKO Český kras. Byla provedena kontrola testovacích bodů.

j. v Petzoldově lomu – v jeskyni bylo v součinnosti se skupinou Barrandien pokračováno v prolongaci nadějných míst, provedena kontrola zámek a úklid dle projektu AOPK.

j. Drdova (Liljcová 18-012) – v jeskyni proběhlo několik pracovních akcí, při kterých bylo pokračováno s odtěžením hlinitopísčitého sedimentu v hlavním i bočním směru. Proběhla pravidelná kontrola stropní části, kde nedošlo k žádným změnám ani novým prasklinám. K efektivnímu postupu v hlavním směru je nyní potřeba minimálně 8-9 osob.

j. Elektrifikační - osazen nový uzávěr a starý zlikvidován na popud stavby ŽDC. Při terénních pracích stavby ŽDC byly poblíž starého vstupu objeveny průduchy do stávajícího systému. Po krátké prospekci bylo zjištěno, že vedou do závalu a poté byly opět znepřístupněny. V součinnosti se ZO 1-02 bylo provedeno nové mapování.

Z ostatních aktivit členů základní organizace uvádíme:

- spolupráce se skupinami ČSS v Českém, Moravském krasu a na Slovensku.
- V několika pracovních akcích byla zajištěna účast skupiny vodních skautů Praha 3 Albatros.
- Pavel Amler, Radek Jelen se zúčastnil pracovní týdenní akce v jeskyni Dagmar v Moravském krasu.
- Jaroslav Bohatý, Zbyněk Ellinger, Pavel Amler a Saša Pánek reprezentovali skupinu ZO 1-04 na JT na Slovensku ve Važci s aktivní účastí.
- Jaroslav Bohatý absolvoval exkurzi v krasové oblasti v Nízkých Tatrách a byl účasten objevů v jeskyni Mrtvých netopýrů.
- V létě Martin Bolcha navštívil montánní region a podzemí na ostrově Elba
- Petr Olišar se účastnil exkurzní expedice se ZO 1-02 Tetín do podzemí Paříže.
- Zbyněk Ellinger navštívil chorvatský kras a podzemí jeskyně Biserujka ostrova Krk.
- Josef Mottl se aktivně účastnil přednášek pro veřejnost o Českém Krasu v Srbsku.
- Pavel Hobza navštívil v Itálii Grotta Di Castelano

ZO ČSS 1-05 Geospeleos

2021

Speleologická činnost v ČR (Český kras)

Ve srážkově vydatném období na jaře 2021 byla sledována a dokumentována činnost občasných toků, ponorů a vývěrů v povodí Bubovického potoka a Kačáku, provedena stopovací zkouška na Bubovickém potoce pod Paní horou (výstup stopovače vzorkován na mnoha místech ve zmíněných povodích + Berounka), tři hl. výsledky: 1/ vývěr vod Bubovického p. zjištěn mezi Hostimí a Sv. Janem pod Skalou v údolí Kačáku v silném prameni zvaném V nivě (též Vývěr u jezu), který za běžného stavu pramení pouze pod hladinou Kačáku, 2/ absence stopovače na Bubovických vodopádech, což evokuje otázku, odkud voda v těchto místech pochází, 3/ na hranici detekce zjištěn stopovač v „turistickém“ vývěru Ivan v kostele ve Sv. Janu p./Sk.; v rámci evidence jeskyní byly dále monitorovány činné lomy Branžovy a Čeřinka, kde bylo nalezeno 7 krasových objektů (1 splňuje nároky JESO); dokumentováno skalní říčení v Rozštípené skále.

Amerika I (Amerika, lom Kamensko) – úsilí zaměřeno na neprůlezná pokračování jeskyně; prolezeno úzkým šikmým komínem vzhůru do cca 8 m dlouhé prostory mezi Korytovým dómem a jeskyní Mezilomou, v prostře nalezena značka ZO 1-07; mezi Korytovým d., Studničním sálem a lomem Malé Kamensko stabilizován a zaměřen polygonový pořad.

Amerika II (Amerika, lom Kamensko) – na jaře r. 2021 nalezena 10 m šikmo nad vchodem nízká a úzká větvička nazvaná „Na Lavici“ o souhrnné délce 6 m, zvukovou zkouškou prokázáno spojení přes volné prostory se Vstupní puklinou jeskyně Amerika II.

Arnika (Propadlé vody u Sv. Jana p./Sk.) – uskutečněno 12 akcí; dobudováno stavidlo hráze na přítoku Vodní chodby a provedeno pokusné odčerpání spodních prostor (zatopeny za vydatných dešťů v květnu 2021); sledování průtoků ponorů a přítoku do Kotelní ch.; odebírány vzorky vody z Vodní ch. (projekt AOPK); proveden radiotest mezi Vodní ch. a povrchem s negativním výsledkem; z nového měření vyplývá délka jeskyně 195 m; opravena denivelace na 34 m (nyní o 2 m méně).

Arnoldka (Paní hora u Bubovic) – od 23. 11. 2005 probíhá monitoring hladiny příležitostného jezera v Hlavním tahu, na dlouhotrvající období sucha, kdy se zde jezero vůbec nevyskytovalo, navázala v první polovině května 2021 série přívalových srážek, která způsobila opětné vzednutí hladiny podzemní vody; ve Vstupní chodbě hlídala fotopast návštěvy kuny skalní – ve zbytku lomové stěny pak byly objeveny otvory mezi bloky (vstup zvířete do podzemí), zde byly uspořádány 3 akce na rozšíření vchodu, prozkoumáno 8 m labilních prostor končících hlubokým závalem směrem k Arnoldce

(Kuní ventarola); byly odebírány vzorky vody, sledováno jeskynní mikroklima, probíhal výzkum bezobratlých a zhotovena fotodokumentace (projekt AOPK); interaktivní mapa; pravidelné sčítání netopýrů se zákresem pozic jednotlivých jedinců do mapy.

Čeřinka (Paní hora u Bubovic) – byly odebírány vzorky vody a sledováno jeskynní mikroklima (projekt AOPK); byla přepočtena délka jeskyně: 11 m prostor Sčítacího komína + 1 m prolongovaný ve vrcholu Strmé chodby, délka jeskyně k r. 2021 je 653 m, denivelace beze změny; měření kolísání hladiny jezera pomocí tlakového čidla; pravidelné sčítání netopýrů se zákresem pozic jednotlivých jedinců do mapy.

Ledová jeskyně (Rozštípená skála u Sv. Jana p./Sk.) – nově registrovaná jeskyně nejspíš rozsedlinového původu v patě skalní stěny s citelným prouděním chladného vzduchu v létě (9°C); provedeno 5 průzkumných akcí, odkopán suťový svah do hloubky 2 m, odlámány volné vápencové desky, odstraňována suťová výplň.

Matějská škvíra (Amerika, lom Malé Kamensko) – nově objevená jeskyně; dne 10. 1. 2021 se podařilo proniknout úžinou do 2 m dlouhé chodbičky s šikmo stoupajícím úzkým komínem ústícím o něco výše zpět do lomové stěny; 25. 9. 2021 jeskyně zmapována (délka 7 m, denivelace 3 m) a polyg. pořadem vztažena k jeskyni Amerika I, nad kterou se nachází.

Pod Křížem (Svatojanská skála) – od července 2021 byl prolongován jv. směr jeskyně, celkem uskutečněno 18 akcí, z toho jedna byla věnována prohloubení přístupové chodby; pro nevyjasněnost výsledků archeologického průzkumu z r. 2009 byla činnost začátkem r. 2022 zastavena, dokud nebude situace vyřešena; délka vykopaných prostor je přibližně stanovena na 13 m + 4 m komín vzhůru.

Podtraťová jeskyně (Vanovické skály u Srbska) – instalovány nerezové kramle na skalní stupeň před vchodem pro lepší a bezpečnější přístup potápěčů a vědeckých pracovníků; byly odebírány vzorky vody (projekt AOPK).

Stará Aragonitová jeskyně (Solvayovy lomy) – pravidelné sčítání netopýrů se zákresem pozic jednotlivých jedinců do mapy.

Studniční jeskyně (Mokřý vrch u Bubovic) – proběhlo celkem 5 akcí; dočištění sondy na dně Třicítky; doplnění stabilizovaného polygonového pořadu a částečné přeměření jeskyně; sondování v místě radiotestu nedaleko od vchodu.

Štucbartův komín (Amerika, lom Nové Dvanáctky) – nově registrovaná jeskyně ve štolovém okně Budňanského překopu v blízkosti muzejní instalace výklopníku s huntem; šikmá komínovitá prostora vytvořená na zlomu s výplní žilného kalcitu byla zmapována; prostupná délka 6 m, denivelace 4 m.

Vývěr nad klášterem (Propadlé vody u Sv. Jana p./Sk.) – provedeno 5 akcí na prohlubování dna ve směru přítoku i odtoku vody, odlámáno 1 m³ horniny; v květnu 2021 po přívalových srážkách vývěr nakrátko obnovil svou aktivitu a v jednotkách litrů za sekundu voda přetékala do povrchového koryta; byly odebírány vzorky vody (projekt AOPK).

Speleologická činnost v zahraničí

Členové ZO se zúčastnili 1 zahraniční expedice – Kačna jama (Slovinsko).

Ostatní činnost

Pět členů se zúčastňovalo cvičení SZS stanice Čechy, pokud to protiepidemická situace dovolovala.

Osvětové počiny – do tisku předány 3 články se speleologickou tematikou; uspořádáno 6 exkurzí v oblasti Českého krasu; 1 přednáška.

Sportovně-kulturní počiny – 29.5.2021 byl uspořádán 56. ročník Petrboškova memoriálu, kterého se zúčastnilo 29 jezdců; 7. 8. 2021 organizace LomFestu-4 v Solvayových lomech; předány 3 kresby pro zpravodaj eSpeleo.

Zázemí a web – běžná údržba základny ZO, stejně tak běžná údržba webových stránek archivovaných Národní knihovnou.

2022

Speleologická činnost v ČR (Český kras)

Byly uskutečněny dva radiotesty v jeskyních Na Chlumu u Srbska (Vlčí vyhlídka v Netopýrce vůči povrchu v místě kopané sondy); v rámci projektu AOPK provedena fotodokumentace (mimo níže uvedené lokality) také v dalších jeskyních Českého krasu: BŮML, Martina, Na Chlumu, Na Javorce, Nová propast na Zlatém koni a Petzoldovy j.

Arnika (Propadlé vody u Sv. Jana p./Sk.) – sledován stav zatopení prolouvaného směru ve Vodní ch.; byly odebírány vzorky vody z Vodní ch. (projekt AOPK); 18. 10. 2022 měřen profil stavu CO₂ (úsek vchod – Kotelní – Vodní; nejnižší 3,3 obj. %); pod vstupem proveden sběr odpadků – produkt turistického ruchu.

Arnoldka (Paní hora u Bubovic) – sledování kolísání hladiny jezera tlakovým čidlem, r. 2022 je opět obdobím sucha, pouze v srpnu se na krátkou dobu jezero objevuje o max. hloubce 1 m; umístěna opět fotopast na sledování kuny skalní; proběhly 2 akce s cílem rozšířit okénko na dně Hlavního tahu a 1 podobná s cílem proniknout úžinou za bodem č. 14; odebírány vzorky vody, sledováno jeskynní mikroklima a dokončen výzkum bezobratlých (projekt AOPK); rozbor vzorku krystalického kalcitu z Kříženého domu a průzkum fosilních toků ve vztahu ke stropním korytům, kupolím a zarovnaným stropům; 18. 10. 2022 byl od vchodu na dno Panoptikálního tahu měřen profil CO₂ (nejvíce na dně 1,64 obj. %); zhotovena dokumentace stávajících žebříků pro rozpočet projektu AOPK a sondován jejich stav; pravidelné sčítání netopýrů se zákresem pozic jednotlivých jedinců do mapy; 50. výročí objevení jeskyně.

Čeřinka (Paní hora u Bubovic) – v rámci projektu AOPK byly odebírány vzorky vody a sledováno jeskynní mikroklima, pořízena byla dokumentace stávajících žebříků; tentýž projekt zintenzivnil dokončení polygonového pořadu (započat 23.11.2002), r. 2022 bylo provedeno 10 měřických akcí (délka polygonu 1007,75 m – to však není délka jeskyně); během měření nalezeny dosud neznámé prostory – průřezem 4 m hluboká propáستka Butylka, prolouvaně plazivka s výzdobou ve výběžku Krápníkové chodby pod bodem č. 81 a lezecky 10 m vysoký komín Drakiáda (jeho výplň pravděpodobně vyklizena při povodni 2013); provedeno přestrojení lezeckých tras do spodní úrovně jeskyně (3 trasy, 14 nerezových borháků, 25 nerezových mailon, 130 m fixních lan), zhotoven nový vystrojovací plán; měření kolísání hladiny jezera pomocí tlakového čidla; pravidelné sčítání netopýrů se zákresem pozic jednotlivých jedinců do mapy.

Hřebová jeskyně (Rozštípená skála u Sv. Jana p./Sk.) – nově registrovaná jeskyně na temeni skály; v zimě patrně jeden z nejsilnějších výduchů teplého vzduchu v Českém krasu; nejspíš rozsedlinový původ; prvotně byl rozšířen těsný otvor (2×0,15 m) vstupní propáستky a namontován uzávěr; 1 prolouvaně akce; v hraně skalní stěny objeven vchod do horizontální chodby s nickamínkem, která navazuje na propáستku.

Ledová jeskyně (Rozštípená skála u Sv. Jana p./Sk.) – provedeny 4 prolouvaně akce, postup do hloubky 4 m; hl. puklina je dále široká 14 cm a směrem dolů se nerozširuje, j. směrem je vidět zhruba 5 m daleko; měření teplot vytékajícího vzduchu (počátek jara 6°C, konec léta 9°C).

Maštale (Svatojanská skála) – během akce „Uklidme Česko“ provedena likvidace bezdomoveckého útočiště v z. portálu jeskyně; omytí stěn od nových barevných čmáranic.

Mezilomá jeskyně (Amerika, lom Kamensko) – zde byla v boku chodby zkoumána prolouvaně plazivka ve směru Amerika I v délce 2 m s objemem dalších 2 m volných; délka jeskyně vzrostla na 22 m.

Pod Křížem (Svatojanská skála) – provedeno zhodnocení archeologické a paleontologické situace (ÚAPPSC aj.); v Termitně zaměřen stabilizovaný polygonový pořad (7 bodů, délka 24,38 m), délka jeskyně vzrostla na 67 m, denivelace 11 m beze změny.

Podtraťová jeskyně (Vanovické skály u Srbska) – proveden ponor za účelem revize vybavení lokality pod hladinou a pořízení filmové dokumentace; byly odebírány vzorky vody a provedena fotodokumentace (projekt AOPK); zaměřeni stávajících žebříků.

Stará Aragonitová jeskyně (Solvayovy lomy) – provedeno 7 prolouvaně akcí; vykopána 8 m dlouhá dovrchní chodbička z Vystřeleného dómku o sklonu cca 40-45°; zbudována zábrana proti pádu z místa prolouvaně do Sondy III; pravidelné sčítání netopýrů se zákresem pozic jednotlivých jedinců do mapy.

Studniční jeskyně (Mokrý vrch u Bubovic) – uskutečněny 3 prolouvaně akce zaměřené na prohlubování Třícitky; občasné měření CO₂ v různých úrovních jeskyně s maximem 5-6 obj.%; opravy technického zařízení sloužícího k vyvážení materiálu.

Únorová propast (Gotická štola v Trestaneckém lomu) – fotodokumentace jezera pro JESO (projekt AOPK).

Vývěr nad klášteřem (Propadlé vody u Sv. Jana p./Sk.) – provedeno 5 prolouvaně akcí (odlámáno zhruba 1 m³ horniny) a 4 akce spojené s montáží zařízení pro měření výšky hladiny vody; dno je nyní 4 m dlouhé a kolem 60 cm široké; studována příčina zesilování přítoku během prolouvaně, kdy se nedaří čerpadlem udržovat hladinu na počátečním minimu; byly odebírány vzorky vody (projekt AOPK).

Speleologická činnost v zahraničí

Členové ZO se tradičně zúčastnili expedice do slovinské jeskyně Kačna jama; 1 člen se zúčastnil expedice do jeskyně Sulfur (Albánie) z důvodu odběrů vzorků vody a hornin.

Ostatní činnost

Ve spolupráci se ZO 2-01 od listopadu 2021 prováděna stopovací zkouška na odtoku vod z Chýnovské jeskyně; 6 členů se zúčastňovalo cvičení SZS stanice Čechy.

Osvětové počiny – do tisku předáno 6 článků se speleologickou tematikou; uspořádáno 11 exkurzí v oblasti Českého krasu; 3 přednášky.

Sportovně-kulturní počiny – 28.5.2022 byl uspořádán 57. ročník Petrbockova memoriálu, kterého se zúčastnilo se 35 jezdců; 6. 8. 2022 organizace LomFestu-5 v Solvayových lomech; 27.8.2022 zorganizována přednáška s exkurzí do Solvayovy vily v Ústí nad Labem; předány 3 kresby pro zpravodaj eSpeleo.

Zázemí a web – opraven štít „Trafáčky“ a v interiéru instalovány hasící přístroje; na web doplněny 3 nové lokality, 6 map, 28 archivních článků + 1 nový a 2 fotoalba, inovován prohlížeč interaktivního 3D modelu.

2023

Speleologická činnost v ČR (Český kras)

Průběžně byla sledována a dokumentována hydrologická situace v krasovém terénu povodí Kačáku a Bubovického potoka především ve srážkově abnormální polovině dubna 2023; v rámci projektu AOPK provedena fotodokumentace (mimo níže uvedené lokality) také v dalších jeskyních Českého krasu: Bonzákova sluj, Dynamitka, Menglerova j., Tetínská vyvěračka a Tetínské propásky.

Amerika I (Amerika, lom Kamensko) – pro publikované dodatky evidence jeskyní ČR byl k celkové délce jeskyně dopočten a popsán dosud opomenutý, zdánlivě neprůlezný 5,5 m vysoký komín a nad ním ležící Tomatový domek o rozměrech 8×5×3 m, známý již z průzkumů ZO 1-07 Krasová sekce z 1. pol. 90. let; délka jeskyně tak vzrostla o 14 m na současných 134 m, denivelace o 2 m na 28 m.

Amerika II (Amerika, lom Kamensko) – k celkové délce jeskyně dopočtena zaměřená chodba Na Lavici nacházející se ve stěně nad vchodem do Ameriky II a jejíž délkový součet je 6 m; celková délka tak vzrostla na 144 m, denivelace o 2 m na 26 m.

Arnika (Propadlé vody u Sv. Jana p./Sk.) – zorganizována 1 prolongační akce, pokročeno o 2,5 m; nález několika zvířecích kostí, které byly spolu s předchozími nálezy setříděny a transportovány do Archeologického ústavu AV; byly odebrány vzorky vody z Vodní ch. a zhotovena fotodokumentace (projekt AOPK); zvětšen objem přečerpávací nádrže; opakován radiotest mezi Vodní ch. a hypotetickými ponory na povrchu s negativním výsledkem.

Arnoldka (Paní hora u Bubovic) – monitoring kolísání hladiny jezera (tlakové čidlo), na jaře hladina vystoupala na 9 m, následně ustupovala až zpět do nulového stavu; kuna skalní opět hlídána pod Kalcitkou fotopastí, výsledek: kuna jeskyni navštěvuje a konzumuje při tom zimující netopýry; u Černého esa v Bludišti byl dne 24. 6. 2023 odkryt průlez do 2,5 m dlouhé sestupné úžiny zatím s neznámým pokračováním; 21. 7. 2023 v chodbě za bodem č. 14 bylo po rozšíření extrémní úžiny proniknuto do 7 m dlouhého pokračování (ch. Čtrnáctka); proběhlo několik akcí na rozšiřování Okénka na dně III. tahu a prohlubování prostor pod ním, neefektivní odkliz materiálu hlavou dolů pomocí igelitové tašky; v propástece Studnička (Poradní dóm) instalováno lanové zařízení pro dopravu materiálu, prolougace $\frac{3}{4}$ m do hloubky; vlivem projektu AOPK revidovány polygonové pořady z let 1993–94 a doměřena veškerá známá pokračování, kde původní pořad nebyl realizován a jejich délka byla pouze odhadnuta nebo zanedbána – takových míst k doplnění bylo 77, akcí proběhlo 10, délka polygonu dosáhla 1843,12 m, po odečtení všech paralelních průchodů stran skrz tytéž prostory je nově stanovena délka jeskyně na 1522 m, denivelace 111 m potvrzena; byly odebrány vzorky vody a studováno jeskynní mikroklima (projekt AOPK); zjištění občasného toku v Salonkách, vždy po vydatných srážkách cílených na rekultivovaný odval lomu; v tazích probíhalo měření koncentrací CO₂ (nejvíce 1,84 obj. % Jezerní dóm); pravidelné sčítání netopýrů se zákresem pozic jednotlivých jedinců do mapy.

Bubovická propast (Mokrý vrch u Bubovic) – vyčištění dna propasti od biogenního materiálu; studium horninového složení.

Čeřinka (Paní hora u Bubovic) – v rámci projektu AOPK byly odebrány vzorky vody, sledováno jeskynní mikroklima a pořízena fotodokumentace; do polygonového pořadu dokončeného v r. 2022 bylo doplněno několik drobností, čímž celková délka polygonové sítě dosáhla 1023,20 m – po odečtu záměr, které vedou skrz určité prostory z nějakých důvodů vícekrát, byla vypočtena nová celková délka známých prostor jeskyně 906 m; probíhalo měření kolísání hladiny jezera pomocí tlakového čidla; pravidelné sčítání netopýrů se zákřesem pozic jednotlivých jedinců do mapy.

Hřebová jeskyně (Rozštípená skála u Sv. Jana p./Sk.) – provedeny 3 prolongační akce; prohloubeno dno vstupní propásky o 1 m a uvolňována suť v navazující vertikální puklině v. směrem; 7. 1. 2023 zdolána extrémní úžina do chodby ke spodnímu vchodu a tím byly obě části jeskyně propojeny; jeskyně byla zmapována (3 akce), délka 26 m a denivelace 8 m.

Kuní ventarola (nedaleko Arnoldky) – řícená prostora, která se podílí na chodu proudění vzduchu v Arnoldce, nově zaregistrována a zmapována (délka 9 m, hloubka 6,5 m, max. šířka 5 m).

Ledová jeskyně (Rozštípená skála u Sv. Jana p./Sk.) – mapování dne 23. 9. 2023; délka jeskyně 5 m, denivelace 4 m, trhliny široké až 15 cm pokračují dále do masivu min. do vzdálenosti 3 m.

Lilijicová jeskyně (Svatojanská skála) – po 26 letech byl opět zahájen intenzivnější průzkum; proběhla výměna kotvících prvků + úklid; spuštěno 8 prolongačních akcí v Sintrovém závalu v horní části jeskyně, kde byla kdysi činnost z technických důvodů zastavena, nyní postup 6 m vzhůru a přiblížení se k úrovni chodby Termitů vykopené v jeskyni Pod Křížem (vzdálenost cca 9 m).

Mezilomá jeskyně (Amerika, lom Kamensko) – byla prolougována levá plazivka ve směru Korytový dóm jeskyně Amerika I, nebyl však zaznamenán žádný postup kupředu, úzké, neperspektivní.

Nedělní jeskyně (lom Špička v Radotínském údolí) – ve spolupráci se ZO 1-02 Tetín, ZO 1-04 Zlatý kůň a firmou Českomoravský cement byl opětovně odkryt zavalený vchod, ten byl následně prohlouben o téměř 2 m a osazen uzávěrem; jeskyně byla fotograficky a geodeticky zdokumentována, byly zhodnoceny speleotémy, sedimenty a morfologie prostor a publikovány 2 články; místy velmi těsné prostory dosahují celkové délky 132 m a denivelace 24 m.

Podtraťová jeskyně (Vanovické skály u Srbska) – během čerpacího pokusu skutečněho klubem ZO 1-06 na dně sousední Tomáškovy propasti (16.-17. 9. 2023) byla i zde čidlem monitorována reakce hladiny vody (tlak, teplota); byly odebrány vzorky vody (projekt AOPK).

Solvayova propáskta (Solvayovy lomy) – uskutečněny 2 průzkumné akce; rozšíření vchodu a prohloubení dna.

Stará Aragonitová jeskyně (Solvayovy lomy) – provedeno 5 prolongačních akcí nad Vystřeleným dómekem; prolougace vedeny klikatě vzhůru skrz sedimentární výplň s ověřováním skalních stěn do vzdálenosti 12 m; nová místa byla zaměřena; délka jeskyně vzrostla na 102 m, denivelace na 24 m; pravidelné sčítání netopýrů se zákřesem pozic jednotlivých jedinců do mapy.

Studniční jeskyně (Mokřý vrch u Bubovic) – uskutečněny 4 prolongační akce; kopáno pod Zalomenou chodbou a v nejnižším místě jeskyně pod Stoupačkou; transport dočasné deponie z překládky a spadané sutě ze spodní části Vysypaného dómku; zhotovena fotodokumentace (projekt AOPK).

Vývěr nad klášterem (Propadlé vody u Sv. Jana p./Sk.) – provedeny 2 prolongační akce; přítokový kanál míří ze spodu z pukliny, odtokový kanál pokračuje horizontálně; hloubka objektu 14 m, délka je nově přepočtena na 17 m; byly odebrány vzorky vody a zhotovena fotodokumentace (projekt AOPK).

Ztracená jeskyně (masiv Chlumu, rokle nad Divadélkem) – revize stavu jeskyně a mapové dokumentace; doměření výplní.

Speleologická činnost v zahraničí

Členové ZO se účastnili tradiční akce českých jeskyňářů do slovinské jeskyně Kačna jama; 1 člen se zúčastnil 2 expedic do oblasti Vromoner v Albánii (jeskyně Sulfur, výzkum a stopovací zkoušky); 1 členka se zúčastnila dokumentování jeskyně Mearat Jonim v Izraeli.

Ostatní činnost

Pět členů se zúčastňovalo cvičení SZS stanice Čechy.

Osvětové počiny – do tisku předáno 7 článků se speleologickou tematikou; uspořádáno 15 exkurzí v oblasti Českého krasu; 3 přednášky.

Sportovně-kulturní počiny – 27. 5. 2023 byl uspořádán 58. ročník Petrbokova memoriálu, kterého se zúčastnilo 39 jezdců; 5.-6. 8. 2023 organizace LomFestu-6 v Solvayových lomech a na dně Velké Ameriky; pro nové členy klubu probíhaly výcvikové akce na podzemním speleo-trenažeru Na Chlumu; 3 členové se jako součást podpůrných týmů účastnili potápěčského „maratonu“ mezi Sloupskými jeskyněmi a Macochou; předána 1 kresba pro zpravodaj eSpeleo.

Zázemí a web – oprava střechy základny, úprava interiérů; na webu doplněny nové lokality, schémata a fotogalerie v řádu jednotek, přidáno 10 archivních článků, upraveny programy v sekci Mapování a Archiv Petrbokova memoriálu; upřednostněna doména geospeleos.cz před dosud užívanou doménou geospeleos.com.

2024

Speleologická činnost v ČR (Český kras)

Byla sledována a dokumentována hydrologická situace v krasovém terénu povodí Kačáku a Bubovického potoka a skalní řízení Na Bříči; byl zdokumentován odvodňovací systém krasových vývěřů ve Sv. Janu p./Sk., mapy následně využity pro novou knihu „Svatý Jan pod Skalou – Dějiny, genius loci a přírodní poměry“, podzemní polo-zatopené chodby jsou „umělého“ původu, vystavěné a historicky využívané ku potřebě sodovkárny, elektrárny, textilky apod., délka polygonového pořadu čistě v podzemí dosáhla 150 m, v terénu proběhlo 6 akcí.

Arnika (Propadlé vody u Sv. Jana p./Sk.) – zjištění poměrů proudění vody v jeskyni stopovací metodou; předběžná zpráva ARÚ AV ČR z analýzy nalezených kostí z části Nová Arnika říká, že velké nálezy patří pleistocennímu koni a turovi, stáří je určeno na 28 tisíc až 41 tisíc let.

Arnoldka (Paní hora u Bubovic) – 9. 11. 2024 zdolávání komínu v Srdcové chodbě: nahoře na vertikální úsek navazuje šikmá spára a ještě výše horizont v podobě chodbičky „Na Vyhlídce“ ústící do stropu Příbova dómu a skrze těsné propojky také do Krkavčí chodby a přístupové propasti jeskyně; po jedné prolongační akci proběhlo v chodbičce u Černého esa a v Průhledové plazivce, a to bez významnějších postupů; záznamy výšky vody pod Jezerním dómem dokázaly, že hladina jezera reagovala na zářijové povodně výstupem ze 2 m na 9 m; spuštěno automatické záznamové zařízení na monitoring výšky hladiny přívalových vod v Salonkách (První salonek alias Svině), 31. 5. 2024 v 15:54 zhruba 25 minut po začátku přívalového deště zařízení sepnuto, výšky hladiny 40 cm (po přepad do Druhého salonku) dosaženo za 30 minut (otevřené toky v jeskyních ČK jsou neobvyklé); dokumentovány spodnodevonské fosilie na Hlavním tahu; pravidelné sčítání netopýrů se zákresem pozic jednotlivých jedinců do mapy; údržba žebříků.

Čeřinka (Paní hora u Bubovic) – monitoring kolísání hladiny jezera (tlakové čidlo): z dat nově zjištěna výšková úroveň, kde se hladina často zdržuje, a která odpovídá nedávno zjištěnému otvoru při dně nejzazší šachty u plazivky Italovy chodby, do „rukávu“ bylo přelito 40 kýblů vody z jezera, voda bez problému odtéká do neznáma; pravidelné sčítání netopýrů se zákresem pozic jednotlivých jedinců do mapy; byla provedena další fotodokumentace speleotém; oprava dveří.

Jeskyně svatého Ivana (klášter Sv. Jan p./Sk.) – ve stavebně upravené a turisticky zpřístupněné jeskyni v pěnovicích byl proveden průzkum a mapování stavebně oddělených přirozených dutin, dosavadní mapa byla zpřesněna, včetně vztahů klášterní stavby a povrchu – vše pro knihu o Svatém Janu pod Skalou (2024); sčítání netopýrů.

Lilijicová jeskyně (Svatojanská skála) – proběhlo 21 prolongačních akcí; úprava profilu mezi Lilijicovou ch. a Vinným dómem realizována průleznou Fe-konstrukcí a zásypem; sedimenty v komíně silně tmelené sintrem směrem vzhůru sondovány dlouhými vrtáky – určení možného směru průniku do neznámých prostor (sintrová vrstva č.2 tloušťka 35 cm); postup cca 4 m; v části nad Vinným d. prolougována chodba při sv. stěně, kde se v měkkých sedimentech podařilo proniknout 3 m daleko; strop tvoří sediment s podílem sintru, suti a volných kapes s drobnou výzdobou; obě chodby z Vinného d. směrem ven osazeny větrnými dvířky (zamezení cirkulace vzduchu mezi vchody, obnova původního mikroklima); započato s instalací nové závěsné dráhy „alveku“ v Lilijicové chodbě.

Nedělní jeskyně (lom Špička v Radotínském údolí) – dokumentační fotoakce zaměřená na speleotémy a pavoukovce; pravidelně kontrolován uzávěr jeskyně.

Podtraťová jeskyně (Vanovické skály u Srbska) – od hl. vchodu k jezeru bylo s podporou „SpeleoGO“ provedeno přestrojení a zabezpečení 3 vertikálních stupňů novými nerezovými žebříky s protiskluzovou úpravou (4 akce); probíhající modernizace železniční tratě odstranila cca 3 m vysoký násep pod vchodem do jeskyně – instalace dalších 3 nerezových kramlí; byla stabilizována a zaměřena část nového polygonového pořadu pro ověření jeskynních prostor vůči stavbě trati a vrtání kotev pro záchytné ploty a sítě (sanace skal).

Solvayova propáštka (Solvayovy lomy) – 2 prolongační akce; objevena chodba směřující do nitra vrchu Stydlé vody, chodba o délce 5 m je nazvána Kulisovou.

Stará Aragonitová jeskyně (Solvayovy lomy) – v prostoru nad Vystřeleným dómekem uskutečněny 2 prolongační akce s postupem cca 2 m; materiál ukládán v opuštěné Sondě III z 90. let; pravidelné sčítání netopýrů se zákresem pozic jednotlivých jedinců do mapy.

Studniční jeskyně (Mokrý vrch u Bubovic) – proběhly 2 prolongační akce pod Ostravským komínem a Stoupačkou v nejnižším bodě jeskyně; dráhou „alvek“ vyvezeno 2 m³ sedimentů, místo prohloubeno o 1,2 m; sledována objemová koncentrace CO₂ (nejvyšší zjištěná hodnota 6,2 % dne 21.12.2024).

Trativod (Propadlé vody u Sv. Jana p./Sk.) – provedena 1 prolongační akce; prohlubování dna jeskyně.

Vývěr nad klášterem (Propadlé vody u Sv. Jana p./Sk.) – provedeno 7 prolongačních akcí za využití výkonnější elektrocentrály i čerpadla; na povrchu instalováno odpadní potrubí, aby se čerpaná voda při prolonačních nevracela zpět do jeskyně; petrografie místních vápenců, provedeny výbrusy.

Zdeňkův komínek (Amerika, Severní překop) – v oblasti za Kryštofovým závalem byla mapována aktuální situace, vč. Zdeňkova komínku, v jehož stropě byla nově zjištěna nízká a úzká, volná, ryze horizontální chodbička o zaměřené délce 3,5 m s větvením do stran na konci, která je pravděpodobně průlezná velmi štíhlým speleologem, žádný takový ale nebyl přítomen.

Speleologická činnost v zahraničí

Členové ZO se účastnili těchto zahraničních expedic: 3 členové – Expedice Atmos-Neuron do oblasti termálních vřídél Vromoner v Albánii s dokumentováním hypogenní jeskyně Atmos a největšího termálního jeskynního jezera na světě, nazvaného Neuron, stopovací zkoušky; 4 členové – Kačna jama ve Slovinsku; 1 člen se zúčastnil speleologické expedice v Gruzii; 1 člen – návštěva mexických jeskyní na Yucatánu – potápění v jeskynních systémech, projekt mapování a fotodokumentace ve spolupráci s místním pořadatelem; 4 členové se věnovali vysokohorskému krasu v oblasti Căldarea Găuri v rumunském pohoří Parâng.

Ostatní činnost

Výpomoc na průzkumné činnosti ZO 4-01 Liberec v oblasti Klokočských skal; dále v masivu Boněnovského vrchu u Michalových Hor dokumentován historický podzemní lom na mramory, zvaný Hrom (zimoviště netopýrů), délka polyg. pořadu dosáhla 174 m, denivelace 26 m, cestou na lokalitu byla zrekonstruována lávka přes Kosí potok; 7 členů se zúčastňovalo cvičení SZS stanice Čechy.

Osvětové počiny – do tisku předáno 6 článků se speleologickou tematikou; 1 film; uspořádáno 13 exkurzí v oblasti Českého krasu; 4 přednášky.

Sportovně-kulturní počiny – 25.5.2024 byl uspořádán 59. ročník Petrbočkova memoriálu, kterého se zúčastnilo 38 jezdců; 3. 8. 2024 organizace LomFestu-7 v Solvayových lomech; předány 2 kresby pro zpravodaj eSpeleo.

Zázemí a web – základna „Trafacka“ podstoupila renovaci patra a podkroví (omítky, výmalba, osvětlení aj.), v exteriéru došlo k opravě schodů a terénním úpravám, údržba zeleně apod.; webové stránky doznaly standardní aktualizace (Petrbokův memoriál, sčítání netopýrů), doplněny snímky, schémata a 1 historický článek; Expedice Taurus má novou webovou sbírku literatury čítající 19 článků.

ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha

2021

Speleologická činnost v ČR

Propad na střední etáži lomu Na Chlumu - Na této lokalitě bylo v roce 2021 krátce pracováno v mezipatře na spodním konci vstupního žebříku. Činnost byla cílena na nedávno objevenou úžinu (2020). Ta byla částečně rozšířena odkopáním hlíny. Bohužel levou stranu i strop plazivky tvoří sbor balvanů a jílu. Pouze pravou stranu tvoří skalní masiv. Zmíněný sbor balvanů a jílu, i nadále hrozí rozvolněním. Stále platí, že podél pravé stěny pokračuje chodbička směrem k SZ o šíři cca 80, dále jen 60 a posléze cca 30 cm a výšce cca 60-80 cm, v délce přinejmenším čtyř metrů. Zhruba po dvou metrech následuje odbočka vpravo k S a zároveň tato chodba prudce klesá asi o 1,2 metru níže. Má délku cca 2

metry a pokračuje dále do neznáma, s náznakem opětovného stoupání. Z povrchu počvy je zřejmé, že prostora byla opakovaně zatápěna vodou a vznikl zde typický splaz průběžně vyplavovaného materiálu. Dál jsme úzinu pro značnou nebezpečnost nezkoumali. Samotná hlavní část plazivky pokračuje ještě o několik metrů dál a stáčí se vlevo směrem k JZ. Chodbička pravděpodobně kopíruje stěnu původního velkého dómu, který je vyplněn zmíněným závalem. V případě pokračování průzkumných prací bude nutné i na dalších místech budovat pažení. Několikrát během roku byl vstupní komín do Propadu využit hasiči Metro k výcviku záchranných technik.

Průzkumná sonda nad Vlčí vyhlídkou - Během roku 2021 proběhlo 8 pracovních akcí na sondě. Hloubka sondy je aktuálně 11,3 metrů. Poslední čtyři metry se průzkum provádí v hlinito - písčité vrstvě s příměsí valounů, ale také v silně zvětralých vápencových kamenech. Dále se objevují až 10 centimetrů silné provápněné vrstvy. V hloubce 10 m se objevil v boční stěně náznak skaliska. Aktuální dno je tvořeno ukloněnou písčitou vrstvou, zatím neznámé mocnosti. Ze zadní stěny a ze dna již vystupuje skalisko. Jedná se patrně o podobný útvar jako na protějším břehu na skrývkové etáži Kruhového lomu. Celá sonda se průběžně zajišťuje dřevěnou výztuhou tvořenou prkny a kulatinou. Úplné dokončení výdřevy sondy proběhlo koncem prosince 2021. Zmíněná výztuha je budována tak, aby i nadále mohl v sondě probíhat další paleontologický výzkum. (Prof. Horáček, Stanislav Čermák a kol.) Se zmíněnými vědci byl domluven opětovný odběr většího množství vzorků.

Netopýří jeskyně - V průběhu roku 2021 byl v Netopýří jeskyni prováděn výzkum na Vlčí vyhlídce a kontrolní vstupy v Bahnitě sondě. Dále bylo v září provedeno, v rámci výzkumného projektu AV ČR, Biologického centra z Českých Budějovic a ve spolupráci s AOPK, osazení odchytových pastiček na bezobratlé živočichy a došlo k odběru velkého množství biologických vzorků. V jeskyni zjištěn značný výskyt chvostoskoků.

Vlčí vyhlídka - Na této lokalitě se v letošním roce nijak nepokračovalo, proběhlo jen několik exkurzí. Mimo jiné byl opět zdolán až do nejvyšších partií komín vedoucí takřka k povrchu. Podařilo se opět prolézt i okolo skalních hodin. Další pokračování je však zcela vyplněno písčítými jíly a říčními valouny. Otázka propojení se sondou nad VV je pravděpodobná, ale konkrétní výsledky stále nejsou. V plánu je do tohoto koncového místa osadit jisticí lano a zbudovat kvalitní kotvení.

Bahnitá sonda - Během roku bylo podniknuto několik exkurzních akcí do této nejhlubší části Netopýří jeskyně. Dochází tedy stále k aktivnímu vyklízení této závalovité prostory do neznáma a je možné, že v budoucnu dojde opět k nějakému výraznému poklesu, jako v období 1991-2016. Tato část jeskyně je stále aktuálně nejhlubší známé místo celého systému.

Srbské jeskyně - Na této lokalitě byly prováděny pouze exkurze v rámci osvětových akcí a proběhlo každoroční sčítání netopýřů. V roce 2020 došlo k objevu 33 metrů nových prostor s denivelací 12,5 metru za Bahnitou síní. Jelikož v těchto prostorách bylo několik perspektivních míst, jednomu z nich jsme se v roce 2021 věnovali. Vytipované místo je na křížení chodeb 4 metry od vstupu. V tomto místě jsme se ve směru 149° prokopali do dalšího vzestupného, byť poněkud úzkého, pokračování v délce 3 metrů. Následně se chodba prudce lomí vzhůru ve směru 240°, v délce 6 metrů. Ve 2/3 délky této chodby je několik miniaturních odboček. Tato pokračování jsou zatím známá jen do vzdálenosti asi 1,5 metru. Tyto kanály jsme dosud podrobněji nezkoumali. (Dle indicií je možné, že mohou pravděpodobně navazovat na nějakou podobnou souběžnou prostoru ležící o několik metrů dále).

Chodba ve směru 240° se po několika metrech stáčí doleva ve směru cca 230° a zužuje se do takřka neprůlezného profilu, avšak pokračuje ještě v délce minimálně 2,5 metrů. Na konci chodby je vidět nízké pokračování asi cca z poloviny vyplněné jílovito-písčítým sedimentem a valouny. Dle výpočtu a překreslení situace do celkové mapy je pravděpodobné, že se nacházíme asi 6-7 metrů od hlavního zlomu, který jeskyně dělí od masivu směřujícího k řece. Jedná se o stejnou linii jako je Vlčí vyhlídka v nejbližší části. Zatím není známo, že by některá část jeskyně za tuto linii pokračovala. Během roku bylo podniknuto pět větších a nepočítaně menších badacích akcí.

Druhé, snad také perspektivní místo je v nejspodnější části loňských objevů, kde se vstupní chodba dělí na dvojici plazivek, z nichž první směřuje k JJV, druhá k SZ. Obě chodbičky se ale značně zužují a jsou zcela vyplněny jílovito-písčítým materiálem.

Celkem bylo v roce 2021 objeveno dalších 11 metrů nových prostor s denivelací 7 metru. Tím se navyšuje celková délka Srbské a Netopýří jeskyně na 1383 metrů.

Nová Krápníková jeskyně - V letošním roce jsme prováděli průzkum v plazivkách pod Síňkou nedostupnosti. K pracovišti vede přístupová plazivka vyčištěná až na skalní dno vedoucí k SSZ až na křížení chodeb, šikmo vlevo ve směru 232° a vpravo ve směru 60°. Po loňském prohloubení dna křížení chodeb až na -2 metry jsme odhalili pokračování ve směru 270°. Toto pokračování se za zúžením rozšiřuje do lehce ukloněné prostory o rozměrech cca 2x2 metry. S jednoznačným pokračováním zahliněnou plazivkou ve směru k Š (délka asi 1,5 m) a ve směru k V (délka cca 0,5 m). Velmi

pravděpodobně po vyklizení dna této prostory bude nalezeno i pokračování ve směru SZ. V této části jeskyně bylo objeveno 5 m nových prostor.

Dalším místem našeho průzkumu se stala prosintrovaná úžina poblíž spodního konce žebříku. Zde se podařilo podkopat a částečně odstranit sintrovou desku, a krátkou chodbičkou o rozměrech 40x50 cm proniknout do nových prostor. Za prokopenou úžinou se chodba výrazně zvedá, až na 160 cm. Dále pokračuje ve snižujícím se profilu meandrujícím směrem k V, po 3 metrech se chodba esovitě lomí k S a po několika metrech končí zúžením. Na levé i pravé straně chodby je možné spatřit neznámé pokračování v podobě nízkých dutin téměř zcela vyplněných kyprou hlínou. Z povrchu počvy je zřejmé, že prostora byla opakovaně zatápena vodou a vznikl zde typický splaz průběžně vyplavovaného materiálu. Velice významným objevem této chodby je krápníková výzdoba. Jedná se o několik brček a velké množství excentrik, především na pravé straně chodby. V posledních několika metrech chodby je výzdoba živá, probíhá zde aktivní skap.

Dle indicií je pravděpodobné, že je vstupní část této nové větve spojena s níže položenou chodbou, od které jí dle mapování dělí asi 50 cm silná ucpávka. V této části jeskyně bylo objeveno 7 m. nových prostor.

Během roku bylo udržováno průlezné spojení s Černou jeskyní, která na Novou Krápníkovou navazuje a pokračuje dál, takřka až k Fialové jeskyni. Na této lokalitě bylo provedeno pět velkých a několik menších badacích akcí.

Celkem bylo v Nové Krápníkové jeskyni objeveno 12 metrů nových chodeb.

Tomášková propast v Tomáškově lomu - Vzhledem ke skutečnosti, že jedinou mapu Tomáškovy propasti vytvořil v roce 1953 F. Skřivánek rozeběhlo se v letošním roce nové mapování propasti. V průběhu tří akcí byl celou propastí natažen polygon, byl nakreslen půdorys i rozvinutý řez. V současné době probíhá zpracování získaných podkladů.

Augustová jeskyně a Nová propast v Tomáškově lomu - S koncem roku 2021 vypršela platnost výjimky pro speleologický průzkum těchto jeskyň. Byla provedena fotodokumentace a bylo dokončeno komplexní mapování. V průběhu března byla odevzdána závěrečná zpráva na Správu CHKO, jejíž značnou část připravil P. Kubálek, fotografickou a mapovou dokumentaci provedli: A. Bláhová, V. Bláha a P. Černý.

Výduch na hlavní etáži u paty svahu pod Augustovou jeskyní - Již před několika lety jsme si všimli nenápadného otvoru u paty suťového svahu v amfiteátru pod Augustovou jeskyní. V únoru 2021 při dokončování mapovacích prací v Augustové jeskyni jsme si všimli opravdu výrazného průvanu z této díry. Na místo jsme se vrátili až v prosinci. Z dutiny opět sálal výrazný studený průvan. Vzhledem k tomu, že portál chodbičky byl tvořen zaklíněnou sutí a balvany, bylo nutné část sboru rozebrat. Podařilo se nám postoupit asi o jeden metr vpřed, ale bez výrazných výsledků. Z dutiny v suti i nadále proudí výrazný průvan a z hlediska aktuálního poznání neumíme jednoznačně říci, zda se jedná jen o pohyb vzduchu v suti či o potenciální jeskyni pod sutí. Jisté je jen to, že nejbližší skalisko je asi 2-3 metry vzdálené. Snad další průzkum v budoucnu tuto záhadu rozlouskne. (viz foto v příloze)

Speleologická činnost v zahraničí

Lucie Medová se v měsíci říjnu zúčastnila „Expedice Bulharsko“ spolu se členy ZO ČSS 6-13, ZO ČSS 6-22 a ZO ČSS 7-03. Expedice se věnovala průzkumu jeskyní Rajina dupka, nových jeskyní pod Rajinou dupkou, povrchovému průzkumu kaňonu pod Rajinou dupkou, jeskyně Prochodna v Karlukovu, revizi vývěru v Gabare – propast Stará Propust – barvící zkoušky a jeskyně Ponora – Boží most.

Štěpán Horák podnikl v termínu od 3.7. 2021 do 10.7. 2021 s Lucií Studenou z univerzitního speleologického klubu Imperial College Caving Club z Londýna, exkurzně výcvikovou výpravu do Slovinského Krasu. Zúčastnili se ještě Lenka Olivie Lastovičková a Oxmi Keruc. Navštívené jeskyně: Slivarske Ponikve, MT-11, Ocizeljska jama, Grda jama, Logarček, Mackocica.

Ostatní činnost

Ve spolupráci se SZS je provozován lezecký treňažér Chlum-Komora zaměřený na výcvik SRT.

Devatenáctého června proběhl na Chlumu Lezecký den SZS. Této akce se zúčastnilo více jak dvacet pět lezců a několik našich členů. I přes celodenní úmorné vedro se akce vydařila a doufáme, že splnila svůj účel.

Klub umožňuje používat prostory lomu Na Chlumu a vnitřní treňažér Komora k výcviku složkám IZS, členům ČSS a dalším zájemcům. Na treňažéru během roku 2021 trénovalo 76 lezců a proběhlo několik

velkých cvičení HZS Praha pod vedení Zdeňka Šlahůnka. (odhadem dalších 50 lezců) a dalších složek IZS.

Na lokalitě jsou proběhlo pravidelné sčítání netopýrů:

- Netopýří jeskyně: 4 Mmyo (netopýr velký) a 10 Rhip (vrápenců malých)
- Srbské jeskyně: 162 Rhip
- Plazivky: 2 Rhip.

Proběhl 20. ročník tradičního závodu v lezení na laně jednolanovou technikou Chlumochod.

Ve spolupráci se ZO ČŠOP Nyctalus proběhl 17. ročník osvětově vzdělávací akce Evropská netopýří noc na Chlumu.

Dále probíhala údržba základny a lokality a členové se účastnili různých exkurzí do podzemí v ČR.

2022

Speleologická činnost v ČR

Propad na střední etáži lomu Na Chlumu - V průzkumné sondě Nový Propad byl sledován její stav. Bohužel byl zjištěn fatální stav dřevěných výztuh. Na základě tohoto zjištění proběhlo jednání členů výboru se závěrem, že tuto lokalitu nelze pro objektivní nebezpečí závalu a vysokou finanční náročnost případné revitalizace dále udržet. Situace byla konzultována i s paleontology. Bohužel ani z jejich strany nebyla shledána žádná možnost tento projekt udržet či finančně podpořit. Proto byl Nový Propad odstrojen od žebříků a za pomoci bagru zaspán.

Průzkumná sonda nad Vlčí vyhlídkou - Na jaře 2022 jsme dosáhli hloubky přes 14 metrů, avšak stále bez dosažení skalního dna či nějakého rozuzlení. To nás počátkem letních prázdnin vedlo k dalšímu radiotestu (9. července 2022), který zajistil opět Jeroným Zapletal z 1-05 Geospeleos. Výsledek byl více než překvapující. Sondou jsme komín Vlčí vyhlídky minuli asi o 2-3 m západně a jsme o 1,5 metrů níže než vrchol zasuceného komínu. Velmi pozitivní bylo zjištění, že se vzájemně slyšíme, sice jen na zabouchání, ale zvuk byl velmi zřetelný.

Tato informace, navíc v kombinaci se stářím dřevěných výztuh nás dovedla k závěru, že nastal čas sondu zajistit definitivní výztuhou. Po konzultaci s paleontology a po odebrání patřičných vzorků jsme v nejnižší části sondy vybetonovali základ, na který bylo naskládáno a postupně obsypáno deset skruží. Uvnitř skruží byl osazen kovový žebřík a vstup byl zajištěn masivním ocelovým poklopem. V prosinci 2022 (3. prosince) byl proveden další radiotest, který nám upřesnil směr propojení s komínem Vlčí vyhlídky. Při jedné z posledních badacích akcí byl přítomen RNDr. Karel Žák a odebral vzorky sedimentů k analýze.

Vzorkovány byly poměrně dobře vyprané říční štěrky bez jílu, obnažené v průkopu v mocnosti asi 1 m, v nadloží s jemnozrnnými fluvialními sedimenty a bloky korodovaného vápence. Štěrkové kameny měly čisté valouny, takže upomínaly spíše na některé předkvartérní říční sedimenty z tohoto úseku údolí Berounky. Z toho důvodu bylo třeba ověřit přítomnost těžkých minerálů. Z odebraného vzorku, tedy z 10-15 kg štěrkopísku bylo získáno cca 4 kg frakce o velikosti zrn pod 4 mm. Materiál byl koncentrován rýžováním na misce. Získaný materiál obsahoval těžké minerály typické pro třetihorní sedimenty předchůdkyně Berounky, tedy turmalín, rutil, zirkony atd., dosti časté byl i magnetit / ilmenit a granáty. Kromě pyroxenů byly přítomny dosti často amfiboly, ale i muskovit. Ve 4 kg síťované frakce byla nalezena pouze jediná zlatinka a to placička průměru asi 0,25 mm a tloušťce pod 0,1 mm.

Dle RNDr. Žáka se jedná o říční sediment starého kvartéru uložený na místě fluvialním procesem. Je z doby, kdy řeka přemísťovala v širokém údolí z místa na místo předkvartérní říční uložení. Uložení, ze kterých bylo rýžováno zlato u Srbska, jsou trochu odlišné, mají méně amfibolu, mnohem více zlata. V zásadě ale nejsou úplně jiné. Typické říční štěrky středního pleistocénu vypadají o dost jinak, tyto jsou starší, zřejmě ze starého pleistocénu. Výzkum a odebrání vzorků bude pokračovat i v roce 2023.

V roce 2023 předpokládáme, že dojde k propojení Sondy nad VV a vrcholové partie komína Vlčí vyhlídky. Pokud se tento předpoklad potvrdí, je vysoce pravděpodobné, že to povede k potřebnému větrání a vyřešení v mnoha směrech problematické situace v plazivkách Vlčí vyhlídky, nemluvě o zjednodušení přístupu i transportu materiálu z jeskyně. Právě ústřední komín Vlčí vyhlídky skrývá celou řadu potenciálních pokračování jeskyně.

Vzhledem k získaným poznatkům lze tvrdit, že skalní masiv kopce Chlum mezi koncem lomu a touto sondou tvoří morfologicky výrazný stupeň s vyústěním série podzemních dutin překrytých souvrstvím

svahovin. Zatím však není jasné, jakou podobu bude mít samotné propojení, zda se bude jednat o horizontální záležitost či nějaký vstup pod převisem skalní stěny, která zcela jistě tvořila vodou paleo řeky omývané koncové partie chlumského kopce.

Netopýří jeskyně - V průběhu roku 2022 byl v Netopýří jeskyni prováděn výzkum především v objevené úžině ve stropu Katedrály, dále pak na Vlčí vyhlídce a kontrolní vstupy v Bahnitě sondě.

Vlčí vyhlídka - Na této lokalitě se v letošním roce nijak výrazně nepokračovalo, proběhlo jen několik pracovních exkurzí, při kterých byl v nejvyšším místě komínu instalován radio vysílač za účelem vyhledání spojení s povrchem, respektive se Sondou nad VV. K propojení se Sondou nad VV chybí již jen málo, ale konkrétní výsledky stále nejsou. V průběhu roku byla několikrát pročištěna vstupní chodbička ke koncovému komínu Vlčí vyhlídky, ve kterém i nadále dochází k opadům šterkopískových výplní. Dle posledního tvrzení Matěje Svadby, který se účastnil posledního radiotestu, při kterém instaloval a obsluhoval radio vysílač, byl zjištěn čerstvý proudící vzduch ve výšce asi 10 metrů v koncovém komínu. Naopak vzduch v Erikově dómku byl velmi vydýchán. (koncentrace CO2 nebyla měřena).

Katedrála - Možné rozuzlení záhady plazivky za Bahnitou síní možná nabízí staronový objev strmě stoupající úžiny ve stropu nejvyšší známé prostory Netopýří jeskyně, v Katedrále. Tento komínek byl znám již po lezeckém průzkumu tohoto dómu v roce 1990 (Záviška, Vlček), ale byl zapomenut. Nicméně opětovně jsme se na toto místo vrátili až na jaře 2022, kdy nás zaujal malý otvor na konci prudce ukloněné partie Katedrály, ze kterého poměrně často vytéká čistá voda. K tomuto otvoru jsme se dostali z ústí Vlčí vyhlídky pomocí lezecké metody SRT. Vedle původních, zcela zrezlých plaket bylo osazeno několik nových nýtů a asi metr pod otvorem byl ještě osazen ocelový rošt, na kterém je možno pohodlně klečet či sedět. Po relativně krátké době se nám podařilo procpat dál. Jedná se o strmý komínek založený na tektonice ve směru 64°zatím v průřezné délce 3 metrů vzhůru s dalším pokračováním o neznámé délce za restrikcí. Prostora je navíc ve shodě s půdorysem Bahnitě síně. Lze tedy předpokládat, že by se mohlo jednat o potenciální propojení s Bahnitou síní, která se nachází asi o 10-14 metrů výše. Na základě průzkumu bylo zjištěno, že zhruba ve vzdálenosti asi 2,6 metru od vstupu je citelný horizontální pohyb vzduchu. Tento vzduch proudí z lehce ukloněné chodbičky o průměru cca 40 cm. Zatím není do chodbičky z důvodu vystupující kulisy dobře vidět, ale i tak je jasné, že je několik metrů dlouhá. Dále bylo zjištěno, že poblíž tohoto horizontu se přístupový komín rozděluje do Y. Výzkum byl zatím pozastaven z důvodu zimujících netopýřů. Na toto místo se vrátíme na jaře 2023.

Bahnitá sonda - Během roku bylo podniknuto několik exkurzních akcí do této nejhlubší části Netopýří jeskyně. Dochází tedy stále k aktivnímu vyklízení této závalovité a bahnitě prostory. Pro nebezpečnost zatím dále nezkoumáno. Tato část jeskyně je stále aktuálně nejhlubší známé místo celého systému.

Srbské jeskyně - V roce 2022 jsme uskutečnili jen jednu výzkumnou akci na lokalitě plazivky za Bahnitou síní. Věnovali jsme se chodbičce, která je kousek za vstupem na konci čtyřmetrové vstupní chodby a směřuje vzhůru ve směru 149°. Tato prostora nás na svém konci, na třetím metru zaujala. Žde v křížení s další chodbou nahoru je miniaturní pokračování. Právě do těchto míst jsme zasunuli inspekční kameru. Hned za skalním výčnělkem se objevilo pokračování. Zatím však není zcela jasné, jaké má pokračování rozměry. K dalším výzkumům tohoto místa v roce 2022 pro zaneprázdněnost již nedošlo.

V rámci přípravy projektu AOPK, likvidace deponie v Posledním dómu proběhla informační schůzka s paleontology. Přítomný profesor Horáček upřesnil polohy nepotřebné sutě a zeminy a poučil nás o potřebném rozsahu.

V návaznosti na tuto schůzku proběhly dvě přípravné akce v průlezu z Komínu do Posledního dómu. V tomto místě byla stabilizována železná výztuha a došlo k prohloubení dna přístupové plazivky. Mimo to byl ve spodní části Komínu zbudován pracovní poval, a to tak, aby nahromaděná hlína neležela na stěnách či podlaze a nedošlo k míchání materiálů. Z prostoru průlezu bylo následně přemístěno na povrch asi 1,5 m³ materiálů, kde byl deponován dle požadavku paleontologů.

Nová Krápníková jeskyně - V letošním roce jsme podnikli pouze dvě akce, při kterých byl odstraňován nahromaděný materiál na dočasné deponii v Síňce nedostupnosti. V tomto směru jsme využili i vydatné pomoci kamarádů z Moravského krasu.

V prosinci 2022 byl ve spolupráci s Jeronýmem Zaplětalem z Geospeleos proveden radiotest, který potvrdil spojitost jeskyně s podzemní základnou, Archivem.

Na rok 2022 bylo naplánováno, že dojde k uzavření nedávno objevené, zdobené chodby uzamykatelným uzávěrem. K tomu však pro nedostatek času a vytížení na jiných lokalitách, nedošlo. Aktuálně je vstup do chodby stále založen kameny a zasypán hlínou.

Během roku bylo udrženo průlezné spojení s Černou jeskyní, která na Novou Krápníkovou navazuje a pokračuje dál, takřka až k Fialové jeskyni.

Tomášková propast v Tomáškově lomu - V letošním roce bylo pokračováno v tvorbě nové mapové a fotografické dokumentace. Byly nakresleny chybějící části půdorysu i rozvinutého řezu.

Speleologická činnost v zahraničí

Vladimír Fuka se v od 18. do 29. srpna 2022 zúčastnil mezinárodní, zejména Britské, expedice Dachstein 2022 na chatě Wiessberghaus u Hallstattu v Rakousku. Cílem expedice byl pokračovat v průzkumu hlubokých částí systému Hirlatz-WUG, propojeného v minulých ročnících, přestrojení jeho horní propastovité části, pokračování v průzkumu menších otevřených jeskyní a hledání nových vstupů s potenciálem na pokračování ve vyšších nadmořských výškách. VF se zúčastnil odstrojení a vynesení materiálu ze spodní části j. Burnie's Pot, tréninkového sestupu do velkého dómu j. PL2 a donesení materiálu pro přestrojení WUG. Dále pak hledání a průzkumu nových vstupů u povrchu. Expedici nepřál počasí pro časté deště a bouřky, které znemožnily splnění části plánů.

Lucie Medová a Štěpán Horák se zúčastnili v dubnu a na konci listopadu expedice do jeskyní Rajina dupka, Stará Cakonská, Nová Cakonská, Jeskyně Ponora v Bulharsku.

Ostatní činnost

Ve spolupráci se SZS je provozován lezecký trenažér Chlum-Komora zaměřený na výcvik SRT.

Klub umožňuje používat prostory lomu Na Chlumu a vnitřní trenažér Komora k výcviku složkám IZS, členům ČSS a dalším zájemcům. Na trenažéru během roku 2022 trénovalo 111 lezců a proběhlo několik velkých cvičení HZS Praha a HZS JMK.

Na lokalitě jsou proběhlo pravidelné sčítání netopýřů.

- Netopýří jeskyně: 12 Rhip (vrápenců malých)
- Srbské jeskyně: 176 Rhip
- Plazivky: 0.

Proběhl 21. ročník tradičního závodu v lezení na laně jednodlanovou technikou Chlumochod.

Ve spolupráci se ZO ČŠOP Nyctalus proběhl 18. ročník osvětově vzdělávací akce Evropská netopýří noc na Chlumu.

V září roku 2022 pořádala ZO 1-06 na domácí lokalitě v lomu na Chlumu v Setkání jeskyňářů, kterého se zúčastnilo 75 účastníků z řad ČSS.

Dále probíhala údržba základny a lokality a členové se účastnili různých exkurzí do podzemí v ČR.

2023

Speleologická činnost v ČR

Propad na střední etáži lomu Na Chlumu - Na této lokalitě v roce 2023 neprobíhaly pracovní akce, lokalita byla pouze kontrolována a byla prováděna údržba lokality.

Průzkumná sonda nad Vlčí vyhlídkou - V nejspodnější části průzkumné sondy bylo několikrát sondováno za účelem nalezení spojení s Vlčí vyhlídkou. Zatím bohužel marně, proto jsme se rozhodli provést nové mapování části systému, Netopýří jeskyně, povrchu a Sondy. Mimo to jsme 30. dubna provedli další radiotest, který zajistil opět Jeroným Zapletal z 1-05 Geospeleos. Výsledek je nejednoznačný, signál je sice silný, vzdálenost není moc velká, ale naopak mapování nám tvrdí, že jsme asi o dva metry směrově a asi 4 metry výškově mimo. Možné však je, že zmíněný komín mezi Sondou a komínem pokračuje i dál, že aktuální konec komínu není finálním koncem tohoto krasového útvaru. Je tedy možné, že na něj narazíme v blízké době.

Pokud se tento předpoklad potvrdí, je vysoce pravděpodobné, že to povede k potřebnému větrání a vyřešení v mnoha směrech problematické situace v plazivkách Vlčí vyhlídky, nemluvě o zjednodušení přístupu i transportu materiálu z jeskyně. Právě ústřední komín Vlčí vyhlídky skrývá celou řadu potenciálních pokračování jeskyně.

Na lokalitě proběhl sedimentologický a geofyzikální průzkum.

Netopýří jeskyně - V průběhu roku 2023 byl v Netopýří jeskyni prováděn výzkum především v objevené úžině ve stropu Katedrály, dále pak na Vlčí vyhlídce a kontrolní vstupy v Bahnitě sondě.

Vlčí vyhlídka - Na této lokalitě se v letošním roce nijak výrazně nepokračovalo, proběhlo jen několik pracovních exkurzí, při kterých byl v nejvyšším místě komínu instalován radio vysílač za účelem vyhledání spojení s povrchem, respektive se Sondou nad VV.

Katedrála - Na lokalitě se pracovalo po celý rok 2023, kdy se ve strmě stoupající úžině n podařilo dosáhnout vzdálenosti asi 5 metrů. Nyní se komínek rozdělil, kolmá část pokračuje ještě asi 2 metry a končí malým okénkem, ze kterého v letních měsících intenzivně fouká. Ve druhém směru, za restrikcí pokračuje šikmo uložená chodbička ve směru asi 60° a sklonu cca 40° (pouze odhadem, nutno ověřit) v délce odhadem asi 2-3 metry. Následně se stáčí vpravo, kam již není možno nahlédnout. I z této prostory však proudí průvan. Prostory jsou téměř ve shodě s půdorysem Bahnitě síně. Předpokládali jsme tedy, že by prostory mohly být propojeny i fyzicky. Na základě této domněnky jsme provedli pokus s vonnými tyčinkami. Bohužel se žádná spojitost či průvan z Bahnitě síně nepodařil prokázat.

Srbské jeskyně - V roce 2023 jsme uskutečnili jen dvě výzkumné a pracovní akce na lokalitě plazivky za Bahnitou síní. První akcí byl tzv. větrný pokus, kdy se řešila spojitost a níže položenou Katedrálou. Druhá akce byla zaměřena na vyklizení Bahnitě síně od nepotřebné deponie ven z jeskyně k patě rozvalu po komorovém odstřelu. Akce se zúčastnilo na 16 dobrovolníků. Místo prací je vyznačeno na mapové příloze č. 3.

V rámci přípravy projektu AOPK, likvidace deponie v Posledním dómu proběhly dvě informační schůzky s paleontology. Přítomný profesor Horáček upřesnil polohy nepotřebné sutě a zeminy a poučil nás o potřebném rozsahu.

V návaznosti na to proběhly dvě přípravné akce v průlezu z Komínu do Posledního dómu. V tomto místě byla stabilizována železná výztuha a došlo k prohloubení dna přístupové plazivky. Pracovní poval, který byl vybudován v roce 2022 byl drobně upraven, a to tak, aby nahromaděná hlína neležela na stěnách či podlaze a nedošlo k mísení materiálů. Z prostoru průlezu bylo následně přemístěno na povrch asi 1,5 m³ materiálů, kde byl deponován dle požadavku paleontologů. Při transportu byla nalezena řada kostí. Získaný materiál byl předán prof. Horáčkovi.

V době od srpna do první poloviny října proběhlo 5 velkých vyklízečích akcí deponie v Posledním dómu. Celkem bylo vytaženo a na povrchu uloženo cca 10 m³ materiálů. Mimo členů klubu se na akci podílelo i 30 dobrovolníků z řad skautů.

V oblasti tzv. Propojky byl zjištěn přítok bahna z neznámých prostor nacházející se někde v prostoru pod plazivkami v horním patře Srbských jeskyní. Přítok bahna bude nutné v budoucnu nějak technicky zvládnout, řídký materiál hrozí proniknutím do Propojky, čímž by jí mohl poškodit. Mimo to bylo zjištěno odsednutí skalního bloku v horní části Dračího dómu. Na bezpečnost pohybu v tomto místě to pravděpodobně nemá žádný vliv.

Nová Krápníková jeskyně - V letošním roce (2023) jsme podnikli pouze dvě akce, při kterých byl odstraňován nahromaděný materiál na dočasné deponii v Síňce nedostupnosti. V tomto směru jsme využili i vydatné pomoci kamarádů a našich hostů.

Během roku bylo udrženo průlezné spojení s Černou jeskyní, která na Novou Krápníkovou navazuje a pokračuje dál, takřka až k Fialové jeskyni.

Tomášková propast v Tomáškově lomu - V letošním roce bylo pokračováno v tvorbě nové mapové a fotografické dokumentace. Byly nakresleny chybějící části půdorysu i rozvinutého řezu. V současné době se digitalizaci věnuje Vladimír Fuka. Celkem proběhly 2 mapovací akce

Dále v propasti proběhlo každoroční sčítání netopýřů a jedna fotící akce

V termínu 15.-17. září proběhl čerpací pokus, jehož cílem bylo poodhalení tajemství koncového jezírka.

Speleologická činnost v zahraničí

Dva členové klubu uskutečnili 14. denní výpravu do Rumunska, kde navštívili řadu jeskyní a podnikli několik výletů. (např. důl Salina Turda, soutěska Turda, zlatorudný důl Rossia Montána a podobně)

Dva členové provedli v rámci rodinné dovolené povrchovou rekognoskaci na lokalitě Su Marteddu Mannu (Sardinie). Jeskyně shledána přístupnou a minimálně v povrchové části vystrojenou. Současné proběhl i letný pokus o obnovení klíčových místních kontaktů.

Jeden člen klubu (Vladimír Fuka) se zúčastnil pravidelné mezinárodní expedice Dachstein. Zúčastnil se zejména postupu a mapování v jeskyni Ectoplasm, objevené loni v relativně vysoké nadmořské výšce

v oblasti Wildkar. Bohužel další postup komplikovala vzdálenost jeskyně, velmi nízká teplota s neobvykle silným průvanem a úzké horizontální meandry. Také se zúčastnil mapování jeskyně Spezielhöhle a vynesení nákladu starých lan z hlavní jeskyně What You Got/Hirlatz.

Tři členové se zúčastnili 63. ročníku Jaskyniarského týždne, který se konal v obci Hronec v Nízkých Tatrách, v rámci kterého podnikli exkurze do několika jeskyní Bystriansko-Valaštianského krasu (Jaskyně vo Vrškoch, Jaskyně v Potočkoch a Starou Bystrianskou jaskyni s přechodem do Nové Bystrianské jaskyně) a podnikli několik povrchových výletů.

L. Medová se v průběhu roku 2023 zúčastnila dvou expedic do Bulharska, jedné v měsíci červnu a druhé v měsíci říjnu.

Ostatní činnost

Ve spolupráci se SZS je provozován lezecký trenažér Chlum-Komora zaměřený na výcvik SRT.

Klub umožňuje používat prostory lomu Na Chlumu a vnitřní trenažér Komora k výcviku složkám IZS, členům ČSS a dalším zájemcům. Na trenažéru během roku 2023 trénovalo 35 lezců a proběhlo několik cvičení HZS.

Na lokalitách proběhlo pravidelné sčítání netopýřů.

- Netopýří jeskyně: Rhip - 11, Mmyo - 1
- Srbské jeskyně: Rhip - 135, Mmyo - 11, Mdau - 3.
- Plazivky: Rhip - 4, Mmyo - 3.

Proběhl 22. ročník tradičního závodu v lezení na laně jednolanovou technikou Chlumochod.

Ve spolupráci se ZO ČŠOP Nyctalus proběhl 19. ročník osvětově vzdělávací akce Evropská netopýří noc na Chlumu.

V červnu proběhl na lokalitě den otevřených dveří pro nejeskyňářskou veřejnost.

Dále probíhala údržba základny a lokality a členové se účastnili různých exkurzí do podzemí v ČR.

2024

Speleologická činnost v ČR

Průzkumná sonda nad Vlčí vyhlídkou - V nejspodnější části průzkumné sondy bylo sondováno za účelem nalezení spojení s Vlčí vyhlídkou. Zatím bohužel marně. V průběhu roku došlo ke dvěma významnějším akcím. Byla se zabetonována další část přístupové chodby ve spodní části sondy a podařilo se postoupit asi jeden metr ve směru určeném mapováním a radiotestem z minulého roku. Vzdálenost není moc velká, ale mapování z roku 2023 tvrdí, že jsme asi o dva metry směrově a asi 4 metry výškově mimo.

První z letošních akcí byl na lokalitě zjištěn výskyt CO₂. Koncentrace v polovině vstupní šachty / komínu činila 3,75 %, dalo se tedy očekávat, že ve spodní části mohlo být plynu ještě více. Na základě tohoto zjištění byly ve vstupu v první skruži osazeny dvě informační cedule o možném nebezpečí a další výzkumné práce na lokalitě probíhají jen a pouze s průběžným měřením koncentrace a aktivním větráním. Původcem plynu bude patrně hniloba starých výztuh, které zůstaly za betonovou výztuhou. Lze předpokládat, že v momentě propojení tohoto výzkumného pracoviště se zbytkem jeskyně problémy s vysokou koncentrací CO₂ zcela pominou.

Vzhledem k získaným poznatkům lze tvrdit, že skalní masiv kopce Chlum mezi koncem lomu a touto sondou tvoří morfologicky výrazný stupeň s vyústěním série podzemních dutin překrytých souvrstvím svahovin. Zatím však není jasné, jakou podobu bude mít samotné propojení, zda se bude jednat o horizontální záležitost či nějaký vstup pod převisem skalní stěny, která zcela jistě tvořila vodou paleo řeky omývané koncové partie chlumského kopce.

Netopýří jeskyně - V průběhu roku 2024 byl v Netopýří jeskyni prováděn výzkum především v objevené úžině ve stropu a v pravé stěně Katedrály, dále pak na Vlčí vyhlídce a kontrolní vstupy v Bahnitě sondě.

Vlčí vyhlídka - Na této lokalitě se v letošním roce nijak výrazně nepokračovalo, proběhlo jen několik pracovních exkurzí a poslechových zkoušek k ověření spojitosti s loni objevenou úžinou ve stropě Katedrály. Nejvýrazněji byl zvuk slyšet v jakési levé boční kapse, v plazivce pod transportní lanovkou.

Byla i monitorována koncentrace CO₂, se zjištěním, že běžný stav je kolem 0,35 %. Mimo to byla i průběžně řešena situace v nejvyšší části komínu. Ten je ukončen zúžením, za kterým je vidět pokračování vyplněné sedimenty. Poslední návrh technologie, jak toto místo prokopat bez rizika zranění či zasypaní je využít možnosti rozplavení tlakovou vodou. Výbor se pokusí promyslet a případně realizovat tento plán.

Katedrála - Jak jsme psali v minulé zprávě, možné rozuzlení záhady plazivek za Bahnitou síní může nabízet staronový objev strmě stoupající úžiny ve stropě nejvyšší známé prostory Netopýří jeskyně, v Katedrále. Tento komínek byl znám již po lezeckému průzkumu tohoto dómu v roce 1990 (Záviška, Vlček), ale byl zapomenut.

Jedná se o strmý komínek založený na tektonice ve směru 64°. Místu jsme v roce 2024 věnovali několik výzkumných akcí. Podařilo se projít úzkým dvoj okénkem do strmě stoupající plazivky. V plazivce se podařilo postoupit o cca 2 metry k masivnímu výronu krystalů kalcitu, za nimiž se nachází malé nenápadné okénko. Zmíněné okénko lze zahlédnout pouze při průzkumu kamerou na teleskopické tyči. Prostory jsou téměř ve shodě s půdorysem Bahnitě síně. Stále předpokládáme možnost propojení.

Druhé poměrně zajímavé místo bylo objeveno na jaře 2024, kdy byla přestrojována lana ve stěně Katedrály. Na vrcholu výrazné tektonické poruchy byl objeven krátký horizont a za ním klesající meandrovitá chodba ve směru 280°. Chodbou se podařilo sestoupit o pět metrů níže, kde jsme objevili horizontální pokračování ve směru 278° a délce cca 2,54 metrů s jasným pokračováním vpřed a vlevo. Při podrobném průzkumu kamerou se podařilo zdokumentovat další pokračování v podobném směru, avšak zjistili jsme, že se chodba prudce láme vzhůru, strop tvoří jakési kulisy a počvu kyprý sediment s příměsí valounů. Mimo to bylo při kopání objeveno i pokračování vlevo, které se záhy otočilo opět v hlavním směru souběžné chodby a patrně se spojuje do jedné širší prostory. Tuto hypotézu snad rozuzlíme v roce 2025.

Srbské jeskyně - V roce 2024 jsme uskutečnili jen jednu výzkumnou a pracovní akci. Šlo se o zajištění závalovité chodby vpravo od plazivky zvané Striptýzka. Chodbu tvoří výrazný portál s nebezpečně vyhlížejícím závalem ze vzpříčených balvanů pocházejících patrně z doby těžby v lomu. Místo se nachází v nejvyšší části hlavní chodby v Srbských jeskyních, v prostoru mezi Homolovým a Dračím dómem, naproti vstupu do Tomovy sluje. Místo bylo zpevněno trapézovým plechem a byla zajištěna stabilita jednoho velkého kamene ocelovými trny. Je možné, že by se mohlo jednat o vstup do někdejší bývalé První sluje, popisované Petrbohem na konci 30. let 20. století. Dle mapové dokumentace se místo nachází cca 8 metrů pode dnem jámové etáže.

V oblasti tzv. Propojky je stále aktivní přítok bahna z neznámých prostor nacházející se někde v prostoru pod plazivkami v horním patře Srbských jeskyní. Přítok bahna bude nutné v budoucnu technicky zvládnout, řídký materiál hrozí proniknutím do Propojky, čímž by jí mohl poškodit. Mimo to bylo zjištěno odsednutí skalního bloku v horní části Dračího dómu.

Nová Krápníková jeskyně - V letošním roce (2024) zde proběhly tři akce, při kterých byl odstraněn veškerý materiál na dočasné deponii v Síňce nedostupnosti. V tomto směru jsme využili i vydatné pomoci kamarádů a našich hostů. Zároveň proběhly dvě akce věnované přímo výzkumu. První se věnovala nejspodnější části prostor za Síňkou nedostupnosti. Zde došlo ke snížení a rozšíření poslední známé prostory a druhá akce, kde bylo úsilí směřováno k prohloubení počvy chodby s výzdobou. Právě při poslední výzkumné akci došlo k prohloubení dna chodby s výzdobou na skalní podklad v rozsahu asi prvních dvou metrů. Došlo k propojení prostor s chodbou u bývalé záclonky a zároveň jsme objevili o kousek dál náznak dalšího portálu chodby v generálním směru jeskyně. Zároveň musíme konstatovat, že se nijak nesnížila prašnost jeskyně, ba naopak. Zatím se jako nejlepší variantou ochrany ukázalo nošení respirátoru FFP3.

Mimo to bylo 13. července zjištěno zničení asi 15 cm velké záclonky a jednoho cca 20 cm dlouhého brčka ve spodní části Nové Krápníkové jeskyně. Věc byla nahlášena na Správu CHKO. Totožnost pachatele není známa.

Nově objeveno mezipatrové propojení o délce 1,5 metru

Tomášková propast v Tomáškově lomu - V letošním roce byla zpracována a odevzdána závěrečná zpráva o výzkumu této propasti za období 2018-2023. Nedílnou součástí byla i nová mapová a fotografická dokumentace.

Speleologická činnost v zahraničí

Dva členové klubu uskutečnili čtrnáctidenní výpravu do Rumunska, kde navštívili řadu jeskyní a podnikli několik výletů. (např. jeskyně v okolí Padiše, Ghețarul de la Barsa, systém Peștera Cetățile

Ponorului. Dále pak soutěsku Șapte Scări či Cheile Rámetului, ruiny hradu Colt Fortrees z románu Juliuse Verna, Hrad v Karpatech, nebo Transfagarazskou magistrálu a další).

Člen klubu, Vladimír Fuka, se ve dnech 24. 8. až 7. 9. zúčastnil pravidelné mezinárodní expedice Dachstein. Zde se zúčastnil sestupu do prvního tábora v hlavní jeskyni What You Got Pot / Hirlatz (1 noc v -800 m ve druhém táboře) a rozšiřování plazivky Chutney mines. Dále se v této jeskyni účastnil mapování nově objevené a vystrojené trasy, která od vchodu obchází vlhké vstupní partie jeskyně (cca 200 vertikálních metrů). Dále se zúčastnil vystrojení a mapování menší ledové jeskyně pod kopcem Schöberl u Hallstattského ledovce. Na expedici též absolvoval výcvik technického lezení po žebřících a nýtech, spolu s vrtáním a zatloukáním těchto nýtů.

Ostatní činnost

Ve spolupráci se SZS je provozován lezecký trenažér Chlum-Komora zaměřený na výcvik SRT.

Klub umožňuje používat prostory lomu Na Chlumu a vnitřní trenažér Komora k výcviku složkám IZS, členům ČSS a dalším zájemcům. Na trenažéru během roku 2024 trénovalo 43 lezců a proběhlo několik cvičení HZS a dalších složek IZS.

- Na lokalitách proběhlo pravidelné sčítání netopýrů.
- Netopýří jeskyně: Rhip - 16, Mmyo - 5
- Srbské jeskyně: Rhip - 142, Mmyo - 3, Mdau - 1

Proběhl 23. ročník tradičního závodu v lezení na laně jednodlanovou technikou Chlumochod.

Ve spolupráci se ZO ČŠOP Nyctalus proběhl 20. ročník osvětově vzdělávací akce Evropská netopýří noc na Chlumu.

ZO ČSS 1-06 spolupřádala konferenci České podzemí v Odrách, která se věnuje montánnímu podzemí.

Dále probíhala údržba základny a lokality a členové se účastnili různých exkurzí do podzemí v ČR.

ZO ČSS 1-07 Krasová sekce

ZO nedodala výroční zprávu za rok 2021.

2022

Účast na akcích, pořádaných ČSS:

- Speleofórum 2022

Činnost členů ZO ČSS 1-07:

- spolupráce na tvorbě JESO-Jednotné evidence speleologických objektů,
- podíl na zpracovávání plánů péče pro zvlášť chráněná území s jeskyněmi, zejména veřejnosti zpřístupněnými,
- spolupráce při realizaci navrhovaných managementových zásahů v jeskyních,
- spolupráce na ochraně a provozu všech zpřístupněných jeskyní v ČR,
- podíl na báňsko-technickém zabezpečování zpřístupněných jeskyní,
- podíl na tvorbě naučné expozice v novém Domě přírody Českého krasu,
- spolupráce při aktualizaci map zpřístupněných jeskyní,
- podíl na činnosti AOPK ČR - Správy CHKO Český kras, na ochrannářských opatřeních v CHKO Český kras,
- spolupráce se státní báňskou správou při řešení problematiky dozoru nad zpřístupněnými jeskyněmi a jeskyněmi odkrývanými při dobývání nerostů,
- spolupráce při monitorování mikroklimatických poměrů ve zpřístupněných jeskyních,
- publikace formou článků a fotografií v odborných i populárních časopisech a sbornících (např. Ochrana přírody, Ročenka SJČR,
- spolupráce s členy Speleologické záchranné služby a Metodickou komisí Českého
- individuálně bádání v historickém podzemí, krasová turistika, speleoalpinismus,

- monitoring a přispívání na Fb stránky Krasožrouti, Horolezecká abeceda a podobné krasové drby.

Expediční činnost členů ZO ČSS 1-07:

- individuální účast na expedici do vulkanické oblasti Kanárských ostrovů s exkurzí do nejdelší lávové jeskyně mimo asijský kontinent.

Exkurzní činnost členů ZO ČSS 1 - 07 :

- exkurze do jeskyní Moravského krasu,
- exkurze do jeskyní Javoříčského krasu a Mladečského krasu,
- exkurze do historických důlních děl ve Stříbře.

Akce pořádané ZO ČSS 1 - 07:

Vlastní práce v jeskyních byly prováděny příležitostně obvykle ve spolupráci s dalšími základními organizacemi ČSS. Do jisté míry je realizována spolupráce mezi jednotlivými členy ZO 1-07 a členy ZO 7-03 Javoříčko a ZO 1-05 Geospeleos. Posledně jmenovaná skupina také navázala na výzkumy ZO 1-07 v jeskyních lomu Čerínka v Českém krasu jeskyni Arnoldka a Palachově propasti.

Prezentační činnost členů ZO ČSS 1-07:

- publikace článků a fotografií v odborných i populárních časopisech a sbornících, (např. Ochrana přírody, Ročenka SJČR),
- přednáška „Záchrana jeskyní odkryvaných při těžbě“ na Hornickém semináři, pořádaném státní báňskou správou pro závodní lomů.

Dne 7.února 2023 se členové ZO, spolu s početnou veřejností, rozloučili v chrámu Panny Marie pod řetězem se zakládajícím a čestným členem České speleologické společnosti RNDr. Františkem Skřivánkem, který zesnul dne 31.ledna 2023 ve věku nedožitých 90. let.

2023

Členové ZO se zúčastnili těchto akcí, pořádaných ČSS:

- Speleofórum 2023
- Český neKras 2023
- Kras jeskyně a lidé 2023

Činnost členů ZO ČSS 1 – 07:

- spolupráce při získávání podkladů pro tvorbu a aktualizaci JESO - Jednotné evidence speleologických objektů,
- podíl na zpracovávání plánů péče pro zvlášť chráněná území s jeskyněmi, zejména veřejnosti zpřístupněnými,
- vyjadřování k prováděným zásahům péče o jeskyně,
- spolupráce na ochraně a provozu všech zpřístupněných jeskyní v ČR,
- poradenství při báňskotechnickém zabezpečování zpřístupněných jeskyní,
- podíl na připravované expozici v novém Domě přírody Českého krasu,
- spolupráce při aktualizaci map zpřístupněných jeskyní,
- poradenství pro Správu jeskyní České republiky,
- spolupráce na monitorování mikroklimatických poměrů ve zpřístupněných jeskyních,
- publikační činnost členů ZO zpráva neuvádí, neboť není v silách předsednictva ZO tuto činnost ani monitorovat,
- spolupráce se členy Speleologické záchranné služby a Metodickou komisí Českého horolezeckého svazu na přípravě metodických materiálů lezeckých technik pro „lezecké kurzy“ a pro školení Instruktorů Horolezeckého svazu,
- individuální ad hoc badatelská činnost v historickém podzemí, krasová turistika, speleoalpinismus, návštěvy jeskyní,
- monitoring a přispívání na Fb stránky Krasožrouti, Horolezecká abeceda a podobné krasové drby,

Exkurzní činnost členů ZO 1 – 07:

- byla uskutečněna exkurze do jeskyní Moravského krasu
- byla uskutečněna exkurze do jeskyní Javoříčského krasu
- byla uskutečněna exkurze do Koněpruských jeskyní Akce pořádané ZO ČSS 1 - 07:
- Oslava 80 narozenin Jaroslava Hromase a Pavla Noska s vydáním článků v Ochráně přírody, Speleu a Českém krasu.

Vlastní práce v jeskyních byly prováděny příležitostně obvykle ve spolupráci s dalšími základními organizacemi ČSS. Do jisté míry je realizována spolupráce mezi jednotlivými členy ZO 1-07 a členy ZO 7-03 Javoříčko a ZO 1-05 Geospeleos. Posledně jmenovaná skupina také navázala na výzkumy ZO 1-07 v jeskyních lomu Čerínka v Českém krasu, jeskyni Arnoldka a Palachově propasti.

Prezentační činnost:

- individuální publikační a přednášková činnost.

2024

Členové ZO se zúčastnili zejména těchto akcí, pořádaných ČSS:

- Speleofórum2024
- Český neKras 2024

Činnost členů

- členové pokračují v konzultacích k "Jednotné evidenci speleologických objektů",
- podílejí se na zpracovávání plánů péče pro zvláště chráněná území s jeskyněmi, zejména veřejnosti zpřístupněnými,
- k realizaci navrhovaných zásahů spolupracují s některými ZO ČSS,
- spolupracují na ochraně a provozu všech zpřístupněných jeskyní v ČR,
- podílí se na báňsko-technickém zabezpečování zpřístupněných jeskyní,
- spolupracují při aktualizaci map zpřístupněných jeskyní,
- podílí se na chodu a činnosti Správy jeskyní České republiky,
- podílí se na činnosti Správy CHKO Český kras,
- publikační činnost členů ZO není v silách předsednictva monitorovat,
- členové se aktivně podíleli na návrhu, projektu a realizaci naučné expozice v nově vybudovaném Domě přírody Českého krasu u Koněpruských jeskyní,
- členové ve spolupráci s členy Speleologické záchranné služby a Metodickou komisí Českého horolezeckého svazu spolupracují na metodických materiálech pro vlastní „lezecké kurzy“ a pro školení instruktorů Horolezeckého svazu,
- někteří členové se zabývají bádáním v historickém podzemí, krasovou turistikou, speleoalpinismem a mnozí další v tomto období i navštívili jeskyni,
- členové monitorují či přispívají na Fb stránky Krasožrouti, Horolezecká abeceda a podobné.

Exkurzní činnost členů

- byla uskutečněna exkurze do jeskyní Moravského krasu
- byla uskutečněna exkurze do jeskyní Javoříčského a Mladečského krasu
- byla uskutečněna exkurze do Koněpruských jeskyní

Akce pořádané ZO ČSS 1-07

- Vlastní práce v jeskyních byly prováděny příležitostně obvykle ve spolupráci s dalšími základními organizacemi ČSS. Do jisté míry je realizována spolupráce mezi jednotlivými členy ZO 1-07 a členy ZO 7-03 Javoříčko a ZO 1-05 Geospeleos. Posledně jmenovaná skupina také navázala na výzkumy ZO 1-07 v jeskyních lomu Čerínka v Českém krasu, jeskyni Arnoldka a Palachově propasti.

ZO ČSS 1-08 Týnčanský kras

2021

Speleologická činnost

- zajištění organizace pravidelného sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu a v historickém rudním revíru u Krásné Hory;
- údržba poklopů na Velikonoční jeskyni a štole Jarnici;
- likvidace luten a konzole u jeskyně Arnica;
- dokumentace terénu krasu po bleskové povodni z 15. 7. 2021 (80 mm srážek za 3 h) a dokumentace projevu srážek v Divišově a Dvořákově jeskyni.

Divišova jeskyně

- celoroční sledování kolísání hladiny vody v jeskyni;
- očištění lomové stěny nad vstupem do jeskyně;
- zajištění nestabilních skalních bloků v Krtově dómu a v Lázních nerezovými pásy a úhelníky;
- vytvoření II. vstupu do jeskyně – do prostory Čtyřcítka;
- oprava osvětlení v jeskyni.

II. vstup do Divišovy jeskyně

- podrobné zmapování komínu ve Čtyřcítce;
- výroba vrtného teleskopu pro vyhloubení technologického kanálu;
- vrtání technologického kanálu a podrobná dokumentace sedimentární výplně krasové deprese;
- příprava opěrného betonového věnce v komínu nad Čtyřcítkou;
- zhotovení II. vstupu zemním rypadlem, jeho zajištění 11 ks skruží a urovnání terénu pozemku.

Beznadějná jeskyně

- osazení čtvrté metrové skruže o průměru 0,6 m;
- pokračování v odstranění kamenů a sedimentů v hlavní prostoře jeskyně (cca 25 m³) jednou kopací a jednou hydrotěžební akcí;
- dokončení sloupových podpěr z roku 2020;
- v červenci sledování a zaměření hladiny vody po vydatných deštích.

Terénní základna a pozemek lomu č. 81

- údržba zeleně a pozemků v okolí základny;
- proběhla pravidelná revize hasicích přístrojů na základně;
- údržba zařízení a strojů v majetku klubu;
- revize kamen a kouřových cest;
- nad skladem ve mlýně byla zhotovena vnitřní střeška proti zatékání vody;
- konzervace podlahových podpěr základny.

Prezentační činnost

- při 47. ročníku Pochodu krajem kamenů jsme zajistili občerstvení, lanový traverz a exkurze do Divišovy jeskyně pro účastníky akce (přibližně 600 pochodníků a cyklistů);
- klubový web byl doplňován o fotoreportáže z našich akcí, fotogalerie byly umístěny na portál rajče.net a akce byly prezentovány na klubovém facebooku.

Další činnost na lokalitě

- spolupráce se spolkem „Bělozářka“ na údržbě pastvin na Kozincích;
- částečná oprava stojanu č.3 NS Petrovice + výměna infocedulí;
- zapůjčení základny na svatbu Jany a Radima;

- na lokalitu na víkendovou výpravu přijel oddíl „Zálesák“ – prezentace fotografií a exkurze po krasu a do některých jeskyní.

2022

Speleologická činnost

- zajištění organizace pravidelného sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu a v historickém rudním revíru u Krásné Hory;
- byl uskutečněn krátký výcvik v SRT a jedna montanistická exkurze spojená s průpravou SRT.

Divišova jeskyně

- celoroční sledování kolísání hladiny vody v jeskyni;
- očištění lomové stěny nad vstupem do jeskyně;
- zaměření vzájemné polohy obou vstupů do jeskyně;
- výměna stálého čerpadla v jeskyni (po 11 letech);
- úklid industrií ve spodní části jeskyně.

II. vstup do Divišovy jeskyně

- stavba přístřešku pro vrátek o rozměrech 2,5 x 4 x 2,5m;
- instalace závěsné drážky (profil C) pro transport materiálu mezi povrchem a jeskyní;
- instalace větracího svodu do II. vstupu včetně ventilátoru;
- výroba a pořízení mobilní elektroinstalace pro přístřešek a závěsnou drážku.

Beznadějná jeskyně

- sledování hladiny vody v návaznosti na hladinu vody v Divišově jeskyni.

Terénní základna a pozemek lomu č. 81

- údržba zeleně a pozemků v okolí základny;
- proběhla pravidelná revize hasicích přístrojů na základně;
- údržba zařízení a strojů v majetku klubu;
- revize kamen a kouřových cest;
- instalace a zprovoznění digestoře v kuchyňském koutě.

Prezentační činnost

- při 48. ročníku Pochodu krajem kamenů jsme zajistili občerstvení, lanový traverz a exkurze do Divišovy jeskyně pro účastníky akce (přibližně 300 pochodníků a cyklistů);
- při pochodu Praha – Prčice příležitostně zpřístupněna Divišova jeskyně pro pochodníky;
- klubový web byl doplňován o fotoreportáže z našich akcí, fotogalerie byly umístěny na portál rajče.net a akce byly prezentovány na klubovém facebooku
- na portálu youtube byla uveřejněna dvě krátká videa z provozu alveku – závěsné drážky.

Další činnost na lokalitě

- spolupráce se spolkem „Bělozářka“ na údržbě pastvin na Kozincích – mýcení akátového háje v klínku Kozinců a amfiteátru;
- zapůjčení základny hnutí Brontosaurus pro jejich letní tábor a skautské Lesní škole Gemini;
- na lokalitu na víkendovou výpravu přijel oddíl „Zálesák“ – prezentace fotografií a exkurze po krasu a do některých jeskyní;
- pro tým sportovního střediska „Jungle“ byla zrealizována exkurze do několika jeskyní TK.

2023

Speleologická činnost

- zajištění organizace pravidelného lednového sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu a v historickém rudním revíru u Krásné Hory;
- v Divišově jeskyni proběhlo cvičení SZS stanice Čechy - byly osazeny borháky pro transport zraněného v části jeskyně za sifonem přes II. vstup a cvičně transportována osoba z Tatradómku na povrch. Členové SZS pak navštívili jeskyně na Jarnici.

Divišova jeskyně

- celoroční sledování kolísání hladiny vody v jeskyni;
- očištění lomové stěny nad vstupem do jeskyně;
- odstranění starých technologií ze Čtyřicítky (transportní hadice apod.);
- oprava stálého čerpání v jeskyni – výměna spojek na kabelu.

II. vstup do Divišovy jeskyně a hydrotěžba

- kompletace vrátku pro transport materiálu;
- dokončení drážky ve spodní části a úprava drážky pro transport čerpadel;
- podezdění domečku u II. vstupu;
- úprava stupů pod skružemi do Čtyřicítky;
- proběhlo několik akcí vyvážení sedimentů pomocí drážky – cca 1230 kýblů (á 13 litrů, tj. cca 18,48 m³)
- instalace povalu ve Čtyřicítce, umytí pochozích částí jeskyně;
- kotvení bloků nad portálem chodbiček ve východní stěně Čtyřicítky;
- zpevnění hráze zadního kaliště;
- kompletní oprava čerpadel Feka pro těžbu materiálu a jejich testování;
- výměna C hadic v jeskyni, nové závěsy a kabely pro ovládání čerpadel;
- kontrola a drobné opravy všech technologií pro hydrotěžbu (kaliště, tlaková čerpadla, elektroinstalace, hadice transportní atd.);
- čtyřdenní hydrotěžba ve Čtyřicítce – snížení sedimentů ve dně o cca 0,5 m a obnažení části skalního dna. V chodbičkách do východní stěny postoupeno o 7,5 metru v hodně nízké prostře – objev pokračování zaplaveného vodou – nezkoumáno;
- rozebrání volného skalního bloku na dně Čtyřicítky (Vana).

Beznadějná jeskyně

- sledování hladiny vody v návaznosti na hladinu vody v Divišově jeskyni.

Terénní základna a pozemek lomu č. 81 a horní louka

- údržba zeleně a pozemků v okolí základny a horní louky;
- proběhla pravidelná revize hasicích přístrojů na základně;
- údržba zařízení a strojů v majetku klubu;
- revize kamen a kouřových cest;
- v základně v předsíni byl zhotoven regál pro boty a další drobnosti;
- byl přesunut suchý záchod a pod ním zhotoven nový podstavec;
- pomocí bagru odstraněn štěr a splavené bahno z vjezdu, dodán nový štěr;
- výměna zámků základny po ztrátě klíčů během PKK.

Prezentační činnost

- při 49. ročníku Pochodu krajem kamenů jsme zajistili občerstvení, lanový traverz a exkurze do Divišovy jeskyně pro účastníky akce (přibližně 500 pochodníků a cyklistů);
- při pochodu Praha – Prčice příležitostně zpřístupněna Divišova jeskyně pro pochodníky;
- klubový web byl doplňován o fotoreportáže z našich akcí, fotogalerie byly umístěny na portál rajče.net a akce byly prezentovány na klubovém facebooku.

Další činnost na lokalitě

- spolupráce se spolkem „Bělozářka“ na údržbě pastvin na Kozincích;
- zapůjčení základny hnutí Brontosaurus pro jejich letní tábor;
- oslava narozenin Honzy Hošny – prase, sud piva (Vrápenec), promítání fotografií, předání upomínky „Čestný člen Speleoklubu Týnčany“;
- exkurze do Divišovy jeskyně pro skauty z Týnce nad Sázavou během jejich tábora ve Vojkově;
- jednání se starostou Petrovic panem Kubíčkem ohledně stavu NS Petrovice a o její další existenci.

2024

Speleologická činnost

- zajištění organizace pravidelného lednového sčítání netopýrů na území Týnčanského krasu a v historickém rudním revíru u Krásné Hory;
- poskytnutí základny klubu a Divišovy jeskyně pro II. ročník Základního kurzu speleologie ČSS.

Divišova jeskyně

- celoroční sledování kolísání hladiny vody v jeskyni;
- očištění lomové stěny nad vstupem do jeskyně;
- nezdařený pokus o nalezení propojky mezi Beznadějnou jeskyní a přítoky do Divišovy jeskyně (konduktoměry a solný roztok).

II. vstup do Divišovy jeskyně

- proběhlo několik akcí vyvážení sedimentů pomocí drážky – cca 1038 kýblů (á 13 litrů, tj. cca 13,5 m³ druhým vstupem do jeskyně;
- umytí pochozích částí jeskyně;
- snížení hladiny malým čerpadlem ve Skoupé chodbě – postup cca o 1 metr do dálky a o 1 metr do hloubky – chodbička se prudce svažuje dolů a pokračuje – dál nezkoumáno;
- dočištění prostory Čtyřicítka od uvolněného skalního bloku (vana);
- prodloužení drážky na aktuální dno prostory;
- osazení nového vrátku na podlahu domečku, předělání jeho chlazení z odvětrání jeskyně a úprava naváděcích kladek těžního lana.
- Likvidace deponie u II. vstupu

Beznadějná jeskyně

- sledování hladiny vody v návaznosti na hladinu vody v Divišově jeskyni.

Terénní základna a pozemek lomu č. 81 a horní louka

- údržba zeleně a pozemků v okolí základny a horní louky;
- proběhla pravidelná revize hasicích přístrojů na základně;
- údržba zařízení a strojů v majetku klubu;
- revize kamen a kouřových cest.

Exkurzní činnost

- exkurze do jeskyně Arnoldka v Českém krasu.

Prezentační činnost

- při 50. ročníku Pochodu krajem kamenů jsme zajistili občerstvení, lanový traverz a exkurze do Divišovy jeskyně pro účastníky akce (přibližně 500 pochodníků a cyklistů);
- při pochodu Praha – Prčice příležitostně zpřístupněna Divišova jeskyně pro pochodníky;
- klubový web byl doplňován o fotoreportáže z našich akcí, fotogalerie byly umístěny na portál rajče.net a akce byly prezentovány na klubovém facebooku.

Další činnost na lokalitě

- spolupráce se spolkem „Bělozářka“ na údržbě pastvin na Kozincích;
- zapůjčení základny hnutí Brontosaurus pro jejich letní tábor;
- spolupráce s místním Sborem dobrovolných hasičů na čištění hasičské nádrže v Týnčanech;
- odprodej zbytného materiálu formou bazaru u základny klubu.

ZO ČSS 1-09 Niphargus

2021

Veškerá činnost v roce 2021 probíhala formou individuálních aktivit, zejména v případě J. Vodrážky.

2022

V listopadu byl zvolen nový předseda a stal se jím Ing. Jan Vodrážka. Veškerá činnost v roce 2022 probíhala formou individuálních aktivit, zejména v případě J. Vodrážky (Moravský kras, Slovensko, Bulharsko).

2023

Všichni členové vyjádřili hluboké znepokojení nad tím, že coby ZO nevykonávají členové společně žádnou činnost. Předsedovi je líto, že v roce 2023 neproběhla žádná společná akce skupiny, i když na všechny akce jím pořádané vždy řádně a s předstihem všechny členy informoval. Individuální akce (Slovensko, Bulharsko, ČR) jednotlivých členů jsou pouze slabou náplastí. Všichni se vymlouvají na pracovní a rodinné povinnosti.

2024

Všichni vyjádřili hluboké znepokojení nad tím, že coby ZO nevykonávají členové společně žádnou činnost. Předsedovi je líto, že v roce 2024 neproběhla žádná společná akce skupiny, i když na všechny akce jím pořádané vždy řádně a s předstihem všechny členy informoval. Individuální akce (Slovensko, ČR) jednotlivých členů jsou pouze slabou náplastí. Všichni se vymlouvají na pracovní a rodinné povinnosti.

ZO ČSS 1-10 Speleoquanaut

2021

Speleologická činnost v ČR

Důl Hraničná – spolupracujeme na přemapování lokality. Během červencového víkendu proběhlo první mapování dolu Hraničná. Vzhledem k problémům s kompasem jsme museli využít úhломěru a začít tak mapování prvních pater dolu. V rámci akce jsme poprvé otestovali nově instalovaný habitat – dekompresní stan. Během roku se uskutečnili ještě další dvě mapovací akce na kterých jsme postupně zmapovali první tři patra včetně spojek mezi patry. Vznikli podklady pro budoucí mapu.

Cvičení SRT Chlum a mapování lom Kosov – Po sérii bolestivých událostí, lockdownů a homeofficů jsme se konečně dočkali a setkáváme se na společné cvičné akci. V plánu bylo zopakování jednolanové techniky STR na Chlumuském trenažeru za účasti náčelníka české speleozáchranky a zopakování mapování pod vodou na nedalekém lomu Kosov.

Chýnovská jeskyně – za týmové podpory vzniká dokumentární film o Chýnovské jeskyni. Režii a samotné natáčení si bere pod taktovku Mejla Dvořáček. Do jeskyně se vracíme celkem třikrát za tento rok.

Speleologická činnost v zahraničí

Expedice Xibalba (Mexiko) - Ve spolupráci s členy Speloodiveru SSS, ZO 6-25 Pustý žleb a ZO 6-09 Labyrint se uskutečnila další výprava na mexický poloostrov Yucatán, tentokrát poprvé bez účasti Daniela Hutňana. Byl dokončen průzkum a dokumentace podvodního systému Tatic. Potápěli jsme v cenotu Al Mat, kde jsme zjistili možnosti dlouhodobého průzkumu a domluvili jsme se na případné spolupráci s R. Schmittnerem. Další mapa vznikla po přemapování již objeveného cenotu Mahaguay, kde jsme objevili 284metrů nových chodeb. Ve spolupráci s majiteli pozemku jsme si dohodli ponory pro budoucí rok v cenotu Tum Ben Ha, kde jsme udělali i první průzkumný ponor. Náš pokus o nalezení nové lokality pro potápění na vzdáleném 250km Mahahauu nevyšlo. Při ponoru byla tkaninová voda a v laguněPokračovalo objevování a mapování "suchého" systému Yum Kaax, jehož délka dosáhla 9,4 km.

Expedice Sardinie – sever, jih a Buko – V severní části jeskyně Bue Marino jsme se věnovali lezení komínu za 20. sifonem. Momentálně je vylezeno 105metrů výškových. V jižní části jeskyně Bue Marina jsme za Hasenmayerovým otazníkem objevili dalších 50m chodeb, které končí neprostupným závalem. Při této akci se nám podařilo zaměřit radiomajákem jeskyni Buko -vzdálenost mezi těmito jeskyněmi je 4,5metrů.

Ostatní činnost

Během roku byly průběžně prováděny tréninkové akce zaměřené na jednolanovou techniku SRT, které pravidelně ukončujeme na účasti lezeckých dnů v lomu Chlum. Členové ZO se zúčastnili odloženého podzimního Speleofóra a proběhlo několik návštěv historických podzemních dolů. V Itálii vychází manuál jeskynního potápění, který je věnován in memoriam Danielu Hutňanovi.

2022

Speleologická činnost v ČR

Chýnovská jeskyně a 40leté výročí spolupráce mezi ZO 2-01 Chýnovská jeskyně a Speleoqaunautem. První letošní akcí bylo pokračování v natáčení v Chýnovské jeskyni pro vznik dokumentárního filmu. Další letošní akce proběhla se zaměřením na odebrání vzorků sedimentu a jeskynního gelu, které byly nalezeny pod úrovní jílovitého sedimentu. Celkem proběhli čtyři akce exkurzního charakteru, částečně zaměřených na pozorování vodního stavu, měření teploty a konduktivity vody. Vzniklý dokument je promítán v nově otevřeném infocentru v Chýnovské jeskyni. Na slavnostní otevření infocentra jsme byli přizváni, jako čestní hosté.

Speleoqaunaut in MEMORIAM – Každoroční setkání speleologů a speleopotapěčů na lomu Kosov, kde vzdáváme hold a vzpomínku na naše zesnulé kamarády. Součástí setkání je pravidelné cvičení speleozáchranky s manipulací a plaváním s nosítky pod vodou. Další nedílnou součástí je opakování mapování jak na suchu, tak pod hladinou.

Lezecký den se speleozáchrankou – Pravidelné setkání zaměřené na postupy v jednolanové technice SRT na lomu Chlum společně se speleozáchrankou. Akce pro širokou speleoveřejnost, kde si člověk může osvojit znalosti v jednolanové technice za dohledu zkušených lezců ze speleozáchranky.

Speleologická činnost v zahraničí

Expedice Xibalba (Mexiko) - ve dnech 27. ledna až 13. února 2022 se uskutečnila v pořadí 23. expedice České a Slovenské speleologické společnosti na mexický poloostrov Yucatan. Jako v předchozích letech bylo hlavním cílem výpravy pokračování explorační a dokumentace jeskynního systému v oblasti tzv. Mayské Riviery, zejména v okolí městečka Akumal. Expedice se za Speleoqaunaut zúčastnili Miroslav Manhart a Petr Chmel. Pod vodou jsme zkoušeli štěstí v jeskyni Tum Ben Ha, kde se již v roce 2021 uskutečnil jeden ponor, během nichž byla přemapována známá část jeskyně v délce cca 200m. Postupně zde byly objeveny další desítky a stovky metrů pokračování a byla zmapována suchá část jeskyně. Dosažené celková délka činila 1 835 m. Dále proběhlo potápění v nových cenotech, pracovně nazvaných Alonso 1 a Alonso 2. Během jejich mapování došlo i na dílčí objevy. Výsledkem nebyl rozsáhlý mnohakilometrový systém, ale další pomyslný kamínek do složité mozaiky zdejšího podzemí v podobě dvou zmapovaných cenotů – Yod s délkou 718 m a Fish Spa s délkou 313 m. Potápěčský návrat proběhl

také do systému Sak Kay. během několika ponorů v cenotu Tu bylo objeveno nových 318 m. Závěr expedice byl věnován mapování cenoty Mayan Steps, který patří do systému Yum Kaax a jehož délka dosáhla 11 187 m.

Expedice Medúza (Černá Hora) - Na konci srpna 2022 se uskutečnila již 19. expedice na planinu Dalovića v Černé Hoře. Jedním z hlavních cílů byl potápěčský průzkum vyvěračky Juriško vrelo, kde se během 3 ponorů podařilo postoupit až do 3. sifonu, kde bylo dosaženo hloubky 67 m. Celkem se podařilo objevit a zmapovat 675 m nových chodeb a kompletně zmapována a fotodokumentována jeskyně Gornji ponor. proběhly též dvě exkurze do jeskyně Dalovica pecina.

Expedice Sardinie – Bue Marino – ve spolupráci s dalšími ZO 5-05 Trias (Jakub Vokřál), 2-02 Šumava (Ladislav Fric) a slovenského Speleodiveru (K.Kyška, M. Tkáčik, M. Plankenbuchler, B. Kyškova, D. Hablovič) zaměřujeme podzimní část expedice výhradně na jeskyni Bue Marino. Cílem expedice je lezení komínu za dvacátým sifonem, přeměnění polygonu v sifonu Grande v severní větvi a explorační sifonem Grande v jižní větvi. V komínu ukončujeme lezení ve výšce 126metrů, odbočka z komínu, která byla nalezena při vypouštění balonu s kamerou se nepotvrdila a tak museli lezci pokračovat ve spítování další metry. Petr Chmel a Jakub Hečko propotápěli 26 sifon Grande , kde natáhli nový polygon a přeměřili celých 650metrů na novo. Míra Manhart s Karolem Kyškou za pomoci celého týmu měli za úkol explorační v jižní větvi za sifonem Grande. Po dlouhých osmnácti hodinách se vrací zpět do základního tábora s nově objevenými 264metry. Na závěr expedice nás místní speleologové dohadují ponor v Su Gologone, kterým celou expedici uzavíráme.

Ostatní činnost

Byli jsme pozváni na 100. výročí diplomatických vztahů s Mexikem na ambasádu do Prahy, kde se nám dostalo vřelého přijetí od paní velvyslankyně. Paní velvyslankyni jsme odprezentovali průřez dvacetiletým objevováním na mexickém poloostrově Yucatan. Během roku spolupracujeme se spřátelenou jeskyňářskou skupinou ZO 1-16 Speleologický klub Praha na práci s mládeží. Navštívujeme tak exkurzi v jeskyni Srbská – Netopýří jeskyně, kde necháváme mládež přičuchnout jeskyním a pevně doufáme, že by někdy v budoucnu mohli nahradit naši jeskyňářskou generaci. Na lomu Kosov instalujeme před Vánoci pod vodu strom, jako zázemí pro místní faunu pod vodní hladinou. Málo se to ví, ale **Speleoaquanaut letos slaví 40 let** – ustanoven byl na základě listiny z 8. března 1982 jako základní organizace ZO 1-10 České speleologické společnosti tento rok oslavil 40let od svého vzniku. Členové skupiny se účastnili jeskyňářských setkání doma i v zahraničí.

2023

Speleologická činnost v ČR

Traverz ze Sloupsko-Šošůvských jeskyní do Výtoku Punkvy - v neděli 15. 10. 2023 se podařilo uskutečnit zajímavou akci, během které dva speleopotápěči (Jan Sirotek a Petr Chmel) prošli celou podzemní trasu Sloupského potoka a říčky Punkvy od ponoru do vývěru. Akce byla zahájena v 7.00 vstupem do Sloupských jeskyní a pokračovala sestupem do Palmové propasti. Předchozí bouřka a intenzivní déšť se projevil poměrně značným nastoupáním hladiny a naprosto nulovou viditelností ve spojeném 7. a 5. sifonu. V Novém Sloupském koridoru pomohl potápěčům s transportem druhý podpůrný tým. Ve třech dalších sifonech bylo potřeba natahovat novou šňůru, 4. sifon dokonce trošku prokopat. V 1. sifonu zůstala ještě prastará šňůra z roku 1989. Na konci Sloupské větve se potápěči vypořádali s časovým náskokem, ale podpůrný tým tu už čekal. Po odstrojení potápěčské výstroje a teplém čaji vyrazil transportní tým na pouť Sloupskou větví Amatérské jeskyně. Před prvním jezerem potápěči proběhlo převlečení ze suchých obleků a přestávka na oběd. Ve 14.15 se tým vydal na cestu přes hlavní koridor až na Punkvu do Východní Macošské větve. Punkva skoro netekla, předchozí deště se tu ještě neprojevily. U Předmacošského sifonu byly připraveny další lahve. Potápěči se vydali do posledního a nejdelsího sifonu vedoucího do Červíkových jeskyní v Macošě. I ten byl úspěšně překonán a v Macošě už na oba potápěče čekal poslední podpůrný tým a zástupci novinářů. Poté potápěči ještě symbolicky absolvovali poslední úsek, a to vodní plavbu. Celé akce se zúčastnilo 39 jeskyňářů z 13 ZO ČSS.

Speleoqonaut in MEMORIAM – Každoroční setkání speleologů a speleopotapěčů na lomu Kosov, kde vzdáváme hold a vzpomínku na naše zesnulé kamarády. Součástí setkání je pravidelné cvičení speleozáchranky s manipulací a plaváním s nosítky pod vodou. Další nedílnou součástí je opakování mapování jak na suchu, tak pod hladinou.

Speleologická činnost v zahraničí

Expedice Xibalba (Mexiko) – Během čtrnácti společných dnů jsme se vrátili ke slovenským cenotům v systému Sac Kay. Postupně jsme začali zavírat jednotlivé části systému a jednotlivé vstupy v této spleti chodeb. Prosekaná příjezdová cesta junglí bude sloužit moravské části expedice, která se chystá na půlku Března. Cesta byla náročná, ale přinesla své ovoce, Yucatánská expedice doplnila objevené prostory systému Sac Kay o dalších 1362metrů. Jeskyně Nah Baak (v překladu kosti) zastala opět svého názvu a vydala část svého tajemství. Speleoqonaut zastupoval Míra Manhart.

Expedice Majajama (Chorvatsko - Brač) – V květnu obnovujeme průzkum z cílem dokončit mapu v této lokalitě. Na této lokalitě se dříve vystřídalo několik potápěčských jmen a stále najdeme na mapě bílá místa. V plánu byla čtyřdenní úderná expedice, kdy za pomoci slanění a spuštění gumového člunu na dno propasti byli potapěči schopni akce. Po jednodenní přípravě se dvojice potapěčů zanořuje do krásně vyzdobené jeskyně, aby domapovali některé části propasti. Podle očekávání sice nebylo nalezeno významné perspektivní pokračování, ale potapěči objevili na dně otvory, kterými pravděpodobně jeskyně komunikuje s podzemními vodami. Z celé akce byl pořízen dokument, kterého se zhostil Mejla Dvořáček.

Slovenský kras – Skalistý potok - cvičná akce s instalací sondy k 21. sifonu. Boužel vzhledem k vysokému vodnímu stavu jsme se za 21.sifon nedostali a ponor jsme přerušili v sedmáctém sifonu z důvodu nedostatku vzduchu.

Expedice Medúza (Černá Hora) - se uskutečnila v termínu 11. až 26. 8. 2023 Jubilejního ročníku se účastnilo přes 30 speleologů z 5 zemí světa. Mezi účastníky byly kolegové ze Suchého žlebu, Pustého žlebu, Plániv, Moravského speleologického klubu, Polska, Chorvatska, Srbska a Bosny a Hercegoviny. Původní plán plán pokračovat v průzkumu jeskyně Gornji ponor jsme bylo nutné kvůli vysokým vodním stavům přehodnotit. Po prolezení vstupní plazivky byl další postup zastaven sifonem. V jeskyni Dalovica pecina se po průzkumu odbočky za Katedrálou a proplavání 100 m dlouhého sifonu (Jan Sirotek ZO 6 – 25 Pustý žleb + Petr Chmel ZO 1 – 10 Speleoqonaut) podařilo objevit 400 m dlouhé pokračování směrem k Pomorskému putu. V další odbočce bylo identifikováno úzké místo se silným průvanem, kde byla slyšet tekoucí voda. Během expedice byly zmapovány následující lokality: vyvěračka Glava Bistrice, propast Djerdap, Dolní ponor a Střední ponor. Pod vedením Jana Mrázka a Víta Baldíka se uskutečnil základní geologický průzkum jeskyně Gornji ponor a Dalovica pecina.

Expedice Sardinie – Bue Marino – Společnou expedici Speleoqonautu a Slovenského Speleodiveru zaměřujeme na pokračování v lezení komínu za 20. sifonem, natáčení dokumentu o jeskyni Bue Marino, kontrole vodního stavu v jižní větvi za Hasenmayerovým sifonem a potápění ve střední větvi (Ramo Mezo). Lezci dosahují výšky 160metrů. Boužel je to posledním dnem expedice a tak nás jeho zaměření čeká příští rok. Akce v komínu probíhala vždy za asistence jednoho z potápěčů, který dohlížel na průběh akce. Díky podpůrného týmu se podařilo nafotit prostory v severní větvi mezi sifony 19 a 20. V průběhu expedice jsme si udělali čas a zalezli jsme do jeskyně Su Moletne, která je propojena s Bue Marinem na severu, Su Spirii a Su Palu na západě a už pár let se snažíme o propojení jeskyně na východě s mořem přes jeskyni Cala Luna. Tajemství jeskyně Bue Marino na Sardském ostrově tu objevujeme už poctivých 25 let.

Ostatní činnost

Během roku se členové klubu pravidelně účastnili tréninku jednolanové techniky SRT v Českém krasu, konkrétně je to Tomáškárna, lom Chlum a Sv. Jan pod Skalou. Členové ZO se zúčastnili Speleofóra a proběhlo několik návštěv historických podzemních dolů.

2024

Speleologická činnost v ČR

Speleoquanaut in MEMORIAM – Každoroční setkání speleologů a speleopotápěčů na lomu Kosov, kde vzdáváme hold a vzpomínku na naše zesnulé kamarády. Součástí setkání je pravidelné cvičení speleozáchranky s manipulací a plaváním s nosítky pod vodou. Další nedílnou součástí je opakování mapování jak na suchu, tak pod hladinou.

Ostatní lokality v ČR

09.11. Javoříčko – Ondra Novák a prodloužení jeskyně kopáním o 1m

Speleologická činnost v zahraničí

Mexiko - Xibalba 2024 – Letos jsme neměli žádné velké plány. Za Speleoquanaut byl v Mexicu jen Míra Manhart a plánu se hroutili hned od příletu, kdy Míra ulehá. Kolega se Slovenského Speleodiveru K.Kyška tak jezdí potápět se zdravím mládím, které přivezl přičuchnout jeskynnímu potápění. Míra se po týdně dává dohromady a konečně tak dokončujeme další části bílých míst v jeskyni Tatich. V systému Sac Kay pořizujeme videodokumentaci a díky místním majitelům pozemků zkoumáme možnosti v jungli, které nám ukazují. Boužel ani tady nás jeskyně nepouští do podvodního světa Yukatánu.

Mexiko Yucatán 2024 – Komerční potápění s průvodcovskou praxí spojili tento rok T. Lehmann s T.Burianem, Na jeden z termínů přilétají i další členové Speleoquanatu (M.Hutňan a Macík). Během dvou měsíčního pobytu absolvovaly spoustu minut pod vodou jak při průvodcování, tak i snahu objevit pokračování v jižní části systému Koox Ball. Povedlo se jim zaměřit přesnou polohu kostry lenochoda, kterou tu před lety objevil D.Hutňan s M. Manhartem. Celkově zmapovali 187metrů.

Vyvieračka Hlboko (Slovensko) – potápěčská tréninková akce v Jánské dolině zaměřena na průzkum sifonů se zúčastnil Petr Chmel. Lukáš Ježek a Jakub Hečko. V průběhu ponoru byli opraveny vodící šňůry a ověřili se předchozí dostupné mapové záznamy této jeskyně.

Expedice Kačna jama (Slovinsko) - V termínu 03. - 04. 07. se P. Chmel zúčastnil expedice Kačna jama do Slovinska. Potápění kvůli bouřkám odpadlo. Petr tak alespoň okoukl terén a posoudil možnosti transportu potápěčského materiálu hluboko do jeskyně.

Expedice RAČA (Gruzie) – Společná expedice složená ze šesti základních organizací České Speleologické společnosti (ZO ČSS). Členové skupin 5-01Bozkov, 2-02 Šumava,6-19 Plánivý, 1-05 Geospeleos, 5-05 Trias a 1-10 Speleoquanaut se spojili, aby přispěli k objevování a mapování jeskyní v okolí Kutaisi (Gruzie). Konkrétně jsme pracovali v jeskyních Bgheri, Melouri a Gaulipii, zatímco ostatní členové expedice navštívili i další jeskyně v této oblasti. V jeskyni Bgheri jsme museli po roce opět obnovit vchod, který se pravidelně zanášá aktivním tokem potoka. Druhý den jsme začali s přestrojením a pokusem o výstup do zadního komína na konci jeskyně. Během této akce jsme také prozkoumali zadní sifon, který se minulý rok jevil jako nadějný pro další pokračování. Bohužel jsme tuto domněnku hned na začátku vyloučili, takže někteří z nás se zbytečně prošli jeskyní s potápěčskou výstrojí až na konec a zpět. Potápění v Bgheri se ukázalo jako zbytečné, protože nadějně místo uprostřed jeskyně s jasným sifonem se podařilo nejprve proplavat pod vodou, aby se následně zjistilo, že díky nižší hladině se první sifon dá proplavat po hladině. Oficiálně jsem prohlásil, že se mi v této jeskyni práší za ploutvemi. Přesto byly objevy významné a díky těmto podmínkám bylo v Bgheri veselo. Podrobnosti o objevech této expedici uslyšíte od Vratíka Ohrabky na Speleoforu 2025.

Expedice Brač (Chorvatsko) – Dvě akce na ostrov Brač. Po jarním sestupu do jeskyně Manjajama, kdy museli potápěči odtransportovat materiál do vzdáleného vstupu do jeskyně a tím minimalizovat plánované ponory. Byla objevena propast na planině, kde po vhození kamenu nebylo slyšet konce. Členové klubu uspořádali i druhý výjezd a úspěšný sestup na dno propasti. Bylo dosaženo 220metrů hloubky a na dně nalezen šroťák z průběhu let včetně mulice z občanské války. Pokračování propasti je částečně zasypáno a z jasně uvedených důvodů nepřichází ani možnost kopání.

Medúza 2024, Černá Hora - Juriško vrelo - Pokračování v průzkumu třetího sifonu, kde se Petr Chmel v roce 2022 zastavil v hloubce 70 m uprostřed mohutné chodby, bylo prvním cílem expedice. Úkolu se opět zhostil Petr Chmel a jako nováček v roli podpůrného potápěče se zapojil R. Nejezchleb, který Petrovi pomáhal s transportem materiálu mezi 2. a 3. sifonem. Petr bez problémů dosáhl místa, kde před dvěma roky skončil a vydává se vstříc objevům. Předpoklad, že se sifon v těchto místech už bude zvedat, se ukázal jako mylný. Po mírném stoupáku chodba padá zase zpátky do hloubky a po ještě jednom skoku následuje studna padající do hloubky přes 80 m. Na dně chodba dále pokračuje. Dekomprese mezitím nemilosrdně naskakuje. Je zřejmé, že je to na hranicích možností. Petr v hloubce 72 m vyvazuje šňůru a cestou zpět mapuje 170 m nově objeveného pokračování. Před sebou má dvouhodinovou dekompresi před vynořením ze třetího sifonu, která je alespoň částečně usnadněna díky elektrickému vytápění suchého obleku.

Gornji ponor - Pokračování exploračí v této jeskyni bylo hlavním cílem letošní expedice. Vysoké vodní stavy v předchozím roce nám plánovaný průzkum koncového sifonu v severní větvi znemožnily. Letos bylo naštěstí srážek na Balkáně o poznání méně. Do jeskyně jsme vyrazili v plném počtu hned druhý den, zatímco se kluci potápěli v Juriško vrelo. Jezero na konci jeskyně, které koncovému sifonu předchází, jsme letos zdolávali na zbrusu novém člunu, který jsme si pořídili i za finančního přispění z fondu SpeleoGO. Na konci jeskyně nás ale čekalo velké překvapení. Sifon tam nebyl. Ne že by jej někdo ukradl, ale zkrátka zcela vyschnul a místo něj tak byl pouze písčité svah podobný Gobeljám, jak je známe z Ďaloviča pečiny. Do písku jsme složili dvě sady potápěčského vybavení a začali se strojit do sedáků. Na druhé straně sifonu se tyčil cca 10 m vysoký vertikální stupeň. Vylezení komínu bylo dílem půlhodiny a vyvrtání třech postupových nýtů. Ve dvojici jsme vyrazili vstříc dalším objevům. Chodba nad stupněm pokračuje dále v relativně velkém profilu 5 x 7 m. Po přetraverzování dalšího jezera pokračujeme přes skalní bloky a několik dómů směrem na SV. Po zhruba 200 m přicházíme do výrazné prostory, kde lze vlevo sestoupit ke kolmému stupni, pod kterým je jezero, a vpravo pokračovat chodbou, jejíž dno je vyplněné jílovito-písčitymi sedimenty. Po krátké rozpravě se vracíme zpátky ke stupni nad vyschlým sifonem, pod nímž čeká zbytek týmu. Rozhodujeme se na místě zanechat jednu potápěčskou výstroj a zbytek vynést z jeskyně. Posíláme nosiče ven a pouštíme se do mapování nově objevených prostor. Vystrojujeme sestup k jezeru na konci, ale k dalšímu průzkumu bude nutné sem přenést člun. Na konci pravé chodby lezeme volně komín či spíše puklinu a mapujeme cca 100 m dlouhou chodbičku, kde jsme taktéž nedošli nakonec a zastavili se na hraně sestupné propásky. Je jasné, že se sem budeme muset vrátit. Navíc v jednom místě, v menší odbočce, je slyšet tekoucí voda a vypadá to, že do dalších objevů by se dalo celkem rychle prokopat. Dílčí explorační v Gornjim ponoru necháváme mladším. Mají za úkol domapovat druhou stranu chodbičky ze včerejška a pokusit se o další postup na jezeru. Pro jistotu s nimi posíláme ostříleného vlka Hada (Jana Mertlíka). Podařilo se jim zmapovat dalších pár desítek metrů, ale nic zásadního neobjevili. Jezero končí dle očekávání sifonem (Ještě, že jsme tam to potápění nechali).

Při dalším pokusu se daří sólo potápěči proplavat sifon a vynořit se v horizontální chodbě vysoké cca 5 m s pokračováním do větší prostory. Hlavní směr pokračuje na SV. Po chvíli se bohužel chodba mění v menší a potom ještě menší vykorodovaný kanál. Daří se postoupit asi 200 - 300 m daleko bez toho, že by bylo dosaženo neprůlezného konce. Asi 50 m před sifonem je objeveno další pokračování v levostranné odbočce (ve směru návratu), která po dalších 100 m po mírném stoupání ústí do gigantické chodby o rozměrech 8 x 10 m. To vypadá na hlavní pokračování jeskyně. Objevené prostory jsou orientačně zmapovány.

Další explorační již provádí dvojice potápěčů Sirotek, Nejezchleb. Při této poslední akci v jeskyni je objeveno dalších několik stovek metrů chodeb opět bez dosažení konce.

Ďaloviča pečina - Podařilo se překonat polosifon na konci chodby Dvou žlebů a v odbočce postoupit zhruba o 50 m dále, kde postup skončil pod mohutnou, krásně vykrouženou studnou se stropem v nedohlednu. Bohužel tento postup se nepodařilo zmapovat ani jinak zdokumentovat. Dvojice Maciej a Ola Fryn také provedla lezecký průzkum dvou komínů v severní stěně hlavní chodby mezi Termitniakem a Ključnym jezerem. Lezcům se podařilo proniknout do horizontálního patra s fantastickou výzdobou v podobě krystalů a heliktitů, velmi podobnou té, kterou známe z horního patra jeskyně Gornji ponor. Tentokrát byla kromě základní fotodokumentace pořízena také dokumentace

mapová. Odbočka byla pojmenovaná "Danielův koutek" na počest polského jeskyňáře Daniela Furgała, který společně s Józefem Kuciou tragicky zemřeli v roce 2019 v jeskyni Wielka Śniezna v Polsku.

Ostatní činnost

Během roku průběžně probíhala trénink jednodlanové techniky SRT, Členové klubu se účastní přednášek a exkurzí Speleofora. Dr. Kozel s T.Lehmannem juniorem se věnují exkurzi dětí po Českém krasu. Byli navštíveni jeskyně Barandova, Alkaraz, Tomáškárna a všude se lezlo za pomoci jednodlanové techniky.

ZO ČSS 1-11 Barrandien

Zpráva z lokalit za roky 2021–24

ZO ČSS 1-11 pracovala hlavně na těchto lokalitách v Českém krasu: Jeskyně Nad Kačákem, Jeskyně pod Javorkou a v jeskyních Petzoldova lomu. P. Kubálek se zúčastnil speleoarcheologického výzkumu v tetínské jeskyni Martina. Zahraníčí: Každý rok v létě jezdíme na cca 10denní výpravu na maďarskou stranu planiny Dolný vrch. P. Kubálek se podílel na akcích ZO ČSS 6-19 Plánivý v jeskyni Kačna jama ve Slovinsku, v jeskyně Ponicova v Rumunsku a na výzkumných činnostech speleoklubu Sežana v jeskyni Petnjak ve Slovinsku a v jeskyni Manjajama na ostově Brač v Chorvatsku.

Jeskyně nad Kačákem: uskutečnilo se 28 akcí a vyvozilo se 763 vozíků jílu a kamení. Přepočteno na objem, jeskyni se nám podařilo zvětšit o téměř 40 m kubických. Jak to platí v Českém krasu, co nevykopáš, to nemáš.....

Jeskyně na Javorce: byla dokončena nová půdorysná mapa jeskyně, dále byla tato propastovitá jeskyně využívána pro trénink speleozáchranné služby. Celkově bylo stráveno v jeskyni 83 dní, avšak nedošlo k zásadnímu prodloužení délky systému se zatím stálým převýšením 129 m. Přes úctyhodnou práci v úžinách a problémy s transportem a zejména uložením materiálu se délka jeskyně prodloužila o pouhých 19 m na konečných 1 934 m.

Petzoldovy jeskyně: celkově 12 akcí, při kterých se přemístilo 12 kubických metrů materiálu. Byl učiněn pokus o lidarové mapování – výsledek není dokonalý, ale obdivuhodný.

Dolný vrch: Probíhaly kontroly lokalit, jejich dokumentace, sledování, měření CO₂ a lidarové zaměrování. Také vyhledávání nadějných lokalit. Samozřejmě i návštěva místních zajímavých lokalit – Natržená, Rychlá, Eveš, Meteor, Baradla a dalších.

V roce 2024 došlo ke krizové události, kdy jeden z účastníků akce dostal mozkovou mrtvici. Podařilo se nám dočistit palouk jen kousek od tábora, kde ho vyzvedl vrtulník. Místní rangeři si toto místo zanesli do mapy jako heliport.

Kačna jama: Každoročních akcí Plániváků se účastní P. Kubálek a v roce 2024 i dva další členové našeho klubu Z. Gablíková a P. Šmerák. V roce 2023 i 2024 byly dokonce tři akce, kdy byly objeveny nové partie a také byl zdoláván obtížný vysoký komín, který dostal jméno Faustův až do výše 144 m.

Ostrov Brač: v listopadu se P. Kubálek zúčastnil akce Speleoquantu a navštívili propast Guštrišica (- 220 m) a další krásně vyzdobenou propast (- 60 m).

M. Závíška, Z. Šlahůnek, P. Kubálek se celoročně účastnili akcí SZS.

ZO ČSS 2-01 Chýnovská jeskyně

2021

Chýnovská jeskyně

Dokumentace trvale zatopených prostor Chýnovské jeskyně ve spolupráci se ZO 1-10 Speleoquantu.

Chýnovský kras

Průběžně byla prováděna lokalizace a podrobná dokumentace vápencových lomů a krasových objektů v zóně chýnovských vápenců. Pokračování průzkumných prací v objektu dopravního tunelu ve starém lomu v Kladrubské hoře. Prováděno pravidelné měření průtoku v objektu jímky krasového vývěru Rutice. Spolupráce s Přírodovědeckou fakultou UK na stopovacím pokusu podzemního toku Chýnovské jeskyně.

Rudní revír Ratibořské hory - Stará Vožice

Pokračovala dokumentace pozůstatků SDD na základě historických map a dokumentů. Byly prováděny pravidelné kontroly netopýrů zimujících ve štolách revíru.

Výzkum historického podzemí

Akce probíhají ve spolupráci s občanským sdružením Naše historie. Veskrze se jedná o nedestruktivní průzkumy podzemních objektů.

- Klášter Milevsko, Latinská škola – průzkum komínů a kanalizace
- Klášter Kadaň – kamerový průzkum nepřístupných dutin
- Terezín, dokumentace nepřístupné odvodňovací štolý barokní pevnosti, spolupráce s Řehák Speleo
- Rychnov nad Kněžnou – dokumentace nepřístupného historického podzemí, Muzeum Orlických hor
- Letohrad (Orlické hory) – průzkum nepřístupné hrobky
- Mrtník – kostel – průzkum podzemí kostela v rámci projektu „Hlavy 21“ (hledání ztracených hlav pánů, popravených 1621 na Staroměstském náměstí
- Dolní Lukavice – průzkum podzemí kostela
- Praha, Strahovský klášter – dokumentace studny
- Praha, Pohořelec – dokumentace studny
- Arménie – 3D skenování jeskyní Areni-1, Areni-2 (nejstarší výroba vína na světě)
- Dokončení průzkumu a dokumentace nepřístupné hrobky Rožmberků ve Vyšším Brodě
- Štáhlavy, okr. Plzeň – dokumentace nepřístupné hrobky Černínů a Valdštejnů

Ostatní akce

Pomoc při budování Návštěvnického střediska Chýnovské jeskyně. Formátování materiálu pro obložení venkovních stěn.

Dlouhodobé aktivity

- Značná část činnosti ZO 2-01 byla soustředěna na spolupráci se Správou Chýnovské jeskyně při výzkumu, průzkumu a dokumentaci Chýnovského krasu.
- Spolupráce se zoologickým oddělením Blatského muzea v Soběslavi a AOPK ČR při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a monitoring hibernujících netopýrů na ostatních lokalitách v regionu.
- Pomoc při zajišťování Mezinárodní noci netopýrů na Chýnovské jeskyni.
- Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Jedná se výlučně o těžko přístupná hnízda na stromech a ve skalních terénech s využitím JT.
- Nadále trvá spolupráce s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje na základě uzavřené smlouvy.

Propagace a vzdělávání

- Spolkový den města Chýnov. Instalace expozice Chýnovská jeskyně. Trenažér jednodanové techniky.
- Průběžně je doplňována knihovna ZO ČSS 2-01. Celkem bylo k 31. 12. 2021 evidováno 449 položek odborné literatury.

2022

V rámci odborné činnosti byly realizovány následující akce:

Chýnovská jeskyně

Dokumentace trvale zatopených prostor Chýnovské jeskyně ve spolupráci se ZO 1-10 Speleoanaut. Pořizování videozáznamu, odběry vzorků sedimentů.

Chýnovský kras

Průběžně byla prováděna lokalizace a podrobná dokumentace vápencových lomů a krasových objektů v zóně chýnovských vápenců. Prováděno pravidelné měření průtoku v objektu jímky krasového vývěru Rutice. Spolupráce s Přírodovědeckou fakultou UK na stopovacím pokusu podzemního toku Chýnovské jeskyně.

Rudní revír Ratibořské hory - Stará Vožice

Pokračovala dokumentace pozůstatků SDD na základě historických map a dokumentů. Prováděny pravidelné kontroly netopýrů zimujících ve štolách revíru.

Výzkum historického podzemí

Akce probíhají ve spolupráci s občanským sdružením Naše historie. Veskrze se jedná o nedestruktivní průzkumy podzemních objektů.

Prezentace

- první veřejné vystavení sv. Hřebu, klášter Milevsko
- publikace Rožmberská hrobka – příběh hledání

Nedestruktivní průzkum historického podzemí

- hrobky, kostel sv. Mikuláše, Bílovec
- hrobky, kostel sv. Filipa a Jakuba, Katovice
- Milevsko, kostel sv. Jiljí, zazděné prostory v západní části gotického kostela
- hrobky, kostel sv. Jakuba, Telč

Průzkum a dokumentace podzemí

- jihočeské jeskyně o Krajský úřad (mapování + 3D skenování)
- staré důlní dílo na stavbě dálnice D3 u Českých Budějovic
- trativody – klášter Strahov, Praha

Ostatní akce

Pomoc při budování Návštěvnického střediska Chýnovské jeskyně.

Dlouhodobé aktivity

- Značná část činnosti ZO 2-01 byla soustředěna na spolupráci se Správou Chýnovské jeskyně při výzkumu, průzkumu a dokumentaci Chýnovského krasu.
- Spolupráce se zoologickým oddělením Blatského muzea v Soběslavi a AOPK ČR při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a monitoring hibernujících netopýrů na ostatních lokalitách v regionu.
- Pomoc při zajišťování Mezinárodní noci netopýrů na Chýnovské jeskyni.
- Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Jedná se výlučně o těžko přístupná hnízda na stromech a ve skalních terénech s využitím JT.
- Nadále trvá spolupráce s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje na základě uzavřené smlouvy.

Propagace a vzdělávání

Průběžně je doplňována knihovna ZO ČSS 2-01. Celkem bylo k 31. 12. 2022 evidováno 451 položek odborné literatury.

2023

Chýnovský kras

Podrobná dokumentace vápencových lomů, krasových jevů a historických objektů v zóně chýnovských vápenců. Pravidelné měření průtoku a odběru vzorků vod v Chýnovské jeskyni a v krasovém vývěru Rutice. Dlouhodobý monitoring netopýrů zimujících v podzemních objektech Chýnovského krasu. Průběžně prováděno kosení travních porostů, redukce náletových dřevin a likvidace lampenflóry v Chýnovské jeskyni. Jednání se zástupci MěÚ Chýnov a občany obce Velmovice ohledně sanace obecního lomu s jeskyní „Velmovická sluj I“.

Výzkum historického podzemí

Akce probíhají ve spolupráci s občanským sdružením Naše historie. Veskrze se jedná o nedestruktivní průzkumy podzemních objektů.

Prezentace

- první veřejné vystavení sv. Hřebeu, Prácheňské muzeum v Písku
- první veřejné představení klenotnické kopie prstenu z rožmberské hrobky, klášter Vyšší Brod

Nedestruktivní průzkum historického podzemí

- hrobky – klášter Borovany
- hrobky – kostel Povýšení sv. Kříže v Doubravníku
- hrobka Jana IV. Popela z Lobkovic v Horšovském Týně
- 3D skenování hrobky a mumii ve Vamberku
- Hrobka Jakuba Krčína v Obděnicích
- Projev starého důlního díla na stavbě D7 u Slaného

Ostatní akce

- Spolupráce při mapování a 3D skenování Koněpruských jeskyní.
- Vyklizení naplavenin z prostoru vstupní šachtice a spojovací chodby v jeskyni Na Vápenném vrchu I.
- Průzkumné a dokumentační práce (3D skenování) v kaolínových dolech Orty, prováděné v rámci příprav projektu na zpřístupnění objektu veřejnosti.
- Spolupráce při mapování a 3D skenování 71 krasových a pseudokrasových jeskyní na území Jihočeského kraje.
- Spolupráce při orientačním průzkumu podzemního objektu v linii dálnice D3.
- Podrobná evidence a dokumentace pozůstatků SDD v regionu.

Dlouhodobé aktivity

- Značná část činnosti ZO 2-01 byla soustředěna na spolupráci se Správou Chýnovské jeskyně při výzkumu, průzkumu a dokumentaci Chýnovského krasu.
- Spolupráce se zoologickým oddělením Blatského muzea v Soběslavi a AOPK ČR při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a monitoring hibernujících netopýrů na ostatních lokalitách v regionu.
- Pomoc při zajišťování Mezinárodní noci netopýrů na Chýnovské jeskyni.
- Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Jedná se výlučně o těžko přístupná hnízda na stromech a ve skalních terénech s využitím JT.
- Nadále trvá spolupráce s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje na základě uzavřené smlouvy.

Propagace a vzdělávání

Průběžně je doplňována knihovna ZO ČSS 2-01. Celkem bylo k 31. 12. 2023 evidováno 455 položek odborné literatury. Přednášková činnost (4 akce). Témata: Historie těžby vápence v regionu, Chýnovský kras, Podzemí jižních Čech, Těžba polymetalických rud na Táborsku.

2024

Chýnovský kras

- Podrobná dokumentace vápencových lomů, krasových jevů a historických objektů v zóně chýnovských vápenců.
- Pravidelné měření průtoku a odběru vzorků vod v Chýnovské jeskyni a v krasovém vývěru Rutice.
- Dlouhodobý monitoring netopýrů zimujících v podzemních objektech Chýnovského krasu.
- Průběžně prováděno kosení travních porostů, redukce náletových dřevin a likvidace lampenflóry v Chýnovské jeskyni.

Výzkum historického podzemí

Akce probíhají ve spolupráci s občanským sdružením Naše historie. Veskrze se jedná o nedestruktivní průzkumy podzemních objektů v těchto lokalitách:

- 3D skenování těžko přístupných míst katedrály sv. Barbory v Kutné Hoře (klenby, krovy, vnější plášť) – medializováno bude v r. 2025
- 3D dokumentace nepřístupných dolů v trase D7, Slaný – Studeněves
- Tloskov – zámek, průzkum sklepů a nepřístupného podzemí
- Průzkum a dokumentace sklepů pivovaru, Hradištka u Štěchovic
- Dobruška, kostel sv. Ducha, průzkum a dokumentace hrobek
- Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, průzkum nepřístupných hrobek, včetně hrobky Redernů
- Olomouc, původní přemyslovská hrobka
- Střílky, průzkum podzemí kaple
- Kladsko – Polsko, objev hrobky prvního pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic, výzkum bude pokračovat v r. 2025

Ostatní akce

- Odtěžení zásypu studny v historickém objektu Otmanka u Kamenného Újezdu.
- Čištění trámové konstrukce a vnitřních prostor věže kostela v Suchdole nad Lužnicí (lokalita je stanovištěm početné letní kolonie netopýra velkého).
- Pokračování spolupráce při mapování a 3D skenování krasových a pseudokrasových jeskyní na území Jihočeského kraje.
- Pokračování evidence a dokumentace pozůstatků SDD v regionu.
- Dokumentace a základní průzkum projevu SDD v Horkách u Tábora (propad silnice v ulici K Návsi (spolupráce s HZS Tábor).

Dlouhodobé aktivity

- Značná část činnosti ZO 2-01 byla soustředěna na spolupráci se Správou Chýnovské jeskyně při výzkumu, průzkumu a dokumentaci Chýnovského krasu.
- Spolupráce se zoologickým oddělením Blatského muzea v Soběslavi a AOPK ČR při výzkumu netopýrů v Chýnovské jeskyni a monitoring hibernujících netopýrů na ostatních lokalitách v regionu.
- Pomoc při zajišťování Mezinárodní noci netopýrů na Chýnovské jeskyni.
- Spolupráce s kroužkovateli NM při kroužkování ptáků. Jedná se výlučně o těžko přístupná hnízda na stromech a ve skalních terénech s využitím JT.
- Nadále trvá spolupráce s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje na základě uzavřené smlouvy.

Propagace a vzdělávání

- Průběžně je doplňována knihovna ZO ČSS 2-01. Celkem bylo k 31. 12. 2024 evidováno 467 položek odborné literatury.
- Přednášková činnost (3akce). Téma: Podzemí jižních Čech, podzemí Táborska a Těžba polymetalických rud v revíru Staré Vožice.

ZO ČSS 2-02 Šumava

2021

Členové ZO 2-02 podnikli exkurzní cesty do jeskyní a důlních a průzkumných děl v ČR, např. důl Jeroným a hornické muzeum v Krásně, štoly na zlato v Amáliině údolí (Kašperské Hory), Jírova jáma u Hartmanic, průzkumné štoly na vápenec mezi Rabím a Čepičnou. Jeden ze členů se věnoval studiu krasových a pseudokrasových jeskyní v Jihočeském kraji. Dva členové navštívili lávové jeskyně na ostrově Fuerteventura. Jeden člen navštívil jeskyni Kraličija Špilja na ostrově Vis (Chorvatsko). Jeden ze členů se aktivně věnoval speleopotápění – důl Hraničná. Dva členové se věnovali speleotechnice a speleozáchrannářství a zúčastnili se cvičných akcí SZS.

2022

Členové ZO 2-02 podnikli exkurzní cesty do jeskyní a důlních a průzkumných děl v ČR, např. důl Dolní Bory, grafitový důl Nišovice, revize zabezpečení zlatodolů na Kometě u Vseteče. Navštíveny byly krasové jeskyně v okolí Malenic (Jiříčkova jeskyně, jeskyně Betáň) a Rančická jeskyně nedaleko Českých Budějovic. Z historického technického podzemí byl navštíven štolový přivaděč neuskutečněné vodní elektrárny u Třísova. Jeden ze členů se věnoval komplexní revizi a dokumentaci jeskyní a důlních děl v Jihočeském kraji. Jeden ze členů navštívil historické rudné doly ve Falunu a Salle ve Švédsku. Další ze členů ZO se aktivně účastnil průzkumu nových propastí v Loferu a absolvoval stáž u SSF ve Francii. Jeden ze členů se aktivně věnoval speleopotápění – důl Hraničná, jeskyně na ostrově Vis (Chorvatsko). Dva členové se věnovali speleotechnice a speleozáchrannářství a účastnili se cvičných akcí SZS.

2023

Členové ZO 2-02 podnikli exkurzní cesty do jeskyní a důlních a průzkumných děl v ČR, např. štola Karolína v Mikulově v Krušných horách, kaolinový důl Orty u Hosína, revize zabezpečení štoly na dole Jakub u Kasejovic. Jeden ze členů se věnoval komplexní revizi a dokumentaci jeskyní a důlních děl v Jihočeském kraji. V zahraničí byla jedním členem navštívena hypogenní jeskyně Sulfur v Albánii, jedna členka navštívila jeskynní vývěr Hevíz v Maďarsku, jeden ze členů navštívil marinně abrazní tunelovou jeskyni v masivu Torghatten a freatickou tunelovou jeskyni Oterhola v Nordlandu v Norsku a dva členové jeskyni Šarkania diera a jeskyni pod vrcholem Brada v Súlovských skalách na Slovensku. Jeden ze členů se aktivně věnoval speleopotápění. Dva členové se věnovali speleotechnice a speleozáchrannářství a účastnili se cvičných akcí SZS.

2024

Členové ZO 2-02 podnikli exkurzní cesty do jeskyní a důlních a průzkumných děl v ČR a průzkumnou akci v jeskyni Na Vápenném vrchu u Bližné. Jeden ze členů se věnoval komplexní revizi a dokumentaci jeskyní, pseudokrasu a důlních děl v Jihočeském kraji. Další ze členů ZO se aktivně účastnil průzkumu jeskyní v Loferu, v Albánii a Slovinsku. Dva členové se aktivně účastnili průzkumu jeskyní v Gruzii a absolvovali stáž SSF ve Francii. Jeden ze členů navštívil krasové oblasti v okolí fjordu Tosen v Nordlandu v Norsku. Jeden ze členů se aktivně věnoval speleopotápění (Hranická propast, Hraničná, Mexiko, Francie). Dva členové navštívili příbojové jeskyně a propast Blue eye na ostrově Sal (Kapverdské ostrovy). Tři členové se věnovali speleotechnice a speleozáchrannářství a účastnili se cvičných akcí SZS.

ZO ČSS 3-01 Macarát

2021

V roce 2021 nebyly z důvodu vládních proticovidových opatření a konány žádné speleologické tuzemské ani zahraniční akce a nebyla vykonávána žádná činnost na místních lokalitách. Během roku byla pořádána jedna členská schůze.

Členové ZO 3-01 se průběžně starali o běžnou údržbu základny v Dolejším Těšově, konkrétně úpravy okolí základny a standardních oprav. 3 společné akce na základně ZO byly zaměřeny na turistiku a cykloturistiku.

2022

V roce 2022 proběhla jedna prohlídka starého důlního díla Dolejší Těšov, stav plošin nad vodní hladinou je stále dobrý, někdo osadil nové nýty u ústí. Probíhala běžná údržba základny a jejího okolí. V září jeden člen navštívil Bulharsko s turistikou zaměřenou na jeskyně a krasové jevy - Navštívené oblasti - kaňon Rusenski Lom na jih od Ruse, jeskyně Bašo Kiro, Rodopy - jeskyně Dáblovo hrdlo, Čudnite Mostove, soutěska Dáblova stezka + spousta malých jeskyň volně přístupných.

Členové ZO 3-01 se průběžně starali o běžnou údržbu základny v Dolejším Těšově, konkrétně úpravy okolí základny a standardních oprav. 3 společné akce na základně ZO byly zaměřeny na turistiku a cykloturistiku.

2023

V roce 2023 proběhla jedna prohlídka starého důlního díla Dolejší Těšov. Probíhala běžná údržba základny a jejího okolí. V září jeden člen navštívil Gruzii s turistikou zaměřenou na jeskyně a krasové jevy - Navštívené oblasti - nedaleko města Tskaltubo Prométheova jeskyně s vodní plavbou jako v Punkevních jeskyních, vápencový kaňon Okatse s vodopády Kinchkha + spousta malých jeskyň volně přístupných.

Členové ZO 3-01 se průběžně starali o běžnou údržbu základny v Dolejším Těšově a jejího okolí. Tři společné akce na základně ZO byly zaměřeny na turistiku a cykloturistiku.

2024

V roce 2024 proběhla jedna prohlídka starého důlního díla Dolejší Těšov a jeskyně Peklo. Probíhala běžná údržba základny a jejího okolí. 3 společné akce na základně ZO byly zaměřeny na turistiku a cykloturistiku. V říjnu navštívili pouze z povrchu dva členové v Albánii klasické krasové vyvěračky (Liqeni I Viroit, hlubokou 249 m, napájející stejnojmenné občas vysychající jezero u města Gjirokastër. Je to známá potápěčská lokalita, polští potápěči zde dosáhli hloubku 201 m. Dále vyvěračku Blue Eye Siri i Kaltër u města Sarandë, s udávanou potápěči dosaženou hloubkou přes 50 m, napájející stejnojmenné přehradní jezero) a řadu menších pro nás bezejmenných otevřených jeskyň.

ZO ČSS 3-02 Jeskyňáři Plzeň

2021

Účast členů ZO na akcích:

- jeskyně Lopač (3x), Holštejn – Lipovecká ventarola, Nová Rasovna, Mikulov – Na Tuoldu, Obří důl – Kovárna, Kutná Hora – Osel, Javoříčko (Kadlec, Beneš),
- Speleotyden Tartaros (Kadlec, Beneš),
- Tomášková propast, Mexiko, Český kras, nácvik speleotechniky (Kadlec, Beneš), Montánně-jeskyňářský tábor Ostrava (Kadlec, Beneš)
- spolupráce s ČESONem při monitorování netopyřů v Západních Čechách (Kocourek, Weber),
- montanistický průzkum oblasti Krušných hor (Kocourek, Weber).

Činnost byla opět ovlivněna epidemií koronaviru, dokonce začátkem roku ve větším měřítku než v roce 2020. Například monitorování netopyřů v Krušných horách připadlo na dobu uzávěry okresů,

takže členové se přepravovali vybaveni dobrozdáním ČESONu, že je jejich přítomnost v Krušných horách nezbytná.

2022

Účast členů ZO na akcích:

- pomoc skupině Tartaros při pracích v Lopači (Kadlec, Beneš)
- pomoc skupině Permoníci při čištění studny na hradě Krakovec (Kadlec, Beneš)
- 2x účast na týdenním speleotáboru Jezevec v Bulharsku u města Mezdra (Kadlec, Beneš)
- účast na lezecké akci speleozáchrany Na Chlumu (Kadlec, Beneš)
- účast na týdenním speleotáboru na Silici na Slovensku – Práce v jeskyni
- Krásnohorská , Čistá studna , Zugo, Silická lednice (Kadlec, Beneš)
- Silická lednice - odebrání vzorků krápníků pro datování, vyklízení nepotřebného materiálu z poza sifonu Kufr. (Kadlec, Beneš)
- Zugo - potápěčská akce a transport vybavení (Kadlec, Beneš)
- Krásnohorská jeskyně 4 dny - rozšiřování a zprůchodňování lanové cesty v komínech, rozšiřování zasintrované chodby s průvanem nalezeným na jaře 2022 během hlubokých mrazů, pokusy o prokopání zkratky do komínů skrze pískovou polohu (Kadlec, Beneš)
- proplavání sifonu v Marikinim jezeře pokus o prokopání závalu za sifonem (Kadlec, Beneš)
- Čistá studna - rozšiřování pukliny (4 dny) (Kadlec, Beneš)
- pomoc skupině Albeřice při zpřístupňování dolu Kovárna (Kadlec, Beneš)
- dokumentování historického podzemí v ČR (více akcí) (Kadlec, Beneš)
- pomoc skupině Mikulov na pracovní akci (Kadlec, Beneš)
- spolupráce s ČESONem při monitorování netopyřů v Západních Čechách (Kocourek, Weber)
- montanistický průzkum oblasti Krušných hor (Kocourek, Weber).

2023

Účast členů ZO na akcích:

- Tartaros- Lopač (Kadlec, Beneš)
- Javoříčko Prostějov – Za hájovnou a Komáří jeskyně 2x (Kadlec, Beneš)
- Slovensko Speleotábor Silica – práce pod komínem v Krásnohorské, prolongace Silická lednice, Skalístý potok, pomoc v Čertově díře (Kadlec, Beneš)
- Slovensko, Hodruša Hamre - 3D skenování dolu Rabenštajn 2x (Kadlec, Beneš)
- čištění studny na hradě Krakovec (Kadlec, Beneš)
- 3 denní pracovní akce v jeskyni Rachavy – ZO ČSS 7-05 Vojtěchov – rozšiřování neprůlezných prostor, připraveno pokračování s vizuálním dohledem na 15m nových objevů (Beneš)
- 4 denní pracovní akce u ČSS ZO 6-21 Myotis – 3 dny pracovní akce v jeskyni Ševčíkův závrt, exkurzně navštíveny také jeskyně "V závrtu Člopek", jeskyně U JZD, mastný flek, Propástka, etc. (Beneš)
- 3x pracovní akce důl Jílové u Prahy (Beneš)
- spolupráce s ČESONem při monitorování netopyřů v Západních Čechách (Kocourek, Weber),
- montanistický průzkumu oblasti Krušných hor (Kocourek, Weber).

2024

Běžná činnost členů ZO v roce 2024:

- mezinárodní expedice Gouffre Berger 2020 (Prokeš, Kvasnička),
- spolupráce s ČESONem při monitorování netopyřů v Západních Čechách (Kocourek, Weber),
- montanistický průzkumu oblasti Krušných hor (Kocourek, Weber).

Jeskyně Ve Studni (též U Kameníků, kód JESO 1225810-J-00006)

- V roce 2024 ZO zažádala o povolení průzkumu této jeskyně z důvodu, že od předchozích průzkumů již uplynula značná doba a možnosti mapovací a dokumentační techniky se mezitím značně zlepšily.

- ZO získala povolení k průzkumu 8. 7. 2024 s platností na 5 let.
- T. Prokeš naváže kontakt s majitelem pozemku a domluví konkrétní podmínky, za jakých by se mohl provést průzkum.
- K. Kocourek provede rešerši stávající dokumentace.

Jeskyňe na území města Plzně nedaleko Strženého rybníka

- K. Kocourek v r. 2023 zaznamenal, že přímo na území města Plzně se nacházejí 3 pseudokrasové jeskyňe evidované v JESO.
- Z rešerše podkladů vyplývá, že jeskyňe nebyly nikdy zmapované ani jinak zdokumentované (kromě slovního popisu).
- K. Kocourek provedl v r. 2024 povrchovou obhlídku a všechny 3 jeskyňe lokalizoval v terénu.

Jeskyňe u Odlezelského jezera

- K. Kocourek v r. 2023 zaznamenal, že v narušeném svahu nad Odlezelským jezerem se má nacházet pseudokrasová jeskyňe evidovaná v JESO.
- Z rešerše podkladů vyplývá, že jeskyňe nebyla nikdy zmapovaná ani jinak zdokumentovaná (kromě slovního popisu).
- T. Prokeš na základě studia detailních map našel ještě 2 další potenciální vchody do jeskyň.
- T. Prokeš provedl povrchovou obhlídku a podařilo se mu v terénu pravděpodobně lokalizovat evidovanou jeskyňi. Ohledně dalších potenciálních jeskyň je výsledek negativní.

ZO ČSS 3-03 Šumavský kras

ZO nedodala výroční zprávu za rok 2021.

2022

Členové ZO se v roce 2022 podíleli na stavebních úpravách havarovaných odvodňovacích štol v oblasti Prahy - Petřína pomocí technologie ČPHZ a to jak projekčně, tak i báňským technickým dozorem.

Dále probíhaly úpravy na projektu pro zpřístupnění Historického podzemí Proseka v Praze a také pokračovaly práce na dokumentaci podzemních objektů pod Prahou v rámci připravované II. etapy tématické výstavy "Město pod městem" zabývající se komplexní dokumentací pražského podzemí.

V termínu 18 - 25. 9. 2022 se členové ZO zúčastnili oficiální expedice do chorvatské krasové oblasti Istrie, během níž navštívili jeskyňe Markova jama, Piskavica, Tribaňska, Bašarinka, ponor Kolinaši a Marušiči.

V průběhu roku probíhalo zpracovávání naměřených podkladů z jeskyňe Mesačný tieň.

2023

Naši členové se podílí na stavebních úpravách havarovaných odvodňovacích štol v oblasti Prahy - Petřína pomocí technologie ČPHZ a to jak projekčně, tak i báňským technickým dozorem. Blíží se kolaudace duben 2024.

Dále probíhaly úpravy na projektu pro zpřístupnění Historického podzemí Proseka v Praze a také pokračovaly práce na dokumentaci podzemních objektů pod Prahou v rámci připravované II. etapy tématické výstavy "Město pod městem" zabývající se komplexní dokumentací pražského podzemí.

Močálka – příprava hloubení nové přístupové cesty (PD).

V listopadu 2023 se naši členové (Jiří Tolar) zúčastnili pracovní akce v jeskyňi Za Hájovnou, která patří pod správu jeskyňářů ZO 7-03 ČSS v Javoříčském krasu. Pracovní akce spočívala v kopání sedimentů. Odměnou byla exkurze staronovými objevy v některých místech i s využitím SRT. Velké poděkování místní skupině za příjemné ubytování a že jsme se mohli alespoň malou měrou podílet na nových objevných pracech.

Účast na Speleomítinku v Liptovském Mikuláši 25.3.2023 (Karel Jindra), předání kompletních mapových podkladů v papírové i elektronické podobě, ze kterých jsme vyhotovili mapu jeskyňe Mesačný Tieň Palovi Herichovi .Ten mapu převede do systému Therion. Dále Karel Jindra informoval, že byl přijat do speleoklubu CASSOVIA dne 24.3.2023.

Účast na pracovním týdnu ve Vysokých Tatrách speleoklubu CASSOVIA (Karel Jindra)

Dne 25. 7. v Javorové dolině Studená diera (kopání), Živá diera prohlídka, Suchá diera vchod č. 9 prohlídka.

Mokrá diera prohlídka.

Dne 26. 7. v jeskyni Ihličák pracovní akce, postup o několik metrů.

Dne 27.7. propastovitá jeskyně Nová Ěra – 121 m, dostrojování na dno a při výstupu nalezeno místo možného dalšího postupu po uvolnění bloku.

V průběhu roku probíhalo zpracovávání naměřených podkladů z jeskyně Mesačný tieň.

2024

Naši členové se podílí na stavebních úpravách havarovaných odvodňovacích štol v oblasti Prahy - Petříná pomocí technologie ČPHZ a to jak projekčně, tak i báňským technickým dozorem. Kolaudace byla úspěšná.

Dále probíhají úpravy na projektu pro zpřístupnění Historického podzemí Proseka v Praze a také pokračují práce na dokumentaci podzemních objektů pod Prahou v rámci připravované II. etapy tématické výstavy "Město pod městem" zabývající se komplexní dokumentací pražského podzemí.

Účast na Speleomítinku v Liptovském Mikuláši 28.3.2024 (Karel Jindra).

Jiří Štěpánek byl na květnové akci Kačná jama, jednalo se o přípravnou akci. Transport vybavení, příprava a zajištění cest pro hlavní letní akci kde je v plánu pokračování koridoru chodby za Zrcadlem.

Jiří Štěpánek exkurzní potápěčské akce v Hranické propasti, ponor do Rotundy.

Účast na pracovním týdnu ve Vysokých Tatrách speleoklubu CASSOVIA (Karel Jindra)

1. Dne 18.8. Jeskyně Kamenné oči (je v horách) : prořezání cesty v kosodřevině od jeskyně Verných k jeskyni Kamenné oči, výměna přístupového lana do jeskyně, prohlídka.
2. Dne 19.8. Jeskyně Studená : Je u potoka. Kopání sedimentů a rozšíření pukliny mezi j. Studenou a j. Živou.
3. Dne 20.8. Jeskyně Su kozy (je v horách), prohlídka sifonu. Kvůli vysokému vodnímu stavu v sifonu se průzkum za sifonem odložil. Pouze se nainstaloval „ dataloger“ – přístroj na zaznamenávání teploty a vlhkosti.
4. Dne 21.8. Šli jsme do Bielovodské doliny do jeskyně Bielovodka. Vstup leží pod jeskyní Mesačný tieň a mohl by to být spodní vchod do této velké jeskyně. Jeskyni jsme objevili v roce 2006 (Igor Pap, Karel Jindra ČSS 3-03, Miloslav Polívka ČSS 3-03. Jeskyně je ve stěně, musí se k ní asi 10 m vylézt po fixním laně. Je to vodorovná trubicová chodba délky asi 15 m a na konci je volně ležitelný stupeň dolů asi 3 m, pokračování je zasedimentováno a z pukliny vane znatelný púvan. Je zde nářadí : palička, kýbl, pajsry, fanka. Na akci jsme vyměnili vstupní fixní lano. (Karel, Ševo, Marcel).

V termínu 15-21.9. jsme navštívili (Jiří Tolar) Italský a Slovinský kras. Jednalo se jak o jeskyně horizontálního charakteru, tak jeskyně s použitím jednolanové techniky. Grotta Tom, Grotta dell Acqua, Krempljak jama, Pečina v Borštu, Mitjina jama a Ponikve v Jezeriní. Velké díky za ubytování a cenné rady kamarádům ze skupiny San Giusto v Terstu.

V průběhu roku probíhalo zpracovávání naměřených podkladů z jeskyně Mesačný tieň.

ZO ČSS 3-05 Permoníci

2021

S ohledem na stav v Evropě a ČR byla aktivita klubu značně omezená. V Dyleňském krasu v jeskyni Permoníků bylo několikrát zkontrolováno provizorní bezpečnostní zabezpečení sondy. Bylo provedeno jednání a příprava projektu na provedení bezpečného zabezpečení jeskyně Permoníků specializovanou firmou z finančních prostředků Mariánskolázeňského muzea. Z důvodu velké finanční náročnosti byl prozatím projekt pozastaven. Další průzkumné práce budou pokračovat po provedení dalších nezbytných zabezpečovacích prací v následujícím roce. Několikrát v průběhu roku členové ZO pracovali na lokalitách jiných ZO na území CHKO Moravský kras např. ZO 6-06 Vilémovická, ZO 6-16 Tartaros.

2022

V Dyleňském krasu v jeskyni Permoníků bylo několikrát zkontrolováno provizorní bezpečnostní zabezpečení sondy. Několikrát v průběhu roku členové ZO pracovali na lokalitách jiných ZO na území CHKO Moravský kras např. ZO 6-06 Vilémovická, ZO 6-16 Tartaros. Skupina po komunikaci Luboše Modroviče s kastelánem hradu Krakovec rozvinula spolupráci s NPÚ při čištění hradní studny.

Členové skupiny provedli několik exkurzních akcí v jeskyních po Evropě např. Slovinsko, Itálie, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko. Členové skupiny se zúčastnili Národního speleologického kongresu ve Vártopu v Rumunsku.

2023

V Dyleňském krasu v jeskyni Permoníků bylo několikrát zkontrolováno provizorní bezpečnostní zabezpečení sondy. Člen skupiny se podílel na 3D skenování SDD na území Slovenska ve spolupráci s univerzitou v Košicích. Několikrát v průběhu roku členové ZO pracovali na lokalitách jiných ZO na území CHKO Moravský kras např. ZO 6-06 Vilémovická, ZO 6-16 Tartaros. Skupina pokračuje ve spolupráci s NPÚ kastelánem hradu Krakovec při čištění hradní studny. Členové skupiny provedli několik exkurzních akcí v jeskyních po Evropě např. Slovinsko, Itálie, Slovensko, Maďarsko, Německo.

2024

V Dyleňském krasu v jeskyni Permoníků bylo několikrát zkontrolováno provizorní bezpečnostní zabezpečení sondy. Několikrát v průběhu roku jsme pracovali na lokalitách jiných ZO na území CHKO Moravský kras např. ZO 6-06 Vilémovická, ZO 6-16 Tartaros. Skupina pokračuje ve spolupráci s NPÚ kastelánem hradu Krakovec při čištění hradní studny. Členové skupiny provedli několik exkurzních akcí v jeskyních po Evropě např. Slovinsko, Itálie, Slovensko, Maďarsko, Německo.

ZO ČSS 4-01 Liberec

ZO nedodala výroční zprávy za roky 2021 a 2022.

2023

Výzkumná činnost - krasové jeskyně

Západní jeskyně

V roce 2023 jsme měli v úmyslu dál řešit transport sedimentů z Blátivé chodby. Na jaře, kdy byla chodba zaplavena, jsme nejdříve podnikli dvě akce v sušší části jeskyně, a to v chodbě Sudové. Brzké nálezy pak určily náplň naší činnosti po další tři měsíce.

Už šest sezón čistíme Sudovou chodbu spojující jeden z několika ponorů s hlavními prostorami jeskyně. Odstraněním sedimentů z původně malé plazivky jsme zjistili její pravý objem a složení sedimentární výplně a ověřili tak i její někdejší přínos do celkového vodního režimu jeskyně. Zároveň měly současné rozměry chodby umožnit jakýkoliv způsob dalšího postupu bez sebemenšího rizika celkového závalu, který byl před započítáním prací v roce 2014 při tehdejších rozměrech 40 stupňů ukloněné plazivky s úžinami téměř jistý. Na jaře 2023 jsme konečně stáli před neznámým pokračováním, které vypadalo jako nebezpečný zával, navíc ve výšce tří metrů nad počvou.

Již krátce po zahájení opatrného rozebírání závalu se ukázalo, že jde jen o krátkou kamenitou zátku a postup bude o mnoho jednodušší. Už po jednom metru jsme v hlavním směru narazili na značně erodovanou vápencovou stěnu, podél které chodba prudce nabírá směr vzhůru. Vzápětí jsme objevili dva téměř vertikální, členitou skalní přepážkou oddělené krasové kanály, které se velmi pravděpodobně o něco výš mohou spojit v jeden. Kanál v přímém směru vůdčí pukliny jsme vykopali do výšky 1,8 m. Je zcela vyplněn sedimenty různé zrnitosti včetně hrubých klastů metabazitů o velikosti až 20 cm, výjimečně 40 cm. Druhý kanál je o něco více vlevo, s o něco menším sklonem, zachovává zhruba 2 - 4 cm volného prostoru pod stropem a změřená část má nyní 2 metry. Ještě jsme neodkryli místo, kde se stěna potkává s břidlicovým podložím, voda mohla v tomto bodě vápenec i podtékát a současná stěna může být složitější skalní struktura, ale podle uložení sedimentů je téměř jisté, že se vodní tok na povrchu ztrácel nikoli na ostrém rozhraní břidlic a karbonátů, ale až dál v puklinami rozrušeném vápenci a na nerozpuštěnou bázi narazil teprve v hloubce 12 metrů, a to

postupně, při dalším prohlubování už značně vysoké úzké chodby, která se později dál rozšířila erozí v kombinaci s řícením vápencových desek ze šikmých stěn.

V této fázi jsme provedli trigonometrické měření hloubky pod povrchem, k čemuž jsme využili jako referenční bod ústí vrtu v Ponorovém dómu, u něhož známe přesnou hloubku. Blízké prostory Ponorového dómu a Sudovky bez složitých zalomení a s možností pouze dvou vizuálně spojených základů umožňují jednoduché měření bez řetězení chyb. Vypočítali jsme vzdálenost současného stropu vertikálního kanálu od povrchu 7,5 metru. Další průzkum v tomto směru jsme ukončili vzhledem k tomu, že už jde pravděpodobně o jícny ponoru bez možnosti nálezu významnějších prostor v takové blízkosti povrchu.

Během počáteční práce na domnělém závalu jsme 12. srpna odkryli volný prostor odbočující ze Sudové chodby severovýchodním směrem. Zde se potvrdilo očekávání dalšího křížení puklin, zcela v souladu se zažitým schématem Západní jeskyně. Vzápětí byla odkryta chodbička průlezná v délce 6 metrů z celkových 11 metrů nových prostor. Objev odstartoval sérii akcí zaměřených na uvolnění zbývajících dosud neprůlezných částí. Vykližením sedimentů někdy v profilu širokém jen 30 cm jsme uvolnili chodbu, kterou pracovníci nazýváme „Samotka“, do délky 10,5 metru včetně volné pukliny otvírající se ve stropě na jejím nynějším konci. Bez dalšího postupu zatím neznáme konečný rozměr pukliny. Vzhledem ke sklonu chodby může být hloubka prostoru pukliny pod povrchem pouhé 4 až 5 metrů. Chodbička sice míří do zóny značně rozrušených vápenců v prostoru tzv. za jezírkem, ale zbývá ještě dalších 10 metrů a při dalším postupu lze čekat spíše brzkou změnu směru vzhůru k povrchu, k nějakému ponoru.

Chodbička má využitelnou výšku 80 až 100 cm. Šířka je proměnlivá, nejužší místo má 35 cm, ale na osmém metru má člověk v nohách 40 cm a u ramen 100 cm. Prostor je zcela bez kalcitové výzdoby, tu vynahrazuje zajímavý tvar, při jehož tvorbě hrály roli sklon vrstev a snadná rozpustnost slinitého vápence, který navíc rychleji podléhá mechanické erozi vodního proudu než masivní karbonát. Zde je dolní pokračování šikmé vřdčí pukliny neobvykle v úrovni hlavy, protože voda ji opustila a začala zahlubovat kanál v masivu. Později se ještě vytvořilo výrazné erozní koryto a pak došlo k zanesení chodbičky hlínami a také metabazity, což opět svědčí o někdejší soustředěném ponoru.

Součástí chodbičky je také 3 metry hluboká, zčásti větší kameny zasucená propáستka, jež vznikla až během pozdějšího vývoje. Propáستka je o něco níže bočně otevřena u stropu Sudové chodby, nyní ve výšce asi 4 metrů. Zalomením pokračuje jako kanál souběžně, a po dalším zalomení ústí definitivně oválným oknem do Sudové chodby. Vodní tok chodbičky (Samotky) se původně napojoval na Sudovou chodbu, ale časem došlo k rozšíření pukliny souběžně s velkou chodbou a vzniku jeskynního propadání - propáستky. Ještě později se s dalším úbytkem vody oba toky v chodbách oddělily, a v čím dál nepříznivějších podmínkách se vytvořila ucpávka a na ní zhruba dva metry dlouhé jezírko zasahující do obou chodeb, o němž svědčí nález 40 cm jednolitě vrstvy jemnozrnného sedimentu, nyní pouze na straně Sudové chodby. Skalní břit s menší výškou dovolil zachovat polovinu uloženin, zatímco stranu Samotky vyplavil nový vodní zdroj, jenž periodicky funguje dodnes.

Sudová chodba je totiž stále do jisté míry hydrologicky aktivní. Může za to právě zmíněné okno a propáستka. Velké chodby jsou vyschlé, ale ve stěně nad propáستkou jsou několikacentimetrové otvory, z nichž za jarního tání vytéká slabý pramen, jenž odplavil sediment někdejšího jezírka a v současnosti udržuje jícen a průchodný kanál, a po opuštění okna o několik metrů níž vytváří malý potůček, který známe desítky let jako tu „vodu ze Sudovky“.

Nyní je v plánu úplné dokončení průzkumu v zóně Sudové chodby, tzn. jednoduše postoupit v Samotce na čelbě, kde počva drží stálý sklon a šířku, vyčistit propáستku od kamení a vizuálně se spojit se Sudovou chodbou, vyčistit Sudovou chodbu od dočasné deponie a zanechat definitivní stav prostor do mapy jeskyně.

V jeskyni jsme v roce 2023 při 14 akcích odpracovali 173 osobohodin, v rámci prací na Sudovce jsme z jeskyně vyvezli 53 kbelů sedimentů a odkryli jsme 16 metrů nových prostor. Činnosti v jeskyni se zúčastnili: L. Budík, J. Honzejk, L. Kovacs, I. Rous, B. Smolová (od 10.6. Honzejková) a tři hosté.

Kras Turnovské pahorkatiny

Na jaře 2023 jsme opět po roce provedli pravidelnou kontrolní obchůzku po krasu v širším okolí Ondříkovic u Turnova. Protože jsme v předchozích letech akci pojali jako exkurzní, a tudíž zahrnující pouze nejvýznamnější místa, tentokrát jsme z obchůzky vyloučili veřejnost a zkontrolovali také velké závrtvy v Rohozci nebo krasové marginálie jako například skupinu 11 závrtvů u Jenišovic, úlehy pod Voděrady, závrtvy u Horek nebo krasový pramen na břehu Jizery obsahující vodu mj. z ponoru Šalení smyslů. Nezaznamenali jsme žádné změny oproti minulým létům. Za zmínku stojí pouze poznatek, jak málo stačí k obnovení vývoje (pseudo)krasového jevu. Sledovaný závrtv u Mokřin se od roku 2021 stále prohlubuje, a přitom za vším stojí malý přítok (v době kontroly 0,09 l/s) vody z přepadu/výpusti z

nového umělého jezírka u č.p. 7. Tok si našel nejkratší cestu do závrtového ponoru v nejnižším místě rozsáhlejší deprese a obnovil sufozní kanálek, který navazuje na ověřený hydrologický úsek ponoru u Mokřin a údolí Vazoveckého potoka. V době kontroly nebyly na „řečišti“ žádné známky prudkého vypouštění v minulosti, jezírko bylo zřejmě pouze jednou naplněno, takže bude zajímavé, až jednou dojde k řádnému zaplavení ponoru.

Pod Raisovou vyhlídkou

Během dvou podzimních akcí na jeskyni Pod Raisovou vyhlídkou se nám podařilo udělat hned dvojitý objev. Možné pokračování naznačovali vrápenci, kteří se v jeskyni ztráceli během zimního spánku. V jeskyni byl mezi kameny vidět směr k volnému prostoru, kde by mohli také zimovat. Tento směr otevřeli při odpolední akci D.Horáček s J.Fichtnerem - během této akce se podařilo prokopat 9 metrů a dostali jsme se do malého dómku. Nedlouho na to vyrazili mapovat jeskyni Fichttici. Při mapování si Markéta všimla další volné skuliny, kde bylo vidět pokračování. Po odtěžení písku a jednoho pískovcového „miminka“ se otevřelo dalších 4,5m objevů. V nových prostorách je vidět další pokračování. Toto si, ale, necháme na jaro a zkusíme se dostat za další úžinu. Aktuálně dosahuje krásné délky 44m.

Velká Basa

Podařilo se nám zdolat a rozšířit pukliny Velké Basy a odkrýt výzdobu v Malé Base. Projekt Velké Basy je po více, než 8 letech hotov. Nyní už bude sledování páledového jevu úplná pohoda, jelikož pro dataloger ze dna jeskyně se teď zvládne dostat každý, a ne už jen velmi hubený jeskyňář.

Monitoring posunů na zlomech v Západní jeskyni v letech 2007–2023

Monitoring posunů na zlomech v Západní jeskyni byl zahájen v polovině roku 2007. V jeskyni byly na vybraných zlomech umístěny 2 přístroje – prostorové extenzometry TM71 s přesností měření v řádu 0,00X mm podél všech tří os. Extenzometr Západní 1 byl instalován přes zlom 148°/89°, extenzometr Západní 2 přes zlom 72°/50°. Extenzometry jsou zaznamenávány relativní posuny, tzn. zaznamenává se změna polohy oproti prvnímu měření. Odečty přístrojů jsou prováděny manuálně, s frekvencí cca 1 x za měsíc.

Výzkumná činnost - pseudokras

Českolipsko

Paledové jeskyně

Již několik let provádíme pravidelné sledování klimatu páledové jeskyně na Bezdězu, Ledové jeskyně Naděje a Ledové jeskyně Na Bukové hoře. Výsledky budou zpracovány až za několik let zpětně, přesto je patrné, že teplé zimy v posledních několika letech tomuto mikroklimatu vůbec nepřály.

Jizerské hory

V roce 2023 se pokračovalo ve výzkumu pseudokrasových jeskyní v oblasti Jizerských horách. Pokračovalo se v katalogizaci v oblasti Harcovského polesí, údolí Štolpichů na severních svazích Jizerských hor.

Exkurze pro ČGS

18. a 19. září jsme pořádali exkurzi pro Českou geologickou službu s přespáním na Jizerce. Exkurze se zúčastnilo 19 členů ČGS. Mezi navštívenými lokalitami byl i dva kilometry dlouhý vodárenský tunel Bedřichov - vodní nádrž Josefův Důl.

Výzkumná činnost - biospeleologie

Ve výzkumu netopýrů působíme v oblasti Ještědského hřbetu, Českého ráje, Jizerských hor, Lužických hor a Českolipska. V rámci tohoto se podílíme zejména na zimním sčítání netopýrů v podzemních lokalitách našeho regionu. Celkem takto proběhl monitoring na 81 lokalitách. Z toho 18 na Ještědském hřbetu, 40 v Českém ráji, 3 v Jizerských horách, 2 na Semilsku, 16 na Českolipsku a po jedné v Kokořínsku a Krušných horách. Nejběžněji zjištěnými druhy jsou vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros* – 2.735 jedinců) a netopýr velký (*Myotis myotis* – 296 jedinců) a netopýr hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus* – 271 jedinců). Též vypomáháme i při dalších chiropterologických výzkumech, zejména při odchytu netopýrů do sítí. V roce 2023 to byly zejména odchyty v Českém ráji (různé jeskyně Klokočských skal, Zbiroh, Pohorská jeskyně, ...), na Ještědském hřbetu (Západní jeskyně) a na Českolipsku (Sloup – Hradní rybník, Liščí díra, Ronov, Věneček). Za účelem propagace ochrany

netopýru pokračujeme v pořizování fotografií letících netopýrů. V tomto ohledu jsem obměnili v předešlém roce techniku a pro odpalování fotoaparátu používáme profesionální zařízení SABRE fungující na systémů lidar. V loni se vůbec nedařilo, letos je výsledek o něco lepší, kdy už máme i několik velmi dobrých použitelných fotografií.

Různé akce

Terénní stanice

Rozsáhlejší speleologická činnost vyžaduje také zázemí, a proto jsme se letos věnovali i našim terénním základnám.

Bouda na Velkém Vápeném vrchu

Plánovanou opravu jítravské základny se nám stále nepodařilo zahájit. Na jaře proběhly pouze běžné údržbové práce a vyčištění studánky, která se v poslední době stává koupelnou pro turisty, kterých přibýlo po zařazení místní turistické stezky do severní trasy Via Czechia. Rozborem vody ve studánce byla zjištěna tzv. kojenecká kvalita, uvažujeme proto o uzavření přístupu do jímky, kde se běžně lidé koupou, máchají prádlo a používají mycí prostředky. Zachován zůstane přepad, který po utěsnění jímky od roku 2021 nikdy nevysychá.

Také jsme provedli výřez náletových dřevin v okolí jeskyně a likvidaci několika suchých stromků a jednoho vývratu na lomovém platu.

Na konci léta jsme po dohodě s krajským Odborem životního prostředí provedli první kosení lomu se za měření na nálety a především rozsáhlý porost devětsílu, jenž následkem postupného zastíňování lomu v posledních letech utlačuje ostatní rostliny. Kosení budeme provádět dvakrát ročně a věříme, že se zásahy příznivě projeví na rozmanitosti rostlin a hmyzu na této výjimečné luční lokalitě s vápniťým podloží. Z vyšších rostlin jsme na platu zaznamenali Krušík široolistý a dva exempláře zde kdysi hojného Lykovec jedovatého.

Enviromentální akce

Speleologický den 2023

Tradiční Speleoden v netradičním místě se uskutečnil dne 22. července 2023. Návštěvníci si mohli prohlédnout protiletický kryt v centru Liberce a zároveň se seznámit na 3 stanovištích s činností 4-01 Zakladní organizace České speleologické společnosti Liberec. Příjemnou náladu doplňovala i příjemně osvěžující teplota 13C.

ZO nedodala výroční zprávu za rok 2024.

ZO ČSS 4-03 Labské pískovce

2021

Speleologická skupina ZO ČSS 4-03 se i v tomto těžkém roce 2021 zabývala objevováním, průzkumem, a mapováním pseudokrasových jeskyní, sčítáním netopýrů ve vybraných lokalitách a úklidem jeskynních prostor.

Přehled montanistických akcí

Havránek Petr

- 27. 2. Dutý kámen, revize jeskyně Schusterloch
- 16. 4. Jiřetín, štola J. Evangelista, příprava na sezónu
- 30. 4. Revize štol - náhonů Na Potoce, Chřibská, pro Obec Chřibská
- 1. 5. Sokol, Petrovice, revize zajištění štoly, + Martin Becák „Tom“
- 8. 5. Brtníky, výběr lokalit pro mapování lomů
- 19. 5. Šluknov, Schweidrich, revize štol, + ČGS
- 27. 5. Šluknov, Schweidrich, revize štol, + ČGS
- 3. 6. Jiřetín pod Jedlovou, revize elektro štoly před zahájením provozu
- 15. 6. Jiřetín pod Jedlovou, BZS DIAMO Stráž pod Ralskem: výměna stojek v kapli
- 6. 7. Mimoň, revize zajištění šachet v Borečku

- 9. 8. Jiřetín, kontrola OBÚ Most, Ing. Procházka
- 14. 10. Jiřetín, provizorní zajištění základky
- 21. 10. Jiřetín pod Jedlovou, revize elektro štoly

Kukla Jaroslav st.

- Stará Oleška – Vyhledávání vstupu do štoly SAXONIA
- Český Kras – průzkum jeskyní a štoly v Tetínské roklí
- Praha – Prosek – průzkum podzemního systému
- Praha – Braník – průzkum podzemní továrny z 2. Sv. války
- Praha – Šárka – průzkum podzemní továrny z 2. Sv. války
- Praha – Hostivař – průzkum podzemí Hostivařského potoka
- Praha – Vysočany – průzkum podzemních sklepů pod starým nádražím (před demolicí objektu)
- Praha – Vysočany – průzkum protiletectvých krytů pod bývalou Teslou (před demolicí objektu)
- Dolní Žleb – průzkum sklepení v zaniklé obci Klopoty
- Český Kras – průzkum jeskyní v okolí Srbska
- Český Kras – Srbsko – průzkum štol v lomu Alkazar
- Ústí n. L. - Radešín – návštěva podzemního velitelského objektu CO
- Ústí n. L. – průzkum podzemního VO ŠTOK (CO)
- Štěchovice – průzkum Uranové štoly
- Klokočské skály – návštěva jeskyně Postojná – Amerika
- Turnov – Klokočí – průzkum podzemí pod hradem Rotštejn
- Kozákov – vyhledávání ústí štol po těžbě Achátů
- Turnov – Příhrazy – průzkum skalního úkrytu Hynšta
- Sázava – průzkum, dokumentace a mapování jeskyně Sv. Prokopa pod Sázavským klášterem
- Sázava – průzkum a dokumentace sklepení pod Sázavským klášterem
- Terezín – průzkum podzemních kasemat v Malé a Velké pevnosti
- Český Kras – Srbsko – průzkum části podzemí lomů Amerika

Michael Jettmar

- Leden 2021 - Mapování křemenné žíly a nalezišť, měření okolního terénu.
- 24. 04. 2021 - Po zajištění povolení přes Spravu NPČŠ, pracovní akce: Kopanou sondou ověřeno umístění portálu předpokládané štoly.
- Říjen 2021 - Nález zasypané štoly blízko potoka a lávky v Lesném (obec Jiřetín pod Jedlovou). a zaměření portálu a předpokládaném průběhu štoly

Přehled jeskyňářských akcí

Michael Jettmar

- 07. 11. 2021: - Akce mříže: akce NPČS. Instalace mříží do vstupů vybraných jeskyní Kontroly jeskyně na Labské stráně (J. Juda, M. Jettmar): Netopýří jeskyně, Máslová díra, Lesní díra, jeskyně Nadějí, Okenní jeskyně, Dětská jeskyně

František Mocker

- Březen – jeskyně v severní stěně Věže Přátelství u Sosnové
- Duben – kontrola vodní Zelené jeskyně v Dolním Žlebu (zvýšená vodní hladina cca o 40 cm, kontrola nebyla proto dokončena, vyčištěn odtok vody z jeskyně)
- Červenec – jeskyně Ševcova díra u Chřibské + prohlídka bývalého skalního divadla
- Srpen – druhá kontrola vodní Zelené jeskyně v Dolním Žlebu (vodní hladina normální, stav jeskyně stabilizovaný obvyklý, neobjeveno nic atypického)
- Září – dvě prohlídky vchodu (pouze vchodu a okolí) do vyčištěné vodní štoly nad Dolním Žlebem

Jaroslav Kukla ml.

V uplynulém roce byl prováděn výzkum především na lokalitě jeskyně Otto Mortzsche, kde byl v předcházejících letech nalezen profil sedimentů bohatých na karbonát, který byl obsahoval uhlíky, kosti

drobných obratlovců a šnečí ulity, které jsou předmětem výzkumu. Tento profil díky svému složení a podmínkám sedimentace představuje velmi významný přírodní archiv, který pokrývá historii NP České Švýcarsko napříč celým holocémem. Substrát bohatý na karbonáty není v pískovcovém, relativně kyselém prostředí vůbec běžnou záležitostí. To že se zde zachoval je patrně díky unikátním podmínkám v jeskyni. Jeskyně byla proto pečlivě zmapována pomocí měřicího přístroje DistoX a byl vytvořen vertikální i horizontální plánec. Výsledky výzkumu budou v dohledné době prezentovány formou odborných článků.

Na lokalitě Přesýpací svět byl připraven vzorek dřeva nalezeného na dně jeskyně k radiokarbonovému datování. Vzhledem k nevhodné struktuře dřeva a nálezovým okolnostem předpokládáme jeho vysoké stáří, které by mohlo souviset s okolnostmi vzniku této blokové jeskyně.

Ve spolupráci s Geologickým ústavem AV ČR je prováděn výzkum drobných speleotémů, které se vyskytují v jeskyních Labských pískovců. V tomto roce by měl být publikován článek popisující složení a strukturu těchto výrostků, které jsou svým výskytem vázány pouze na jeskynní prostředí a o jejich vzniku a složení toho není mnoho známo.

2022

Členové naší skupiny se celý rok věnovali výzkumu v podzemních objektech, ať přírodních nebo antropogenních v našem zájmovém území NP České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce, CHKO České středohoří, ale i jinde v ČR i ve světě.

Bohužel v červenci zasáhl NP České Švýcarsko rozsáhlý požár, který skupině výrazně, na většině území úplně zamezil vstup do oblastí výzkumu.

Začátkem března se členové naší skupiny (Mikulčík, Kukla ml.) účastnili přeshraničního setkání se saskými jeskyňáři, které se poslední roky nekonalo kvůli pandemii Covidu. Setkání se konalo v Saské části Labských pískovců. Němečtí kolegové nás provedli po nově objevených lokalitách, akce se velmi vydařila a snad již nebudou vznikat situace, které by tato setkání neumožnila.

V dubnu se člen J. Odehnal zúčastnil tradičně Speleofóra ve Sloupu.

Výzkum členů skupiny

Petr Havránek

- 11. 2. Loubí, revize skalního řízení r. 1999
- 12. 2. Milštejn, kontrola zajištění vchodu
- 12. 3. Milštejn, kontrola zajištění vchodu
- 19. 3. Sokol, kontrola propadu Pethnerovy štoly
- 25. 3. Jiřetín, Štola sv. J. Evangelisty, příprava prací
- 31. 3. Jiřetín, zmaňací práce, zajištění základky v Kapli
- 4. 4. Jiřetín, zmaňací práce, zajištění základky v Kapli
- 5. 4. Jiřetín, revize BZS DIAMO Hamr na J.
- 11. 4. Jiřetín, zmaňací práce v nadvýlomu v rozrážce za Kaplí
- 15. 4. Šluknov, důl Schweidrich, kontrola zajištění portálů
- 30. 4. Šluknov, důl Schweidrich, kontrola zajištění portálů
- 6. 5. Tisá, Berglöcher, mapování pinek, + Z. Vařilová
- 14. 5. Kopec, Bílý potok, těžebny cihlářské hlíny, + N. Belisová
- Červen - srpen: sezóna: Jiřetín, průběžná činnost závodního
- 28. 7. Šluknov, důl Schweidrich, kontrola zajištění portálů
- 9. 9. Jiřetín, kontrola OBÚ Most
- 22. 10. Jiřetín, ukončení sezóny
- 31. 10. Šluknov, důl Schweidrich, kontrola zajištění portálů
- 21. 11. Jiřetín, kontrola zajištění portálů, konzultace s novým starostou
- 25. 11. Jiřetín, kontrola zajištění portálů
- 24. 12. Jiřetín, kontrola zajištění portálů

Josef Odehnal

- 23. 4. Speleofórum

- 16. 7. Fláje (uvnitř hráze)
- 6. - 12. 10. Izrael cesta odložená z r. 2019: Jeruzalém, chrám Božího hrobu, jímka na vodu pod kostelem na Via Dolorosa, další podzemí u Templářského kostela. 9.10. Davidovo město celé v podzemí pod současnou zástavbou. Pevnost Masada u Mrtvého moře, ze silnice jsou vidět Kumránské jeskyně.
- 23. 10. Mikulov, štola Lehnschafter a Unsere Lieben Frauen Jakub Mikulčík Březan- jeskyně okolo Bad Gottleuba Sasko, při setkání se saskými jeskyňáři s Jardou Kuklou ml.
- Listopad-jeskyně v údolí Malé Paklenice (Chorvatsko)

2023

Jeskyňářská činnost jednotlivých členů

František Mocker

- Únor Praha– prohlídka krytu v Michli a krytu ve Vršovicích s Jardou Ociepkou
- Březen Jedlová– prohlídka lomů v areálu bývalé těžby
- Červen Elbsandsteingebirge– Schoena– průzkum horních pater menších lomů ve svahu nad tratí
- Červenec Znojmo– Znojenské podzemí klasický (základní) okruh
- Červenec Týn nad Vltavou– prohlídka Vltavotýnské podzemní chodby pod náměstím 160 m Září Sebnitz – hledání krytu v ul. Am Brauhaus 16 (ve svahu- jen vchod) s Jardou Ociepkou
- Říjen Labské údolí – pravý břeh – Labská Stráň - jeskyně Vanička – kontrola knížky, Mírdáskovy jeskybě I + II + III – kontrola stavu s Pavlem Henkem a jedním jeho kamarádem
- Říjen Geising Hartmannmuehle – štola Hammer-Gut-Stolln (netopýři) a vchody několika bývalých štol v okolí s Jardou Ociepkou Listopad Labské údolí– levý břeh– Prostřední Žleb– průzkum velkého zalesněného svahu nad vesnicí
- Průběžně během celého roku Labské údolí – levý břeh Dolní Žleb - Zelená jeskyně. Průběžná kontrola stavu během celého roku, pokusy o opravu odtoku z jeskyně na jaře a v létě málo neúspěšné, ale vnitřek jeskyně stále stabilní jen s občasným zvýšeným průtokem, v říjnu byl velkotěžbou zničený připravený odtok z jeskyně pod cestou včetně nejbližšího okolí jeskyně

Pavel Henke

- Mapování území Tokáně
- Dohledání a znovu navštívení j. Ulita v Labském údolí
- Mapování jeskyní v Sasku podle průvodce od Bellmana

Petr Havránek

- 20. 3. Jiřetín, štola Sv. J. Evangelista: revize Báňské záchranné služby DIAMO s.p.
- 1. 4. Jiřetín, exkurze pracovníků AOPK Správy jeskyní
- 6. 4. Jiřetín, revize elektro, viz protokol
- 31. 4. Jiřetín, údržba odvodnění
- 11. 5. Horní Sedlo, revize Fe dobývek
- 12. 5. Horní Sedlo, revize Fe dobývek
- 22. 6. Jiřetín, údržba cest, spolupráce zaměstnanci obce
- 24. 6. D. Podluží, revize SDD údolí Milíř, devastace portálu Knížecí štoly
- 25. 6. Jiřetín, údržba cest, spolupráce montanistů
- 13. 7. Jiřetín, údržba cest
- 8. 7. Schweidrich, kontrola portálu, zjištěna úplná devastace
- 15. 7. Milštejn, kontrola zajištění jeskyní
- 6. 8. Jiřetín, revize celého dolu
- 18. 8. Jiřetín, kontrola OBÚ Most
- 28. 9. Komárov, turistika po SDD Jedové hory
- 8. 10. Jiřetín, údržba cest

Jaroslav Kukla st.

- Český Kras – Svatý Jan pod Skalou – speleologický průzkum jeskyně Pod Křížem

- Polsko – Ksiaz – návštěva podzemí pod zámekem
- Polsko – Walbrzych – Totenburg – průzkum podzemí
- Polsko – Walbrzych – podzemní objekt Włodarz– rekognoskace terénu
- Západní Čechy – Kvilda – Františkov – průzkum vodní štoly pod bývalou továrnou
- Německo–Berchtesgaden – prohlídka solného dolu
- Německo–Berchtesgaden – Kehlsteinhaus - prohlídka „Orlího hnízda“
- Německo–Berchtesgaden – Obersalzberg – rekognoskace vstupů do podzemního systému
- Slovinsko – Postojna - prohlídka jeskynního systému Postojna
- Slovinsko – Predjam - prohlídka jeskyně Predjamského hradu
- Slovinsko – prohlídka jeskynního systému Divaška jama
- Slovinsko – prohlídka jeskynního systému Škocjan
- Slovinsko – prohlídka jeskynního systému Križna jama
- Slovinsko – prohlídka jeskynního systému Pivka jama
- Slovinsko – prohlídka jeskynního systému Črna jama
- Slovinsko – prohlídka jeskynního systému Škocjanské jeskyně
- Itálie – prohlídka obří jeskyně Grotta Gigante
- Itálie – Brestovec – prohlídka podzemní dělostřelecké baterie z 1. sv. války
- Slovensko – Zvislá jaskyňa Žibrica – speleologický průzkum se slovenskými speology
- Slovensko – Nitra – průzkum Hradní jeskyně
- Slovensko – Bojnice – prohlídka jeskyně pod zámekem
- Praha – návštěva protiletického krytu v ZOO
- Praha – Bulovka – prohlídka podzemní nemocnice
- Praha – Katedrála Sv. Víta – návštěva Královské hrobky

Jaroslav Kukla ml.

Dne 30.10.2024 proběhlo cvičení záchranu osob z Loupežnické jeskyně, kterého se účastnil jako zástupce ZO ČSS 4-03 (JK), který konzultoval přípravu cvičení a podílel se na rozmístění figurantů. Při samotné akci byla funkce zástupce naší ZO zejména poradní díky místní znalosti. Ve scénáři cvičení bylo zranění několika osob a dně velké slaňovací šachty Loupežnické jeskyně a pátrání po zraněné osobě ve skalním členitém terénu v okolí jeskyně. Cvičení s tímto zaměřením bylo historicky největší v oblasti Labských pískovců a účastnila se ho celá řada složek IZS (hasiči z okresu i kraje, dobrovolní hasiči z Labské Stráně, záchraná služba, policie v psuodem).

V rámci projektu TAČR zaměřeného na inventarizaci lomů a historických dobývek bylo provedeno několik průzkumných akcí na lokalitě Bílý potok (Kopeck) s cílem lokalizovat portály historických štol na základě dat z předešlého měření georadarem. Akce se účastnili také členové ZO ČSS 4-03 (MJ a JK). V jeskyni Přesýpací svět byla experimentálně měřena rychlost rozkladu celulózy a byl proveden podrobný průzkum jeskyně (JK). Během léta 2023 podal JK návrh projektu TAČR s názvem "Jeskyně NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce: interdisciplinární výzkum pro účely ochrany přírody s využitím moderních metod" na kterém participují odborníci z Přírodovědecké fakulty UK a Ústavu geoniky AV ČR. Výstupem projektu by měla být především ucelená databáze jeskynní na české straně Labských pískovců.

Josef Odehnal

- 20.— 27. 4. Izrael, Jeruzalem: Davidovo město — odkryté pozůstatky nejstaršího osídlení v podzemí pod současnou zástavbou v údolí potoka Kidron. Jimka na vodu přístupná po schodech z kostela sv. Heleny. Jeskyně zrady. Podzemí chrámové zdi. Jeskyně pod dalšími kostely. Podzemí Svatyně knihy se svitky z Kumránu a Aleppským kodexem.
- 16. 8. Mikulov štoly Lehnschafter a Unsere Liebe Frau.
- 1. 7. Jílové u Prahy štola Antonín Paduánský
- 3. 8. Chýnovská jeskyně.
- 8. 9. Štramberská jeskyně Šípka
- 9. 9. Odry Flascharův důl (těžba břidlice)
- 5. 12. Národní technické muzeum Hornický seminář

Jeskyňářská činnost jednotlivých členů

František Mocker

- Únor 8.2. Česká Lípa – Sosnová – Obecní les prohlídka převisu Skautské skály
- Únor 9.2. Děčín, restaurace Pošta – výroční speleo schůze skupiny 4-03 Labské pískovce
- Únor 21.2. Česká Lípa – Sosnová – Obecní les prohlídka jeskyně u ohniště nad Skautskou skálou, jeskyně s minimem listí, snadno průchodná, včetně zadního výklenku na pravé straně, výška cca 150 cm, celková délka 10 m
- Březen 17.3. Labské údolí – Dolní Žleb – vodovodní štola nad bývalou pilou (s J.Mikulčíkem)
- Březen 21.3. Ústí nad Labem – Muzeum – výstava My Lomy
- Duben 17.4. Labské údolí – Dolní Žleb – kontrola stavu Zelená jeskyně
- Květen 8.5. Okna - bývalý lom na písek, prohlídka těžebního prostoru
- Květen 17.5. Labské údolí – Loubí – kontrola stavu Kaslíkova jeskyně (s Pavlem Henke)
- Červen 2.6. Zbrašovské aragonitové jeskyně – Teplice nad Bečvou - turistický okruh
- Červen 2.6. Hranická propast – Teplice nad Bečvou - prohlídka (jen shora, obejití propasti)
- Červen 2.6. Hranice na Moravě – výstava Hranice poznání (výstava o Hranické propasti)
- Červenec 4.7. Děčín, restaurace Pošta – letní speleo schůze skupiny 4-03 Labské pískovce
- Srpen 21.8. Jiřetín pod Jedlovou – dolní patro Štoly sv. Jana Evangelisty (s P.Havránkem a Jakubem Kuzmíkem)
- Září 22.9. Labské údolí – Dolní Žleb – kontrola stavu Zelená jeskyně
- Říjen 18.10. Labské údolí – Dolní Žleb – kontrola stavu Zelená jeskyně
- Říjen 20.10. Labské údolí – Schoena – průzkum areálu bývalé továrny na slad, objevení průrvy (možná jeskyně), průzkum a prolezení kaňonu potoka Schiebbach

Pavel Henke

- Mapování území Tokáně
- Mapování jeskyní v Sasku podle průvodce od Bellmana

Petr Havránek

- 7.3. Exkurze Český ráj: jeskyně Postojna, stará důlní díla Kozákov
- 17.3. Jiřetín, Štola J. Evangelista: revize šachty, zabezpečení, spolupráce J. Jurášek a spol.
- 19.4. Jiřetín, Štola J. Evangelista: revize ZBZS Hamr
- 24.5. Jiřetín, Štola J. Evangelista: odvodnění šachty
- 29.6. Milštejn, exkurze Geopark Ralsko, jeskyně Kovárna, + J.Adamovič
- 20.7. Brdy, Jedová hora, turisticky stará důlní díla
- 21.8. Jiřetín, exkurze ČSS 4-03 : F. Mocker +
- 23.8. Lindava, Pekelné doly, turisticky
- 13.9. Jiřetín, Štola J. Evangelista: kontrola OBÚ Most
- 14.9. Kryštofovo údolí, Setkání pod Ještědem , ČSS 4-01, jeskyně Nedobytná, +D. Horáček
- 1.10. SPR Vápenka, revize štol, + Z. Vařilová, P. Brzák, A. Novák a další

Jaroslav Kukla st.

- Třebíč – návštěva krypty pod bazilikou Sv. Prokopa
- Třebíč – návštěva podzemních prostor zámecké ledárny
- Třebíč – návštěva karnetu (městská věž)
- Hřensko – speleologický průzkum skalních trhlin nad údolím Suché Bělé v NPČŠ (objev dvou nových, doposud nevidovaných suťových a puklinových jeskyní)
- Praha – lokace a speleologický průzkum zasypaných protiletectkých krytů z 2. Sv. války
- Tachlovice – průzkum speleologických objektů v lomu Mexiko
- Klínek – průzkum štoly na těžbu zlata
- Labská Stráž – vyhledávání a speleologický průzkum jeskyní v okolí obce Labská Stráž
- Děčínský Sněžník – speleologický průzkum fluoritového dolu

Jaroslav Kukla ml., Dan Vondrák, Michael Jettmar

V dubnu 2024 byla zahájena rozsáhlá inventarizace pískovcových jeskyní v oblasti CHKO Labské pískovce a NP České Švýcarsko, která je podpořena projektem č. SS07010065 Technologické agentury ČR (doba řešení 4/2024–12/2026, vedoucí Jaroslav Kukla). Tento projekt nese název „Jeskyně NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce: interdisciplinární výzkum pro účely ochrany přírody s využitím moderních metod“ a je realizován týmy z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy (včetně tří členů ZO Labské pískovce) a z Ústavu geoniky Akademie věd ČR. Aplikačním garantem pro výsledky projektu je Správa NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce.

Ústřední náplní projektu je inventarizace a mapování jeskyní. U jeskyní jsou zaměřovány vstupy a následně jsou zjišťovány základní rozměry vnitřních prostor. Pro podrobné mapování se pak vybírají ty jeskyně, jejichž celková délka přesahuje 15 m. U významných jeskyní se provádí také moderní 3D mapování. Rovněž jsou vytipovávány modelové lokality, kde je kromě 3D modelu jeskyně vhodné provést také 3D skenování terénu pomocí dronu. Ze získaných dat jsou vytvářeny 3D modely a 2D mapy (půdorysy, rozvinuté profily, řezy svahem).

V každé jeskyni se analyzuje návštěvnost podle údajů z knihy zápisů, dokumentují se rytiny, záseky a jiné umělé úpravy. Během průzkumu jeskyní se zjišťuje i přítomnost sedimentárních výplní s cílem objevit čtvrtohorní přírodní archivy bohaté na schránky plžů, kosti drobných obratlovců nebo zbytky rostlin (pyl, uhlíky apod.). Ty se následně analyzují tak, aby na základě výsledků o druhových složeních v jednotlivých vrstvách byly vytvořeny rekonstrukce environmentálních změn v čase. U vybraných jeskyní jsou instalovány teplotní datalogery a ponechávány na místě po dobu alespoň jednoho roku. Vybírány jsou při tom kontrastní jeskyně všeobecně považované za teplé (ventaroly) a studené (ledové jeskyně), a to včetně významných zimovišť netopýrů. V rámci speleologického průzkumu se rovněž prověřují lokality, na kterých lze dle povahy terénu předpokládat výskyt nových jeskyní. Tyto lokality se vytipovávají na základě lidarové mapy zájmového území a místních znalostí členů ZO Labské pískovce.

Během prvních devíti měsíců projektů bylo inventarizováno a zmapováno 64 jeskyní a minimálně ve dvou z nich byly nalezeny sedimenty bohaté na fosilie vhodné pro výzkum holocenní minulosti zájmového území. Pro systém Loupežnické a Pytlácké jeskyně byla vytvořena nová detailní mapa.

Josef Odehnal

- 6. 4. Mikulov v KH štola Lehnschafter
- 19. 4. Jižní část MK, povodí Říčky. Jeskyně Pekárna, Netopýrka, Švédův stůl, Malčina
- 20. 4. Sloup MK, Speleofórum, Sloupskošošůvské jeskyně
- 13. 5. Mikulov v KH, štola Unser Lieben Frauen
- 31. 7. Bozkovské dolomitové jeskyně
- 18. 9. Kokořínsko, Skalní byt, Rozbořenka, Klemperka
- 5. 12. NTM 114. hornický seminář

Jakub Mikulčík

- Duben- průzkum jeskyní v kaňonu Malé Paklenice
- Srpen- návštěva jeskyní Labského údolí se členy ČGS a NPČS

Marián Koppal

- 20.8 Grotta dei Colombi, jaskýň útesu Capo Sant'Elia a útesu pod sedlom Sella del Diavolo na kayaku pri meste Cagliari

ZO ČSS 5-01 Bozkov

2021

Nejvíce času si vyžádaly dokončovací práce v budově garáží v Bozkově. Začátkem roku zde byl zprovozněn lezecký tretražér, boulder-horolezecká stěna. Koncem června byl dokončen rovněž prostor klubovny. Ta byla dovybavena nábytkem, osvětlením apod. tak aby se zde mohla uskutečnit první členská schůze. Ta zde proběhla 9. 7. 2021, při které byla zároveň klubovna slavnostně otevřena. Stříhání toaletního papíru se ujali zasloužilí členové organizace Lubomír Dolenský a Zdeněk Rón. V závěru roku byl dokončen kompletní úklid druhé částí garáže.

Přehled speleologických prací na lokalitách

Bozkovské dolomitové jeskyně - V roce 2021 se v Bozkovských jeskyních uskutečnilo 6 pracovních akcí. Většina prací spočívala v prokopávání tzv. Chodby naděje - Propast Pod Větrnou) a následném transportu hlinito-jílovitých sedimentů na překládku nad tunel. Navíc bylo nutné rozbít několik větších kamenů. Po poslední akci má chodba rozměry odhadem asi délka 4,5m, šířka 0,6m – 1m, výška max. 2m.

Na zpřístupněné trase v tzv. Kapli byl po samovolném vyplavení části sedimentů odkryt cca 3 m dlouhý 0,5 široký kanál bez viditelného pokračování.

Ponikelská jeskyně - Počátkem roku 2021 jsme se převážně věnovali vyklízení materiálu z prostory před Sifonem a přípravě instalace nového schodiště. Z jeskyně byly vyvezeny všechny dočasné deponie. V rámci prováděných výzkumů byly odebrány a vyhodnoceny vzorky klastických sedimentů, sintrů a hornin. Byla dokončena kompletní zpráva o výzkumu Ponikelské jeskyně a nová mapa. Celková délka jeskyně po domapování všech částí a včetně štolý Naděje činí 430 m při denivelaci 21 m.

Činnost v zahraničí

Gruzie 2021

Expedice do Gruzie se tradičně uskutečnila ve spolupráci s jeskyňáři Gruzínského speleologického klubu a pracovníky Agentury chráněných oblastí Gruzie. Hlavním úkolem 6. výpravy do Gruzie bylo pokračovat v dokumentaci a započatém průzkumu jeskyní tzv. Tskaltubského jeskynního systému v centrální části Sataplijsko-Tskaltubské krasové oblasti. Výpravy uspořádané od 5 do 15 září 2021 se zúčastnili čtyři bozkovští (Lenka a Miloš Hájkovi, Ondra Skalský a Vratik Ouhrabka) a tři půjčení moravští (Luboš Chlup, Sebastian Kovačič a Libor Matuška) jeskyňáři. Expedice se zaměřila speciálně na průzkum dosud velmi málo známé, obtížně přístupné jeskyně Bgheri, který jsme zahájili již v roce 2019. V průběhu cest byla jeskyně poprvé od objevu v 80 letech 20 století zmapována a byly zde objeveny zcela nové prostory v délce min 1500 m.

17. Glaciosleleologická polární výprava Spitsbergen 2021

Příprava expedice byla od počátku poznamenána pandemickým chaosem Covidu 19. Odjezd hlavního konvoje s materiálem a expedičním motorizovaným člunem se uskutečnil 17. 8. 2021 a cílem byl přístav v severopolské Gdyni. Transport materiálu i osob dále na sever do Polské polární stanice v Hornsundu zajišťoval Institut geofyziky Polské Akademie věd prostřednictvím školní výzkumné lodě Horizont II Námořní univerzity v Gdyni.

Náplní výpravy bylo pokračování výzkumného programu RiS-10717 s názvem „Dlouhodobá srovnávací studie změn morfologie a hydrologie odvodňovacích systémů polytermálních ledovců“. Účastníky 17. výpravy byly Josef Řehák, Stanislav Řehák (oba ČSS 5-01 Bozkov) a techničtí specialisté Martin Šlaba a Michael Brabec.

S ohledem na fakt, že expedice v roce 2020 byla z důvodů pandemie zrušena, bylo prvořadým cílem této výpravy zajistit stažení dat z měřicí aparatury a její oprava a obnova dosluhujících komponentů. Většina času a energie byla směřována do lokality studny Glaciologer v akumulární části ledovce Werenskioldbreen. Systém ponorové studny byl vystrojen lany a byl proveden prostup na podloží ledovce a výměna některých čidel. Okrajově v rámci velice omezených časových možností jsme se věnovali dokumentaci systému Lipert Aven na stejnojmenném ledovci a těsně před odjezdem menší vývěrové ledovcové jeskyni při čele ledovce Hans.

Cesta zpět na jih probíhala stejným způsobem jako počáteční cesta na sever. Terénní část výpravy byla ukončena 17. 9. 2021 návratem do ČR.

2022

Přehled speleologických prací na lokalitách

Bozkovské dolomitové jeskyně - V roce 2022 v Bozkovských jeskyních proběhly 3 akce. Většina prací spočívala v odrývání pokračování tzv. Chodby naděje. Proti roku 2021 se rozměry chodby výrazně nezměnily. V současné době je průzkum pozastaven (řícení stropů). Dvě akce byly věnovány transportu sedimentů na mimo jeskyni.

Pro SJ ČR bylo ověřeno zajištění původního vchodu (sondy) do Jezerního dómu. Z římsy pod sondou a starého přístaviště byly sneseny ztrouchnivělé zbytky dřeva a odstraněny volné kameny. Odstraněním nebezpečných kamenů byla zajištěna římsa před možným opadem na návštěvní trasu.

Ponikelská jeskyně - V jeskyni byla doplňována fotodokumentace pro potřeby připravované publikace o krasu Krkonoš.

Ponikelské propadání - V únoru 2022 došlo k poškození ochranného valu a odvodňovacího potrubí u ústí propadání. Dolský potok odplavil do propadu velké množství materiálu. Lokalita byla provizorně zajištěna odvedením potoka obnoveným potrubím do údolí za ústí propadání.

Činnost v zahraničí

Gruzie 2022

Hlavním úkolem 7. výpravy bylo pokračovat v dokumentaci a započatém průzkumu jeskyní tzv. Tskaltubského jeskynního systému v centrální části Sataplijsko-Tskaltubské krasové oblasti. Výpravy uspořádané od 13 do 23 září 2022 se účastnili Luboš Dolenský, Lenka a Miloš Hájkovi, Kuba Hlava, Karolína Kurfiřtová, Vratik Ouhrabka a Ondra Skalský. V jeskyni Bgheri jejíž velkou část jsme objevili v roce 2019-2021 jsme prověřovali možnost výstupu do okna ve stěně v její závěrečné části. Byla zde zmapována cca 50 m dlouhá spojka „Dunivý traverz „ z dómu Pod medvědem do stěny velkých domů Starého řečiště, prostoupená již v roce 2021. Pokračovali jsme rovněž v mapování koridoru jeskyně Melouri, kde bylo pokročeno o cca 150 m v totálně zabahněných chodbách. Tato část jeskyně pokračuje volně dál několika vertikálními stupni, na jejichž překonání nebyla mapovací skupina vybavena.

Poslední dokumentovanou lokalitou v oblasti planiny Melouri byla cca 360 m dlouhá ponorová jeskyně Didghele.

Mimo hlavní program jsme navázali kontakt se skupinou archeologů pracujících v oblasti masivu Chvamli. V Samegrelském regionu jsme navštívili polje Turchu, ze kterého jsou vodami napájeny jeskyně v údolí říčky Toba nad vodopádem Oniore a jeskyně Arsen Okrojanaschvili. Ve spolupráci s pracovníky APA zde byl sejmut a do ČR k vyhodnocení odvezen jeden z hydrologgerů snímajících hladinu vody v říčce Turchu .

2023

Probíhala běžná údržba techniky zařízení a biudov, v běžném provozu byl speleoalpinistický a lezecký trenažér a klubovna. V červnu došlo i na rozsáhlé opravy a údržbu interaktivních prvků a povalových chodníků na trase Naučné stezky údolím Vošmendy.

Přehled speleologických prací na lokalitách

Bozkovské dolomitové jeskyně - V roce 2023 v Bozkovských jeskyních proběhlo 8 pracovních akcí. Podařilo se prorazit průlez z tunelu do Chodby naděje pro snadnější transport sedimentů. Většinu akcí spočívala opět v kopání a následném transportu hlinito-jílovitých sedimentů na překládku ve vstupní části Větrné jeskyně. Po posledním průzkumu (10. 11.) měla chodba rozměry odhadem: délku 4,5 m, šířku 0,6 m – 1 m, výšku maximálně 2,5 m. Jedna akce byla věnována transportu sedimentů na Vápenec. Po velké oblevě na konci roku 2023 došlo k zavalení vstupní části stropními bloky a hlinitými sedimenty, které bude nutné z průlezu odstranit.

Sonda za jeskyní Překvapení. Vyčištěno od nánosu jemného sedimentu (10 koleček transportováno na překládku). Žádný náznak pokračování není vidět.

Netopýří mlýn - Prohlídka náhonu a lokalizace vývěrů termokamerou. Hydro těžba v kanále na pravé straně nad jezerem a sledování vývěru v korytu řeky Jizery, kde se kalná voda objevila po cca 8 minutách od zahájení plavení sedimentů.

Další lokality

Návštěva štol v Herlíkovicích v rámci sčítání netopýřů pracovníky KRNAP a navázání spolupráce v oblasti správy starých důlních děl ve vlastnictví KRNAPu. V zimních měsících proběhly pravidelné kontroly zimovišť netopýřů v údolí Jizery a Jizerky (Vilémovská jeskyně, Poniklá, Štěpanická Lhota

IGP stoly Křížlice, Planýrka). Členové se účastnili ve spolupráci s ZO 5-02 Albeřice průzkumu tzv. Mohornovy díry v Malé Úpě, spolupracovali na laserovém skenování a fotogrammetrické dokumentaci Koněpruských jeskyní, zajišťovali opravu uzávěrů jeskyní Na Cikovské stráni a Bětník u Litomyšle a dokumentaci odvodňovacích kanálů u školy v Jilemnici

Činnost v zahraničí

Gruzie 2023

Hlavním úkolem 8 výpravy bylo pokračovat v dokumentaci a započatém průzkumu jeskyní tzv. Tskaltubského jeskynního systému v centrální části Sataplijsko-Tskaltubské krasové oblasti. Výpravy uspořádané od 2. do 12 září 2023 se účastnili Luboš Chlup (ZO 6-19), Lenka a Miloš Hájkovi, Láda Jirouš, Karolína Kurfiřtová, Beata a Vratik Ouhrabkovi, Vašek Novák, Pavel Řehák a Šimon Zonyga. V jeskyni Bgheri, jejíž velkou část jsme objevili v roce 2019-2021, jsme prověřovali možné pokračování přítokových kanálů v oblasti tzv. bahenních meandrů. V obou směrech bahenních meandrů jsme postoupili velmi úzkými prostory v délce cca 150 m. Prostory byly vzhledem k mizivé perspektivě dalšího smysluplného pokračování do mapy jeskyně zaneseny pouze orientačně. Pokračovali jsme rovněž v mapování rovněž nepříjemného „bahnitého koridoru“ jeskyně Melouri, Několika vertikálními stupni jsme sestoupili na úroveň cca -104 m, nově zdokumentováno bylo cca dalších 500 m. V této části jsme stále nedosáhli konce volných prostor. A pohybujeme se ještě zhruba 30 m nad úrovní aktivního toku.

Volný čas a vhodné počasí jsme využili k dokumentaci a přestrojení jeskyně Opicho II nacházející se v poloslepém údolí v blízkosti Prométhea. Jeskyně se na povrch otevřela po přívalovém dešti v na konci skalnatého žlebu ústícího do údolí. Vstupní cca 25 m hluboká puklinová propast ústí do horizontálních částí o celkové délce cca 440 m.

Mimo hlavní program jsme navštívili zajímavé turistické cíle v podhůří Kavkazu (vodopád Rachka, vodní nádrž Šaori, Katedrálu Nikortsminda, tradiční poutní místo Tskhrajvari na naší oblíbené Rače a také pobřeží Černého moře (Dendrologický a hudební park, pevnost Petra a město Batumi).

Ostatná činnost

Po covidové přestávce se podařilo uspořádat 29. jeskyňářský ples v bozkovské sokolovně. Náročná příprava prostor sokolovny s tradiční výzdobou stěn proběhla 25. 2. za účasti více jak 20 členů a spolupracovníků. Vlastního plesu 4. 3. 2023 se potom zúčastnilo 200 platících tanečnicků a okolo 20 pořadatelů.

2024

V průběhu jarních měsíců byla provedena dlouho odkládaná oprava vnějšího pláště našich garáží (klubovny) v Bozkově zahrnující kompletní rekonstrukci vrat, výměnu střešní krytiny, opravu fasády a její nátěr, doplnění venkovního osvětlení a zásuvek. V červenci a srpnu byl zrekonstruován přístřešek pro vrátek a el. rozvaděč u speleozákladny v Poniklé. Pro potřeby oprav osvětlení Ponikelské jeskyně byl nakoupen elektroinstalační materiál. Drobné opravy provedli členové ZO na trase Naučné stezky Údolí Vošmendy

Přehled speleologických prací na lokalitách

Bozkovské dolomitové jeskyně - V roce 2024 v Bozkovských jeskyních proběhly pouze 4 pracovní akce. Po velké oblevě na konci roku 2023 došlo k zavalení vstupní části naší nejnadějnější lokality - Chodby naděje stropními bloky a hlinitými sedimenty. V průběhu roku pak docházelo k dalším drobným opadům. Teprve v listopadu se podařilo zával odklidit a po rozbití spadlých bloků pokračovat v úklidu lokality. Z prostoru bylo vyklizeno celkem 102 koleček hlinito-kamenitého materiálu K dalším opadům hlinitého materiálu docházelo v jarních měsících v Souběžné chodbě Bozkovských jeskyní. V rámci spolupráce se Správou jeskyní byla provedeno důkladné očištění stěn a stropů této části. Nahromaděný materiál byl transportován mimo jeskyni a využit k zahrazení pozůstatků po těžbě písku na povrchu. Celkem bylo vyklizeno 53 koleček hlíny.

Netopýří mlýn - Obnažení vývěru na dně Jizery a pokus o podchycení vyvěrající vody do potrubí dn 110 mm. Po utěsnění vývěru okolo trubky pytlí s pískem došlo k vzestupu hladina v jezeře o 40 cm. Vydatnost odchyceného vývěru se ustálila na hodnotě cca 2,5 l/s. V přílehlém raženém náhonu byl proveden průzkum zkrasovělých puklin inspekční kamerou.

Další lokality

Byla provedena dokumentace 8 drobných zatím nevidovaných jeskyněk v údolí Jizerky v osadě Rychlov.

Činnost v zahraničí

Gruzie 2024

Výpravy ve dnech 5. až 15. září 2024 se zúčastnilo 14 jeskyňářů. Krkonošský článek expedice za ZO 5-01 Bozkov tvořili Lubomír Dolenský, Miloslav a Lenka Hájkovi, Vojtěch Koucký, Beata a Vratislav Ouhrabkovi, Jaroslav Sedláček a Šimon Zonyga. Dále z moravské ZO 6-19 Plánivy Lubomír Chlup. A nově se připojili členové české stanice speleozáchranky Ladislav Fric a Stanislav Šlechta (ZO 2-02 Šumava), Miroslav Manhart (ZO 1-10 Speleo-aquanaut), Michal Novák (ZO 1-05 Geospeleos) a Jakub Vokřál (ZO 5-05 Trias). Plán expedice byl postaven na mimořádně silném lezeckém týmu a potápěči, předpokládal, že pokud počasí dovolí, dokončíme po letech průzkum a dokumentaci jeskyně Bgheri. Na konci známé části jeskyně lezci zdolali první stupeň (cca 30 m) k výklenku, který je bohužel slepý, ale další postup přes nestabilní zahliněný úsek z bezpečnostních důvodů museli vzdát. Úspěšný byl ponor-neponor v odtokovém polosifonu na dně Dómu česko-gruzínské spolupráce. Za polosifonem jeskyně pokračuje "suchými" chodbami. Během dvou celodenních akcí jsme zde zdokumentovat pokračování systému protékané aktivním tokem v délce 1 826 m a vertikálním rozpětí rovných 100 m. Jeskyně končí nízkými širokými chodbami zaplněnými štěrky a neprůlezným koncovým sifonem v hloubce 231 m. Na konci této expedice jsme opouštěli jeskyni Bgheri o celkové délce 5 243 m, čímž se přiřadila k nejdelším jeskyním v Gruzii. Z toho 3 400 m bylo objeveno českými jeskyňáři během našich výprav. V jeskyni Melouri jsme navštívili zadní partie, kde aktivní tok mizí v sifonu pod skalní kulisou. Poslední den expedice se podařil seriózní jeskynní ponor do vývěru jeskyně Ghliana. Narozdíl od ponorových jeskyní na planině Melouri transport materiálů od auta k sifonu lze zvládnout za 5 minut. Během ponoru bylo zmapováno 420 metrů ve třech sifonech a třech suchých částech s jezery, ty se pravděpodobně za vyššího stavu vody kompletně zatápí.

Spitsbergen 2024

Česká 18. glaciopedologická polární Expedice Spitsbergen 2024 opustila hranice ČR 27.6.2024 a zpět se vrátila po 73 dnech 8. 9. 2024. Výpravy se účastnili: Josef Řehák, Stanislav Řehák, Monika Píchová, Šimon Fouček. Jako zázemí pro členy expedice byla střídavě využívána traperská chata Hyttevika, terénní výzkumná stanice Baranovského (ve spolupráci s univerzitou Wroclaw) a nebo bylo využíváno lehkých stanů pro pobyt v terénu. Program výpravy byl zaměřený na dokumentaci utváření a změn morfologie krajiny a ledovců jako celku pod vlivem klimatických změn s důrazem na změny a procesy v odvodňování ledovců. Probíhala dokumentace zániku několika ledovcových jeskyní, v rámci možností byly realizovány sestupy do ledovcových studní a dokumentace odvodňovacích systémů uvnitř ledovců, kde byly v dříve dokumentovaných systémech demontovány umístěná čidla. Dále byly odebrány v pravidelných týdenních intervalech vzorky z ledovcových vývěrů pro výzkum vod ve spolupráci s Polar-Geo Lab, Faculty of Science, Masaryk University, Brno, Czechia a dále s Centre for Polar Ecology, Faculty of Science, University of South Bohemia, České Budějovice, Czechia. Tento program řeší chemismus vod a sedimentu z centrálního odvodňovacího systému ledovce Werenskiöld. Ve střední části téhož ledovce byl poslední den výpravy nalezen nový systém studní s hloubkou přes 130m, dna se pro časové a technické problémy nepodařilo dosáhnout. V oblasti hory Raud proběhlo zpřesnění dokumentace a odběry vzorků hornin a sedimentů z nejsevernější krasové jeskyně Pepa cave. Ve spolupráci Botanickým ústavem AV ČR byly kontrolovány registrátory a odečítány data teplot z několika měřících profilů.

Studijní cesta

Po delší přestávce se podařilo ve dnech 11. - 13. 10. 2024 zorganizovat studijní cestu pro členy ČSS a průvodce Bozkovských jeskyní. Cesty se zúčastnilo celkem 38 osob. Program zahrnoval prohlídku podzemí Orlické přegrady, návštěvu štol na Mořině, Solvajových lomů a Svatého Jana pod Skalou, výšlap přes Kotýz, Houbův lom, Koněpruské jeskyně a lom na Kobyly a exkurze so Srbských jeskyní a Arnoldky, které nám zajistili kolegové ze ZO 1-05 Geospeleos.

ZO ČSS 5-02 Albeřice

2021

Projekt Prokop III

Na zpřístupnění štoly Prokop v Obřím dole bylo dokončeno zmáhání štoly a ve skalním úseku probíhaly vyklízecí práce a rekonstrukce kolejí. Současně byla doplňována geologická dokumentace a fotodokumentace.

Krasové lokality Krkonoš

Prováděli jsme práce v rámci projektu Inventarizace a dokumentace krasových jevů v regionu Krkonoš podpořený z Operačního programu životního prostředí. Byla dokončena kompletní dokumentace všech malých jeskyní.

2022

Projekt Prokop III

V roce 2022 byl vyklizen skalní úsek štoly Prokop a namontovány konstrukce ve II. úpadní. Byla dokončena rekonstrukce kolejí, vybudován kamenný portál a ke konci listopadu byla dokončena a předána celá stavba a stavba zkolaudována. Pokračovala geologická dokumentace a fotodokumentace.

Krasové lokality Krkonoš

Prováděli jsme práce v rámci projektu Inventarizace a dokumentace krasových jevů v regionu Krkonoš podpořený z Operačního programu životního prostředí. Projekt byl během jarních měsíců dokončen, zpráva kompletována a předána v červnu 2022 Správě KRNP. Zpráva obsahuje necelých 1 400 stran textu, okolo 1 100 fotografií a 25 velkoplošných příloh. V digitální verzi to je 17 GB s primárními daty, 13 GB je uživatelská verze.

2023

Projekt Prokop III

V rámci projektu na zpřístupnění štoly Prokop proběhl v září zkušební prohlídkový provoz a na základě vyhodnocení vypracován návštěvní a provozní řád, havarijný plán a informace pro turisty. V dole pokračovala geologická dokumentace a fotodokumentace.

Krasové lokality Krkonoš

Průzkumné práce a ostatní činnost v krasových lokalitách (jeskyních) v Krkonoších pokračovaly na základě smlouvy o spolupráci se Správou KRNP č. OSML-38-132/2022. Na základě vyhodnocení archivních údajů byly prověřeny torza vápenných pecí od Horního Maršova do Albeřic a velmi staré malé lomy na Rýchorách, kde byly archivní indicie na těžbu vápence.

Průzkumné práce jsme provedli na nově objevené vápencové čočce na Dlouhé hoře. Výsledky průzkumu jsou shrnuty samostatně zprávě.

Různé

Vzhledem k dotaci na Kovárnu /Prokop III/ byly aktualizovány webové stránky. Pokračovala revize knihovny, archivu, fotoarchivu a sbírky minerálů. Vybrané předměty jsou předávány do depozitu muzea Správy KRNP.

2024

Projekt Prokop III

V rámci projektu na zpřístupnění štoly Prokop probíhal v letních měsících prohlídkový provoz pro turisty. V dole pokračovala geologická dokumentace a fotodokumentace.

Krasové lokality Krkonoš

Průzkumné práce a ostatní činnost v krasových lokalitách (jeskyních) v Krkonoších pokračovaly na základě smlouvy o spolupráci se Správou KRNAP č. OSML-38-132/2022. Provedli jsme detailní průzkum na lokalitě Javorník – Na Ztraceném. Jedná se o montánní lokalitu, ale výsledky průzkumu ukázaly, že zde byl těžen i vápenec. Výzkumná zpráva bude dodána během roku, protože zatím nemáme silikátové analýzy vápenců.

Různé

Pokračovala revize knihovny, archivu, fotoarchivu a sbírky minerálů. Vybrané předměty jsou předávány do depozitu muzea Správy KRNAP. Začali jsme s rozsáhlou digitalizací archivu.

Ve spolupráci se Správou KRNAP byla v muzeu ve Vrchlabí zorganizována výstava k padesátiletému výročí organizace a vydána kniha: Albeřické podzemí – padesát let speleologických výzkumů.

ZO ČSS 5-03 Broumov

2021

Terénní výzkumné a dokumentační práce proběhly jako aktivity dvou samostatných skupin :

- A. **Broumovská skupina** (jádro ZO) byla zaměřena jen na terény na Broumovsku, 12 akcí proběhlo v oblasti Teplických skal, Hejdy, Ostaše, Broumovských stěn a české části Stolových hor; 3 akce byly věnované základnímu výzkumu (prověrce lokalit kořenových struktur v Teplických skalách a na Hejdě, 9 akcí bylo věnováno dokumentačním pracím; Tato pracovní skupina (O. Jenka a J. Kopecký st.) také pravidelně (1 x měsíčně) odebírala snímky z 8 měřidel TM-71 rozmístěným v terénu vrchů Ostaš, Kočičí skály a Hejda (dlouholetý monitoring ÚSMH AV ČR Praha) – aktivita si vyžádala dalších 12 akcí;
- B. **Teplická skupina** se věnovala terénům Teplických skal a Broumovských stěn (celkem 23 akcí): mapování, měření mikroklimatu a zaměřování GPS proběhlo v Teplické jeskyni a na lokalitě Teplická Macocha, rovněž dokumentace v jeskyni Willova jezerní sluj; v Broumovských stěnách ve 4 akcích proběhl základní průzkum speleologických objektů v oblasti Hájkovy, Hruškovy a Liščí rokle; Členové teplické pracovní skupiny se rovněž účastnili více akcí v Českém krasu při aktivitách ZO ČSS 1-02 a 1-11.

Po předchozí domluvě s polskými partnery a v garanci Euroregionu Glacensis naše ZO dne 23.10. v Broumově uspořádala Česko-polský speleologický workshop o aktuálním stavu studia krasu, pseudokrasu i historického podzemí v české i polské části Sudet. Z obou stran bylo presentováno 12 příspěvků a naše ZO byla pověřena organizací dalšího společného jednání (jaro 2022, Janovičky u Broumova) pro konkretizaci spolupráce a aktivit po obou stranách česko-polského příhraničí.

Letošní propagační aktivita byla presentována 3 články J. Kopeckého st. v místním měsíčním periodiku Broumovské noviny, 2 články J. Moravce st. a 1 článkem J. Novotného v eSpeleu. Další propagace proběhla v podobě 2 posterů o Kočičích skalách instalovaných při Speleofóru 2021 a také jako výstava fotografií a speleologické dokumentace „Kočičí skály a jejich pseudokrasový fenomén“ instalovaná pro veřejnost ve výstavní síni Informačního centra města Broumova na dny 06.-31.10.2021. Výstava byla nejen veřejnou prezentací speleologicky komplexně zpracované skalní oblasti Kočičích skal, ale i prezentací Mezinárodního roku jeskyní a krasu UIS.

2022

Terénní aktivity 1. pololetí ještě proběhly v režii broumovské i teplické pracovní skupiny a byly zaměřeny jak na základní výzkum i speleologickou dokumentaci řešenou v Adršpašských skalách,

Teplických skalách, v Broumovských stěnách i české části Stolových hor. V 2. polovině roku již aktivity proběhly bez komplikací a v režii vedení novým výborem ZO. I přes proběhlé komplikace krizového roku pak v 6 terénních akcích došlo k evidenci 3 jeskyní v Broumovských stěnách a 5 menších jeskynních lokalit v české části Stolových hor.

V rámci terénních akcí bylo rovněž realizováno 14 akcí věnovaných pravidelnému odběru snímků z měřidel TM-71, kontrole a údržbě tohoto geomonitoringu rozloženého v terénu Ostaše, Kočičích skal a Hejdy. Dne 01.08. byla také provedena instalace informačního panelu Infocentra Broumov „Kamenná brána“ na Broumovských stěnách - jeho tiskovou předlohu vypracovali členové naší ZO. V terénu Broumovských stěn byl také ve spolupráci s naší ZO natočen videospot o speleologickém výzkumu v pseudokrasových terénech Broumovska.

Letošního ročníku Speleofórum 2022 se účastnilo 6 členů naší ZO. Naše ZO ve dnech 09.-10.04. na Janovičkách u Broumova organizačně zajistila akci česko-polského speleologického workshopu organizovaného k zprehlednění stavu a navázání spolupráce ve speleologických aktivitách v česko-polském příhraničí.

J. Kopecký ml. + 1 v rámci pobytu na Floridě v USA realizoval kratší poznávací pobyt s návštěvou několika velkých floridských krasových vývěrů poblíž města Willistonu.

V rámci publikační činnosti naše ZO jako podklad k potřebné úpravě speleologického členění terénů Broumovska vypracovala manuskript : J. Kopecký a kol. (2022) : Broumovská vrchovina, její geologické vřazení a geomorfologické i karsologické členění (20 str. textu, mapek foto- i grafických příloh). Materiál by měl být především podkladem pro jednání s JESO.

J. Kopecký st. je editorem a hlavním autorem textu publikace „Broumovsko – turistický průvodce“ (116 str. textu, fotografií a mapy), kterou vydalo město Broumov za podpory Euroregionu Glacensis.

V místním měsíčníku Broumovské noviny bylo v tomto roce otištěno 5 článků se speleologickou tematikou, dodaných naší ZO.

2023

V pseudokrasových terénech na Broumovsku bylo celkem realizováno 24 akcí. Základní průzkum proběhl v 6 akcích v terénu Broumovských stěn a ve východním dílu české části Stolových hor se zjištěním pokračování j. Tunel (horního patra) a Vechtr. Registrace nově uvádí jeskyni Za Tunelem a především rozsáhlý systém jeskyně Robertův kout. Dokumentačním pracím byly věnovány 4 akce zaměřené na dokončení dokumentace několika jeskyní v oblasti Hejdy, Broumovských stěn i české části Stolových hor. Organům státní ochrany přírody (JESO a CHKO Broumovsko) byla předána kompletní speleologická dokumentace 5 jeskyní z oblasti Hejdy a jedné jeskyně z Broumovských stěn.

V aktivitách geomonitoringu vedle pravidelných měsíčních odběrů snímků z měřidel TM-71 byla ještě zajištěna i oprava krytu měřidla č. 3., a v 2. polovině roku i zaškolování nové obsluhy tohoto monitoringu, které budou tyto aktivity předány počínaje 01/2024 – za tímto účelem proběhlo 12 akcí v oblasti Ostaše, Kočičích skal a Hejdy.

Zahraniční spolupráce byla zaměřena na potřebné aktivity v podílnosti naší ZO na organizaci přípravy a průběhu 14. mezinárodního sympozia o pseudokrasu UIS konaného ve dnech 24.-27.05. v osadě Karlów v NP Góry Stołowe v Polsku. Vedle přípravy a realizace terénních exkurzí organizovaných polskými partnery naše ZO v rámci programu sympozia připravila a organizačně zajistila sympoziální terénní exkurzi v sousedících českých terénech Broumovských stěn, vč. přípravy tiskové předlohy terénního průvodce této exkurze. V teoretické části sympozia naše ZO také zajistila přednes 2 referátů o pseudokrasové problematice terénů Broumovské vrchoviny.

Na podzim tohoto roku (13.10.) naše ZO (J. Kopecký ml. a J. Kopecký st.) zajistila vyžádanou účast na 57. celopolském speleologickém sympoziu PTP Kopernika konaného ve dnech 12.-15.10. v městečku Lewin Kłodzki s přednesem referátu o stavu výzkumu pseudokrasu na Broumovsku a problematice dosavadních česko-polských jednání o příhraniční speleologické spolupráci.

Další zahraniční poznatky z problematiky krasu, pseudokrasu i historického podzemí byly získány v průběhu vlastních poznávacích (studijních) akcí J. Kopeckého ml. do Mexika (cenoty na Yucatanu), Řecka (abrazní jeskyně ostrova Karpatos) a Itálie (j. Frassati a okolní kras).

Speleofóra 2023 se účastnili J. Kopecký ml. J. Kopecký st. a R. Kopecký.

V rámci propagačních aktivit vedle 3 referátů přednesených při akcích v Polsku byly v domácím prostředí otištěny 4 články se speleologickou tematikou v Broumovských novinách a 1 článek v eSpeleu č.8./2023.

Při mezinárodní akci „Broumov 2028“ při příležitosti mezinárodního dne kol a přátelství bez hranic v cíleném průsečíku česko-polských cyklotras v Chatě pod Korunou v Martinkovicích u Broumova byly v sestavě panelů informujících o přírodních a kulturních zajímavostech Broumovska instalovány i dva postery naší ZO seznamující s komplexně dokončeným speleologickým a geomorfologickým výzkumem a dokumentací pseudokrasové oblasti Kočičích skal.

2024

Terénní výzkumné, dokumentační a monitorovací aktivity v pseudokrasových oblastech Broumovska proběhly výhradně na rozpracovaných lokalitách shodných s naším návrhem na územní dělbu aktivit mezi naší ZO a ZO ČSS 1-02 Tetín. Náš návrh však byl touto ZO odmítnut a samotné předsednictvo ČSS se k tomuto dualismu na Broumovsku zatím nevyjádřilo. 5 akcí základního výzkumu proběhlo v Broumovských stěnách a v české části Stolových hor. Dalších 5 akcí bylo věnováno dokumentačním pracím v Teplických skalách, na Ostaši a Broumovských stěnách. Geomonitoring na systému měřidel TM-71 Ostaš si vyžádal 7 akcí včetně mimořádných prací na obnově přístupu a krytí měřidla Ostaš 5. (v jeskyni Sluj českých bratří) novým povalovým chodníkem. Celkem bylo realizováno 17 terénních akcí.

Orgánům státní ochrany přírody (JESO a Správě CHKO Broumovsko) byla předána kompletní speleologická dokumentace 8 pseudokrasových jeskyní z oblastí : Teplické skály, Ostaš a Hejda.

Kontakt na zahraniční partnery byl v tomto roce veden především korespondenčně a telefonáty do Polska, Německa, Rakouska a Itálie. Obdobně byl udržován i kontakt na Komisi pro pseudokras UIS.

Konkrétní zahraniční speleologická činnost proběhla pouze formou poznávacích cest několika členů naší ZO (K. Kopecká, T. Kopecká a J. Kopecký ml.) do Německa, Itálie, Kambodže a Thajska a na Madeiru s bohatými poznatky z krasové i pseudokrasové problematiky a problematiky historického podzemí.

V rámci propagačních a popularizačních aktivit byla zrealizovaná vyžádaná přednáška o speleologii na Broumovsku pro 140 účastníků letního tábora v chatové osadě Pod Korunou v Božanově (na úpatí Broumovských stěn a Stolových hor) – provedli O. Jenka a J. Kopecký st. Jinak se členové naší ZO účastnili řady přednášek a výstav s přírodovědnou tematikou jiných autorů.

V místních Broumovských novinách byly otištěny 3 články dodané naší ZO (autoři J. Kopecký ml. a J. Kopecký st.).

V oběžníku Komise pro pseudokras UIS Newsletter/Nachrichtenbrief č.31 byly v anglické verzi otištěny 2 příspěvky naší ZO, které byly v minulém roce předneseny jako referáty naší ZO při 14. mezinárodním sympoziu o pseudokrasu konaném v NP Góry Stołowe v Polsku.

V rámci spolupráce s městem Broumov a jeho Infocentrem naše ZO připravila tiskové předlohy k výrobě propagačních materiálů.

Pro činnost naší ZO je důležitý kontakt a spolupráce se Správou CHKO Broumovsko i Geoparkem Broumovsko. Z místních společenských a sportovních organizací naše ZO spolupracuje především s Klubem českých turistů v Broumově a s Horolezeckým odd. v Broumově.

ZO ČSS 5-05 Trias

ZO nedodala výroční zprávy za roky 2021, 2022, 2023 a 2024.

ZO ČSS 5-07 Antroherpon

2021

ZO měla v roce 2021 tyto aktivity:

1. Biospeleologické výzkumy v České republice i zahraničí
 2. Mezinárodní spolupráce ve výzkumu jeskynní fauny Balkánského poloostrova
- Biospeleologický výzkum jeskyní (bezobratlí) v rámci projektu „Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů ve zvláště chráněných územích ČR, číslo projektu EIS: CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_120/0009904. Projekt je plánovaný na léta 2020 až 2023 a zahrnuje

biospeleologický průzkum vybraných jeskynních systémů nacházejících se v chráněných územích ČR a týká se sběru dat k terestrickým i vodním bezobratlým.

- Externí spolupráce s ZO Suchý Žleb, při jejich průzkumné činnosti v pohoří Maganík, Černá Hora. Získávání materiálu pro biospeleologický výzkum.
- Navázání na spolupráci z předešlého roku s Českou zemědělskou univerzitou v Praze a Arnedo lab Faculty of Biology Department of Evolutionary Biology, Ecology and Environmental Sciences v Barceloně. Podílení se na výzkumu pavoukoců Balkánského poloostrova a krasových oblastí České republiky. Získávání materiálu na sekvenci DNA.
- Ve spolupráci s University of Ljubljana - Department of Biology, pokračování s přípravou popisu nových taxonů, vysoce specializovaných hygropetrickolních jeskynních brouků rodu Hadesia, Nauticiella z území Černé Hory, pohoří Krivošije a Lovčenu. Řešení morfologických, genetických rozdílů rodů Hadesia a Nauticiella.
- Při podzimní výjezdové akci do Hercegoviny, navázání osobního kontaktu se speleo
- klubem Zelena brda z Trebinje. Společná exkurze několika členů do jeskynního systému Veliko Djatlo u obce Korita, jižní Hercegovina, severně od Bileéa jezera. Zde proveden biospeleologický průzkum s odběrem vzorků na genetickou analýzu. Další navštívenou lokalitou byla propast s aktivním tokem, jižně od Trebinje, jama Bravenik. Pro velký přísun podzemní vody, nebylo možné průzkum dokončit podle plánu. I přesto bylo dosaženo několika poznatků o výjimečnosti lokality z hlediska biodiverzity druhů.

2022

ZO měla v roce 2022 tyto aktivity:

1. Biospeleologické výzkumy v České republice i zahraničí
 2. Mezinárodní spolupráce ve výzkumu jeskynní fauny Balkánského poloostrova
- Biospeleologický výzkum jeskyní (bezobratlí) v rámci projektu „Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů ve zvláště chráněných územích ČR, číslo projektu EIS: CZ.OS.4.27/0.0/0.0/19/120/0009904. Projekt je plánovaný na léta 2020 až 2023 a zahrnuje biospeleologický průzkum vybraných jeskynních systémů nacházejících se v chráněných územích ČR a týká se sběru dat k terestrickým i vodním bezobratlým.
 - Externí spolupráce s ZO Suchý Žleb, při jejich průzkumné činnosti v pohoří Maganík, Černá Hora. Získávání materiálu pro biospeleologický výzkum.
 - Navázání na spolupráci z předešlého roku s Českou zemědělskou univerzitou v Praze a Arnedo lab Faculty of Biology Department of Evolutionary Biology, Ecology and Environmental Sciences v Barceloně. Podílení se na výzkumu pavoukoců Balkánského poloostrova a krasových oblastí České republiky. Získávání materiálu na sekvenci DNA.
 - Účast tří členů na Dinaric Symposium on Subterranean Biology. Konané v Hercegovině ve městě Trebinje ve dnech 9.4. - 10.4. 2022.
 - Expedice za účelem získání biologického materiálu pro analýzu DNA, byly uskutečněny do oblastí severní Bosny. Především do pohoří Grmeč. Dále pak do jižní Hercegoviny, pecina Veliko Djatlo, Jama Braveník, Villina pecina. Výzkum byl uskutečněn i mimo Balkánské oblasti. A to v Itálii, pohoří Monti Lessini.

2023

ZO měla v roce 2023 tyto aktivity:

1. Biospeleologické výzkumy v České republice i zahraničí
 2. Mezinárodní spolupráce ve výzkumu jeskynní fauny Balkánského poloostrova
- Biospeleologický výzkum jeskyní (bezobratlí) v rámci projektu „Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů ve zvláště chráněných územích ČR, číslo projektu EIS: CZ.05.4.27/0.0/0.0/19/120/0009904. Projekt je plánovaný na léta 2020 až 2023 a zahrnuje biospeleologický průzkum vybraných jeskynních systémů nacházejících se v chráněných územích ČR a týká se sběru dat k terestrickým i vodním bezobratlým.
 - Externí spolupráce s ZO Suchý Žleb, při jejich průzkumné činnosti v pohoří Maganík, Černá Hora. Získávání materiálu pro biospeleologický výzkum.
 - Navázání na spolupráci z předešlého roku s Českou zemědělskou univerzitou v Praze a Arnedo lab Faculty of Biology Department of Evolutionary Biology, Ecology and

Environmental Sciences v Barceloně. Podílení se na výzkumu pavoukoců Balkánského poloostrova a krasových oblastí České republiky. Získávání materiálu na sekvenci DNA.

- Opublikování několika prací, popisu nových druhů ultraspecializovaných brouků z propastí v Černé Hoře.
- Expedice za účelem získání biologického materiálu pro analýzu DNA, byly uskutečněny do oblastí severní Bosny. Především do pohoří Grmeč. Dále pak do jižní Hercegoviny, pecina Veliko Djatlo, Jama Braveník, Villina pecina. Výzkum byl uskutečněn i mimo Balkánské oblasti

ZO nedodala výroční zprávu za rok 2024.

ZO ČSS 6-01 Býčí skála

2021

Průzkumné práce

Vzhledem k prakticky celoroční Coronavirové pandemii a vládním opatřením, která zásadním způsobem negativně ovlivnila kolektivní činnost spolků, byla celoročně pracovní aktivita speleologické skupiny ZO ČSS 6-01 Býčí skála velmi omezená.

Šenkův sifon

Hladina vody se udržuje na minimálním stavu, V Augiášově dómu se neuskutečnila žádná akce. Byla provedena oprava čerpadla Nautila, které bylo následně umístěno v chodbě Z Kaple. V komíně Za Mapou republiky se uskutečnilo několik akcí, s cílem překonat těžký zával ve vrcholové části komína. Pokus o průstup závalem byl neúspěšný a další akce se nekonaly.

Májová jeskyně - Ďáblův oóm

V části Vodní svět proběhlo minimum akcí, trasa do koncových komínových částí byla vystrojena stupačkami a volné kameny urovnány podél přístupové cesty. Byl naplánován potápěčský průzkum jezírka, akce se zatím neuskutečnila. Komíny končí v rohových závalech, s minimální nadějí dalšího postupu.

Otrokářská chodba

Z Otrokářské chodby odbočuje klesající chodba a po dvaceti metrech se rozdvouje. Pravá větev, mírně stoupá, ale po dvaceti metrech klesá a další práce jsme prozatím ukončili. Levá větev větších rozměrů stále klesala o několik metrů, aby ve vzdálenosti asi 50 m o vchodu začala stoupat a po dalších 30 m vyústila ve dně Avokádového komína. Tím se uzavřel další velký okruh a také badatelská činnost v roce 2020.

V roce 2021 pokračovaly práce v levé chodbě. Po rozboru černých vrstev v sedimentech a zjištění vysokého podílu manganu, byla chodba nazvána Dolní manganová. Chodba byla vyčištěna v celém profilu a nebyly zjištěny žádné významnější odbočky, až pod Avokádovým komínem je komplikované rozvětvení drobných chodeb, které byly vyčištěny a oblast se nazývá Zeleninová zahrádka. Celý tento systém chodeb vznikl na vrstevnic plochách atmosférickou vodou.

Po ukončení prací v Zeleninové zahrádce se činnost přesunula do pravé odbočky, která dostala název Horní manganová. Pracoviště bylo nutno elektrifikovat a nainstalovat kalové čerpadlo. Chodba klesá do prvního sifonu a výrazně meandruje. Sestupujeme do hloubky asi -3 m a po dvaceti metrech jsme v nejhlubším místě sifonu. Chodba je rozměru 1,2 m x 0,6 m. Ze dna sifonu chodba plynule stoupá, ale v podstatně menším kruhovém profilu cca 0,6 m. Po dvaceti metrech přechází do komínovitého prostoru, která byla volná a přechází do neprůlezného komínku. Ve vrcholu se chodba lomí do propastovitého pokračování o hloubce cca 7 m. Ze dna odbočuje horizontální chodba, která končí ve Druhém sifonu. Sifon překonáváme a vystoupíme o tři metry vzhůru. Začíná být problém s nedostatkem vzduchu a oblast dostává název Plynové komůrky, Chodba stále stoupá a po pěti metrech se zužuje do neprůlezného profilu. Vypadá to na konec akcí, ale po očištění dna chodby se objevuje studnovité pokračování. Před námi je Třetí sifon, transpotujeme čerpadlo a sifon překonáváme v délce 10 m. Situace se vzduchem je kritická a oblast kolem čerpadla se nazývá Zóna smrti. Ze sifonu přecházíme do kolmého komína s jedním horizontálním stupněm o celkové výšce 15 m.

Ostatní akce menšího významu

- Bylo upraveno propojení Hyprovy propasti s jeskyní Svozilka přes Banánovou chodbu a upravena přístupová chodba z Předsíně do Svozilky.
- Na Kotě 314 byla provedena kopaná sonda -3 m, pokračování neprůlezně.
- Otrokářská chodba, výstup komínem cca 10 m, pokračování neprůlezně.

Ostatní akce skupiny

- Skupina se podílí na pravidelném sčítání netopýrů v jeskyních Křtinského údolí, dále na Tišnovsku a dolech Dolní Morávky.
- V červnu proběhly velmi úspěšné Dny otevřených dveří.
- Probíhalo mapování dílčích částí jeskyně
- Byla poskytnuta součinnost a zázemí ochranářům při hnízdění sokola stěhovavého.
- Proběhlo cvičení SZS.

Paleontologický výzkum Barové jeskyně

Z důvodu pandemických opatření vlády a pracovního vytížení vedoucích výzkumu probíhaly v roce 2021 spíše omezené výkopové a odběrové aktivity. Sondy Pod žebříkem (P), Liščí chodba (L), Medvědí chodba (M) a Chodba k První propasti (Ch) jsou v konzervaci, s výjimkou odběru vzorků pro výzkumné instituce a exkurzí studentů přírodovědných oborů zde neprobíhá žádná činnost.

Sonda Komínový dóm (K) je zpracovávána podle plánu, konečným cílem je vytvoření kaskády stabilních geologických profilů. Pokračuje odebrání umělého závalu v jejím severním okraji, prostora vytvořená jeho rozebráním navazuje na strop Liščí chodby a počvu Přístupové chodby. Pro přehlednost bylo pracoviště označeno jako „Komínový dóm - Rozrážka" a je vedeno jako sektor KR 1. Umělé navážky z několika etap výkopů neobsahují kostní pozůstatky fauny. Byla zahájena oprava schodků v původních sedimentech v sondě K a jejich nahrazení novými z kamenné rovnániny. V sondě První propast (J) nebyly z časorných důvodů provedeny žádné práce. Výzkum ve vchodové části jeskyně pokračoval odstraňováním navážek a jejich deponováním na schválené místo před jeskyní a do zakládky v jeskyni. Nalezené a odebrané drobné vzorky kostního materiálu pocházejí z nepůvodních, porušených sedimentárních vrstev. Zpracování získaného osteologického materiálu probíhá na pracovištích Ústavu Anthropos Moravského zemského muzea,

Paleontologický výzkum v Pružinské Dúpné jeskyni, který probíhá ve spolupráci s SSS, byl omezen opatřeními v rámci pandemie, proběhla pouze jedna čtyřdenní pracovní akce. Byly objeveny další pozůstatky jeskynní hyeny a zpracována část materiálu deponovaného po speleologickém průzkumu v hlavní chodbě jeskyně.

Pokračuje zpracování a odborné zhodnocení nálezů v pracovištích ÚR MZM, některé z výsledků výzkumu budou prezentovány v rámci připravované expozice Muzea Blanenska "Obrazy z Moravského Švýcarska", výzkum a pravěká fauna Barové jeskyně byl prezentován veřejnosti v rámci dnů otevřených dveří na jeskyni Býčí skála. Pracoviště v Barové jeskyni v roce 2021 přivítala dvě odborné a pět školních exkurzí. Odborné výsledky výzkumu byly prezentovány na mezinárodní konferenci „International Cave Bear Symposium 2021" v Mannheimu, SRN.

Archeologický výzkum Předsíně Býčí skály

Druhý a zároveň závěrečný rok badatelského výzkumu měl za cíl revidovat halštatské profily H. Wankela z roku 1872. Druhá sezóna proběhla ve dnech 12. - 23. 7., 30. 8. - 3. 9. a 27. - 31. 12. 2021. Celkem bylo pracováno ve 4 sondách. Sonda č. 3 byla otevřena v roce 2020 a byla zcela nedotčena předchozími výzkumy. Odstraněním betonové desky z let 1944 - 1945 v roce 2021 byla prodloužena, prozkoumána a předána k výzkumu paleolitu Z. a P. Nerudovými (MZM, Brno). Sonda č. 4 byla předána k výzkumu paleolitu již po sezóně 2020. Sondy č. 5 a 6 byly nově otevřeny v roce 2021; 0.5 byla prozkoumána a následně předána k výzkumu paleolitu v roce 2021, č. 6 byla prozkoumána a je předána k výzkumu paleolitu v roce 2022. Sonda č. 5 zachytila neporušené tzv. Wankelovo velké žároviště (Wankelova vrstva D) a sonda č. 6 žv. Wankelovo dláždění (Wankelova vrstva D), což se ukázalo jako přirozeně spadlá část skalního pilíře. V tomto místě byla také zachycena sonda M. Kříže z roku 1891, V obou nových sondách byly vyzvednuty části vozů, zákolník kola, importovaná keramika, četné drobné nálezy, lidské kosti, organické zbytky, zejména obilí a kusy dřev.

Výsledky z roku 2020 byly zveřejněny v Přehledech výzkumů (Golec et al. 2021), druhá sezóna bude publikována ve stejném časopise (Golec et al. 2022). Shrnutí celého výzkumu bylo prezentováno na konferenci v Blansku v roce 2021 (Golec- Golec Mírová 2021). Výsledky revizního výzkumu můžeme

očekávat v letech 2022-2024. Výzkum proběhl pod vedením M. Golce a Z. Golec Mírové (členové ČSS 6-01 Byčí skála),

Zpráva z výzkumné lokality jeskyně V panském klínku (katastr Ostrov u Macochy)

Snahy o vyčištění staré sondy se jeví nad technické a personální možnosti a proto byly tyto práce pozastaveny. Výzkumná plocha byla rozdělena prozatím do 7 sektorů, vždy o délce 1 metr. Sektory jsou číslovány od staré sondy směrem k východu.

Nad starou sondou (sektor 3) byla v červenci 2021 otevřena sonda o délce 1 metr, šířce asi 50 cm a hloubce 50 cm. Později byla sonda prohloubena na 100, respektive 110 cm v listopadu 2021. V hloubce 110 cm dosahuje délka sondy asi 130 cm a zasahuje tak až do sektoru 2. Vrstvy byly vždy odebírány mechanicky po 10 cm a materiál prosíván na síť. Prozatím jsou v sondě odkryty 2 vrstvy, A a B, které jsou však v obou případech poměrně chudé na osteologické nálezy.

Druhá sonda byla vyhloubena v sektoru 7 (tj. cca 6 metrů od hrany staré sondy směrem ke vchodu jeskyně) o délce 100 cm, šířce asi 40 cm a maximální dosažené hloubce 40 cm, v podstatě bez osteologických nálezů. Práce na druhé sondě byly pozastaveny.

Během pracovních návštěv bylo několikrát zjištěno nepovolené kopání, kdy některé z těchto činností byly prováděny za účelem získání osteologického materiálu, jiné za účelem nalezení pokračování jeskyně.

Vzhledem ke zjištění poškozování jeskyně, jejím navštěvováním veřejností a výskytem vzácných druhů netopýrů bude projednána možnost vybudování uzávěry v přední části jeskyně.

Při kontrole jeskyně v únoru 2021 byl zjištěn výskyt zimujících netopýrů, konkrétně *Eptesicus nilssonii*, *Barbastella barbastellus*, *Myotis myotis* (vše po jednom jedinci) a 4 jedinců *Rhinolophus hipposideros*.

2022

Průzkumné práce

Doznívající koronavirová pandemie, zásadním způsobem negativně ovlivnila kolektivní činnost spolků a z tohoto důvodu byla celoročně pracovní aktivita speleologické skupiny ZO ČSS 6-01 Byčí skála velmi omezená.

Šenkův sifon - Hladina vody se udržuje na minimálním stavu. V Augiášově dómu se neuskutečnila žádná akce. Vykonné ponorné čerpadlo *Nautila* umístěné v Chodbě z Kaple se porouchalo a bude nutno zajistit jeho opravu, Z tohoto důvodu nebylo možno provést žádnou akci v Komíně za Mapou republiky.

Májová jeskyně - Ďaulův dóm - V části Vodní svět proběhlo několik pracovních akcí, trasa do koncových komínových částí byla vystrojena stupačkami a volné kameny urovnány podél přístupové cesty. Je naplánovaný potápěčský průzkum jezírka, zatím se neuskutečnil. Bylo postupováno v koncové části komíny, které končí v rohových závalech, s minimální nadějí dalšího postupu do volných prostor. Výška koncových komínů je 35 metrů nad hladinou jezírka.

Otrokářská chodba - Horní manganová - Intenzivně se pracovalo v koncovém komínu v Zóně smrti. Postupovalo se téměř kolmo vzhůru v rohové a písčité výplni, Výška komínu je 30 metrů a končí v puklině vyplněné rohovou drtí. Perspektiva postupu do volných prostor je minimální a další práce zde byly zastaveny, V současné době probíhá vyklízení pracoviště.

Svozilova jeskyně - Intenzivně se pracovalo v Přístupové chodbičce pod vstupním komínem do Svozilovy jeskyně, v takzvaném Esíčku, Ručním kopáním a posléze plavením se podařilo sestoupit o tři metry níže a byl objeven odtokový kanálek vyplněný jílovitým a písčitém sedimentem. Odtokový kanálek odvádí napouštěnou vodu neznámo kam. Pracemi se podařilo otevřít nový pohodlnější průchod do Svozilovy jeskyně v nižší úrovni,

Pracoviště Větrný tunel bylo elektrifikováno a bylo zde umístěno kalové čerpadlo. Práce probíhají v Komínkové chodbě pomocí kalového čerpadla a tlakové vody v režimu uzavřeného oběhu. Písčité sediment je ukládán za pytlové hráze a transportní voda se vrací zpět na čelbu pracoviště. Postoupilo se 15 metrů vpřed a o tři metry níž. Při stopě je volný odtokový kanálek.

Ostatní akce v jeskyni Byčí skála

- Byl proveden rozsáhlý úklid Hlinitých síní a vynesen nepotřebný materiál.

- Úpravy cest na Hlavní chodbě, oprava schodiště do Šenkova sifonu, oprava chodníku do Velké síně, nové schodiště z Předsíně a opěrná zídka tamtéž,
- Rozsáhlý úklid Předsíně a oprava elektroinstalace osvětlení.
- Probíhalo mapování dílčích částí jeskyně

Paleontologický výzkum v Barové jeskyni

V roce 2022 pokračovaly práce v sondě v předsini jeskyně, v sondě Komínový dóm a na propojení sondy v Komínovém dómu s již zakonzervovanou sondou Liščíc hodba. Cílem prací v prostoru mezi Komínovým dómem a Liščíc hodbou je vytvořit průchod do vzdálenějších částí jeskyně, který by obcházel instruktivní profily v sondě Pod žebříkem a v sondě Chodba k První propasti a ušetřil tak významné kostní profily možného poškození při častém procházení osob. V konečné podobě by nový průkop měl obcházet isamotnou Liščíc hodbu a tamní profily pleistocénními sedimenty. Pokračoval rovněž i odběr vzorků ze sondy v Komínovém dómu, nalezené paleontologické materiály jsou zpracovávány v Ústavu Anthropos Moravského zemského muzea v Brně. Zde se jedná převážně o kostní pozůstatky jeskynních medvědů a jejich mlád'at v množství a významu (za posledních pět let výzkumu) přesahujícím ostatní nálezy v Moravském krasu v posledních letech. Bylo provedeno radiokarbonové datování kostí z Barové jeskyně, výsledky jsou zpracovávány do publikací v odborném tisku, stejně jako výsledky výzkumu sedimentů a mykobakterií ve zkoumané části jeskyně, Podrobný souhrn včetně literatury je zpracován ve zprávě přiložené k žádosti o výjimku ze zákona 114, odeslané orgánům ochrany přírody. Práce v Barové jeskyni nyní pokračují spíše pomaleji, důvodem je pracovní vytížení a zdravotní stav vedoucích. Větší rozsah činnosti je plánován na jarní a letní sezónu 2023,

Paleontologický výzkum v Pružinské Dúpné jeskyni

Ve spolupráci se Slovenskou speleologickou společností, s MZM, Muzeem Blanenska, Muzeem v Martině a SMOPAJ v Liptovském Mikuláši probíhá výzkum v Pružinské jeskyni. V roce 2022 proběhly tři pracovní akce, při nichž byly zpracovány převážně starší nálezy, zpracované nálezy byly předány do sbírky muzea v Martině. Další zpracování a výzkum zde bude probíhat v rámci projektu přeshraniční spolupráce Muzea Blanenska, MZM, SMOPAJ a Digitalizačního centra v Banské Bystrici. Dosud vyzvednutý paleontologický materiál řadí výzkum v Pružinské jeskyni k nejvýznamnějším v regionu.

Osvětová a vzdělávací činnost v paleontologii a výzkumy v Moravském krasu

V létě proběhl nulový ročník Paleokempu, vzdělávací a pracovní akce paleontologického zaměření, ve spolupráci z ZO ČSS Moravský kras a Muzeem Blanenska. Za účasti nebo vedení členy naší ZO proběhl paleontologický nebo sedimentologický výzkum i na dalších lokalitách v Moravském krasu, a to v jeskyni V Panském klínku, v Kateřinské jeskyni a jeskyni Výpustek. Paleontologický výzkum v Barové jeskyni, v Kateřinské jeskyni a v dalších lokalitách byl jedním ze zdrojů pro novou expozici „Obrazy z Moravského Švýcarska" v Muzeu Blanenska v Blansku.

Sčítání netopyřů v jeskyni Byčí skála

V tradičním termínu na konci února proběhlo pravidelné sčítání netopyřů v jeskyni Byčí skála, v jeskyni Nad Švýčárnou a ve štolách v Josefovském údolí. Byl zaznamenán nárůst početnosti u vrápence malého a mírný pokles početnosti u netopyřa velkého, pro nějž je ale Byčí skála stále nejvýznamnějším zimovištěm v ČR, které zasluhuje nejvyšší ochranu a péči.

Závěrečná zpráva pro rok 2022 z výzkumné lokality jeskyně V Panském klínku

Hlavní práce se soustředily do sondy 1. Ta byla v roce 2022 rozšířena na 70 cm (z původních 50 cm), sonda dosáhla délky téměř 2 metry a v sektoru 2 byla prohloubena na 170 cm. Prohlubování sondy v sektoru 3 bylo zastaveno na úrovni vrstvy B v hloubce 120 cm, Byly odebrány vzorky sedimentů na plavení, palynologii a mikromodologii. Asi 10 m za vchodem, v místě předpokládaného větvení (případně pouze výklenku) byla založena sonda č. 3. Účelem bylo ověření přítomnosti nejvyšší vrstvy, která je v ostatních částech jeskyně zcela zničena speleologickými postupnými pracemi. Ve vchodové části založena sonda č. 4 pro ověření úložných poměrů a popis sedimentů vchodové facie. Po 40-50 cm mocnosti holocenních sedimentů byla odhalena hranice pleistocén-holocén (hnědé humózní hlíny - sprašovitý sediment). Holocenní sedimenty obsahovaly značné množství kostí mikrofauny a rostlinných makrobytků, které budou předmětem dalšího studia. Byl proveden geofyzikální průzkum jeskyně a jejího předpolí georadarem, Bylo provedeno nové mapování hlavní chodby se zaměřením

sond pomocí teodolitu. Mapa je navázána na geodetické body umístěné po stranách portálu jeskyně (PK a PK1).

Další akce skupiny

- Skupina se podílí a pravidelném sčítání etopyrů v jeskyních Krtinského údolí, dále na Tišnovsku a dolech Dolní Morávky.
- V červnu proběhly velmi úspěšné Dny otevřených dveří.
- Spolupráce s Blanenským muzeem na akci 150 let od objevu Dr. Wankla.
- Byla poskytnuta součinnost a zázemí ochranářům při hnízdění sokola stěhovavého.
- Kácení uschlých stromů kolem BS
- Instalace dveří ve dvou štolách

2023

Průzkumné práce

Šenkův sifon

Hladina vody se udržuje na minimálním stavu. Ve stropu Augiášova dómu, v Netopyří chodbě bylo provedeno revizní mapování. Vykonné ponorné čerpadlo Nautila umístěné v chodbě Z Kaple přestalo fungovat, bylo přeneseno na základnu a po opravě bylo znovu umístěno do Chodby z kaple. V komíně Za Mapou republiky byla přeinstalována tlaková linka.

Májová jeskyně - Ďáblův dóm

V části Vodní svět počátkem roku proběhlo několik pracovních akcí, trasa do koncových komínových částí byla vystrojena stupačkami a hliníkovými žebříky. Volné kameny urovnány podél přístupové cesty. Domácí úraz a následné zdravotní komplikace vyřadily Jiřího Kuklu z pracovní činnosti a tím se práce na tomto pracovišti zastavily. Výška koncových komínů je 35 metrů nad hladinou jezírka. Naplánován potápěčský průzkum jezírka se zatím neuskutečnil, bude nutno vystrojit přístupovou cestu k hladině vody pro sestup potápěče.

Ve spolupráci s potápěči z Hranického krasu se uskutečnil revizní potápěčský průzkum jezírka v Ďáblově dómu. Sestoupil do hloubky 10,5m ve směru 160 stupňů do vzdálenosti 45 m. Další pokračování bylo příliš úzké a pro potápěče neprůstupné. Nezaznamenal proudící vodu Jedovnického potoka, ale musel se nacházet v nehlubší části sifonu mezi Májovou jeskyní a Barovou. Při sestupu viděl velkého kapra, takže souvislost jezírka s Jedovnickým potokem je prokázána. Je naplánována další potápěčská akce.

Otrokářská chodba - Horní manganová

Pracoviště je kompletně vyklizeno. Proběhlo několik kopacích akcí v malé přítokové chodbičce ve spodní části komína.

Svozilova jeskyně

Pokračovaly práce v Komínkové chodbě. Chodba stále sestupuje a její hloubka již neumožňuje čerpat sedimenty do deponií ve vyšších částech Svozilovy jeskyně, za pytlové hráze. Byla postavena nová pytlová hráz přímo koncové části Komínkové chodby a sedimenty z čelby se ukládaly v horní části Komínkové chodby. Postoupilo se o 15 m beze změny směru. Další pokračování není patrné a bude potřeba další zahlubování. V době vypouštění Jedovnického rybníka bylo zahájeno napouštění Komínkové chodby a Větrného tunelu vodou, s nadějí, že dojde samovolnému průvalu vody do Jedovnického potoka, jak se už v minulosti stalo. Voda vystoupala až k druhé pytlové hrázi a tady se přítok i odtok vyrovnaly a voda dále nestoupala. Po vypnutí čerpadla plynule odtekla průsakem přes sedimenty.

Ostatní akce skupiny

- Úpravy cest na Hlavní chodbě
- Rozsáhlý úklid Předsíně a oprava elektroinstalace osvětlení
- Probíhalo mapování dílčích částí jeskyně
- Podílíme se na pravidelném sčítání netopyrů v jeskyních Krtinského údolí
- V červnu proběhly velmi úspěšné Dny otevřených dveří

- Byla poskytnuta součinnost a zázemí ochranářům při hnízdění sokola stěhovavého

Sčítání zimujících netopyřů

Dne 26. 2. 2023 proběhlo pravidelné sčítání hibernujících netopyřů v jeskyni Byčí skála. Byla sečtena celá jeskyně včetně komínů a výše položených chodeb, a to po Šenkův sifon, za nímž už sčítání neprobíhá. Celá jeskyně byla tedy zimovištěm 3 976 netopyřů 10 druhů. Z toho bylo 1 998 jedinců netopyře velkého (*Myotis myotis*), což z Byčí skály činí nejvýznamnější zimoviště tohoto druhu v ČR. Zajímavostí je setrvávající stav 12 jedinců netopyře pobřežního (*Myotis dasycneme*). Vrápenců malých bylo 1 725, jejich počet jeví setrvalý, i když zpomalující, růst. Předsíní byla zimovištěm netopyřů hv.zdavých (*Pipistrellus pipistrellus*), celkový počet v hloubi štěrbin nebylo možné zjistit, viditelní byli čtyři jedinci. V částech za Šenkovým sifonem v současnosti netopyři zimují, byť v zatím omezeném počtu, s drtivou převahou vrápence malého. Je možno uvažovat o sečtení částí jeskyně za sifonem, výsledek by ale odpovídal nejspíš řádu nižších desítek vrápenců. Přesto by se mohlo jednat o zajímavý údaj. V období podzimních přeletů i v jarním a letním období byla pozorována zvýšená a nápadná letová aktivita netopyřů (téměř vyhradně vrápenců malých) v oblasti poblíž Böhlerovy chodby. Tato aktivita byla pozorována i v zimní sezóně 2023 a sledování bude pokračovat.

Paleontologický výzkum Barové jeskyně

V roce 2023 pokračovaly práce v sondě Za odbočkou v předsíni jeskyně, v sondě Komínový dóm a na průkopu přímého průchodu mezi Kom.novým dómem a Liščí chodbou.

Sonda Za odbočkou byla v prostoru u jeskynní stěny rozšířena na přibližně 1,5 metru a získala tak tvar lichoběžníku. Rozšíření bylo provedeno zejména z důvodu nestability stěn. Doposud nebylo dosaženo původních nepřekopaných sedimentů, materiál navážek je tvořen především volnými v.pencovými kameny větších rozměrů, které jsou prosypány hlínou. Zřídka nach.zený osteologický materiál je ukládán, ačkoliv vzhledem ke skutečnosti, že pochází z překopaných sedimentů, nemá valnou vědeckou hodnotu. Hlušina je deponována v prostoru bývalého výzkumu L. Seitla a J. Svobody před jeskyní v souladu s platnou vyjimkou ze Zákona 114/1992 Sb. Práce na sondě budou pokračovat i v další sezóně.

Intenzivněji probíhaly práce na propojení sondy v Komínovém dómu s již zakonzervovanou sondou Liščí chodba. Toto přímé propojení umožní zpřístupnění zadní části jeskyně bez průchodu přes instruktivní paleontologické profily a zamezí tak jejich možnému poškození. Propojení je nyní ve stavu zajišťování a zabezpečování pro bezprobl.mový průstup do Liščí chodby. Práce budou nyní pokračovat dále k Druhé propasti, aby bylo docíleno bezpečného průchodu zcela mimo paleontologické sondy Chodba k První propasti, První propast, Pod žebříkem a Liščí chodba.

V sondě Komínový dóm pokračoval odběr sedimentů. Materiál je pečlivě zpracováván, veškeré hlíny jsou plaveny na sítěch pro zachycení drobných kostí mláďat jeskynních medvědů a mikrofauny (hlodavců, hmyzožravců atd.), hrubší sedimentární materiál je ukládán na deponii v První propasti. Vyzvednuté kostní pozůstatky jsou zpracovány v ústavu Anthropos Moravského zemského muzea v Brně. V sondě Komínový dóm jsou přítomny především kosti mláďat jeskynních medvědů, a to nejen izolované kosti, ale i větší části jednotlivých koster. Tyto nálezy patří k nejvýznamnějším v rámci Moravského krasu a svojí důležitostí daleko přesahují jeho hranice. Výsledky analýzy osteologického materiálu medvědíků mláďat vyzvednutého v letech 2016 až 2023 jsou nyní intenzivně připravovány k publikaci.

Byla dokončena kresebná dokumentace profilů v sondě Pod žebříkem s navazující částí Liščí chodby a v Komínovém dómu.

V rámci paleontologického a speleologického výzkumu v jeskyni proběhl opakovaný odběr biologických vzorků (sedimenty, trus netopyřů, rostlinný materiál kořenových stalagmitů) pro výzkum mikroorganismů v jeskyni a klimatická měření, jejichž dosud získaná data identifikují onu část jeskyně, která je hlavním paleontologickým pracovištěm, jako teplotně nápadně stabilní část jeskynního systému Byčí skály.

Paleontologický výzkum v jeskyni Pružinská Dúpná na Slovensku

V rámci spolupráce naší ZO se Slovenskou speleologickou společností, Muzeem Blanenska, p. o. a slovenskými muzei proběhly dvě třídní pracovní akce na pracovištích v Pružinské Dúpné jeskyni ve Strážovských vrších. Byly při nich opraveny a kontrolovány existující instruktivní profily ve spodních patrech jeskyně i v závěru hlavní chodby a vytvořen takový profil v další sondě tamtéž (cca 1 x 1 metr),

otevřené místními speleology ze Speleoklubu Strážov. Probíhaly také práce na čištění a ukládání paleontologických nálezů a údržba nálezů uložených na základně v Pružině.

Výzkumná činnost realizovaná v Byčí skále v rámci výzkumných projektů Mendelovy univerzity v Brně

V roce 2023 bylo pokračováno ve výzkumu mikrobioty a geochemických vlastností různých složek prostředí v jeskynním systému Rudické propadání, Byčí skála a Barová jeskyně. V Byčí skále bylo zjištěno, že indikátorové mikroorganismy (mykabakterie) přežívají v experimentálně kontaminovaných vzorcích vodních sedimentů a guána z této jeskyně. Přítomnost a množství živých mykabakterií byla v těchto vzorcích prokazována konvenčním kultivačním vyšetřením, přímým mikroskopickým vyšetřením a detekcí a kvantifikací jejich DNA 5 roků od založení pokusu.

Při studiu vykalů netopyřů (guáno) a jejich kostí bylo zjištěno, že dlouhodobě deponované guáno a kosti byly různého stáří, přičemž datování přeneslo do té doby neznámý obraz biologické minulosti jeskyně. Ve spolupráci s institucemi: Radiouhlíková laboratoř (Ústav jaderné fyziky, v.v.i., Ing. Ivo Světlík, Ph.O.), Muzeum Blanenska (Mgr. Vlastislav Káňa, který je současně i členem ZO ČSS 6-01), Katedra historie, Filosofická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci (doc. Mgr. Martin Golec, Ph.O., též člen naší ZO ČSS 6-01), Oddělení archeologie pravěku, archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. a Ústav pro archeologii, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova (Mgr. Zuzana Golec Mírová, členka naší ZO ČSS 6-01), Agronomická fakulta, Mendelova univerzita v Brně (doc. Mgr. Milan Geršl, Ph.O.) a Laboratoř pro diagnostiku mykabakterií, Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě (Mgr. Vít Ulmann) byly získány následující výsledky datování vzorků (předběžně a zaokrouhleně) pocházejících z různých částí Byčí skály:

Předsíň Byčí skály

- Předsíň, Sonda 4, kosti netopyřů: cca 11 0 BC
- Předsíň, Sonda 4, kosti netopyřů: cca 115 AD
- Předsíň, Sonda 5A, kosti netopyřů: cca 670-825 AD
- Předsíň, Sonda 5A, kosti netopyřů: cca 1520 AD
- Guánová chodba, organická hmota s guánem je zde stará více než 4 700 BP
- komín Centrální, souboru kostí netopyřů hvízdavých (Pipistrellus pipistrellus): přelom letopočtu, cca 100 AD,
- komín Centrální, vzorky kostí netopyřů (kosti mláďat netopyřů velkých *Myotis myotis*: cca 1330 AD, období středověkého klimatického optima
- komín Centrální, organický sediment (pravděpodobně včetně guána): cca 1 000 BC,
- komín Centrální, sedimenty organického původu s obsahem guána netopyřů cca 700 BC
- komín Centrální, uhlíky neznámého původu z organického sedimentu rozmezí 1679-1942 AD, tedy novověké, možná pozůstatek starých speleologických průzkumů

Svozilova jeskyně

- 10 kusů dlouhých kostí netopyřů odebraných před plavením sedimentů: cca 1590 BC

Nová Byčí skála

- komín U Angličana (8 kusů dlouhých kostí netopyřů, *Myotis bechsteinii*) cca 6 320 BC.

Výsledky byly zatím prezentovány na domácích a zahraničních konferencích a jsou připravovány k publikaci.

2024

Pracovní aktivita se po novém roce rozeběhla na několika pracovištích, včetně přípravy jeskyně na DOD. Zásadní zlom nastal 21.6, kdy mohutná vichřice vyvrátila několik stromů, které těžce poškodily základnu skupiny. Další katastrofická událost nastala dne 14.9, kdy podlouhotrvajících deštích postihla jeskyni velká povodeň, a došlo k zatopení Šenkova sifonu. Odstraňování následných škod se dělo na úkor speleologických prací a z tohoto důvodu jsou speleologické postupy jenom malého rozsahu.

Průzkumné práce

Šenkův sifon

Hladina vody se udržuje na minimálním stavu. Speleologické akce neprobíhaly. Opravy elektroinstalace a čerpadel.

Májová jeskyně - Ďáblův dóm - Jezírko ve Vodním světě bylo vystrojeno žebříkem a lanovým traverzem pro umožnění sestupu speleopotápěče. Tento průzkum se zatím neuskutečnil, ale předpokládá se souvislost jezírka s aktivním tokem Jedovnického potoka v sífonech mezi Májovou jeskyní a Domem ticha v Barové jeskyni.

Hlinité síně - V koncové části Hlinitých síní se intenzivně pracovalo v koncové části na odstranění suťového kužele, který v minulosti vypadl z komína ve vstupu do Kočárové chodby a znemožňoval další postup ve směru pokračování Hlinitých síní. Předpokládá se napojení na aktivní tok a pravděpodobně také na Větrný tunel ze Svozilovy jeskyně.

Svozilova jeskyně - V Komínkové chodbě nebylo možno pokračovat v pracích z důvodu velké transportní výškydopravovaných sedimentů a nejasného směru pokračování Komínkové chodby. Těžiště prací se přesunulo do Větrné ho tunelu, kde se odtěžovaly sedimenty v nejnižší části chodby. Bylo při tom nutno opravovat čerpadlo, rozvaděč a rekonstruovat ovládací linku tlakového čerpadla do Hlinitých síní. Intenzivní práce ve Větrném tunelu dočasně přerušila Větrná smršť, která zasáhla oblast Byčí skály dne 21. 6. 2024.

Chodba brněnských jeskyňářů - Jednička - Jezírko na konci chodby bylo několikrát napouštěno vodou ze Šenkova sifonu, při současném sledování hladin jezírek po celé jeskyni v úrovni freatické vody. Po několika pokusech je prokázáno, že zvýšení hladiny vody v Jedničce ovlivňuje hladinu vody v Prstu, ve studni v Busgangu a studni u Mořského oka. Jedná se o propojení ve freatické zóně pod úrovní Hlavní chodby.

Mořské oko - Uprostřed chodby Mořského oka se nachází odbočující chodbička vyplněná šterky říčního původu. Cílem sondáže bylo odhalit celkový profil chodby na skalní dno. Sonda klesala pod hladinu vody a skalního dna nebylo dosaženo. Bylo ale zjištěno, že chodba je většího profilu, pro speleologa průlezná a po odčerpání vody nabízí zajímavé a bezpečné pracoviště pro začínající jeskyňáře.

Bohlerova chodba - Uskutečnilo se několik menších akcí v koncové části chodby, s perspektivou napojení chodby na systém chodeb Horní manganové. Z důvodu krajně obtížného transportu sedimentů se práce zastavily.

Úterní dóm - Kopaná sonda při stěně dómu odhalila profil sedimentů. Jílovito písčité vrstvy s podílem kulmských valounů. Přítomnost kulmských šterků naznačuje možnost napojení Úterního dómu na systém Skalního zámku. Další práce zde nepokračovaly.

Paleontologický výzkum Barové jeskyně

V Barové jeskyni pokračovaly práce na prohlubování sondy v Předsíni. Sonda zatím nedosáhla neporušených vrstev sedimentů. Dosavadní profil sondy je ve starých navážkách po našich předchůdcích. Pracovalo se také na údržbě kostních profilů mezi propastí I a 2. Uskutečnilo se celkem 12 akcí.

Ostatní akce skupiny

- Skupina se podílí na pravidelném sčítání netopyrů v jeskyních Křtinského údolí, které proběhlo ve dnech 24.2 a 25.2.
- V červnu proběhly velmi úspěšné Dny otevřených dveří.
- Mapování K3B, Svozilka, Prolomená.
- Sledování teplotních anomálií citlivou termokamerou.
- Úpravy cest na flavní chodbě. Rozsáhlý úklid Před síně a oprava elektroinstalace osvětlení pro akci 00D.
- 21. 6. v pátek večer vichřice porážející stromy, které padly na střechnu základny a těžce ji poškodily. Následovalo několik měsíců oprav a rekonstrukce základny.
- 14.9 zasáhla jeskyni mohutná povodeň. Došlo k zatopení Šenkova sifonu a vstupních partií spodního vchodu. Došlo k poškození elektroinstalace a Šenkův sifon bylo nutno čerpat náhradním čerpadlem přes hadicovou linku ven před jeskyni. Po proniknutí za Šenkův sifon zjišťujeme rozsah škod. Velké nánosy smradlavého bahna plno odpadků, hlavně plastů, mostky strženy osvětlení, rozvaděče elektroinstalace nefunkční. Pochůzně cesty zničeny. Opravy si vyžadají několik měsíců práce.

ZO ČSS 6-02 Vratíkovský kras

2021

V měsíci březnu proveden úklid odpadků v lokalitě Vratíkovského krasu. Omezení činnost v důsledku vážné epidemiologické situace. V průběhu roku pouze povrchový průzkum a rodinné pobyty na základně.

2022

V měsíci březnu proveden úklid odpadků v lokalitě Vratíkovského krasu. V průběhu roku pouze povrchový průzkum a rodinné pobyty na základně. Mapovací práce. 2 x expedice do Slovinska.

2023

V měsíci březnu proveden tradiční úklid odpadků v lokalitě Vratíkovského krasu. V průběhu roku ve Vratíkovském krasu pouze povrchový průzkum, seznamování se se novými metodami mapování v podzemí a mapovací práce. Rodinné pobyty a společná setkání na základně.

Naši členové Eva a Robert Šamonilovi se dále podíleli na:

- spolupráci se speleologickou skupinu Stážovské vrchy,
- exploraci jeskyně Četníkova svatba a Jánošíkova, ve Strážovských vrších,
- spolupráci na paleontologickém průzkumu v jeskyni Pružinská dúpna jaskyňa,
- dále na, sčítání netopýrů v jeskyni Býčí skála,
- paleontologickém průzkumu v jeskyni Barová,
- spolupráci s Muzeem Blanenska na Paleokempu v jeskyni Michálka
- navázali spolupráci se Švýcarskými jeskyňáři a exploarace jeskyní v masivu Stockhorn,
- spolupráce při archeologicko-paleontologickém průzkumu v jeskyni Kateřinská

2024

V měsíci březnu proveden tradiční úklid odpadků v lokalitě Vratíkovského krasu.

V průběhu roku ve Vratíkovském krasu pouze povrchový průzkum, seznamování se se novými metodami mapování v podzemí a mapovací práce. Rodinné pobyty a společná setkání na základně.

ZO ČSS 6-04 Rudice

Speleologická činnost

Rudické propadání - kód JESO K2301215-J-10110

V uvedeném období bylo pokračováno v přemapování jeskynního systému Rudické propadání. V současné době je jeskyně podrobně zdokumentována na trase od Vchodu RP do Balvanitého dómu. V roce 2023 bylo podrobně zdokumentována právě lokalita v Balvanitém dómu. Pokračovalo se i v mapování Komínu v Rudickém dómu. Během podzemního bivaku, který byl zřízen v Rudickém dómu, byl znovu zmapován hlavní polygon komínu.

Pokračovalo se v mapování Spodní (vodní) chodby Rudického propadání, především od stupně „Šestnáctka“ s napojením na hlavní polygon v Hugonově dómu. Dále byly zmapovány navazující chodby z povrchu, komunikující se Spodní chodbou.

K mapování použito DISTO. Na rudické plošině byly kontrolovány geodeticky zaměřené vchody a vstupy všech důležitých lokalit souvisejících s jeskyní Rudické propadání.

Proběhla oprava telefonního spojení z povrchu s podzemím vrtem v Tipečku - celý rok 2022 byl telefon odpojen z důvodu rekonstrukce povrchového připojení NN k vrtu Tipeček Svazkem VaK (Vodárenskou a.s.).

Došlo i na výměnu letitého a poškozeného žebře v Hugonovu dómu z důvodu bezpečnosti. Byly uskutečněny 4 akce a žebř byl seskládán z 6 dílů (s povrchovou úpravou žárově zinkování) o celkové výšce 18m, ukotven. Původní žebř bylo nutno rozřezat a transportovat na povrch.

V roce 2024 proběhly jeskyní Rudické propadání lokální povodně ve dvou dekadách. Dlouhodobý vysoký stav podzemních vod neumožňoval vstup do jeskyně a následně množství vody výrazně změnilo profily chodem odnosem sedimentů a došlo i k poškození technického vybavení pro průstup jeskyní jako jsou například lanové přechody atd. Aktivity byly zaměřeny především na zajištění opětovného bezpečného průstup hlavním řečištěm jeskyně.

V roce 2024 se uskutečnila příprava instalace nového žebře „U Klády“ a „Lomený stupeň“ v Horní chodbě Rudického propadání. Stávající stav vykazuje vážná poškození z důvodu koroze. Nové díly žebře budou opět žárově zinkovány a nebude již prováděna žádná jiná povrchová úprava.

Propast Tumperk – kód JESO K2301215-J-10011

Propast Tumperk – propad komunikace na křížení ulice Tumperské a Třetí v obci Rudice z roku 2010. V roce 2011 bylo zažádáno povolení výjimky na výzkum. Cílem je propojení propasti Tumperk s komínem v Rudickém dómu a zajistit tak možnost přívodu elektrické energie pro čerpací pokusy v „Přítoku staré řeky“.

V období 2021-2024 pokračovaly otvírkové činnosti. Postoupilo se o několik dalších metrů, postup je zatím omezen úzkým profilem volné chodby a postup komplikuje složitý transport vytěženého materiálu na povrch.

V 2024 hloubka propasti Tumperek dosahovala 57 m při celkové délce polygonu 110 m. Další postup komplikuje složitý transport vytěženého materiálu na povrch.

Po zmapování komínu nad Rudickým dómem a vyhodnocení souvztažnosti obou systémů byly dopočítány následující hodnoty:

- vertikální vzdálenost koncových bodů 40,6 m.
- horizontální vzdálenost koncových bodů 24,3 m.
- teoretická hloubka propasti po propojení 179 m.

V průběhu otvírkové činnosti bylo propojení obou jeskyní 2x prokázáno vodním experimentem.

Závrt U Křížku – kód JESO K2301215-Z-00035

Po obdržení výjimky pro otvírkové práce v roce 2024 v lokalitě Závrt U Křížku prozatím proběhly přípravné činnosti na otvírkové práce (barvicí experiment) a pozorovací činnost v souvislosti s přítokem Staré řeky v jeskyni Rudické propadání.

Jeskyně Závrt pod Kovárnou (Propadání Pod Kovárnou) – kód JESO K2301215-H-00005

V období 2021 - 2024 v Závrtu pod Kovárnou probíhala kontrolní činnost a bylo instalováno kotvení do vstupních partií jeskyně, která v současnosti slouží jako odlehčovací komora kanalizačního jednotného systému obce.

Závrt Krchůvek – kód JESO K2301215-J-10160

V období 2021-2024 v lokalitě Závrt Krchůvek probíhala kontrolní a udržovací činnost z důvodu zvýšené koncentrace CO₂, především v nižších úrovních jeskyně.

Závrt U Skalky - kód JESO

V období 2021 – 2023 se v Závrtu U Skalky uskutečnilo několik badacích resp. otvírkových akcí, ale z důvodu současné neperspektivy lokality byl výzkum v roce 2023 ukončen a lokalita byla do původního stavu.

Exkurzní a expediční činnost

Členové ČSS ZO 6-04 Rudice se v období 2021-2024 účastnili speleologických expedicí a mezinárodních jeskyňářských setkání:

ECRA meeting: 2021 Ramales de la Victoria, Cantabria, Španělsko, 2023 Mira de Aire v Portugalsku a 2024 Mostar, Bosna a Hercegovina

Účast na expedici Rača, Gruzie 2021 pořádanou jeskyňáři z Bozkova, expedice Xibalba 2023 na mexickém poloostrově Yucatán, účast na expedici České speleologické společnosti a Geologického ústavu Akademie věd ČR v čínské provincii Shaanxi v roce 2024. Dále se členové rudické skupiny účastnili exkurzí do krasové oblasti Šlovinska a Jaskyniarských týždňov na Slovensku

Ostatní činnost

V termínu 24.9. – 2.10. 2022 probíhal v Rudici 15. Mezinárodní mítink Speleologických záchranných služeb (ECRA), kterého se účastnilo více jak 150 osob s téměř 25 zemí. Členové naší skupiny se významně podíleli na organizaci celé akce a zajišťovali exkurze v jeskyních Moravského krasu (Rudické propadání, Stará Amatérská jeskyně)

V termínu 20.9. – 24.9. 2023 v rámci V. mezinárodního setkání speleologů v Moravském krasu a u příležitosti 300. výročí prvního sestupu člověka do propasti Macocha a historické rekonstrukce sestupu se členové naší skupiny se významně podíleli na organizaci akce.

Členové rudické skupiny zajišťují údržbu a čištění podzemního rezervoáru pitné vody v Tipečku v Rudickém propadání na základě smlouvy s Vodárenskou a.s. Z důvodu zachycení sedimentu byly vystavěny dvě malé zábrany (hrázky) v hlavní chodbě Tipečku a u samotného dna vrtu.

V uváděném období probíhaly exkurzní sestupy do pozemí pro veřejnost s ohledem na celkový celoroční zvýšený vodní stav.

Každoročně v rámci Dne země naše skupina spoluorganizovala úklid odpadů v NPP Rudické propadání a na Rudické plošině.

ČSS ZO 6-04 Rudice každoročně zajišťovala exkurzi do Rudického propadání v rámci Speleofóra ČSS.

V rámci každoročního zahájení turistické sezóny na Větrném mlýně v Rudici se členové ČSS 6-04 Rudice významně podíleli na organizaci obecní akce společně se SZS ČSS pro širokou veřejnost na podporu popularizace speleologie a speleologické činnosti.

Tři členové rudické skupiny jsou aktivními členy SZS ČSS.

ZO ČSS 6-05 Křtinské údolí

2021

Speleologická činnost

Jeskyně Stará Drátenická, EČJ 1112, JESO K2301216-J-11120 - Provádění fotodokumentace. Kontrola uzávěry a čistoty v přístupných částech jeskyně. Zajištění jarního sčítání netopýrů

Jeskyně Mariánská, EČJ 1116, JESO K2301216-J-11160 - Provádění fotodokumentace. Kontrola uzávěry a čistoty okolí. Zajištění jarního sčítání netopýrů.

Jeskyně Čertova díra, EČJ 1117, JESO K2301216-J-11170 a **Jeskyně Nová Drátenická**, EČJ 1119, JESO K2301216-J-11190 - V roce 2021 se dále intenzivně pracovalo v jeskyni Nová Drátenická v části Narozeninová v pokračování prolongací a zajištění vertikálních cest nově objevených prostor z roku 2020. Odhadovaná délka nově prozkoumaných prostor je cca 260 metrů. Proběhlo 25 pracovních akcí v jeskyni Nová Drátenická - Narozeninová. 6. 6 2021 byl dokončen prostup na dno 3. propasti (hloubka 35metrů) v lokalitě Štěpánská chodba, Srnčí hřbet, ve spodních patrech ND za Burkhardtovyn sifonem a zajištěna žebří. Na dně 3.p náznak pokračování chodby Z směrem, který je zahliněný a bude prověřena perspektiva dalšího pokračování. V propasti č.5 bylo nainstalované pevné žebře do hloubky 22metrů (celková hloubka cca 40 metrů), V komínu u propasti č. 5 byla objevena odbočka o délce cca 10 metrů s výzdobou. Byl zahájen průzkum 2. propasti. Úzká prostora pokračuje od ústí ve sklonu 60° do hloubky cca 5 metrů, odkud pokračuje kolmo dolů. Hloubka a rozměry prozatím nezjištěny. Aktuální délka prostoru je 8 metrů. Byla provedena výměna řetězového žebříku ve Vstupní propustce (3,5 metru). Seznámení s nově objevenými prostory Agenturu CHKO. Provedená kontrola sedimentů a geologických poměrů geologickou službou. Mapování nově nalezených prostor v jeskyni Nová Drátenická – Narozeninová prováděno průběžně. Současně se provádí video záznamu a fotodokumentace nově nalezených prostor. Zajištění jarního sčítání netopýrů. Nejhezčí část nových prostor ND Narozeninové (18metrů dlouhá chodba) pojmenovaná na počest Mirka Kubeše - GALERIE MIRKA KUBEŠE.

Jeskyně Výpustek, EČJ 1131, JESO K2301216-J-11310 - Proběhlo 6 pracovních akcí. Provádění těžby sutí z 3. propasti. 25. 7. obhlídka perspektivní lokality v Nízké chodbě a provedena fotodokumentace. Čištění zámků. Jarní sčítání netopýrů.

Jeskyně Kanibalka, EČJ 1142, JESO K2301216-J-11420, **Jeskyně Jestřábí skála**, EČJ 1143, JESO K2301216-J-11430 - Proběhla 1 pracovní akce. Zajištění jarního sčítání netopýrů.

Ostatní činnost

- Uspořádání exkurzí pro členy ČSS do jeskyní Nové Drátenické, Čertovy díry, Mariánská
- Uspořádání exkurze pro zaměstnance MO ČR – jeskyně Stará Drátenická, jeskyně Výpustek
- Uspořádání exkurzí pro členy ČSS a Správy jeskyní Výpustek do Salmova Výpustku
- Prezentace nových prostor ND – Narozeninová Agentuře CHKO 24. 2.
- Prezentace a odběr sedimentů v nových prostorách ND - Narozeninová ČGS
- Setkání členů ZO 6-05 s prezentací současné i minulé činnosti, ve Křtinách na zahradě Duška Pavla.

2022

Speleologická činnost

Jeskyně Stará Drátenická, EČJ 1112, JESO K2301216-J-11120 - Foto dokumentace. Zajištění jarního sčítání netopýrů 26. 2.

Jeskyně Mariánská, EČJ 1116, JESO K2301216-J-11160 - Foto dokumentace. Kontrola uzávěry a čistoty okolí. Zajištění jarního sčítání netopýrů 26. 2. Prohlídky a exkurze.

Jeskyně Čertova díra, EČJ 1117, JESO K2301216-J-11170 - Kontrola vstupní uzávěry. Mapování. Foto dokumentace. Prohlídky a exkurze.

Jeskyně Nová Drátenická, EČJ 1119, JESO K2301216-J-11190 - V roce 2022 bylo uspořádáno 29 pracovních akcí. Mapování. Foto dokumentace. Provedení úklidu spodních pater v Jižní a Severní síni. Prohlídky a exkurze. Radarová měření na povrchu a průzkum virgulí.

Hlavní pracovní činnost se soustředila do oblasti nových prostor v části ND- Narozeninová. Zde probíhá zjišťování a průzkum nových prostor, zajišťování vertikálních cest, mapování a foto dokumentace. Pokračovalo se v průzkumu 2. propasti, ve které se podařilo prokopat od ústí ve sklonu 60° přibližně do hloubky 10 metrů (20. 3.), po překonání „špuntu“, 3 metry nad současným dosaženým dnem. Zde se prostora větví do několika vertikálních směrů. Jednak pokračuje několika úzkými souběžnými trhlinami kolmo dolů a komínkem o průměru 90 cm kolmo vzhůru, který po 5 metrech ústí v puklinovité prostoře orientované J-Z, šíře 50 cm, délky 7 metrů a výšky 4 metry, která se jeví neperspektivní. Ve svém jižním pokračování se puklina uzavírá bez náznaku dalšího pokračování a ve svém severním konci puklina stoupá do oblasti chodby U jezírka, v ose prostor Cyrilo Metodějského dómu. Perspektivní je zjištěné pouze pokračování v hlavní ose propasti kolmo dolů. V propasti pěkná krápníková výzdoba.

V Křížové chodbě v Severním koutě bylo dne 15. 8. nalezeno pokračování chodby v severním směru. Vstupní část nazvaná Pražská odbočka se po 2 metrech horizontálně větví. Levá větev má délku 7 metrů a v koncové části se nachází překrásná sněhově bílá až průhledná výzdoba na stěnách i na podlaze, kde tvoří sintrové kaskády, které na konci tvoří miniaturní jezírko. Pravá část vstupní chodby pokračuje v mírně esovitě prohnuté chodbičce, která ve vzdálenosti 7 metrů od vstupu ústí do zahliněné síňky odhadovaných rozměrů 3 x 7 metrů. Hlína vyplňuje síňku do výše 25 cm od stropu. Strop síňky je ozdobený bílými nátěky sintrové hmoty a drobnou průhlednou krápníkovou výzdobou. Pokračovalo se v prokopu v levé boční části síňky až do místa, kde síňka končí výklenkem s pěknou miniaturní sněhobílou výzdobou, ve které na první pohled zaujme krápníček u stropu, který má podobu malého andělíčka. Síňka U andělíčka. Zde se ukončily práce v přímém směru a začalo se s prokopáváním chodbičky, která ze Síňky U andělíčka pokračuje vlevo. Zde se podařilo prostoupit do otevřené prostory, která pokračuje S směrem 7,5 metru. Prostora se po 2 metrech rozšiřuje na 70 cm a výškou 3 metry. Zde se na stěnách a stropu nachází velice pěkná výzdoba, která je tvořená vypreparovanými kalcitovými žílami na kterých jsou krápníky a záclonky z mléčné až průhledné hmoty. Dno prostory tvoří v délce 2 metrů sintrová deska, pod kterou se nyní buduje tunýlek pro další postup. Celková délka nových prostor má přibližně 25 metrů. Krásná krápníková výzdoba v koncových prostorách.

V prostoru Západního koutu Křížové chodby byla provedena 3 metrová sonda ve směru západním. Místo je perspektivní. Rychlejšímu postupu brání hlína prorostlá sintrem.

Na dně 3. propasti bylo provedeno ohledání zahliněného sifonu v oblasti Kozích hřbetů ve Štěpánské chodbě u bodu 27. Perspektiva dalšího pokračování není prozatím potvrzena. Při návštěvě místa 18. 9. byl zjištěn značný úbytek vody jednak ve Štěpánské chodbě v Burkhardtově sifónu (o $\frac{3}{4}$ metru), tak i ve směru k 5. propasti (o 2 metry).

Do celé 5. propasti byl nainstalovaný kovový žebřík. Hloubka propasti je odhadována na 42 metrů. Přibližně uprostřed propasti v 21 metrech nad dnem byla nainstalovaná plošina. Vmístech plošiny se nachází tzv. mezipatro. Zde se propast větví do různých směrů. Ke dnu pokračuje několik paralelních propastí, chodba se rozšiřuje do stran, které kopírují směr Chodby nad 5. propastí. Z plošiny lze také vystoupat do šikmé, 10 metrů dlouhé chodbičky, která je na konci zahliněná. Dno propasti tvoří vysoká prostora přibližně S-J směru (odhad 12x4m), do které ústí několik komínů. Jižní strana chodby je ukončena kolmou stěnou, která se vypíná do dosud neznámých prostor. U paty této stěny je jezírko rozměrů cca 4 x 3 metry a hloubky 2,5 metru. Pod hladinou jezírka je patrný oválný otvor průměru 70 cm, který dává tušit, že za stěnou chodba pokračuje. Hladina je proměnlivá a postupně mírně klesá. Menší jezírko se nachází také na opačné SV straně chodby, schované za vysokou kulisou. Přibližně 3 metry vlevo od kulisy se ve výšce 4 metrů nachází vstupní okno, kterým se v roce 2003 prostoupilo ze směru od Štěpánské chodby za Burkhardtovým sifonem. Obě jezírka jsou napájena pouze povodňovou vodou. Celá prostora dna je velice členitá a je bez krápníkové výzdoby. Neprotéká zde aktivní potok.

Nad 4. propastí byl prokopený zahliněný komínek v délce 2 metrů bez pokračování.

Ve východním konci v chodbě nad 5. propastí bylo uvolněno 5 metrů chodbičky. Práce byly ukončeny z důvodu omezení místa ukládání vytěžené hlíny.

Jeskyně Výpustek, EČJ 1131, JESO K2301216-J-11310 - Provedeno vaklizení pracovního nářadí z Nízké chodby. Jarní sčítání netopýrů.

Jeskyně Jestřábí skála, EČJ 1143, JESO K2301216-J-11430 - Proběhly 3 exkurze. Foto dokumentace. Zajištění jarního sčítání netopýrů.

Jeskyně Kanibalka, EČJ 1142, JESO K2301216-J-11420 - Zajištění jarního sčítání netopýrů.

Ostatní činnost

- Zajištění 9 exkurzí pro členy ČSS a ostatní zájemce do jeskyní Nové Drátenické, Čertovy díry, Mariánská a Jestřábí skála.
- Uspořádání výstavy velkoplošných fotografií : Křtinské údolí očima jeskyňářů 19. 3.
- Úklid Křtinského údolí 9. 4. v součinnosti z CHKO a ŠLP Křtiny.
- Přednáška o krasu v katastru obce Březina pro veřejnost v hasičce Březina 16. 6.
- Setkání členů a přátel k 66. výročí založení ZO 6-05 - ve dnech 10. - 11. 9. v Křtinách.
- V roce 2022 se uskutečnilo 50 akcí s účastí členů ZO 6-05.
- Konání 12 schůzí výboru ZO 6-05.

2023

Speleologická činnost

Jeskyně Stará Drátenická, EČJ 1112, JESO K2301216-J-11120 - Účast při jarním sčítání netopýrů.

Jeskyně Mariánská, EČJ 1116, JESO K2301216-J-11160 - Foto dokumentace. Kontrola uzávěry a čistoty okolí. Zajištění jarního sčítání netopýrů. Prohlídky a exkurze.

Jeskyně Čertova díra, EČJ 1117, JESO K2301216-J-11170 - Kontrola vstupní uzávěry. Prohlídky a exkurze.

Jeskyně Nová Drátenická, EČJ 1119, JESO K2301216-J-11190 - V roce 2023 bylo uspořádáno 29 pracovních akcí. Mapování. Foto dokumentace. Prohlídky a exkurze. Rádio majáková měření na povrchu a průzkum virgulí. Průzkum sifonu na dně P5 potápěči.

Hlavní pracovní činnost se soustředila do oblasti nových prostor v části ND- Narozeninová. Zde probíhá zjišťování a průzkum nových prostor, zajišťování vertikálních cest, mapování a foto dokumentace.

V roce 2023 byla dokončena montáž žebřů na dno P5 a prováděl se průzkum ve všech úsecích P5. V jezírku na dně propasti byl nejprve provedený průzkum pomocí vodotěsné kamery a následoval první potápěčský průzkum sifonu. Prohlídka chodeb spodního patra ND po jarní povodni. Pokračovalo se v průzkumu v Křížové chodbě, v Pražské odbočce, v chodbě U kostky. V Západním koutě bylo pokračováno v hloubení sondy.

V propasti P5 byly ukotveny poslední díly žebře. Tím se stala P5 pohodlně přístupná až na své dno. V místě lávky bylo provedeno několik průzkumů komínových odboček, při kterých došlo k nalezení nových prostor a zahliněných perspektivních míst pro další postup v jižním i severním směru. Celkem bylo nalezeno přibližně 20 m nových prostor, které jsou velice obtížně dostupné. Všechny paralelní větvení propasti směřují do již známých chodeb ve spodním patře.

Voda v jezírku u jižní slepé stěny dómu na dně P5, byla čistá a nezkalená. Provedlo se nafilmování odtokového sifonu pomocí vodotěsné kamery. Pokus byl úspěšný jen částečně. Podařilo se nafilmovat pouze vstupní část, přibližně 1,5 m. Další pokus byl znemožněn zvrženými sedimenty. Odtokový sifon má oválný tvar o přibližných rozměrech 80 x 70 cm. V době filmování byla hloubka vody v jezírku 2,5 m.

V pátek 15. 4. nastala v širokém okolí průtrž mračen, se srážkovým úhrnem víc jak 80 mm. Nastal vysoký stav vody v Křtinském potoce. Potok byl místy vylitý na okolní louky. Pod hájenkou u Křtin i na louky pod Jestřábí skálou.

Zvýšený stav vody měl vliv i na spodní vody v Nové Drátenické. V řečišti v Severní síni byla hladina nad koridorem řečiště. Při tomto zvýšeném stavu vnikala voda do povodňového řečiště, které se nachází v Jižní síni za Mramorkou. Dále přes Burkhardtův sifon, Štěpánskou chodbou, až do prostor nacházející se pod P5. Po opadnutí přívalových vod se hladina jezírka v P5 zvedla o 2 m. Nyní je hloubka jezírka stabilní a má hloubku 4,5 m.

Přátelé, speleo potápěči Radka a Igor Černý si prohlédli jezero pod P5 a souhlasili s průzkumem sifonu. Prostora na dně P5 byla při objevu v roce 2004 pojmenována dóm Kde nic není. Dne 3. 8. proběhlo potápění. Radce Černé se podařilo prostoupit sifonem do vzdálenosti 4 m. Oválný profil chodby se v 4 m mírně stáčí nahoru a současně se chodba zužuje na 60 cm. Dno chodby se nachází v sedimentech, bylo možné zahlédnout další pokračování chodby, než se stala voda silně zakalená. Při proplavání se jemné sedimenty zvržily a viditelnost byla nulová. Pro další prostup bude nutné zajistit menší kyslíkové lahve. Zajímavostí je „límeč“ bílých vápenců, odhadnuté šířky 20 cm, který se nachází ve stropu chodby. Záložním potápěčem byl Igor Černý a doprovod tvořilo 9 osob.

Práce pokračovaly také v Křížové chodbě, v Pražské odbočce, v chodbičce U kostky. V sedimentech se podařilo prohloubit vstupní úžinu vedoucí ze síňky U andělíčka do chodby U kostky a tím chodbu pohodlně zpřístupnit.

Uprostřed 1 m široké chodby U kostky se nalézá bělostná sintrová deska se zajímavým sintrovým útvarem, který připomíná kostku cukru. V místech nad sintrovou deskou se na stěnách chodby nalézají zajímavé kalcitové útvary ve tvaru velkých šupin. Jsou to slabé žíly bílých krystalických kalcitů, vypreparovaných z měkké šedé hmoty vápenců. Žilky a stěny chodby jsou pokryty bělostnou sintrovou hmotou. Tento druh výzdoby se jinde v jeskyni nenachází. Strop vstupní části chodby končí puklinami ve výšce 3 m.

Pokračování v průzkumu bylo vedeno vykopáním sedimentů pod sintrovou deskou, délky 1,5 m, za kterou se strop snižuje na pouhých 0,5 m nad sedimenty. Chodba má na svém konci neprůlezný komínek se sintrovými povlaky a miniaturní průhledný sintrový útvar Ježeček. Spodní část chodby je na svém konci opět plně ucpaná sedimenty. V sedimentech se nalézaly zbytky sintrových vrstev a chodba mění směr do větší hloubky. Celková délka chodby U kostky je nyní přibližně 13 m. Na dalším postupu se aktivně pracuje. Délka chodeb v Severním koutě v Pražské odbočce dosahuje délky 37 m.

V Západním koutě se příležitostně pokračovalo v sondě v západním směru. Délka sondy je 5 m.

Jeskyně Výpustek, EČJ 1131, JESO K2301216-J-11310 – 9. propast, spodní patra - Proběhly dvě informační prohlídky spodního patra a kontrola 9. propasti. Jarní sčítání netopýrů.

Jeskyně Jestřábí skála, EČJ 1143, JESO K2301216-J-11430 - Proběhla 1 exkurze. Foto dokumentace. Zajištění jarního sčítání netopýrů.

Jeskyně Kanibalka, EČJ 1142, JESO K2301216-J-11420 - Účast při jarním sčítání netopýrů

Ostatní činnost

- Zajištění 15 exkurzí pro členy ČSS a ostatní zájemce do jeskyní Nové Drátenické, Čertovy díry, Mariánská, Výpustek, Jestřabí skála, Silvestrovky, Vokounka.
- Úklid Křtinského údolí v součinnosti z AOPK CHKO MK a ŠLP Křtiny.
- Uspořádání výstavy fotografií - Kouzelná zákoutí jeskyně Nová Drátenická.
- Setkání členů a přátel ZO 6-05 ve Křtinách.
- Beseda o vápenictví pro veřejnost v hasičce Březina.
- Exkurze do Býčí skály a Královy jeskyně v Tišnově.
- Mikulášská besídka na zámku ve Křtinách.
- Konání 8 schůzí výboru ZO 6-05.
- V roce 2023 se uskutečnilo 61 akcí s účastí členů ZO 6-05.

2024

Speleologická činnost

Jeskyně Stará Drátenická, EČJ 1112, JESO K2301216-J-11120 - Účast při jarním sčítání netopýrů. Prohlídka a exkurze přístupné části jeskyně u Sluňáku

Jeskyně Mariánská, EČJ 1116, JESO K2301216-J-11160 - Kontrola uzávěry a čistoty okolí. Zajištění jarního sčítání netopýrů. Prohlídka a exkurze. V roce 2024 bylo uspořádáno 20 pracovních akcí. Foto dokumentace. Rádio-majáková měření na povrchu. Odstranění spadného stromu ze vchodu do jeskyně.

Hlavní pracovní činnost se soustředila do oblasti v koncové části jeskyně – tzv. Lichensteinské jeskyně a přímého pokračování.

Mariánská jeskyně se nalézá v lokalitě, která je mnoho násobně tektonicky narušená. Vrchní patro Mariánské jeskyně tvoří tunelovitá Mariánská chodba, která tvořila hlavní řečiště původního aktivního toku. Jeskyně má pokračování v chodbě pod schody v tzv. Lichensteinské jeskyni, která byla objevena roku 1908. Svědky na aktivní podzemní toky, jsou do dnešních dnů, zachované zkamenělé šterkové nánosy se zaoblenými velkými valouny kulmových šterků. Některé valouny mají průměr až 20 centimetrů. Mariánská chodba vrchního patra jeskyně byla následně narušena tektonickou poruchou, která provází celou chodbu v podélné ose. Tato porucha propouštěla vody a aktivovala vznik spodního patra. Vrchní a spodní patro jeskyně je propojeno mnoha propastmi, do kterých byla postupně splavena většina původních jeskynních sedimentů vrchního patra. Mnoho neperspektivních propastí byla zasypána v průběhu výzkumů v 20. století.

V roce 2024 jsme zahájili aktivní průzkumem jeskyně Mariánská v chodbě pod schody v tzv. Lichensteinské jeskyni.

28. dubna jsme provedli posouzení celé situace a charakteru jeskynních prostor. Pokusy o těžbu ve zkamenělé vrstvě nebyli nijak jednoduché a lehké. Pomocí paličky a sekáče byla práce velice pomalá a vysilující.

5. května jsme zaměřili koncové prostory jeskyně radiomajákem na povrch. Charakter chodby vrchního patra se nezměnil a v koncové části zůstal stejný, tak jsme se utvrdili v rozhodnutí pokračovat v ose chodby.

12. května jsme pokračovali v probíjení zkamenělých vrstev pomocí velkého aku-kladiva. Velkým překvapením bylo pro všechny přítomné, že tvrdé sedimenty zakrátko skočily a nahradily je jílovito písčité měkké sedimenty. V měkkých sedimentech se občas nacházely „cicváry“. Toho dne jsme se probili do vzdálenosti jednoho metru. To dávalo velkou naději a optimismus pro další pokračování v práci.

19. května jsme již prostoupili do vzdálenosti dvou metrů. Sedimenty tvoří vodorovné slabé lamelovité vrstvení různých odstínů světle hnědé barvy.

26. května nás navštívil přítel Jan Mrázek, který po prohlídce jeskyně a obhlédnutí výsledků naší práce, konstatoval, že je nyní lokalita velice nadějná. Po dvou hodinách práce, téhož dne, jsme se prokopali, ve vzdálenost 2,5 metru od počátku, do volných prostor stropního korýtko s pěknou krápníkovou výzdobou. U stropu bylo možné nahlédnout do vzdálenosti 3 metrů volné podstropní prostory. Což nás potěšilo.

Tím, že byly sedimenty měkké s občasným výskytem ztvrdlých hlín, pokračovaly práce rychleji.

Již 16. června jsme se prokopali do vzdálenosti 6 metrů. Chodba má rozměry: výška 1,2 metru a šířky přibližně 0,9 metru. Na dno chodby byly položeny pásy pevného linolea. Transport hlíny se prováděl pomocí kanystru, do kterého byly vkládány kyble s nakopanou hlínou. Kanystry se tahaly pomocí lana.

Od konce května jsme se potýkali s velkým přívalem vody. Voda přitékala na čelbě a potůčkem protékala celou chodbou. I ze stropu jeskyně „přšlo“ z každého výčnělku a brčka.

23. června, ve vzdálenosti 6 metrů od vchodu, se chodba začala stáčet doleva. V práci nám zavazela boční skalní „pupek“, který byl šetrně odstraněn a mohlo se pokračovat v práci.

28. červenec byl dnem již většího objevu. Ve vzdálenosti necelých 8 metrů od vchodu jsme se u stropu chodby prohrabali do volné prostoty. Sínka je oválná v ose chodby, délky 5 metrů a šířky necelé 2 metry. Nad pravou boční stěnou je komín 12 metrů vysoký. Celá prostora má pěknou krápníkovou výzdobu. Na podlaze síně byly popadané krápníky a výzdoba, která byla pokryta perličkovou výzdobou skapu. Do komínu se nelezlo. Jednak by se zašpinila výzdoba a následně bylo zjištěno, že nemá pokračování a ve výšce 12 metrů se uzavírá.

V srpnu a v září byl provedený ½ metru hluboký prokop síně na protější konec, kde je pokračování chodby. Výzdoba z místa prokopu byla přesunuta na bok síně.

6. října byly do výkopu položeny pásy linolea a provedena zkouška transportu vykopané zeminy. Chodba byla prodloužena o ½ metru a bylo možné nahlédnout do pokračování chodby do vzdálenosti 3 metry.

Celková délka nové chodby je 17 metrů a 12 metrů vysoký komín.

Jeskyně Čertova díra, EČJ 1117, JESO K2301216-J-11170 - Kontrola vstupní uzávěry. Prohlídka a exkurze.

Jeskyně Nová Drátenická, EČJ 1119, JESO K2301216-J-11190 - V roce 2024 bylo uspořádáno 12 pracovních akcí. Mapování. Foto dokumentace. Prohlídka a exkurze. Průzkum virgulí.

Hlavní pracovní činnost se soustředila do oblasti nových prostor v části ND - Narozeninová. Zde probíhá průzkum v koncových částech a foto dokumentace.

V roce 2024 proběhly prohlídky chodeb spodního patra ND po jarní povodních. Pokračovalo se v průzkumu v Křížové chodbě, v Pražské odbočce, v chodbě U kostky. V Západním koutě v Galerii Miroslava Kubeše se pokračovalo v uvolňování výplně chodbičky. Průzkum komínů v oblasti 5. propasti a na dně 2. propasti.

Většinu roku 2024 byl zvýšený stav vody ve Křtinském potoce, což se projevilo i ve spodním patře jeskyně.

V propasti P5 se trvale ustálila hladina jezírka těsně pod položeným žebříkem nad hladinou vody. Hloubka vody je přibližně 4,5 metrů. Při letní povodni vystoupala voda až o 5 metrů nad hladinu. Po opadnutí povodňových stavů se hladina ustálila na předchozí úrovni.

V P5 byly z plošiny prozkoumány 2 paralelní komíny a částečně vystrojené lanem. Prostup v západním směru se nezdařil. Komíny a P5 byly následně vyčištěny od vytěženého materiálu. Na dně P5 proběhl úklid hlinito-jílovitých sedimentů.

Byla provedena kontrola stavu vody v Čertové díře a v Zatajené chodbě. Stav vody byly v normálu. Rošty, které voda odnesla byly vráceny na původní místa v řečišti.

Mramorová chodba je neprůchodná. Voda sahá nad holínky.

V odtokové Strýčkově štoli u Mramorky voda klesla do normálu a dno bylo pokryté vrstvou řídkého bláta. Odtokový sifon na konci štoly propouští. Hladina vody u sifonu je 10 centimetrů pod úrovní podlahy. Odtoková Strýčkova štola, která byla laicky zaměřena, má délku 37 metrů.

Práce pokračovaly také v Křížové chodbě, v Pražské odbočce, v chodbě U kostky. Zde při pokračování výkopů práce nečekaně ukončila skalní stěna a při metrovém podkopání nedošlo k nalezení náznaku pokračování chodby ve stejném profilu. Směrem dolů se prostora zúžila. Práce byly dočasně přerušeny. Vytěžený materiál uložený v Křížové chodbě byl přesunutý do Úzké chodby a chodba se stala pohodlně průchozí k chodbě Nad 5. propastí. Také se započalo s hloubením v sínce U andělíčka, které se zdá být perspektivní pro další pokračování chodeb.

V Západním koutě se příležitostně pokračovalo v sondě v západním směru. Délka sondy je 5,5 metru. Sedimenty jsou stále velice tvrdé, jsou zde sintrem nasycené hlíny, které se v pravé části čelby pozvolna mění v měkké jílovité sedimenty. Zde je naděje na možný snadnější postup.

Dno P2 bylo prohloubeno o ½ metru. Prostor pokračuje kolmo dolů a je na hranici prolezení. Bude nutné alespoň částečné rozšíření.

Odhadnutá délka nových prostor Nové Drátenické – Narozeninové nalezená v letech 2020 až 2024 je cca 350 metrů.

Jeskyně Výпустek, EČJ 1131, JESO K2301216-J-11310 – 9. propast, spodní patra - Proběhla prohlídka spodního patra a kontrola 9. Propasti. Účast při jarním sčítání netopýrů v prostorách Výпустku.

Po celý rok 2024 byl zvýšený stav spodních vod, který brání v pohybu ve spodních patrech.

13. října byla provedena kontrola P3 a P9 s řečištěm.

V P3 bylo zjištěno, že i při vysokých stavech vody v letech 2023 a 2024 nevystoupala hladina spodních vod do úrovně vytěženého dna propasti. Suť je zde čistá bez nánosů a suchá. Došlo k menšímu sesedání lomového materiálu.

Pod P9 byla spodní upravená část okolí vstupu do řečiště zanesená silnou, až 20 cm, vrstvou řídkého bláta. Stav vody v potoce byl vyšší a zabránil v přesunu do koncových částí na přítoku a odtoku pod P3. Byla pořízená fotodokumentace prostor.

Jeskyně Jestřábí skála, EČJ 1143, JESO K2301216-J-11430 - Proběhla 1 exkurze pro hosty. Foto dokumentace a zaměření plechových uzávěr pro plánování opravy. Zajištění jarního sčítání netopýrů.

Jeskyně Kanibalka, EČJ 1142, JESO K2301216-J-11420 - Účast při jarním sčítání netopýrů. Proběhla 1 exkurze pro hosty. Následné stažení jisticího lana z propasti Studna.

Ostatní činnost

- Uspořádáno 8 exkurzí do jeskyní v zájmové oblasti pro členy a hosty ZO 6-05 (Nová Drátenická, Stará Drátenická, Mariánská, Čertova díra, Výпустek, Jestřábí skála, Kanibalka a jeskyně ve Vaječnicku).
- Spoluráce při cvičení SZS vyprošťování zraněného z Nové Drátenické .
- Úklid Křtinského údolí v součinnosti z AOPK CHKO MK, ŠLP Křtiny, Býčí skála.
- Exkurze do jeskyní Kostelík, Býčí skála a Barová pro rodinné příslušníky ZO.
- Uspořádání přednášky a výstavy ve Křtinách-Drátenická a další jeskyně Křtinského údolí.
- Uspořádání výstavy v Tuřanech: Co vidí jen oči jeskyňářů.
- Uspořádání výstavy fotografií: Klenot nad Zatajenou chodbou Pyžamové dómy.
- Uspořádání besedy s panem Slezákem: Jeskyňáři, geologie a perspektivy průzkumu jeskyní ve Křtinském údolí.
- Setkání členů a přátel ZO 6-05 ve Křtinách.
- Mikulášská besídka pro členy a přátele ZO.
- Konání 8 schůzí výboru ZO 6-05.
- V roce 2024 se uskutečnilo 49 akcí s účastí členů ZO 6-05, Křtinské údolí.

ZO ČSS 6-06 Vilémovická

2021

Vilémovské propadání:

- Průzkum stropu Rotundy - vylezeno okno ve stropě
- Vystrojení komínu v Rotundě - zjištěn malý komín, vršek uzavřen sintrem
- Kontrola a údržba elektrické instalace
- Kopání propádky ve "Velkém dómu"
- Otevírání propadu v závalu u polygonálního bodu č. 73, zatím odkrytá malá prostora s popravenými valouny a štěrkem

Daňkův žlíbek:

- Kontrola lokality a uzávěry

Kajetánův závrt:

- Oprava výdřevy
- Nové lano místo lanového žebříku "U Vodopádu"
- Odstraněn zasintrovaný komín v chodbě "Nad Vodopádem", za koncovým polygonálním bodem č. 169 je chodba neprostupná a částečně zaplněná vodou, blátem a pískem. Zde uvažujeme o svedení části vody z přítoku do této chodby a odplavení nánosů.

2022

Vilémovské propadání:

- Kontrola a údržba elektrické instalace
- Kopání propásky ve "Velkém dómu"
- Kopání nové šachty u polygonálního bodu č. 73

Daňkův žlíbek:

- Kontrola lokality a uzávěry
- Oprava výdřevy

Kajetánův závrt:

- Oprava výdřevy

2023

Vilémovské propadání:

- Kontrola a údržba elektrické instalace
- Kopání propásky ve "Velkém dómu"
- Pokračování výzkumu za polygonálním bodem č. 73

Daňkův žlíbek:

- Kontrola lokality a uzávěry
- Oprava výdřevy
- Vyčištění závrtu od odpadků

Kajetánův závrt:

- Oprava výdřevy
- Vyčištění závrtu a okolí

2024

Vilémovické propadání:

Na začátku roku práce ve Spodní chodbě pod Přístupovou chodbou /do Nových prostor/, kopání sondy, zde nás brzdí/zastavila se voda se stálou hladinou. Po červnových záplavách poničen vstup do samotné jeskyně. Došlo k přetečení rybníka a jelikož je vstup nejnižší místo, vše teklo vstupní šachtou. Kolem skruží byl odnesen materiál+ za vstupen vyřícený komín. Při následné akci byl doplněn materiál kamením a šterkem, cca 2m3. Pod skruží je jeskyně ve špatném stavu. Přístupová chodba do Nových prostor byla zatopena, při následné akci voda vyčerpána. Sonda do Nových prostor je částečně zavalena proniklou vodou.

Daňkův žlíbek:

Začátkem roku zpřístupněna lany stoupající větev k Vodopádu, vylezeny komíny nad Vodopádem. Provedené mapování celé jeskyně pomocí DistaBLE. Po červnové a zářiové povodni odneseny kameny 2-3 kg dolů do Rotundy od samotného vchodu. U vstupu pod skuří vznikly velké dutiny, provizorně zapaženo. Cca 10 m od vstupu zůstal velký blok pouze zaklíněný o skálu, opět malé kameny zmizely. Blok zabezpečen a místo zapaženo. Všechny tyto kameny proletěly Centrální propastí, kde jsou poničené žebříky- prohnuté příčky. Při následných opravách provizorně zapaženo vstup, volný blok. Dále kolem propasti odstraněny volné kameny hrozící pádem, byly vytahány zapříčené kameny zpod žebříků. Odstraněno přesekané lano a nahrazeno novým lanem do Centrální propasti. Nad Centrální propastí vylezen malý komín, zanesen do mapy. Vedle Centrální propasti, traverzem do Staré

přítokové chodby nataženo lano a provedeno nové kotvení. Zde je nové pracoviště, ve kterém kopeme vodorovnou chodbu s nepatrným přítokem. Postup o 11 m.

Kajetánův závrt:

Kontrola lokality po povodních, zde je vše v pořádku. Vchod už byl sanován za přispění CHKO. Po povodni zjištěno nastoupání hladiny u sifonu o cca 2,5 m nad normál. Při této akci byla zachráněna malá užovka, kterou voda odnesla hluboko do jeskyně.

ZO ČSS 6-07 Tišnovský kras

2021

Králova jeskyně č. K230 06 10 J0001 - Probíhá průzkum na lokalitě Naděje, U písků a znovu se rozběhly průzkumné práce ve Vavříčkově jeskyni u Štěpánovic

Další aktivita vzhledem mimořádné epidemiologické situaci byla velmi omezena. Hlavně co se týká spolupráce s jinými organizacemi a prezentační a osvětové činnosti pro školy a veřejnost.

2022

Králova jeskyně č. K230 06 10 J0001 - **Objev Výročního dómu**

Na konci roku 2013 se začala razit „Štola naděje“. Byla směřována k předpokládané příčné poruše . Komplikace tvořily sedimenty místy vyplněné sintry, kvarcitové bloky a zvlhčené jíly.

Štola má průměrný profil 120 na 80 cm a je ražena v úrovni horního patra jeskyně. Díky tomu můžeme veškerý vytěžený materiál vyvázet ven z jeskyně. V jednom místě práci zpomalily závaly zmíněných jílu. V délce 3 metrů se z malého profilu štoly postupně vytvořila kaverna vysoká skoro 3 metry. Po neúspěchu s výdřevou, která nevydržela vlhké prostředí jsme přistoupili k zapažení lešenářskými trubkami a vlnitým plechem . Po dosažení již zmíněné poruchy jsme vyčistili komínky a zdálo se, že nemá cenu pokračovat. V roce 2019 nastal částečný útlum motivace, pokud se sešlo na akci více členů šli jsme raději kopat sondu v Tišnovském dómu, kde bylo potřeba nejméně pět osob a několikrát jsme odskočili od nudné práce v horním patře prohlubovat odtokovou cestu v dómu „U písků“ – nejnižší místo staré části. Nakonec jsme s velkým úsilím ve směru k Hrozivému dómu překonali úzkým profilem tlaky rozdrčenou horninu a pronikli ke kompaktní stěně s hliněnou výplní což nás opětovně povzbudilo k dalšímu tempu . K završení došlo po osmi letech kdy jsme se dne 18.1.2022 prokopali do krasového pokračování Královy jeskyně. Otevřela se před námi neprůlezná puklina přes kterou byly vidět v chodbičce krápníky. Tuto škvíru bylo nutné nejprve rozšířit . Jindy málo větraná čelba průkopu se rázem stala místem s prouděním dovnitř neznámého pokračování, což už dávalo předpoklad nových objevů. Dalšímu postupu bránily stropní krápníky . Bylo nutné pod nimi odtěžit směr sedimentů a rozdrčených sintrových desek, abychom se mohli alespoň proplazit . Tuto prostoru jsme nazvali „Svahová“. Po odtěžení jsme viděli vlevo nahoru malou prostůrku zvedající se do komínu a drobné pravděpodobně sesuvem někdy v minulosti poničené krápníky. V přímém směru plný zával a vpravo ostře klesající nízkou prostoru z části zahlcenou sedimenty s kameny. Asi čtyři metry daleko bylo znát, že se prostora rozšiřuje a dalo by se tam už pohybovat a jsou tam velké kamenné bloky. Po odstranění sedimentů a kamenů stanul jako první Jan Vašík ve Výročním dómu. Bylo to ve večerních hodinách 1.března 2022. Za ním se přidali Pavel Vašík, Michal Beneš, Vít Kulhánek a Pavel Bortlík. Výroční dóm je druhá největší prostora na Květnici s délkou 34 a šířkou 12 metrů . Průměrná výška se pohybuje kolem 6 m a postupně se zvedá. Krápníkové výzdobě dominují bílé sintrové náteky. Jejich šířka dosahuje 12 m a výška 8 m. Pod stěnou je nejmohutnější květnický stalagnát . Dóm má i klasickou krápníkovou výzdobu s množstvím stalaktitů a stalagmitů, ale i skoro průhledné záclony a heliktity. Prostora má několik neznámých pokračování a odboček. Po 5 m od vchodu je vstup do krásně vyzdobené prostory směřující k V. Po 10 m je zakončena nátekovou stěnou se zřejmým pokračováním k S i J. Do těchto pokračování nelze nahlédnout, aniž by se poničila výzdoba.V zadní části dómu na konci největší 1 nátekové stěny na Květnici, je svažující se pokračování k J, rovněž zarostlé bílými krápníky. Naproti k Z směřuje dolů úzký komínek. Povrch před nátekovou stěnou je vyplněn klastickými hlínami, na kterých byly nalezeny antodity. Ve střední části dómu, nad řícenými bloky jsou komíny dosahující až 12 m výšky. K SZ prostora pokračuje svahem zakončeným suťovým kuzelem. Úzkým průplazem se dostaneme k Z části zakončené závalem.

Zde je několik perspektivních možností pokračování. Navíc se nad tímto místem nachází část Hrozivého dómu. Zde se nabízí propojení. Od prací v dómu jsme zatím upustili.

Jako aktuální pracoviště jsme zvolili pokračování před vchodem do Výročního dómu.

Jsou to těsné prostory vyplněné sedimenty a kamennými bloky, evidentně související s Výročním dómem. Protože chodba „Svahová“ má větší převýšení s několika stupni a transport materiálu v kbelících by vyžadoval spolupráci spousty lidí, Pavel Vašík zkonstruoval závěsnou lanovou dráhu – Alvek. Má délku 22m, začíná u vchodu do dómu a končí u zapažení ve Štole naděje, kde se materiál překládá z kbelíků do kolečka a vyváží ven z jeskyně. Díky Alveku můžeme nadále pracovat ve 4 – 5 lidech.

Velký dík patří všem, kteří se na práci a objevu podíleli a to mimo již jmenované ještě aktivním Luboši Trtílkovi a Davidu Bednářovi, ale i Michalu Doleželovi a Pavlu Ondrískovi, kteří s námi pracovali na první etapě při budování „Štoly naděje“.

Závěr

První ohledání a zaměření přináší další informace do mozaiky řešení vývoje tohoto fenomenálního podzemí. Navíc se ukazuje, že předpoklady na základě analýz tektoniky a již známých prostor byly i v tomto případě stejně jako před objevy v roce 1989 správné. Z toho důvodu můžeme opět pokračovat v dedukcích. Jako první se přímo nabízí pokračovat přímým směrem, ale nyní již opět v krasové linii nad sestupem do dómu. Objevený dóm se nachází přímo na dislokaci, po které jsme mířili štolu a je pokračováním „Břizolitové stěny“ a „Bártovy galerie“ a pokračuje až za hřeben Květnice. Pozoruhodné je i to, že jižní konec dómu kam je spádován se blíží dalšímu výraznému křížení, které je vzdáleno „pouhých“ 30 – 35 metrů. Práce v dómu zatím nepřicházejí v úvahu, ale nabízí se teoretická možnost dostat se tam jinudy. Před objevem jsme znali čtyři příčné linie na kterých jsou vyvinuty prostory a po kterých jsme se již pohybovali. Dnes díky objevu jich známe už šest a sedmá bude již na tomto styku. Další závěry budou vyhodnoceny až po důkladném probádání celé nové podzemní oblasti. Králova jeskyně oslavila 50. výročí od objevu důstojně.

2023

Králova jeskyně č. K230 06 10 J0001

V roce 2023 probíhaly hlavně dokumentační a mapovací práce na nově objeveném Výročním dómu a ražba obchvatné štoly která nás má zavést za „síň Úžasu“ kde se předpokládá další pokračování tohoto systému. Byl proveden i akustický průzkum v pravé zadní části Výročního dómu ke se potvrdilo těsné sousedství s dómem Hrozivým. V závěru roku byl ještě proveden průzkum štěrbin vlevo pod sintrovým nátekem kde se podařilo objevit další asi 8m dlouhé pokračování Výročního dómu. Společně s touto akcí probíhal průzkum ve staré části KJ v prostoru nad Říceným dómem (beránek) kde se jeví možnost pokračování stropní části zasedimentovaného kanálu.

Koncem ledna proběhlo tradiční sčítání netopýrů.

Dne 22.-23. dubna proběhl tradiční den otevřených dveří v KJ kterého se zúčastnilo 701 osob.

Dne 2. září proběhl na základně křest knihy "Jeskyně v okolí Tišnova" kterou vydal Pavel Vašík

Dne 12. října proběhla přednáška a promítání v sále na obecním úřadu v Předklášteří týkající se krasu na hoře Květnici a seznámení veřejnosti s novými objevy.

Dne 28.října jsme obdrželi cenu města Tišnova za významný objev, za činnost v oblasti speleologie a za šíření dobrého jména města Tišnova

2024

Králova jeskyně

- Průkop do sintrového jezírka s kalcitovými krystaly
- Průzkum odboček za krápníky v Síni úžasu
- Prohrabání do komínku z chodby za Výročním dómem
- 2x vypuštění jezírka v Tišovském dómu do sondy
- Drobné pokusy o otevření cesty do j. pod Podkřížovkou
- Rozbor krystalů ze sintrového jezírka - Dymáček
- Prohloubení sondy v Řícené jeskyni a instalace měření hladiny
- Započaty práce na kanálku ve Výročním dómu
- Měření teplot na Svratce v oblasti Výtokové j.

- Rozbor prachu z Říčené j. - Dymáček
- Den otevřených dveří v KJ
- Přeměření hladiny jezírka v lomu na Dřínové
- Zahájena výroba kolejové skip dráhy pro budoucí těžbu z propásky
- Nelegální průnik do KJ (za první vrata) a pokusy o průnik do štol

Po celý rok:

- těžba ze sondy sledující kanálek na pracovišti za kalcitovým jezírkem
- práce na Michalově sondě
- filmová i foto dokumentace - Michal
- průběžný monitoring hladiny v Říčené

ZO ČSS 6-08 Dagmar

2021

Činnost na lokalitách ZO 6-08 Dagmar

propadání V Jedlích

V Jedelském propadání jsme nadále monitorovali hydrologické poměry jak na povrchu (průtok Jedelského potoka, aktivita jednotlivých ponorů), tak situaci v podzemí, v jeskyni č. 567A V Jedlích. Průtok Jedelského potoka byl odečítán na „Thomsonově“ přelivu umístěném několik desítek metrů proti proudu potoka nad ponory. Nejvíce vody bylo zaznamenáno 4. 7. (výška na přelivu 11,5 cm), průtoky po jarním tání musely být ještě větší, nebyly však odečteny. Častěji se hladina přelivu pohybovala ve výši kolem 7 cm, v říjnu a listopadu jen kolem 4 cm.

V jeskyni č. 567A V Jedlích bylo nejvíce vody pozorováno 6. 2. při oblevě, Meandrovým dómem teče voda, v Honzově chodbě padá z přítoku pod stropem vodopád a do dalších prostor za Honzovou chodbou se pro vysoký stav vody nelze dostat. O týden později je již Meandrový dóm bez vody, hladina sifonu za propastí je patrně nejvyšší, co jsme doposud pozorovali.

V červenci bylo zjištěno, že v části Honzovy chodby (ve vysoké puklině) zahloubila povodňová voda dno v délce 2 m o 20 cm. Vyčistili jsme snížené místo Honzovy chodby od naplaveného materiálu, který byl vytahán ven z jeskyně (toto místo se při vyšších vodních stavech postupně zanáší a je nutné jej jednou za čas vyčistit, aby byl zachován průlez do části jeskyně za Honzovou chodbou). Za tímto zúžením bylo při dvou akcích sondováno po směru tektoniky doleva (pracovní název „Skautská sonda“), štěrkové náplavy jsou snadno kopatelné, chodba pouští rychle, a přestože podle mapy směřuje nazpět ke známým částem jeskyně za Klíčovou dírkou, mohla by prolongace přinést nové poznatky o vývoji jeskyně, popř. i nový přístup za kritické zúžení Honzovy chodby, které se při povodňových stavech zatápí vodou.

Plazivka k sifonu je opět uzavřena náplavou jako v době objevu. Splavený štěrk jsme znovu odtěžovali, tentokrát jsme jej ale plnili do jutových pytlů, ze kterých jsme následně skládali na dně propasti hráz, která bude zachytávat splavovaný štěrk a bude bránit opakovanému zanášení odtoku. Při opětovném prostupu do 1. komory byla pozorována vzedmutá hladina sifonu odhadem o 0,5 m výš oproti běžnému stavu. Při další akci jsme se prokopali až k samotné hladině sifonu. Pokusně byl pod kálnou hladinu sifonu zasunut kopoflex, nepodařilo se jej však prostrčit nikam dál. Kopoflex byl následně zakopán do dna plazivky mezi dnem propasti a sifonem, aby odváděl vodu ze stěny propasti přímo do sifonu. V listopadu jsme se pustili do průkopu nízké odbočky před sifonem doprava, kde byla vidět nízká prostora. Výplň nízké prostory je následující: svrchu se nachází naplavené drobné částečky dřeva (pozůstatek po pozvolna klesající hladině vzedmutého sifonu), níže je vrstva hlíny, vespod je sediment písčité. Po proniknutí do této komory zjišťujeme, že odtud vede dále doprava úzký tlakový kanál, který však nakonec vyústil nazpět do plazivky před sifonem. Zároveň by tu ale mohla být i chodba vedoucí doleva, tj. směrem, kterým by bylo možné teoreticky obejít sifon, její existence může být potvrzena jen dalším vykopem. Vytěžené sedimenty byly opět napytlvány.

Ze stěny propasti po celý rok stabilně přitéká drobný cůrek vody. V tomto místě jsme 30. 10. za stěnou propasti několikrát slyšeli šum vody (podobně jako když v paneláku proudí voda v potrubí), zvuk vždy po pár desítkách vteřin ustal náhle jako při zavření kohoutku. Ze stěny propasti stále vytékal u dna slabý cůrek vody. Tento jev jsme pozorovali zatím jen při jediné akci.

Ve vstupní části Střelecké úžiny jsme zahájili výkop sondy s cílem zjistit hloubku štěrkových náplav v těchto místech, tj. v napojení Střelecké úžiny do Meandrového dómu. Po prvotním zahloubení o 0,5 m jsme pozorovali, jak do sondy zatéká drobný přítok ze stěny, voda se na dně sondy neakumuluje a ztrácí se. Při dalším zahlubování jsme v hloubce kolem 2 m narazili na šedo-modré písčité jíly. V červenci jsme zjistili, že v mezidobí do sondy muselo zatékat větší množství vody (asi z trativodu pod průlezem do Meandrového dómu), protože skalní stěna v sondě byla dočista opláchnutá. Všechna voda se vsákla do dna. Sonda byla poté ještě o 0,5 m zahloubena. Částečně bylo obnaženo skalní dno, které se prudce svažuje od Střelecké úžiny nazpět do Meandrového dómu. Při současné hloubce sondy je zřejmé, že se v tomto místě Meandrového dómu pohybujeme po štěrkových náplavách o mocnosti min. 3 m. Střelecká úžina v současné době slouží jako povodňový přepad vod od 2. ponoru do Meandrového dómu, částečně odkryté skalní dno na dně sondy svým tvarem navíc ukazuje, že i v době, kdy prostory nebyly zaneseny štěrkovou náplavou, sloužila Střelecká úžina jako přivaděč vody do Meandrového dómu.

Řešili jsme možnost otevřít nový vchod do části jeskyně zvané „Karanténa“, objevené teprve v roce 2020. Přístup do Karantény je poměrně komplikovaný, vede přes složitě vyzmáhaný zával, výdřeva navíc rychle plesniví a nový vstup by byl jednoznačně bezpečnější. Karanténa se jeví nadějně pro další postup, ale práce zde by bez nového vchodu nebyly příliš reálné. Karanténu jsme zmapovali a pomocí DistaX vynesli na povrch polohu komínku, který se nachází na konci Karantény a byl by ideálním místem pro nový vchod. Zjistili jsme, že vrch komínku je pouhých 5 m pod povrchem. Následně jsme přímo v terénu konzultovali podobu nového vchodu se zástupcem Správy CHKO MK. Po vyřízení povolení bude poloha nového vchodu ještě potvrzena radiomajákem.

Zjišťujeme, že v nedávno objevených částech jeskyně příležitostně zimují netopyři, patrně největší počet zatím zaznamenán 5. 4., kdy bylo v prostorách za Honzovou chodbou (Síň Bieleho otca, Termitišťě) napočítáno 5 netopyřů velkých.

V červenci jsme našli v průlezu do Karantény (nejnižší zablácené místo) v kaluži vody neznámého, velice tenkého, asi 15 cm dlouhého parazita. Později bylo zjištěno, že se jedná o strunovce (Nematomorpha) a byl zde pozorován i při dalších návštěvách. Do jeskyně byl nejspíš splaven z povrchu, ponory odtud nejsou daleko.

V květnu jsme jednu akci pokračovali v zabezpečení stability průlezu do Meandrového dómu. Pokračovala také práce na mapové dokumentaci jeskyně. Deponie na hraně Jedelského údolí byla rozhrnuta do lesního terénu.

jeskyně č. 567 Dagmar

Hlavní průzkumné práce byly zaměřeny do Pandemické chodby. Ta již v roce 2020 při prolongačních pracích protнула příčnou tektonickou poruchu, po které jsme dále pokračovali doprava i doleva, ale nebyla vyloučena ani varianta, že by Pandemická chodba po dalším zahloubení přímo na křižovatce chodby s puklinou mohla pokračovat dále v přímém směru.

Při dvou akcích jsme prolongovali ve směru doprava, pod stropem je puklina neprůlezně úzká a nachází se tu v sedimentu množství kamenů, směrem dolů se ale prostor rozšiřuje a v této úrovni je možné i nadále pokračovat.

Dvě menší pracovní akce se uskutečnily také ve směru doleva po puklině, bylo postoupeno o 1 m horizontálně, další postup je na hranici možností, prostor je úzký a klesá.

Nakonec jsme se rozhodli ověřit, zda chodba skutečně nepokračuje také v přímém směru a zahájili zahlubování při čelní stěně. V sedimentu je množství kamenů všech velikostí a kopání v těchto místech bylo o poznání náročnější než v dosavadním průběhu Pandemické chodby. Po několika akcích už je jisté, že tímto směrem skutečně chodba pokračuje, od křížení s tektonikou ale padá strmě dolů pod úhlem 45°. Při mnoha dalších prolongačních akcích bylo postoupeno odhadem o 5 m dál a téměř 5 m hlouběji, chodba stále strmě upadá dolů, je v celém profilu vyplněna jíly a kamením, ve dně chodby bylo místy obnaženo patrně i skalní dno. Práce zde bude dále pokračovat. Veškeré sedimenty z Pandemické chodby byly deponovány venku v lesním terénu.

Ve Druhé síni bylo provedeno čištění sintrů a zablácených stěn.

9. 5. byl ve Dvojitě síni pozorován cluster netopyřů velkých (desítky kusů), v tomto místě tolik jedinců doposud pozorováno nebylo, vždy jen jednotky kusů.

Příležitostně byl sledován stav vodní hladiny ve II. propasti: 6. 2. byla hladina ve výši cca 6 m, při pozorováních 3. 10. a 4. 12. byla propast bez vody.

jeskyně č. 566 U Jedelské cesty

Pokračovali jsme na jediném aktivním pracovišti v jeskyni, koncovém a nejnižším místě jeskyně – v síňce za polosifonem. Postupu vpřed brání zúžení a sintrové náteky, bylo tedy nutné zahloubit se a snažit se najít pokračování v přímém směru níže v sedimentech. Pomocí systému těžebních lanovek a značného počtu lidí byl veškerý nakopaný sediment transportován ven z jeskyně. Po zahloubení o 1,5 m již bylo možné pokračovat v průkopu dále horizontálním směrem. V sedimentu bylo vykopáno větší množství krápníků, některá torza krápníků měla v průměru až 20 cm. Stěny chodby jsou po zahloubení se od sebe vzdáleny 1 m, strop je vyplněn hlinitými sedimenty, dno lze dále zahlubovat. V červenci jsme horizontálně postoupili o 2,5 m, na čelbě je situace stále stejná – u stropu se profil chodby zužuje a je ucpán vápencovými kameny, střed profilu chodby tvoří hnědé jíly s velkým množstvím masivních úlomků sintrových desek, ve dně jsou opět vápencové kameny.

9. července jsme ve vzdálenosti 2 m před čelbou udělali pokusnou sondáž do stropu, kde se nám po 1,5 m podařilo nahoře propíchnout do volné dutiny. Po rozšíření průřezu v sedimentech nahlížíme do volné prostory, ta pokračuje ve směru tektoniky, ve výhledu dál zavazí kameny. 10. července rozšiřujeme průřez na průlezný profil, odklízíme překážející kameny a dostáváme se do volného pokračování. Přes kamenné bloky nahlížíme dále – do vysoké a úzké puklinové chodby, na jejím dně je v sedimentu od vody vymleté meandrující korytko. Chodba je zdánlivě neprůlezná, přesto při svém dně je trochu širší a daří se proplazit dál. Za mírnou zatáčkou se chodba rozšiřuje a objevujeme doposud největší prostoru v jeskyni, navíc s krápníkovou výzdobou. Ve dně chodby se nachází propad (zasucené ústí propasti?), za ním se po pár metrech začíná dno chodby svažovat do odtokového kanálu, který je na svém konci zanesen hlínou téměř po strop. Po vhození kamene do neznámého pokračování slyšíme, jak volným pádem padá do propasti.

V jeskyni jsme pokračovali 24. července, kdy po odkopání sníženého místa na konci posledně objevené puklinové chodby pronikáme dále a objevujeme propast. Ta pokračuje také ve směru vzhůru, kde je vidět další odbočky. Propast byla vystrojena lanem, její dno je hliněné, více než 2 m nade dnem je na stěnách patrná hlinitá čára, původní úroveň výšky sedimentů na dně propasti, nyní se hlinité výplně sesouvají do nejnižšího bodu, odtoku. Odtok pod jednou ze stěn propasti je příliš úzký, ale po zahloubení by mohl být průlezný. Kámen vhozený do odtoku se kutálí 2-3 m po svahu dolů. V hlíně se místy objevují egutační jamky.

Ten samý den byla objevená vertikála zmáhána i směrem vzhůru. Po vylezení o 3 m vyš je objevena odbočka se stropním korytkem, která ale za zatáčkou končí ucpána sedimenty. Po vylezení dalších 3 m jsme už pod zdánlivým stropem, na který jsme doteď viděli, komín ale pokračuje v úklonu 80° dále nahoru. V této výšce je navíc náznak jeskynní úrovně – v místě hlavního kotvení je zasucená chodbička s teoretickou možností pokračovat, propast byla po galerii přežena a vystrojena traverzem do protilehlé stěny, kde je pod sníženým stropem vidět do dalšího pokračování. Následující den byl v tomto místě nalezen ještě další, menší, komín. V této úrovni je po stěnách propasti horizontální čára černých usazenin, pravděpodobně od stojící vody.

Proniknout do prostory za traverzem jsme se vydali 14. srpna. Z úzkého průřezu vane průvan, po odkopání 5 cm hlíny je tenká 1 cm silná sintrová kůra, po dalším zahloubení je již možné prolézt pod stropem dále. Objevujeme tektonicky predisponovanou síň s krápníkovou výzdobou, patrně nejhezčí prostoru v celé jeskyni. Ve stropu síně pokračují 3 menší komíny, ze kterých proudí citelný průvan. Ve dně síně se nachází výrazný propad (ústí propasti?), síň končí horizontální chodbičkou vyplněnou kameny, opět se znatelným průvanem.

Tyto tři navazující objevitelské akce zcela změnily podobu jeskyně U Jedelské cesty, její délka byla ztrojnásobena a významně se postoupilo také ve směru vertikálního odvodnění. Stále se jedná o tektonicky predisponované úzké prostory, které jsou ale rozměrnější než v dosavadním průběhu jeskyně. Objevená vertikála se nachází na křížení několika tektonických poruch v různých úrovních a mohlo by na ni být navázané odvodnění i dalších jeskyní v okolí. Průzkum nových prostor nebyl zdaleka ukončen, a především hlavní pokračování komínu, odtok na dně propasti a horizontální pokračování síně za galerií dává naději na objev dalších prostor.

Jedna akce byla věnována sanaci konce Severních maminciných chodeb, chodba bude zanesena do mapy a další práce zde v dohledné době nejsou plánovány.

jeskyně č. 565 Jedelská ventarola

13. 2. byla provedena kontrola stavu: až u ústí Vekoopatovické propasti (VOP) se nacházejí rampouchy, celá propast je velmi mokrá, pod 4. stupněm propasti se drží voda ve výši cca 0,5 m, v kolenu před čelbou je hladina 1 m vysoko, toto jezírko je napájeno jak z komínku mezi 4. a 5. stupněm propasti, tak přímo ze sedimentů ve stropě čelby. Vznikla tak obava, zda se v tomto místě kvůli skalnímu dnu nebude voda dále hromadit a trvale tak znepřístupní čelbu. Toto se naštěstí nepotvrdilo, když byl koncem října zjištěn pokles hladiny před čelbou na 20 cm.

V Aprílovej chodbě proběhla jediná akce, při které bylo rozšiřováno průvanové okénko. Ukázalo se, že půjde o činnost ještě na několik akcí, proto nejdříve zabezpečíme vstup do Aprílovej chodby tak, aby častějšími vstupy nemohlo dojít k uspinění sintrové výzdoby.

Po zimě popadala část stěn průkopu pro průjezd koleček mezi sedimenty. Opadnutá hlína byla vyvezena a při třech dalších akcích byla z jeskyně vyvezena celá deponie sedimentů uložených vedle VOP.

jeskyně č. 31 Křížovy

Křížovy jeskyně nebyly v průběhu roku 2021 navštíveny.

Činnost v zahraničí

Slovensko: Tisovský kras

V září jsme vyjeli do Tisovce, kde již mnoho let soustavně pomáháme při výzkumu. Na Muránské planině jsme navštívili j. Vtačia a vypomohli Speleoklubu Muránská planina při těžbě sedimentů ze dna Bombovej jaskyne. Další spolupráce s SK Tisovec se soustředila do doliny Kuklička, kde jsme pracovali v Kaderníkovej jaskyni a navštívili jaskyni Peknou a nedávno objevenou jaskyni Janku. V jaskyni Janka jsme provedli průzkum koncového komínku, ten se za zatáčkou zalamuje a ve stále užším neprůlezném profilu stoupá směrem k povrchu. V Kaderníkovej jaskyni se po dvou dnech práce podařilo na konci jeskyně pod levou stěnou objevit volnou dutinu, ve které se schovávali 2 mloci. Pro další postup bude potřeba prostor ještě více zahĺoubit a pokračovat dále v přímém směru. Zhotovili jsme mapovou dokumentaci jeskyní Janka a Pekná. V Polovnickej jaskyni jsme vytahali kamení z čelby. Vyčistili jsme jícn závrtu M3 od naházeného dřeva a připravili terén pro usazení plastové skruže do jeho jícnu. Exkurzně byla navštívena j. Michňová.

Slovensko: další krasové oblasti

Dva členové skupiny se podíleli na pracovní akci v jaskyni Múry ve Važeckém krasu, kdy bylo vytahováno napytlované bahno a kamení ven z jeskyně.

V září se dva členové skupiny zúčastnili čtyřdenní badací akce ve Slovenském krasu, kdy se sešli lidé z více než osmi speleoklubů, aby společně podpořili činnost Speleoklubu Badizer Ardovo. Každý den probíhala prolongace v lokalitě Jožiho diera, u toho byly exkurzně navštíveny Bezodná Ľadnica, Ardovská jaskyňa a systém Domica – Baradla.

Rumunsko: Banát

Ve dnech 12. – 17. listopadu se nám podařilo po více než dvou letech zorganizovat ve spolupráci se členy ZO 6-21 Myotis a ZO 6-16 Tartaros 12-ti člennou expedici do Banátu, konkrétně do části krasu v okolí vesnice Gerník.

Tři badací akce jsme věnovali otevírce ponoru „V polích“ (též označen jako Chamtivý ponor), nalézajícím se na konci poloslepého údolí. Sonda byla hloubena při skalní stěně, dosáhla hloubky 5 m, vyklížena byla především suchá hlína a suť, místy se mezi kameny objevovaly volné dutiny, přesto ani v hloubce 5 m stále nic nenasvědčuje tomu, že by další pokračování mohlo být volnější. Další práce jsou zde nejisté.

Bylo objeveno nadějně pokračování jeskyně Nad mlyňky – za skrytou plazivkou je menší komora a v jejím stropě komínek se zaklíněným kamenem. Po odstranění kamene bylo vylezeno o 3 m výš, zde bylo objeveno další horizontální pokračování stále stejného směru (do masivu), po rozšíření zúženého místa bylo proniknuto o pár metrů dále, stále je možnost postupovat vpřed – buď v přímém směru kopat nebo doprava dále odklízet kameny.

Zkoumali jsme také terén v okolí jeskyně Nad mlyňky. Prochozen byl levý svah údolí, zde nalezeny 2 menší jeskyně. V prvním případě jde o horizontální plazivku cca 10 m dlouhou, položenou odhadem o 15 metrů výš než j. Nad mlyňky. Akusticky byla ověřena její souvislost s jeskyní Nad mlyňky a je zde teoretická možnost proniknout tudy za koncová místa jeskyně Nad mlyňky, proto bude nutné dát obě jeskyně do mapy. Druhá jeskyně se nachází podstatně výše, téměř u hrany údolí pod rozpadajícími se skalami, jeskyně je kolem 5 m dlouhá, bez další perspektivy.

V jaskyni Poleva jsme zmapovali prostory objevené při expedici v roce 2019. Dále zde bylo objeveno pár desítek metrů chodeb ve vyšší etáži hlavního koridoru a vytipována místa pro další průzkum. Byly zkoumány 3 ponory v údolí mezi Polevou a Tureckou dírou, práce nakonec probíhaly především na nejperspektivnějším z nich, zatím bez náznaků na snadný postup, lokalita by vyžadovala další výkopové práce.

Exkurzně byla navštívena jeskyně U dvou naháčů, napravo od ní byly v travertinové kupě nalezeny další 3 menší jeskyňky. Byl navštíven areál bývalého dolu Suvorov a vodopády pod Padina Matei. Navštívili jsme vývěr proti proudu potoka nad vodopádem v travertinech, v jeskyni jsou mapovací body.

Činnost na lokalitách ostatních ZO ČSS

Ze začátku roku se členové skupiny pravidelně účastnili prolongačních prací v pseudokrasové Velkoroudské jeskyni samoty. Pokračovala intenzivní spolupráce se ZO 6-20 Moravský kras při činnosti na lokalitách Vymodlená (především ve Ztracené chodbě), v jeskyni Michalka a ve Skleněných dómeh, kde po sérii pracovních akcí došlo k zásadnímu objevu několika dómů. Členové skupiny dále vypomohli při pracovních akcích v Drdově jeskyni a v jeskyni Terasové (obě v Českém krasu), v Závrtu u borovice a ve Vilémovickém propadání.

Exkurzní a poznávací činnost

V Moravském krasu jsme navštívili Panáčkovu jeskyni, tentokrát včetně slanění na dno koncové propásky a obhlídky prostor za jezírkem. Dále byly exkurzně navštíveny jeskyně Bratří Nečasů, Starý Lopač, jeskyně Diaklasová, jeskyně Horní v Chobotu, Rudoleckého propast a Rudické propadání.

V Českém krasu byly exkurzně navštíveny jeskyně Portálová, Devítikorunová, Krápníková a Netopyří a na Broumovské vrchovině společně se členy ZO 5-03 Broumov pseudokrasové jeskyně Teplická Macocha, Teplická jeskyně a další jeskyně v Broumovských stěnách.

Dva členové skupiny v dubnu navštívili břidlicové štoly v okolí Budišova nad Budišovkou. Dva zástupci skupiny se zúčastnili každoročního neformálního montanistického setkání „Břidlice 2021“, tentokrát v Oderských vrších.

Dva členové skupiny se účastnili Jaskyniarského týždne v Demänovské dolině, kde navštívili Jaskyňu pod Baštou, jeskyni Beníkovou, objevitelským ponorem Demänovskou jaskyni slobody a průchod jeskynním systémem po trase Psie diery – j. Pustá – Demänovská jaskyňa slobody – Demänovská jaskyňa mieru, dále jaskyni Suchou a jaskyni Štefanovou přes Dóm titánov do Jazerného dómu. Na Slovensku byly dále exkurzně navštíveny jeskyně Važecká a v Jánské dolině jeskyně Velká a Malá Stanišovská.

Člen skupiny strávil několik dní v oblasti Franského Švýcarska, kde navštívil odhadem přes 20 jeskyní, z toho 3 přístupné veřejnosti.

Ostatní činnost

V rámci úklidu Moravského krasu jsme v dubnu vyčistili vstupní část Panáčkovy jeskyně od domovního odpadu (igelitky, hrnce, pantofle, kosti, kukuřice, spláchnutý štěrk z přílehlé silnice) a byla zde nalezena škeble, doklad místního perleťářského průmyslu. Vstup do jeskyně byl zakryt plechem, aby už do jeskyně nepadal další odpad. Účastnili jsme se také úklidu naplaveného odpadu ze Starých skal ve Sloupu.

V termínu 2. – 12. 7. 2021 jsme zorganizovali XIX. ročník Dagmaráckého pracovního týdne, desetidenní badací akce a setkání jeskyňářů, kdy se podařilo výrazně postoupit v jeskyni U Jedelské cesty a dosáhnout zde přelomového objevu nových prostor. Zúčastnilo se celkem 35 osob z šesti základních organizací České speleologické společnosti a z jednoho speleoklubu Slovenskej speleologickej spoločnosti.

Za zmínku stojí, že dne 14. 8. se podařilo dvěma členům skupiny (Šigutová, Fechner) a dvěma pomocníkům (Migota, Šunka) během jednoho dne udělat významný objev na dvou různých lokalitách (Skleněné domy, j. U Jedelské cesty), věc v podmínkách Moravského krasu nevídaná.

Členové skupiny se účastnili akce Vzpomínka, konference Speleofórum, delegát skupiny zastupoval ZO na valné hromadě ČSS, člen skupiny se účastnil 20. ročníku závodu v lezení jednolanovou technikou na čas – Chlumochod a vypomohl pořadatelům s úklidem po akci.

Proběhl nácvik jednolanové techniky na trenažeru v jeskyni Michalka.

Činnost na lokalitách ZO 6-08 Dagmar

propadání V Jedlích

V jeskyni č. 567A V Jedlích jsme v roce 2022 pokračovali na mnoha pracovištích. Jedno z hlavních bylo v Honzově chodbě za jejím zúžením po tektonice doleva, místo je pracovně zvané „skautská hanba“. Pokračováno bylo stále ve směru po tektonice, pod levou stěnou u dna se rýsují náznaky možného odtoku, zatím ale místo nebylo více zkoumáno. Při dalším postupu se nám podařilo akusticky prokázat souvislost „skautské hanby“ se závalem v Labyrintu. Ve štěrkových sedimentech se místy objevují valouny kulmské břidlice a droby velikosti až 20 cm. Valouny takových rozměrů přináší otázku, zda je Jedelský potok vůbec schopen na svém poměrně krátkém toku takto velký kus horniny opracovat.

8. 7. se podařilo dosáhnout kyženého spojení s Labyrintem. Na čelbě byl pod stropem doleva veden průkop, který vyústil ve dně štěrkových nánosů Labyrintu v místě, kde se z Meandrového dómu odpojuje Honzova chodba. Naproti této nové spojnice byl vzápětí ve stěně pročištěn úzký kanálek na hranici průleznosti a došlo k propojení také s prostorami za Klíčovou dírkou. Labyrint se tak rozrostl o další křížovatku chodeb, ale především jsme získali nový vstup za kritické zúžení Honzovy chodby, které se při vysokém vodním stavu zaplavovalo a komplikovalo tak přístup do nové části jeskyně objevené za Honzovou chodbou. Přístup tam tak bude za vyšších vodních stavů bezpečnější a bude možné pozorovat a dokumentovat proudění vody v nových prostorech.

Při další akci byl nový průchod začištěn do stran až na skálu. V úrovni cca 0,5 m pod úrovní dna Meandrového dómu byl vykopán pajsr a skleněná lahev, tyto sedimenty sem tedy byly naplaveny poměrně nedávno. Dno „skautské hanby“ jsme i po propojení dále snižovali s cílem snížit jej na úroveň dna Honzovy chodby, aby když se sem dostane voda, neodnesla tolik materiálu hlouběji do jeskyně. Během všech pracovních akcí byl veškerý vykopaný materiál transportován ven z jeskyně.

Dalším pracovištěm v jeskyni V Jedlích byla sonda před Střeleckou úžinou, kterou jsme dále zahlubovali. Sonda vede kolmo dolů, ve štěrcích a jílech se objevují také kusy vápence velikosti kyblu. 4. 9. jsme pozorovali zřetelné stopy po vodním toku, který musel přitékat ze Střelecké úžiny, stékal dolů do sondy před Střeleckou úžinou a tudy se voda ztrácela, k přetečení do Meandrového dómu nedošlo a na dně sondy se drží voda cca 20 – 30 cm hluboká. Stejný den bylo dále zaznamenáno řídké bláto v zúženém průlezu Honzovy chodby, voda tedy patrně přitékala také z vodopádového okénka. Třetí místo ukazující na vodní tok bylo v „Párty dómku“, kde voda musela přitékat z trativodu nalevo pod stropem (o případné aktivitě tohoto trativodu jsme doposud nic netušili). Vše bylo patrně důsledkem nějaké vydatné letní bouřky. O dva měsíce později se na dně sondy před Střeleckou úžinou drží hladina vody na přibližně stále stejné úrovni. Na konci roku jsme pomocí hadice a čerpadla na vrtačku vyčerpali vodu ze sondy před Střeleckou úžinou. Vrtačkovým čerpadlem stačilo zavodnit hadici nataženou za Párty dómek a všechna voda už se vyčerpala samospádem. Dno sondy se stáčí k SZ a jeví se propláchnuté, pokleslé oproti stavu před zatopením vodou. Bude zde pokračováno.

Započali jsme práce na rozšíření místa zvaného Střelecká úžina/Dračí zuby, tato extrémně úzká plazivka brání jakémukoliv pokračování a dokumentaci prostor za ní.

Z pytlů naplněných štěrkem jsme vystavěli 0,5 m vysokou hrázku v Meandrovém dómu, která za vyššího vodního stavu zabránila průniku vody směrem k Honzově chodbě, voda by se měla tratit přes sondu u Střelecké úžiny, popř. přes Štěrkový sifon. Zabránil se tak odnášení štěrku z nové spojnice „skautská hanba“ hlouběji do jeskyně. Díky nové spojnici do partií za Honzovou chodbou jsme mohli zúžené místo v Honzově chodbě, do letošního roku jediný vstup hlouběji do jeskyně, zaskládat pytli se štěrkem, voda tudy proteče dál a pytle by měly zachytit splavovaný štěrk. Nad tímto místem byla demontována část železné výztuže držící suťový svah, která tu již není potřeba.

Několik akcí jsme podnikli v Propasti královny Margot směrem k sifonu. 3. 7. je pozorována hladina sifonu na jedné z nejnižších úrovní. 8. 7. (o 5 dní později) je hladina sifonu odhadem o 1 m vyše, není možné se dostat ani k odbočce napravo před sifonem. V průběhu těchto pěti dní několikrát zapršelo, ale nikdy se nejednalo o nějaký mimořádný přívalový déšť. Drobná vodoteč ze stěny propasti má stále stejný průtok jak 3. 7., tak i 8. 7., ústím propasti voda také během těch 5 dní nepřitékala. Jak tedy vysvětlit prudké zvednutí hladiny sifonu? Je možné, že drobná vodoteč ze stěny propasti o stabilním průtoku náhle zvětšila svůj průtok a záhy se vrátila na původní hodnoty? Nebo je za dešťů sifon dotován vodou také z jeho opačné neznámé strany? Zahlubovali jsme se plazivkou směrem k sifonu, vykopaný štěrk byl napytlován a z pytlů skládána hráz před vstupem do plazivky. V listopadu je hladina opět na snad nejnižší pozorované úrovni (cca 10 cm pod stavem, když jsme sifon objevili) a to drobný čůrek ze stěny propasti stále vytéká. U sifonu se vždy špatně dýchá, pracovní akce nemůžou trvat dlouho a je potřeba dávat pozor na množství CO₂.

V listopadu jsme jednu akci věnovali rozebírání závalu v chodbě vybíhající ze dna Propasti královny Margot. Vyšfáráno bylo dlouhým pajsrem několik kamenů, ještě nějaký čas poté kameny ze závalu volně vypadávají. Začíná se potvrdovat, že půjde o prostoru značných rozměrů.

V Termitišti byla opět pozorována 2 průvanová místa – jedno na konci „vzestupného meandru“, kde vzduch proudí ze závalu ve stropě, druhé na konci první chodby doprava z Termitiště, zde nebyl původ průvanu stále zjištěn.

V nejnižším místě Karantény bylo v květnu zjištěno úplné sucho a především je patrné při stěně vstupní vertikály, kudy voda odtékala, toto místo bude v budoucnu také zkoumáno. Radiomajákem byla zaměřena poloha nového vstupu do Karantény, poloha se shoduje s měřením pomocí DistoX, vrchol komínu se nachází 6 m pod povrchem.

V jeskyni pokračovaly mapovací práce a průběžně jsme počítali zimující netopyřy. Nejvíce netopyřů velkých (8 jedinců) bylo zjištěno 27. 2. (všichni v Síni Bieleho otca), vrápenců malých bylo nejvíce 19. 11. (3 jedinci).

Ústí sondy v Mlhově závrtu (závrt č. 5) bylo překryto kulatinou a zabezpečeno proti pádu osob a zvěře.

Do Jedelského propadání dorazilo kácení smrkového lesa napadeného kůrovcem. K tomu množství smrků na jaře skácel vítr, některé stromy a větve napadaly přímo do Jedelského údolí i do 2. ponoru.

V průběhu roku jsme sledovali a zaznamenávali průtok Jedelského potoka, který se po celý rok ztrácel do podzemí přes 2. ponor. Podařilo se nám kontaktovat tvůrce Thomsonova přelivu na Jedelském potoce a dostali jsme k dispozici hodnoty průtoku odečítané pravidelně každý týden. Tato data budou zpracována a porovnána s hydrologickými situacemi zaznamenanými v jeskyni V Jedlích.

jeskyně č. 567 Dagmar

Hlavním pracovištěm v jeskyni Dagmar byla po celý rok Pandemická chodba, kde jsme postoupili ve všech třech směrech, tj. v hlavním směru klesajícího pokračování a po kolmé příčné tektonické poruše doleva i doprava. Ve směru doleva proběhla jediná akce, práce je zde velmi obtížná, čelba je stále velice úzká a pozvolna klesá.

Většinu akcí jsme se soustředili na zahlubování čelby v přímém směru Pandemické chodby. Ve dne je množství kamenů, postup je pomalý. Po zahloubení o 1 m bylo zvažováno, zda práce neukončit pro namáhavé a zdoluhavé rozebírání zhutnělé suti. Nakonec jsme místu ještě několik akcí věnovali a přes složitě rozebírání množství kamení a sintrů se v celém profilu zahloubili o dalších 1,5 m. Konec chodby vede téměř kolmo dolů a je celý v lité skále. Po tomto postupu jsme provedli pomocí DistoX orientační zaměření polohy tohoto konce Pandemické chodby vůči západní větvi jeskyně Dagmar. Předběžný výsledek je poměrně překvapivý. Pandemická chodba se v přímém směru velice přibližuje ke Kapli, čelba je nyní od Kaple cca 1 – 1,5 m půdorysně vzdálena, výškově cca 1 m nad stropem Kaple a při kopání v Pandemické chodbě „zvoní“ krápníky v Kapli. Byla vyslovena hypotéza, že Kaple je přirozená součást (pokračování) Pandemické chodby, v určité fázi vývoje došlo k ucpání zúženého místa sintry, pod tímto zúžením začaly narůstat krápníky v Kapli a nad zúžením se naopak začala Pandemická chodba postupně celá zanášet příležitostně splavovaným sedimentem. Další práce v přímém směru Pandemické chodby byly pozastaveny, dokud nezhotovíme přesnou mapu.

Koncem prosince jsme uspořádali jednu pracovní akci v Pandemické chodbě také po tektonické poruše doprava. Postup byl relativně pomalý, v sedimentu je množství ostrohranného kamení. Svrchní část kopaného profilu je světle hnědá hlína, spodní část profilu tvoří červená hlína vydatně nasáknutá vodou, u dna ze sedimentu vytéká tenký čůrek vody. Skapu bylo obecně hodně, ve vstupní části Pandemické chodby stála 3 m dlouhá kaluž, dole na čelbě v přímém směru bylo jezírko 20 – 30 cm hluboké, ve směru po tektonice doleva na čelbě žádná voda nestála.

V červenci byl kontrolován stav vody v propastech – v Propasti II voda nebyla, hladina je až na dně Propasti III. Jednu akci jsme věnovali čištění stěn a sintrů ve Druhé síni od blata.

Příležitostně jsme v jeskyni sčítali zimující netopyřy. 27. 2. bylo v Jezevčí síni 8 netopyřů velkých a 2 vrápenčí malí. Jeden z netopyřů byl okroužkovaný, přivolaný biolog ze Správy CHKO MK si kroužek vyfotil a pokusí se zjistit víc informací o původu netopyře. 26. 3. zimovalo v celé jeskyni 16 netopyřů velkých a 11 vrápenců malých, většina byla v západní větvi. Sčítání v celé jeskyni jsme provedli ještě 28. 12. s výsledkem: 1× netopyř velký a 8× vrápenec malý.

jeskyně č. 566 U Jedelské cesty

Pozornost jsme věnovali lezení komínů v prostorách objevených v roce 2021. Jako první byly 16. 1. vylezeny komín nad sintrovým vodopádem v „chodbě za traverzem“ a komín před vstupem do této chodby. Komín nad sintrovým vodopádem se rozdvouje, byly vylezeny obě větve, ale nevedou o moc

vyš, než co je vidět odspoda. Oba jsou ucpané sutí, v jednom je mezi kameny vidět ještě o kus vyš, druhý je ucpaný úplně a kameny jsou prolité sintrem. Výzdobě komínu dominuje 0,5 m vysoký stalagmit. Komín nad průlezem do „chodby za traverzem“ se ve výšce cca 4 m se zužuje, ale stále je vidět dál. Všechny komíny byly zdolány lezecky bez vrtání kotev, lana následně stažena dolů.

Při další akci jsme se pustili do vylezení zbyvající části hlavního komínu. Vylezeno bylo 15 m, cestou bylo nalezeno drobné patro s možností další prolongace. Komín končí dvěma místy, kde prorůstají stropem kořeny, povrch nebude daleko. V červenci jsme zaměřili polohu vrcholu komína radiomajákem, nachází se 4 m pod povrchem.

V centrální vertikále byl blíže prozkoumán prostor cca 5 m nade dnem (za výrazným stalagmitem), zde byly nalezeny 2 sedimenty vyplněné kanálky, které by bylo možné dále zkoumat.

Pro snazší průstup jsme prohloubili objevitelský průlez do „chodby za traverzem“ a realizovali první pracovní akce v této chodbě. Bylo zahlabováno dno v nejnižším místě (propad), zahlabovali jsme se o 1 m převážně v kamení a rozlámaných kusech sintrových desek tloušťky až 10 cm, místy se objevil i písek.

V závěru roku bylo provedeno přestrojení lanové cesty v centrální vertikále, hlavní lanová cesta je tak vystrojena do konečné podoby. Do některých slepých zákoutí vertikály vedou prozatímní lana, která budou po nafocení a zmapování stažena.

V průběhu roku byly vyklizeny deponie materiálu uloženého pod Kruhovým dómekem včetně sedimentu napytlovaného před objevitelským průkopem. Vše bylo vytaháno ven z jeskyně, ta je nyní zcela vyčištěna od všech zakládek vytěženého materiálu.

Počty netopyrů byly zběžně zaznamenány při sestupu dne 16. 1., různě po jeskyni jich zimovaly odhadem 2 desítky.

jeskyně č. 565 Jedelská ventarola

26. 3. byla provedena kontrola Velkoopatovické propasti (VOP), na dně bylo sucho, což byla velice pozitivní zpráva. Doteď byly pochybnosti, jestli se voda na dně ve skalním koleni nebude jen hromadit, nebude se mít kam vsakovat a znemožní přístup k čelbě. Provedli jsme testování použití vrátku na 4. stupni VOP. Při jedné akci jsme vyčistili celý průkop vstupní částí jeskyně od napadané hlíny, aby byla pro kolečka průjezdná cesta od VOP až na venkovní deponii.

V červenci jsme dvě akce věnovali těžbě z čelby VOP. Přímo na čelbě klikaté 30 m hluboké propasti leželi 2 mrtví krtci, v celé VOP je opět sucho, ani před čelbou není kaluž. Postoupili jsme 2 m vzhůru, všechny stěny jsou v lité skále, celý prostor se stočil kolmo nahoru, čelba se nyní nachází 3 m nade dnem.

Ve vstupní části Aprílové chodby byly igelitem překryty podlahové sintry, aby se při průlezu nešpinily. Proběhly rozšiřovací práce v Aprílové chodbě v okénku napravo pod stěnou. Po jeho rozšíření bylo proniknuto do 3 m dlouhé chodbičky, další volné pokračování nebylo nenalezeno, ale ve dně chodbičky a na jejím konci jsou náznaky sedimentem zcela vyplněných kanálků.

jeskyně č. 31 Křížovy

Do Křížových jeskyní byl učiněn jeden kontrolní sestup, při kterém jsme upravili usazení nového žebříku v Rozlehlém komínu do stabilnější polohy.

Činnost v zahraničí

Slovensko: Tisovský kras

V únoru jsme pokračovali na Májovém závrtu hloubením sondy za vstupem do Nišpónského jeskyně. V sedimentu je stále značné množství kamenů. Po dvou dnech práce se před námi otevírá volný kanálek v lité skále, směřuje přibližně nazpět pod vstup, je úzký, neprůlezný, propláchnutý, po cca 2 m se lomí kolmo dolů, vhozený kámen letí odhadem 2 m dolů. Pokračování by nemělo být zcela ucpano, je cítit zřetelný průvan, chvíli se zdá, že dokonce pulzuje.

Při květnové expedici jsme pokračovali v Nišpónského jeskyni, vytahali jsme hlínu opadanou ze stěn sondy a po rozšíření minule objeveného kanálku pronikli do volného pokračování. To tvoří 3 m hluboká studna, jejíž dno je zapadané materiálem z předešlých prací a není vidět volné pokračování. Tento materiál jsme vytahali ven z jeskyně a zahliněné dno studny dále prohlubovali. Záhadou byl stále zřetelný průvan a až v závěru akce se podařilo při dně studny objevit za stropní kulisou úzkou puklinu, ze které průvan vychází. Jednu akci jsme věnovali také pracovišti v Hlbokém jarku (pracovní

název „Jezevčí jeskyně“), kde jsme po delší pauze opět museli pročistit vchod částečně zahrabaný jezevcem a na čelbě postoupili hlouběji do masivu, pod stropem chodby je stále vidět dál.

Při třetí expedici v červenci jsme v Nišponského jaskyni společně s Tisoveckými jeskyňáři pronikli výše zmíněnou průvanovou puklinou, kterou v mezíchase místní jeskyňáři rozšířili, do dalšího volného pokračování – meandru. Meandrem se dá vzhůru prolézt do menší síně, ta končí cca 4 m vysokým komínem a z vícero míst je tu cítit průvan. Po směru odtoku je meandr zapadáný velkými skalními bloky, mezi kterými vhozené kameny propadávají odhadem 10 m hluboko. Postoupeno tak bylo přibližně o 15 m. Během této akce jsme v jeskyni pozorovali strunovce (Nematomorpha) právě v okamžiku, kdy opouštěl tělo stonožky. Exkurzně jsme navštívili Polovnickou j. a zkontrolovali stav sondy v závrtu „modrá plachta“. Speleoklubu Muránska planina jsme pomohli při čerpacím pokusu v jaskyni na Havraníku, koncový sifon se bohužel nepodařilo překonat.

Koncem října jsme odcestovali do Tisovce letos počtvrté. Hlavním pracovištěm byla opět Nišponského jeskyně v Májovém závrtu. Nejdříve bylo nutné vytahat ven z jeskyně značné množství kamení z rozšiřujících prací, které tu od naší poslední návštěvy provedli místní jeskyňáři. Po vytažení dalšího kamení z posledně objeveného meandru bylo odkryto jeho velice úzké pokračování – propast, ze které vane citelný průvan. Zahájili jsme rozšiřování ve směru dalšího postupu. Následující dny ve spolupráci se členy Speleoklubu Tisovec a Speleoklubu Muránska planina vytažujeme z jeskyně další kameny a postupně pronikáme k propasti před námi. Bylo pozorováno, že při večerním ochlazení přestává z propasti proudit průvan a při ještě větším poklesu teplot naopak začala jeskyně vyzduch nasávat. Po třech dnech intenzivních prací je konečně možné ukotvit lano a do neznámé propasti slanit. Ze dna cca 7 m hluboké propasti se dostáváme do paralelní meandrující chodby, tato vysoká chodba po pár metrech prudce stoupá, vzestupné pokračování je pokryté sintrovými náteky a hrozí jejich zničení, proto jsme nyní nešli dál. Do stropu meandru je přesto vidět odhadem 10 m a zřejmě dál nevede a je ucpán závalem. Strop míří teoreticky pod střed Májového závrtu a mohlo by se jednat o hlavní odvodňovací cestu tohoto závrtu. Tato místa budou příště zdolána horolezecky, aby nedošlo k poničení sintrů.

V místě napojení objevené propasti do chodby vybíhá pod stěnou tlakový kanál – společné odvodnění obou cest. Tato odvodňovací chodba je strmě ukloněna, po propláchnutých kamenech se dá sestoupit odhadem 5 m, poté chodba končí, na dně jsou kameny pokryté bahnem, které je evidentně postupně splachováno někam dolů mezi kameny. Mezi těmito kameny je vidět 1 m dolů do dutiny, tudíž povede další cesta. Na stěnách objevených prostor je patrné množství fosilií – ulity, mušle, korály. Dále je tu několik živých žab. Hrubým odhadem se podařilo objevit pokračování Nišponského jaskyně v délce min. 25 m s denivelací 10 m a velkou perspektivou dalšího postupu.

Kromě Nišponského jaskyně jsme jednu akci podnikli v nedávno objevené jeskyni pracovně zvané „Troch kamarátov“, kde jsme zahloubili průstup jeskyní od vchodu po koncový zával, který jsme následně začali rozebírat a transportovat ven z jeskyně. V jeskyni Pekná jsme se byli podívat na aktuální stav pracoviště a exkurzně navštívili propast Michňovou.

Rumunsko: Banát

Do oblasti českého Banátu v Rumunsku jsme se v roce 2022 vypravili celkem 2×. První expedice ve dnech 13. – 19. dubna odstartovala novou etapu výzkumu v této oblasti. Byla vytipována oblast SZ od obce Gerník, kde jsme začali systematicky postupně procházet všechny závrtky a krasové jevy, ukládat jejich GPS pozice a evidovat ta místa, která se jevíla perspektivní pro bližší průzkum. Na několika takto vytipovaných místech byla rovnou zahájena sondáž. Celkově jsme během jarní expedice prochodili a zaznamenali přes 100 závrtů.

Jako první lokalita byl blíže zkoumán Panenský závrt, kde jsme se zahlubovali při skalní stěně v místech, kudy se do podzemí ztrácí voda z občasného povrchového toku. Tomuto místu byly věnovány 3 akce a při příští návštěvě už bude nutné pažit volné kamenné bloky. Hlavní motivací zde je citelný průvan. V dalším ze zkoumaných závrtů byla objevena volná síňka (později pojmenováno Česneková jeskyně). Zde jsme se při další akci zahlubovali ve dně síně a postup by byl možný také v koncové stoupající části, kam dle stop po drápech často zalézají nějaký živočich. Při pátrání po ztraceném členovi expedice byla nalezena další 2 zajímavá místa, závrtky Potrat 1 a Potrat 2. V obou případech jde o propady ve stěně závrtu a následující den se na obou pracovalo. V Potratu 1 jsme se dostali do krátkého meandru s krápníkovou výzdobou, stále by bylo možné pokračovat, zahlubovat se. V Potratu 2 se postoupilo 8 m do hloubky a stále je možné kopáním pokračovat dál. Sondováno bylo i v několika dalších závrttech v oblasti, ale byly rychle vyhodnoceny jako neperspektivní.

Proběhla kontrola Chamtivého ponoru, sonda má aktuálně hloubku 4 m, oproti stavu na podzim roku 2021 je tedy část sondy zasypaná a již posledně jsme neviděli perspektivu v dalších pracích. V jeskyni Nad mlýnky jsme pokračovali v prodloužení sondy „pod stropem“, postoupili jsme 3 m do další volné kaverny, pokračování je neprůleznými úžinami a bude potřeba se sem ještě vrátit a zhodnotit možnosti

dalšího postupu. Sondážní práce jsme provedli také v malé jeskyni objevené při poslední expedici ve stráni nad jeskyní Nad mlýnky. Sondováno bylo pod stěnou zhruba v polovině délky chodbičky, nejeví se perspektivní. Další lokalita byla vytipována pod jeskyní u potoka, bude zkoumáno příště.

V jeskyni Poleva jsme navázali na předešlé průzkumy a pokračovali v prolongaci vytypovaných koncových míst – pod Slovenským vchodem bylo kopáno v bahenních kanálcích, v přítoku nad sintropádem se podařilo postoupit pár metrů a v místech sifonu spojujícího „starou“ a „novou“ Polevu se podařilo v polozatopeném levostranném přítoku postoupit v neoprenech 10 m proti proudu, kde bylo dosaženo sifonu a dále je možný pouze potápěčský průzkum. Významný byl objev dvou dómovitých prostor s krápníkovou výzdobou odbočujících z hlavního tahu, zde je nutné prostory ještě zdokumentovat. Hlavním cílem ale bylo vylezení 30 m vysokého komínu objeveného při expedici v roce 2018. Toto se podařilo a bylo objeveno patro se 2 síněmi a možnostmi další prolongace. O něco níže pod tímto patrem se v protější stěně komínu rýsuje ústí další chodby, bude zkoumáno příště. Samotný komín pokračuje ještě výše pod úhlem 45° po hlinito-kamenitém svahu a i tímto směrem je možné objevit další pokračování.

Navštíven byl areál opuštěného důlního závodu Suvorov.

Druhou expedici jsme podnikli na přelomu září a října. Navázali jsme na práci z jara a pokračovali v systematickém procházení závrťů ve vytypovaném sektoru, jen při této expedici bylo prochozeno 200 závrťů a zaznamenány jejich GPS souřadnice. Z tohoto množství závrťů byla vybrána 3 nová místa, kterým jsme věnovali aspoň jednu akci. Prvním byla zasucená propáštka, kde se po rozebrání hlinito-kamenité ucpávky s průvanem podařilo objevit 5 m hlubokou propast nazvanou Propast žížalích hadů a v budoucnu tu budeme pokračovat. Další lokalitou byla horizontální Bedelská jeskyně ve stěně závrťu, ta však byla po dvou pracovních akcích prozatím opuštěna. Třetím vytypovaným místem byl ponor Dezolát. Právě tomuto ponoru a Panenskému závrť (lokalitě rozpracované při jarní expedici) jsme v druhé polovině desetidenní expedice věnovali nejvíc úsilí.

V ponoru Dezolát se zahlubujeme při skalní stěně a v postupu brání zpočátku jen kamení, sonda se musí pažit dřevěnou výztuží. Po dalším zahloubení se dostáváme na úroveň hlinitých sedimentů patrně vyplavených z bočního kanálku. Relativně snadný a nadějný postup se tak začíná komplikovat.

Na Panenském závrťu byla nad čelbou otevřena nová šachtice (těžební vchod), obešlo se tak množství labilních kamenů a také vytahování dalšího materiálu bude jednodušší. Postup do hloubky je relativně rychlý, vytahujeme proprané kameny, mezi kterými je neustále vidět někam hlouběji, objevují se volné kaverny. Práce brzdí pouze nutnost průběžně celé dílo pažit. Ze zkoumaných lokalit v oblasti je patrně zde nejsilnější průvan.

Jeden den jsme věnovali krasové plošině SZ od Carsa Rosie. Zaevidováno bylo 35 závrťů, pro možnou sondáž byl vybrán jediný.

Činnost na lokalitách ostatních ZO ČSS

Členové skupiny v průběhu roku vypomáhali na lokalitách ostatních základních organizací České speleologické společnosti. Intenzivní spolupráce probíhala především se ZO 6-20 Moravský kras (pravidelné společné akce v jeskyni Matalova Vymodlená, Skleněné domy a Michálka), ZO 6-16 Tartaros (výpomoc v Novém Lopači) a ZO 6-21 Myotis (lokality Agris a Ševčíkův závrť). Dále se členové účastnili pracovních akcí ve Vilémovickém propadání, se ZO 6-13 Mikulov v jeskyni Belchatka, v Českém krasu v Drdově jeskyni a se ZO 1-06 Speleologický klub Praha v jeskyni Krápníkové.

Členové se zúčastnili pracovní akce v pseudokrasové jeskyni Sláмова sluj u Štramberka, při které byly vyčištěny vstupní prostory od vysloužilého materiálu (staré pažení, osvětlení apod.). Člen skupiny se účastnil meziskupinové pracovní akce na lokalitě Teplá díra v Bělkovickém údolí. Po prvotní sondáži bylo vyhodnoceno, že by se mohlo jednat o zasucený vstup do pseudokrasové jeskyně, další postup na lokalitě je aktuálně v řešení.

Exkurzní a poznávací činnost

Členové skupiny se věnovali také montanistice. Navštívena byla štola Obora u Boskovic, kde jsme čistili vodní strouhu od napadaného listí, větví a naplavených okrů. Proběhl pokus o lokalizaci důlních děl z 18. století na Velkém Chlumu. V květnu byly navštíveny štoly u Hluboček a Hrubé Vody a množství starých důlních děl v okolí Budišova nad Budišovkou. Do stejné oblasti jsme se vrátili ještě i víkend v srpnu a kromě návštěvy množství důlních děl jsme navštívili také Muzeum břidlice v Budišově.

V hojném počtu jsme se v červnu zúčastnili každoročního neformálního víkendového montanistického setkání Břidlice 2022, navštíveny byly menší štoly v Bělkovickém údolí, průdouch Teplá díra, štoly v

okolí Břidličné a v Natherově lomu a přírodní zajímavosti vázané na sopečnou činnost v okolí Slezské Harty.

Zorganizovali jsme akci v Nízkých Tatrách v Dúbravské dolině a společně se členy dalších ZO ČSS a OSS Ružomberok během víkendu navštívili množství štol, kde se dříve těžil antimonit. Dva členové navštívili Dolní Bory a Štěpánovský rudní revír.

V Moravském krasu byly exkurzně navštíveny jeskyně Starý Lopač, Šachta za Evropou a Indií, Nová Rasovna, Plánivy, Stará Amatérská jeskyně, V Bučí, j. Příční, Černý závrt, Trativodná, Holštejnská a Skleněné dómy. V Českém krasu exkurzně navštívena jeskyně Na Javorce, Barandovka, jeskyně Netopyří – Srbské a jeskyně Š.V.

V Nízkých Tatrách jsme exkurzně navštívili Samovu diery, Poschodový potok, Kamenné mlieko, Starou poľanu, Jaskyni Mieru, Beňadikovu j. a Velkou, Malou a Novou Stanišovskou jaskyňu. Proběhla výpomoc Speleoklubu Nicolaus na lokalitě Pivnica. Dva členové vypomohli skupině Speleo Bratislava na lokalitách Sedmička a Líščia jaskyňa a exkurzně navštívili Hornou Gardu. Členka skupiny navštívila jeskyni Kryštálku na Malé Fatře.

Také letos se 6 členů skupiny účastnilo Jaskyniarského týždne SSS, který tentokrát pořádal Speleoklub Trnava ve Smoleniciach v Malých Karpatech. V rámci JTčka jsme navštívili Vajsáblovu priepať, Trstínskou vodnou priepať, Plaveckou jaskyni a PP2, j. Driny, Peterskou priepať a zúčastnili se i pracovních akcí ve Zbojnické j., Závrtové priepasti a Jaskyni Polomského potoka.

V září se 4 členové skupiny zúčastnili Setkání jeskyňářů v Českém krasu, tentokrát v lomu na Chlumu. Navštíveny byly lokality Arnoldka, Fialová a povrchová speleo-geologicko-vlastivědná exkurze po okolí.

Ostatní činnost

V rámci úklidu Moravského krasu jsme byli sbírat odpadky v podzemí Stránské skály. V jeskyni č. 4 Jezerní nebyly díky dvojité vstupní uzávěře žádné odpadky, ze dna jeskyně jsme vytáhli aspoň železnou trubku s kusem betonu (patrně původně dopravní značka). Odpadky jsme vybírali také v okolních štolách a v Medvědí jeskyni, kde bylo až na pár kousků překvapivě čisto. V úklidu jsme pokračovali také v okolí Ostrova u Macochy od Ostrovského hřiště proti proudu potoka Lopače až k Přehrádce a kolem ní.

Do Jezerní jeskyně na Stránské skále jsme se vrátili ještě v dubnu, kdy byla jeskyně exkurzně navštívena společně s potápěči, kteří zde plánují průzkum zatopených částí.

Členové se účastnili konference Speleofórum ve Sloupu, členka se zúčastnila Lezeckého dne SZS v Holštejně včetně praktického nácviku SRT na skalní stěně nad Lidomornou. Člen skupiny se účastnil lezeckého dne v lomu Na Chlumu, kde absolvoval seminář Nehoda v jeskyni včetně praktického nácviku záchrany v jeskyni pod dohledem SZS. Na konci léta jsme se zúčastnili Vzpomínky.

Proběhly drobné udržovací práce na základně včetně provizorního zalepení největších děr ve střeše. Kvůli zhoršené kvalitě vody jsme na přírodní potrubí nainstalovali filtr proti nečistotám.

Ve dnech 1. – 10. 7. 2022 jsme zorganizovali 20. ročník Dagmaráckého pracovního týdne, desetidenní badací akce a setkání jeskyňářů, kdy se podařilo výrazně postoupit především na pracovištích v jeskyni Dagmar, V Jedlích a Jedelské ventarole. Účastnilo se celkem 63 osob z 9 základních organizací České speleologické společnosti, 3 speleoklubů Slovenskej speleologickej spoločnosti a Moravského speleologického klubu. Z hlediska účasti šlo o ročník rekordní.

2023

Činnost na lokalitách ZO 6-08 Dagmar

propadání V Jedlích

V jeskyni č. 567A V Jedlích se v průběhu roku pracovalo na několika pracovištích. Jedním z nich byla sonda hloubená ve vstupu do Střelecké úžiny. Po několika akcích, kdy jsme se dále zahlubovali na dně sondy, přesáhla celková hloubka sondy 5 m. Dno klesá přibližně ve směru Střelecké úžiny a je již téměř ze všech stran uzavřeno liťákem (stěny se směrem nazpět k Meandrovému domu sbíhají k sobě). Na následující akci jsme našli na dně sondy cca 30 – 40 cm vody, přičemž původ vody není jasný, stěny sondy jsou od blata, tedy se shora voda nepřítekla. Vodu jsme vytahali v kýblech a pokračovali v těžbě sedimentů, dno bylo prohloubeno o 0,5 m a celková hloubka sondy dosáhla 5,5 m. Dno klesá kolmo dolů a stále je téměř ze všech stran sevřeno liťákem, zužuje se, ve středu sondy se zdá sediment jemnější,

naopak v rozích a výklencích je sediment tvrdý, zhutnělý, plný neopracované kulmské břidlice. Ze dna sondy ke konci akce začíná vzlínat voda, o den později již byla hladina ve výši 10 – 15 cm. Po dalším zahloubení se dno zúžilo tak, že jsme další práce zatím zastavili.

V únoru jsme realizovali napouštěcí pokus, jehož smyslem bylo zkusit, zda voda neukáže nějaký odtok mimo ucpané dno sondy. Hadici jsme natáhli z povrchového řečiště Jedelského potoka a po jejím zavodnění již voda teče do sondy samospádem. Po 2 hodinách stojí v sondě odhadem 2 m vody. Druhý den jsme při kontrole zjistili, že hadice venku v řečišti zamrzla a voda neteče. V sondě stále stojí voda, drobné vývěry jsou pozorovány v Honzově chodbě při okýnku (zúžení) a ve dně průlezu před Párty dómekem, s určitostí ale zatím nelze tvrdit, že jde o vodu ze sondy. Zamrznutou hadici nešlo uklidit, ponechali jsme ji tedy nataženou. Za 3 týdny jsme se pro hadici vrátili a zjistili, že jakmile hadice rozmrzla, začalo nasávání vody opět fungovat a po celou tu dobu byla sonda napouštěna. V sondě se drží hladina cca 30 cm nad posledně pozorovanou úrovní, v Honzově chodbě je znatelný nános čerstvého bláta, stejně tak i v Párty dómku, v chodbě k propasti vyvěrá zpod levé stěny vodní tok a teče do propasti, v Karanténě voda nebyla. Ani tentokrát nemůžeme potvrdit souvislost sondy s některým z vývěrových míst v jeskyni. Po dubnové povodni se hladina vody v sondě drží v ustálené výši, tj. přesně 4 m pod úrovní dna chodby (Meandrového dómu) a je podemletý přístup k sondě. Z tohoto důvodu, a také pro snazší přístup do Střelecké úžiny přes vykopanou sondu, byla svařena a nad sondu ukotvena ocelová plošina.

Pokračovaly práce na rozšíření místa zvaného Střelecká úžina/Dračí zuby. Tato extrémně úzká plazivka bránila dalšímu pokračování tímto směrem a dokumentaci prostor za ní. Během 6 akcí jsme rozšiřovací práce dokončili a všechny materiál z těchto prací vytahali ven z jeskyně. Střelecká úžina je nyní rozumně průlezná až po svůj současný konec a byla zmapována. Zároveň jsme prokázali souvislost s jinou částí jeskyně, Karanténou – na konci Střelecké úžiny při sondáži pajsrem do závalu ve stropě byl sledován pohyb kamenů ve dně plazivky na konci levé části Karantény.

Zabezpečovací práce byly provedeny ve Skautské hanbě (nová spojnice Meandrového dómu a Honzovy chodby). Štěrkem ze dna chodby plníme pytle a z nich stavíme opěrnou zeď, která drží štěrkový svah ze směru od Meandrového dómu. Při třech akcích byla opěrná zeď dokončena, případný vodní tok by tak neměl odplavit sedimenty tímto směrem dál do Honzovy chodby a hlouběji do jeskyně.

Ve vstupní části Honzovy chodby byly rozebrány těžební lyžiny a včetně staré a již nefunkční výdřevy bylo vše uklizeno ven z jeskyně. Při těchto pracech jsme pod pravou stěnou u dna (přibližně ve spádnicí pod vodopádovým okýnkem) objevili doposud nezaznamenaný trativod a zahájili zde sondovací práce. Štěrky vykopané z tohoto trativodu byly plněny do pytlů, ze kterých jsme stavěli opěrnou hráz držící sedimentární svah od Meandrového dómu. Při celkem pěti pracovních akcích byla pytlková hráz dokončena, kopaný trativod se ale velice zúžil a místo teď budeme sledovat, jak se projeví při vyšších vodních stavech.

Sledovaným místem byl koncový sifon a chodba Ovčie kiahne, kterou by teoreticky bylo možné sifon obejít. Na konci ledna byla zjištěna zvednutá hladina sifonu, voda dosahuje k odbočce Ovčie kiahne, přesto odtud bylo pár kýblů sedimentů vytaháno. V červenci byla hladina sifonu níže, do plazivky Ovčie kiahne lze prolézt a vrtákem na sedimenty jsme tam pokusně zavrtali směrem, kterým tušíme možné pokračování za sifon. Z vyvrtaného otvoru začal vytékat slabý pramínek vody. Tento přítok byl pozorován i při další akci 2. 9. Následně 23. 9. podle nečistot na stropě zjišťujeme, že od poslední návštěvy zde musely být prostory po strop zatopené. Z navrtaného sedimentu na konci chodby Ovčie kiahne stále přitéká voda, vydává zvláštní klokotavý zvuk a ztrácí se ihned nalevo pod stěnou. Při dalším pozorování 8. 10. teče ze stěny propasti obvyklý pramínek vody a také z navrtaného pokračování Ovčie kiahne stabilně přitéká voda, opět se pod levou stěnou ztrácí a vydává u toho zvláštní žbrblání. Hladina sifonu je toho dne těsně pod mapovacím bodem č. 1.40.

O 2 týdny později byl zjištěn totožný stav přitékající vody, hladina sifonu je přesně na bodu 1.40. Jedna akce byla věnována pracovišti „Klystýr“, chodbičce vybíhající v půli hloubky Propasti královny Margot. Byla zde nainstalována hadice „C“ tak, že její horní konec je přirozeně dotován vodou vtékající do ústí propasti, spodní konec je zaveden na dno „Klystýru“. Podobně zde byl dělán výplach sedimentů již v předešlém roce. Pro úzký profil chodby není reálné tu kopat a o další perspektivě tohoto pracoviště bude rozhodnuto podle výsledku plavení (ten zatím není znám, v době vzniku této zprávy je hadice stále na místě).

V Síni Bieleho otca bylo do závalu ve stropě ukotveno dočasné lano pro snazší výlez nahoru a zmapování partií v závalu.

Pracovní akce se uskutečnila v Termišti v první chodbě doprava, na jejím konci bylo snižováno dno a hledáno další pokračování. Při další akci sem byla za zvýšeného vodního stavu přivedena zahradní

hadice a čelba samospádem napouštěna vodou. Voda se ztrácí, ale nikde v okolních chodbách nevytéká, více pokus neprokázal.

V Jedelském propadání jsme při zvýšených vodních stavech prováděli monitoring situace. Zajímavé pozorování bylo provedeno 15. 4. v okamžiku ustupující povodně po vydatných deštích, detailní popis průběhu povodně včetně nákresu je v pracovním deníku skupiny. Další vyšší stav vody s aktivním tokem v jeskyni byl zaznamenán 14. 12. Následně proběhla návštěva jeskyně 27. 12. po povodni, kdy bylo shledáno, že v patě svahu nad 2. ponorem došlo k propadu sedimentů, je vidět do volné kaverny a dole hučí vodní tok. Zároveň byl poprvé zjištěn aktivní tok v Karanténě. Značné škody napáchala voda na pytlové hrázi mezi Meandrovým dómem a Honzovou chodbou, z Meandrového dómu jsou odplaveny odhadem 3 kubíky materiálu, který skončil z velké části pravděpodobně v Honzově chodbě před okýnkem, které je záměrně ucpáno pytli se šterkem. Značně zaneseny je i průlez do Párty dómku. Detailní informace o proudění vody celou jeskyní jsou zaznamenány v pracovním deníku.

V průběhu roku proběhlo množství mapovacích akcí a v říjnu byly terénní práce na nové mapě jeskyně dokončeny. Při návštěvách jeskyně jsme průběžně zaznamenávali počty zimujících netopýřů. Pravidelně se objevují 1 až 2 jedinci vrápence malého a netopýři velcí, těch bylo nejvíc zaznamenáno 2. 3. (8 jedinců, z toho 7 v Síni Bieleho otca). Příležitostně se objeví i po jednom jedinci neurčeného druhu.

jeskyně č. 567 Dagmar

Hlavním pracovištěm v jeskyni Dagmar byla po celý rok 2023 Pandemická chodba. Ta má v současnosti tři čelby lakonicky nazvané „doprava“, „doleva“ a „rovně“. Do vstupní části Pandemické chodby jsme na dno chodby umístili gumový pás z dopravníku pro hladší průjezd lódní s těžným materiálem.

Nejvíce úsilí bylo věnováno směru „doprava“. Dvě akce postupujeme vpřed poměrně snadno, prostor je široký, širší než vstupní část směru „doprava“. V těchto místech tvoří sedimentární profil v horní polovině červené hlíny, ve spodní polovině žlutý hlinito-písčítý sediment, v celém profilu jsou vápencové kameny, suť a neopracovaný šterk. Po dvou dalších akcích stále pokračujeme v celém profilu ve směru tektonické poruchy, obě stěny se ale začínají sbíhat a je nutné se na čelbě více zahloubit. Další akci se zahlubujeme o 1 m, sediment tvoří ve svrchní části červené jíly, níže je vrstva drobného šterku, sediment žlutý, hodně písčítý, zvrstvený, bez kamení. Puklina v přímém směru je příliš úzká, takže nepokračujeme v jejím dalším čištění, ale u dna se objevují náznaky, že v tomto místě dosavadní tektoniku kříží níže ležící chodba, tedy že by šlo kopáním pokračovat určitě pod levou stěnou a náznak chodby se rýsuje i pod pravou stěnou.

V přístupové části „Pandemické chodby doprava“ jsme pro snazší transport zkonstruovali jednoduchou těžební lanovku a zkusíme se na čelbě zakopat pod levou stěnou. Po dvou akcích to vypadá, že se pod levou stěnou podařilo prokopat do paralelní tektoniky, vše je v plném profilu stále vyplněno sedimenty. Obecně skladba sedimentů v těchto místech vypadá následovně: shora dolů jsou v profilu červené jíly, okrové jíly, následuje šterková vrstva, opět červené jíly (v nich černá vrstva), vrstva hrubého říčního šterku (šterk zvětralý, do velikosti 5 cm) a u dna žluté písky s černými vrstvičkami.

Při dvou dalších akcích je paralelní tektonika vyčištěna od sedimentů, skalní stěny se ale uzavírají a jen pod stropem zůstává malé volné okénko. V této paralelní tektonice se ale opět pod levou stěnou objevuje místo, kde je namísto pevné skalní stěny jen sediment, tedy náznak dalšího pokračování chodby. To se při další akci potvrzuje a pod stropním břitem se prokopáváme do další části Pandemické chodby, pro lepší orientaci zvané „směr dopravádoleva“. Chodba je opět v celém profilu zanesena sedimenty, strop prudce stoupá, může jít o přítok do těchto míst. Další akci kopeme vzhůru pod stále stoupajícím stropem, chodba je poměrně široká, ve svrchní části sedimentárního profilu se objevil velký kus vápence, v těchto místech první takový nález. Celkově se ve směru „dopravádoleva“ postoupilo o cca 6 m a bude zde dále pokračováno.

Na konci Pandemické chodby směru „doprava“ jsme provedli sondáž také pod pravou stěnou, kde se při dně taktéž objevily náznaky níže položené chodby. Hned po první akci věnované tomuto směru se potvrzuje, že tu skutečně pokračuje klenutá chodba vyplněná písčítými sedimenty. Při dalších dvou vyklízečích akcích zjišťujeme, že chodba prudce meandruje. Sediment je tu suchý, zvrstvený, písčítý, obsahuje opracované valouny droby do velikosti 5 cm. Na tomto pracovišti budeme dále pokračovat.

Dvě menší akce jsme v Pandemické chodbě podnikli také za první křižovatkou ve směru „doleva“. Postoupilo se o 1 m, pracoviště je velice náročné, těžší se ve velmi úzké plazivce hlavou dolů a navíc je nutné vhnět na čelbu kopoflexem vzduch.

Veškerý materiál vykopaný v Pandemické chodbě byl vždy vytahán ven z jeskyně. Orientačně jsme zaměřili polohu Pandemické chodby vůči západní větvi jeskyně pomocí DistoX. Směr „doprava“ aktuálně mimoúrovňově kříží Dóm konce o cca 15 m výš.

V září jsme zahájili vyklízení haldy sedimentů a kamení uložené v Dómu nádob ven z jeskyně. K vytahování je využita dříve vybudovaná závěsná lanová dráha, avšak zatím bez. el. vrátku, tahá se ručně. Během tří akcí byla odtěžena celá pravá (při pohledu shora) část deponie, tedy vše co leželo nad průlezem do Dómu konce.

V květnu se železná uzávěra na vstupu do jeskyně rozpadla natolik, že už nebylo možné jeskyni standardně uzamknout a bylo prozatímně vyřešeno řetězem a visacím zámekem. Na podzim jsme se dočkali povolení AOPK ČR k vybudování nové uzávěry. 21. 10. byly zahájeny práce na nové uzávěře, od vstupu bylo odvezeno zavazující kamení blíže k lesní cestě, byl snížen terén okolo uzávěry, vytažen pařez vedle vstupu, provedena demolice staré uzávěry a původních betonů, odkopání a rozšíření otvoru pro novou betonáž a jeskyni jsme provizorně zabezpečili proti cizímu vniknutí.

Samotná stavba nové uzávěry proběhla ve dnech 2. – 4. 11. Nový nerezový dekl musí být umístěn dále od skály a mírně nakloněn, jinak by totiž pro své rozměry nešel otevřít (podobu nového deklu jsme bohužel nemohli ovlivnit). Nerezový dekl jsme usadili do nové pozice, postavili šaluňg na betonování, připravili a ukotvili železné armování a zalili betonem. Jeskyně Dagmar má téměř po 40 letech nový vchod (na původní uzávěře byl v betonu letopočet 1984). Vstup do jeskyně je opět bezpečný, bude možné instalovat elektrický těžební vrátek a otevírají se tak možnosti dalšího výzkumu jeskyně, především Chodby pionýrů a Propasti pod Kaplí. Další akce byly věnovány terénním úpravám kolem nové uzávěry, demontáži bednění a odvážení kamenů k silnici. 28. 11. proběhlo oficiální předání nové uzávěry zástupci Správy CHKO MK.

22. 10. bylo kontrolováno dno II. propasti, ta byla bez vody, plazivka spojující dno se III. propastí se stále jeví průlezná, ale nebylo tam lezeno, voda vidět není. Stejný stav byl zaznamenán také 3. 12., kdy v nejnižší komoře Propasti II voda nebyla, dále opět nebylo lezeno.

V průběhu roku byly v rámci výzkumu AOPK ČR do Dómu konce a Druhé síně umístěny pastičky na bezobratlé živočichy, ty byly po čase z jeskyně odebrány, teplotní datalogery jsou v jeskyni zatím ponechány.

Sčítání netopýrů v celé jeskyni jsme provedli 3. 12., kdy jsme zaznamenali překvapivě jen jednoho jedince vrápence malého a jednoho netopýra neurčeného druhu.

jeskyně č. 566 U Jedelské cesty

Z jeskyně jsme uklidili starý gumový pás z dopravníku dříve sloužící při tahání kýblů. Do jeskyně byly instalovány a po čase opět vyzvednuty pastičky na bezobratlé živočichy, na první pohled nebylo chyceno nic zvláštního. Při kontrolním sestupu byli v jeskyni nalezeni 2 slepýši.

29. 12. proběhla prvotní sondáž na konci chodby „za traverzem v půli propasti“. Bylo kopáno na samotném vzestupném konci chodby, kde byl při objevu cítit průvan. Postoupeno bylo 4-5 m, chodba stoupá pod úhlem 45°, na čelbě se na kamenech objevuje bílý povlak podobný plísni, teoreticky se může jednat o nickamínek, bude dále zkoumáno.

30. 12. provádíme prvotní otevírku odtokového trativodu na dně centrální propasti. Po vybrání kamenů je pod stropem jen malé volné okénko, níže pokračuje pevná skalní stěna. Při této stěně jsme se zahloubili cca 1 m v hlinitém sedimentu, dole (ve spádnicí pod volným okýnkem) byla odhalena chodba svažující se stejným směrem jako volné okýnko. V této klesající chodbě zbývá jen odklidit velký kámen zaklíněný přes celý profil, za ním je vidět volný prostor.

jeskyně č. 565 Jedelská ventarola

V Jedelské ventarole jsme pokračovali na pracovišti ve Velkoopatovické propasti. Před samotnou prolongací proběhly přípravné práce, především byl na čelbu natažen kopoflex pro vhánění čerstvého vzduchu a na mezípatrech propasti ukotveny 3 ruční vrátky. Ve vstupní části jeskyně byl vyčištěn průchod mezi sedimenty od hlíny opadané ze stěn výkopu, aby bylo možné vyvážet sedimenty kolečkama ven z jeskyně. Následně jsme zorganizovali 3 prolongační akce na čelbě Velkoopatovické propasti. Koncová část stále stoupá, již při první akci se v protější stěně objevuje náznak patra. Také další dvě akce se prokopávala vzestupná část, profil kanálu v těchto partiích je značně široký, tedy celkový postup pomalejší. Čelba byla posunuta o 1,5 m vzhůru.

jeskyně č. 31 Křížovy

V Křížových jeskyních proběhla jedna akce, při které bylo cílem nově vystrojit propasti II a III lanem. Vystrojení II. propasti bylo úspěšně dokončeno, ve III. propasti je potřeba dostrojit spodní polovinu propasti a komín za propastí.

Za situace, kdy ve Starých skalách povolna opadá povodňová voda, jsme v jeskyni pozorovali vydatný skap (krom sintrovádu v Rozlehlém komínu), sintrová jezírka za Vstupním dómem byla plná vody a ve III. propasti vytékal drobný vývěr ze stěny ve spodní třetině propasti.

Při sestupu 15. 4. byli v jeskyni zaznamenáni jen 2 netopýři velcí ve Vstupním dómu. Teplotní datalogery byly z jeskyně vyzvednuty.

Činnost v zahraničí

Slovensko: Tisovský kras

Do Tisovského krasu jsme se v průběhu roku 2023 vypravili celkem 3×. Při únorové expedici jsme pokračovali v pracích v Nišpónského jaskyni v Májovém závrtu. Jeskyně nasává venkovní studený vzduch, v jeskyni je množství rampouchů a jiných ledových náteků, velké množství ledových stalagmitů je ve vstupu do "staré" části jeskyně, poslední rampouch se nachází dokonce až na dně posledně objevené 7 m hluboké propasti. Studený průvan každopádně nemíří do odtokové chodby, ale asi někam nahoru do komínu, v odtokové chodbě se při práci naopak rychle vzduch vydýchá. Těžený materiál jsme vyťahovali z čelby nahoru propastí a vše ukládali nahoře nad propastí. Zahluvovala se nejdřív odtoková chodba, aby tudy po lanovce lépe jezdily kýble, poté bylo sníženo koleno před čelbou a nakonec rozebrána kamenitá ucpávka na konci chodby. Po rozebrání ucpávky se otevřel směrem dolů volný prostor cca 0,5 m hluboký, ale jen zhruba 20 cm široký – jde o skalní koryto/zářez ve dně chodby, na jeho dně leží mrtvý netopýr či myš. Chodbou jsme se prokopávali dále v přímém směru a za sníženým stropem se dostali do další dutiny s neprůlezným komínkem. Při plnění posledního kýblu se pod stropem otevřel pohled do malé nízké dutiny, tudy bude potřeba příště pokračovat.

Horolezecky jsme zdolali komín (vysoká meandrující chodba pod propastí), po jeho vylezení není vidět o moc víc jak odsopdu, tedy žádné volné pokračování nebylo nalezeno.

Za tři dny odpracované v Nišpónského j. jsme postoupili o několik metrů vpřed, dostali se do volnější komory s úzkým neprůlezným komínkem a pod stropem dál vede opět nízká dutina.

V srpnu jsme do Tisovce vyrazili jen na víkend, přesto jsme stihli postoupit v Peknej jaskyni a Moravské jaskyni.

V jaskyni Pekná se zahluvovalo a sondovalo ve střední části chodby, kde se pod levou stěnou objevují v litáku hlínou ucpané kanálky. Současně se zahluvoval konec chodby, kde na konci akce bylo možné nakouknout a foťákem zdokumentovat pokračování za levotočivou zatáčkou. Není vidět volné pokračování (možná prudce klesá a je zcela ucpané), ale zajímavý je volný komínek nalevo směřující zpět k přístupové chodbě. Pro další pokračování jsou nutné rozšiřovací práce. Veškerý vykopaný materiál byl vynesena ven z jeskyně.

Jednu akci jsme věnovali také pracovišti ve Vlasovej sieni v Moravské jaskyni. Pro snazší přístup jsme prohloubili průlez do Vlasovej siene a po letech jsme pokračovali ve vzestupné odbočce doleva z Vlasovej siene. Zde jsme postoupili a již při příští akci bude možné nakouknout dál, resp. zhodnotit další perspektivu.

Výše ve stráni nad jeskyní Pekná jsme si prohlédli potenciálního pracoviště. Exkurzně byla navštívena j. Kostolík.

V listopadu jsme do Tisovce vyrazili potřetí, tentokrát na 4 dny. Bádalo se v dolině Kuklička v jeskyni Pekná, kde jsme snižovali dno v plazivce na konci jeskyně, a v jeskyni Troch kamarátov, kde jsme z jeskyně vyťahovali kameny, které ze závalu na konci jeskyně vyšťárali členové polské expedice a následně jsme sami pokračovali v rozebírání závalu. Exkurzně jsme navštívili j. Janka, zde jsme zastihli 7 vrápenců malých a v pravé části za vstupem nafotili zajímavé houby rostoucí z jezevčích brlohů.

V Moravské jaskyni jsme zastihli pracoviště ve Vlasovej sieni značně mokré, je čerstvě po dešti a z kořenů ve stropě vydatně teče voda. Pokračovali jsme v sondě mířící doleva z Vlasovej siene, tam se pod levou stěnou podařilo prokopnout průlezná spojení zpět do plazivky vybíhající nalevo z 1. síňky. Pokračovali jsme ale dál v přímém směru, chodba stoupá, pod stropem je stále vidět do malého volného prostoru a je možné zde pokračovat, tedy dál snižovat dno chodby.

Exkurzně byla navštívena propast Michňová a v jeskyni Dvoh kamarátov jsme byli obhlédnout možné příští pracoviště.

V jeskyni Natálka jsme v koncové síni částečně snížili dno a zahluvovali se při protější koncové stěně ve snaze najít níže položené pokračování. Pod stěnou se nakonec rýsuje možnost dalšího postupu, ale bude potřeba odtěžit v tomto směru ještě množství sedimentu. Také zde z tektonické pukliny koncové síně vydatně vytéká voda.

Poslední den jsme se přesunuli do oblasti Župkovéj Magury. Prohlédnuli jsme vyvěračku poblíž železničního mostu u Červené Skaly a je třeba se sem vrátit v létě za suchého stavu. Dále jsme shlédli situaci aktivního ponoru naproti j. Stračaník, zde by bylo nutné rozebírat a pažít zával.

V jeskyni Stračaník (v literatuře uváděna dříve jako Župkova j.) jsme vytipovali pro průzkum chodbičku odbočující doprava z hlavního tahu. Zde se dá obtížným plazením pár metrů postoupit, my ale zahájili snižování dna už od začátku chodby, aby bylo příště možné zahloubit také zadní neprůlezná partie.

Při skalní stěně nalevo od j. Stračaník objevil člen místního Speleoklubu Tisovec průvanové místo, kde jsme po zdolání vstupního průlezu sutí pronikli do jeskynního prostoru o rozměrech cca 5×10 m a 2-3 m na výšku. Z jedné strany je prostora ukončena mladým závalem, na druhé straně vybíhá 10 m dlouhá plazivka teoreticky mířící na koncové partie j. Stračaník. Na vícero místech prosvítá v sutí směrem ze svahu denní světlo. V jeskyni je pozůstatek letité výdřevy, teoreticky by se mohlo jednat o jeskyni Stračaník II, o které se v literatuře píše, že již neexistuje a že byla zničena při lokální těžbě vápence.

Rumunsko: Banát

Do oblasti českého Banátu v Rumunsku jsme se vypravili na týdenní expedici na konci září. Pokračovalo se na již rozpracovaných lokalitách a prováděl povrchový průzkum, při kterém bylo do mapy přidáno 70 závrťů a 3 lokality vytipovány jako vhodné k průzkumu, jedna z nich byla při této expedici rovnou otevřena. Tři pracovní akce jsme věnovali pokračování na nadějně lokalitě Panenský závrť. Na dně jeskyně se po vyčištění zhruba 1,5 m dlouhého horizontu od naplavené hlíny objevila 1 m hluboká volná propáستka průlezného profilu. Propáستku jsme dokopali na hloubku 1,5 m, dno je tvořeno pískem a lehce se rozšiřuje. Je tu průvanová puklina, kterou je vidět dál. Touto jsme se po rozšíření dostali cca 1,5 m dopředu, kde se začíná rozdvajovat – na jedné straně je malý přítokový kanálek zanesený v celém profilu sedimenty a na straně druhé je volný kanálek se silným průvanem mířící pod úhlem 45° na další závrť v linii za Panenským závrtem. Průvanový kanálek má ale průměr jen cca 15 cm a při dalších akcích na této lokalitě má větší smysl zahlubovat dno propáستky.

Další již dříve zkoumanou lokalitou byla Propast žízálích hadů. Při zahlubování se ve větší hloubce objevují již čisté kameny, ke konci už bylo dno tvořeno především většími kamennými bloky a lehce se zužuje. Během 2 akcí jsme postoupili o cca 4 m do hloubky, celková odhadovaná hloubka propasti je nyní 9 m.

Do oblasti mlýnků U Petra jsme se vypravili na exkurzi do jeskyně U dvou naháčů, zkontrolovali průvanovou průrvu u potoka a shlédli situaci v paleovyvěračce Nad mlýnky, kde neznámo kdo provádí „průzkum“, ale dle způsobu práce činnost nevypadá na jeskyňáře, ale na nějaké dobrodruhy a hledače zlata. Dříve aktivní vývěr níže pod paleovyvěračkou byl tentokrát suchý, voda v řečišti se objevuje až více než 10 m níže po proudu.

Jeskyni Polevu jsme navštívili 2×. První sestup jsme věnovali Komínu dvou blondýn, kam byl při mapování natažen polygon, komín byl dostrojen a v nižší síňce (prostora minule objevená nahoře v komínu) byl objeven další komínek pojmenován UZČ s výškou 3 m a s koncovou síní, ve které by mohly být další postupy. Při druhém sestupu jsme natáhli polygon do zatím nezmapovaných částí níže po proudu od Komínu dvou blondýn. Bylo vytipováno i několik míst ve „staré“ Polevě, kterým bychom se v budoucnu mohli též věnovat, mimo jiné byl vylezen komín a v jeho vršku objevena zanešená horizontální chodba, tedy objeveno cca 15 m nových prostor s možností další prolongace.

Nově nalezenou lokalitou, kde byla rovnou zahájena otevírka, byl závrť, který jsme pojmenovali Obnažený. Na dně závrťu je možno jít při skalní stěně dvěma směry. Na levé straně je patrné stropní korýtko s mírně klesajícím horizontem, sediment poměrně zhutnělý proložený většími bloky. Při pravé stěně jsou erozní kanálky mířící kolmo dolů, po zahloubení v kypré hlíně o cca 0,5 m se u stěny otevírá volný prostor široký 20 cm, kterým je vidět 1,5 m níž. Pracoviště je velice perspektivní!

Na budovu školy v Gerníku byla po dohodě s ředitelem školy nainstalována meteostanice, díky které bude možné sledovat online vývoj počasí, teploty, srážek a větru. Na část expedice se k nám připojili jeskyňáři z rumunského klubu Asociația Speologica Exploratorii a prohloubila se tak naše spolupráce.

Činnost na lokalitách ostatních ZO ČSS

Po celý rok jsme úzce spolupracovali se ZO 6-20 Moravský kras na lokalitách Vymodlená (4 akce), Michalka (5 akcí) a ve Skleněných dómech. Dále jsme vypomohli v Lipovecké ventarole, ve Škrapové propasti a při dvou akcích v Novém Lopači.

V jeskyni v lomu Velká dohoda jsme v horním patře – Horizontu vypomohli Moravskému speleologickému klubu při kopání a sekání ztvrdlých sedimentů na dosavadním konci chodby. Vše

bylo vyváženo ven z jeskyně do připraveného kontejneru. Během 4 akcí se postoupilo 3 m, podařilo se překonat ztvrdlé sedimenty a dále jsou sedimenty opět snáz kopatelné.

Ve spolupráci se ZO 7-01 Orcus a ZO 6-14 Suchý žleb jsme zahájili průzkum lokality zvané Teplá díra v Bělkovickém údolí na Olomoucku, kde je teoreticky předpokládána existence pseudokrasové suťové jeskyně. Členové skupiny se zde zúčastnili 9 akcí a následné kontroly se zástupci Lesů ČR. Více informací bude publikováno ve sborníku Speleofórum 2024.

Exkurzní a poznávací činnost

Exkurzně byly navštíveny jeskyně Michalka, Holštejská, závrt Společňák, Lidomorna, Balcarka a Skleněné dómy. Mimo Moravský kras jsme navštívili lokality ZO 7-14 Ludmírov-Štymberk – Vráženskou jeskyni, Ledovou jeskyni a na povrchu shlédli sondy u lomu.

Ostatní činnost

Člen skupiny se pravidelně účastnil seminářů a cvičných akcí SZS: na lezeckém polygonu v Horním Poříčí, semináře Nehoda v jeskyni, Lezeckého dne ČSS v Moravském krasu na Holštejně, školení na stanici SZS v Rudici a víkendového součinnostního cvičení SZS Morava a Čechy, Lezecké skupiny HZS Brno Lidická, dobrovolných hasičů a speleozáchranářů z Polska v Nové Rasovně.

Na základně jsme uspořádali základní školení mapování jeskyní s následným praktickým nácvikem v jeskyni Dagmar.

V prvním červencovém týdnu jsme zorganizovali tradiční týdenní badací akci, letos již XXI. ročník. Zúčastnilo se 42 osob z 8 speleorskupin (5 základních organizací ČSS, 2 speleokluby SSS a Moravský speleologický klub).

Pro skautské oddíly jsme pořádali akce, kdy měli skauti příležitost seznámit se s jeskyněmi a jeskyňařením jak při exkurzích, tak při pracovních akcích.

Členové se účastnili Rumbálu, konference Speleofórum, v jehož rámci jsme provedli exkurzní skupinu jeskyní Dagmar, účastnili se Vzpomínky, akce ZO 6-20 Moravský kras „Poslední kyblík“ v Punkevních jeskyních a navštívili Speleomuzeum ve Vilémovicích. Vypomohli jsme při jarním úklidu odpadků v Moravském krasu.

Členové skupiny se věnovali také lezeckým aktivitám po Moravském krasu.

U mladých stromků vysázených v okolí jeskyně Dagmar jsme zatloukli kůly ke stromkům, aby nebyly zavezeny při deponování sedimentů z jeskyně Dagmar. Tam kde původně vysazené stromky uschnuly, vysázeli jsme na volná místa stromky nové.

Na základně jsme opravili a svařili vstupní železné schůdky. V závěru roku jsme zatékající střechu provizorně opravili napevno ukotvenou plachtou. Jeden večer na základně jsme si zpestřili retropromítáním diapozitivů z Moravského krasu.

2024

Činnost na lokalitách ZO 6-08 Dagmar

propadání V Jedlích

V Jedelském propadání jsme po celý rok sledovali a dokumentovali hydrologickou situaci. Rok 2024 byl z tohoto pohledu mimořádný díky dvěma povodním a následkům, které tyto povodně způsobily v jeskyni č. 567A V Jedlích.

V březnu jsme vyčistili 2. ponor od naplaveného dřeva a provedli kontrolu jeskyně V Jedlích. Jedelský potok se ztrácel 2. ponorem, v jeskyni vytékal vodní tok ze Střelecké úžiny a zatékal do sondy, kde se drží hladina cca 4 m pod okrajem sondy. Voda dále vytéká až z pod stěny před Párty dómekem a teče jeskyní do Propasti královny Margot.

Povodeň 21. 6.

Moravským krasem se 21. 6. prohnala mimořádně silná bouřka a na vodních tocích v krasu nastoupily povodňové stavy. Situace na Jedelském potoce nebyla bezprostředně po bouřce sledována, ale následky povodně byly mimořádné. Povodeň nahrnula kamení a větve na vstupní branku jeskyně V Jedlích. 30. 6. jsme naplavené dřevo a kamení odklidili a obnovili přístup do jeskyně.

Kontrola stavu v jeskyni přinesla tyto výsledky:

Podle hladinové čáry zřetelné na několika místech Staré chodby je možné určit výšku hladiny ve Staré chodbě, ta musela být při povodni z velké části zaplavena vodou až po strop. Tak vysoký stav vody zde nepamatujeme, ani archiv skupiny se o tak vysoké vodě nezmiňuje. Začátek Štěrkového sifonu je lehce propláchnutý, vidět je však jen o kousek dál než obvykle. Hlavní změna se odehrála v oblasti vyústění Štěrkového sifonu do Meandrového dómu. V tomto místě je nyní vypláchnutý velký prostor, který byl doposud vyplněn štěrkovými sedimenty, včetně části Štěrkového sifonu, kterou jsme doteď znali jen ze starých map z let 1963 a 1978. V této části Meandrového dómu je nyní 3 m vysoký téměř kolmý stupeň. V nejnižším místě vypláchnutého prostoru je mezi kameny vidět na malé jezírko s čeřící se hladinou. Odkud přesně do něj voda přitéká, ani kam odtéká, není vidět.

V místě pracovně zvaném Skautská sonda / Skautská hanba / BMV, které je aktuálně používáno ke vstupu do Honzovy chodby, došlo ke zhroucení hráze vystavěné z pytlů plněných štěrkem a k posunutí železného žebříku, ten se zaklínil v zúženém místě před vstupem do Honzovy chodby a zadržel splavené kameny a pytle se štěrkem tak, že nebyly spláchnuty dále do jeskyně. Je tak vytvořena poměrně stabilní bariéra, kolem které je možné prolézt dál. V Honzově chodbě svou funkci splnily pytle naplněné štěrkem, kterými jsme záměrně již dříve ucpali úzké okénko, původní vstup. Tato bariéra zadržela splavovaný štěrk, Honzova chodba je nad tímto místem zanesena několika kubíky štěrku.

Žebřík z Párty dómku je splaven o několik metrů dál ke vstupu do Termitiště, z Termitiště je odplavena deponie sedimentů a v Propasti královny Margot jsme pro stále tekoucí vodu nebyli. V jedné z odboček v Termitišti (pracoviště kde jsme práci pozastavili pro nejednoznačnost, kterým směrem dále pokračovat) bylo zjištěno, že během povodně vyvěrala z nám známé pukliny voda a nedaleko se při stěně ztrácela. V tomto místě zůstal čerstvý propad ve štěrkových náplavách a přesně zde budeme pokračovat dál. Provedli jsme podrobnou fotodokumentaci všech pozorovaných změn v jeskyni.

Předpokládaný průběh povodně:

1. a 2. ponor byly vodou zahlceny, nad 2. ponorem vzniklo jezero a povodňové vody Jedelského potoka se valily přes vstupní branku do jeskyně V Jedlích. Voda se do jeskyně velice pravděpodobně dostávala také ze Štělecké úžiny, z drobného trativodu před Štěleckou úžinou a z vodopádového okna v Honzově chodbě, hlavní masa vody se ale hrnula přes vchod do jeskyně směrem do Staré chodby. Tam se stal škrtícím místem Štěrkový sifon a celá Stará chodba byla pod vodou. Obvyklá odtoková cesta ze Štěrkového sifonu kapacitně nestačila a voda pod tlakem vyvěrala do Meandrového dómu, kde odplavila štěrkové sedimenty v objemu několika m³ (odhadem 10 m³). Charakter jeskyně zde zásadně změnila – dno v tomto místě prohloubila o 3 m, vzniknul velký prostor a z úzké meandrující chodby se stala chodba místy 3 m široká. Odplavený štěrk voda nanesla do Honzovy chodby, kde se ukládal před zúženým místem cíleně ucpáným pytli se štěrkem. Nad tímto místem zanesla dno Honzovy chodby téměř do roviny se vstupem do „Skautské sondy/hanby“. Hlavní proud pokračoval právě přes Skautskou sondu, posunul žebřík a pytlou hráz, a i zde se uložilo množství štěrku splaveného z Meandrového dómu. Voda pokračovala obvyklou cestou dále přes jeskyni do Propasti královny Margot.

Aktuální vodní stav (30. 6.) je následující:

Jedelský potok se propadá pouze do 2. ponoru. V jeskyni přitéká potůček ze Štělecké úžiny a zatéká do sondy ve vstupní partii Štělecké úžiny. Na dně sondy stojí voda, její hladina velmi pravděpodobně souvisí s novou hladinou ve dně Meandrového dómu v místě vyústění Štěrkového sifonu. Poté voda vyvěrá až zpod pytlů ve Skautské sondě a v pytli ucpáném zúžení Honzovy chodby a dále protéká jeskyní až do Propasti královny Margot. Vedle ústí propasti jsou v přítokovém meandru chuchvalce pěny, patrně pozůstatky z vířící vody u ústí propasti.

Z obavy, aby další velká voda nezanesla dál do jeskyně i sedimenty z nově vzniklého 3 m vysokého převážně sedimentárního stupně v Meandrovém dómu, jsme preventivně tyto sedimenty odtěžili ven z jeskyně. Při třech akcích bylo z jeskyně vyneseno přibližně 6,5 m³ štěrkových sedimentů. Odtěžování je prozatím ukončeno, ve dně zůstávají převážně už jen velké skalní bloky.

Při kontrole stavu 22. 8. teče Jedelský potok velice slabě a v povrchovém řečišti odhadem na půl cesty mezi 1. a 2. ponorem zjišťujeme propad, vymletý lavor 0,5 m hluboký. Do tohoto propadu přitéká Jedelský potok, na dně je malá kaluž, avšak řečiště dál ke 2. ponoru je úplně suché. Otázkou zůstává, jestli slabý tok teče dále ke 2. ponoru řečištěm pod štěrkovými náplavami nebo jsme svědky vzniku nového ponoru. Hladina v sondě před Štěleckou úžinou klesla odhadem o 0,5 m. Tam kde byla na začátku července zjištěna na dně Meandrového dómu u vyústění Štěrkového sifonu vodní hladina, je nyní sucho. To opět naznačuje souvislost 5

obou hladin. Dále v jeskyni není voda nikde vidět, až na dně Propasti královny Margot vytéká ze stěny obvyklý čůrek vody. Na dno propasti jsme sestoupili poprvé od červnové povodně. Pytle naplněné štěrky jsou značně zdevastované a dotrhané kameny, které sem hrnul ústím propasti rozvodněný tok. Sestup k sifonu je zanesen obdobně, jako když jsme místo prvně objevili. Přesto vzhledem k množství materiálu, který povodeň odnesla z Meandrového domu a z Termitišť, není dno propasti až tak zanesené, jak by se dalo očekávat. Jak volná je samotná chodba k sifonu, není zatím jasné. Chodba s mohutným závalem v protější stěně propasti se zdá naprosto beze změny, zával vypadá vodou netknutý. Zajímavostí je skleněná lahev, která byla uložena původně v Termitišti na deponii a nyní leží neporušená na dně propasti. To by znamenalo, že během povodně musela stát hladina na dně propasti dostatečně vysoko, aby skleněná lahev bez úhony přežila pád z 10 m do vody. Jednu akci jsme věnovali čištění chodby vedoucí k sifonu a bude nutné více naplánovat další postup v tomto místě.

Povodeň 14. 9.

Moravským krasem se 14. září prohnala letos již druhá velká povodeň a na některých místech ČR se v tu dobu blíží kulminace povodní v rozsahu až 50 leté vody. V Jedelském propadání se ten den podařilo zdokumentovat povodňový stav. Jedelský potok teče mimořádně vydatně, hltá 1. ponor, nad 2. ponorem je velké jezero a dravý proud přepadá a teče vstupem do jeskyně V Jedlích. Takto velká voda (možná i větší) tekla do Jedlí i letos v červnu, až nyní se ale podařilo tento stav fotograficky zdokumentovat.

Propadání V Jedlích – zahlcený 2. ponor a povodňová voda přepadající do jeskyně č. 567A

Koncem září jsme prošli celou jeskyni a konstatovali, že na rozdíl od červnové povodně, tato již žádné zásadní změny v jeskyni nezpůsobila a stav jeskyně je téměř stejný jako před povodní. Podle videodokumentace této povodně, stavu jeskyně a stavu zanesení samotného vstupu do jeskyně by se dalo usuzovat, že červnový průtok byl ještě větší. 6

Stav jeskyně zjištěný při kontrolním sestupu:

Před Střeleckou úžinou se bortí kamenná přepážka mezi sondou a Meandrovým dómem a postupně se sesouvá do sondy. V rovném úseku Honzovy chodby jsou naplaveny větší kameny, které tu dříve nebyly. V Párty dómku je dno zaneseno naplaveným štěrky do roviny s přepadovou hranou. Nalevo před Párty dómkem je pod skalní kulisou vodou vyčištěna nová menší dutina. V plazivce mířící k propasti jsou v místě odbočky, která propojuje plazivku s meandrujícím přítokovým kanálem, nalepené chuchvalce pěny, pozůstatek vody divoce proudící směrem k propasti. V polovině plazivky je za zaklíněným kamenem schod dolů, odtud až k propasti je dno vyčištěno až na skalní dno, to doposud nebylo. Na dně Propasti královny Margot jsou opět štěrky splaveny do ústí chodbičky vedoucí k sifonu.

Aktuální hydrologická situace na konci září:

Před průlezem do Párty dómku se drží kaluže, po sestupové stěně Párty dómku padá drobná vodoteč – vyvěrá ze štěrku a dole v Párty dómku se opět ztrácí ve štěrcích. Voda se pak objevuje až pod nově vzniklým stupněm v plazivce před propastí a odtéká do Propasti královny Margot.

Při návštěvě jeskyně koncem listopadu vyvěřala voda ze dna před Párty dómkem a odtékala do propasti. Zároveň jsme opravili přístup do Honzovy chodby přes Skautskou sondu – byl lépe usazen železný žebřík a kolem vytvořena pytlová hráz tak, aby případná větší voda toto místo obtékala.

Obnovili jsme pracovní činnost na konci první odbočky z Termitišť. Práce zde byly dočasně pozastaveny, protože nebyl zřejmý směr dalšího postupu, ale červnová povodeň nám jej pomohla najít. Zahluhovali jsme se tedy ve štěrcích při skalní stěně v místě propadu a již po 0,5 m se objevují drobné dutiny směřující pod stěnu, kudy evidentně odtékala voda. Další akce zde proběhla 31. 12., kdy jsme postoupili o 1 m dolů a místo stále vypadá perspektivně.

V jeskyni jsme příležitostně sčítali zimující netopýry. 15. 3. bylo napočítáno 7 netopýrů velkých (4 v Síni Bieleho otca a 3 v Termitišti) a 1 vrápenec malý v Meandrovém dómu. 31. 12. to byli 3 netopýři velcí v Síni Bieleho otca a 4 vrápenec malý v „říceném dómu“ před meandry.

jeskyně č. 567 Dagmar

V jeskyni Dagmar jsme se rozhodli ověřit možnosti pokračování na jednom již několik desetiletí opuštěném pracovišti. Jedná se o plazivku vybíhající sv směrem z 12 m hluboké kopané sondy v Dómu konce. Tato plazivka byla objevena našimi předchůdci v roce 1979. Pracovní akci jsme uskutečnili 4. 1. a ve velice úzkém profilu pracoviště a při špatné výměně vzduchu jsme stěží odkopali odhadem 15 cm ušlapané hlíny. Ve chvíli, kdy jsme začali hodnotit toto místo jako opravdu neperspektivní, podařilo se uvolnit ve dně kámen, který se propadl dolů do neznámého pokračování a s několika odrazy od stěn dopadl na dno. Uvolněným otvorem začal okamžitě proudit vzduch.

Následovalo množství pracovních akcí, koncové partie byly rozšiřovány a dno zahlubováno. Pro nemožnost ukládat materiál někde poblíž čelby je vše nejdříve přesouváno na dno 12 m hluboké sondy a odtud vytahováno a deponováno v Dómu konce. Po malých krůčcích vytrvale postupujeme, motivací jsou kameny, které podle délky letu a odrazů od stěn vytváří dojem, že je před námi propast 10 m hluboká. Při jednou z příchodů na pracoviště zjišťujeme, že se ve staré 12 m hluboké sondě, přes kterou se na pracoviště přistupuje, kousek nade dnem odloupl ze stěny skalní blok o váze odhadem 300 kg a spadl na dno sondy.

Po další sérii pracovních akcí konečně 31. srpna vytahujeme z pracoviště poslední 2 velké kameny, úžina je konečně průstupná a my se poprvé dostáváme do neznámého pokračování jeskyně Dagmar. Po sintry pokrytém příkrém svahu sestupujeme do 1. sírky, ta má bohatou krápníkovou výzdobu – stalaktity, stalagmity, brčka, sintrové náteky a na dně prostory suchá jezírka se sintrovými „koblížky“. Pokračování sírky v přímém směru je v celém profilu ucpano sintrovými nátekami. Další volné pokračování je ve dně prostory, lomí se o 180° a vrací půdorysně přibližně pod objevnou cestu. Dostáváme se do další části opět vyzdobené množstvím krápníků a brček a spousta brček leží polámana také na dně prostory. Odtud prostor plynule přechází cca 1,5 m hlubokým stupněm do další sírky. Ta je 4 m vysoká, výzdoba je pouze na stropě, dno je hliněné. Další možné pokračování se rýsuje pod vstupním 1,5 m vysokým stupněm – jde o propad cca 30 cm hluboký, pod stropem je nízký volný prostor a směr se opět otáčí o 180°.

Mapa nových prostor zatím není dokončena, odhadem však bylo objeveno 25 m prostor. Takový objev se v jeskyni Dagmar podařil naposledy před více než 50 lety (v roce 1972 byl objeven Perlový dóm a Klenotnice). Objevené prostory jsou vytvořeny na stejné tektonické poruše jako vstupní plazivka a ač se nakonec nejedná o propast, tak klikatě klesají ve směru poruchy dolů. Objevené prostory jsme fotograficky zdokumentovali a byl pořízen paměťový náčrt.

V nově objevené části se 12. září poprvé pouštíme do prolongace a zahlubujeme se o 1 m v nejnižším místě, propadu. Kanálek je zatím úzký, strop pevný, levou stranu tvoří litá skála, pravou sintry zpevněná hlína a kameny a pod stropem je stále vidět dále do volného kanálku.

V hlinitém sedimentu objevujeme několik kusů rozlámaného mohutného stalagmitu. Při další akci pokračujeme v zahlubování a postupujeme lehce vpřed, z pravé strany u stropu zavazí kámen, za ním pod stropem stále pokračuje nízký volný prostor. V sedimentu jsou postupně vykopány další části stalagmitu, který je svými rozměry srovnatelný snad jen se stalagnátem v Kapli. Při pracovní akci se mírně vydýchával vzduch, proto jsme na další akci natáhli z Dómu konce kopoflex, kterým na pracoviště vháníme čerstvý vzduch. Po následujících dvou akcích překáží v postupu velký kámen, pod kterým je vidět další pokračování. Na konci akce nás překvapil netopýr, který vylezl odněkud z pravé strany čelby.

Značné úsilí bylo i letos věnováno prolongaci Pandemické chodby. Čtyři akce jsme postupovali ve směru doprava-doprava odkopáváním písčitého sedimentu. Před čelbou byla pokusně vykopána sonda do dna, ani po 80 cm nezastihla skalní dno a byla opět zasypána. Zemním vrtákem jsme pokusně zavrtali nad čelbou do stropu a z písčitého sedimentu se uvolnil a vypadl asi 30 kg vážící kus vápence. Nebylo vidět, že je v sedimentu schovaný a v těchto místech se ani kameny příliš nenacházely. Pro další bezpečný postup tak bude nutné očistit strop chodby od sedimentu.

Rovněž čtyři akce jsme v Pandemické chodbě pokračovali také ve směru doprava-doleva, kde se čelba zúžila do 0,5 široké chodby ucpané směsí ztvrdlého sedimentu a ostrohranného kamení a postupujeme jen díky pomoci aku sbíječky.

Deset dní po červnové povodni jsme provedli v Pandemické chodbě kontrolu stavu, na obou čelbách ve směru doprava byly stopy po tom, že tu stály kaluže cca 10 cm hluboké. Ve směru doprava-doprava navíc opadala ze stropu část sedimentu.

Dvě akce proběhly také v Pandemické chodbě ve směru doleva, kde pro úzký profil pokračujeme jen velice pomalu.

Pod vstupem do jeskyně byla připravena betonová patka pro montáž těžebního vrátku. V jižní větvi jeskyně jsme přeměřili potřebné délky nových žebříků. Ve II. propasti jsme 11. 4. provedli kontrolu vodního stavu, poslední metr dlouhého žebříku byl pod vodou, tedy hladina stála přibližně 7 m nade dnem propasti. 21. 4. byl stav vody stále stejný.

Sčítání netopýrů v celé jeskyni jsme letos cíleně neprováděli, pouze 28. 1. bylo při návštěvě západní větve jeskyně zastíženo 6 zimujících vrápenců malých, 1. 2. k těmto šesti vrápencům přibyl ještě 1 netopýr velký.

jeskyně č. 566 U Jedelské cesty

V lednu jsme při jedné akci pokračovali na dně centrální propasti v odtoku, odkud jsme vytáhli zaklíněný kámen a pronikli do dalšího pokračování. Pod úhlem 45° pronikáme úzkým průlezem do malé volné prostory, jejíž stěny zdobí kalcitové žilky fialové barvy. Další pokračování stále klesá a je ucpáno splaveným sedimentem, je však velice úzké a otázkou zůstává, zda se hlavní odtok nenachází ještě hlouběji v sedimentu před touto komorou. Celkový postup je odhadem 3 m. V chodbě před propastí jsme do stěny navrtali ocelovou kramli pro snazší a bezpečnější průstup složitým místem.

Do jeskyně jsme se vypravili 3. 7., tedy 12 dní po velké povodni a bylo zjištěno, že v kolenu před výlezem do objevů stojí jezírko vody 1,5 m hluboké, akce tak byla odložena.

Další kontrolní sestup jsme uskutečnili koncem listopadu, průlez do objevů byl již bez vody. Podle stop na stěnách hladina vody sahala až 10 cm nade dno síně s komínem. Z jeskyně jsme vynesli část již nepotřebných lyžin.

30. 12. jsme v jeskyni uskutečnili 2 pracovní akce. Jedna proběhla na dně centrální propasti, kde jsme se začali zahlubovat před skalní hranou vstupu do Fialové síňky. V tomto místě tušíme možný hlavní odtok. Zahlubili jsme se o 1 m a bude zde pokračováno. Paralelně druhá akce probíhala v chodbě za traverzem, kde jsme na konci chodby pokračovali v rozebírání závalu. Závalem jsme postoupili o 2 m kolmo nahoru, za jedním z kamenů byl schovaný netopýr černý. Další práce budou probíhat po vyhotovení mapy kvůli obavě, že se příliš blížíme k povrchu. 10

jeskyně č. 565 Jedelská ventarola

Jeskyni jsme navštívili 21. 7. za účelem revize stavu ve Velkoopatovické propasti. Bylo zjištěno, že pod tzv. mazlavým patrem je koleno sifonu zatopené vodou a není možné se dostat až na čelbu.

1.5. jeskyně č. 31 Křížovy

V Křížových jeskyních v roce 2024 neprobíhala žádná činnost.

Činnost v zahraničí

Slovensko: Tisovský kras

Celkem 3× jsme se v průběhu roku vypravili do Tisovského krasu. V únoru jsme měli v plánu pokračovat v Nišpónské jeskyni (Majový závrť) na dně v odtoku. Jeskyní táhne ledový průvan, ale v odtokové chodbě vzduch neproudí a je zde i pocitově tepleji. Problém s nedostatkem vzduchu na čelbě jsme vyřešili pomocí větráčku a kopoflexové hadice, kterou vháníme vzduch na pracoviště. Problémem je na povrchu probíhající obleva a také v jeskyni taje ledová výzdoba, v důsledku čehož nám na pracoviště stékají čůrky vody. Po chvíli práce v odtoku se odtok ucpává splavenými sedimenty a začíná stoupat voda, která nám brzy znemožňuje další pokračování a nuceně pracoviště opouštíme. Při kontrole o 24 hod. později zjišťujeme, že hladina v odtoku již více nestoupla, práce však bude možná až za suššího počasí.

V únoru jsme pokračovali také v dolině Kuklička v jeskyni Troch kamarátov. Před závalem na čelbě se nám podařilo pod levou stěnou odhalit průlez do volného pokračování, to se rozbíhá do tří směrů. Nahoru ubíhá 3 m dlouhá plazivka, která však za pravotočivou zatáčkou okamžitě končí neprůlezně zúžená. Vlevo dolů vede úzká sutí ucpaná chodbička, která míří nazpět směrem na kanálek ve vstupní síňce (toto spojení se potvrdilo díky mlokům, kteří tudy prolézají do jeskyně). Třetí směr míří doprava do závalu a patrně se bude jednat o tentýž zával, který vyplňuje hlavní chodbu. Jediným místem pro další postup se tak stalo rozebírání závalu na konci hlavní chodby. Při shazování labilních kamenů z tohoto závalu, který ucpal celý profil chodby, došlo k prolomení stropu až na povrch do lesního terénu. Zjišťujeme, že „strop“ jeskyně tu tvoří zával sotva 0,5 m silný a pravděpodobně tu časem dojde k samovolnému prořícení do jeskyně. Všechny volné kameny jsme ze závalu vytahali a začali zával zdolávat tak, že při patě závalu u pravé stěny razíme horizontální sondu. Jedinou možností, jak se dostat do dalšího teoretického pokračování, je podejít tento zával. V hutných sedimentech jsme postoupili cca 1,2 m vpřed.

Do propasti Michňová jsme uskutečnili kontrolní sestup. V jeskyni zimuje značné množství vrápenců malých, jen na dně vstupní propasti jsme jich napočítali přes 60, v nejnižším sále zimují i další druhy netopýrů. Byla vytipována 2 místa, kde by bylo možné uskutečnit další průzkum.

V srpnu jsme do Tisovce uskutečnili krátký víkendový výjezd. Pracovní úsilí jsme věnovali jeskyni Pekná, kde jsme vynosili ven z jeskyně kamení z koncových částí a věnovali se prolongačním pracem na čelbě. Druhým pracovištěm byla jeskyně Troch kamarátov, zde jsme pokračovali v horizontální sondě ražené skrz koncový zával. Stále se držíme při pravé skalní stěně, postoupili jsme odhadem o 0,5 m. V tyto horké letní dny se malá jeskyně stala útočištěm pro tisíce komárů. Otvor ve stropě závalu jsme posledně zakryli kamenem, ten tam nyní ale není, patrně propadl zpět do jeskyně. Exkurzně jsme navštívili Jazernou jeskyni a výstavu dřevěných plastik místního jeskyňáře Dušana Hutky.

Na prodloužený víkend jsme se do Tisovce vydali do třetice ještě na konci října. Dvě akce jsme věnovali jeskyni Pekná, kde jsme pokračovali v prolongaci a zahlubování na konci jeskyně. Sediment tvoří plastické jíly, níže a hlavně při stěně napravo se objevují také vodou opracované nekrasové valouny. V sedimentu je množství kostí. Dvě akce jsme báдали také v jeskyni Troch kamarátov, kde jsme se pomocí aku sbíječky prosekávali koncovým závalem. Celková délka horizontální sondy dosáhla 3 m, při dalším postupu už se začneme stáčet nahoru. Exkurzně jsme navštívili propast Michňovou, v jeskyni je poměrně sucho, v nejnižším místě stojí jen kaluž vody. Na kontrolu stavu a zhodnocení perspektivy dalšího postupu jsme vyrazili do jeskyně Osmička, poblíž jsme navíc lokalizovali zajímavé místo, které by bylo vhodné zkontrolovat v zimě, zda nedýchá.

Rumunsko: Banát

Do oblasti českého Banátu v Rumunsku jsme podnikli jednu desetidenní expedici v obvyklém termínu během Velikonoc. Pokračovali jsme v práci na Obnaženém závrtu a Česnekové jeskyni, lokalitách, kde jsme báдали již při minulých expedicích. Postupy na Obnaženém závrtu z loňského podzimu byly z velké části opět zanesené, práce jsme tedy obnovili ve větším profilu a svah souběžně pažili proti sesutí, lokalitě byly věnovány 3 akce.

Do Česnekové jeskyně jsme podnikli 5 pracovních výprav. Nejdříve jsme badací úsilí směřovali do labyrintu chodbiček v zadní části jeskyně. Poté jsme se věnovali propadu přímo pod vstupní úžinou, kde došlo k výraznému posunu – postoupili jsme o 9 m vpřed a před námi je vidět do vertikálního pokračování. Aktuálně se jedná o velice perspektivní lokalitu.

Část expedice byla věnována povrchovému průzkumu v námi doposud nezkoumané oblasti jižně od Gerníku. Tak jako jinde po okolí je i zde značné množství závrtů, mimořádné ale je, jak snadno spousta z nich pouští do volného pokračování. Všechny zde objevené jeskyně a propasti mají většinou do 10 m délky či hloubky, avšak nebyl problém vykopat a objevit i 5 takových jeskyní za den. V tomto tzv. „údolí 3. vývěru“ byly objeveny např. jeskyně a propasti s pracovními názvy Hučivá propast, Krápníková jeskyně, jeskyně Zelený kýbl, Kravský tobogán, Nepajsrová propast, Meandrová propast, Propast 4 vteřiny, Prostřední propast, propast Zvoneček, Dvouvchodová jeskyně, Blokovaná jeskyně a další označené jen číslem. V některých propastech je slyšet na dně vodní tok, zatím se na něj ale nepodařilo dostat. V nedalekém „údolí 1. vývěru“ je pak nejzajímavější lokalitou Neexkurzní vývěr, kterému jsme také věnovali několik akcí.

Proběhla revize stavu vybraných lokalit v oblasti mlýnků „U Petra“, exkurzně byly navštíveny jeskyně Muší díra a Vranovec a část účastníků navštívila opuštěný flotační závod. Expedice se zúčastnilo 14 osob, objeveno bylo 16 menších jeskyní a propastí a do mapy zaneseno 75 nových bodů (jeskyně, závrt, vývěry atp.). Celkové postupy na všech lokalitách v souhrnu přesáhly 100 m.

Další expediční činnost

Člen skupiny se zúčastnil expedice se členy Slovenské speleologické společnosti do Severní Makedonie. V rámci expedice bylo v pohoří Jakupica pokračováno v průzkumu propastí Duva a Dolno Begovo a podnikán povrchový průzkum planiny. Při zpáteční cestě byly navštíveny menší jeskyně v údolí mezi Kalnou a Knjaževacem v Srbsku.

Činnost na lokalitách ostatních ZO ČSS

Pokračovali jsme v úzké spolupráci se ZO 6-20 Moravský kras na jejích lokalitách, kde členové naší skupiny pravidelně pomáhali především v jeskyni Michálka v Křížově sondě, ale výpomoc proběhla také na lokalitách Vymodlená a Skleněné dómky.

Členové skupiny byli vypomocť při pracovní akci v pseudokrasové Velkoroudské jeskyni samoty.

Exkurzní a poznávací činnost

11. 1. jsme společně se skupinou Orcus navštívili lokalitu Teplá díra v Bělkovickém údolí. Při venkovní teplotě -3 °C stoupá z podzemí teplý vzduch, na dně lokality se v průvanu houpají pavučiny a pavoučí kokony. Intenzitu průvanů jsme zjišťovali kouřovou trubičkou, nejsilnější proudění bylo zaznamenáno přímo ze dna a také ze všech puklin směřujících pod přístupovou lesní pěšinu, tedy pukliny směřující doprava. Na lokalitě jsme pozorovali 2 mloky. Na kládách kryjících vstup se zespodu sráží pára a předpokládáme, že shnijí poměrně rychle.

Členové skupiny v Moravském krasu exkurzně navštívili Jeskyně pod šachtou Broušek, Horní Suchdolský ponor, Novodvorský ponor, Lipoveckou ventarolu a Balcarku, v Mladečském krasu jeskyni Podkovu.

Člen skupiny se zúčastnil Jaskyniarského týždne SSS ve Važci, kde navštívil Zápoľnou priepast a Važeckou jaskyni.

Ostatní činnost

V obvyklém termínu na začátku července jsme zorganizovali XXII. ročník Dagmaráckého pracovního týdne, na který letos přijelo 29 účastníků z 5 základních organizací České speleologické společnosti a ze 3 speleoklubů Slovenské speleologické společnosti. Pro účastníky akce proběhlo na základně školení tematicky zaměřené na bezpečnost v jeskyni, prevenci vzniku krizové situace a její případné řešení. V jeskyni 13C proběhl pro zájemce praktický nácvik jednolanové techniky na lezeckém trenažeru.

Členové skupiny se účastnili konference Speleofórum, srpnového setkání Vzpomínka a Setkání jeskyňářů v Liberci. V rámci konference Speleofórum jsme jeskyni Dagmar provedli jednu exkurzní skupinu, jeskyni v průběhu roku navštívili také jeskyňáři ze ZO 7-14 Ludmírov-Štýmberk a skautský oddíl.

Člen skupiny se po celý rok pravidelně účastnil akcí, školení, cvičných záchronek a součinnostních cvičení Speleologické záchranné služby ČSS.

Člen skupiny se jako speleopotápěč účastnil akcí např. v Amatérské jeskyni.

V dubnu byla zahájena rozsáhlá rekonstrukce základny, které jsme kompletně obětovali měsíce květen a červen a další navazující práce se dodělávaly ještě v průběhu celého roku. Objem realizovaných prací i množství času stráveného na rekonstrukci byly nečekaně rozsáhlé, což mělo vliv na menší počet výsadkových akcí v porovnání s předešlými lety.

V terénu před jeskyní Dagmar jsou vysázeny mladé stromky budoucího lesa. Tam kde mladé stromky uschnuly, vysadili jsme stromky nové.

Členové skupiny se v kooperaci se členy ZO 6-21 Myotis účastnili sanačních prací na chátrajících vysokých pecích v Mladějově, pece jsou součástí areálu Mladějovské průmyslové dráhy a Průmyslového muzea Mladějov. Členové skupiny příležitostně navštěvovali také důlní díla.

ZO ČSS 6-09 Labyrint

2021

Průzkum jeskyní ve Slezsku

- Únor – Jeskyně ve Slezsku, Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová. Účel: průzkum

Pustý žleb – jeskyně Malý výtok K2301210-J-004170

- Červen 2021 – Malý výtok. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová. Účel: průzkum bočních chodeb
- Celoročně– Malý výtok. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová, Vladimír Nejezchleb, Karel Wilhelm. Účel: pravidelný trénink

Pustý žleb– jeskyně Punkva-plavba

- Červen 2021– odvodňovací štola Punkevních jeskyní. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová. Účel: průzkum bočních chodeb

Pustý žleb– jeskyně Amatérská jeskyně

- Celoročně– Amátérka, Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová Účel: Účast na výzkumu se skupinou Topas

Speleofórum 2021

- Říjen– účast na Speleofóru. Účastníci: Radek Jančar, Pavlína Langerová, Martin Bartošek. Účel: setkání a výměna zkušeností jeskyňářů, získali jsme 2 ocenění, jedno za rok 2020 za objevy na podzemním toku Punkvy v Amatérské jeskyni, druhé za projekt zahraniční expedice Maganik v Černé Hoře.

Světový rok krasu 2021

- Listopad– pomoc na dni otevřených dveří v rámci světového roku krasu. Účastníci: Pavlína Langerová, Martin Bartošek.

Albánie

- Říjen 2021– Výzkum hypogenního krasu, Účastníci: Martin Bartošek a zástupci ze skupiny Topas. Účel: objevování a mapování

Mexiko Xibalba

Vzhledem k pokračující covidové situaci a úmrtí Dana Hutňana se akce v Mexiku zúčastnila jen pětičlenná skupina (M. Manhart, K. Kyška, J. Sirotek, Z. Motyčka a R. Jančar). Akce se konala v termínu od 26. 1. do 14. 2. 2021 pro moravskou část. Ostatní kluci zde již byli o týden dříve a také o týden dřív odjízděli. Za spolupráce s všech členů bylo provedena fotodokumentace a video dokumentace pod vodou v cenotu Tatich. Jak p. Manuel slíbil, tak jsme se během expedice setkali s jedním majitelem sousedního pozemku p. Alonsem. Ten nám ukázal svoje cenoty a přijal naši nabídku na vzájemnou spolupráci. Jedná se sice o již známé a prozkoumané cenoty, ale chybí k nim úplné mapy. A při mapování může dojít k dalším objevům. Na další roky zde vidíme potenciál pro účast a práci dalších potápěčů. První seznamovací ponory byly provedeny ve dvou cenotech na pozemku, kde má p. Alonso malou ZOO. První cenot končil po cca 15 m v hloubce 2 m. Zde žádná perspektiva není. V druhém cenotu Chetaro (Tumben Ha) byly provedeny dva ponory při nichž bylo zmapováno cca 400 m.

Moravská větev expedice se zaměřila na průzkum a mapování suchých jeskyní. Nejprve byla zmapována vstupní suchá část pro nás nového cenotu Ek Muk (80 m). Poté jsme se opět vrátili do suchých jeskyní známých z předchozích let. Hlavním úkolem bylo prozkoumání posledních otazníků na mapách s očekáváním dalšího pokračování. Nejprve probíhal průzkum a následné mapování v cenotech Nuuk Wuuts (Velká řeka)– 270 m, ZBK anově nalezenému cenotu Yan Tuunich, který byl připojen do systému Yum Kaax. Zde mnoho další metrů nebylo objeveno a všechny cesty končily v neprůlezných chodbičkách. Poslední dny jsme se věnovali našemu oblíbenému cenotu Yum Kaax. Zde se povedlo nalézt čtyři nové domy a celkovou délku systému tak prodloužit o cca dva kilometry na současných 9,5 km. Součástí průzkumů bylo také provedení fotodokumentace.

2022

Pustý žleb – jeskyně Malý výtok K2301210-J-004170

- Celoročně – Malý výtok. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová, Vladimír Nejezchleb, Karel Wilhelm. Účel: pravidelný trénink.

Pustý žleb – jeskyně Punkva-plavba

- Červenec 2021 – odvodňovací štola Punkevních jeskyní. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová. Účel: průzkum bočních chodeb.

Pustý žleb – jeskyně Amatérská jeskyně

- Celoročně – Amatéřka, Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová Účel: Účast na výzkumu se skupinou Topas.

Speleofórum 2022

- Duben – účast na Speleofóru. Účastníci: Radek Jančar, Pavlína Langerová, Martin Bartošek. Účel: setkání a výměna zkušenost jeskyňářů.

Světový rok krasu 2022

- Březen – čištění lokalit v rámci světového roku krasu. Účastníci: Karel Wilhelm.

Rumunsko

- Srpen 2022 – Účast na potápěčské akci v národním parku Apuseni, Účastníci: Karel Wilhelm, potápěči ze Slovenska a potápěči z Rumunské speleologické a karsologické společnosti. Účel: Seznámení s lokalitou a navázání kontaktů.

Mexiko Xibalba

V termínu od 27. 1. do 13. 2. 2022 (resp. do 10.2. 2022 pro československou větev). Akce se zúčastnilo: Česko – slovenská větev - M. Manhart, K. Kyška, Petr Chmel, Zdeno Hochmut a za moravskou větev J. Sirotek, Z. Motyčka, Vít Kaman a R. Jančar). Průběh expedice se příliš nelišil od posledních expedic. Česko – slovenská část se zaměřila především na potápění, moravská především na suché cenoty s občasným potápěním v oblasti městečka Akumal. Dále je uvedena jen činnost moravské části.

Suché cenoty - V cenotu Yum Kaax byl proveden průzkum dosud nezmapovaných částí a při tom bylo nalezeno a zmapováno další nově objevené prostory. V nových částech byla provedena video i foto

dokumentace. Jedné akce se zúčastnila také zástupkyně mexických jeskyňářů z Playa del Carmen (Alondra). V cenotech ZBK a Mayan steps bylo provedeno mapování (příp. přemapování) s převedením dat do Terionu již dříve objevených cenotů.

Zatopené cenoty – jedna akce (pot. R. Jančar) byla provedena v cenotu Ek Mak II s cílem zmapování již nataženého polygonu a nalezení případného pokračování. Zmapování bohužel nebylo možné, protože objevitelé použily neznačenou vodící šňůru. Ani případné pokračování nebylo nalezeno. - další čtyři akce (pot. Kaman, Sirotek, Jančar) byly provedeny v cenotu Yot (jeden ze tří) patřící p. Alonsovi, které se nachází na jeho eko stanici (Akumal Nature). Ve dvou zbylých pracovali česko-slovenští členové akce. Potápění bylo zaměřeno na zmapování již dříve natažených polygonů a získání podkladů pro vytvoření mapy. V cenotu Yot se podařilo nalézt pokračování, které ovšem po chvíli skončilo. Všechny tři cenoty jsou neperspektivní pro další průzkum.

2023

Pustý žleb – jeskyně Malý výtok K2301210-J-004170

- Celoročně – Malý výtok. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová, Karel Wilhelm. Účel: Kontrola vystrojení jeskyně a pravidelný trénink.

Pustý žleb – jeskyně Stovka

- Celoročně – Stovka. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová. Účel: Kontrola vystrojení jeskyně a pravidelný trénink.

Pustý žleb – jeskyně Punkva-plavba

- Červenec 2023 – odvodňovací štola Punkevních jeskyní. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová. Účel: průzkum bočních chodeb.

Pustý žleb – jeskyně Amatérská jeskyně

- Celoročně – Amatéřka, Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová + členové skupiny TOPAS. Účel: Účast na výzkumu se skupinou Topas.

Speleofórum 2023

- Duben – účast na Speleofóru. Účastníci: Radek Jančar, Radek Husák, Pavlína Langerová, Martin Bartošek. Účel: setkání a výměna zkušenost jeskyňářů.

Úklid krasu 2023

Duben - červen – čištění lokalit v Moravském krasu. 15.4. se skupinou Topas, a potom červen 2023 na našich lokalitách. Celkem: Nasbírali jsme 7 pytlů, převážně sklo, plechovky, petky, polystyrén, zahozené svačiny od školáků a nejvíc bylo krabiček od cigaret a plastové panáky Vodka Božkov. Vše bylo řádně vyhozeno do kontejneru Účastníci: Pavlína Langerová, Martin Bartošek + členové skupiny TOPAS.

Albánie

- Únor–březen 2023 – Účast se skupinou TOPAS na průzkumu vodních toků a jeskyní v kaňonu Čerčava v oblasti Vromoner. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová + členové skupiny TOPAS. Účel: Mapování.
- Duben–květen 2023 - Účast se skupinou TOPAS na průzkumu v oblasti Vromoner a Řecku. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová + členové skupiny TOPAS. Účel: Mapování a průzkum nově objevených jeskyní.
- Prosinec 2023 - Účast se skupinou TOPAS na průzkumu v oblasti Vromoner a Breška. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová + členové skupiny TOPAS. Účel: Mapování a průzkum nově objevených jeskyní.

Mexiko Xibalba

Již tradiční expedice byla letos pojata netradičně (badatelsko – rodinná). Byla rozdělena do dvou etap.

1. etapy (badatelské 26. 2. – 5. 3.) se zúčastnili J. Sirotek, Z. Motyčka, R. Jančar a v Tulumu se k nám připojil L. Matýšek s manželkou. První dva dny jsme se věnovali přemapování části jeskyně Xul – In a povrchovému průzkumu s přesným zaměřením vstupů do některých cenotů. Bohužel jsme našli jen jednu malou díru (blbodíru), kterou jsme nazvali ironicky Vodopád. Třetí a čtvrtý den jsme v cenotu Yum – Kaax prozkoumávali místa s vyznačenými otazníky na

mapě. Podařilo se nám najít dvě slibná pokračování a jedno propojení s již známým cenotem DenCar. Pátý den jsme věnovali domapování hlavních prostory s jezerem a hlavních odboček v cenotu Mayan steps.

2. Na následující dva týdny se k nám přidali naše polovičky s ratolestmi. Tím začala II. etapa (rodinná 5.3. – 20.3.). Tato etapa, jak název napovídá, byla věnována spíše návštěvě památek, dětských atrakcí a povalování na pláži. Hned po příjezdu rodinných příslušníků onemocněli Zdenál a Radek horečkou dengue, takže byli na týden vyřazeni z provozu. Ale i v této etapě jsme si našli několik dní na návštěvu jeskyní. Nejprve, při indispozici Radka a Zdenála, šli Honza s Matessem a staršími „dětmi“ domapovat nalezenou propojku jeskyně Yum – Kaax a DenCar. Tato mise se stala poněkud dobrodružnou, když se v jeskyni několikrát ztratili. Na konec ale všechno dobře dopadlo a vrátili se i se záběry axolotla (endemitský jeskynní živočich). Druhou exkurzní výpravu podnikli tatínci s menšími dětmi do jeskyně Yum – Kaax. V cenotu Yot se podařilo nalézt pokračování, které ovšem po chvíli skončilo. Všechny tři cenoty jsou neperspektivní pro další průzkum.

Exkurze v roce 2023

- Účast na exkurzích v rámci Speleofóra 2023. Účastníci: Pavlína Langerová, Martin Bartošek. Účel: Exkurze.
- Červen 2023 – Jeskyně a štolý v lokalitě Oderské vrchy. Účastníci: Martin Bartošek. Účel: Exkurze.

2024

Speleologická činnost

Moravský kras

Pustý žleb – jeskyně Malý výtok K2301210-J-004170

Celoročně – Malý výtok. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová, Karel Wilhelm, Ladislav Nejezchleba. Účel: Kontrola vystrojení jeskyně a pravidelný trénink.

Pustý žleb – jeskyně Stovka

Celoročně – Stovka. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová, Ladislav Nejezchleba. Účel: Kontrola vystrojení jeskyně a pravidelný trénink.

Pustý žleb – propadání Punkvy, mapování

Celoročně – Karel Wilhelm, práce se scannerem

Pustý žleb – jeskyně Punkva-plavba

Srpen 2024 – odvodňovací štola Punkevních jeskyní. Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová. Účel: průzkum bočních chodeb.

Pustý žleb – jeskyně Amatérská jeskyně

Celoročně – Amatéřka, Účastníci: Martin Bartošek, Pavlína Langerová + členové skupiny TOPAS. Účel: Účast na výzkumu se skupinou Topas. Průzkumné potápění na lokalitě Ozvěna a Rodeo. Spolupráce při hledání vzniku Punkvy a problematiky odvodňování střední a jižní části Bludiště Milana Šlechty v Amatérské jeskyni.

Pustý žleb – jeskyně Řečiště, U obrázku, Kamenný ponor

Celoroční spolupráce se skupinou Topas na objevování v lokalitě kamenný ponor a opravě vstupů – nové zámky, žebříčky, účast: Martin Bartošek, Pavlína Langerová

Speleofórum 2024

Duben – účast na Speleofóru. Účastníci: Radek Jančar, Radek Husák, Pavlína Langerová, Martin Bartošek. Účel: setkání a výměna zkušenost jeskyňářů.

Úklid krasu 2024

Duben - červen – čištění lokalit v Moravském krasu – Pustý žleb, propadání Punkvy Celkem: Nasbírali jsme 5 pytlů, převážně sklo, plechovky, plast. Vše bylo řádně vyhozeno do kontejneru. Účastníci: Pavlína Langerová, Martin Bartošek, Jiří Tupa, Radek Jančar

Expedice

Albánie

Únor–březen 2024 – Účast se skupinou TOPAS na průzkumu vodních toků a jeskyní v kaňonu Čerčava v oblasti Vromoner. Účastník: Martin Bartošek, + členové skupiny TOPAS. Účel: Mapování.

Říjen 2024 - Účast se skupinou TOPAS na průzkumu v oblasti Vromoner a Řecku. Účastník: Martin Bartošek + členové skupiny TOPAS. Účel: Mapování a průzkum nově objevených jeskyní. Objevení největšího termálního jezera na světě. Potápění v jezeře v propasti Breška – Martin Bartošek

Spolupráce s vědeckými institucemi, státními organizacemi a nadacemi v rámci expedice Atmos 2024 – Martin Bartošek

Univerzita Karlova, Ústav hydrogeologie, inženýrské geologie - analýzy minerálních vzorků z námi objevených hypogenních jeskyní v Řecku a v Albánii. Stopovací zkoušky v jeskyních Atmos a Breška a vývěřů. Geologie a Hydrogeologie hydrotermálního krasu.; doc. RNDr. Jiří Bruthans, Ph.D

Mexiko Xibalba 2024

Letos jsme se vypravili do Mexika v termínu od 18. 2. – 4. 3. 2024 v tradiční sestavě (Zdeněk Motyčka, Jan Sirotek a Radek Jančar). Na rozdíl od posledních let byla letošní expedice více různorodá. První dny jsme věnovali prozkoumávání otazníků v naší oblíbené jeskyni Yum Kaax. Zde jsme objevili a zmapovali několik menších chodeb a prostor (Hijo de culo, Zvonkohra, Culiflor, Východní). Abychom se také trochu zapotápěli, vyrazili jsem v pátek do známého cenotu Tatich. Tady jsem zkoušel mapovací zařízení Surveyor od polské firmy SeaCraft. Po první zkoušce žádné nadšení z tohoto zařízení nenastalo (mírně řečeno). Data jsme zezřízení nedostali, protože jsme neměli k dispozici program ke zpracování dat. Toto budu muset provést až doma. Následující den jsme odjeli do vesnice Hunuku (poblíž města Valladolid). Zde jsme se šli podívat na pozemky (rancho Xchayil) kanadského majitele na nějž jsme dostali tip. Průvodce nám dělal Cecilio se svým synem. Na pozemku se nacházely čtyři lokality. Dva cenoty s volnou hladinou a dvě jeskyně – jedna s dvěma hladinami, druhá naprosto suchá. Po provedeném povrchovém průzkumu a zběžném průzkumu uvnitř jsme se rozhodli, že nejdříve provedeme průzkum jeskyní (grotta). Donesli jsme potřebnou techniku a Honza se potopil v jezírkách. Právě nikam nevedlo (hloubka 17 m). Ve větším levém s čistou vodou našel nějakou chodbu, ale také bez pokračování. Na závěr jsme ještě zmapovali suchou část. Druhá (suchá) jeskyně byla jen prostora se zborceným stropem, která nestála ani za zmapování. Do cenotů se muselo slaňovat a na tuto variantu jsme nebyli úplně připraveni a z časových důvodů jsme průzkum cenotů nechali na jindy. Po dvou dnech „volna“ věnovaných hledání nových cenotů v džungli u Akumalu (nic jsme nenašli), koupání v moři a setkání se sr. Manuelem jsme se opět vypravili do Yum kaax. Tentokrát nás doprovázeli Martin Hutňan a Matouš Svoboda, kteří byli na dovolené s Orcou. Při této akci jsme objevili a zmapovali chodbu Tubo (cca 50 m). Dalším z nových tipů byl majitel rancho Santa Cruz (sr. Paulo) nacházející se u naší známé cesty z Akumalu do Uxuxubi. Po schůzce s ním jsme se rozjeli, i když měl nohu v dlaze, na první obhlídku jeskyní. Jedná se o turisticky využívané jeskyně a jsou již probádané a zmapované. Ale uvidíme třeba tam ještě něco objevíme. Protože měl Zdeněk nějakou schůzku ohledně stavby svého domu, my s Honzou jsme se rozhodli přijmout nabídku našich přátel (Dave, Nadia, Sabina) na ponor v cenotu Satan. Den předtím jsme se setkali s dalším kamarádem Robbim, který nám zapůjčil další mapovací pomůcku MNémo, který vyrábí v Mexiku. Ponor byl vhodný pro vyzkoušení dalšího udělátka a jejich porovnání. Cenot Satan je pěkný s čistou vodou, málo kalivý a různorodý. Velké chodby se střídají s plazivkami mezi krápníky. Průměrná hloubka ponoru byla kolem 17 m. S přístrojem MNémo se mi pracovalo lépe. Bohužel jsem během měření udělal nějaký error a na konci jsem zapomněl uložit naměřená data, a tak nešlo vyhodnotit, co jsem naměřil. Přesto jsme se s Honzou Sirotkem rozhodli, že dáme Mexičanůmšanci a MNémo zakoupíme. Následující den jsme se opět vypravili do našich končin v oblasti Akumalu, ale tentokrát k cenotům Styx a Nah Soc. Abychom se k nim dostali, museli jsme si prosekat cestu. Zde jsme se věnovali mapování jak uvnitř jeskyní, tak na povrchu. Závěrečný expediční den jsme věnovali opět vesnici Hunuku a průzkumu prvního cenotu. Tento cenot je hned u cesty a má čistou vodu. Po instalaci lana jsem musel slanit 17 m k hladině a ve vodě si obláci věci, které mi kluci postupně spouštěli. Při dokumentaci akce se Honzovi podařilo virtuální dronu brnknout o visící kořínek. Dron ztratil stabilitu a poroučel se do vody. Bohužel se ho nepodařilo zachránit. Cenot má tvar studny - kruhový tvar, jehož průměr se pod vodou rozšiřuje. Uprostřed byla hromada napadaných stromů a větví. Podél stěn jsem nenašel žádnou chodbu. Největší hloubka byla 34 m. Průzkum druhého vzdálenějšího cenotu se špinavější vodou jsme z časových důvodů nechali na příští expedice. Je ovšem pravděpodobné, že tam také nebude žádné pokračování. Co říci závěrem? Podařilo se nám získat kontakty na nové projekty. Takže na příští expedici můžeme počítat s novými lokalitami a už se nespoléhat jen na Yum Kaax, kde možnosti dalších průzkumů pomalu končí.

Expedice Mexiko – Tulum - 02/2024 Pavlína Langerová, potápění v místních cenotech

V roce 2024 účast na **expedici do Číny - Shaanxi 2024** - Radek Husák

Expedice do NP APUSEI v Rumunsku Karel Wilhelm, Srpen 2024 - Účast na již v pořadí 3. potápěčské akci v NP Apuseni. Účastníci : Karel Wilhelm, potápěči ze Slovenska a potápěči z Rumunské speleologické a kardiologické společnosti. Účel: Potápění na již známých lokalitách a pomoc při mapování. Dále kolegové z Rumunska před naším příjezdem objevili malou zatopenou jeskyni na kde jsme pomáhali s jejím zpřístupněním a průzkumem.

Expedice do Sardinie BUE Marino 06/07/2024

Expedice Sicílie – potápění v lávových jeskyních mezi Taorminou a Catanií Gabka a Lada Nejezchlebovi

Exkurze

1. Účast na Dnu otevřených dveří – provádění v Amatérské jeskyně, říjen, 2 dny, Pavlína Langerová, Martin Bartošek
2. Příprava čerpadla na odčerpání vody po povodních, spolupráce s hasiči a skupinou Topas – Martin Bartošek - potápění, Pavlína Langerová
3. Exkurze pro děti z dětského domova Dagmar, Pavlína Langerová, Němcovy jeskyně a povrchové jeskyně v Suchém žlebu, Červen 2024
4. Účast na exkurzi do kaolinových a grafitových dolů se skupinou Topas – červenec 2024 Průzkum, Martin Bartošek, Pavlína Langerová

ZO ČSS 6-10 Hluboký závrt

2021

Speleologická činnost

Jeskyně Hedvábná, Meiselův závrt - V jeskyni Hedvábná probíhal průzkum v nově objevených prostorách nad Karovým dómem. Bylo vylezeno několik komínů, které končí pod povrchem. Pomocí sloupu bylo vylezeno do stropu ve Vysoké síni, která pokračuje úzkými komíny stále nahoru. Ve stropě ponecháno lano navážené přímo do lepených kotev. Byla vylezena protější strana v Ústřední propasti, kde byla objevena Písařská, chodba. Probíhalo mapování nových prostor a digitální přemapování celé jeskyně Hedvábná. Byl vyfocen Karlův dóm. Byla udělena výjimka z CHKO Moravský kras na činnost v jeskyni Hedvábná

Hlaváčkova propast - Na Hlaváčkovu propast byl instalován poklop, který zafinancovala Správa CHKO

Terénní základna

Došlo k vykácení stromů v okolí boudy a odpoledne již svítí slunce až k naší boudě.

Administrativní činnost

ZO se v roce 2021 sešla k 1 řádné schůzi

Expediční a exkurzní činnost

- Proběhl výjezd Hlubokáčů do českého ráje.
- Bylo uskutečněno několik exkurzí do jeskyní Moravského krasu.
- ZO 6-10 ČSS Hluboký závrt měla v roce 2020 10 řádných členů. Na lokalitách ZO bylo uskutečněno 20 akcí s různou účastí členů ZO a jejich přátel a sympatizantů. Hlavní sympatizanti a pomocníci byli z řad horolezců z Českého ráje a Ještědu.

2022

Speleologická činnost

Jeskyně Hedvábná, Meiselův závrť

V jeskyni Hedvábná probíhal hlavně lezecký průzkum v nově objevených prostorách nad Karovým dómem. Štěpán Mátl vyhotovil digitální mapu jeskyně. V Pískařské chodbě bylo zahájeno kopání a vyčištění chodbičky. V chodbě je silný průvan.

Terénní základna

Došlo k vykácení všech stromů v okolí boudy Bouda je na mýtině.

Administrativní činnost

ZO se v roce 2022 sešla k 1 řádné schůzi.

Expediční a exkurzní činnost

- Proběhl výjezd Hlubokáčů do Francouzské oblasti Ornans. K jeskyňářům v Montrond le Chateau zde bylo navštíveno několik jeskyní.
- Bylo uskutečněno několik exkurzí do jeskyní Moravského krasu.

ZO 6-10 ČSS Hluboký závrť měla v roce 2020 17 řádných členů. Na lokalitách ZO bylo uskutečněno 21 akcí s různou účastí členů ZO a jejich přátel a sympatizantů.

2023

Speleologická činnost

Jeskyně Hedvábná, Meiselův závrť

Byl vyroben nový žebřík do Ústřední propasti v ceně 75 000 Kč bez DPH. Jednotlivé díly byly uloženy do vstupní části jeskyně.

Jeskyně Hluboký závrť

Jeskyně Maruška

Byl vyroben a vyměněn žebřík ve vstupní šachtě. Cena 10 280 Kč.

Terénní základna

Byla vykopána a zaskružena jímka pro novou kadibudku za boudou.

Administrativní činnost

Byly upraveny vlastnické a nájemní vztahy týkající se horní a dolní boudy.

ZO 6-10 ČSS Hluboký závrť měla v roce 2020 20 řádných členů.

2024

Jeskyně Hedvábná, Meiselův závrť

V Hruboskalském dómě probíhaly práce. Byly vyloženy komíny ve sklepě Karlova dómu. Byly započaty práce v Trativodu, kde se rozšiřují úzké prostory a je zde nadějný průvan.

Základna

Byla spálena stará kadibudka a postavena nová.

V tomto roce bylo oslaveno výročí 70. let skupiny Hluboký závrt, které z důvodu nepřízně počasí proběhlo hned dvakrát. V prvním termínu na Hlubokácké boudě a v druhém termínu v hospodě U Němců.

ZO ČSS 6-11 Královopolská

2021

Speleologická činnost v ČR

Ochozská jeskyně

Monitoring infiltrace autochtonních vod

Pokračující dlouholetý výzkum s denním monitoringem na skapových místech C a E a s tím související obsluha meteorologického stanoviště v Hostěnicích.

Sčítání netopýrů

Každoroční sčítání netopýrů v Moravském krasu zajistili naši členové s docentem Bartoníčkou i v Ochozské jeskyni.

Celková rekonstrukce vstupní brány do Ochozské jeskyně

Ve dnech 21. - 24. 6. činil úhrn srážek v povodí Hostěnického potoka přes 146 mm. Tyto enormní úhrny způsobily zaplavení Hostěnického ponoru I do výšky 1.9 m. V podzemí se tato záplava projevila vyplavením cca 8 m³ sedimentů z chodby Zkamenělé řeky a rozplavení sedimentů v okolí skapového místa E (nad Beránkem). Podle nánosů a uvízlého odpadu na vstupní bráně tekla voda téměř celým profilem vchodu. Tento extrémní tok způsobil zanesení zámkových pouzder jemným sedimentem, který nenávratně poškodil zámkové vložky. Z tohoto důvodu byla jeskyně po několik týdnů nepřístupná.

Po nahlášení této skutečnosti CHKO MK a po konzultaci s RNDr. Antonínem Tůmou byly zahájeny práce na opravě uzávěru. V průběhu července se podařilo uvést bránu do funkčního stavu. V rámci opravných prací na bráně proběhla výměna zámkových vložek, repasování zámkových pouzder a jejich konzervace, zabetonování rozplaveného prahu a v neposlední řadě i nátěr celé brány. Aby v budoucnu nedošlo k nahromadění sedimentů a opětovnému poškození zámků, byla zámková pouzdra opatřena odtokovými otvory. V rámci oprav spodní brány byl vyčištěn a zakonzervován i zámek horního vchodu.

Zkamenělá řeka v Ochozské jeskyni

V důsledku opakovaných povodňových stavů v Ochozské jeskyni nebylo možné pokračovat v prolongaci chodby Zkamenělé řeky. Zatopení sifonu Šikana a vysoké koncentrace CO₂ (nad 4%) znemožňovaly práce po celý rok.

Dny otevřených dveří

Z důvodu záplav nebylo možné po pandemii COVID-19 obnovit osvětovou činnost v podobě dnů otevřených dveří.

Jarní úklid krasu

Členové se jako každoročně zapojili do jarního úklidu krasu. Za COVID-ový rok se v jižní části krasu shromáždilo značné množství odpadů a přibylo mnoho ohnišť zvláště v jeskyních.

Ostatní činnost

Projekt MeasSpeO v1.0

Po ukončení distribuce modulu pro DistoX (Beat Heeb) byl započat vývoj vlastního mapovacího zařízení. Výsledkem pokusů a omylů, o kterých by šlo možná vydat i knížku, vznikl funkční prototyp přístroje pro mapování jeskyní. Projekt MeasSpeO v1.0 je zkonstruován na platformě Arduino spojující dálkoměrný modul, akcelerometr a kompas. Pomocí těchto modulů zvládá přístroj ukládat potřebné hodnoty, jako je délka, azimut a sklon. V neposlední řadě numerická klávesnice dovoluje kódovat kresbu pro automatické zkonstruování a vykreslení jeskyně či jiného krasového útvaru.

<https://csszo6-11.cz/2021/12/03/projekt-measspeo-v1-0/>

2022

Speleologická činnost v ČR

Ochozská jeskyně

Monitoring infiltrace autochtonních vod

Pokračující dlouholetý výzkum s denním monitoringem na skapových místech C a E s obsluhou meteorologického stanoviště v Hostěnicích.

Na sklonku roku byly započaty práce na výrobě nových mikro počítačů k monitorování jeskynního klimatu. Po dlouhé době příprav a testování součástek byly zpracovány plošné spoje a zadány do výroby. Během následujícího roku 2023 se předpokládal testovací režim a následné ostré zapojení zmíněných součástek a spojů do provozu.

Sčítání netopýrů

Každoroční sčítání netopýrů v Moravském krasu zajistili naši členové s docentem Bartoníčkou i v Ochozské jeskyni.

Zkamenělá řeka

Koncem roku 2021 se objevilo reálné nebezpečí zavalení vstupní sondy před chodbou Užovka (bývalý konec Zkamenělé řeky), čímž hrozilo zničení výsledků několikaleté prolongační práce našich členů a pomocníků.

Nové zabezpečení sondy, místo dočasné výdřevy z roku 2015, tvoří montovaná železná konstrukce z profilů 40 x 40 x 3 mm, spojená šrouby M10. Do jeskyně byly transportovány předem přesně nařezané ocelové dílce a na místě byly smontovány v prostoru výdřevy. Po zhotovení nosného ocelového rámu byla výdřeva postupně rozebrána a svislé dřevěné pažnice vyměněny za 2 m dlouhá plastová prkna z recyklátu. Tato pracná, ale bezpečná výměna původní výdřevy, zajistila trvalý vstup do nově objevovaných chodeb. Toto trvalé zajištění sondy eliminuje také zvyšování koncentrací CO₂ z tlení dřevěných prvků.

Přes eliminaci CO₂ z tlející výdřevy byl bohužel vstup po většinu roku nemožný, nejen kvůli CO₂, ale i kvůli zatopenému sifonu Šikana.

Dny otevřených dveří

Po dvouleté pauze byla obnovena osvětlová činnost ve formě Dnů otevřených dveří, a to 28. 9. 2022. V rámci obnovy této akce byl přepracován její koncept. Nově byly veškeré vstupy návštěvníků podmíněny registrací na webových stránkách a následným potvrzením účastníků o seznámení se s bezpečnostní směrnicí ČSS. Ve spolupráci s CHKO MK v rámci DOD byl prostor před jeskyní dočasně osazen informačními panely a návštěvníkům rozdávány informační materiály AOPK ČR.

Speleologická činnost v zahraničí

Banát (Rumunsko)

Po několika letech se někteří členové vrátili do Banátu. Šlo o speleo-turistickou expedici, neboť výzkumnou činnost zde plně převzala ZO ČSS 6-08. Byly navštíveny především krasové jevy mimo dříve zájmovou plošinu Gernik. Došlo však i na exkurze do notoricky známých jeskyní, jako Filipova díra, Poleva a mnoho dalších.

2023

Speleologická činnost v ČR

Ochozská jeskyně

Monitoring infiltrace autochtonních vod

Na dlouhodobě sledovaných skapových místech C + E se po celý rok prováděla periodická údržba a stahování měřených dat, aby nebyl přerušen dlouhodobý monitoring.

Z důvodu stále větší četnosti chyb ústředěn byl v předchozím roce zahájen jejich zcela nový vývoj. Nové ústředny jsou postaveny na platformě Arduino. Po měsících hledání nejvhodnějších součástek se

podářilo vytvořit prototyp, pro který byla navržena a posléze na zakázku vyrobena vlastní základová deska. Tento prototyp byl testován v domácích podmínkách a následně nasazen do jeskynního prostředí. Prototypová řada se skládá ze dvou Caveloggeru 1.1 pro monitoring říčních vod a 1.2 pro monitoring skapových vod.

Sčítání netopýrů

I v roce 2023 proběhlo sčítání netopýrů v Ochozské jeskyni a okolí pod taktovkou doc. Tomáše Bartoníčka. I přes lehké oteplení před sčítáním vykazují počty sečtených jedinců setrvalý stav. Sčítání za doprovodu dvou členů skupiny muselo proběhnout nadvakrát (24. 2. a 2. 3.) protože v prvním termínu protékala voda jeskyní ven a jeskyně nebyla přístupná.

Dny otevřených dveří

13. května a 23. září proběhly dny otevřených dveří po trase Hadice – Hlavní dómy – Smuteční vrba a zpět s odborným výkladem členů skupiny. Registrace účastníků probíhala v obou případech online. Celkem jsme provedli vždy kolem 130 osob. Část přihlášených však nedorazila.

Chodba Zkamenělé řeky

Na pracovišti v chodbě Zkamenělé řeky probíhaly v roce 2023 převážně monitorovací práce. Ač rok 2023 byl co do srážek dalším podprůměrným rokem v řadě, vody za Hradebním dómekm znemožňovaly prolongaci po většinu roku. Koncem léta se sice sifony otevřely, ale zvedly se koncentrace CO₂. Koncem listopadu jsme se věnovali vybírání nadržené vody ze sifonu za Hradebním dómekm, což nám umožnilo počátkem prosince ověřit přístupnost čelby v "Sardinkárně", kterou jsme navštívili naposledy v roce 2019. Koncem prosince oteplení a dešťové srážky opět uzavírají chodbu vodou, takže případné prolongační práce byly na zimní sezónu 2023/2024 ohroženy.

Nová Ochozská

Změnou odtokových poměrů z Hostěnického propadání na Estavelu dochází k protékání chodby Nové Ochozské vodami Hostěnického potoka i za nižších vodních stavů. I po opadnutí vody tak bývá chodba Nové Ochozské průchozí jen před Křížův sifon. V jeho případě se dá uvažovat o prohloubení historických výkopů v řečišti (odstranění naplavených sedimentů) a zpřístupnění Zadní kaple. To však není možné u následujícího Nouackhova sifonu, kde odtoku vody brání skalní práh. K překonání bylo nutné nasadit technické prostředky (čerpadla). V Nové Ochozské proběhly celkem tři monitorovací akce, z toho jednou se povedlo překonat Křížův sifon a navštívit Zadní kapli.

Labyrint

Na podzim proběhla revizní návštěva Labyrintu. Následoval průchod s přihlášenými členy ČSS v rámci DOD. Celý systém skýtá potenciál pro řadu technických prací, a to zajištění bezpečného vstupu do chodby Záclonková (krátký žebřík nebo několik kramlí), náhrada žebříků či alespoň jejich uchycení (propasti Pětadvacítká a Sedmička), kamerový průzkum a přemapování s následným vytipování možných míst k výzkumu. Z důvodu zimujících letounů je zde však činnost omezena na letní sezónu.

Křížova jeskyně

Ve stínu náhodně objevených kosterních pozůstatků v Křížově jeskyni proběhla počátkem září návštěva lokality s pracovníky paleontologického pracoviště ústavu Anthropos (Martina Roblíčková, Aleš Plichta). Při této návštěvě byl nalezen v překopaných sedimentech další materiál včetně špičáku jeskynního medvěda (materiál předán do ústavu Anthropos).

Na základě této návštěvy jsme dohodli spolupráci s Moravským zemským muzeem na výzkumu jeskyně. V první fázi bychom chtěli vynést již zkoumaný materiál z dřívějších paleontologických výzkumů. Následně budou zkoumány intaktní sedimenty v zadním sifonu, který snad ukrývá tajemství geneze jeskyně.

Po podepsání dohody s MZM jsme koncem roku 2023 požádali o výjimku k průzkumu. Práce v jeskyni bychom rádi zahájili na jaře 2024 po dokončení administrativního procesu.

Jarní úklid krasu

Členové se jako každoročně zapojili do jarního úklidu krasu.

<https://csszo6-11.cz/2023/04/04/uklidme-svet-uklidme-cesko-uklidme-jih-krasu-2023/>

2024

Speleologická činnost v ČR

Úklid v rámci Dne Země

V rámci akce Uklidíme Česko proběhl na začátku dubna úklid údolí potoka Říčky. Kromě povrchového sběru odpadků, kterých bylo velmi poskrovnu, byly uklizeny i jeskyně. Zde šlo převážně o likvidace ohnišť v portálech či přímo v jeskyních. Úklid jeskyní pokračoval příležitostně po celý rok (odnos odpadků, likvidace ohnišť).

Ochozská jeskyně

Monitoring infiltrace autochtonních vod

V předchozích letech byl započat vývoj a stavba nových měřících aparatur, aby vystřídaly staré, které postupně vypovídají službu. Nový projekt měření byl v roce 2024 zdárně spuštěn a v nadcházejících letech se plánuje jeho úprava a rozšíření.

Sčítání netopýrů 2024

V odloženém termínu 1. 3. 2024 (kvůli protékající vodě) proběhlo i sčítání netopýrů, které zajistil pan Mareš s docentem T. Bartoníčkou. Vzhledem k nadprůměrným teplotám už byly zaznamenány jen zbytky zimujících letounů.

Dny otevřených dveří

V rámci Dnů otevřených dveří se v letošním roce konala pouze jedna akce, a to 25. května 2024. Podzimní termín nebylo možno uspořádat z důvodu zářijové vichřice a intenzivních přívalových srážek. Náhradní termín nebylo možné zajistit, neboť v zájmu zachování zdraví a bezpečnosti zakázal Krajský úřad Jihomoravského kraje do 7. ledna vstup do komplexu lesa v katastrálních územích Hostěnice, Ochoz u Brna, Mokrá u Brna a řadě dalších.

Chodba Zkamenělé řeky

Na pracovišti v chodbě Zkamenělé řeky probíhaly v roce 2024 pouze monitorovací práce. Nepřístupnost jeskyně samotné a vysoké vodní stavy v chodbě znemožňovaly jakékoliv prolonační práce.

Přírůst krápníkové hmoty v čase

V Ochozské jeskyni byl koncem listopadu 2024 spuštěn experiment sledování růstu krápníkové hmoty v čase. V jeskyni bylo vytipováno 6 skapových míst, v minulosti podrobně zkoumaných z pohledu chemismu. Jak rychle roste krápník? To je otázka, na kterou se pokusíme najít odpověď v následujících letech.

<https://csszo6-11.cz/2024/12/03/prirust-krapnikove-hmoty-v-case/>

Křížova jeskyně

Křížovu jeskyni jsme si v roce 2023 vytipovali jako celoročně přístupné pracoviště vhodné i pro jeskyňáře s dětmi. Vzhledem k výskytu archeologických a paleontologických nálezů jsme o výjimku žádali až po podepsání dohody o spolupráci s Moravským zemským muzeem. Výjimku jsme obdrželi koncem března 2024.

Koncem dubna proběhlo zabezpečení jeskyně, kdy jsme do zúžené části osadili bránu do zídky z nasucho skládaných kamenů. Další akce už se zaměřovaly na samotný průzkum. Kromě členů skupiny a jejich rodinných příslušníků vypomáhali i kolegové z ČSS ZO 6-12 a 6-26. Anna Burianová (ČSS ZO 6-26) provádí průběžně odběr vzorků intaktních sedimentů pro pylovou analýzu.

Ostatní činnost

Replika hliněného kahánku

V rámci záliby v montanistice bylo experimentálně vyrobeno několik kusů hliněných kahánků, používaných na našem území od 13. století.

<https://csszo6-11.cz/2024/03/06/za-davnym-svetlem/>

Cave-Cyclops

Funkční prototyp dlouholeté snahy o vlastní mapovací přístroj.

<https://csszo6-11.cz/2024/10/16/cave-cyclops/>

Flascharův důl

Exkurzní výlet do Krajiny břidlice spojený s návštěvou Flascharova dolu.

<https://csszo6-11.cz/2024/06/26/krajina-bridlice-flascharuv-dul/>.

Kostanjeviška jama

Exkurzní poznávání jihovýchodního Slovinska.

<https://csszo6-11.cz/2024/10/01/kostanjevicka-jama-aneb-slovinsko-nezname/>

Paříž

Expedičně exkurzní výjezd do Pařížských katakomb.

<https://csszo6-11.cz/2024/11/01/na-dno-parize/>

Závěr

Členové ČSS ZO 6-11 Královopolské se v letech 2021–2024 věnovali i vedlejším jeskyňářským činnostem. Téměř pravidelně se účastní akcí jako je Speleofórum, Vzpomínka či zelená modrá. V průběhu let 2021–2024 pokračovala dlouholetá spolupráce s členy ZO 6-26 především na lokalitě Závrtu u Borovice a v historickém podzemí. V posledních letech se rozvíjela i spolupráce s ZO 6-12.

ZO ČSS 6-12 Speleologický klub Brno

2021

Popularizační činnost

Igor Harna, Petr Nováček a Pavel Chaloupský se zúčastnili podzimního setkání speleologů v Moravském krasu Speleofórum 2021 ve Sloupu.

Ve složení Kristýna Kohoutková, Igor Harna, Lukáš Dvořáček a Pavel Chaloupský jsme se zúčastnili semináře Nehoda v jeskyni pořádaného SZS.

Publikační činnost

- Harna Igor. Pár postřehů ze záchranných akcí, Speleo 2021/2 str 28-29, Praha: Česká speleologická společnost, 2021
- Musil František, Mátl Štěpán, Mrázek Jan, Harna Igor. Býčí skála - prolognice Otrokařské chodby a objev Hyprovy propasti. Speleofórum 2021, str. 53-59, Praha: Česká speleologická společnost, 2021

Spolupráce s jinými organizacemi a exkurzní činnost

Domácí

V průběhu roku byla rozvíjena spolupráce s dalšími ZO a proběhla účast na akcích ZO ČSS 6-01 Býčí skála, 6-25 Pustý žleb a 6-28 Babice.

Se ZO ČSS 6-14 Suchý žleb byla realizována rekonstrukce vstupní šachtice a uzávěry jeskyně Závrt č. 17 na Harbešské plošině.

Ve složení Tanja Shabarova, Vojtěch Lanta a Pavel Chaloupský proběhl odběr vzorků v jeskyních Svážná studna, Býčí skála a Rudické propadání. Vzorky jsou dále zpracovávány skupinou Tanji Shabarove na Hydrobiologickém ústavu AV ČR.

Kristýna Kohoutková se zapojila do mezioborového projektu v Hranickém krasu financovaného grantovou agenturou J. G. Mendela – Krajina vcelku a krajina v detailu. Projekt se zabývá problematikou ochrany přírodních a kulturních hodnot Hranického krasu v kontextu zemědělsky využívané krajiny. Dále také problematikou výstavby vodní nádrže Skalička a jejími dopady na Hranický kras.

Pavel Chaloupský se účastnil součinnostního cvičení SZS v jeskyni Javorka v Českém krasu.

Zahraníční

V lednu proběhla návštěva Feldhohföhle v Severním Porýní-Vestfálsku. V průběhu roku jsme dvakrát navštívili masiv Západních Tater, kde proběhly povrchové exkurze a návštěva několika menších jeskyní.

Ve spolupráci s Tanjou Shabarovou proběhlo vzorkování v několika jeskyních v masivu Siebenhengste-Hohgant v blízkosti Interlaken (Švýcarsko). Vzorky jsou dále zpracovávány skupinou Tanji Shabarove na Hydrobiologickém ústavu AV ČR.

Zpráva o průzkumné a výzkumné činnosti ZO

Registrace krasových útvarů v mokerském lomu

Roku 2021 proběhly průzkumné práce v Západním a Prostředním lomu Mokrá a prohlídka nově vzniklého terénního zářezu při úpravě obslužného severozápadního předpolí pásového dopravníku mezi lomem a cementárnou Mokrá. V lomech bylo zaměřeno celkem 8 nových situací, z nichž vyššího speleologického významu byly dvě (j.č. 0121 a 0122), zaměřené na etáži č. 395 v Západním lomu, které jsou součástí systému Mokrské jeskyně. Ze zaměřených situací je zřejmé, že se s největší pravděpodobností jedná o pokračování chodeb Východní a Západní větve, které byly doposud považovány za dvě samostatné říční jeskynní struktury. Předěl mezi těmito větvemi nyní činí jen 6 m, čímž není vyloučena příslušnost k jedinému povodí. Významné proto může být studium sedimentů vyplňujících chodby, které jsou uloženy v poněkud odlišných výškových horizontech. V Prostředním lomu byl dokumentován na etáži č. 420 drobný krasový závrt (z.č. LIII) s vazbou na propastovitou dutinu (j.č. 0123) zaplněnou částečně jíly prostoupenými limonitem.

Zbývajících 5 útvarů (j.č. 0110, 0117, 0118, 0119, 0120) tvořily drobné korozní a tektonické kaverny, vesměs vyplněné korozními zbytky a infiltračními sedimenty. Za zajímavější lze označit jen menší volnou chodbu j. č. 0110 s neprůlezným pokračováním ve stěně etáže č. 350 Západního lomu, která byla zaznamenána v těžbě již v minulém roce. V dodatcích zprávy jsou přiloženy 3 řezy fosilními říčními údolními, které byly zaznamenány a geodeticky zaměřeny v letech 2019 a 2021 na katastru Mokré u Brna při výstavbě nových obytných souborů v tratích Dlouhé Kopaniny a Úzké. Jejich výplně a nadmořské výšky by mohly být důležité pro srovnání s hypotetickými vývěrovými oblastmi fluvialních jeskyní vápencového masivu Mokerské plošiny.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík a j. Tereza – Na Technice - Jeskyně systému Tereza – Na Technice a Malý lesík je ve stavu konzervace.

Mechový závrt – j. č. 1422/B V Mechovém závrtu Jeskyně je momentálně ve stavu konzervace.

Hynštova ventarola - V uplynulém roce jsme oproti předchozímu roku zintenzivněli pracovní aktivitu a v letních měsících proběhla série pracovních akcí s cílem dokončení šachty nového vchodu. Naše snahy vyvrcholily průnikem do již známých prostor Hynštovy ventaroly. V roce 2022 bude nutné dokončit zabezpečovací práce.

Jeskyně č. 1422/D – Řičánkova skála - V průběhu roku 2021 proběhla v jeskyni řada kontrolních akcí s cílem pozorování změn a stability vyhloubené šachty.

Jeskyně Kůlnička - V nově objevených prostorách probíhaly dokumentační práce.

Činnost skupiny SE-3

V průběhu roku 2021 pracovala Pracovní skupina SE-3 v základním složení: L. Slezák, R. Cendelín, J. Pokorný a v nástavbovém složení druhé generace, tj. M. Jež, K. Pokorný a výpomocně L. Pokorný.

V průběhu roku 2021 jsme uskutečnili 31 exkurzí do jižní části Moravského krasu, během kterých telegnostické detekce prováděl sólo Kamil Pokorný, jejich zaměření a zmapování prováděli M. Jež a J. Pokorný, později pro zhoršení zdravotního stavu J. Pokorného vypomáhal jeho syn Lubomír Pokorný. L. Slezák zajišťoval odborné vedení a koordinaci prací. R. Cendelín pracoval vzhledem ke zdravotnímu stavu již jen ojedinele.

Vzhledem k onemocnění dvou členů Pracovního kolektivu SE-3 infekcí koronaviru (L. Slezáka a J. Pokorného, což trvale omezuje jejich činnost v terénu) se začala naše pracovní činnost zvolna rozbíhat až v měsíci květnu.

Svou činnost jsme zahájili na okraji námi zkoumaného prostoru, tj. Od silnice č. 383 vedoucí z Ochoze do Hostěnic, přesněji řečeno od Hádecké ventaroly (Hynštovo funidlo). Byl detekován přítok vod do

tohoto prostoru z nekrasové oblasti za silnicí. Tento přítok byl detekován až ke skalce v blízkosti cesty kolem rybníka. Další detekce nebyla možná, protože detekovaná linie přecházela do oplocenky hustě zarostlé křovím. Další detekce byla tedy odložena na vhodnější podmínky.

Další akcí byla detekce, zaměření a zmapování detekcí od výtoku vod z Hostěnického propadání I. a II. Vody z propadání podtékají cestu, značenou jako trasu „O“ (Okružní v části lesní cesty od rozcestí „Troják“ k silnici 283) odkud anomálie stoupá do svahu, překonává jižní hranu okraje plošiny kolem kóty 414,4 m n. m., protíná trasu cesty od silnice ke krmelci, přechází severní hranu plošiny kolem kóty 414,4 m n. m. a sestupně pokračuje v těsné blízkosti Májové jeskyně (dle detektora se pokračování Májové j. jeví jako vertikála, t.j. patrně propast), klesá až pod cestu nad Říčkou kterou podchází a končí pod korytem Říčky. Nedaleko (několik metrů od tohoto místa) leží v korytě Říčky velký balvan, od kterého Říčka ani v mrazech do vzdálenosti cca 200 m nezamrzá. Další pokračování anomálie nebylo v žádném směru v okolí koryta Říčky nalezeno.

Na žádost koordinátora jsme přešli do nejbližšího okolí Křížovy jeskyně. V r. 2014 zde byla L. Slezákem a R. Cendelínem detekována anomálie v prostoru cesty mezi rozcestím pod Kamenným žlíbkem a Ochozskou jeskyní. Tehdy jsme však řešili problém Pekárny. Takže výzkum této anomálie byl tehdy odložen. Pod Křížovou jeskyní byly nalezeny dvě anomálie. Jedna z nich probíhá kolem jeskyně Adlerovy, stáčí se přes Kamenný žlíbek, který podchází a pokračuje kolem Feitlovy jeskyně (cca 7 m od jejího ústí) přes zával za jeskyní Pekárnou až k okraji plošiny nad Pekárnou. Druhá anomálie byla detekována od Křížovy jeskyně přes Kamenný žlíbek v prostoru, kde se cesta, sestupující kaňonem Kamenného žlíbku zatáčí do Hádeckého žlebu, pokračuje směrem před portál Pekárny a odtud do Hádeckého žlebu, kde překročila cestu na západ (K Vývěru I.) a pokračovala dále pod Lysou horu. Zde byla detekce zastavena. Tato trasa byla později zaměřována a mapována naopak, tj. z Hádeckého žlebu přes Pekárnu a Kamenný žlíbek ke Křížové jeskyni a pokračovala přes již dříve vyznačenou detekci přes cestu směrem severním, tj. přes návrší nad Netopýrkou na „Svatý schody“ (tj. hřeben mezi Hádeckým žlebem a údolím Ochozského potoka). V tomto prostoru byla detekována celá řada vzájemně provázaných anomálií.

Z anomálií vysvítá, že Netopýrka má zřejmě ještě jeden dóm jižně od původního (?). Pod návrším nad Netopýrkou se skrývá větší dutina s jezerem (?). Puklina či páteřní tok (?) pod hřebenem mezi Netopýrkou a Malčinou jeskyní (přes Paleoponor a Barunčinu či Zařícenou) je provázána s vodami od Liščí díry a od Katavotronů u Ochozské jeskyně. Byl znovu prokázán tzv. „Severní dóm“ za Blátivým dómem Malčiny jeskyně, který detekovali L. Slezák a R. Cendelín již v r. 2014. Tento dóm má zřejmě přítok vody, (jezerní dóm ?) zatím nevíme odkud. Výzkum bude pokračovat, jakmile to počasí dovolí. Je zde i jakási provázanost pod Lysou horu (?).

2022

Popularizační činnost

Přednášky a výstavy, konference - Adéla Neumannová, David Absolon, Milan Musil, Jan Němeček, a Pavel Chaloupský se zúčastnili setkání speleologů v Moravském krasu Speleofórum 2022 ve Sloupu.

Spolupráce s jinými organizacemi a exkurzní činnost

Domácí

V průběhu roku byla rozvíjena spolupráce s dalšími ZO. Ve složení Tanja Shabarova, Vojtěch Lanta a Pavel Chaloupský proběhl odběr vzorků v jeskyních Amatérských, Býčí skále a v Rudickém propadání. Vzorky jsou dále zpracovávány skupinou Tanji Shabarove na Hydrobiologickém ústavu AV ČR.

Kristýna Kohoutková, Pavel Chaloupský a Petr Kos se podíleli na mezioborovém projektu v Hranickém krasu financovaného grantovou agenturou J. G. Mendela – Krajina vcelku a krajina v detailu. Projekt se zabývá problematikou ochrany přírodních a kulturních hodnot Hranického krasu v kontextu zemědělsky využívané krajiny. Dále také problematikou výstavby vodní nádrže Skalička a jejími dopady na Hranický kras. Současné výzkumné aktivity projektu cílí na interpretaci chemických analýz vod asociovaných s Hranickým krasem a identifikaci potenciálních zdrojů kontaminace podzemních vod.

Ve spolupráci s Filipem Chalupkou ze Správy CHKO byly monitorovány úrovně CO₂ v jeskyních Kůlnička a Mechový závrt. Dále ve spolupráci proběhlo sčítání netopýrů v jeskyních Malý Lesík, Málčina, Pekárna, Netopýrka, Tereza a Na Technice.

Pavel Chaloupský se účastnil cvičení SZS.

Zahraniční

Zahraniční exkurzní aktivity probíhaly ve složení Kohoutková a Chaloupský především v oblasti Porýnské břidličné vrchoviny. Z důvodu dlouhodobého pobytu v této geologicky pozoruhodné oblasti proběhla řada návštěv krasového i montánního podzemí. Lze zmínit například návštěvy jeskyní Herbstlabyrinth, Benderstollen, nebo hypogenní Kubacher Krystalhöhle.

Zpráva o průzkumné a výzkumné činnosti

Registrace krasových útvarů v mokerském lomu

Stejně jako v minulém roce proběhla evidence krasových útvarů v lomu Mokrá, která zde trvá již 25 let. Za tuto dobu tu bylo již zaevidováno 123 jeskynních struktur, 59 závrťů a 3 fosilní údolí různého speleologického významu. V roce 2022 k nim přibýlo 8 nových, které byly zaznamenány v prostoru Západního, Prostředního a Východního lomu. Za důležitější lze označit dokumentaci profilu znázorňujícího příčný řez okrajem pohřbeného fosilního krasového kaňonu v místech budoucího aktivního propojování Západního a Prostředního lomu v severní partii Studénčného žlebu a relikty paleoponoru v etáži č. 420 Prostředního lomu s vazbou na profil ponorného žlábků Nad Propastí u Hostěnic, kde byla zaznamenána přítomnost drobného periodického ponoru. Mimo těžební prostor přibýly aktivity zaměřené na zpřesnění evidence krasových útvarů a jevů také v dobývacím prostoru velkolomu v předpolí střední a východní části ložiska na katastru Hostěnic. Zde byly geodeticky vymezeny hranice starých ponorných závrťů a žlábků, které predikují staré krasové odvodňování paleotoku Hostěnického potoka směrem do prostoru velkolomu a dále k údolí Vlašnovského potoka severovýchodně Mokré-Horákova.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík a j. Tereza – Na Technice - Jeskyně systému Tereza – Na Technice a Malý lesík je ve stavu konzervace.

Mechový závrť – j. č. 1422/B V Mechovém závrťu - Jeskyně je momentálně ve stavu konzervace. Se Správou CHKO probíhalo měření koncentrace CO₂. Jako zajímavost lze zmínit mezní hodnoty v ústí Huhu propasti. Zde byly v srpnu zjištěny koncentrace 2,18 %, zatímco v prosinci dosahovaly hodnoty 4,5 %. Hodnoty zřejmě poukazují na inhibici půdních rozkladných procesů vlivem nedostatečných srážek v letních měsících. Oproti tomu původem vyšších srážek a nadprůměrných teplot v listopadu, došlo k nárůstu koncentrace CO₂ důsledkem zvýšené půdní aktivity. Pohyb v bezprůvanových partiích je tedy nadále v průběhu celého roku ztížen.

Hynštova ventarola - V uplynulém roce byla pracovní aktivita omezena na jarní měsíce. Pobyt některých členů v zahraničí a vysoká incidence fraktur radia napříč členy způsobil zpomalení prací na zabezpečení vstupní šachty. Snahy jsou komplikovány suťovitým charakterem údolních výplní, kterými šachtice prochází. Na dně výkopu je v současnosti kaverna napojená do známých prostor Hynštovy ventaroly. V roce 2023 bude nutné dokončit zabezpečovací práce.

Jeskyně č. 1422/D – Řičánkova skála - V průběhu roku 2022 proběhla v jeskyni řada kontrolních akcí s cílem pozorování změn a stability vyhloubené šachty. V přípravě je uzávěra vchodu, která bude instalována v roce 2023.

Jeskyně Kůlnička - V nově objevených prostorách proběhlo v průběhu roku měření koncentrace CO₂. Nebyly zjištěny zvýšené koncentrace.

Činnost skupiny SE-3

Činnost Pracovní skupiny SE-3 v roce 2022 byla poznamenána neodvratitelným jevem, totiž stárnutím. Otcové-zakladatelé skupiny SE3 - Ladislav Slezák, Richard Cendelín a Josef Pokorný - v důsledku zhoršujícího se zdravotního stavu již nebyli schopni zúčastňovat se terénních exkurzí a jejich práci v terénu plně převzali mladší. L. Slezák i nadále koordinoval naši činnost po odborné stránce z pozice zkušeného geologa a speleologa a věnoval se publikační činnosti. J. Pokorný zajišťoval dokumentaci naší činnosti, styk s organizacemi a více-méně pravidelná setkávání na pracovních poradách. R. Cendelín sledoval činnost skupiny již jen z povzdálí.

V samém závěru roku pak došlo k tomu, k čemu jednou dojít muselo. Dne 26. 12. zemřel po delší nemoci Josef Pokorný, "dědek praštěný jeskyněmi", organizátor a dokumentátor všeho, čím se dosud skupina zabývala. Až do své hospitalizace v polovině září sledoval dění související s jeskyněmi, hýřil nápady na co se soustředit a co bychom mohli kde udělat. "To všechno odnes čas". Ale karavana jde dál.

V průběhu roku 2022 jsme uskutečnili 46 exkurzí do jižní části Moravského krasu. Svou pozornost jsme zaměřili zejména na pokračování v telegnostické detekci v celé sledované oblasti, t.j. na Lysé hoře, na

skalním chobotu nad jeskyní Malčinou, v prostoru meandru Hádeckého údolí od jeskyně Křížovy nad jeskyněmi Ochozskou a Liščí po jeskyni Májovou a rovněž západně od Kamenného žlíbku za zaříceným koncem jeskyně Pekárny. Telegnostickou detekci prováděl Kamil Pokorný, zaměřování a mapování Milan Jež a Lubomír Pokorný. Na pokusu o otevírku hypotetické Feitlovy jeskyně se podílel Rudolf Cupák spolu s dalšími aktéry, zejména členy ZO 6-12. Ruda přivedl tři mladé zájemce o speleologii, čas ukáže, jestli jejich zájem bude trvalejšího charakteru.

Byly detekovány anomálie pod Lysou horou, jejich pokračování přes Ochozský žlíbek a Hádecké údolí k Liščí díře. Na ně navazuje větší množství anomálií mezi Liščí dírou, prvním propadáním Hádecké Říčky, jeskyní Májovou a kótou 414,4 m n.m. v několika výškových úrovních. Nepodařilo se nám v tomto roce zaměřit všechny detekované anomálie, v mapovacích pracích jakož i telegnostických detekcích budeme pokračovat i v roce 2023.

Uvítali jsme nabídku profesionálního geodeta Milana Pernici na přesné zaměřování speleologických objektů a telegnostických anomálií. Při dvou exkurzích jsme si vyzkoušeli vzájemnou spolupráci v terénu. Při první M. Pernica zaměřil přesnou polohu a nadmořskou výšku vchodu Pekárny, Hadí jeskyně, portálu Feitlovy jeskyně, Hynštovy ventaroly v Kamenném žlíbku, významných bodů v okolí a ústí Hádecké ventaroly. Při druhé exkurzi zaměřil polygon od Hádeckého rybníka k Ochozské jeskyni, jeskyni Liščí a řadu pevných bodů v okolí.

L. Slezák a J. Hruška se věnovali zpracování námi zjištěných indicií jako profesionálové z pohledu geologa a geofyzika s použitím dalších jejich vlastních odborných poznatků.

2023

Popularizační činnost

Přednášky a výstavy, konference, publikační činnost:

Oppeltová, P., Vlček, V., Geršl, M., Chaloupský, P., Ulrich, O., Sedláček, J., Vavrouchová, H., Kohoutková, K., Klepárník, R. and Šimečková, J., Occurrence and path pollution of emerging organic contaminants in mineral water of Hranice hypogenic Karst. *Frontiers in Environmental Science*, 12, p.1339818.

Z. Jánošík realizoval převod loga skupiny do vektorového formátu a jeho rekonstrukci.

Spolupráce s jinými organizacemi a exkurzní činnost

Domácí

V průběhu roku byla rozvíjena spolupráce s dalšími ZO.

Byla navázána hlubší spolupráce se skupinou ZO 6-11 Královopolská. Díky tomu probíhalo několik exkurzí do jeskyně Ochozská.

Ve složení T. Shabarova, V. Lanta a P. Chaloupský proběhl odběr vzorků v jeskyních Amatérských, Býčí skále a v Rudickém propadání. Vzorky jsou dále zpracovávány skupinou Tanji Shabarové na Hydrobiologickém ústavu AV ČR.

K. Kohoutková, P. Chaloupský a P. Kos se dále podíleli na mezioborovém projektu v Hranickém krasu financovaného grantovou agenturou J. G. Mendela – Krajina vcelku a krajina v detailu. Projekt se zabývá problematikou ochrany přírodních a kulturních hodnot Hranického krasu v kontextu zemědělsky využívané krajiny. Dále také problematikou výstavby vodní nádrže Skalička a jejími dopady na Hranický kras. Současné výzkumné aktivity projektu cílí na publikaci výsledků analýz vod asociovaných s Hranickým krasem.

Dále ve spolupráci se správou CHKO proběhlo sčítání netopýrů v jeskyních Malý Lesík, Málčina, Pekárna, Netopýrka, Tereza a Na Technice. P. Chaloupský se účastnil tří cvičení SZS a lezeckého dne na Holštejně.

23. 7. Návštěva a výpomoc na Paleokempu u jeskyně Michálka organizovaný Mgr. Vlastimilem Káňou, účast J. Němeček, K. Zapletalová.

30. 7. Exkurze Hranická propast a Zbrašovské aragonitové jeskyně, účast J. Němeček, Z. Jánošík, K. Zapletalová

20.8. Koňská jáma, účast J. Němeček, Z. Jánošík, K. Zapletalová, T. Jelínek

16.9. Archeologické léto, účast: J. Němeček, K. Zapletalová

Zahraniční

Zahraniční aktivity obnášely především účast na expedicích Plánivské skupiny (ZO 6-19) do j. Kačna jama ve Slovinsku, kdy jsme zúčastnili letního a podzimního termínu. Dále jsme navštívili Západní Tatry a systém Mylna-Raptawicka. V neposlední řadě jsme na velikonoce navštívili Jánskou dolinu v Nízkých Tatrách.

Zpráva o průzkumné a výzkumné činnosti ZO

Registrace krasových útvarů v mokerském lomu

Registraci krasových jevů prováděl v uplynulém období P. Kos. V roce 2023 se činnost ZO 6-12 zaměřila na oblast Západního (etáže č. 350 a 410) a Prostředního lomu Mokrý (etáže č. 350 a 420). Celkem bylo zaznamenáno 7 nových jeskynních struktur nižšího i vyššího speleologického významu. Jeden objekt (j.č. 0130 Nad Studénčným) byl dokumentován jako doklad reliktu říční podpřevisové (abri), nebo horizontální jeskyně s vazbou na již dříve dokumentovaný pohřbený kaňon „A“. V západním lomu, se podařilo provést dokumentaci profilu (P1/2023), který zachycuje horní část pohřbeného údolního tvaru „F“. Geograficky tak postupně získáváme přibližnou představu o vývoji říčního kaňonu, který dnes známe v jeho dolní vyklizené části pod názvem Studénčný žleb. Evidentně se na jeho morfologii podílel i systém dosud neznámé říční (vývěrové?) jeskyně, dokumentované reliktem j.č. 0130 (Nad Studénčným) v rámci kaňonu „A“, se stropem v nadm. výšce cca 413-416 m.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík a j. Tereza – Na Technice - Jeskyně systému Tereza – Na Technice a Malý lesík je ve stavu konzervace.

Mechový závrt – j. č. 1422/B V Mechovém závrtu - Jeskyně je momentálně ve stavu konzervace. Hynštova ventarola V uplynulém roce bylo dokončeno zabezpečení vstupní šachtice armovanými betonovými injektážemi a skružemi o průměru 80 cm. Po ochlazení vykazoval nový vchod značný teplotní rozdíl oproti okolí. Tato mimořádná aktivita zřejmě dává naději na výskyt podzemních prostor.

Jeskyně č. 1422/D – Řičánkova skála - V průběhu roku 2023 proběhla v jeskyni řada kontrolních akcí s cílem pozorování změn a stability vyhloubené šachty. V přípravě je uzávěra vchodu, která bude instalována v roce 2024.

Jeskyně Kůlnička - V jeskyni Kůlnička proběhlo několik kontrolních akcí. Bylo by vhodné zvážit zabezpečení vstupní části a zbudování uzávěry.

Činnost skupiny SE-3

Členové skupiny SE-3 uskutečnili v roce 2023 celkem 20 exkurzí do jižní části Moravského krasu. První exkurze roku byla věnována zaměřování pevných bodů v terénu pomocí profesionální GPS aparatury geodetem, kterým byl stejně jako v roce minulém Milan Pernica. Třináct exkurzí bylo věnováno mapování telegnostických anomálií vytyčených Kamilem Pokorným a přeměření některých anomálií mapovaných již v roce 2019, u nichž byly zjištěny větší odchylky od skutečnosti. Šest exkurzí vedených Rudolfem Cupákem bylo zaměřeno na otvírku hypotetické Feitlovy jeskyně v západním svahu Kamenného žlíbku. Odborným koordinátorem terénních prací byl stejně jako po celou dobu existence skupiny SE-3 Ladislav Slezák.

2024

Popularizační činnost

Přednášky a výstavy, konference, publikační činnost

Geršl, Milan, Jozef Sedláček, Petra Oppeltová, Ondřej Ulrich, Kristýna Kohoutková, Vítězslav Vlček, Radim Klepárník, and Vladimír Babák. "Application of the GIS methods along with measured parameters to identify the NH4+ origin in the Hranice Karst (Czech Republic)." *Environmental Earth Sciences* 83, no. 22 (2024): 1-16.

Spolupráce s jinými organizacemi a exkurzní činnost

Domácí

V průběhu roku byla rozvíjena spolupráce s dalšími ZO.

Byla rozvíjena spolupráce se skupinou ZO 6-11 Královopolská. Díky tomu proběhl, vyjma exkurzí do Labyrintu a hlavních domů, pokus o průstup do koncových partií Ochozské jeskyně. Snaha se však ukázala být marnou z důvodu vysokého vodního stavu v Nouackově sifonu.

Dále proběhlo několik pracovních akcí s členy skupiny ZO 6-14 v j. Kravská.

Z exkurzní činnosti lze také zmínit sportovní návštěvy jeskyní Hedvábná a Hluboký závrť, které jsou zkoumány skupinou ZO 6-10 Hluboký závrť.

Ve složení T. Shabarova, V. Lanta a P. Chaloupský proběhl odběr vzorků v Amatérské jeskyni za účelem studia mikrobiálních populací v Bahnitých jezerech. Vzorky jsou dále zpracovávány skupinou Tanji Shabarove na Hydrobiologickém ústavu AV ČR.

Naši členové (K. Kohoutková, P. Chaloupský a P. Kos) se dále podíleli na mezioborovém projektu v Hranickém krasu financovaného grantovou agenturou J. G. Mendela – Krajina vcelku a krajina v detailu. Projekt se zabývá problematikou ochrany přírodních a kulturních hodnot Hranického krasu v kontextu zemědělsky využívané krajiny. Dále také problematikou výstavby vodní nádrže Skalička a jejími dopady na Hranický kras.

Dále ve spolupráci se správou CHKO proběhlo sčítání netopýrů v jeskyních Malý Lesík, Málčina, Pekárna, Netopýrka, Tereza a Na Technice.

Naši členové se účastnili cvičení SZS, semináře Nehoda v jeskyni a lezeckého dne na Holštejně.

Zahraniční

Zahraniční aktivity obnášely účast na expedici Plánivské skupiny (ZO 6-19) do j. Kačna jama ve Slovinsku, kdy jsme zúčastnili podzimního termínu.

Zahraniční aktivity na Slovensku reprezentovala na Slovensku ve Strážovských vrších především T. Nečasová, která se účastnila řady tamních prací v jeskyních Kamenný dážd, Dúpná a v propasti mezi Kačkami. Dále naši členové navštívili Západní taty a propastovitě jeskyně v Kresanici, které vynikají jako nejvýše položené jeskyně na Slovensku. Současně jsme se účastnili čerpání přítokových sifonů organizovaného oblastní skupinou Malá Fatra v jeskyni Občasná vyvěračka. Z další exkurzní činnosti na Slovensku lze zmínit návštěvu jeskyně Velká Stanišovská a Samova díera. Ve spolupráci s oblastní skupinou Liptovský Ján jsme přiložili ruku k dílu při monitoringu fauny ve Velké ladové propasti na Ohništi.

Pod taktovkou speleoklubu Suchý žleb (ZO 6-14) se P. Chaloupský účastnil expedice no nejhlubší černohorské jeskyně Iron Deep v Černé Hoře.

Zpráva o průzkumné a výzkumné činnosti ZO

Registrace krasových útvarů v mokerském lomu

Registraci krasových jevů prováděl v uplynulém období P. Kos. V roce 2024 se registrační práce zaměřily na oblast severního předpolí lomu Mokrá s cílem napojit se na měření a evidenci z roku 2023. Účelem je zaznamenat co nejvíce povrchových útvarů krasového původu a konfrontovat je se současnými poznatky z oblasti aktivní těžby. Cílem práce bylo navázat na aktivity z let 2022-2023, kdy byl mapován krasový reliéf jižní strany údolí Hostěnického potoka v oblasti Mokerské plošiny s tratěmi Nad Kopečkem, Nad Propastí, U Šedého žlábků, Šedý žlábek, Nad Knížecím lomem a U Trojáku. Současná znalost krasu se v referované oblasti omezuje na tři faktory, jimiž jsou útvary evidované v těžebním prostoru velkolomu, výsledky geofyzikálního průzkumu a práce amatérských speleologů (ČSS ZO 6-12 Speleologický klub Brno). Současně byla provedena rekognoskace stavu těžby ve všech částech velkolomu a zaměřeny a zdokumentovány nové krasové struktury v těžebních etážích. Většinou šlo o drobné málo speleologicky významné dutiny zaplněné jílovitými sedimenty svrchní epikrasové zóny. Pro investora (Heidelberg Materials CZ, a.s.) bude vypracována závěrečná zpráva, již 28. v pořadí.

Jeskyně č. 1405 Malý lesík a j. Tereza – Na Technice - Jeskyně systému Tereza – Na Technice a Malý lesík je ve stavu konzervace.

Mechový závrť – j. č. 1422/B V Mechovém závrťu - Jeskyně je momentálně ve stavu konzervace.

Hynštova ventarola - V předchozím roce bylo dokončeno zabezpečení vstupní šachtice armovanými betonovými injektážemi a skružemi o průměru 80 cm. Vstup byl v roce 2024 v místě ústí do již známých prostor dále zabezpečen a zcela zpřístupněn. V průběhu roku proběhla řada pracovních akcí, především v úseku s pracovním názvem Netvorův otvor. Tento úsek se nachází před začátkem úžiny ústící do Bobova dómku. V průběhu roku jsme postoupili asi o 2 metry. Naše snahy však byly ztíženy

nárustem koncentrace CO₂ v podzimních měsících. Dne 19. 12. 2024 jsme v místě Hučící síňky naměřili koncentraci CO₂ pozoruhodných 4,35 %.

Jeskyňě č. 1422/D – Řičánkova skala - V uplynulém roce proběhla instalace uzávěry a byly obnoveny pracovní aktivity ve vertikálním směru od vstupu. Šachtici se nám podařilo po letech utlumení výzkumu vyčistit a prohloubit o 3 m.

Jeskyňě Kůlnička - V jeskyňě Kůlnička proběhlo několik kontrolních akcí. Bylo by vhodné zvážit zabezpečení vstupní části a zbudování uzávěry.

Činnost skupiny SE-3

Skupina SE-3 v roce 2024 pokračovala v mapování dříve vytyčených telegnostických anomálií. Další terénní činnost věnovala hypotetickému pokračování jeskyňě Pekárny. Pomocí radiomajáku promítla na povrch východní stranu koncové části jeskyňě. Pomocí telegnostické detekce upřesnila polohu a tvar hypotetické Faitlovy jeskyňě, vytypovala nadějná místa pro otvírku a vyčistila její případné vchodové partie.

ZO ČSS 6-13 Jihomoravský kras

2021

Průzkumná a výzkumná činnost

Jeskyňě Na Turoldu (K 332027 10 J00001) - Leden – sčítání netopýrů za přítomnosti RNDr. Jožky Chytila Ph.D., vedoucím oddělení Ornitologické stanice Muzea Komenského v Přerově. Bylo celkem napočítáno: vrápenec malý – 492x, netopýr brvitý – 3x, netopýr řasnatý 1x. Jezerní dóm čtvrtým rokem bez vody. V průběhu roku (únor, květen, červen, srpen, listopad) proběhlo pět kontrol stavu hladiny vody ve Zlatých síních. V měsíci červnu se nám v sondě objevilo cca 50 cm vody, v listopadu byla sonda opět suchá. Proběhlo několik exkurzí pro zájemce.

Liščí jeskyňě (K 332027 10 J00004) - Několik exkurzí pro zájemce, monitoring zimujících netopýrů, dvě pracovní akce. Při červnové akci se podařilo objevit nové prostory pod Učitelčíným dómem. V prosinci jsme se rozhodli rozšířit vstup do Liščí jeskyňě, protože jsme zjistili, že se nám jeskyňě zmenšuje, nebo se naopak my zvětšujeme.

Jeskyňě Pod vrcholem (K 332027 10 J00002) - Proběhly 4 pracovní akce na vyklízení napadané sutě. Z jeskyňě bylo vyvezeno 55 koleček sutě a kamení. Zaměřili jsme se hlavně na jižní část stěny, kde se nachází další možné pokračování. Bohužel jsme při poslední akci zjistili, že z důvodu bezpečnosti je nutné odstranění mohutných bloků destruktivní metodou.

Damoklova jeskyňě (K 332027 10 J00008) - Začátkem roku proběhly tři akce zaměřené na dodělání zabezpečení vchodu a vyklizení suti z jeskyňě.

Zámecká jeskyňě (K 332027 13 J00004) - neproběhla žádná akce

Jeskyňě pod Kozím hrádkem (nemá přidělené číslo) - v létě kontrola uzávěry jeskyňě.

Jeskyňě Pavlovských vrchů – žádná průzkumná a výzkumná akce.

Svatý kopeček, Šibeniční vrch – na Svatém kopečku a Šibeničním vrchu neproběhly v roce 2020 žádné průzkumné akce.

Historické podzemí: podzemí Hostěradic – žádná průzkumná a výzkumná akce.

Ostatní činnost

Expediční činnost

V roce 2021 se uskutečnila v měsíci říjnu jedna zahraniční expedice do Bulharska. Účast na expedicích pořádaných jinými skupinami ČSS kvůli koronavirové krizi byla také nulová.

Pracovní akce členů ZO 6-13 JMK Mikulov u jiných skupin

Moravský kras – Šachta EI 2x, Amatérská jeskyňě 1x (Vojtěch Pazderka) Javoříčský kras – 3 akce v Komáří jeskyňě (za ZO ČSS 6-13 JMK Mikulov Jiří Kolařík, Petr Kapusta, Pavel Brumek)

Práce na opravách a údržbě základny

Úklid dvora základny, běžná údržba. V plánu činnosti na rok 2021 byla oprava vstupních dveří do budovy a vybudování opěrné zídky na zahradě. Tyto akce neproběhly. (Jiří Kolařík, Petr Kapusta, Pavel Brumek)

2022

Průzkumná a výzkumná činnost

Jeskyně Na Turoldu (K 332027 10 J00001) - leden – sčítání netopýrů za přítomnosti RNDr. Jožky Chytila Ph.D., vedoucím oddělení Ornitologické stanice Muzea Komenského v Přerově. Bylo celkem napočítáno: vrápenec malý – 492x, netopýr brvitý – 2x, netopýr vodní 1x.

Jezerní dóm pátým rokem bez vody.

V průběhu roku (únor, květen, červen, srpen, listopad) proběhlo pět kontrol stavu hladiny vody ve Zlatých síních.

Proběhlo několik exkurzí pro zájemce.

Akcí se účastnili: Jiří Kolařík, Petr Kapusta (ZO ČSS 6-13 JMK). Z jiných skupin: Lucie "Laky" Medová

Liščí jeskyně (K 332027 10 J00004) – několik exkurzí pro zájemce, monitoring zimujících netopýrů, žádná pracovní akce.

V **jeskyni Pod vrcholem (K 332027 10 J00002)** – proběhlo 6 pracovních. První akce byla zaměřena na rozvolnění kamenných bloků destrukční metodou a následně vyklízení materiálu. Na dalších třech akcích jsme se zaměřili na vyklízení kamenů a sutě. Byla objevena chodba s průvanem o délce cca 5 m šířce od 80–100 cm a výšce cca 30–80 cm. Dno tvoří sypký materiál. Ten je nutný odtěžit, ale protože jsme již daleko od vchodu, je nutné vytvořit v jeskyni zařízení k odvozu vytěženého materiálu. Poslední akce byla zaměřena na částečné mapování nově objevených prostor. Z jeskyně bylo vyvezeno 120 koleček sutě a kamení.

Akcí se účastnili: Jiří Kolařík, Petr Kapusta, Pavel Brumek, Vojtěch Pazderka, Marian Budoš. (ZO ČSS 6-13 JMK), z jiných skupin: Lucie "Laky" Medová (Speleoklub Praha), Luboš Barák (Devon), Stanislav Chovanec, Luboš Trtílek (vše Myotis), Kateřina Friesová (Dagmar), Zdeňko Otruba, Lukáš Kubičina, Ondřej Novák (vše Čachtice), Silvestr Votoupal.

Damoklova jeskyně (K 332027 10 J00008) – během roku 2x kontrola jeskyně.

Akcí se účastnili: Jiří Kolařík (ZO ČSS 6-13 JMK), Lucie "Laky" Medová

V **Zámecké jeskyni (K 332027 13 J00004)** – neproběhla žádná akce

Jeskyně pod Kozím hrádkem (nemá přidělené číslo) – v létě kontrola uzávěru jeskyně.

Jeskyně Pavlovských vrchů – žádná průzkumná a výzkumná akce.

Svatý kopeček, Šibeniční vrch – na Svatém kopečku a Šibeničním vrchu neproběhly v roce 2020 žádné průzkumné akce.

Historické podzemí: podzemí Hostěradic – žádná průzkumná a výzkumná akce.

Ostatní činnost

Expediční činnost

V roce 2022 jsme organizovali v měsících dubnu a říjnu dvě zahraniční expedice do Bulharska (Zpráva z expedic Bulharsko 2022)

Účast na jedné expedici pořádané jinou skupinou – červenec–srpen, Francie oblast Doubs

Bulharsko – účastníci dubnové expedice – foto: nějaký Bulhar

Bulharsko – účastníci říjnové expedice foto dron: Jiří Kolařík

Pracovní akce členů ZO 6-13 JMK Mikulov u jiných skupin

Moravský kras – jedna akce – jeskyně Pod Hradem – Vojtěch Pazderka

Javoříčský kras – dvě akce. V Javoříčských jeskyních – sčítání netopyrů. Jiří Kolařík, Petr Kapusta, Lucie “Laky” Medová za ZO ČSS 6-13 JMK Mikulov

Druhá akce provázení v jeskyni Za Hájovnou. Jiří Kolařík, Lucie “Laky” Medová.

Práce na opravách a údržbě základny ZO na ulici Venušina

v roce 2022 – úklid dvora základny, běžná údržba. V plánu činnosti na rok 2022 byla renovace vstupních dveří do budovy, instalace dvou sádrových terčů na chodbě, odstranění staré antény, nákup nových baterií do aku kladiva. Tyto akce neproběhly.

2023

Průzkumná a výzkumná činnost

Jeskyně Na Tuoldu (K 332027 10 J00001) - leden – sčítání netopyrů za přítomnosti RNDr. Jožky Chytila Ph.D., vedoucím oddělení Ornitologické stanice Muzea Komenského v Přerově. Bylo celkem napočítáno: vrápenec malý – 473x, netopyr vodní 2x.

Jezerní dóm šestým rokem bez vody.

V průběhu roku (únor, květen, červenec, listopad) proběhly čtyři kontrol stavu hladiny vody ve Zlatých síních.

Proběhlo několik exkurzí pro zájemce.

Akcí se účastnili: Jiří Kolařík, Petr Kapusta, Pavel Brumek, Milan Němec, Jaroslav Rakušan (ZO ČSS 6-13 JMK). Z jiných skupin: Lucie “Laky” Medová

Liščí jeskyně (K 332027 10 J00004) – několik exkurzí pro zájemce, monitoring zimujících netopyrů, žádná pracovní akce.

V jeskyni Pod vrcholem (K 332027 10 J00002) – proběhla 1 pracovní akce.

Akcí se účastnili: Jiří Kolařík.

Damoklova jeskyně (K 332027 10 J00008) – během roku 1x kontrola jeskyně.

Akce se účastnil: Jiří Kolařík

V Zámecké jeskyni (K 332027 13 J00004) – neproběhla žádná akce

Jeskyně pod Kozím hrádkem (nemá přidělené číslo) – v létě kontrola uzávěru jeskyně.

Jeskyně Pavlovských vrchů – žádná průzkumná a výzkumná akce.

Svatý kopeček, Šibeniční vrch – na Svatém kopečku a Šibeničním vrchu neproběhly v roce 2020 žádné průzkumné akce.

Historické podzemí: podzemí Hostěradic – žádná průzkumná a výzkumná akce.

Ostatní činnost

Expediční činnost

V roce 2023 jsme organizovali v měsících červnu a říjnu dvě zahraniční expedice do Bulharska (Zpráva z expedic Bulharsko 2023)

Účast expedicích pořádaných jinou skupinou: Čína – Vojtěch Pazderka

V Bulharsku jsme v jeskyni Bajov komín zmapovali 536 m chodeb z toho bylo více než 400 m námi objevených nových prostor jeskyně.

Pracovní akce členů ZO 6-13 JMK Mikulov u jiných skupin

Moravský kras – 3x Vojtěch Pazderka – Šachta za Evropou a Indií

Javoříčský kras – 2x Jiří Kolařík, 1x Petr Kapusta – jeskyně Za Hájovnou, Komáří jeskyně

Práce na opravách a údržbě základny ZO na ulici Venušina

v roce 2023 – úklid dvora základny, běžná údržba. V plánu činnosti na rok 2023 byla renovace vstupních dveří do budovy, instalace dvou sádrových terčů na chodbě, odstranění staré antény, nákup nových baterií do aku kladiva. Tyto akce neproběhly.

2024

Průzkumná a výzkumná činnost

Jeskyně Na Turoldu (K 332027 10 J00001) - leden – sčítání netopyrů za přítomnosti RNDr. Jožky Chytila Ph.D., vedoucím oddělení Ornitologické stanice Muzea Komenského v Přerově. Bylo celkem napočítáno: vrápenec malý – 436x, netopyr brvitý 1x. V průběhu roku probíhaly kontrol stavu hladiny vody ve Zlatých síních. 28.9.2024 byla zjištěna voda v Jezerním dómu, která zde byla zaznamenána naposled v roce 2016. Instalovali jsme do jeskyně vodočet, abychom zjistili rychlost stoupající hladiny jezera. V prvních deseti dnech stoupala hladina po desítkách centimetrů denně, v dalších se jednalo o centimetr za týden. Při kontrole začátkem prosince jsme ale zjistili, že voda od 14. listopadu opět klesla o 30 cm. Proběhlo několik exkurzí pro zájemce. Akce se účastnil: Jiří Kolařík

Liščí jeskyně (K 332027 10 J00004) – několik exkurzí pro zájemce, monitoring zimujících netopyrů, žádná pracovní akce.

V **jeskyni Pod vrcholem** (K 332027 10 J00002) – prohlídka pro zájemce, 1 pracovní akce. Akcí se účastnili: Jiří Kolařík, Stanislav Chovanec, Pavel Brumek, Libor Plšek, Milan Němec, Michaela Šebestová, Marian Budoš (ZO ČSS 6-13 JMK), Petr Barák (ZO ČSS 6-22 Devon), Petr Prokeš, Anna Peřinová (průvodci jeskyně Na Turoldu), Jakub Kolařík, Marek Šebesta, Bára Šebestová, Mates Budoš (dorost)

Damoklova jeskyně (K 332027 10 J00008) – prohlídka pro zájemce, během roku 2 x kontrola jeskyně. Při kontrole na konci roku bylo zjištěno, že do jeskyně chodí nezvaní hosté, ničí nám vybavení a zanechávají v jeskyni odpadky. Rozhodli jsme se proto opatřit vchod do jeskyně mříží a tím zabránit vstupu do jeskyně. Akce se účastnil: Jiří Kolařík, Stanislav Chovanec, Pavel Brumek, Milan Němec (ZO ČSS 6-13 JMK), Petr Barák (ZO ČSS 6-22 Devon).

V **Zámecké jeskyni** (K 332027 13 J00004) – neproběhla žádná akce

Jeskyně pod Kozím hrádkem (nemá přidělené číslo) – v létě kontrola uzávěru jeskyně. Jiří Kolařík (ZO ČSS 6-13 JMK).

Jeskyně Pavlovských vrchů – na konci roku monitoring z dronu skalní útvar Velký Špunt, skalní masiv Martinka, obří kámen. Povrchový průzkum lomu Pod Trůnem. Akce se účastnili: Jiří Kolařík, Stanislav Chovanec, Petr Kapusta (ZO ČSS 6-13 JMK), Lucie Medová (ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha)

Svatý kopeček, Šibeniční vrch – na Svatém kopečku a Šibeničním vrchu neproběhly žádné průzkumné akce.

Historické podzemí: podzemí Hostěradic – v dubnu kontrola stavu chodem pod domem bývalého starosty, nalezeny dva pro nás neznámé vchody do podzemí. Akce se účastnili: Jiří Kolařík (ZO ČSS 6-13 JMK), Lucie Medová (ZO ČSS 1-06 Speleologický klub Praha)

Ostatní činnost

Expediční činnost

V roce 2024 jsme organizovali v měsíci květnu zahraniční expedici do Bulharska (Zpráva z expedice Bulharsko 2024). Jiří Kolařík, Stanislav Chovanec, Libor Plšek (ZO ČSS 6-13 JMK), Jaroslav Hruška.

V měsíci říjnu expedice Rumunsko zaměřená pro dorost. Jiří Kolařík, Michaela Šebestová, Jakub Kolařík, Barbora Šebestová, Marek Šebesta.

Účast expedicích pořádaných jinou skupinou: Čína, Rumunsko, Slovinsko – Vojtěch Pazderka

V Bulharsku jsme v jeskyni Bajov komín objevili a zmapovali v Nekonečné chodbě 166,4 metrů nových prostor jeskyně. Největší prostoru jsme nazvali Velký Krápníkový dóm o délce 25 m, šířce 4-7 m, výšce 1-4 m.

Pracovní akce členů ZO 6-13 JMK Mikulov u jiných skupin

Moravský kras – několik akcí – Vojtěch Pazderka

Javoříčský kras – 2x Jiří Kolařík – jeskyně Za Hájovnou, Komáří jeskyně

Práce na opravách a údržbě základny ZO na ulici Venušina

v roce 2024 – úklid dvora základny, běžná údržba. Oprava vstupních dveří. V plánu činnosti na rok 2024 byla renovace vstupních dveří do budovy, instalace dvou sádrových terčů na chodbě, odstranění staré antény. Tyto akce neproběhly.

ZO ČSS 6-14 Suchý žleb

2021

Speleologická činnost v ČR

Lažánecký závrt č. 1 – Během roku se uskutečnilo celkem 12 akcí zaměřených především na pozorování vodních stavů a hydrologická měření. V současné době je šachta hluboká 60 metrů. Na závrt je výjimka CHKO. Byl zjištěn přítok v 60 metrech. Namontovaná dráha nám umožňuje snadnější a lepší způsob těžení.

Kravská díra – Po znovuootevření a zabezpečení lokality v období 2015–2019 bylo pokračováno v průzkumných a dokumentačních pracích. Je zde předpoklad dosažení horizontů pod Harbechy a dostižení Ostrovsko-Vilémovických vod. Velmi dobrým vodítkem je zde silný průvan. Na jeskyni je výjimka CHKO.

Závrt Svážná studna – postupná oprava vydřevených částí této jeskyně

Baldíkova jeskyně – V průzkumné rýze pro vodovod u obce Lažánky byl objeven 15.5.2021 vstup do neznámé jeskyně. Vchod je dva metry pod úroveň terénu a jeskyně má charakter meandrující tlakové chodby s drobnými úzkými komínky směrem k povrchu. V nich jsou místy vyvinuty excentrické sintrové formy. Chodba se několikrát lomí a končí zatím neprůlezným zúžením v délce cca 10 metrů od vstupu. Velmi pozitivní je informace, že chodba míří pod Harbešskou plošinu a na konci je průvan, což indikuje možné pokračování.

Speleologická činnost v zahraničí

Černá hora - Po spojení nového vchodu s nejhlubší částí Iron Deep jsme se po sedmi letech vrátili do tzv. Starých meandrů v hloubce 450m, které jsou přístupné původním vchodem pod Trešteni vrchem. Základnou se nám stal bivak Ve Stařících, odkud jsme explorovali několik vertikálních i horizontálních větví. Liberecká propast skončila sifonem, Třetí propast nás přivedla jednak k dalšímu meandrujícímu pokračování, zakončeného mohutným komínem ale také k dalším propastem, kterými se nám podařilo sestoupit několik desítek metrů níže. Největším objevem byly však horizonty za Mean-dry Kajčnicků, tzv. Rudická galerie, Leknínová chodba, Chodba Hrdlořezů a Chodba za Zvonkohrou. Jedná se o nádherně vyzdobené chodby, které se táhnou v délce stovek metrů. V závěru jsme se zastavili nad malým stupněm.

Ostatní činnost

Pořizování fotodokumentace na lokalitách Společňák, Králova jeskyně, Kalovy propasti, Občiny, T4 U kříže. Postupně se začal objevovat ve velké koncentraci oxid uhličitý na našich lokalitách na Harbešské plošině.

2022

Speleologická činnost v ČR

T4 U kříže - Na této lokalitě byla prokopána a zaskružena původní šachta. Byly zrevidovány všechny původní chodby i obě propásky a začalo se těžit v hlavním jícnu. Jeskyně byla průběžně zmapována. Byla vytvořena detailní fotodokumentace.

Závrt Svážná studna - Na Svážné se pracovalo v Krystalové chodbě, kde se těží propáskta teoreticky vedoucí za druhý sifon. Práce byly spíše příležitostné, nicméně postup za pomoci lanovky je celkem efektivní, na to kolik se těžbou strávilo času.

Speleologická činnost v zahraničí

Černá hora - Proběhla tradiční expedice do Černé Hory – Maganik, Údolí Mrtvice, Dragalské polje. Maganik - proběhla rekognoskace paleovývěru Vranštica, celá jeskyně byla za příznivých vodních podmínek projita až na nejzazší místo, kam se dostaly předchozí francouzské expedice. V cestě dál stojí lehce ležitelný stupeň, jeskyně má velký potenciál. Dále byla navštívena vyvěračka Jame, kde se podařilo díky sucu postoupit až k sifonu. V Iron Deep se pokračovalo v úrovni meandrů kolem 450 m v několika směrech. Třetí propast se spojila s Libereckou a prozatím skončila sifonem, další odbočky v oblasti blízko bivaku vedly do známých částí. Na opačné straně za Rudickou galerií se podařilo najít vertikální pokračování s mohutnou 100 m propastí, které nakonec vyústilo do vysokého a přes 100 m dlouhého dómu, kde se setkává několik aktivů. Pokračování z této části je pravděpodobně zavalené, odhadovaná hloubka od vchodu je 750 m. Na závěr se v meandrech za Rudickou galerií podařilo objevit ústí další propasti, je pravděpodobné její spojení s nově objeveným dómem. Délka nových objevů je odhadována na 1 km, mapa zatím není vzhledem k poruše dista.

Na Dragalském polji bylo zrevidováno několik případných lokalit na výzkum.

Ostatní činnost

Mapování v Harbešské jeskyni, revize mapové dokumentace všech lokalit ZO 6-14 Suchý žleb, příprava klubové publikace.

2023

Speleologická činnost v ČR

T 4 U kříže - Tato lokalita byla i v roce 2023 hlavním působištěm Suchého žlebu. Postupně se těžil hlavní jícen. Zároveň byla celá šachta průběžně pažena pomocí železných profilů a kari sítí. Podle zbytků výdřevy a propraných bloků a sedimentů je vidět, že držíme původní spadlou šachtu. Dle aktuální hloubky -24 m / 454 m n. m. (podle zaměření postupu těžby jícnu k 8. 11. 2023) bychom se měli brzy prokopat do původního dómu, kde naši předchůdci s výzkumem na této lokalitě skončili.

Závrt Svážná studna - Na Svážné se pokračovalo na lokalitě v Krystalové chodbě, kde pokračovalo hloubení zasucené šachty, kam jsme se přemístili po velkých objevech za Jezerní síní. Lokalita je vybavena miniaturní lanovkou a přizpůsobena k tomu, aby se zde dalo pracovat pouze ve dvojici a bez elektriny, jak se v posledních letech stalo zvykem na závrtch otevíraných z povrchu. Díky tomu je možné zde pracovat i mimo pravidelné skupinové akce. Šachtu bylo zpočátku nutné střílet, po pár metrech se však objevilo malé rozšíření, kterým bylo vidět dále. Po dalším hloubení se ukázalo, že vhozený kámen padá několik metrů hluboko. Toto pokračování, v podobě asi 5m hluboké kaverny se nám podařilo zpřístupnit během několika výprav v červnu. Od té doby jsme se věnovali zatím pouze zabezpečení stěn a dokumentaci. Propast se jeví jako přeпад za sifony, které se nachází pod propastí Patrona, na hypotetické propojení zbývá odhadem 30m.

Speleologická činnost v zahraničí

Černá hora - Do Černé hory jsme vyrazili ve dvou termínech a v různých skupinách. Skupina v prvním termínu začala expedici v jeskyni Ďaloviča, kde už dlouho dobu působí skupina Pustý žleb. Naším úkolem byla geologická dokumentace systému Ďaloviča a Gornj Ponor, včetně odběru geologických vzorků (následně zpracovány a vyhodnoceny v Čechách). Při geologické dokumentaci jeskyně Ďaloviča jsme v nezmapované chodbě upozornili na možný potenciál a na konci expedice zde byl objeven aktiv. Na lokalitách byly odebrány vzorky vody. Geologický průzkum probíhal v součinnosti se Speleohisto-rickým klubem Brno (Mráza, Kačer). Zároveň v kaňonu odebírány vzorky vody z povrchových vývěrů Glava Bistrice a Juričko Vrelo. V oblasti Mrtvice jsme rekognoskovali vodní stavy v jeskyni Vranštica. Jezera byla výrazně plnější než loňský rok, tak se nepodařilo z důvodu absence potápěčské techniky prostoupit druhé jezero. Zároveň probíhá předběžný výzkum jeskynních sedimentů, včetně paleonto-logického obsahu. Prostoupil se kaňon Mrtvice v úseku od Velje Duboko přibližně po soutok s tokem Dubočnjak. V horní části kaňonu byly vytipovány některé portály k rekognoskaci na příští rok. Ve vodním toku byly pro jistotu prověřeny vývěry osazené loni stopovacímí patronami, které se kvůli náhlému nastoupaní vodní hladiny po nadprůměrných dešťových srážkách nepodařilo v minulém roce odebrat. Na všech lokalitách proběhlo nové vzorkování vod. V jeskyni Jame byla hladina odhadem o 10 metrů výše než loni.

V dalším termínu vyrazila další skupina s hlavním cílem Maganik. Byla to již třetí výprava v řadě, která se věnovala průzkumu Starých meandrů v jeskyni Iron Deep. Tentokrát jsme vyrazili v následujícím

složení. Úderný podzemní mini tým tvořila trojice složená již z tradičních účastníků Zdeněk Dvořák, Luboš Trtílek a Tomáš Vašina. Na povrchu zůstal Ladislav Pašek (Liberec) a na druhý týden se k nám připojil kamarád Martin Koloušek z téhož města. Expedice se odehrála ve dvou týdnech na přelomu srpna a září. Hlavním cílem bylo především zmapovat objevy učiněné minulý rok, které zůstaly nedokumentovány, protože nám selhalo disto. Tentokrát jsme se vyzbrojili dvěma přístroji, jelikož práce bylo hodně a nic jsme nechtěli ponechat náhodě. Jak se ukázalo později, byla to správná volba. Pobyt na bivaku jsme nyní zkrátily na pět nocí, jelikož jsme chtěli stihnout i menší povrchový průzkum a rychlou návštěvu jeskyně Vranštica. Začali jsme mapováním větví hned vedle bivaku, tj. Třetí propasti a propasti Liberecké, které se nám podařilo minulý rok propojit. Během této akce se nám bohužel porouchalo jedno z dist. Další den jsme se vydali mapovat největší objev minulého roku - větev klesající do hloubky 750 m která končí obrovským dómem a kromě toho se pokusili postoupit v jedné odbočce, kde jsme minulý rok skončili nad další propastí. Zatímco mapovací dvojka skončila předčasně vinou vodopádu, který vznikl po vydatných deštích a zabránil jí v postupu, podařilo se nám v nové větvi (Belzebubova propast) sestoupit na další aktiv a postupovat proti i po proudu. Tato větev se dnes jeví jako nejperspektivnější, neboť pokračuje ve směru pod Trešteni vrh, kde se dá očekávat napojení na pokračování jeskyně Nyx. Počasí se našťastí během našeho pobytu v jeskyni uklidnilo a tak jsme nakonec zmapovali i výše zmíněnou větev s dómem. Na závěr jsme odstrojili část Třetí propasti, abychom měli na příští rok nějaká další lana na postup. Celý systém pak po letošní expedici dosáhl délky bezmála devíti kilometrů, konkrétně 8954 m. Následujících pár dní bylo volnějších. Někteří z týmu Maganik poznali převážně z vynášek a tak jsme vyrazili na menší výlety po okolí. Kromě Medvědího vrchu jsme se po delší době vydali i ke vchodu Nyx a pokusili se najít pár propastí, které nám poradil Branko. S Tomem jsme ve volné chvíli vytáhli skoby a frendy a vytvořili první lezecké cesty v této oblasti. Zajímavá byla také výprava na Kurozeb (Petrov vrch), který je dalším pokračováním Maganiku proti proudu Mrtvice, a malá výprava do stěny Medvědího vrchu, kde se z dálky rýsovalo několik oken. Vzhledem k extrémně silnému větru a špatné viditelnosti jsme ověřili pouze jeden vstup. Zbývající čas jsme věnovali Vranšticí, kde jsme se před rokem dostali na poslední známé místo, objevené Francouzi někdy po roce 2016, kdy nás zastavil vysoký vodní stav. Tentokrát jsme měli v plánu podívat se trochu dál. Lezení stupně, pod kterým jsme se minulý rok otočili bylo snadné, za téměř kolmým maximálně trojkovým výšvihem však následoval desítky metrů dlouhý svah s volnými kameny a nakonec nám lano sotva stačilo. Dostali jsme se do větší prostory plně popadaných bloků, chodba ale stále pokračovala dál a po zhruba třech stech metrech nás zastavil další stupeň. Jeskyně má i další pokračování a jeví se jako velmi perspektivní. Vysoce pravděpodobná je souvislost s vodami, které vyvěrají v jeskyni Jame v mrtvicím kaňonu. Zdali bude souviset i se systémem ID se nedá s určitostí tvrdit, není to však vyloučeno. Cesta na konec a zpět teď může trvat rychlejším tempem deset hodin a proto bude nutné uvažovat o postavení bivaku, pokud se rozhodneme zde pokračovat. Úplně na závěr jsme ještě nahlédli do sifonu uzavírajícího vzestupnou větev s několika dómy, která začíná nedaleko od vchodu. Měli jsme pouze nekompletní výbavu určenou k průchodu prvním jezerem, určitý výsledek však tento pokus přinesl, neboť se ukázalo, že sifon pokračuje v hloubce ani ne dvou metrů horizontální chodbičkou a pravděpodobně půjde vyčerpát obyčejnou hadicí.

Slovinsko - Do Slovinska jsme vyrazili v roce 2023 třikrát. První výprava byla na Velikonoce, kdy jsme vyrazili do Kačny Jamy. Na expedici jsme zrevidovali první bivak, kde jsem v propáste našli posbíraný odpad v minulých letech, který odnesla povodeň. Další den jsme lezli komín ve Srací chodbě naproti propojce do Logaškého rovu. Po 8 metrech končil. Po té jsme se šli podívat za hlavní krápník Saturnu, kde jsme začali kopat nenápadnou škvíru pod stěnou. Po pár minutách jsme ve volné části dlouhé cca 30 metrů. Další náznak pokračování zde není. Další den jsme vyrazili do Rovu človeških ribic a Zahodního rovu a poté začali kopat v propáste pod kolem.

Druhá výprava byla naplánována na začátku prázdnin. Tentokrát to byla mezinárodní expedice. Hlavním cílem akce bylo ověření optimalizace transportní trasy, zasvěcení nových nadějných členů do spletitosti chodeb Kačny jamy a také návštěva nejnebezpečnější chodby jeskyně – Ozkého rovu, kde se ztrácí aktiv Reky do závalu Lojzov podor. Nečekaným bonusem však byl objev Nebeského koridoru.

Třetí výprava byla v listopadu. Prioritním cílem se stala výměna navigačního sloupu u vrátku. Druhým cílem bylo lezení nadějněho koutu v čerstvých objevech Nebesáku a třetí cíl byl v Zahodním rovu, návštěva Vodného brezna s případným revizním ponorem.

Ostatní činnost

V rámci připravované klubové publikace probíhá nadále revize mapové dokumentace všech lokalit ZO 6-14. Pokračovalo se s přemapováním 11 lokalit: Svážná studna (12 akcí); Harbešská jeskyně /Společňák (4 akce); Kalovy propasti (3 akce); T4 U kříže (3 akce); Pernesova (2 akce); Rytířská a Zbojnická (2 akce); Baldíkova (1 akce); Čertův most (1 akce); Pod Lipami (1 akce); Zazděná /Suchožlebská (1 akce)

Speleologická činnost v ČR

T 4 U kříže - V Jeskyni T4 u Kříže se v roce 2024 pokračovalo v pravidelných akcích vždy po 14-ti dnech a dle potřeby i mimořádných akcích. Již z kraje roku (3.2. 2024) se po 60 letech povedlo prokopat do původních objevů před zhroucením šachty. Jedná se o 2 dómky a odtokový jícn. Větší z dómů byl následně původními objeviteli pojmenován „Dóm leopardích kůží“. Po prvotní rekognoskaci a zmapování prostor bylo rozhodnuto o pokračování odtokovým jícnem. Pro zjednodušení prací bylo instalováno základní elektrické vedení, lanovka vč. elektrického vrátku a pro zajištění bezpečnosti instalováno vzduchové vedení, které slouží i jako případné komunikační vedení s povrchem. Od února do června se povedlo i přes občasnou potíže se zařízeními postoupit o zhruba 10m. V noci z 21. na 22. 6. 2024 došlo v oblasti střední a severní části krasu vč. Harbech k přechodu oblačnosti s úhrnem srážek vyšším než 70 mm. 22.6. 2024 s příchodem na pracovní akci bylo zjištěno, že závrt byl vyplaven velkým množstvím vody a bahna z přilehlého pole s kukuřicí, které dosahovalo přibližně 20cm nad úroveň skruže a došlo k menším propadům půdy v okolí skruže. Při prohlédnutí jeskyně bylo zjištěno částečné poškození výztuže, lokální sesuny půd, poškození VZT i elektrického vedení, které vyžadovaly menší či větší zásahy a zabezpečení. Dále byl částečně ztracen postup v odtokové části, kam se naplavilo kamení a sedimenty, ale po povodňové vodě ani památky, ta se za zvuku podobajícímu se splacho-vadlu porouchala dále do neznáma. Do konce září následně probíhaly na pracovních akcích práce na opravách výztuží, vybavení a následně dokopání se zpět na úroveň před povodní. Do konce roku se následně povedlo postoupit asi o 3m.

Závrt Svážná studna - V jeskyni probíhá výzkum v rámci nepravidelných akcí. Krystalová chodba - letos bylo dokončeno zabezpečení a zpřístupnění nově objevených částí v propasti v Krystalové chodbě, na dno byla protažena lanovka. Po zahájení prací v j. Kravská bylo toto pracoviště prozatím opuštěno.

V nabitém období mezi dvěma expedicemi byl po několika málo letech od objevu proveden ponor v sifonu na dně Síně Jožina z Bažin v hloubce 120m. Sifon, začínající poměrně velkým jezerem se ukázal jako krátké mělké koleno, které vyústilo do strmě stoupající puklinovité prostory, přímo z vody bez dalších pomůcek nelezitelné. Pozitivní je, že se odtud dalo dovolat zpět do známých částí. Spojovací "škvíra" se nachází více než 10m nad hladinou jezera a je zatím neprůlezná, nicméně celková situace na konci jeskyně se vyvíjí slibněji, než se čekalo. Ačkoliv se sifon nachází v relativně hůře dostupné části jeskyně, byla akce provedena rychle a v minimálním počtu účastníků.

Kravská díra - Kravská je další lokalitou, na které probíhá výzkum mimo pravidelné akce skupiny. Po delší odmlce bylo zahájeno zmáhání úzké propásky v koncovém místě jeskyně. V tomto místě byla před lety spuštěna kamera do hloubky čtyř až pěti metrů, která natočil šikmé, volné pokračování jeskyně. Vzhledem ke složitějšímu transportu materiálu jsme však tehdy v hloubení nepokračovali. Nově jsme se sem vrátili v červenci, a pravděpodobně se dostali až do míst, dosažených kamerou. Pokračování je však nyní zasypáno sutí a bude potřeba ještě několika akcí, aby bylo vyčištěno a mohli jsme se podívat o kus dále. V propasti je znatelný průvan.

Speleologická činnost v zahraničí

Černá hora Vranštica - Letošní černohorská expedice byla výrazně zaměřena na prolongační a mapovací práce ve Vranštici. Do jeskyně jsme se vydali hned první den po příjezdu, zrekognoskovat situaci a transportovat materiál. Vzhledem k množství lidí si můžeme dovolit pracovat ve skupinách podle aktuálních potřeb.

Bohužel hned úvodní prověření výšky hladiny velkého jezera dopadá nepříznivě. Hladina je vysoko, ale průduch stále funguje, takže je šílený průvan bez možnosti proplavání po hladině. Nutnost postoupit polosifon potápěním vyhodnocuje Vítek jako příliš velké riziko. V průběhu expedice je tak pouze natažena vodící šňůra jako příprava na další etapu. Menší jezírko na druhé straně jeskyně se podle plánu pokoušíme nasosnout a přepustit do nižší suché kaskády. To se napoprvé nepovede, neb se hadice ucpává. Úspěšný tak byl až Zdeněk s větším průměrem hadice o pár týdnů později a postoupil tak o další metry dál. Veškeré vodní hladiny byly i letos vzorkovány pro analýzy vod.

V průběhu několika dní bylo potřeba lezecky vystrojit dva úseky jeskyně a celý dostupný prostor zmapovat (Disto). Lezecky byl vystrojen jednak velký komín s mohutným sintropádem kaskádovitě překonávající výškový rozdíl téměř 40 m a dále 12ti metrový skalní stupeň k nejvyššímu jezírku. Dodatečně byl ještě vystrojen jeden skalní stupeň v prostorné chodbě jako kratší a pohodlnější varianta jedné delší plazivky. Dosud nejrozsáhlejší mapovaný dóm má průměr přibližně 40 m a výšku přibližně 22 m. Ke klasické výzdobě v podobě nejrůznějších krápníků všeho druhu se řadí i drobná excentrika v dosud

nejvyšší části jeskyně. Průběžně pochopitelně probíhá pečlivá a vpravdě profesionální fotodokumentace. Letos byly také odebrány vzorky psamitických výplní hlavní chodby pro analýzu těžkých minerálů.

Na závěr expedice byly ještě prověřeny dostupné povrchové vývěry ústící do kaňonu Mrtvice. Zvláštní zřetel je brán na vývěry Jame, jejíž dostupnou část jsme rovněž zmapovali (Disto). I zde odebrány vzorky vody. Kromě průběžné fotodokumentace probíhalo v okolí vstupů a vývěrů snímkování dronem.

Černá hora Maganik - Letos byla zorganizována v pořadí patnáctá expedice do oblasti Trešteni vrchu.

První týden jsme strávili celý na bivaku v Iron Deep. Zde se nám podařilo v nové větvi za propastí Belzebub sestoupit do hloubky necelých 800 m kde jsme narazili na mohutný zával. Šance na jeho překonání jsou poměrně vysoké, vzhledem k nedostatku času jsme se však o to již nepokusili. Nedaleko před závalem byla objevena velká prostora s možností postavení pohodlného bivaku, který bychom v příštím roce rádi využili pro další postup. Délka jeskyně dosáhla po letošních objevech 9356 m. Závěr expedice jsme věnovali průzkumu Vranštica, kde se nám podařilo vyčerpat sifonek v horní etáži kousek za vchodem. Bohužel krátce za ním následovala úžina, kterou bude nutné rozšířit. Hluběji do jeskyně jsme se kvůli uzavření sifonu za přepadem nedostali a proto jsme pokračovali v mapování jeskyně, které započala skupina před námi. V závěru jsme se chtěli ještě pokusit rozšířit úžinu za sifonem, ale přívalové deště způsobily vznik jezera v nejnižším místě za vchodem a s největší pravděpodobností také zatopení vyčerpaného sifonu.

Slovinsko Kačna Jama - Přípravná expedice Kačna jama 2024 proběhla 22-27. 5. 2024. Cílem akce bylo před velkou potápěčskou akcí vylepšení transportní trasy, přestrojení několika stupňů, oprava traverzu přes bahnité jezero u Reky, oprava žebříku, ale hlavně transport nabaleného materiálu do depozitu.

Albánie Atmos – část členů měla možnost zúčastnit se v říjnu týdenní expedice Neron – Atmos, pod vedením Marka Audyho a Richarda Boudy, která si kladla za cíl ověřit velikost největšího hydrotermálního jezera hypogenního krasu oblasti Vromoner v propasti Atmos, nacházejícího se na hranicích Řecka a Albánie poblíž města Leskovik. V rámci expedice spočíval náš úkol v rekognoskaci geologie jeskynních systémů a jejich přilehlého okolí. Postupně jsme navštívili a zdokumentovali jeskyně Sulfur, Dvacítka, Želva, Kobyla a Atmos, kde jsme také vypomáhali Standovi Lejskovi s Bárrou s batygrafií a transportem materiálu. Kromě samotných jeskyní jsme se též věnovali rekognoskaci geologie soutěsky Vromoner při řece Sarandoporo, fotodokumentaci dronem a odběrům a dokumentací vod teplých vývěrů.

Do základního tábora expedice, který byl postaven v nivě řeky Sarandoporo poblíž historických lázní, a kde byly také posléze postaveny stany, naše skupina dorazila po téměř dvou denní cestě v sobotu večer 12. října. Druhý den po příjezdu a krátkém seznámení se s okolním prostředím jsme zamířili do soutěsky k jeskyni Dvacítka (pojmenované po koncentraci sirovodíku) a do jeskyně Sulfur měřit a dokumentovat geologické struktury a tektonické zlomy. Třetí den jsme v rámci výpomoci s transportem materiálu společně se Standou Lejskou a Bárrou zamířili do jeskyně Želva (Breška), kde jsme i asistovali v rámci prováděné batymetrie na jezeře. Poté jsme provedli geologickou dokumentaci s odběrem vzorků horniny a vod. Třetí den bylo v plánu měření tektonických struktur a odběry vzorků v jeskyni Kobyla, kdy cestou k ní ještě Filip pomocí telefonu šel doskenovat chybějící data ve vstupní šachtě v želvě. Poté celý tým vypomáhal Evženovi s focením 360° dokumentace jeskyně. Čtvrtý den byl již naplánovaný společně se Standou, Bárrou, Richardem a Evženem transport materiálu a sestup do propasti Atmos za cílem expedice provést batymetrii jezera Neuron. Po dokončení batymetrie jsme provedli geologickou dokumentaci, vypomohli s foto/video dokumentací a nakonec i transportem materiálu zpět z propasti. Pátý den expedice ve čtvrtek se naše parta věnovala především povrchovým činnostem spojeným s odběry vzorků vod a hornin ve Kvasile, a kolem řeckých lázní Xomos, dronovému snímkování soutěsky a hřbetu Vromoner pro ortofotomapu, a též jsme vypomáhali Evženovi s točením videomateriálů a také ve večerních hodinách transportovali vytažený materiál z Atmosu. Následujícího dne v pátek ráno jsme se po společné fotografii a rozebrání našeho tábořiště se všemi rozloučili a vyrazili na dlouhou cestu zpět k domovu.

Ostatní činnost

V rámci připravované klubové publikace probíhá nadále revize mapové dokumentace všech lokalit ZO 6-14.

ZO ČSS 6-15 Holštejská

2021

Závrt č.151, Černý

- V průběhu zimních a jarních měsíců probíhalo mapování šachty a všech dostupných prostor závrtu. Měření bylo korunováno úspěchem v podobě zcela nové mapy. Dílo bylo zasláno na Správu CHKO MK a pochlubili jsme se s ním i na nástěnce před Holštejskou jeskyní v Den otevřených dveří.
- Na horizontu „Mínus dvac.tý metr“ bylo v rámci možností pokračováno v pozvolné prolongaci meandrující, mírně se svažující chodbičky.
- Oprava vstupní šachty - Z důvodu havarijního stavu vstupní části dřevěné šachtice bylo provedeno její nové vystrojení, spočívající v těchto pracích: V hloubce 7,2 m od povrchu byl namontován ocelový rám z úhelníku 80x80x8 mm, v rozích vyztužený pásavinou 80x6 mm, na straně závalu podepřený ocelovým nosníkem z profilu U180 a podpěrou z téhož profilu. Do stěn je rám ukotven průvlakovými kotvami Fischer FBN 12. Po osazení první skruže do rámu, byly mezery mezi rámem a okolními stěnami zabezděny a vybetonovány betonovou směsí připravovanou na povrchu. Následně byly na takto vytvořený základ kladeny tenkostěnné ŽB skruže vnitřního průměru 800 mm a výšce 600 mm. Skruže jsou vzájemně propojeny ocelovými sponami tvaru velkého písmene H. Takto stavěný komín byl obsypávám již dříve vytěženým materiálem z prolongačních prací v závrtu, uloženém na venkovní deponii. Poslední venkovní skruž je spojena s následující ocelovými pásavinami a vratovými šrouby, proti vylomení. Vstup je zabezpečen novým odnímatelným ocelovým poklopem a uzamčen zámkem Record, s kaleným okem Hardenet. V poklopu je vyříznut vletový otvor pro netopyřty. Šachta je osazena původními ocelovými žebříky, ukotvenými do spon skruží a ocelových úchytlů, připevněných ke skružím speciálními "šrouby do betonu".

Jeskyň Holštejská

- Naše příspěví k „Mezinárodnímu roku jeskyní a krasu 2021“, spočívalo v uspořádání Dne otevřených dveří, 21.8.2021, který vyšel na den přesně k 55. výročí založení naší organizace. Jeskyní bylo provedeno a s naším posláním seznámeno celkem 250 lidí. Mimo oficiální návštěvní dobu jsme jeskyní provedli 17 holštejských občanů. O průběhu akce jsme písemně informovali Správu CHKO MK a Obecní úřad v Holštejně. Zpráva včetně fotografií je uveřejněna na obecních webových stránkách.
- V jeskyni bylo bádáno na čelbě, postup za celý rok je cca 1,7 metrů. Důvodem malého postupu je i to, že často dochází k zaplavování čelby skapovou vodou. Vykopaný materiál je ukládán do rozrážky č.17. Náš mladý dorost zabádal v chodbičce (plazivce) u stropu nad rozrážkou č.9 a prodloužil ji o cca 1 metr.
- V síni Jiřího Šlechty došlo k mírnému poklesu dna v místě zasypané staré sondy (cca 5 cm). Jelikož se jedná o „usazenou“ sondu starou víc jak 50 let, můžeme usuzovat na propad sedimentů do nezn.mých spodních pater.
- Z jeskyně byly odvezeny uskladněné igelitové pytle se starým zreagovaným cevamitem a průběžně byly čištěny průkopy od opadaného materiálu.

2022

Domácí lokality

Závrt č.151, Černý

- Větší bádací akce nebyly na této lokalitě v uplynulém roce uskutečněny. Exkurze se omezily pouze na kontrolu stavu šachty a rekognoskace Černého komínu. Plánujeme pokračovat v zahájené rekonstrukci šachty, termín realizace závisí na Správou CHKO MK příslibených financích.

Závrt č. 71

- Při kontrolní exkurzi do lokality byly odstraněny uvolněné kameny pod vstupem, byla vytažena stará shnilá výdřeva. Lanová cesta propastí byla nově a bezpečně přestrojena.

- Při sestupu na dno jsme zjistili, že došlo k uvolnění historické zakládky vytěženého materiálu a tím pádem hrozí zavalení dna propasti. Proto bylo přikročeno k jejímu zabezpečení.
- Do závrtu 71 bylo uskutečněno v roce 2022 - 7 akcí. První akcí byl kontrolní sestup asi po 5-6 letech od poslední exkurze (Hejl, Zámek), za účelem zjištění stavu lokality, stavu bloků v sestupní šachtě pod skružemi, stav kotevních bodů a lan vstrojení. Při této akci bylo zjištěno, že se pohnul nezajištěný svah staré deponie na třetím horizontu nad poslední sestupní šachtou (P6) k Niphargusovému jezírku, což přímo ohrožovalo pohyb osob na dně samotném při hrázi zmíněného jezírka. Za tímto účelem bylo uskutečněno několik dalších akcí pro úpravu a zajištění svahu deponie a opravu či úpravu kotevních bodů lanového vstrojení. Svah je postupně shora zajišťován profily L 50x50x5 po cca metrové vzdálenosti a prostor mezi nimi vyplňován kusy „kari“ sítě 6/100x100 za účelem zabránění vysypávání a vytlačení sedimentů, kameny jsou za sítěmi vyskládávány na způsob gabionových košů. Stávající délka svahu je 6 m. Tímto sice vznikne nová paralelní šachta k Niphargusově jezírku, potažmo do podzemního ponoru (odtoku) jezírka, ale bude zabezpečen možný pohyb osob u jezírka. Bylo zjištěno, že poslední šachta je vlastně jen velikými skalními hodinami oddělena od této nové šachty, která vzniká tímto zajišťováním svahu deponie. Materiál se nahodile po větším množství odváděných skapových vod z jezírka nebo i hlavní šachty vysypával z pravé strany do odtoku. Před nástupní chodbou k poslední propástece k jezírku vznikl propad, který začal ohrožovat starší deponii na třetím horizontu. Hrozil sesuv a zavalení odtoku až po hráz jezírka. Z toho důvodu bylo přistoupeno k této zajišťovací akci na lokalitě.

Závrt č. 66

- Kritická úžina pod Hadí dírou do Větrného komínu, byla postupně rozšiřována a nově vstrojena, takže je nyní celá devadesáti metrová propast přístupná i pro objemnější jeskyňáře.

Jeskyně Holštejnská

- Naše příspěví k „Mezinárodnímu roku jeskyní a krasu 2021“, které pokračovalo i v roce 2022 spočívalo v uspořádání Dne otevřených dveří, 10.9.2022. Akce byla spojena se slavnostním otevřením Minimuzea v obci Holštejn. Jeskyně bylo provedeno a s naší činností seznámeno v době od 11 do 17 hodin 64 návštěvníků.
- Mladí kluci, synové našich členů a adepti na členství v ČSS, bádají pod odborným dohledem otců ve Spodních patrech. Podařilo se jim prokopat ucpanou meandrující chodbičku do vzdálenosti 5 metrů. Pro snazší a bezpečnější sestup byl nainstalován do vstupní propásky „Fe-Al“ lanový žebřík, který jsme vyrobili vlastními silami.
- Na doporučení Správy CHKO MK byl před jeskyní zasypán vstup do staré sondy vedoucí do sborů balvanů v závrtu č.68.
- Čelba Hlavní chodby byla za uplynulý rok posunuta o dalších 7 metrů vpřed. Vykopaný materiál je ukládán do rozrážky č.17.

Jeskyně Nová Rasovna a jeskyně Příčná

Obě jeskyně již po řadu let tvoří jeden systém a je jen otázka času, kdy se k nim připojí i jeskyně Lipovecká ventarola. Pozornost byla věnována koncovým partiím zvaných „JPS“ a to zejména v souvislosti se zmíněnou Lipoveckou ventarolou a jejich vzájemné spojitosti. Byl proveden pokus s dýmovnicí, leč bez výsledku.

Vaňousův dóm v Lipovecké chodbě Nové Rasovny není zdaleka ještě prozkoumán. Jednou z možností objevu nových prostor bylo slezení ještě nikým nezkoumaného komínu.

Komín v JPS - Dóm sloních uší a komín ve Vaňousově dómu

- Byly uskutečněny 3 akce za tímto účelem. Jedna akce dolezení komínu v Dómu sloních uší (jaro 2022) Komín by se dal nazvat 18-ti letý. Neboť jsme se k němu dostali po 18 letech. Celou dobu tam visely lana.
- Komín je vysoký asi 20 m. Zespu se to jevílo jako strop větší meandrové chodby, která jako by šla kýženým směrem, někam k Lipovecké ventarole. Bohužel zdánlivě velká chodba z komínu, je malá chodbička ve stropě vyplněná blátivým sedimentem, která by asi šla dobře kopat. Komín je vstrojen starším, ale funkčním statickým lanem na novém jištění, takže tam lze kdykoliv navázat.
- Další materiál, dynamické lano a žebříčky, byly odneseny na další plánované akce do Vaňousova dómu. Při této akci byla v určeném čase a součinnosti s pozorovacím týmem odpálena bílá dýmovnice v Říceném dómu. Byly však asi špatné průvanové poměry. K chodbě dómu Sloních uší se nic nenasávalo, ba právě naopak to vypadalo, že odtud průvan vane ven.

Z dómu Bez Výzdoby to průvan nesl celou cestu našim směrem - Androidův koridor, Čerták a ven. Bylo to cítit snad až za Vaňousovým dómem u Bezedné tůně.

- Dvě akce (podzim 2022), spočívaly v lezení komínu ve Vaňousově dómu. Komín se nachází nalevo, když stojím čelem a dívám se na výlez do Vaňousova dómu od Bezedné tůně. Nástup do komína se nalézá ve sníženině. Výška komínu je 10 m od nástupu, komín je v horní části tvořen erodovanou úžinou, která je na tektonické puklině v kolmém směru na hlavní směr Vaňousova dómu, víceméně stejný směr jako je výlez a vstup do Vaňousova dómu od Bezedné tůně. Přechází v šikmou, až kolmou plazivku do menší prostoty. Při druhé akci zde proběhl pokusl něco odkopávat, prostůrku se podařilo zvětšit o nějaký metr. Směr dobrý někam pod Lipoveckou plošinu, ale „treba kopat“. Komín je zatím vystrojen novějším statickým lanem, plánujeme přestrojení a dolezení ještě jednoho komínu, který se nachází na přístupové cestě před Vaňousovým dómem od Bezedné tůně.
- V ponoru byla uskutečněna jedna pracovní exkurze do chodby zvané „Apačárna“. Byla zde prokopána, říčními sedimenty ucpaná chodba, vedoucí „do masívu“, na vzdálenost cca 4 metry.

Při návštěvách jeskyní, ať pracovních, či exkurzních, jsou vždy kontrolovány vodní poměry a zapisovány do „bádací knihy“.

Jeskyně Keprtova chodba

- Spolu s dospělými členy ZO pokračuje náš jeskyňářský dorost v prokopávání povodňových sedimentů z 1. polosifonu.

Jeskyně Lipovecká ventarola

- V Blátivém dómu, na nejnižším horizontu jeskyně, jsou dvě stěžejní pracoviště. „Klučičí díra“ a „Tetris“ Cílem prací je najít pokračování jeskyně pod Plánivskou plošinou a současně prokázat předpokládané spojení s jeskyní Novou Rasovnou v její nejvzdálenější části zvané „Jeskyně pravěkých symbolů“.
- V pracovišti „Tetris“ bylo za loňský rok, převážně zásluhou našeho nového člena Vlasty Čoučka, intenzivně bádáno na jednadvaceti náročných pracovních akcích a postoupeno, ústy Vlasty o „5 otčenášů tam a o 7 otčenášů zpět“, jenže jak věřit člověku který se neumí ani pokřížovat. Takže raději v metrech, je to cca 30 m klikatice, místy ve sborech labilních balvanů, které byly postupně odtěženy nebo zajištěny. Pro usnadnění těžby byla zřízena lanovka. Po celý rok vane z čelby výrazný průvan, který podněcuje badatele k mimořádným výkonům.
- Nezaslouženě menší bádací pozornost je věnována pracovišti „Klučičí díra“, přesto i zde se podařilo postoupit o cca 3 metry, obnažily se volné průduchy a zvýšil se průvan. Byla také opravena těžební lanovka a dřevěné lyžiny.
- Mapování jeskyně pomocí přístroje Disto v ruku zkušeného mapovacího týmu, bylo zdárně ukončeno a náš hlavní mapér, Petr Otto Ondrušek, zhotovil nádhernou mapu, jejíž malý výřez s popisovanými pracovišti je možno vidět na obrázku.
- Občas se zabádá i v prostorách pod Netopýřím dómem, za Zemanovým dómkem, v Puklinové chodbě. Za uplynulý rok bylo postoupeno vertikálně cca 2 metry. I zde vane průvan do obličeje.
- Z dosavadních poznatků je zřejmé, že Lipovecká ventarola skrývá ještě mnohá objevitelská překvapení.

Expedice a poznávací exkurze

Do této kapitoly se mohou zařadit i pracovní a ryze exkurzní akce u ostatních skupin ČSS, např.:

- Pomoc sousedům ze ZO ČSS 6-19 Plánivy v kopání v jeskyni Spirálka,
- Spolu se ZO ČSS 6-25 Pustý žleb, mapování ve Sloupských jeskyních – Wankelova jeskyně. Bádací akce v Šachtě za Evropou a Indií.
- Sčítání netopýřů v jeskyních: Javoříčské jeskyně, Býčí skála – horní patra, Stará a Nová Drátenická, Mariánská jeskyně, Kanibalka, Nad Švýčárnou.
- Exkurze v Matalově vymodlené u ZO ČSS 6-20, bádání ve Skleněných dómech, v j. Michalka.
- Náročná exkurze k Sifonu smrti v Plánivské jeskyni se členy ZO ČSS 6-19. (Vl. Čoupek a Radek Maštálř)
- Účast na Dagmaráckém pracovním týdnu v jeskyních Dagmar, Jedelská, a dalších.

Expedice do krasu Slovinska

- Tradiční akce ve Slovinsku proběhla v netradičním termínu od 2.7. do 8.7. Ubytování bylo ve Speleocampu v Laze.
- Kromě návštěv zajímavých jeskyní (Mačkovica, Lekinka, Najdena jama, Postojnská, Škocjanské jeskyně, Vilenica, Divajška jama, Mala Karlovica, MT11, Planinska jama) byla naplněna i řadou výletů (Idria - důl na rtuť, Bovec, Štanjel, Alpy, moře), a samozřejmě také návštěvami bistra Na Prepihu.

Exkurze do nekrasového podzemí

- Bylo to u kolegy Saši Hulaty do jeho rozsáhlého podzemního vinného sklepa v obci Němčičky. Saša se nechal před lety inspirovat jeskyní Holštejnskou a v potu tváře vykopal podobný podzemní labyrint chodeb v pískovci. Ve svých zákoutích skrývá sklep řadu komůrek s kvalitním vínem značky Hulata. Na povrchové pouti mezi vinohrady a v podzemí jsme měli možnost mnohé z nich ochutnat.

Expedice Erzgebirge

- Freiburger, důlní revír, termín: 31.3.-3.4.2022
- Čtvrtek 31.3. - Ehrenfriedersdorf – návštěva veřejnosti přístupného dolu na cín „Zinngrube Ehrenfriedersdorf“. Hornická technika minulého století v provozu, staré důlní dílo s nálezy vodního hospodářství, pohonné kolo, pumpy. Půlnoční prohlídka Lutzovy soukromé mineralogické sbírky, po celém baráku ve 3 patrech.
- Pátek 1.4. - Halsbrücke - vstup do štoly „Anna Stolln“, staré důlní dílo, přechod do „Rothschönberger Stolln“, čerpací a těžící jámou č.8 „Lichtloch 8“ - renovovaná, sestup na odvodňovací štoly „Rothschönberger Stolln“ 136m, v ní postup vodou cca 750m až k „Lichtloch 7“ - zřícená, nezabezpečená, na křižovatku s „Beihilfe Stolln“ v ní postup cca 300m až do bahnitých a zavodněných částí na křižovatku. Návrat za zvyšujícího se stavu vody. Někteří už hrabali nohama. Na zpáteční cestě před vstupní šachtou průzkum starých důlních chodeb. Po výstupu grilování za sněžení a větru, no „super“!!! Na zpáteční cestě prohlídka soukromé mineralogické sbírky u Lutzova kamaráda. O něco méně než Lutz, ale i tak ...
- Sobota 2.4. - Biensdorf – pracoviště Lutze a spol. „Hülfe des Herrn Alte Silberfundgrube e.V.“, prohlídka průzkumné štoly na uran „Wismut Stolln“ z 50. let minulého století, prostup do starého důlního díla na stříbro „Hülfe des Herrn“, komora na 9m vodní kolo pro čerpání zatopených spodních pater, cca 60m?, prolézání starých štol.
- Schönborn-Dreiwerden – návštěva prohlídkového dolu „Alte Hoffnung Stolln“, vstup dědičnou štolou až do prostoru vodního hospodářství s prostorem na 2 vodorovné turbíny, plavba lodkou v odtokové štole, prolézání starých důlních štol, výstup cca 30m šachtou na parní těžební zařízení.
- Sachsenburg – prohlídka hornického muzea v renovovaném hrázděném domku, spravovaného Lutz a spol., v areálu bývalé přádelny. Areál v letech 1933-1937 využit jako koncentrační tábor.

Expedice Zlaté Hory

- termín 27.10. - 30.10.2022
- Čtvrtek 27.10. - sjíždění se účastníků na základnu Zlatohoráků v Dolním Údolí, návštěva Restaurace U Pekína a pokračování uvítacího večírku na základně.
- Pátek 28.10. - v sestavě Iva, Fido+1, Evžen, Paťa, dorazivší Jéna a Otto vyrážíme pěšky, a stoupáme za mohutného klení po „Údolské hornické naučné stezce“ ke štolám. „Melchior I“ - těžba železných rud. Průzkum krátké štoly cca 30m s koncovým závalem, netopýři druhu Myotis – Velký a Velkouchý. „Melchior II“ - těžba železných rud. Vstup zabezpečen mříží. Bohužel nemáme imbus, a tak pokračujeme dál. „Komín Melchior“ - těžba železných rud. Krásný, otevřený vertikální vstup. Instalujeme laňák a prolízáme obdivuhodné dílo, sestupné štoly, závaly, prolízačky, ..., paráda. Po krátkém odpočinku se vydáváme dále po „ÚHNS“ na „Táborské skály“ krásný výhled do kraje, kolem „Olověné štoly“, „Lange-, Schäfer- a Velké Pinky“ dorážíme, poněkud vysušení, ke vstupu do „0. Patro Hackelsberg“ - těžba multirud. Přefáraná, horizontální štola z 50. let. Začátek, v délce asi 25m, zatopen do výšky cca 70cm. Po chvíli váhání se vrháme do vody a prolízáme v oddělených skupinách rozsáhlé dílo rozvětřující se na dvě části s četnými bočními rozrážkami. Na stěnách chodeb je zřetelně vidět rýha po sběru vzorků pro vyhodnocení výnosnosti, eventuálního znovuootevření díla. Některým bylo máchání se při vstupu málo, a tak se noří do vody šipkou. Na zpáteční cestě od Hackelsberku se k nám, v kompletní sestavě, připojují Mertovi. Bohužel i přes mohutnou komunikaci, kde se nacházíme, se Sašovi s rodinou nás zastihnout nepodařilo. V hotýlku U

Pekina se občerstvíme večeří a pivem, a s hodnocením dne pokračujeme na základně u plechovek piva a lahví vína.

- Sobota 29.10. - v kompletní sestavě odjždíme k dolu „Hraničná“ v Rychlebských horách. „Hraničná“ - těžba železných rud v mramorech. Prohlídkové důlní dílo, v současnosti využívané i jako cvičná lokalita pro potápění. Zachovaný prostor strojovny, bunkr na trhaviny, ..., pěkné profily v mramorech. Po obědě v Javorníku odjždíme na základnu Zlatohoráků, kde nabere materiál a vydáváme se k poutnímu kostelu „Panna. Marie Pomocná“, kde hodláme navštívit štoly „Maria Hife I“ a „Maria Hilfe III“. „Maria Hilfe I“ - těžba zlata v křemenech. Po krátkém hledání vstupu se dostáváme do štoly zamřížovaným vchodem. Staré důlní dílo s chodbami ze 13, s ukázkou ručně sekaného vejčitého profilu chodby. Chodba sleduje křemenou žílu pod kostel. Jsou zde vidět stopy po těžbě pomocí ohně. Již za tmy nacházíme vchod do štoly „Maria Hilfe III“. „Maria Hilfe III“ - těžba zlata v křemenech. Vstup tvoří šikmo ukloněné propadnutí stropu dobývky. Uvazujem lano k jištění se na svahu plném listí. Propad ústí do 10m propásky, kterou slézáme po stěně až na dno, kde v malé boční puklině leží zbytky lidské kostry z doby 1. světové války, dnes již skoro kompletně rozebrané. Zde chodba končí závalem. Na opačnou stranu od vstupu propadu stropu pokračuje podstatně delší část štoly. Štolu tvoří 40-60 cm úzké a až 10 m vysoké dobývky, které vznikly dolováním za pomoci povalů. Je tvořena chodbami v několika paralelně položených patrech nad sebou, oddělených zásypy nebo tenkými stropy. Chodby jsou ve směru dolované rudné žíly. Celkem pozdě vylézáme a po krátké výměně názorů s tzv. hlídačem poutního místa odjždíme na základnu. Jána nás opouští a odjíždí domů. Večer tradiční hodnocení dne s vinným a pivním občerstvením.
- Neděle 30.10. - již bez Jáni odjždíme na prohlídku „Poštovní štoly“, pro vstup je nutno se předem objednat, což zajistil již v sobotu Saša. „Poštovní štola“ - těžba polymetalických rud. Pěkně upravený návštěvnický okruh s ukázkami historických těžebních technik, včetně 100% funkční repliky vodního hospodářství s 4m vysokým kolem, mihadly, pumpami. Vše ve dřevě, zrekonstruované podle obrazu z roku 1770, zachycující stav vodního hospodářství v tomto dole. Po prohlídce odjždíme na základnu, úklid, poplatky a rozjíždíme se k domovu.

Ostatní činnost, akce, informace

Úklid přírody

V neděli 20.3.2022 jsme uspořádali po dohodě se Správou CHKO MK a obcí Holštejn, úklid přírody Moravského krasu v části KÚ Holštejn. Začali jsme u naší základny, prošli koryto, přilehlé břehy a nejbližší okolí potoka Bílé vody až do propadání v Nové Rasovně. Poté slepým údolím ke Staré Rasovně, nahoru kolem Pikovky na silnici a zpět k Holštejnu na křižovatku na Lipovec. Dále jsme prošli okolí silnice až pod obec Lipovec a poté koryto, přilehlé břehy a okolí Lipoveckého a Marianínského potoka až po jeho soutok s Bílou vodou. Kromě běžného komunálního odpadu jsme našli a vytáhli z Lipoveckého potoka (3ks) a z Bílé vody před Novou Rasovnou (1ks) velkorozměrových pneumatik.

Kromě pneumatik jsme veškerý napytlovaný odpad převezli na naši základnu, odkud bude Správou CHKO MK odvezen k likvidaci, samozřejmě včetně těch vylovených pneumatik

Kontrola zámků na našich lokalitách

- pravidelně provádíme pochůzky po lokalitách. Zjistili jsme např. pokus o odřezání zámku na uzávěře j. Diaklosovité a potvrdili si, stále se zhoršující, havarijní stav branky do j. V buči (plánovaná rekonstrukce je součástí dotačního programu MŽP)
- při podzimní obchůzce byl na vstupní šachtě do závrtu č.66 zjištěn kompletně utržený ocelový poklop i s horním okrajem skruže. Rozsah poškození a zbytky červené barvy nasvědčovaly o kontaktu s žací zemědělským strojem. Jak po střetu s ocelí a betonem dopadla žací lišta stroje, zvyklá jen na trávu, je lehké si domyslet. Oprava uzávěry bude provedena na jaře 2023, náklady na opravu budou uhrazeny Správou CHKO MK.

Speleofórum 2022

Významné speleologické akce se zúčastnilo 10 našich členů. Někteří v rámci exkurzí provedli zájemce z řad jeskyňářů jiných skupin našimi lokalitami Holštejnskou a Novou Rasovnou. Dva naši členové navštívili j. Šachta za Evropou a Indií.

Pochod Moravským krasem

V pořadí již 53. Pochod byl uspořádán dne 30.4.2022 a zúčastnilo se ho 11 pochodníků.

Lezecký den

Ve spolupráci se SZS byl na naší základně uspořádán kurz SRT a jeho užití při záchranných akcích. Teorie na základně, praxe pak v terénu. Velice hodnotná akce, která prohlubuje kontakty mezi jeskyňáři a zdokonaluje jejich znalosti a praxi.

Letní soustředění 21. 8. – 28. 8. 2022

Tradiční letní soustředění členů ZO a jejich příznivců se opět vydařilo. Udělala se spousta práce v jeskyních (Lipovecká ventarola, Holštejnská, závrt 71, závrt 66, závrt Černý, atd.) i na základně (sečení trávy, čištění komínu, příprava palivového dříví na zimu, atd.) Výroční oheň byl netradičně zapálen až ve středu 24. 8., nácvik proběhl ve výroční den založení skupiny 21.8., ale bez ohně, neboť vlivem neutuchajícího deště jsme byli nuceni se shromáždit pod střechou základny a traktorárny. Na základně starší a umírněnější členové, v traktorárně „rockeri a divoké mládí“. Neméně slavnostní den, vlastně už večer, byla již dlouho plánovaná oslava tří padesátin. Robert Lipovský, Jan Merta, Pavel Nejedlý. Mile byl skupinou překvapen i sedmdesátník Jan Fatka. Všem jubilantům, kromě jiných darů, byl od „Skupiny“ věnován poukaz na vyhlídkový let nad Moravským krasem. Tento zážitek si jubilanti dopřáli v neděli 25. 9. 2022.

European Cave Rescue Meeting 2022, 28.09 - 02.10.2022

Mezinárodní setkání speleologických záchranných služeb (ECRA) se tentokrát konalo v Rudici. Této významné akce se zúčastnil náš předseda Heřman Fitz. Ač není členem SZS hodně se do jejich akcí zapojuje, čímž přispívá k vzájemnému poznání a šíření povědomí o naší ZO, jak u našich, tak i u zahraničních členů, hlavně pak na společných neformálních akcích, kdy v Rudici Na Tumperku.

Cvičení SZS a HZS Jmk

Cvičilo se v naší lokalitě j. Nová Rasovna – j. Příční, záchranáře doprovázeli jeskynním labyrintem naši členové, a dodali jsme i „postiženého“, který několik hodin netrpělivě čekal v nejzazších partiích jeskyně až bude zachráněn. (A nebýt našeho směřování záchranářů z HZS, čekal by na ně postižený ještě dnes. Tím nechci vůbec snižovat úsilí záchranných složek. Bylo pro ně velmi těžké, pohybovat se v naprosto neznámém jeskynním labyrintu a hledat postiženého. Potvrdilo se, jak důležitou roli hraje doprovod „místních“ jeskyňářů)

Údržba základny

Pravidelné sečení trávy a čištění komínu, již bylo zmíněno. Naše základna stojí v blízkosti koryta Bílé vody, které bylo před cca padesáti lety osázeno jasanem ztepilým (Fraxinus excelsior). Větve, které nebezpečně zasahovaly až nad střechy naší základny a traktorárny, jsme byli nuceni za pomoci vysokozdvizné plošiny INRECA ořezat a střechy poté očistit tlakovou vodou zařízením WAP.

Skautské oddíly

Na naší základně občas poskytujeme útočiště skautským oddílům úzce napojených na naše členy. A tak se Vlčata a Světlušky v doprovodu jejich vedoucích, seznamují s přírodou Moravského krasu, s jeskyněmi a jeskyňářskou činností. Můžeme doufat, že snad někdo z nich najde v jeskyňářství zálibu a přidá se v budoucnu k nám.

2023

Domácí lokality

Závrt č.151, Černý

Bádačské akce na této lokalitě nebyly v uplynulém roce uskutečněny. Občasné povrchové exkurze se omezily pouze na kontrolu uzávěry vstupní šachty a okolí závrtu. Plánované pokračování v rekonstrukci šachty (od – 8. metru do – 20. metru) nebylo z důvodů jiných, důležitějších činností, zahájeno.

Závrt č. 71

Do vstupní vyskružované šachty byly pro snazší pohyb nainstalovány ocelové stupačky, v ústřední propasti byly zhotoveny nové kotvící body a přestrojen traverz do Pavlíkova dómu. Na dně závrtu se navázalo na zabezpečovací práce balvanitého svahu z minulého roku a byly namontovány další zpevňující prvky (ocelové úhelníky a kari síť). Ze dna byly odtěženy popadané balvany a uloženy do zakládky.

Závrt č. 60

V roce 2022 byl těžkou zemědělskou technikou zdemolován vstup do závrtu. Po dohodě se Správou CHKO MK byl v létě r. 2023 opraven. Poškozený ocelový poklop byl repasován, uzamykací jehla, zvaná též „pardusnice“ byla nově zhotovena z hlazené kulatiny průměru 30 mm, visací zámek Record hardenit s odnímatelným okem je chráněn ocelovou „kapličkou“. Úvodní ŽB skruž byla vykopána a nahrazena novou, průměru 800, tl. 45 a výšky 1000 mm. Aby již nedošlo k obdobnému poškození, bylo pod novou skruž vloženo „meziskruží“ o výšce 300 mm. Tím se zvýšilo zhlaví šachty na cca 0,8 m nad úroveň terénu a stalo se v travním porostu viditelnější.

Jeskyně Holštejnská

V jeskyni proběhly pouze náhodné exkurze a drobné sondážní práce ve spodních patrech a v dómu Šilenců. V síni Jiřího Šlechty je pozorován pokles dna v místě cca 50 let staré, zasypané sondy v místě původního podzemního závrtku.

Jeskyně Nová Rasovna a jeskyně Příčná

V koncových partiích jeskyně zvaných JPS se díky propojení s jeskyní Lipovecká ventarola a relativně snazšímu přístupu, zvýšila i badací činnost. Jsou proloužena nadějná místa odtoku vzdutých vod i komínů.

V jeskyni byly prováděny kontroly vodních stavů v polosifonu „Koleno“ a v Macošském sifonu. Hodnoty jsou zapsány v badací knize.

V ústřední vstupní propasti byl vyměněn zkorodovaný žebřík o délce 5,7m v úseku „skalní most“ za nový, vyrobený z ocelových profilů „L“ svařováním. Výrobek byl zbaven nečistot a ošetřen antikoroziními nátěry ve dvou vrstvách. Žebřík je pevně spojen s nástupní plošinou u horních pater a madlem s navazujícím žebříkem na dno.

Dále byly provedeny úpravy řetězu na přechodu přes „Koleno“, byl zhotoven lanový traverz v Lipovecké chodbě u vstupu do Macošské chodby, byl zpevněn žebřík v průlezu do tůňek ke „Strejcovskému krapasu“ a stupačkový přechod přes Hlubokou tůň.

V ponoru, v chodbě zvané Apačárna, byly nově instalovány měřičské body a chodba byla zmapována.

Jeskyně Lipovecká ventarola

Pokračovaly práce na pracovišti tetris. Puklinou ve směru 29° SZ ve sklonu 69° jsme se přes další volný prostor dostali k většímu závalu, po jehož vyřešení jsme ve spolupráci s Pavlem Krtečkem Šunkou (individuálním členem ČSS) dne 20. ledna 2023 pronikli do většího říceného a zabláceného dómu. Prostory jsme objevili v pátek, budiž tento dóm na počest našich mnoha nočních pátečních akcí pojmenován dómem Pátečním. S Krtečkem jsme se domluvili, že nakoukneme jenom kousek jedním směrem a celý objev prozkoumáme až společně s ostatními kamarády z naší skupiny, což se stalo hned následující víkend 28. ledna: dva vyzdobené komíny, propáستka a především odedlá široká puklina orientovaná podobně jako Klučičí díra pod Blátivým dómem, která se dala tušit severozápadně od těchto míst. Konečně máme ten správný směr na Novou rasovnu! Těmto místům se další víkend začali významně věnovat Radek Pólo Maštalíř se Zbyňkem Parákem, přičemž jsme jim s Janem Fickerem a Markem Ahmedem Kalvodou vydatně asistovali. Terásky byly pokryty vrstvou jemného sedimentu a v postupu překáželo mnoho napadaných balvanů. Pólava zarputilost přinesla ovoce v podobě Odpočinkového dómku, kam už jsme se naskládali všichni a zejména jsme v něm opět zachytili vydatné proudění vzduchu, které se nám rozprostřelo a vytratilo v prostorách Pátečního dómu, hned za Tetrisem. Lační dalších objevů jsme se předháněli v tom, jak rozšířit tu malou prostůrku před námi pouze s posvátným kopáčkem, kouskem lana, lékárníčkou a menší paličkou. Střídavě jsme se snažili do okénka nakouknout a triumfovali jsme se v tom, kdo vykouzlí lepší ozvěnu z tajuplné tmy před námi. Bylo to tak blízko a nedalo se tam dostat. Odebírali jsme ze dna blátíčko po centimetrech, až už mi to nedalo a rozhodl jsem se, že se tam prostě nacpu. štěrbina byla úzká a vlhká prostory za ní neskutečné „Borci, já myslím, že tolik výzdoby není nikde v Rasovně.“ Úplně neposkvřená jeskyně, nikde ani stopa. Všude takový třpyt, jako když se udělá večer v zimě jinovatka a světla lamp se v ní odrážejí do všech směrů. Jeskyně byla mírně skloněna a někde v dáli se daly tušit její kontury. Ve spodní části aktivní tok, tůňka s kalcitovou čarou značící běžný stav hladiny vody v něm, sintrová jezírka, několik komínů a kanálů ve stropu, zavalená obrovská chodba, nespočet krápníku všech možných tvarů a velikostí. Zkrátka takových neskutečných badacích možností, až přecházel zrak a každé jeskyňářské srdce muselo zaplesat a říct si: „Jiná dimenze“.

Bezprostředně po zveřejnění objevu v médiích, jsme se dostali do hlavních televizních a rozhlasových zpráv a na titulní strany předních denních tisků. Na zvědavé dotazy reportérů odpovídal objevitel Vlasta Čoupek, předseda skupiny Heřman Fitz a Richard Zatloukal.

První a zásadní věc, co byla z hlediska ochrany nedotčenosti a jedinečnosti jeskyně udělána, bylo vytýčení trasy (kudy se smí a kudy nesmí chodit) výstražnými páskami.

Veškerá činnost skupiny byla v dalším období zaměřena na průzkum nových prostor, fotodokumentaci i s přispěním předního jeskynního fotografa Marka Audyho a hlavně mapování. Za nádhernou a přesnou mapu vdčíme umu našeho člena Petra Ondruška a týmu trpělivých pomocníků.

Dominantou celého nového systému je dóm Jiné dimenze a na něj navazující další prostory, chodby, jezírka a vodní tok. A obří komín, nebo též propast Šavlozubých veverek (vysvětlení v příloze). Nejení badací akce, kdy by nebylo něco objeveno. Šavlozubé veverky jsou jako košatý strom, z hlavní propasti (kmenu) vybíhají další komíny (větve) a ty se opět rozvětvují. Strhující popis objevování nových komínů přináší v příloze Zbyněk Parák a skládá zde i obdiv k dovednostem lezce Póla – Kočky, Radka Maštaliře.

Došlo i k naplnění jednoho z hlavních cílů, propojení s jeskyní Nová Rasovna. V jednom z kořenů komínu Šavlozubých veverek, po rozebrání balvanité ucpávky, bylo proniknuto do horních partií Dómu sloních uší v Jeskyni pravěkých symbolů, součásti jeskyně Nové Rasovny. Dlouhý výčet názvů. Proto se vžilo hovořit a psát ve zkratkách (LV – Lipovecká ventarola, JD – Jiná dimenze, KŠV – Komín šavlozubých veverek, MD – Meandrový dóm, ĐSU – Dóm sloních uší, JPS – Jeskyně pravěkých symbolů, NR – Nová Rasovna, HPH – hospoda pod hradem, ... atd.).

Těžká a bolestivá je cesta do nových objevů skrz Tetris, zejména pro objemnější a mohutnější jeskyňáře. Proto jako Boží smilování jsme uvítali zcela náhodné objevení krátké propojky, zvané Klíčová dírka, ze staré části jeskyně, Meandrového dómu, do ústřední propasti KŠV. Z balkónku mlynáře Shořalého je nádherné, několikrát přestrojené, slánění cca 15 m a jsme tam.

Po dohodě s Lídou, Tomášem a Martinem Ondrouchovými bylo provedeno zaměření dvou vytipovaných míst v systému KŠV radiomajákem a jejich vynesení a označení na povrchu. Je velmi zajímavé, že jedno z míst je cca 2,5 m pod povrchem a kontakt podzemního družstva s povrchovým, byl navázán profukáním na skálu.

Ostatní činnost, akce, informace

Úklid přírody

Dne 30.4.2023 jsme uspořádali po dohodě se Správou CHKO MK a obcí Holštejn, úklid přírody Moravského krasu v části KÚ Holštejn. Začali jsme u naší základny, prošli koryto, přilehlé břehy a nejbližší okolí potoka Bílé vody až do propadání v Nové Rasovně. Poté slepým údolím ke Staré Rasovně, nahoru kolem Pikovky na silnici a kolem silnice až na křižovatku „U kaštanu“. Poté zpět k Holštejnu na křižovatku na Lipovec. Dále jsme prošli okolí silnice až pod obec Lipovec a poté koryto, přilehlé břehy a okolí Lipoveckého a Marianínského potoka, až po jeho soutok s Bílou vodou. Část posbíraného odpadu jsme uložili do obecních kontejnerů, část uložili na našem pozemku a postupně jej odváželi k likvidaci.

Speleofórum 2023

Řada členů naší skupiny se zúčastnila ve dnech 21. – 22. 4. přednášek a prezentací o činnostech ostatních skupin. Letos jsme žádný příspěvek neměli. V neděli 23.4. provedl R. Hejl a M. Kalvoda skupinu účastníků Speleofóra jeskyní Nová Rasovna.

Pochod Moravským krasem

V pořadí již 54. Pochod byl uspořádán dne 29.4.2023 a zúčastnilo se ho 11 pochodníků. Počasí nám tento rok nepřálo, teplota 7 – 12 st. C, dešťové přeháňky k večeru zesílily, cesta přes Harbechy rozmáčená, stejně jako i my. Spousta zážitků cestou, i když se jich většina stále rok co rok opakuje.

Lezecký den, SZS a HZS

Stalo se již pravidlem, že lezecké dny pořádané SZS, se konají na naší základně, s využitím trenažerů na stěně garáže a blízké skalní stěny Lidomorny. Tréninku a instruktáže dne 17.6. 2023 se zúčastnil předseda ZO a několik dalších členů. Předseda ZO Heřman Fitz je činný v různých akcích pořádaných SZS a HZS, ať to byl např. seminář Nehoda v jeskyni na základně v Rudici, nebo účast na terénním cvičení SZS a HZS v Nové Rasovně a Lipovecké ventarole, s krycím názvem „Bolavý hrb“. Akcí se zúčastnili i někteří naši členové.

Letní soustředění 18.8. – 27.8.2023

Jak spočítal Radek Hejl, soustředění se průběžně zúčastnili až na 2 výjimky, všichni členové skupiny. Plus jako vždy různí naši hosté a samozřejmě Lutz Baldauf z Německa.

Činnost v bodech:

- Oprava vstupu do závrtu č.60
- Výměna žebříku v Nové Rasovně
- Mapování a bádání v Lipovecké ventarole a Nové rasovně.
- Příprava dřeva na zimu a na výroční oheň.
- Bádání v Holštejnské jeskyni (spodní patra a Dóm šílenců)
- Exkurze a terénní vycházky
- Účast na „Vzpomínce“ a na vzpomínkovém ohni.
- Promítání filmů a fotek
- Cyklovýlety po okolí.
- A další

300 let od prvního sestupu do propasti Macocha

- Do přípravných prací instalace lanového traverzu přes Macochu i a na instalaci vrátku pro pátera Schoppera se zapojil předseda skupiny Heřman Fitz.
- V neděli 15. 10. 2023 se v Moravském krasu uskutečnila zajímavá akce symbolicky oslavující třísetletou snahu o prozkoumání průběhu podzemních vod v severní části Moravského krasu. Speleopotápěči Jan Sirotek a Petr Chmel, za podpory několika týmů jeskyňářů, poprvé v historii souvisle prošli trasu podzemních vod od ponoru ve Sloupsko - šošůvských jeskyních, přes Amatérskou jeskyni až na dno propasti Macocha a dále až do Výtoku Punkvy v Pustém žlebu. Tři členové naší skupiny se této akci zúčastnili jako transportní družstvo potápěčů.

Sčítání netopýrů

- Radek Hejl se svojí přítelkyní Lenkou Špačkovou provádí již několik let sčítání netopýrů v podzemí, nejen holštejnském.
- Účast na každoročním sčítání netopýrů v následujících jeskyních: V Bučí, Javořické jeskyně, Za Hájovnou, Na Pomezí, Liščí díra, Na Špičáku, Mastný flek, Řečiště, štola Libor
- Lipovecká ventarola - JPS: silvestrovské sčítání netopýrů : Celkem 517 jedinců, z toho 491 vrápenců a 26 netopýrů (7x Myotis myotis, 15x Myotis emarginatus, 1x Plecotus auritus a 3 Myotis daubentonii)

Spolupráce s jinými ZO ČSS

- Již řadu let se úspěšně rozvíjí spolupráce s jinými základními organizacemi ČSS, jak exkurzní, tak i pracovní.
- Např.: ZO ČSS 6-20 (bádání ve Skleněných dómech, exkurze do j. Matalova Vymodlená, ...), ZO ČSS 6-17 (provádění v jeskyních Nová Rasovna, Holštejnská, Diaklásovitá, Lipovecká, ...), ZO ČSS 6-19 (exkurze do jeskyní Spirálka, Třináctka, ...) jedna bádací akce se skupinou ZO ČSS 6-10 Hluboký závrt v jeskyni Hedvábná.
- Byla navázána plodná spolupráce i s „přespolní“ skupinou ZO ČSS 7- 03 Javoříčko (Speleo Prostějov). Bádá se na lokalitách j. Za hájovnou, j. Komáří. Na oplátku nám zase občas vypomohou prostějovští.

Údržba základny

Přijezdová a parkovací plocha našeho pozemku se na jaře a po deštích stávala silně rozbahněnou. Proto jsme nechali dovézt 14 tun šterku frakce 20 – 40 mm a rozhrnuli po ploše. Šterk úspěšně prorůstá trávou a drénuje vodu do nižšího podloží. Na venkovní jídelní a pracovní stůl nám svítí nově instalovaný LED reflektor. O kousek dál stojící kuřácký a barový zastřešený pult, byl předlážděn a doplněn betonovými dlaždicemi formátu 500 x 500 mm. Na stříšku byly namontovány okapy a dešťová voda byla svedena do Bílé vody. V okolních lesích jsme dostali povolení na odstranění několika suchých, kůrovcem napadených stromů. Dřevo bylo zpracováno na otop základny a na výroční oheň. V cípu našeho pozemku omývaném Bílou vodou a potůčkem z Bešťáku zřídil náš člen Vlasta Čoupek útulek pro ježky. Ježčí domov se skládá z větví, chvojí a listí. Před zimou je Vlasta přikrmoval speciálním krmivem. Těšíme se na jaro, až ježci opustí svůj zimní útulek.

Péče o životní prostředí

„Sázíme budoucnost“. Pod tímto heslem jsme se zapojili do projektu MŽP Výsadba krajinného prvku stromů a keřů, č.j. 23-SB1-134 a na parcele nedaleko krasových ponorů „U Trojičky“, jsme vlastní prací přispěli k výsadbě 12 ks ovocných stromů a 30 ks keřů, typických pro severní oblast Moravského krasu. Pro usnadnění práce při hloubení výsadbových jam, byl vypůjčen minibagr, který bravurně ovládal

předseda skupiny, zatímco ostatní se museli spokojit s krumpáči a motykami. Nedaleko pozemku kde byla nová zeleň vysazena se nachází prameniště vod a studánka na Troubkách. Tato podpovrchová voda bude zárukou stálé závlahy i v parném létě.

Zakončení badacího roku 2023

Po vánočních svátcích jsme uspořádali Malé zimní soustředění. Bádalo se a exkurzovalo v jeskyni Lipovecká ventarola, Nová Rasovna, Holštejská a závrt č. 71. 29.12. jsme slavnostně ukončili badací rok v útrobách jeskyně Lidomorna.

2024

Domácí lokality

Jeskyně č. 518 Holštejská a č. 517 Nezaměstnaných

V roce 2024 zde bylo uskutečněno 26 pracovních akcí a exkurzí, kterých se zúčastnilo 75 osob. Do jeskyně jsme chodili především kontrolovat uzávěry a na exkurze. V jeskyni a jejím okolí proběhlo natáčení reportáže „Toulavá kamera“. Rovněž jsme spolupracovali s houslovým virtuosem a amatérským filmařem Viktorem Kunou při natáčení jeho dokumentu o Moravském krasu. Vykopové práce byly omezeny na pouhé čištění opadů ze stěn průkopů. Pouze v rozrážce č. VIII (Dóm šílenců) jsme v horní části dómu postoupili o ca 5 m. Z rozrážky č. XVI by vyvezen zával z jejího konce.

Závrt č. 151 Černý (č. 807)

V roce 2024 zde bylo uskutečněno 11 akcí, kterých se zúčastnilo 58 osob. Černý závrt jsme zařadili do plánu prací poté, co jsme zjistili kritický stav výdřevy, která je napadena hnilobou. Zaměřili jsme nejpostiženější místa, kde dřevěná výdřeva musí být nahrazena ocelovou výztuží. Nakoupili jsme ocelové traverzy a pažnice „union“. Nefunkční výdřevu jsme začali odstraňovat od 20. m hloubky a nahrazovat ji ocelovou výztuží. Výměna výdřevy bude pokračovat i v roce 2025.

Jeskyně č. 551, 551/I Nová Rasovna

V roce 2024 zde bylo uskutečněno 18 akcí, kterých se zúčastnilo 53 osob. Bádali jsme v chodbě pod Černou ozvěnou, kde se pokoušíme zmáhat hlinitý zával v nízké chodbičce, kterou by se snad mohlo podařit obejít sifon Koleno. Rovněž jsme se pokusili o průstup z Nové Rasovny do Lipovecké ventaroly, ale zatopený sifon Koleno nám tuto akci předčasně ukončil. Čistili jsme pošlapané sintrové náteky. Během povodně ve dnech 14. – 15. září byli do Macošského sifonu Bílou vodou zaneseni kapři z vyše položeného rybníka. Proběhl jejich vylov. V jeskyni a jejím okolí proběhlo natáčení reportáže „Toulavá kamera“.

4. Závrt č. 71 (č. 804)

V roce 2024 zde bylo uskutečněno 14 akcí, kterých se zúčastnilo 43 osob. Kontrola stavu uzávěry a lokality. Nainstalovali jsme nové kotevní body a vyměnili lana do II. propasti. Zrekonstruovali jsme traverz do Pavlíkova dómu a prováděli průzkum v okolí Niphargusového jezírka. Dále jsme zabezpečili nestabilní svah nade dnem propasti.

Jeskyně Staré Rasovny (Trativodná, Diaklášová chodba, Keprtova č. 539/I)

V roce 2024 zde byly uskutečněny 2 akce, kterých se zúčastnilo 6 osob. Kontrola stavu uzávěrů a lokalit. V Keprtově chodbě byl proveden neúspěšný pokus o vyčištění přístupu ke vstupní mříži, neboť vstup do jeskyně je od zářiové povodně opět zavalený hlinitoštěrkovými nánosy.

Jeskyně Lipovecká ventarola (č. 546)

V roce 2024 zde bylo uskutečněno 51 akcí, kterých se zúčastnilo 209 osob. Hlavní činnost v jeskyni spočívala v kompletní rekonstrukci vchodu, kde dřevěná výdřeva dospěla ke konci své životnosti. Byl vypracován projekt na nové zabezpečení, proběhl nákup materiálu na zhotovení nového vchodu, jeho příprava a transport k jeskyni. Vyzmáhali jsme starou výdřevu, postavili betonový základ pro první skruž a vstupní šachtici osadili betonovými skružemi. Uvnitř skruží byl upevněn ocelový žebřík.

Pokračovali jsme v důkladnějším průzkumu Minotaura labyrintu, který je v podstatě na svém začátku. Dále jsme zmáhali zával v chodbě pod Barokním komínem, kde se podařilo postoupit o ca 10 m. Jeskyni průběžně zaměřujeme.

Během povodně ve dnech 14. – 15. září nastoupala voda až do Nové dimenze nad bod 57/1 a v Jeskyni pravěkých symbolů sahala vodní hladina až nad záclonu Sloní uši.

Jeskyně č. 550 Příční

V roce 2024 zde bylo uskutečněno 5 akcí, kterých se zúčastnilo 17 osob. Kontrola stavu lokality po jarní povodni a údržba zámku. Proběhla exkurze přes jeskyni Příční do Nové Rasovny.

Jeskyně č. 514 V Bučí

V roce 2024 zde byla uskutečněna 1 akce, které se zúčastnily 2 osoby. Kontrola stavu uzávěru a lokality.

Závrt č. 60 (č. 801 A)

V roce 2024 zde byly uskutečněny 3 akce, kterých se zúčastnilo 8 osob. Kontrola stavu uzávěru a lokality. Byly nainstalovány nové kotvicí body, které je potřeba ještě doplnit karabinami a vystrojili jsme sestup novými lany. Do vstupní skruže byly vyhotoveny železné schodky.

Hladomorna

V roce 2024 zde byly uskutečněny 3 akce, kterých se zúčastnilo 16 osob. V jeskyni a jejím okolí proběhlo natáčení reportáže „Toulavá kamera“.

Popularizační činnost

Tradiční setkání jeskyňářů Speleofórum 2024 proběhlo ve Sloupu v Moravském krasu ve dnech 19. – 21. dubna 2024 za účasti ca 400 osob. Představili jsme zde naše nejnovější objevy v Lipovecké ventarole formou posterů (Marek Kalvoda a Evžen Zámek), prezentací (Richard Zatloukal) a článkem do sborníku (Richard Zatloukal, Evžen Zámek, Vít Baldík, Vlastimil Čoupek, Jiří Rez: Lipovecká ventarola propojena s Novou Rasovnou v Moravském krasu). Naše úsilí bylo odměněno cenou předsednictva ČSS za Nejvýznamnější objev v ČR: ZO ČSS 6-15 Holštejská za objevy v jeskyni Lipovecká ventarola, cenou účastníků Speleofóra: Nejlepší Prezentace: Richard Zatloukal - Lipovecká Ventarola propojena s Novou Rasovnou v Moravském krasu (foto 1) a cenou účastníků Speleofóra: Nejvýznamnější objev v ČR: ZO ČSS 6-15 Holštejská za objevy v jeskyni Lipovecká ventarola. Pro zájemce z řad účastníků Speleofóra jsme zajistili exkurze do jeskyně Holštejské, Hladomorny a Lipovecké ventaroly.

Zpráva o spolupráci s jinými organizacemi

Navštívili jsme zájmové území ZO ČSS 6-20 Moravský kras a podívali se do Brandstätterova komína a Skleněných domů v Punkevních jeskyních. Na pozvání členů LVHK Salzburg (Landesverein für Höhlenkunde in Salzburg) byla 13. ledna uspořádána exkurze do propastovitého systému Lamprechtsofen v pohoří Leoganger Steinberge v rakouské spolkové zemi Salcbursko. V jeskyni dlouhé okolo 50 km a hloubce 1632 m hledalo 11 našich účastníků inspiraci pro další bádání.

Uspořádali jsme dvě výjezdni expedice (9. – 10. března a 9. – 10. listopadu) do zájmového území ZO ČSS 7–03 Javoříčko, kterých se zúčastnilo 7 (resp. 8) našich jeskyňářů.

Pomáhali jsme s bádáním v oblasti vrchu Brablenec v Javoříčském krasu (naproti zpřístupněným Javoříčským jeskyním) v jeskyni Za hájovnou a v jeskyni Komáří.

Ve spolupráci se Speleologickou záchranou službou stanice Morava jsme na naší základně uspořádali ve dnech 14. – 16. června Lezecké dny, kterých se zúčastnilo kolem 20 osob.

Různé

Dne 5. března 2024 jsme byli zaskočeni velice smutnou zprávou o úmrtí našeho člena Jana Fatky ve věku nedožitých 72 let.

Dne 4. května 2024 proběhl 55. pochod Moravským krasem vedoucí z Brna do Holštejna, kterého se zúčastnilo 19 poutníků.

Dne 22. června se rozvodnila Bílá voda a částečně nám zaplavila sklep základny, kde máme umístěny šatní skříňky. Ve sklepe jsme nainstalovali čerpadlo a provedli důkladný úklid naplaveného bahna.

Letní soustředění na Holštejně proběhlo ve dnech 16. – 24. srpna 2024. Speleologický výzkum byl zaměřený především bádání v Lipovecké ventarole a stavbu nového vstupu. V základně byl vyčištěn komín a nachystáno dřevo na otop. Dne 21. srpna jsme měli slavnostní oheň ku příležitosti 58. výročí založení Holštejské výzkumné skupiny.

Na pozemku kolem základny byly prováděny standardní zahradnické práce, jako je sečení a úklid trávy a ošetřování vysazených dřevin.

V závěru roku jsme si uspořádali „silvestr“ dne 29. prosince, kterého se zúčastnilo 17 osob.

ZO ČSS 6-16 Tartaros

2021

V roce 2021 jsme se věnovali především činnosti v jeskyni Nový Lopač a Vintoky. Naše činnost v tomto roce byla značně omezena vládními nařízeními proti šíření nákazy Covid-19.

Vintoky - v jeskyni jsme se věnovali v zajištění labilní části mezi absolutním dnem a ústřední propastí. Zapažili jsme 2m úsek a přemístili za pažnice union asi 2m³ materiálu splaveného povodněmi na dno. Nyní se dá pokračovat ve výkopu směrem odtoku puklinou, SZ směrem.

Nový Lopač - v jeskyni jsme pokračovali ve zmáhání problematického závalu ve směru zvuku odtékající vody. Při jeskyňářském týdnu na konci srpna se nám podařilo dosáhnout fyzicky aktivu. Zával postupně propažujeme ocelovým pažením. Spoustu akcí na jaře i na konci roku překazil vysoký stav vody. Akce bývají náročné hlavně na transport materiálu. Do Nového Lopače bylo na konec dovláčeno vysokotlaké čerpadlo 7kW Flygt. Díky tomu se dá hydrotěžít v nedobádaných místech, nebo snížit hladinu dómu Jirky Gregora směrem odtoku za sifon. Z jeskyně byl vynesena nepotřebný materiál a shnilé dřevo. Z tůně pod 1.vodopádem byly vytaženy porouchané nautily, které následně postupně transportujeme k povrchu. Pod 1 vodopádem jsme zkusili hydrotěžbou propláchnout chodbu Pod Vodopádem. V Přepadové chodbě byla nainstalována nová podlážka z recyklovaného plastu a mostík na konci chodby. Tyto plastové desky nahradily shnilé dřevo, které bylo transportováno na povrch. Nad hladinou Jiříkova dómu byl namontován nový ocelo-plastový most k závalu. Při jeskyňářském týdnu jsme vyčerpali sondu pod 2 vodopádem a začali do ní přemísťovat deponii z pod 2 vodopádu s cílem uvést prostor do původního stavu. Ve vstupní šachtě byl vyměněn žebřík a nainstalována podesta s bezpečnostním poklopem 1,5m pod zhlavím šachty. V Kalciťáku byla umístěna vodotěsná lékárna a vodotěsný kufr na nářadí.

Dále jsme v tomto roce organizačně zajišťovali konání valné hromady a Speleofóra. Jubilejní 40. ročník Speleofóra se konal v náhradním termínu od 1.10 do 3.10, za zprísněných hygienických podmínek dle vládních nařízení.

Zahraniční výpravy

V roce 2021 jsme navštívili několik zahraničních lokalit. Jednalo se převážně o výpravy exkurzního typu.

Severní Makedonie – duben účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek, František Havlena, Petr Celý. Jeskyně Dona Duka - patří mezi nejvýznamnější jeskyně Severní Makedonie o celkové délce 650m. Od roku 1982 je pod státní ochranou jako přírodní rarita. Jedná se o jeskyni bohatou na troglofilní a troglobiontní faunu. Jeskyně Gjonovica (Beauty cave) - jeskyně s aktivním tokem a bohatou různorodou výzdobou. Patří mezi nejdelší jeskyně Severní Makedonie (cca 1300m) Jeskyně Alilica - leží v národním parku Mavrovo a je řazena mezi nejkrásnější jeskyně Severní Makedonie.

Turecko - červenec účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek. Jeskyně Ilgarini - Se svojí délkou 858 metrů a hloubkou 250 metrů se řadí mezi největší jeskyně Turecka. Leží v národním parku Kure Mountains na hranicích Pınarbaşı, Kastamonu, v nadmořské výšce 1250 m.n.m. V horizontální části jeskyně, je docela bohatá a rozmanitá výzdoba. Volně sestoupit se dá do hloubky cca 60 metrů, kde se nachází ruiny "kaple" a otevřené hroby zničené hledači pokladů. Tyto zřejmě pochází z období rané byzantské říše, kdy bylo v Anatolii zakázáno křesťanství a lidé v takových jeskyních vykonávali své modlitby. Od tohoto místa lze volným lezením sestoupit ještě cca 15 m a pak už jen za pomoci lana do - 250m. Jeskyně Mantar Mağarası / Houbová jeskyně - Jeskyně je pojmenována podle stalagmitů, které připomínají obří houby o délce asi 4 metry.

Irák - červenec účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek. Jeskyně Šánidar - Významná archeologická lokalita v severním Iráku v pohoří Zagros. Byla zde nalezena nejstarší kostra neandertálce na území Iráku. Stáří se odhaduje na 60 až 80 000 let. Zároveň je toto místo významnou lokalitou období protoneolitu. Dále tu bylo objeveno celkem devět koster neandertálců z různých období osídlení jeskyně. Dokládají, že u těchto neandertálců již existovaly pohřební ceremonie a mrtvým bývaly vkládány do hrobu květiny.

Srbsko - červenec účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek, Jaroslav Gregor, Petr Celý. Jeskyně Cerjanská - Druhá nejdelší jeskyně Srbska s celkovou naměřenou délkou více jak 7 km. Patří mezi nejkrásnější jeskyně Srbska. Jeskyně je hydrologicky aktivní a její stáří se odhaduje na 2 miliony let. Jako unikát světového významu je tzv. Měsíční chodba, kde se nachází stěny pokryty vrstvou oxidů železa a manganu (birnessit). Zde se nám podařilo navázat kontakt s místními průvodci v této jeskyni.

Bosna i Hercegovina – říjen účastníci: Ivana Fleková, František Havlena, Petr Celý. Jeskyně Vilina ponor. Hlavní cíl výpravy byl proniknout do Vilina ponoru, kdy jsme od kolegů z Bosny i Hercegoviny dostali informace o možném pokračování tohoto systému dále po aktivním toku. Výprava skončila bohužel nezdarem a nepodařilo se nám do systému proniknout. Geograficky se nachází na severní hranici Cerničko Polje, v nadmořské výšce 850 metrů, na západ od obce Ključ, Navštívili jsme jeskyni Provalja - Jeskyně se nachází v blízkosti Kifino Selo, osada Gaj. V roce 1954 byla tato jeskyně rozhodnutím Národního ústavu pro ochranu kulturních památek a přírodních rarit uvedena pod státní ochranu jako přírodní památka. Dále jsme se věnovali průzkumem různých krasových oblastí, kdy se nám podařilo nalézt jen pár malých, pro další činnost nevýznamných krasových útvarů.

Sardinie - prosinec účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek. Jeskyně Suttaterra De Su Predargiu ležící v nadmořské výšce 750 m.n.m., o délce 520m a celkové denivelizaci - 81m. Jeskyně je vyvinutá na kontaktu se žulami. Spodní komora této jeskyně, je bohatě poseta čistě bílými jehlicovitými aragonitovými krystaly.

2022

Nový Lopač - V jeskyni jsme pokračovali v odtokové části jeskyně, podařilo se nám proniknout závalem po aktivním toku, až k pevné skále. Postup ke konci roku zastavila obleva a přetrvávající zvýšený stav vody. Činnost je velmi náročná a postup pomalý, kvůli technické náročnosti a práci ve vodě. Motivací je průvan a čím dál větší vodou opracované skalní bloky. V kaskádách u prvního vodopádu byl vyměněn řetěz za nerezový, protože původní byl místy z80% oslabený obroušením a korozí. Pokračovali jsme v přemísťování deponie pod 2 vodopádem, retransportem nepotřebného vstrojení a čerpadel.

Vintoky - Činnost v jeskyni byla omezená na monitoring vodních stavů, bylo zjištěno mj., že je ve špatném stavu traverz v chodbě ozvěny a opravu zaslouží i branka Vintocké propasti I.

Studená - V jeskyni proběhla monitorovací a sondážní činnost.

Jandourkovy závrtý - Vstupní šachta z 60let byla již od 90let v značně havarijním a stavu a hrozilo, že se kdokoliv a cokoliv může trychtýřovitým jícnem a shnilou výdřevou zřítit do 20m hloubky. Byla zajištěna vstupní šachtice nejprve výdřevou, potom zaskružováním 5m a oblito 2m betonem. Zbývá dodělat obsyp a poklop. Skruže jsou ukotvené do obrovských skalních bloků. V budoucnu je možné pokračovat vertikálně dolů i horizontálně, kde se jeví možnosti, které naši předchůdci minuli.

Šachta Adamováků - Vstupní mříž byla v havarijním stavu, zvláště po té, co byla sběrači kovu rozkradena. Do 10m vstupní šachty volně padalo tlející listí, větve i zástupci živočišné říše. Byla zajištěna ohlubeň šachtice skružemi s betonem a zbývá dodělat vstupní žebřík a uzávěru.

Zahraniční výpravy

V roce 2022 jsme opět navštívili několik zahraničních lokalit. Jednalo se v naprosté většině o výpravy exkurzního charakteru.

Duben - Bosna a Hercegovina / Ripojina jama - účastníci: Ivo Flek, Ivana Fleková, František Havlena, Petr Celý (ZO Pustý Žleb). Naším hlavním cílem byla jeskyně Ripojina jama ležící na soukromém pozemku v blízkosti města Bosanski Petrovac. Jeskyně byla objevena teprve nedávno (2019) a patří mezi nejstarší na území BiH. Jedná se o jeskyni převážně vertikálního charakteru s impozantní výzdobou. Dominuje 33m vysoký stalagnát. Poděkování patří majiteli pozemku Sinisa Mrdja, který nám umožnil vstup do této nevšední jeskyně. Sinisa je členem speleologického sdružení Kaverna a jsme nadále ve spojení pro případné konzultace o jednotlivých speleologických lokalitách na území BiH.

Červenec - Moldavsko / pestera Surprizelor - účastníci: Ivo Flek, Ivana Fleková. Jeskyně Překvapení se nachází na pravém břehu Dněstru v pásu lesa, ve vzdálenosti 2 km severovýchodně od města Criuleni. Byla náhodně objevena v roce 1970. S její celkovou délkou 1700 m, je po jeskyni Emila Racoviță druhá nejdelší jeskyně v zemi. Jeskyně je síť trhlín a dutin, které se na některých místech rozšířily a tvoří četné dómy. Je tvořena ze sarmatského vápence sestávajícího z kosterních pozůstatků měkkýšů, foraminifer a dalších mořských živočichů. Teplota jeskyně je stabilních 12-14 °C

Srpen - Gruzie / Muradi cave - účastníci: Ivo Flek, Ivana Fleková. Jeskyně Muradi se nachází v severovýchodním cípu západní Gruzie v oblasti Racha, kde se na průzkumu i výzkumu jeskyní podílejí i čeští speleologové. Po jeskyni Racha 2001, je druhou nejdelší jeskyní Gruzie. Specifická, mimořádně vzácná forma krápníkové výzdoby z ní dělá jedinečné místo nejen v Gruzii. Zvláště strukturované kulovité útvary, "zavěšené" na krápnících, dosahují průměru až 50 cm. Tato mimořádně unikátní výzdoba vznikala v minulosti pod hladinou vody. V této oblasti jsme našli ve velmi obtížné

průstupném terénu propast o které nebylo zřejmé, zda již byla probádána. Pro nedostatečné vybavení jsme jen zaznamenali její polohu a její souřadnice jsme předali českým kolegům, kteří na této lokalitě spolupracují s místními speleology. Cestou přes Arménii jsme ještě navštívili jeskyni Arjeri qarandzav. Medvědí jeskyně se nachází v provincii Vayots Dzor, asi 3 km od vesnice Arpi. Patří mezi největší jeskyně na jižním Kavkaze.

Říjen - Bosna a Hercegovina / jeskyně Kuk, jeskyně Mokranjska Miljacka - účastníci: Ivo Flek, Ivana Fleková, Jaroslav Gregor, Petr Celý (ZO Pustý žleb). Jeskyně Kuk představuje mimořádně významnou paleontologickou lokalitu. V jeskyni Kuk byly nalezeny nejstarší (36 000-40 000 let) pozůstatky jeskynního medvěda (*Ursus spelaeus*) v Republice srbské. Jeskyně je zařazena jako národní kulturní památka BiH. Leží ve svahu kaňonu řeky Bistrica. Dále jsme navštívili jeskyni Mokranjska Miljacka, která se svou délkou 7200m, je druhou nejdelší jeskyní BiH. Nachází se nedaleko Kadino sela v nadmořské výšce asi 1100m na úpatí vápencového masivu Gradina. Z jeskyně vyvěrá říčka Miljacka. Pro vstup je třeba překonat aktivní tok o teplotě 6,2°C. Fosilní část jeskyně je bohatá na různorodou výzdobu. Značná část této jeskyně zůstává stále neprobádána pro úzké a těžko přístupné prostory.

Prosinec - Sardinie / jeskyně Gutturu e Murgulavo - účastníci: Ivo Flek, Ivana Fleková. Unikátní jeskyně, která podobně jako jiné jeskyně v této oblasti vznikla na kontaktu vápenec-žula. Byla nalezena teprve nedávno a má celkem cca 3 km chodeb. Zvláštností je, že ji tvoří převážně žulový masiv, pouze strop je z vápence. Než narazíte na žulu, je nutno překonat několik úzkých míst a vertikál. Přesto že jeskyně je převážně tvořena ze žuly, je bohatá na výzdobu. Na mnoha místech je žulový masiv velmi rozrušen, drolí se a je drcený vahou nadloží. Pohyb v těchto místech není příliš bezpečný a hrozí zde řízení i větších bloků žuly.

2023

Nový Lopač - V jeskyni jsme pokračovali v odtokové části jeskyně, kde se nám daří postupovat závalem po aktivním toku. Postup ke konci roku (prosinec) zastavila obleva a přetrvávající zvýšený stav vody. Činnost je velmi náročná a postup pomalý kvůli technické náročnosti a práci ve vodě. Z tohoto důvodu bylo třeba koncové části jeskyně vybudovat dřevěné mostíky, které ovšem poničila povodeň.

Vintoky - Činnost v jeskyni byla omezená na monitoring vodních stavů. Bylo zjištěno mj., že je ve špatném stavu traverz v chodbě ozvěny a opravili jsme branku Vintocké propasti I. Započali jsme s přemapováním jeskyně ve spolupráci se skupinou ZO 3-05 Permoníci.

Studená - V jeskyni proběhla monitorovací a sondážní činnost.

Šachta Adamováků - Byl zhotoven nový uzávěr a namontovány žebříky. Schází terénní úpravy.

Ve dnech 21. 4. - 23. 4. 2023 jsme se spolupodíleli na uspořádání Speleofóra, 42. ročníku setkání speleologů ve Sloupu v Moravském krase.

Zahraniční výpravy

V roce 2023 jsme navštívili několik zahraničních krasových lokalit. Jednalo se o výpravy převážně exkurzního charakteru.

Duben – Černá Hora Jeskyně Grbočica a Vranštica - Účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek, František Havlena a Petr celý (ZO Pustý žleb). Jeskyně Grbočica se nachází v okolí západní části Skadarského jezera, nedaleko osady Virpazar. Se svojí celkovou délkou cca 2,6 km se řadí mezi třetí nejdelší jeskyni ČH. V horním patře jeskynního systému je bohatá krápníková výzdoba. Jeskynní systém končí v hloubce cca 200 aktivním tokem a jezerem. Jeskyně Vranštica je nadějnou lokalitou s velkým potencionálem. Vchod leží nedaleko obce Mrtvo Duboko na úpatí hory Maganik. Jeskyni jsme navštívili za vysokých vodních stavů a nebylo možné proniknout dále přes jezero.

Červenec – Bosna i Hercegovina Jeskyně Ledana - Účastníci: Ivo Flek, Ivana Fleková, Jaroslav Gregor, Petr Celý (ZO Pustý žleb). Jeskyně Ledana se nachází na jižních svazích hory Bobija v nadmořské výšce cca 1200 metrů u obec Ribnik, přesněji ve Vučija poljana . Hloubka vstupní propasti je 72 metrů a celková délka činí 180 metrů. Ledana je největším ledovou jeskyní v Bosně a Hercegovině. Ledové útvary jsou vysoké až 15 metrů. Tato jeskyně je pod ochranou Institutu ochrany kulturního, historického a přírodního dědictví Republiky srbské a patří mezi přírodní bohatství III. kategorie.

Srpen - Maroko Jeskyně Chaara - Účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek. Jeskyně Chaara se nachází v srdci Středního Atlasu, nedaleko města Taza, v národním parku Tazekka. Jeskyní protéká aktivní tok a svojí délkou 7 650 m se řadí mezi druhou nejdelší v Maroku a čtvrtou v Africe. V jeskyni byly objeveny pozůstatky teleosauroidního krokodylomorfa pocházejícího ze spodní jury. Jedná se o nestarší kosterní

pozůstatky, které kdy byly v Africe nalezeny. Tento druh vyhynulého krokodýla s dlouhým čenichem žil převážně v mořském prostředí.

Listopad – Slovinsko Jeskyně Jama pod Gavgami, Medvedjak - Účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek, František Havlena, Petr Celý (ZO Pustý žleb). Jama pod Gavgami je bohatě zdobená, propastovitá jeskyně s hloubkou vstupní propasti cca 35m. Jeskyně se nachází nedaleko Divači a její celková hloubka činní 72m. Jeskyně Medvedjak se nachází v blízkosti vesnice Skadanščina. Jedná se taktéž o propastovitou jeskyni s hloubkou vstupní propasti cca 50 m, celkovou hloubkou 129m a bohatou výzdobou.

Prosinec – Albánie, Řecko Jeskyně Sulfur - Účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek. Jedná se o hypogenní jeskyni s termálním aktivním tokem o teplotě cca 27°C vyvěrajícím do řeky Sarandoporo, v soutěse Vromoner na řeckoalbánské hranici. Jeskyni nedávno prozkoumali a zmapovali členové ze ZO Topas. Vstupní jezero je hluboké cca 35 cm, ale bahno místy dosahuje hloubky do půlky stehen. Jeskyně je poměrně rozlehlá s termálními vývěry nad kterými se tvoří sirné povlaky. V jeskyni se hojně nacházejí také krystaly sádrovce. Věnujeme se měření koncentrace H₂S nad těmito vývěry a v různých místech jeskyně. Měření provádíme pomocí kalibrovaného přístroje BW GasAlert Quatro. Překvapila nás relativně nízká koncentrace H₂S nad vývěry, kde nejvyšší naměřená koncentrace činila 5,2 ppm (vývěr v Sírové kapli 4,2ppm). Nejčastěji měřená hodnota Sulfanu v hlavním dómu (Vesmír) byla cca 3 ppm. Dále jsme naměřili 12-13 ppm CO a úbytek O₂ činil max 0,5%. Od vstupního portálu až po začátek dómu Vesmír byla koncentrace H₂S 0 ppm. Jeskyně Melissotrypa Hypogenní jeskyně Melissotrypa se nachází v Kefalovyrsu Ellasonas, v prefektuře Larissa. Vstupní propast měří cca 15m, poté přechází v horizontální část o délce cca 2000m. V jeskyni probíhá výzkum ve spolupráci s vědeckým centrem biogeologie Univerzity v německém Gottingenu. V jezeru s obsahem sirovodíku byl objeven nový, endemický druh amfipoda. Předpokládá se vysoká rozmanitost vodních bezobratlých ve vodách s obsahem H₂S. Největší prostora jeskyně (Dóm maximálního kolapsu) vznikla převážně řícením a prostup pod rozvolněnými bloky stropu do zadních partií jeskyně je značně rizikový.

2024

Nový Lopač - V jeskyni jsme pokračovali v odtokové části, kde se nám daří postupovat závalem po aktivním toku. Činnost nám komplikoval zvýšený stav vody. Povodně 22.6. a 14.-15.9. byly velmi intenzivní a voda nastoupala 5m pod ústí vstupní šachty a 15.9.dokonce po zahlcení Mlynářova propadání(M.p.) voda přetekla téměř k Blažkovu závrtu. Než začal fungovat havarijný přeliv u čističky a voda již byla ve vstupních šachtách nastoupaná, jeskyně stíhaly hltat asi 8m³/s. Po té voda přetekla do Mlynářova propadání, kde zprvu stíhala odtékat, pak se ponor M.p. zahltil a voda přetekla do údolí. Po opadnutí začlo M.p. opět stíhat hltat vodu. Povodně byly nejsilnější za posledních 50let. Průběh zaplavení jeskyně, je naprosto shodný s většinou ponorových jeskyní v Moravském krasu. Pozitivní bylo, mimo jiné, že nám obrovský proud a tlak vody neponičil zajištění závalu na konci a co víc, ukázal nám cesty odtoku a je tam nadále stabilní průvan. V podstatě ihned, po zmenšení průtoku na 4m³/s voda zase klesla i když průběh přesně neznáme, protože v koncovém sifonu nemáme tlakové čidlo, jako ve Vintokách. V Lopači jsme věnovali značné úsilí odbahnit zanešené úseky, a odstranit škody, které povodně napáchaly. Bude potřeba i opravit betonem některá místa 1 závalu. Vytransportovali jsme čerpadlo Flygt, které bylo utopené, protože nevydrželo utěsnění svorkovnice motoru(tlak 8 bar). V Přepadové chodbě nám povodeň naznačila možnost hydrotěžby, čehož jsme využili a objevili komínek s intenzivním průvanem. Na konci roku jsme opět pokračovali v odtoku za sifonem, podařilo se nám mj. prostory změřit 3D pomocí Lidaru na i-phone. Vývoj průzkumu a sledování povodní ukázal na obrovský potenciál této lokality.

Vintoky - Činnost v jeskyni byla omezená na monitoring vodních stavů. Bylo zjištěno mj., že je v havarijním stavu konec traverzu v Chodbě ozvěny a neprůchodná je Vintoky 2. nad Vintokami 2 se objevila nová propast na povrchu. Pokračovali jsme s přemapováním jeskyně ve spolupráci se skupinou ZO 3-05 Permoníci. Povodně během nichž voda přetékájí silnici značně kolísala ukázaly, že je velmi perspektivní hledat ve Vintokách cesty odtoků.

Šachta Adamováků-Šamalíkovy jeskyně - Kolem vstupu Šachty Adamováků byly provedeny terénní úpravy a úklid s využitím odtěžení starých deponií. Mezi Šachtou A. a Šamalíkovými jeskyněmi byl obnoven průchod. Po povodních bylo zjištěno, že voda zaplavila část Šamalíkových Jeskyní, díky obnovenému průchodu bude možné sledovat možnosti pokračování v odtoku....

Speleofórum - Ve dnech 19.4 - 21.4.2024 jsme se spolupodíleli na uspořádání Speleofóra, 43. ročníku setkání speleologů ve Sloupu v Moravském krasu.

Zahraniční výpravy

V roce 2024 jsme navštívili několik zahraničních krasových lokalit. Jednalo se o výpravy převážně exkurzního charakteru.

Duben- Moldavsko / jeskyně Zoluška - Účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek, František Havlena a Petr celý (ZO Pustý žleb) - Jeskyni jsme navštívili po domluvě s místní skupinou provádějící v této lokalitě průzkum a výzkum. Tento více jak 90 km labirint ležící na hranicích s Ukrajinou byl objeven při těžbě sádrovce. Se svojí délkou se řadí mezi třetí největší sádrovcovou jeskyni světa. Podstaná část této jeskyně leží na území Ukrajiny. Vzhledem k válečné situaci v této zemi nastaly menší problémy s vyřízením povolení pro vstup do pohraniční zóny. Pohraniční policie Moldavska bohužel nepracuje příliš pružně. V jeskyni se nacházejí nejen velké krystaly sádrovce, ale i zvláštní měkké a ohebné hliněné stalaktity, tvořené bakteriemi a minerály.

Červenec- Bosna a Hercegovina / jeskyně Ledana - Účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek, František Havlena, Petr Štřelec - Tuto jeskyni jsme navštívili i loni. Po slanění do vstupní propasti o hloubce 72 m byl na první pohled patrný úbytek ledové hmoty oproti loňskému roku. Celková délka jeskyně je cca 180m a ledové útvary dosahují výšky až 15m. Jeskyně Ledana je největší ledovou jeskyní Bosny a Hercegoviny a je pod ochranou Institutu ochrany kulturního, historického a přírodního dědictví Republiky Srbské a patří mezi přírodní bohatství III. kategorie.

Srpen - Uzbekistán / jeskyně Peshagor - Účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek - Jeskyně se nachází v soutěsce Peshagor nedaleko stejnojmenné horské vesnice. Název "Peshagor" znamená "předsíň" nebo "vchod do jeskyně". Vstup do jeskyně je zúžen na rozměr cca 1x1,5. Poté se vchod strmě zvedá do chodby, která ústí do velkého dómu o rozměrech v desítkách metrů. Ten končí vertikálním stupněm, na který zřejmě navazuje další horizont. Pro nevhodnou vybavenost jsme další vertikální postup neuskutečnili. Jeskyně byla v dávných dobách osídlena. Svědčí o tom četné artefakty a stěny "velkého dómu" jsou pokryty sazemi. Byly zde nalezeny nádoby, předměty denní potřeby, skalní malby a kosti datované do 4. století před naším letopočtem.

Říjen - Černá Hora / jeskyně Daloviča - Pečina nad Vražjim firovima - Účastníci : Ivana Fleková, Ivo Flek, František Havlena, Jiří Gregor - Jeskyni jsme navštívili po několika létech a vstoupili jsme do ní již novou vystřílenou přístupovou štolou. Okolí této krásné jeskyně, je bohužel značně zdevastované činností usilující o její zpřístupnění veřejnosti. Před vstupní štolou se nachází nedostavěná betonová budova a lanová dráha.

Prosinec - Mallorca / Jeskyně Cova de s'Ònix, Mitjana - Účastníci: Ivana Fleková, Ivo Flek - Jeskyně Cova de s'Ònix jeskyně byla v první polovině dvacátého století využívána pro těžbu "onyxového mramoru" (falešný onyx). Bloky okrasného kamene z této jeskyně byly použity i na stavbu stávající hrobky v bazilice svatého Petra ve Vatikánu. Celková délka této jeskyně se udává přibližně 600m a v nadmořské výšce -38m se nachází braktické jezero. I přes rozsáhlou těžbu okrasného kamene se v jeskyni zachovala bohatá výzdoba. Jeskyně Mitjana leží nedaleko Font De Sa Cala na severovýchodě Mallorky. Malý nenápadný vstup o rozměrech cca 1x 0,5m se nachází v masivu na pobřeží. Jeskyni tvoří jedna poměrně velká prostora s bohatou výzdobou a vstupní sedmi metrovou vertikálou. Značnou část jeskyně pokrývá jezero s malou písčnou pláží. Přílivové jezero je aktivně propojeno s mořskou hladinou.

ZO ČSS 6-17 Topas

2021

Spolupráce s jinými ZO ČSS a sdruženími

1. ZO 6-20 Moravský kras: malá výpomoc s dokumentací lokalit Elfí domeček a Dantovo peklo a v nových objevech ve Skleněných dómech, zejména zapůjčením měřičské techniky.
2. ZO 6-16 Tartaros: příležitostná účast jednoho našeho člena na lokalitě Lopač a Vintoky.
3. ZO 6-04 Rudice: technická výpomoc pro správnou funkci telefonního spojení z Rudického propadání.
4. ZO 6-07 Tišnovský kras – Stereofotografická dokumentace Královy jeskyně.
5. ZO 6-09 Labyrint – Spolupráce při hledání Punkvy v Amatérské j. (Martin Bartošek a Pavlína Langerová).
6. ZO 6-27 při NP Podyjí – (Lenka Reiterová).

7. ZO 7-01 Orcus – několik společných akcí sčítání netopýrů v Oderských vrších, fotodokumentace.

Spolupráce s vědeckými institucemi a státními organizacemi

1. Masarykova univerzita - zajištění exkurze pro brazilské stážisty
2. Univerzita Karlova, Ústav hydrogeologie, inženýrské geologie - analýzy minerálních vzorků z námi objevených hypogenních jeskyní v Řecku a v Albánii
3. Biologické centrum AV ČR, Entomologický ústav: Určení a popis bezobratlých živočichů (pavouci a štíři) z nově objevených zahraničních lokalit
4. Ostravská univerzita, přednáška pro studenty Katedry geografie - "Speleologie a organizace vědeckých expedic
5. Tišnovské muzeum - příprava obrazového 3D pásma k 50. výročí objevu Královy jeskyně
6. Spolupráce s institutem krasu v Postojné. Přesný název: Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, Karst Research Institute, Postojna, Slovenia; UNESCO Chair on Karst Education, Vipava, Slovenia; and International Union of Speleology-UIS, Postojna, Slovenia: Sázba publikace – Kars, cave and people
7. Pomoc Františku Kudovi (Geonika) s geofizikou v Rozlehlé chodbě - Nová Amatérská jeskyně
8. Výpomoc Vítkovi Baldíkovi (Geologická služba) - vývěr v Uříčeném dómu, odběr vzorku pro měření konduktivity. Měřením konduktivity se prokázalo, že nejde o Punkvu ale její neznámý (neurčený) levostranný přítok
9. Spolupráce na oficiální nótě, která si klade cíl navrácení původního a korektního názvu "Luha" namísto Punkva severně nad Sloupem ve vodohospodářských mapách. K dokumentu se připojili: Hydrometeorologický ústav ředitel pobočky ČHMÚ Brno, dotčené obce, Geologická služba a Geonika
10. Účast a spoluorganizace konference Kras na Hotelu Panorama, Češkovice.
11. Správa jeskyní České republiky, provoz jeskyně Výпустek - výpomoc a účast na studijní cestě do Bozkovských dolomitových jeskyní a do bývalého dolu na křemičité písky v Poniklé.

Ostatní

V rámci mezinárodního roku jeskyní byla instalována informační tabulka v místě vzniku Punkvy poblíž závrtu Městikád.

Výzkumná a průzkumná činnost

Jeskyně č. 54B, Kamenný ponor - Během roku 2021 na Kamenném ponoru proběhlo celkem 8 akcí. Pracovalo se na rozšiřování klesající chodby na jejím průřezném konci ve směru JV. Celkový postup 2,5m. Bylo provedeno zajištění nestabilních bloků stěny a stropu v hlavní chodbě na levé straně ve směru JV. Způsob zajištění: vyplnění spár betonovou směsí. Materiál z mezideponie byl částečně odvezený na deponii a částečně rozebrán zájemci o vápencový kámen. Za účasti našeho člena Jakuba Vilíma proběhla kontrola stavu pracovníky Správy CHKO MK. Za Správu CHKO MK kontrolu provedl RNDr. Antonín Tůma a Mgr. Filip Chalupka.

Jeskyně č. 75 A - Horní Suchdolský ponor - V roce 2021 se uskutečnilo celkem 7 exkurzních a revizních akcí: jedna z nich byla obhlídka lokality pro případnou spolupráci se ZO 6-25 a ZO 2-22 (viz článek níže), ostatní exkurze byly při příležitosti Speleofóra, ostatních setkání jeskyňářů a na požádání členů ČSS. Výzkum: Mucholapka: z důvodu zvýšených vodních stavů v roce 2021 nebyl výzkum prováděný. Na lokalitě probíhá výzkum bezobratlých. Výzkum vede RNDr. Karel Tajovský, AV ČR, Biologické centrum.

Jeskyně Nová Amatérská - Průzkum zvodnělých chodeb v dómu U ozvěny v Jižním bludišti byl přerušen z důvodu zvýšených vodních stavů. Postupně byl vynesena materiál pro speleopotápění, zanechaný tu původně pro navazující ponory.

Další výzkumná, průzkumná a ostatní činnost

2. 6. Topas bádala na Neselově v několika menších jeskyních svahové geneze. Nejnadějnější lokalita byla prolongována z původních neprůřezných 2m na délku přes 10m. Při ohledání nenápadného vchodu byl v závěru akce nalezen pasportizační hliníkový štítek s číslem 001. Během akce jsme navštívili také j. Bratří Nečasů a další menší jeskyně v okolí.

Na návrh členů ZO 6-25 Pustý žleb zrealizovat společný projekt na výzkum se uskutečnila 13.11. společná obhlídka lokalit pro námět a výběr. Byly postupně obhlíženy lokality: Zouharův závrt, Závrt

v Okrouhlíku, Závrt U hrušky, Kamenný ponor (Ovčín) a Horní Suchdolský ponor. V závěrečné debatě o konečném výběru zvítězila lokalita Zouharův závrt. Dodatečně bylo upřesněno, že žádost o výjimku podá ZO 6-25 Pustý žleb a spolupracující spolky budou v žádosti uvedeny. Předpokládá se spolupráce celkem tří skupin: ZO 6-25 Pustý žleb, ZO 6-17 Topas a ZO 6-22 Devon.

Dny otevřených dveří do Nové Amatérské jeskyně - Při příležitosti roku jeskyní a krasu a 55tého výročí vzniku CHKO Moravský kras pořádala Správa CHKO Moravský kras dny otevřených dveří do Amatérské jeskyně - vchod štola U Javora. ZO 6-17 Topas se podílela na provádění návštěvníků v termínu 20. a 21.11. Celkem jsme provedli 300 zájemců o prohlídku tzv. Ministerskou trasou. Na provádění se podílelo celkem deset našich členů.

Spolupráce se Speleologickou záchrannou službou ČSS (SZS) - V roce 2021 se náš člen Jindřich Dvořáček jako člen speleologické záchranné služby České speleologické společnosti (SZS) zúčastnil čtyř cvičení SZS a dalších dvou akcí pořádaných SZS pro členy ČSS.

Lokality v konzervaci

Dle dohody o ochrannářském dohledu nad jeskyněmi v konzervaci mezi Správou CHKO MK a ZO 6-17 Topas z roku 2000 a doplňkem k této dohodě z roku 2012 byly nepravidelně prováděny kontroly uzávěrů jeskyní v konzervaci:

- č. 44 U čtyř vchodů
- č. 45 U tří síní
- č. 54C Pytlíková č. 67 U jezevce
- č. 75A Horní Suchdolský ponor
- č. 75B Dolní Suchdolský ponor
- č. 142 Sedmnáctka
- č. 96 Němcova I
- č. 98 Němcova II

Zjištěné závady:

1. Nefunkční jeden ze zámků u jeskyně Němcova I (trvá od roku 2018); opět několikrát nezamčený zámek u jeskyně č. II
2. padený strom před uzávěru Němcova II. Větve zasahující do vstupu k uzávěře odstranil v nejnnutnějším rozsahu náš člen Jan Trávníček.
3. jeskyně U čtyř vchodů - proběhla výměna zámků

Expediční a exkurzní činnost

Tradiční Topasový výlet 2021

V rámci každoročního červnového Topasového výletu jsme v roce 2021 navštívili Národní park Podyjí. Hlavním cílem byly Ledové sluje v Národním parku Podyjí. Tyto rozsedlinové pseudokrasové podzemní prostory nás překvapili svojí prostorností, zdaleka to nejsou jen bezvýznamné škvíry. Při této příležitosti jsme si také prošli velkou část parku, jak po úbočích a stráních kaňonu řeky Dyje tak kolem břehů samotné řeky. Nevynechali jsme ani civilizaci a prošli jsme i Vranov nad Dyjí, včetně prohlídky interiéru kostela Nanebevzetí Panny Marie. Průvodcem nám po celou dobu byla příjemná a vstřícná Lenka Reitherová ze Správy národního parku Podyjí, současně členka ZO 6-27 při NP Podyjí. Tradiční vánoční exkurze Topasu: Exkurze do oblasti jeskyně Císařská: praktická ukázka v terénu - funkce Estavely. Při zpáteční cestě nahlédnutí do jeskyně V Panském klínku a do opuštěného vápencového lomu.

Albánie 2021

V roce 2021 byl navštíven celkem 3x hypogenní kras jižní Albánie. Při první jarní expedici byly navštíveny krasové kaňony Osum a Gradec s kdysi nejdelsí známou jeskyní Pirogoši. Geneticky zajímavá jeskyně s délkou 1,5 km je ve vchodových partiích "vyzdobená" stovkami albánských nápisů vytvořených guanem. Další lokalita – hydrotermální vyvěračky v ústí soutěsky Lengarica u Permetu vzbudily hlubší zájem o tento specifický typ krasu. Následným studiem geologické literatury byly na přes 100 km dlouhém tektonickém zlomu vytipovány další oblasti s potenciální možností výskytu hypogenních jeskyní. Výpravy se zúčastnili Marek Audy, Hanka Belšíková, Richard Bouda.

Druhá výprava směřovala na řecko-albánskou hranici k soutěsce Vromoner na řece Sarandaporo. Hned druhý den bylo objeveno několik hypogenních jeskyní. Nejvýznamnější byla nazvána "Spella Sulfur" a prozkoumána do vzdálenosti půl kilometru. V obrovském dómu "Vesmír" pramení několika vřídly

termální řeka bohatá na sirovodík H₂S. Po návratu byl kontaktován Centrální registr řeckých jeskyní. Přestože větší část jeskyně Sulfur leží v Albánii, vchod je již na Řeckém území. Výpravy se zúčastnili Marek a Světlana Audyovi.

Třetí expedice zaměřila svůj zájem již výhradně na podzemní explorace v oblasti Vromoner. Byly objeveny další jeskyně Breshkë (Želva) a Pelë (Kobyła). Byly změřeny minerální termální prameny, které jsou teplé 26 °C (± 2°). Klima v jednotlivých jeskyních se liší. Nejvyšší teploty byly naměřeny v hydrologicky aktivních jeskyních Breshkë (29 °C) a Sulfur (27 °C). Suchá jeskyně Pelë (Kobyła) má pak nižší teplotu (16 °C). Byly odebrány a analyzovány hydrologické vzorky z většiny podzemních i povrchových pramenů. Analyzovány byly také vzorky vápenců, sádrovců i síry z jednotlivých lokalit. Jeskyně Sulfur hostí bohaté společenství bezobratlých živočichů, kteří budou taktéž předmětem výzkumu. Celkem bylo zaměřeno 1,5 km jeskyní. Expedice se zúčastnili Marek Audy, Martin Bartošek, Hanka Belšíková, Richard Bouda, Jindra Dvořáček, Jaroslav Kovář a Jan Trávníček. Na sklonku roku 2021 přichází kýžené potvrzení, že Hellenic Federation of Speleology (<http://www.fhs.gr>) nemá o oblasti žádné informace a jde o zcela neprobádané jeskyně.

2022

Spolupráce s jinými ZO ČSS a sdruženími

1. ZO 6-16 Tartaros: příležitostná účast jednoho našeho člena na lokalitě Lopač a Vintoky.
2. ZO 6-04 Rudice: technická výpomoc při opravě telefonního spojení z Rudického propadání.
3. ZO 6-09 Labyrint – Spolupráce při hledání vzniku Punkvy v Amatérské j. (Martin Bartošek a Pavlína Langerová).
4. ZO 7-01 Orcus – několik společných akcí na lokalitách v Beskydech a Odrách a při výzkumu lokality Kamenný ponor.

Spolupráce s vědeckými institucemi a státními organizacemi

1. Univerzita Karlova, Ústav hydrogeologie, inženýrské geologie - analýzy minerálních vzorků z námi objevených hypogenních jeskyní v Řecku a v Albánii.
2. Biologické centrum AV ČR, Entomologický ústav: Určení a popis bezobratlých živočichů (pavouci a štíři) z nově objevených zahraničních lokalit.
3. Výpomoc Vítkovi Baldíkovi (Geologická služba) - odběry vzorků a dokumentace geologických struktur v Pytlíkové jeskyni.
4. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích - Department of Botany, Faculty of Science, University of South Bohemia; prof. RNDr. Jan Kaštovský, Ph.D.

Výzkumná a průzkumná činnost

Jeskyně č. 54B, Kamenný ponor - Během roku 2022 na Kamenném ponoru proběhlo celkem 20 akcí. Pracovalo se na rozšiřování klesající chodby na jejím průlezném konci ve směru JV. Celkový postup cca 2m. Bylo provedeno zajištění stropu v hlavní chodbě v místech původně zabezpečených výdřevou. Ta byla částečně nahrazena betonovou směsí a ocelovým překladem. Materiál z mezideponie byl částečně odvezený na deponii a částečně rozebrán zájemci o vápencový kámen. Za účasti našeho člena Jakuba Vilíma proběhla exkurze při Spelofóru 2022. Společnost ALS Czech Republic provedla dva odběry "prostého vzorku povrchové vody". Výsledky prokázaly 2,5× vyšší množství NO₃ - Dusitanů a 15,5× vyšší množství Pesticidů v jarních měsících, a 2,2× vyšší množství NO₃ - Dusitanů v letních měsících. Byly nám poskytnuty oba odběrové protokoly a protokoly o zkoušce a jsou přílohou této zprávy.

Jeskyně č. 75 A - Horní Suchdolský ponor - V roce 2022 se uskutečnilo celkem 8 exkurzních a revizních akcí. Exkurze byly při Spelofóru a pro členy pobočného spolku Orcus. Výzkum: Na lokalitě probíhá výzkum bezobratlých. Výzkum vede RNDr. Karel Tajovský, AV ČR, Biologické centrum. Na lokalitě proběhlo měření mikroklimatu v rámci grantu MŽP. Správou CHKOMK nám byli poskytnuty výsledky měření CO₂ a O₂ formou barevného profilu ve dvou přehledových mapách - uvedeny v příloze této zprávy.

Jeskyně Nová Amatérská - Akce v Amatérské jeskyni se zaměřovaly na dokumentační ale také na výzkumnou činnost. Dvě akce proběhly do Zadního Alabastru, kde byly pořízeny stereoskopické záběry v komínu Hex. Bylo také konstatováno, že mapová dokumentace Alabastru je nedostatečná. Do žádosti o výjimku proto byla zahrnuta revize mapové dokumentace Alabastru. Ve spolupráci s potápěči Labyrintu bylo pokračováno v prolongaci zatopených tlakových kanálů Kanalizace v Jižním bludišti. Několik akcí bylo namířeno do sifonů Rodea, které vyvrcholily dvěma ponory Martina

Bartoška. Při Druhém ponoru se ve vzdálenosti 50 m severně podařilo nalézt volnou hladinu. Ve výzkumu bude taktéž pokračováno. Několik návštěv mělo exkurzní charakter, za účelem poznání vzdálenějších částí lokality našimi členy. Z těchto akcí byla zaznamenána bohatá fotodokumentace. Při příležitosti prodlouženého roku jeskyní pořádala Správa CHKO Moravský kras dny otevřených dveří do Amatérské jeskyně - vchod štola U Javora. ZO 6-17 Topas se podílela na provádění návštěvníků v termínu 21. a 22.10. Celkem jsme provedli 300 zájemců o prohlídku tzv. Ministerskou trasou. Na provádění se podílelo celkem deset našich členů.

Spolupráce se Speleologickou záchrannou službou ČSS (SZS) - V roce 2022 se náš člen Jindřich Dvořáček zúčastnil jako člen Speleologické záchranné služby České speleologické společnosti (SZS ČSS) dvou plánovaných cvičení, lezeckého dne pořádaného SZS pro členy ČSS, mezinárodního meetingu speleologických záchranářů, součinnostního cvičení s GRJ v polských Tatrách, součinnostního cvičení s HZS JMK, mezinárodního týdenního kurzu speleozáchranáře ve Francii, a jedné skutečné záchrany jeskyňáře z jeskyně.

Lokality v konzervaci

Dle dohody o ochranném dohledu nad jeskyněmi v konzervaci mezi Správou CHKO MK a ZO 6-17 Topas z roku 2000 a doplňkem k této dohodě z roku 2012 byly nepravidelně prováděny kontroly uzavěrů jeskyní v konzervaci:

- č. 44 U čtyř vchodů
- č. 45 U tří síní
- č. 54C Pytlíková
- č. 67 U jezevce
- č. 75A Horní Suchdolský ponor
- č. 75B Dolní Suchdolský ponor
- č. 142 Sedmnáctka č. 96 Němcova I
- č. 98 Němcova II

Zjištěné závady:

1. Nefunkční jeden ze zámků u jeskyně Němcova I (trvá od roku 2018); opět několikrát nezamčený zámek u jeskyně č. II

Expediční a exkurzní činnost

Tradiční Topasový výlet 2022

V rámci každoročního červnového Topasového výletu jsme v roce 2022 navštívili Český kras. Navštívili jsme Srbské jeskyně a Netopíří jeskyni na Chlumu, jeskyni Arnoldku a Průtahovou štolu a Terasovou jeskyni. Jeskyně v Českém krasu nejsou bohaté na krasovou výzdobu, ale velmi zajímavé po stránce geologické. Kromě jeskyní jsme navštívili vyhlídku 4 na Svatý Jan pod Skalou a Skanzen Solvayovy lomy. Věnovali se nám kolegové a kamarádi ze ZO 1-05 Geospeleos, ZO 1-06 Speleologický klub Praha a ZO 1-02 Tetín. Na oplátku jsme o prázdninách zajistili exkurze do Rudického propadání a Amatérské jeskyně pro ZO 1-05 v Moravském krasu.

Tradiční vánoční exkurze Topasu

Exkurze do Spodních pater a Wanklových jeskyní ve Sloupskošošůvských jeskyních.

Albánie 2022 Atmos – nová hypogenní jeskyně (Shpella Avulit)

Návrat do jeskyně Sulfur v jihoalbánském hypogenním krasu Vromoner jsme plánovali na další podzim ihned po skončení expedice v roce 2021 (Audy a kol. 2022). Kouzelnou nivu řeky Sarandaporo (Σαραντάπορος) jsme loni zaznamenali hlavně proto, že jde o jednu z posledních, přehradami a jezy nespoutaných řek jižní Evropy. Kopec Vromoner proříznutý soutěskou tohoto divokého toku jsme si natočili i stereoskopicky. Děláme to často, protože nám to umožňuje později, v klidu doma, podrobně prozkoumat plastický povrchový reliéf. Tentokrát však došlo k odhalení neznámého jeskynního výduchu na obyčejném monovideu.

Přes Vánoce dělám pořádek na počítači. Paměťově objemná videa z dronu pořízená v Albánii jsou první na řadě. Zrychleně přehrávám jednotlivé soubory, když si povšimnu, že obláček nad lesem se vyvaluje z jednoho místa s intenzitou menší elektrárenské chladicí věže. Podobný efekt je patrný za chladných podzimních dnů i u nás. Nad propastí Macochou, kde vlhký teplý vzduch vydechovaný Punkevními jeskyněmi, stoupá až 100 m vysoko. Tady, na řeckoalbánské hranici, ale jako zdroj par, předpokládáme

další aktivní termální jeskyni. Ukazují a rozesílám parní výdych všem expedičním. „A co když je tam takových výdychů víc?!“ Dlouho jsme to nevydrželi, v únoru vyrážíme na zimní expedici.

Značná část silnice přes Albánii se vine úzkou silničkou v nadmořské výšce kolem 1000 m. Ta hned další den po našem příjezdu zapadala tak silnou vrstvou sněhu, že pochybujeme o možnosti brzkého návratu. Dole u Sarandapora (cca 400 m n.m.) je sice nad nulou, ale hustě prší. Oblaka par vyvalující se z neznámé díry jsou zřetelně vidět už od řeky. Zbývá nám jen vylézt 200 m nahoru. Psychologický efekt po příchodu k této pekelné díře je šokující. Ústí propasti má průměr 20x40 m. Smrad ze sirovodíku je cítit mnohem dřív než pohlédneme do otvoru ukrytém v lese mohutných planík. Při naklonění přes okraj nás ovane vlhký teplý vzduch. Tohle bude hardcore i bez toho deště, co nám buší do kapucí pláštěnek! Přesouváme se proto k jeskyni Kobyla (Shpella Pelë) s vyhlídkou že zítra snad bude lépe. Klima v Kobyle je příjemné. Sucho, teplota kolem 15°C. S pomocí vrtačky se nám daří přetraverzovat nad hlavní, 40 m hlubokou šachtou, kde objevujeme menší horní patro. Traverz necháváme vystrojený odříznutím asi 20 metrů lana.

Další den se vracíme k výdychu. Na 5 metrovou repšňuru si pod sebe zavěšuji detektor sulfanu. První varovné signály vydává již od 5 ppm, což je ještě i dlouhodobě bezpečné klima. Zneklidňuje nás jen možnost náhlého výronu plynu, o které kdysi mluvili naši kolegové v Novém Mexiku. Kotvíme za prastarou planiku, nad níž by zaplesalo srdce každého dendrologa. Propast se zvonovitě rozšiřuje. Příkrý suťový svah v hloubce kolem 50 m zvyšuje faktor nebezpečí padajících kamenů. V těchto místech totiž nelze prakticky překotvit lano. Kompaktní vápencová stěna je totiž ukryta pod silnou vrstvou měkkého sádrovce. Po včerejším vystrojování traverzu v Kobyle je akumulátor vrtačky téměř vybitý, sněhová kalamita navíc zavinila výpadek elektřiny v celé oblasti Leskoviku. Houpám se na konci lana. Pode mnou je slyšet tekoucí potok ale přes sirovodíkovou mlhu nevidím téměř nic. Zdá se mi, že země je již blízko a v jednu chvíli se nakrátko zjeví i jedovatě modré jezero. Je jasné, že výzkum dnes nedokončíme. Kéž bychom včera neodřízli v Kobyle to lano.

Pěkného počasí v dalších dnech využíváme k povrchovému průzkumu. Brut přivezl termokameru. Přesouváme se do sousedního kaňonu Pagomenit, který protíná stejnou hydrotermální antiklinálu Tomor–Qeshibesh–Bodar–Lëngaricë–Postenan–Melesin–Vromoner (Eftimi a Frashëri 2016). Po pěkném kamenném mostě překračujeme říčku Çarshovë a pěšky pochodujeme do poloopuštěné vesničky Postemani. Dýchá na nás středověk. Bloudíme labyrintem kamenných zídek. Nevede sem dosud žádná vozová cesta a je jasné, že i kamenné sloupy v průčelích domů byly vytesány z vápencových monolitů zde na místě. U malého pramenu je na bronzové směrce napsáno Avulit. Šipka směřuje kamsi do skal a houští, kde až do noci marně hledáme parní výdych o teplotě 52 °C barvitě popsany anglickou cestovatelkou a antropoložkou (Durham 1909). Hanka se svým ostržím zrakem nás upozorňuje na obláčky pod těžce přístupnou skalní věží. Mrzne a tak ji ubezpečujeme, že to není pára, že se to jen mete sníh. Druhý den, po získání zpřesňujících informací od domorodců, se k Postemani vydává už jen Brut. A po dalších hodinách urputného hledání nalézá menší vertikální puklinu s výdychem o teplotě 38°C. Paradoxně jde o místo, které označila Hanka. Výdych ani přístup k němu však vůbec neodpovídá popisu Durhamové. Ta zde měla v menší jeskyni nabrat vzorky minerálky a odvézt je na expertizu do Londýna. Není tu ani jeskyně ani voda. Budeme se sem muset ještě vrátit.

Při další, listopadové expedici volíme jako prioritu explorační jeskyně Atmos, jak jsme nazvali naši propast na Vromoneru. S dostatkem lan, kotev a energie v akumulátorech nebyl problém zakrátko dosednout na dno 128 m hluboké propasti. Sádrovcový suťový svah padá do rozlehlého jezera o šířce 25 m a délce 150 m. Nasloucháme vzdálenému bublání vody, ale není to zdaleka ten hlasitý šum silného vodního toku, který jsme slyšeli v zimě. Také vodní čára na stěnách spadajících do jezera naznačuje, že hladina bývá často až o 1,8 m výš. Vydáváme se k přepadové hraně. Mohutná prostora se zde větví na malý labyrint. Výše položené chodby jsou pokryty nádhernými krystaly sádrovce. Jehlice dosahují délky přes 10 cm. Nejnižší odtokovou etáž tvoří členitě sítě zaplavené minerálkou. Vápencové stěny jsou do výšky 80 cm nad hladinou silně narušeny korozí a mají rezavou barvu. Další metr nad tímto nivó pozorujeme čistý periodicky omývaný šedý vápenec. Dva metry nad hladinou jsou vápencové stěny pokryty vrstvou žluté síry, silnou několik centimetrů. 6 Snažíme se přebrodit k západní stěně, kde malým otvorem odtéká drobný potůček o průtoku cca 0,5 ls-1. Po narušení usazenin na dně se však na hladině jezera začíná objevovat velké množství bublin nějakého plynu. Náš detektor plynu však umí změřit pouze koncentraci sirovodíku, která se zde pohybuje v bezpečných dýchacelných hodnotách do 3 ppm. Pokouším se vtípkovat: „Vyzkoušíme sirkou, jestli jde o metan nebo kysličník uhličitý! A můžeme zároveň zjistit, jestli lze zapálit ty sírové povlaky přímo v jeskyni!“

„To ať tě ani nenapadne!“ ihned ochlazuje mé nadšení Richard. V nejjihnější části těchto podivných prostor ještě nacházíme na hladině duhové olejové skvrny přírodních uhlovodíků. Přesouváme se na přítokovou, severní stranu velkého jezera. Poprvé měříme naším novým přístrojem BRIC, a tak se nám délkový údaj posledního záměru přes jezero kamsi do tmy moc nezdá. Na displeji se totiž ukazuje číslo

95 m. Přilepuji si detektor plynů na přilbu a v Adamově rouše plavu ověřit podezřelý údaj. Po dvaceti metrech plavání však moje přilba začne vibrovat, pískat a blikat červeně. Okamžitě otáčím. „Plav klidně!“ volá na mě Richard. Na detektor se nedá podívat, takže nevím, na čem jsem. Jsem nervózní. Cestou v autě jsme si totiž četli o otravách sirovodíkem. Postiženého bez dýchacího přístroje prakticky nelze zachránit a oběti pak bývají obvykle dvě. Než vylezu na břeh detektor opět mlčí.

Další den nastupuje družstvo Martin, David a Honza. Dětský jednomužný PVC člun navazují na potápěčskou vodící šňůru a hodlají výzkumníka v případě nebezpečí stáhnout zpět. Detektor varovně bliká, ale koncentrace nepřesahuje 7 ppm. Kluci v prostorné sírové síni objevují vřídlo, hlavní přítok do jezera. Do jezera v jeskyni Atmos bylo injektováno 0,7 kg fluoresceinu. Výsledky – slíbil Brut.

V následujících dnech se věnujeme mapování a prozkoumávání dalších jeskyní u řeky Sarandaporo. Většinu objevila Hanka již loni, ale pro silný smrad se samotná neodvažovala průzkum dokončit. Zaměřeny byly jeskyně Perlová, Orlí hnízdo, Propáستka II. a Vedle Dvacítky. Společně s Ríšou a Hankou jsme zdokumentovali i další jeskyně s aktivními toky a termálními vřídly minerálky: Gejířová, Bajaja a znovu jeskyni Dvacítky s nejvyššími naměřenými koncentracemi H₂S. Prostorná suchá jeskyně Hulvát byla nalezena na řecké straně hranice. Název byl odvozen od stejnojmenného jihočeského pivovaru, jehož majitel Marek, jako první tuto jeskyni našel a prozkoumal.

Skupina tvořená Davidem, Martinem a Honzou dokončila výzkum komínů v jeskyni Kobyla (Shpella Pelé) a na konci jeskyně Sulfur. V jeskyni Sulfur také instalujeme kovovou tabulku označující podzemní hranici mezi Albánií a Řeckem. Biologové z Českobudějovické univerzity sesbírali spousty vzorků z několika lokalit. Sběry Hanys s Míšou ihned precizně a kontinuálně zkoumali a fotografovali pod okulary mikroskopu. Stěny vlastních jeskyní jsou poměrně suché a tak se tam silným nárůstům řas a sinic nedaří. Přesto kolem vchodů se nacházejí zajímavá společenstva, složená především ze sinic rodu *Chroococcidiopsis* (známý svým výskytem v extrémních podmínkách) a kokálních zelených řas, jejichž přesné určení si vyžádá ještě nějaký čas kultivačních pokusů. V teplých potocích plných sirovodíku, vytékajících z jeskyně jsou hned u vchodů patrné mohutné tmavě zelené nárosty. Ty tvoří poněkud překvapivě hlavně sinice *Spirulina major*. Ta se většinou takto masově nevyskytuje, ale podobné její výskyty byly již popsány zejména z řeckých sírných pramenů. Menší část nárůstů je pak tvořena směsí několika druhů prakticky všudypřítomného rodu *Leptolyngbya*. Bílé lemy těchto zelených nárůstů pak tvoří vláknité sírné bakterie rodu *Beggiatoa* a *Thiothrix*. Během expedice jsme navštívili také správní úřad v Leskoviku, kde jsme předali mapy, fotografie i články z našeho loňského působení. Starosta nás na oplátku informoval o velké hydrotermální jeskyni nedaleko vesnice Postemani. Má se jednat o jinou lokalitu, než je parní výdych Avulit, známý nám již ze zimní výpravy. Hned další den přesouváme část naší skupiny do osady Postemani. Od zimy zde Albánci vybudovali novou silnici, což ušetří 3 hodiny času. Vesnice je ale stejně prázdná jako v zimě. Není se koho zeptat, kde by jeskyně s termálním jezírkiem, kam se domorodci, údajně chodí koupat, mohla být. Celý den se prodíráme houštím podél skal, vypouštíme několikrát drona, ale výsledek je nulový. K završení povrchových průzkumů ještě další den Martin, Honza, David a Pavlína prolézají levou stráň nad kaňonem Pagomenit, kde jsme lokalizovali několik denudovaných jeskyní a mohutných portálů evidentně také hypogenní geneze. Přestože byla expedice velmi úspěšná, dojem, že stojíme teprve na počátku poznání tohoto fantastického krasu, v našich duších zůstává. Zimní výpravy se zúčastnili: Marek Audy, Martin Bartošek, Hana Belšíková, Richard Bouda, Jiří Bruthans, Pavlína Langerová. Podzimní výpravy se zúčastnili: Marek Audy, Marek Bastl, Martin Bartošek, Hana Belšíková, Richard Bouda, Jan Kaštovský, Pavlína Langerová, David Pavlík, Jan Trávníček, Michaela Wipplingerova.

2023

Spolupráce s jinými ZO ČSS a sdruženími

1. ZO 6-16 Tartaros: příležitostná účast jednoho našeho člena na lokalitě Lopač a Vintoky.
2. ZO 6-04 Rudice: technická výpomoc při opravě telefonního spojení z Rudického propadání.
3. ZO 6-09 Labyrint – Spolupráce při hledání vzniku Punkvy v Amatérské j. i ostatních výzkumných prací na lokalitách ZO 6-17 a expedicích na zahraničních expedicích (Martin Bartošek a Pavlína Langerová).
4. ZO 7-01 Orcus – několik společných akcí na lokalitách v Beskydech a Odrách a při výzkumu lokality Kamenný ponor.

Spolupráce s vědeckými institucemi a státními organizacemi

1. Univerzita Karlova, Ústav hydrogeologie, inženýrské geologie - analýzy minerálních vzorků z námi objevených hypogenních jeskyní v Recku a v Albánii. Stopovací zkoušky v jeskyních Atmos a Breška.
2. Biologické centrum AV ČR, Entomologický ústav - California State University, Chico, Department of Biological Sciences, California - "Emil Racoviță" Institute of Speleology, Calea 13 Septembrie #13, Bucharest 050711, Romania - Department of Zoology, Karlova universita, Viničná 7, CZ-128 44 Praha 2, Czech Republic; www.scorpio.cz; email: kovarik.scorpio@gmail.com Určení a popis bezobratlých živočichů (pavouci a štíři) z nově objevených zahraničních lokalit.
3. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích - Department of Botany, Faculty of Science, University of South Bohemia; prof. RNDr. Jan Kaštovský, Ph.D.

Výzkumná a průzkumná činnost

Jeskyně č. 54 B, Kamenný ponor - Během roku 2023 na Kamenném ponoru proběhlo celkem 20 akcí. Pracovalo se hlavně na rozšiřování klesající chodby na jejím průlezném konci ve směru JV. Měření a zakreslení postupu zatím neprováděno. Materiál transportovaný na mezideponii, potom na deponii. Částečně rozebrán místními zájemci o vápencový kámen a částečně použitý na opravu polní cesty.

Jeskyně č. 75 A - Horní Suchdolský ponor - V roce 2023 bylo v této lokalitě několik exkurzních akcí, včetně exkurze Speleofóra. Výzkum: Vzhledem k většímu úhrnu ročních srážek nebyly po většinu roku vhodné podmínky pro výzkum. Jednak zdůvodu zaplavení

Jeskyně č. 75 B - Dolní Suchdolský ponor - Na jaře provedena obhlídka stavu vstupních šachty. Jícen ve stupni šachtě zavalen několika uvolněnými kameny. Po manipulaci se stavily požární nádrže je pod jícnem šachty spousta vyhnívajících drobných ryb. Nutné uvolnit vstupní část šachty po proběhnutí procesu

Jeskyně Nová Amatérská - Ve spolupráci s potápěči Labyrintu bylo pokračováno v prolongaci zatopených tlakových kanálů Kanalizace v Jižním bludišti a Rodeu. Potapěčský výzkum komplikovali hydrologické podmínky: zvýšený vodní stav a nulová viditelnost. Ve výzkumu se bude pokračovat v roce 2024. Několik návštěv mělo exkurzní charakter, včetně exkurze pro německý speleologický spolek Schelklingen.

Zouharův Závrt - Dne 9.června 2023 byla udělena výjimka ze zákona na výzkum lokality Zouharův závrt. 30.9. byla zahájena otevírka. Po vyhodnocení několika průběžných virgulových měření se jeví jako nejlepší místo pata severního svahu závrtu, směr sv. Těžkou technikou jsme se zahloubily do hloubky cca 6 metrů, výkop ve tvaru rýhy zasahuje až do uvedeného svahu. Ve zmíněném místě byla odkryta porucha ve směru S-J. Byla povedena sonda a odkryta erodovaná chodbička neprůlezného profilu. Na příhodném místě byla nasazena šachta z betonových skruží DN1000. Zahájeny výkopové a čisticí práce se snahou napojit se na odkrytou poruchu. Pro klimatické podmínky byly práce přerušeny a budou pokračovat na jaře 2024.

Spolupráce se Speleologickou záchrannou službou ČSS (SZS) - V roce 2023 se náš člen Jindřich Dvořáček zúčastnil jako člen Speleologické záchranné služby České speleologické společnosti (SZS ČSS) čtyř plánovaných cvičení (01/2023 Piková dáma, 03/2023 polygon HZS Náchod, 05/2023 Hranická propast, 07/2023 stanice Rudice), semináře "Nehoda v jeskyni" pořádaného pro členy ČSS, dvou součinnostních cvičení v rámci HZS JMK (06/2023 13C a 11/2023 Nová Rasovna). Dále také organizace akcí kolem traverzu přes Macochu při mezinárodním setkání speleologů a jako mnich Lazar Schopper připomínky 300 let od prvního zaznamenaného sestupu do Macochy (09/2023). Pro SZS stanici Morava zajišťuje evidenci osobního materiálu.

Lokality v konzervaci

Dle dohody o ochranném dohledu nad jeskyněmi v konzervaci mezi Správou CHKO MK a ZO 617 Topas z roku 2000 a doplňkem k této dohodě z roku 2012 byly nepravidelně prováděny kontroly uzávěrů jeskyní v konzervaci:

- č. 44 U čtyř vchodů
- č. 45 U tří síní
- č. 54C Pytlíková
- č. 67 U jezevce
- č. 75A Horní Suchdolský ponor

- č. 75B Dolní Suchdolský ponor
- č. 142 Sedmnáctka
- č. 96 Němcova I
- č. 98 Němcova II

Zjištěné závady:

1. Nefunkční jeden ze zámků u jeskyně Němcova I (trvá od roku 2018); u jeskyně Němcova II spadený strom před vchodem do jeskyně, odstraněno

Expediční a exkurzní činnost

Tradiční Topasový výlet 2023

V rámci každoročního červnového Topasového výletu jsme v roce 2023 navštívili rozsedlinové jeskyně v Beskydech. Navštívili jsme jeskyni Cyrilku, Kněhyňskou jeskyni a Víkend jsme strávili na chatě Leopoldka, kterou nám zajistil Josef Wagner z Orcusu. Orcus se nám věnoval celý víkend a patří jim za to poděkování. Také poděkování Honzovi Trávníčkovi za organizaci a zajištění chaty Leopoldky a exkurzí od kamarádů a kamarádek z Orcusu.

Vánoční exkurze Topasu

Exkurze do jeskyní Suchého žlebu: Kalova propast, Suchožlebská zadržaná, Králova.

Albánie 2023

Únor

Hana Belšíková Česká speleologická společnost, ZO 6-17 Topas

Na únorové výpravě se nám povedlo pár poznatků a objevů:

Kaňon Čarčova: v horách nad kaňonem je výdych horké páry Avulit Postenan, prohlédli jsme okolní stráně, podle možností přístupu, vše co jsme objevili byli jen krátké úzké chodbičky korozního charakteru. Provedli jsme slanění do několika portálů/jícnu, co byli vidět ve stěně, s obdobným výsledkem. Na levém břehu jsme zaměřili 3 menší jeskyně korozního charakteru. Nic významnějšího co by měřilo do masivu jsme tu neobjevili

Sarandaporo: s Martinem jsme navštívili a zmapovali jeskyni Hřebeček situovanou nad jeskyní Kobyla. Je to spletité bludiště chodeb ve které je bohatá výzdoba. Na mnoha místech byly známky amatérských vykopávek, pravděpodobně prováděných domorodci. Po jeskyni se povalovala spousta střepů keramiky, mnoho z nich bylo zdobených, stejně jako střepy nalezené na podzim v Orlím hníždě.

Další poznatek byl na dně Řeckého propadu. Po vstupu do jedné z jeskyní (té nejnižší položené) byl cítit významně horký vlhký vzduch a ze spoda vanul silný průvan se zápachem sirovodíku. Průvan byl opravdu silný, vlály nám v něm vlasy! Toto místo jsme v rámci možností rozšířili a prokopali aby bylo průlezné. Prolezením úžiny je možné se dostat plazením dál do útrob a je vidět že jeskyně pokračuje dál. Celé toto místo je ale velmi nestabilní a výrazně se sypou stěny a strop, z bezpečnostních důvodů jsme tentokrát pokračování vzdali.

Za naší únorové návštěvy jsme zaznamenali vyšší vodní stavy. Jeskyně Sulfur byla kompletně pod vodou.

Postenany: Na poslední pozdimní expedici jsme dostali typ na jeskyni v horách, údajně je tam jeskyně s jezírkem které dle legend směřuje až na Vjosu. Provedli jsme pokus obhlídku, ale zmíněnou jeskyni jsme nenašli. Je ale možné že jsme zaměnili jména. Vesnice Postenan a Hory se spoustou variant stejného jména. Mimo jiné, Postenanit nebo Postenany, někde na té hoře by měla být jeskyně toho jména, ale k té jsme nedošli.

účastníci: Martin Bartošek, David Pavlík, Hana Belšíková, ... korekce textu: Libor Láník

Listopad

Atmos – nová hypogenní jeskyně (Shpella Avulit), Albánie

Marek Audy

Stručný popis podzimní výpravy Sulfur 2023 (2. až 11. listopadu)

3.11. příjezd, nocleh na farmě Shelegur. V noci proběhne několik bouří – povodeň.

4.11. Sarandaporo teče plným profilem. Nová asfaltka na Vromoner je na několika místech podemleta a zničena. Mosty strženy. Místo tradičního speleotáboru je pod vodou. Přesouváme se na Langarici (Lëngarica). Kemp je zaplaven jemným bahnem. K večeru nalézáme bez problémů vchod do Dračího dechu (cca 40m venkovního slanění). Vyhodnocujeme, že přístup je, oproti doporučení Italů, mnohem snazší pěšky odspodu od řeky.

5.11. Rozdělení do dvou skupin Vromoner/Langarica: Na Langarici dopoledne vystrojujeme jeskyni Dračí dech do hloubky cca 80m. V Dechu byla detekována spousta neprozkoumaných chodeb, avšak cesta k aktivní řece nebyla nalezena. Italové kolem Andrea Benassi pravděpodobně sestoupili k podzemní vodě jinou jeskyní (vchodem), což je špatná zpráva pro náš biologický tým. Dračí dech je vytvořen na korozí zvětšené vertikální puklině SV-JZ. Propastovitá jeskyně je silně zabahněna sádrovcem a místy i guanem, což komplikovalo výstup. V horní chodbě jsme našli pěkné kořenové stalagmity (nejspíš planika). Jeskyně byla večer hned odstrojena.

6.11. Setkáváme se s biology. Hydrogeologové Brut s Kubou zaměřují průtoky, vodivost a další parametry vřídél na Langarici. Poté přesun na Vromoner k Sarandaporu. Cestou povrchová exkurze kolem dvou závrťů na levém břehu Langarice. Návštěva skalní pevnosti z období Envera Hodži. Dronovací průzkum stráně nad Čarčovou v místě, kde je za hranou horký výdych Postenan. Odpoledne návštěva starosty Leskoviku (Leonard Konica). Předán sborník a becherovka. Martin se potápí v Brešce. Na dně jezera v hloubce 7m minerálka vytéká z neprůchozího kanálu. Vydechnuté bubliny uvolňují dlouhé šlahouny bakterií z převislých stěn. Ty následně padají značně obtěžují potápěče. Večer nás navštěvuje policie a upozorňuje na nebezpečí utonutí v Sulfuru, kde do vstupního jezera řeka za povodní naplaví jemné bahno.

7.11. Vystrojujeme pro biology pozemní traverzy přes stále rozvodněné Sarandaporo. Poté zkoumáme jeskyně v levé dosud panenské stěně soutěsky Vromoner. Přístup slaněním s navigací vysílačkou z protějšího břehu. V jižním velkém okně nalezena asi 50m dlouhá jeskyně. Zakreslen paměťový náčrt. V Brešce byl dolezen menší komín ve východní odbočce. Od okna ve výšce 22 m pokračuje dalších 18m. V celkové výšce 40m je komín slepě uzavřen. Levý (východní) komín v hlavním dómu byl obtížně vylezen do výšky 23 m, kde končí také slepě. Stále zbývá prozkoumat nejnadějnější západní komín s baldachýnem sintrů v hlavním dómu, ve kterém je vyzývavě otevřena chřtán mohutná temná chodba. Varování policistů ohledně nebezpečného řídkého bahna v Sulfuru se ukázalo opodstatněné. Povodňová říční vlna zatopila Sulfur až k tzv. Zoologické zahradě, kde byla odebrána vždy nejpestřejší škála živočichů, vč. nového druhu Escorpius Sulfur.

Vzorky ze Sulfuru letos:

- Labidostoma, Acarina (roztoč)
- Chthonius (štírek)
- Bílý vodní šnek
- Vodní plž
- Červi podobní nitěnkám

Odebrány byly také:

- vzorky pro analýzu stabilních izotopů k určení potravní sítě
- mikrobiální vzorky odebrané pro metagenomickou analýzu
- vzorky bezobratlých pro taxonomické a genetické studie (genom skimming)

Brutovi s Kubou se daří najít všechny patrony z aktivním uhlím, které zanechali na jaře při barvení Brešky. Někdy to znamenalo odkopat značné nánosy povodňových štěrků. Sandro v tento hezký den ještě mapuje a zakresluje tektoniku soutěsky Vromoner nad jeskyněmi.

8.11. Mimo měření průtoků všech pramenů dělají Brut s Kubou lokální stopovák s cílem zjistit úbytek fluoresceinu na bakteriích. Zaměřujeme jeskyni Hulvát. Má epigenní genezi (svahovka). Odpoledne se snažíme prokopat v megapropadu, který jsme před lety nazvali Řecký. Jde o velmi nepříjemnou práci v prachu vzniklém ztulením sena. Řecký bivak sloužil tisíce let jako chlív. Jde o velmi nadějnou lokalitu komunikujících geneticky z jeskyní Kobyla. Postup by však vyžadoval několikadenní kopání, kýmby a respirátory.

9.11. Vystrojujeme 100 m hluboký Atmos. Barvíme odtok z jezera a na člunu přeplouváme k mohutnému přítokovému vřídlu. Výsledky stopovací zkoušky jsou jednoznačné a překvapující! Zelená vytéká s výjimkou lázní Xomos ve všech pramenech vč. Sírové kaple v Sulfuru. V podzemí dochází k bifurkaci. Potvrdil se tak předchozí stopovák, který nám dříve připadal chybný. Biologové celý den zkoumají a odebírají vzorky v Brešce. Odpoledne a večer prší.

10.11. Poslední odstrojovací výprava do Atmosu měla za cíl pořídit pouze dvě fotky pravděpodobně největšího termálního podzemního jezera na světě. Auto balíme již zase za deště a rychle ujíždíme před dalšími povodněmi. Závěrečnou večerí si dáváme v hospodě Shelegur Farm.

11.11. odjezd po 7 h. příjezd do Brna v 23 hod.

Výpravy se zúčastnili: Marek Audy, Martin Bartošek, Hana Belšíková, Richard Bouda, Jiří Bruthans, Jiří Chaloupka, Jakub Mareš, David Pavlík, Jan Trávníček, Michaela Wipplingerová, Serban Sarbu (Rumunsko/US), Ruxandra Rescu (Rumunsko), Bancila Raluca Ioana (Rumunsko), Andrei Stefan (Rumunsko), Mihai Hristescu (Rumunsko), Jean-François Flot (Belgie), Claire Chauveau (Belgie), Norm Rosene (US), Sandro Galdenzi (Itálie).

2024

Spolupráce s jinými ZO ČSS a sdruženími

1. ZO ČSS 6-16 Tartaros: příležitostná účast jednoho našeho člena na lokalitě Lopač a Vintoky.
2. ZO ČSS 6-04 Rudice: technická výpomoc při opravě telefonního spojení z Rudického propadání.
3. ZO ČSS 6-09 Labyrint – Spolupráce při hledání vzniku Punkvy a problematiky odvodňování střední a jižní části Bludiště Milana Šlechty v Amatérské jeskyni, výzkumných prací na lokalitách ZO 6-17 - nejvíce na lokalitě Kamenný ponor, a na zahraničních expedicích, jmenovitě Martin Bartošek a Pavlína Langerová.
4. ZO ČSS 7-01 Orcus, jedna společná výzkumná akce na lokalitě Kamenný ponor.
5. ZO ČSS 6-14 Suchý žleb, účast na expedici Atmos 2024

Spolupráce s vědeckými institucemi, státními organizacemi a nadacemi

1. Univerzita Karlova, Ústav hydrogeologie, inženýrské geologie - analýzy minerálních vzorků z námi objevených hypogenních jeskyní v Řecku a v Albánii. Stopovací zkoušky v jeskyních Atmos a Breška a vývěrů. Geologie a Hydrogeologie hydrotermálního krasu.; doc. RNDr. Jiří Bruthans, Ph.D
2. Biologické centrum AV ČR, Entomologický ústav - California State University, Chico, Department of Biological Sciences, California - "Emil Racoviță" Institute of Speleology, Calea 13 Septembrie #13, Bucharest 050711, Romania - Department of Zoology, Karlova universita, Viničná 7, CZ-128 44 Praha 2, Czech Republic; www.scorpio.cz; email: kovarik.scorpio@gmail.com Určení a popis bezobratlých živočichů (pavouci a štíři) z nově objevených zahraničních lokalit.
3. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích - Department of Botany, Faculty of Science, University of South Bohemia; prof. RNDr. Jan Kaštovský, Ph.D.
4. Nadace Neuron na podporu vědy, Tržiště 366/13, 118 00 Praha 1 5) Česká geologická služba, Leitnerova 22, 602 00 Staré Brno 6) Správa CHKO Moravský kras, Svitavská 29, 678 01 Blansko

Výzkumná a průzkumná činnost

Výzkum jeskyní v Moravském krasu v roce 2024 byl poznamenán vysokým celkovým srážkovým úhrnem a hlavně dvěma extrémními povodněmi. V červnu ze 14. na 15. došlo k extrémním povodním v oblasti Vavřínecko - Suchdolské plošiny a Suchého žlebu, způsobených silnými přívalovými srážkami a bouřkami. V září v důsledku vytrvalých dešťů došlo k extrémnímu zatopení ponorných částí Sloupského potoka a Bílé vody a povodňových a odtokových částí Amatérské jeskyně. Výzkum a ostatní aktivity v jeskyních byl tím velmi ovlivněn.

Jeskyně č. 54 B, Kamenný ponor

Během roku 2024 na Kamenném ponoru proběhlo celkem 15 akcí, z toho jedna akce třídní.

Pokračovalo rozšiřování neprůlezného koncového místa.

Materiál transportovaný na mezideponii, potom na deponii a částečně použitý na opravu příjezdové místní komunikace. Po jarních vodách a červnových přívalových deštích bylo splaveno do části jeskyně nazývané "Nádraží" větší množství bahna, cca 1m³. Bahno bylo odtěženo v červenci na povrch a deponováno.

Jeskyně č. 75 A - Horní Suchdolský ponor

Vzhledem k extrémním hydrologickým podmínkám, kdy byly zvodněny všechny místa vhodné pro další výzkum, probíhali pouze náhodné exkurze a monitorování vodních stavů.

Jeskyně č. 75 B - Dolní Suchdolský ponor

Na lokalitě se v roce 2024 nepováděl žádný výzkum ani monitoring.

Jeskyně Nová Amatérská

Vzhledem ke zvýšeným vodním stavům v zimních a jarních měsících a vzhledem k extrémním přívalovým srážkám v červnu a vytrvalým deštům v září nebylo možné pokračovat v započatých projektech na soutocích Bílé vody a Sloupského potoka v oblasti Střední a Jižní části Bludiště Milana Šlechty. Ve výzkumu se bude pokračovat v roce 2025, pokud budou vhodné podmínky. Při příležitosti 55. výročí objevení Amatérské jeskyně pořádala Správa CHKO Moravský kras dny otevřených dveří do Amatérské jeskyně - vchod štola U Javora. ZO 6-17 Topas se podílela na provádění návštěvníků v termínu 26. a 27. 10. Celkem jsme provedli 250 zájemců o prohlídku tzv. Ministerskou trasou. Na provádění se podílelo celkem devět našich členů a dva členi ZO 6-09 Labyrint.

Pro možnost vstupu bylo nutné zorganizovat velkou čerpací akci ve vstupní části zvané "U konve". Na čerpání se podílelo několik členů ZO ČSS 6-19 Plánivý, ZO ČSS 6-25 Pustý žleb, ZO ČSS 6-09 Labyrint, ZO ČSS 6-17 Topas, Správa CHKO Moravský kras a Hasičský záchranný sbor Brno se spolkem dobrovolných hasičů Vavřinec. Odhadované vyčerpané množství je 1000 m³.

Zouharův Závrt

21. dubna po odtěžení 3 m³ hlíny promísené s kamením byly odkryty volné prostory komínového charakteru. Prolezení úzkým nástupem bylo z bezpečnostních důvodů odloženo.

Při další akci byly odstraňovány zaklíněné kameny a rozšiřováno okolí vstupní části volných prostor. K prostoupení objevených vstupních částí zatím nedošlo. V červnu ze 14. na 15. při extrémních přívalových deštích došlo k zaplavení obsypané šachty a k proplachu materiálu pod a kolem betonových skruží. Odkryté volné protory jsou nyní opět překryty splaveným bahnem do výšky spodního okraje skruží. Odhadovaná kubatura splavené zeminy je 5 m³. Ke zjištění celkového stavu škod zatím nedošlo z důvodu zvodnění a pohyblivosti původního závalu a naplavené zeminy. Ve výzkumu se bude pokračovat po vyschnutí a stmelení původního a splaveného materiálu.

Lokality v konzervaci

Dle dohody o ochrannářském dohledu nad jeskyněmi v konzervaci mezi Správou CHKO MK a ZO 6-17 Topas z roku 2000 a doplňkem k této dohodě z roku 2012 byly nepravdělně prováděny kontroly uzávěrů jeskyní v konzervaci:

- č. 44 U čtyř vchodů
- č. 45 U tří síní
- č. 54C Pytlíková
- č. 67 U jezevce
- č. 75A Horní Suchdolský ponor
- č. 75B Dolní Suchdolský ponor
- č. 142 Sedmnáctka
- č. 96 Němcova I
- č. 98 Němcova II

Zjištěné závady:

- Nefunkční jeden ze zámků u jeskyně Němcova I (trvá od roku 2018).
- U jeskyně Němcova II spadený strom vedle vchodu do jeskyně.

Mimo smlouvu byl kontrolován také uzávěr jeskyně Propast U obrázku.

Expediční a exkurzní činnost

Tradiční Topasový výlet 2024

V rámci každoročního červnového Topasového výletu jsme v roce 2024 navštívili historické štoly v okolí Českého krumlova v Jižních Čechách. Navštívili jsme Českobudějovické Orty, Grafitové doly. Víkend jsme strávili v kempu. Organizace se velmi dobře ujmul Míša Wiplingerová.

Vánoční exkurze Topasu

Exkurze do jeskyně Králova v Tišnovském krasu, provedl nás Michal Beneš. Spojeno s povrchovou geologickou procházkou na Květnici.

Expedice Atmos - Neuron, Albánie

V únoru 2022 byla podle sloupu páry vyvalujícího se v periodicky blafajících oblacích nad oblastí termálních vřidel Vromoner objevena propastovitá hypogenní jeskyně Atmos (Audy a kol. 2023). Během následujících výprav jsme Atmos zmapovali a provedli stopovací zkoušku na odtoku z rozlehlého termálního jezera na dně. Pokusili jsme se také odhadnout objem gigantického dómu a troufale prohlásili, že jde o největší hypogenetickou evropskou prostorou (Audy a kol. 2024). S použitými měřicími přístroji a postupy jsme však nemohli být spokojeni. Použití klasického laserového měřidla "Disto" se ukázalo na vzdálenost cca 100 m nemožné. Lepší, uspokojivé výsledky přinesl konkurenční BRIC. Jeho dosah nám umožnil získat relevantnější data.

Nabízí se otázka: Proč "střílet" tak dlouhé záměry? Břehy jezera často tvoří převislé stěny spadající hluboko pod vodu. Strop a komíny dómu Atmos sahají desítky metrů vysoko nad hladinu. Rozložít měření na více kratších záměrů tak prakticky nelze. Dílčí bod by „plaval“ na člunu.

Kombinace použití různých měřidel, obsluhovaných více týmy nakonec vedlo k tradiční a nejčastější chybě při zpracování dat. Byl jí lidský faktor. Také velikost dómu jsme vyhodnotili chybně, až o třetinu menší. Také výsledky stopovací zkoušky byly překvapivé. Voda z jezera polyfurguje do většiny pramenů vytékajících dole u řeky Sarandaporo. (Audy a kol. 2024) Bylo nabíledni, že musíme celý Atmos přeměřit.

Hozenou rukavicí se staly otázky kolem termálního jezera na dně propasti: Jde skutečně o největší termální jeskynní jezero světa? Kolik je v něm vody a jak je hluboké? Které je druhé největší jezero? Jak takový objev uchopit, jak výzkum rozvíjet a co může přinést?

Základním kamenem každého vědního oboru je precizní dokumentace s využitím nejmodernějších měřících přístrojů a profesionálního zpracování. Bylo rozhodnuto. Pro získání měřících dat musíme využít lidar a sonar. Cena těchto přístrojů, které by zajistily spolehlivý výstup je však z pohledu amatérských jeskyňářů astronomická.

Neposlední myšlenkou, kterou jsme se zabývali byla propagace. Jako správní odchovanci generace Karla Absolona jsme počali pomyšlet i na vědecko-populární zviditelnění našeho objevu. Absolon by možná populisticky přiřadil Vromoner na ilirské hranici s Epirem k Moravě. Chapadla Velkomoravské říše sem od Ochridského jezera snad skutečně sahala. Nacionalisticky smýšlející politici a vůdci by pak třeba nějaké finance pustili. Tuto cestu jsme ale zavrhlí již při brainstormingu.

Jednání s geodetickými firmami o případné zápůjčce mobilního lidaru byla krátká. Agresivní prostředí našich sirných jeskyní případné majitele skenerů rychle odradila.

Oslovili jsme proto nadaci Neuron pro rozvoj české vědy. Z téměř dvacítky žádosti o vědecký grant jsme postoupili do finále. Náš projekt "Expedice Neuron – Atmos" jsme před konkurenčními projekty v červenci úspěšně obhájili a získali tak téměř milion korun. Na nákup posledního modelu mobilního skeneru Faro Orbis nám ale stále chybělo skoro 400 tis.

Tuto diferenci vyřešil dodavatel, který nám nabídl předchozí, avšak téměř shodný model Geoslam Horizon. Protože jsme se chtěli s přístrojem naučit pracovat před odjezdem na expedici, dodavatel nám pro tento účel dočasně zapůjčil jejich starší skener. Náš nový Geoslam Horizon byl v té době ještě na cestě z Británie. Tento moment se později ukázal jako rozhodující ve vývoji vlastní expedice Atmos Neuron.

Praktický měřičský trénink jsme absolvovali ve slunném babím létě v září. Během prvního dne jsme mobilním lidarem kompletně naskenovali přístupnou suchou část Punkevních jeskyní. Šest čtvrt hodinových měření zahrnovalo přístaviště, vstup, Přední dóm, Reichenbach, Tunelovku, Erišku a dno Macochy vč. Podmůstkové a Červíků. Rychlost byla pro nás šokující. Měření jsme se věnovali sotva tři hodiny čistého času. Delší však bylo zpracování dat. Nepodcenili jsme ani volbu místa zpracování dat. Na základně Topasu není, podobně jak v Albánii, zdroj el. energie. Na ohni jsme pekli maso a snažili jsme se poctivě naladit i stejné promile alkoholu, které míváme u Sarandapora. Výpočet mračen bodů probíhal do nočních hodin na dvou počítačích. Představa, že si na expedici zajedeme na zpracování dat na hodinku do města, se tímto zborčila. Zdroj nebo elektrocentrálu musíme mít v táboře.

Další den jsme z předem fixovaných bodů zaměřili batymetrii (profil dna) Horního jezírka ve třech transektech – trajektoriích, po kterých pluje měřící polystyrenová lodička s měřícím přístrojem. Jeden průjezd sonaru Standa Lejska s Bárou Špinarovou stihli nakonec i na Dolním jezírku. Franta Kuda vzal i statický velmi přesný lidar Leica a na rozdíl od nás učňů uměl svůj přístroj ovládat a následně také

velmi rychle a kvalitně zpracovávat naměřená data. Macocha je tak nyní kompletně naskenovaná a všechna data ze všech přístrojů se kupodivu podařilo spojit.

V pátek 11. října 2024 vyrazilo 19 expedičníchků konečně do Albánie. Přivítalo nás horké letní počasí. Vykon a pracovní nasazení nových účastníků hned v prvním expedičním dni by vydal na celý týden.

S ohledem na plánovaný velký pohyb speleologů Standa Šlechta a Ondra Jäger přestrojují cca 120 m hlubokou vstupní propast Atmos fixními lany.

Martin Bartošek souběžně vystrojuje lany vstupní stupeň do jeskyně Breška (Želva). Petr Mikuš a Vojta Bruthans poté měří konduktivitu v jezeře Brešky a instalují zde patrony s aktivním uhlím pro zachycení barvy, kterou chceme v dalších dnech injektovat v Atmosu na odtoku z jezera. Voda při minulém stopováku polyfurgovala do většiny pramenů i jeskyní na Vromoneru, což nám připadalo zajímavé.

Cinnost dokumentuje kameraman Evžen Janoušek, kterému pomáhá s osvětlením Božena Vrabcová. Všichni společně nakonec zkoumají v jeskyni Breška komíny nad odtokovými kanály, kde nalézají pár desítek metrů nových chodeb.

Vítek Baldík, Eva Kryštofová, Filip Chalupka a Jirka Nečas měří geologické struktury a tektonické zlomy ze země i ze vzduchu dronem. Poté se přesouvají do blízkých jeskyní Dvacítka a Sulfur, kde v měření struktur pokračují a dokumentují také výraznou antiklinálu.

Na principu navýšení vodivosti solí měří konduktometrem Jiří Bruthans (Brut) a Kuba Mareš průtoky ve všech minerálních pramenech (Sulfur, Modrý, KONDI a KONDI2 i Dvacítka). Setkáváme se také s našimi rumunskými partnery Serbanem Sarbu, Mihaiem, Gezou a Ruxandrou, a také s Jo de Wealem a Luisou z Boloně.

Dvojice Richard Bouda a Marek Audy zahajují měření zbrusu novým lidarem Geoslam Horizon RT. Od počátku nás však provází problémy. Nejprve s připojením akumulátoru a později i při vlastním skenování. Skener se samovolně vypíná, příp. hlásí chybu. Tento Horizon RT má možnost připojení tabletu s jednoduchou aplikací, která zobrazuje v reálném čase skenovaný prostor. I při značně zredukovaném rozlišení vidíme chyby ve skenu. To je velký bonus oproti starším mobilním skenerům, které jsme použili při treningu v Macošě a popsali např. ve sborníku Speleofóra (Audy 2019).

Současné moderní přístroje jsou schopny vyslat podle typu 300 až 600 tisíc impulsů v každé vteřině. Zároveň na principu výpočtu vzdálenosti z rychlosti odraženého světla získávají souřadnice těchto bodů. Výpočetně náročným algoritmem je následně sestaveno tzv. mračno bodů. To je již realistickým 3D modelem skenovaného prostoru. Z mračna bodů lze snadno získat informace o rozměrech jeskyně, např.: denivelace, vzdálenost libovolných bodů, objemy domů a pod. Automaticky lze také generovat vrstevnice, ať už počvy nebo stropu. Obrys stěn tak už není subjektivním pohledem měřiče ale exaktním záznamem skutečnosti. Free aplikace CloudCompare nám v dlouhodobější časové periodě umožní v budoucnu mračna porovnat. Mohli bychom tak získat například informace jaké množství sádrovce odpadlo ze stěn a z komínů a kolik z těchto akumulací odtransportovala protékající minerálka ven z jeskyně.

Zdáleka nelze vyjmenovat všechny možnosti využití. Mobilní lidar v současnosti již prakticky vytlačil totální stanice. Pro komplexnost mračna a otevřenost dat do budoucna, jsme lidarový výstup zvolili jako nejvhodnější a nejpřesnější metodu mapování nejen hypogenního jeskynního systému Sulfur na Vromoneru. Generace, které se budou věnovat vědeckému výzkumu po nás, tak mají na čem stavět.

Ceká nás růžová budoucnost, ovšem za předpokladu, že skener funguje. I přes uklidnění podpory, kterou jsme okamžitě kontaktovali přes email, se po zpracování dat v noci ukazuje, že náš zbrusu nový Horizon RT generuje velké chyby. U skenů pravouhlych technických objektu by snad mohlo jít tyto chyby postprodukčně opravit, avšak u amorfních přírodních tvarů to půjde jen velmi obtížně. Co teď?

Máme štěstí. Druhý, starší skener zapůjčený dodavatelem k trainingovému zaškolení v Macošě jsme nestihli vrátit a "omylem" je v Albánii s námi. S Hankou Belšíkovou a Zdeňkem Valíčkem (Hókyem) ještě na křeč a naposledy zkusíme Horizon RT ve snadno přístupné horizontální jeskyni Sulfur. Po půl hodině, je vyřešeno. Vytahujeme z vodotěsného vyměkčeného boxu starý dobrý a odzkoušený skener, i když bez náhledového preview, a ukládáme místo něj do kufříku nefunkční Horizon. Nemáme nyní okamžitou kontrolu nad mapováním, ale večer už jásáme, že vše funguje jak má.

Čtvrtý den slaňují k jezeru Bára Špinarová se Standou Lejskou. Mají vše připraveno pro batymetrické měření. V předchozích dnech si zde pořádně mákli Ondra se Standou Šlechtou, kteří připravili fixní body i transekty, po kterých se bude polystyrénový plovák se sonarem pomoci potapěčského bubínku navíjet. Dopravili sem a nafoukli i krásný nový žlutý nafukovací člun s potiskem expedice Neuron Atmos (obr. 07). Logo expedice jsme si vymysleli sami a odkazuje na zápis řeckého písmene Θ (theta), které se dříve nepsalo uprostřed s čárkou, ale s tečkou. Theta ve starověkém Epiru totiž symbolizovala

síru. Packraft pro nás vyrobil Robfin. Robert Kazik, vodák, dobrodruh a výrobce těch nejlepších packraftů pro naši loď použil speciální zesílený laminát. Vápencové stěny jsou kyselinou sírovou totiž rozežrané na ostré žiletky a proříznutí hrozí při každém přiblížení ke břehu.

Díky pečlivé přípravě a tréninku je batymetrie za pomoci sonaru River Surveyor– M9 hotová již za dvě hodiny. Na přineseném počítači se Báře ihned zobrazuje profil dna. Hned na místě se dozvídáme, že maximální hloubka je 7,46 m. Jezero nazýváme Neuron. (obr. 08 a 09)

Po návratu domů všechna data kompletně zpracoval geodet Franta Kuda. Z mračna bodů a z profilů jednotlivých batymetrických transektů vypočítal polygonovou síť tzv. mesh. Mesh je matematicky definovaný 3D model, ze kterého lze již snadno dedikovat rozměry.

Věděli jsme již rok, že se jedná o největší termální jeskynní jezero naší planety. Abychom však mohli objev prezentovat, bylo získání výše uvedených dat základní nezbytností.

K dalším jeskynním termálním jezerům není třeba chodit daleko. Nejsou tak rozlehlá a objemná, jako jezero Neuron v Atmosu. Jejich objevitele snad proto ani nenapadlo, že by se mohli věnovat jejich geodetickému zaměření a výpočtu rozměrů tak precizně jako my. Jsou to však většinou extrémně zajímavá jeskynní místa a raritní biotopy, které si jistě zaslouží pozornost. V Albánii to jsou jezera v systému Langarica, Holta, Zales a Breška (obr.10), v sousedním Řecku jeskyně Melisotripa. Známa a dobře prozkoumaná jsou teplá jezera v jeskyních Frasassi v Itálii, nebo Berger Károly v Maďarsku.

Nepodařilo se nám získat přesnější informace o dalších aktivních hypogenních jeskyních, např. O zajímavé íránské jeskyni Chah-Zendan Cave tzv. Šalamounovo vězení u města Takabs s periodicky se objevujícím jezerem na dně. Ale kdoví, jestli je vůbec termální? To bychom pak do vyčtu chladných hypogenních jezer museli zahrnout především naši Hranickou propast, která by co do objemu zvítězila na celé čáře.

Jak to ve speleologii bývá, za pár let bude možná někde nalezeno a popsáno ještě větší termální jezero.

Zatímco v druhé polovině výpravy probíhá měření a odstrojování v Atmosu, Martin se Standou se připojují k rumunským jeskyňářům a navštěvují "Jeskynní systém Langarica". Také tyto hypogenní jeskyně byly objeveny teprve předloni. Italové zde zmapovali 12,7 km (Benassi 2024)

Na Vromoneru ani v dalších dnech neleníme. Daří se doplnit měření geologických struktur ze všech Vromonerských jeskyní. Bára se Standou zaměřují batymetrii (obr.11) i v jeskyni Breška (Breshkë, Turtle cave).

Franta batymetrická data později propojil s mračnem bodů. Vypočítal plochu i objem jezera. Jezero v jeskyni Breška se tak pravděpodobně řadí na třetí příčku nejrozsáhlejších termálních podzemních jezer. Na druhém místě je jezero v hypogenním jeskynním systému Langarica. Toto pořadí však můžeme pouze odhadovat. Rozsáhlé, mělké jezero na Langarici totiž dosud nebylo zaměřeno.

Martin s Boženkou slaňují do jeskyně Kobyla. Cílem je zkusit vypátrat nějakého brouka a prověřit tip na neprobádaná místa. V jednom ze zákoutí hlavní prostory po překonání rozpadajících se hromad sádrovce nacházejí propáستku, ze které se Bóže podaří proplazit do dosud neobjevených prostor. K ulovené mnohonožce přibude mladý štír ze vstupu, který je později určen jako Euscorpius sulfur. Společně s Martinem obdivují neposkvřněnou sintrovou výzdobu právě objeveného Dómu u štíra. Okno vysoko ve stěně jim pak nabídne pohled do velké chodby rozbíhající se na obě strany. Průzkum pokračuje a Boženka s Martinem postupně s nadšením a zatajeným dechem objevují další a další nové prostory. Hlavní chodba se otevírá do nižšího rozlehlého dómku (Divadylko), který přechází do vysoké chodby zcela vyplněné výzdobou (obr.14). Krápníky se třpytí v různých odstínech, sintrová výzdoba na mnoha místech pokrývá stěny i počvu, a dvojice se proto pohybuje opatrně, aby prostory co nejméně narušila. Chodba ústí do dalšího velkého dómu. Dno přehrazují fosilní sintrové hrázky, závěr přechází do nízkých, krémově bílých plazivek, které Bóža prozkoumává v ponožkách. Ve velkém dómu nachází za výraznou bílou záclonkou, která připomíná křídlo anděla, úzké pokračování, není ale čas tam lézt. Podle výzdoby dostává dóm jméno Andělský. Návrat do Chodby pokladů, Martin opět galantně přenechává pasáže vhodné pro „ponožkový průzkum“ Bóže, stejně jako plazení do Bahnité kobky. Druhý konec Hlavní chodby přechází do výše položené Galerie, opět bohaté na výzdobu, propojkou se dá dostat do posledního dómu.

Nově objevené prostory dvojice mapuje další den přístrojem Bric4. Technika začíná zlobit hned po prvních záměrech, naměřené údaje je tak nutné stále kontrolovat a často upravovat, což hodně zdržuje. Hodiny utíkají, a když se mapovací tým dostává k závěrečné „bezoveralové“ pasáži, je už hodně po půlnoci. Starost v basecampu mezitím přerostla v zorganizování záchranné akce. Nad ránem se obě skupinky šťastně shledávají na dně ústřední propasti.

Stopovacím zkouškám a měření průtoku se v průběhu celého týdne intenzivně věnoval Brut, Kuba, Petr a Vojta. Vedle strojového zachycování barvy nainstalovanými fluorimetry si na kritické časy, nařizovali budík a jednu z nocí drželi hlídky podle předem dohodnutého rozvrhu.

Stopovací zkouška výtoku z jezera Neuron byla provedena za nízkého vodního stavu a měla za cíl zpřesnit informace z roku 2023, kdy bylo více vody.

Do odtoku z jezera Neuron byl injektován jako stopovač fluorescein. Ten opět dorazil do všech zkoumaných pramenů v údolí s výjimkou Lázní. Zde není patrný vliv nízkého stavu vody.

Překvapivě stopovač dorazil i do jeskyně Želva, kde se za nízkého vodního stavu nachází pouze bezodtoké jezero.

V porovnání se stopovací zkouškou provedenou za vysokého vodního stavu (Audy a kol., 2024) je čas prvního objevení průměrně o 50 % vyšší, a střední doba zdržení 2,5× delší. Je tedy patrné, že voda proudí za nižšího vodního stavu do stejných pramenů, mění se ale její rychlost ve sledovaných pramenech.

Objevením jeskyní Sulfur, Breška a Atmos se nám podařilo nastartovat mezinárodní multidisciplinární výzkum celé širší hydrotermální oblasti Kavasila, Vromoner a Langarica. To nám dělá obrovskou radost. Vědecké výsledky otevřely mimo jiné i diskuzní platformu se státními správními orgány Albánie a Řecka. Věříme, že alespoň část řeky Sarandaporo a nejmohutnější hypogenní jeskyně v soutěsce Vromoner budou brzy přiřazeny k nedávno vyhlášenému národnímu parku Vjosa. Snad také nedojde ke stavbám již vyprojektovaných přehrad a k zaplavení nádherné nivy a soutěsek řeky Sarandaporo. Předpokládáme, že díky atraktivitě celé hydrotermální oblasti se z námi objevených jeskyní stanou exkurzní lokality. Ve snadno přístupném Sulfuru už vnímáme antropogenní změny, vč. (nechtěného) zničení malých vodních biotopů. Pokud i vy jeskyni navštívíte, prosíme, koukejte pod nohy! Většinou na mělčinách tu žije 8 druhů endemických živočichů!

Expedice Atmos – jezero Neuron se zúčastnili:

Marek Audy, Vít Baldík, Martin Bartošek, Hana Belšíková, Richard Bouda, Filip Chalupka, Jiří Bruthans, Vojtěch Bruthans, Evžen Janoušek, Ondřej Jäger, Eva Kryštofová, Stanislav Lejska, Jakub Mareš, Petr Mikuš, Jiří Nečas, Stanislav Šlechta, Barbora Špinarová, Zdeněk Valíček, Božena Vrabcová. Expedice Atmos byla finančně podpořena Nadací Neuron.

ZO ČSS 6-18 Cunicunulus

2021

Zpráva o činnosti

Pekelská štola - V uplynulém roce naše ZO provedla očištění a dvě vrstvy ochranného nátěru schodiště, které před časem zbudovala ve svahu vedoucího k vstupnímu poklopu do štoly. Rovněž proběhla běžná údržba ve štole.

Růženina štola - V uplynulém roce proběhlo pročištění odtoku ze štoly

Jihlavské podzemí - Proběhlo vyčištění vstupu do Úseku Pod parkánem.

Proběhlo několik povrchových akcí, za účelem zjištění, zda nevznikají nové propady a jiné změny v terénu. Lokalita Poperek a levý břeh Sázavy od Bílé po Skalní stolu na Utínsku v okr. HB, beze změn, Lokalita Jezdovická šachta okr. Ji beze změn, lokalita Žižkovo Pole okr. HB beze změn.

Štola Johani - Během zhruba tříleté akce, budování obchvatu kolem Havličkova Brodu se na jihovýchodní straně obchvatu obnažila neznámá štola. Na jejím zdokumentování a zjišťování potřebných informací se účastnili hlavně archeologové, ale rovněž někteří členové naší ZO. Štola v místě překopu měřila pouze 6 metrů a déle násleovalzával. Výška štoly u vstupu byla 130 cma šířka 90 cm. Ve štole je značný sloupec vody. Při pátrání v archivu bylo zjištěno, že v zápisech těžaře Honigera stojí, že roku 1874 navrhnul zmaňání opuštěného dolu Jan u Havličkova Brodu, což by mohla být ona zmíněná štola Johani. Vzhledem k pokračování stavby byl další výzkum ukončen. Vzhledem k pandemii byly další společné akce značně omezeny.

Přednášky a besedy

- Jiří Prokop - Přednáška pro zájemce ohledně dolování a podzemí pod městem Jihlava. Přednášky se zúčastnili lidé nejrozličnějšího složení a proběhla přímo v podzemí pod městem
- Jan Šustr - beseda pro členy ZO ohledně zamyšleného zbudování hornického skanzenu nedaleko Lesnova, vrch Rudný.

Spolupráce s jinými organizacemi

V uplynulém roce proběhla opět součinnost s Hasičským záchranným sborem kraje Vysočina v Pekelské štolě.

Naše ZO příležitostně rovněž spolupracuje nadále s muzeem Vysočiny Jihlava a obecními a Městskými úřady v lokalitách, kde se pohybuje.

Obdobných aktivit vzhledem k pokračující pandemii v uplynulém roce ubylo.

2022

Zpráva o činnosti

Jihlavské podzemí - ke konci roku bylo provedeno důkladné vyčištění úseku jihlavské podzemí Pod parkánem. Šlo hlavně o úklid starého listí a odpadků před vchodem a v prostoroře tzv. druhé svítivky.

Větrací šachta Pekelské štoly - vzhledem k tomu, že v žádných materiálech o Pekelské štolě nebylo nalezeno žádné zmínky ohledně dokumentace větrací šachty v Pekelské štolě, překročili jsme k tomu v uplynulém roce. Šachta má hloubku 45 metrů. Z toho v délce 8 metrů od povrchu je zaskružovaná. Dále bylo v hloubce nejprve 10 metrů a potom v 15 metrech naraženo na staré dobovyky. V úseku posledních 15 metrů odspoda jsou dochovány dřevěné žebříky. Měření bylo provedeno prozatím pouze orientační laserovým dálkoměrem. V průběhu dalšího roku bude provedeno měření a průzkum zakládek důkladněji.

Pinkové pásmo u Batelova - v uplynulém roce byl proveden povrový průzkum pozůstatků dolování u Batelova, okr. Jihlava. Zhruba 1 km za obcí u soustavy tří rybníků Horní, Střední a Dolní se nachází pozůstatky těžby polymetalů z 16. století. Jde o několik mělkých jam s obvaly. Okolí je zarostlé, v lokalitě nedochází k dalším propadům.

Růženina štola - oprava zkřížených vstupních dveří do štoly.

Přednášky a besedy

- Lukáš Oubrecht a Marek Krutiš - přednáška pro členskou základnu ohledně dolování ve Zlatých Horách.
- Jiří Prokop - beseda ohledně pozůstatků dolování na Jihlavsku ve Stříbrných Horách pro veřejnost.
- Michal Harnušek - beseda se členy ZO ohledně počátků budování skanzenu na kopci Rudný v Jihlavě.

Spolupráce s jinými organizacemi

V uplynulém roce proběhla opět součinnost s Hasičským záchranným sborem kraje Vysočina v Pekelské štolě.

V uplynulém roce došlo k setkání naší ZO s polskými speleology ze speleoklubu Olkusz. Ukázali jsme jim lokality podzemí pod Jihlavou a pozůstatky dolování ve Stříbrných Horách.

Naše ZO příležitostně rovněž spolupracuje nadále s muzeem Vysočiny Jihlava a obecními a Městskými úřady v lokalitách, kde se pohybuje.

Zajímavým druhem spolupráce byla domluva s pracovníky Tokozu ve Žďáru nad Sázavou ohledně výzkumu zámku používaného naší ZO ve stížených podmínkách. Naše ZO umístila dovnitř poklopu vstupní šachtice do pekelské štoly zámek Golem. Byl zde po dobu 13 let ve velmi náročných podmínkách. Byval orosený nadměrným vlhkem, v mrazech zase obalený krustou ledu. Po třinácti letech provozu byl předán panu ing. Dvořákovi, hlavnímu konstruktéru výrobků Tokozu. Zde provedli kompletní rozebrání zámku a odborné posouzení jeho stavu za ztížených podmínek. Bylo zjištěno, že

zámek je stále v překvapivě velmi dobrém stavu. Nedošlo k žádné korozi, ani nadměrnému opotřebení. Jediná drobná závada se ukázala v částečně zalehlých stavítkách. Po jejich ošetření došlo o opětovnému sestavení zámku s tím, že ho lze nadále bez problémů používat.

2023

Zpráva o činnosti

Pekelská štola - V uplynulém roce naše ZO provedla opětovné vyčištění venkovní části odtoku ze štoly. Tato práce se dělala opakovaně po krátkodobě z důvodů dvou prudkých bouří, které odtoky zanesly naplaveninami. Rovněž v rámci pomoci místním obyvatelům byly obdobné práce provedeny na potoce, který křížuje průjezd ke štole.

Růženina štola - V uplynulém roce proběhl nátěr vstupních dveří do štoly.

Štola AG, neboli Skalní - v uplynulém roce provedli členové ZO dvě brigády na vyklesání terénu v okolí ústí štoly. Terén byl zanesen po kůrovcové kalamitě značným množstvím napadených větví a rozježděným terénem.

Jihlavské podzemí - Proběhlo jako každoročně vyčištění vstupu do úseku Pod parkánem.

V uplynulém roce proběhla opakované brigády související s přímou činností pouze okrajově. Úprava terénu a posezení na užívaném pozemku ve Stříbrných Horách, rozsáhlé opravy maringotky, která slouží jako zázemí pro zdejší činnost, atd ...

Plandry - v uplynulém roce proběhla kontola podzemních čístí zrušeného pivovaru v obci Plandry. Pivovar byl zrušen roku 1905. Přesto, že jde o dobu starou pouze kolem 120 let, pivovar vymizel z podvědomí lidí a dá se říci, že dnes o něm již téměř nikdo neví. Podzemní prostory a spojovací chodby jsou částečně nezpevněné ve skalnatém podloží, částečně zpevněné cihlami, popř. betonem. Současný stav podzemních prostor pivovaru je velmi dobrý. Dle rozsahu prostor, lze soudit, že buď šlo o pivovar velkého rozsahu a nebo tyto prostory sloužily ještě k dalším účelům

Schnellerův pivovar - Přístup do podzemí možný propadem vstupní části pivovarského sklepa poblíž ul. Pivovarská v Horním Slavkově. Vstupní část je zčásti zasypaná domovním odpadem. Jde o soustavu sklepů a chodeb, ražených sz. směrem ke kostelu sv. Jiří. Délka se uvádí kolem 150 m. Sklepy jsou v poměrně zachovalém stavu s původní cihlovou klenbou a zbytky základů výrobního zařízení pivovaru (pravděpodobně uložení ležáckých sudů). V zadní části přechází do menších profilů ručně ražených chodeb středověkého dolu a končí čelbou nebo závalem. Hornoslavkovský pivovar byl založen v první polovině šestnáctého století a do roku 1871 patřil městu. Rozsáhlé sklepy ve skále směrem ke kostelu sv. Jiří vznikly v roce 1880. Samotný pivovar byl v provozu až do roku 1945 a podle historických pramenů se v něm vařilo vyborné pivo. Ke zboření budovy došlo v padesátých letech, vchody do sklepů byly zasypany při stavbě benzinové čerpací stanice. Radnice města chtěla prostory využít k rozšíření expozice muzea. Prozatím však záměr nebyl realizován.

Přednášky a besedy

- Jiří Prokop - Přednáška pro zájemce ohledně dolování a podzemí pod městem Jihlava.
- Evžen Zámek - přednáška spojená s promítáním z lokalit Holštejnské ZO ČSS.
- Marek Krutiš - přednáška spojená s promítáním z více navšt.vených důlních lokalit. Přednášky se zúčastnili lidé nejrůznějšího složení a proběhla přímo v podzemí pod městem
- Michal Harnušek - beseda pro členy ZO ohledně průběhu budování hornického skanzenu nedaleko Lesnova, vrch Rudný.

Spolupráce s jinými organizacemi

Nadále probíhá spolupráce s muzeem Vysočiny. V tomto období se týká hlavně jeho projektu "Historická důlní díla na Vysočině, jako doklady vývoje společnosti a objekty kulturního dědictví". Prováděli jsme konzultace a terénní činnost, zvláště v severní části okresu Žďár nad Sázavou. Jihlava a obecními a Městskými úřady v lokalitách, kde se pohybuje.

Zpráva o činnosti

Luteránská jeskyně - Zajímavý typ dostal předseda naší ZO od pamětníků z Kamenice nad Lipou. V kopci, na jejímž vrcholu se nachází hřbitov „Bradlo“ je údajně ve skále jeskyně, kde se v dobách temna scházeli Luteráni. Proto se jí zlidověle říká „Luteránská jeskyně.“ První akce za účelem nalezení jeskyně skončila neúspěšně. Jeden starousedlík, na kterého jsme při tom narazili dokonce tvrdil, že okolí dobře zná a nic takového zde není. Jelikož je kopec rozsáhlý a místy je hustý porost, není hledání jednoduché. Veliká štěstí jsme měli, když jsme vyrazili s dotazem na informační centrum. Paní z centra nám sice též říkala, že tam nic takového není, ale byla tam za ní na návštěvě jiná, stará paní, která zareagovala, že tam ta jeskyně je a že si u ní jako děti hráli. A hned nám ochotně udělala náčrt, kde ústí jeskyně najdeme. A také jsme ho podle náčrtu našli. Jeskyně je totiž téměř na úpatí kopce a musí se dávat pozor, aby ho hledající neminul. Jeskynní prostora je menší, než jsme očekávali. Výška je zhruba 150 cm, délka odhadem 3 metry a šířka 2 metry. Pokud se zde scházeli opravdu luteráni, tak to bylo spíše před jeskyní, protože je to v místech, kde je nikdo nerušil. Dovnitř jeskyně by se vešli tak max. tři lidi. Jde tedy o zajímavost pouze místního významu, ale přes to to stálo za hledání.

Pekelská štola - proběhlo dočištění odvodňovacího koryta ze štoly na soukromém pozemku místního občana. Rovněž došlo k provedení ochranného nátěru schodiště k hornímu vchodu do štoly.

Jihlavské podzemí - v průběhu roku došlo opět k vyčištění vstupní části úseku jihlavského podzemí Pod parkánem, které má od magistrátu naše ZO propůjčené.

Helenín - během roku byl naší ZO a muzeem Vysočiny proveden průzkum podzemí na několika místech v předměstí Jihlavy, Heleníně. Ve zdejší lokalitě probíhala snad již od druhé poloviny 13. stol. na návrší pravého břehu řeky Jihlavy těžba stříbra a v naplaveninách u řeky rovněž ryžování zlata. Během dvou akcí proběhla návštěva domů na Hálkově ulici. Dle pamětníků se zde ze sklepů na nejméně dvou místech nachází vstupy do štol. Během akcí byly tyto pověsti vyvráceny. Na ulici Lesní však byla ZO úspěšnější. Z jednoho domu nedaleko restaurace U Kačaby vede velmi zajímavý sklep. Výška chodby je kolem 3 metrů. Chodba je zpevněná cihlami a jde téměř kolmo do délky min. 50 metrů. Potom uhybá ostře doleva a dále je tesaná ve skále a důlka je rovněž asi dalších 50 metrů. Před čelbou je asi dvoumetrová rozrážka, ve které bylo rovněž kopáno a profil se snižuje na minimum. Do prostor vedou z povrchu na dvou místech větrací průduchy, které jsou na povrchu vyzděné asi do výšky 50 cm. Oba jsou na soukromém pozemku. Majitel si nepřeje sdělit přesné místo vstupu. Další akce byla do prostor venkovního areálu textilní školy. Nachází se zde studna, o které jsme již před několika desítkami let slyšeli, že z ní v zatopené části vede podzemní chodba směrem k couku Zlaté studánky. Provedli jsme spuštění digitální kamery a osvětlovací lampy do studny. Asi v pěti metrech se opravdu objevil jakýsi průchod do boku studny. Voda však byla zkalená a nebylo možné prostoru dále prosvítit. Bude tedy třeba napřístě vodu se souhlasem správce objektu odčerpát.

AG štola - v uplynulém roce došlo v kopci u Utína, okr. Havl. Brod k důkladnému vyčištění ústí a okolí štoly po následcích kúrovcové kalamity.

Povrchový průzkum oblasti dolování Šlapánov - Vysoká, okr. Havl. Brod. - V uplynulém roce proběhl povrchový průzkum poměrně rozsáhlé oblasti v lesích v širším okolí Čepra. Probíhala zde na několika místech těžba polymetrů v různých obdobích. Nalezli jsme větší množství jam a propadlin. Dále jeden důlní výtok vody přeměněný ve studánku. Na další akci bude průzkum lokality dokončen.

Růženina štola - oprava zkřížených vstupních dveří do štoly. Během léta uplynulého roku někdo neúspěšně páčil vstup do Růženiny štoly. Zkřížil však kovové dveře. Musely být vysazeny a zatepla srovnány. Poté byl proveden nový ochranný nátěr.

Přednášky a besedy

- Lukáš Oubrecht a Marek Krutiš - opakovaně přednáška pro členskou základnu ohledně dolování ve Zlatých Horách.
- Jiří Prokop - beseda ohledně podzemních prostor města Třeště.
- Michal Hamušek - beseda se členy ZO ohledně průběhu budování skanzenu na kopci Rudný v Jihlavě.
- Jiří Prokop - přednáška o podzemí opevněného kostela v Kurdějově

Spolupráce s jinými organizacemi

Naše ZO spolupracuje nadále s muzeem Vysočiny, se kterým proběhly v uplynulém roce tři společné akce. Jihlava a dále se Správou jihlavského podzemí.

ZO ČSS 6-19 Plánivy

Speleologická činnost

Nová Amatérská jeskyně

Mapování

Mapování pokračování Javorové chodby 2021

Dne 13.10.2018 byly zahájeny práce na znovu zpřístupnění koncových partií Javorové chodby, které byly od povodně v roce 2005 nepřístupné. Vstup do chodby se nachází v pravém koutě Síně tajemníků hned pod vstupní stolou do NAJ mezi body V a VI. Jedná se o zanesené pokračování Západní Macošské chodby, které pravděpodobně souvisí s jeskyní Pustožlebská zazděná. V době působení profesionálních jeskyňářů z Československé akademie věd geografického ústavu Brno zde byly dělány průkopy jehož výsledkem bylo nalezení několika dómovitých prostor navzájem propojených prokopanými plazivkami. Od prostor neexistovala mapa. V minulosti byl jen T. Rothem pořízen paměťový náčrtek.

Za druhým dómem se nacházel 4.průkop směřující vzhůru do třetího většího horního dómu. Tento průlez byl po povodni 2005 zavalen sedimenty do neprůlezného profilu. Právě tuto ucpávku bylo nutné znovu prohrábnout. Vzhledem ke stísněným podmínkám byla akce na dvakrát dokončena dne 30.12.2018, kdy se podařilo proniknout do třetího dómu a navíc objevit i prostory, které na původním paměťovém náčrtu nebyly zcela zachyceny.

Prostory byly během dvou akcí v roce 2020 a 2021 zmapovány. Celkem bylo změřeno 263 m prostor a denivelace (převýšení) činila 10 m. Zadní část chodby byla díky vyšším přítokům skapové vody zatopena. Dle paměťového náčrtku (T.Roth) se zde nachází ještě sestupná chodba s dřevem zapaženými schody. Chodbička končila polosifonem s neznámým profilem za vodní hladinou. V knize Punkva a její jeskynní systém v Amatérské jeskyni (Příbyl, Rajman 1980) je popsáno, že byla chodba prozkoumána do vzdálenosti cca 90m, což se shoduje s půdorysnou délkou chodby. Chodbička byla jedním z původních objevitelů (M. Krbeček z Plánivské skupiny) popsána velice nadějně a údajně zde byl pozorován průvan. Lokalita bude dále zkoumána v sušších ročních obdobích.

Mapování okolí Dómu Démonů

V Macošském koridoru se u bodu 37 nachází v západní stěně několik odboček z nichž za vysokých povodňových stavů evidentně vyvěrají povodňové vody z nedaleké Jižní části Bludiště Milana Šlechty.

Koncem roku 2021 podnikla Plánivská skupina akci jejíž cílem bylo dokončení mapy prostor vázaných na vývěrová místa. V západní stěně se nachází jednak vstup do sestupného tlakového kanálu v lité skále, který přechází do 3 m hluboké propásky na jejímž dně se nachází krátký horizont s úžinou a za ní prostůrka s jezírkem a sifonkem. V těchto místech se ještě nepodařilo zastihnout chodbičku bez vody. Zůstává zde tedy naděje na propojení s Jižní částí Bludiště.

V západní stěně je vlevo patrný vývěr z úzké chodbičky, kterou se dá prolézt do dómovité prostory s komíny a bočním oknem. Prostory byla nazvána Dómem démonů. Hlavní komín prostory je uzavřen ve výšce cca 15 m a jde prosvítit. Boční komín nad ucpaným pokračováním chodby je užší, volně ležitelný až do výšky 11 m, kde je uzavřen. Komín na volno vylezl Petr Polák. V severovýchodní části Dómu démonů se ve výšce 4 m nachází okno se vstupem do užší stoupající chodbičky, která končí Vévodovým komínem. Ten je ve výšce 10 m slepě uzavřen. Komín je půdorysně i polohově blízko k vyššímu patru Alabastr, k místům zvaným Galerie excentrik.

Chodba Leknínů 2024

V rámci dokončování mapy Amatérské jeskyně zdokumentovala naše skupina málo známou horní chodbu vyššího patýrka mezi Dómem brekcí a Dómem Roztoka (Raztoka). Tato cca 60 m dlouhá chodba byla navštívena před cca 20 lety. Tehdy zde existovali bělostné pasáže sintrů a jezírek s plovoucími sintrovými krustami. V roce 2024 nesla chodba pozůstatky po několika povodních, které překryly velkou část sintrové výzdoby povlakem bahna. Teprve v zadních částech, kde je chodba téměř uzavřena sintrem v blízkosti dómu Roztoka se nachází ony sintrové krusty. V době mapování byla však

jezířka téměř vyschlá. Chodba má výšku 2 m až 0,5 m a šířku od 5 m po cca 2 m. Naměřená data byla předána Janu Sirotkovi.

Pozorování vodních stavů 2022 - 2023

Vzhledem k absenci našeho hlavního potápěče a zahájení činnosti v jiných jeskyních probíhaly v Amatérské jeskyni v letech 2022 a 2023 pouze akce zaměřené na pozorování vodních stavů a vytipování lokalit pro další možné výkopové práce vzhledem k nové žádosti o Výjimku na průzkum. Dále probíhala tradiční exkurzní činnost zejména na dni otevřených dveří.

Potápěčský traverz ze Sloupsko-šošůvských jeskyní do Výtoků Punkvy

V rámci spolupráce s Pustožlebskou skupinou jsme se podíleli na projektu potápěčského traverzu, kde se v neděli 15. 10. 2023 podařilo Honzovi Sirotkovi a Petru Chmelovi projít sifony a suchými jeskyněmi ze Sloupsko-šošůvských jeskyní, přes Novou Amatérskou jeskyni až do Punkevních jeskyní.

Čerpání zatopeného vchodu 2024

V červenci 2024 došlo po letních přívalových srážkách k zatopení vchodu do Nové Amatérské jeskyně. Potápěči z naší skupiny i spřátelených skupin podnikli několik ponorů přes zatopené koleno do Absolonova domu za účelem zprovoznění násosky ohnuté, díky níž se dá zatopené koleno za cca týden vyčerpát. Bohužel letos se násoska několikrát ucplala a vždy po čase přestala pracovat. Snižování hladiny trvalo celý měsíc a dost vody se přirozeně vsáкло do štěrků v chodbě. Po otevření nízkého otvoru nad hladinou jsme se vrhli na dočerpání vody a odladění celého systému. Vše bylo nachystáno na zářijové dny otevřených dveří. Bohužel začátkem září byl Moravský kras zasažen povodní a vchod byl znovu zatopen. Vzhledem k nedostatku času byl vchod v rámci cvičení vyčerpán jednotkou HZS z Brna a Blanska.

Výkopové práce v přítoku za Dlouhým jezerem 2024

Na základě udělené výjimky jsme 5. 3. 2024 zahájili výkopové práce v pracovišti pravostranného bezejmenného přítoku v ohybu chodby jdoucí od aktivu Bílé vody (místo bývalého limnigrafu) směrem k Dlouhému jezeru. Tato oblast je specifická poměrně stálým přítokem vody z neznámých oblastí Ostrovské plošiny. V blízkosti se nachází Katedrála Jiřího šlechtty, kde se v jeho horní části nachází zával a puklina ze které za vysokých vodních stavů po přívalových deštích vyvěrá neznámý přítok, který musí k výveru v Katedrále nastoupat několik metrů z neznámé chodby. Za normálního stavu patří tyto vody vyvěrají právě před Dlouhým jezerem.

Rozšířením chodby se podařilo během několika akcí proniknout k přítokovému sifonku. Dalším zahlučováním sedimentů jsme byli schopni snížit hladinu sifonku asi o 1 m. Bohužel ani tak se sifonek neotevřel. Následovalo otevření výkopu v pravostranné boční odbočce cca 8 m před koncovým sifonkem. V této chodbě bylo postoupeno zatím do vzdálenosti 4 m. Výkopové práce budou pokračovat i v roce 2025.

Úprava voru na Dlouhém jezeře 2024

Koncem roku došlo k prvním úpravám voru na Dlouhém jezeře, kde je snahou zvýšit jeho vztlak, aby se bezpečně přeplavili i statnější jeskyňáři.

System Piková dáma - Spirálka

Jeskyně Spirálka - dokumentace chodby Potápěčů

V roce 2021 podnikli Petr Polák a Radek Nejezchleb několik potápěčských akcí do Chodby potápěčů za Belgický sifon. Během akce se podařilo udělat lepší mapovou dokumentaci prostor a jeden zkušební ponor v Macošském sifonu směr jeskyně Nová Rasovna.

Jeskyně Spirálka - pozorování vodních stavů

Čičovo okno

Při návštěvě jeskyně Spirálka 19.1.2020 byla navštívena odbočka Čičovo okno, která se nachází u Brány pod Dómem u Přepadu a lze zde pozorovat hladinu vody vázanou na spodní, trvale zaplavené aktivní patro jeskyně. Voda se valila velkým průtokem do Nové Rasovny, avšak v jeskyni jsme zastihli hladinu v klasickém místě u Velkého trativodu. Zdá se, že trativody na konci Říční chodby mají v posledních letech větší kapacitu a výše voda stoupá opravdu jen výjimečně.

Opřeli jsme žebříček k Čičovu oknu a pronikli dovnitř. Hladina byla na obou stranách pukliny, a při bližším obhlédnutí jsme mohli jasně pozorovat, že voda přitéká z pravé strany (severu), cedí se sedimentem v puklině (byl vidět i jeden propádek s pohybem hladiny) a odtéká směrem k Fousatému

sifonu. To je poměrně zajímavé zjištění z hlediska průběhu aktivu pode dnem Spirálky a pokud by se dělali barvící pokusy (Plánivy) je třeba odebírat vzorky i v tomto místě.

Dne 1.11.2020 Bílá voda tekla přes Přepad. Voda ve Fousatém sifonu (propáskta na hladinu z vrcholu Dómu u Přepadu) stála cca jako za normálního stavu, dle měření 16 (!) m pod hladinou co byla ve Spirálce nastoupaná na Přepadu. Byl to divný pocit pohybovat se 15 a více metrů pod hladinou vody co hučela nad námi. V sifonu byl znatelný pohyb vody se JZ k SV, tedy pod Spirálku, tak jak bychom asi čekali... Chtělo by to zjistit, co je to za vodu, pochybujeme, že by odpovídala Bílé vodě co tekla nad námi Spirálkou (podnět pro další zkoumání).

Pak jsme navštívili Čičovo okno. Tam byla voda vysoko, cca 2m pod oknem, takže zhruba na úrovni tekoucí vody ve Spirálce. Cedila se tam puklinou z řečiště. Hliněná přepážka byla pochopitelně hluboko pod vodou. Čili spojení s Fousatým sifonem je skutečně vyloučené. Je to záhadné vzhledem k tomu že se obě místa nachází na jedné tektonice v mapě...

V roce 2021 probíhalo intenzivní měření vodních hladin v Kapli a Odtokovém sifonu na jeskyni 13C.

Jeskyně Spirálka - mapování

Chodba Nad Varhanami – Ultradupák (mapování, fotodokumentace) 2021

V rámci doplňování mapových podkladů ze Spirálky jsme se vydali na akci zmapování Ultradupáku. I když bylo znát, že kluci před lety udělali kus práce, když rozšířili nejužší místa přístupové plazivky, mapování a focení v těchto prostorách byla i tak poměrně náročná akce. Nedivíme se, že to s kompasem a pásmem nebylo do této doby provedeno. Za cca 4h akci jsme donesli krásných 35m polygonu a pár fotek. Po vynesení do mapy P-S se jasně potvrdilo tušené - výrazná tektonika patrná v Koncovém dómu přesně koresponduje se směrem Pokulové chodby v Odtokovém sifonu. Také na dně dómu byl vidět malý propad (odtok) který vede celkem jistě do stropu Pokulové chodby.

Vzhledem k tomu, že se chystá vydání digitálního mapového atlasu Amatérské jeskyně, prováděli jsme revizní mapování ve Spirálce a Pikové dámě.

Jeskyně Spirálka - patra nad Modrým komínem

V jeskyni Spirálka pokračoval průzkum pater nad Modrým komínem. Byly zahájeny prologační práce v Chodbě zoufalců pod sintrovou deskou v naději, že se podaří proniknout do pokračování chodby, která byla zatarasena sintrem.

V jeskyni Spirálka pokračoval v roce 2021 průzkum pater nad Modrým komínem. Bylo uspořádáno celkem 6 pracovních akcí v Chodbě zoufalců pod sintrovou deskou. Postoupilo se o 10 m. Práci komplikují větší kameny a začíná se objevovat skalní stěna.

Byl vylezen poslední komín v druhé části Dvojdómu (sz. stěna). Ve vrcholu 10 m vysokého komína se nachází chodbička zasypaná závalem.

V roce 2022 byl průzkum pater nad Modrým komínem ukončen. Byly uspořádány celkem dvě pracovní akce v Chodbě zoufalců pod sintrovou deskou. Celkově bylo nalezeno cca 11 m chodby, která skončila na lité skále. Bylo ověřeno, že v tomto koutě tedy nesměřuje chodba neznámým směrem vstříc jeskyni Matalova Vymodlená. Pracoviště bylo uklizeno.

Piková dáma - měření teplot

V roce 2021 až 2024 pokračovalo měření teploty vzduchu i masivu v Ledové chodbě jeskyně Piková dáma a v Hradském žlebu. Měření zpracovává ve svých zprávách pravidelně Miloslav Krbeček.

Jeskyně Spirálka - mapování

I v roce 2021 probíhalo revizní mapování ve Spirálce určené pro mapový atlas Amatérské jeskyně. Byl proměřován hlavní polygon vertikálních úseků ve vstupu a vzájemné propojení polygonů s jeskyní Piková dáma.

Jeskyně Spirálka - měření vodních stavů 2021 - 2024

Bylo zahájeno systematické měření hladin Bílé vody v Odtokovém sifonu a Kapli. Měření jsou dáována do souvislosti s aktuálními průtoky v Holštejně a ve Staré Amatérské jeskyni. O měřeních je vytvářena Petrem Peštukou Hydrologická zpráva

Jeskyně Spirálka - průzkum okolí propasti Fetanka 2021 - 2023

Měli jsme v plánu natraverzovat do okna z police ve Fetance ve směru na V a podívat se, zda to není nadějně na pokračování dál. Po dvou vývrtech jsme se přehoupali na druhou stranu, kde se objevila zahliněná síňka. Zkusili jsme mocnost sedimentů chodby, ale směrem nahoru (J) se uzavírá do malých

profilů, možná bude propojeno s prostorami za okýnkem nad Fetankou. Sínka se svažuje k S a je v celém profilu zahliněná. Vzhledem ke směru jsme to prohlásili za nenadějně.

V puklině v komínu nad Fetankou jsme zpřístupnili v rámci zpracování mapy v Therionu nadějnou odbočku. V prostůrce nazvané Výborová sínka jsme se rozhodli rozšířit okénko směřující J směrem za kterým bylo vidět rozšiřující se prostoru. Po třech akcích se podařilo úžinu rozšířit do průlezna a stanuli jsme v šikmé, sintrem vyzdobené komínovité prostoře šířky 2m, délky 4m. Strop tvoří zasintrované kameny a lze bezpečně prolézt nahoru ještě asi 8m, kde postup vzhůru uzavírá velký blok. Je zde několik míst, které by mohly dávat naději na další postup.

V jeskyni Spirálka byl nad vodní propastí Fetanka 8.1.2022 vylezen Výroční komín. Lezli: S. Kovačič, J. Komárek. Doprovod a podpora: Z. Prokop, P. Ulbrich

Nad ústím propasti do Fetanky se za skalním převisem nachází komín. Jeho spodní část má ve výšce cca 8m v JZ části plošinku přecházející do chodbičky vedoucí do Výroční sínky. Komín samotný pokračuje dále do výšky 13 m a to na puklině orientované JZ-SV.

Z vrcholu jsme si komín prohlédli a zjistili jsme, že se komín na vrcholu kompletně uzavírá do masivu, s výjimkou SV koutu, který je tvořen závalem, bloky velikosti až 1x1m. Mezi bloky závalu je okno 30x30 cm, kterým je vidět chodbička pokračující SV směrem, která po asi 2 m má pevný strop. Tato chodbička je však přístupná z druhé strany ze stoupající chodby. Tato chodba tak za povodní funguje jako tlakový kanál do vrchu s přepadem do vodní propasti Fetanka, na jejímž „dně“ je hladina sifonu mezi jeskyní Spirálka a 13C.

Celý komín je velmi čistý, na jeho stěnách nejsou sedimenty. Hornina je velmi kompaktní. Hlavně v JZ části komína jsou sintrové náteky, jiné výzdoby je minimum. V SV koutě zřejmě periodicky teče voda, jsou tam proprané kameny. Na povrchu skály v celém komínu jsou facety.

V neděli 7.5.2023 bylo provedeno odstrojení komínu nad Fetankou, horní část komínu je propojena s horní stoupající chodbou - tlakovým kanálem směřující do oblasti Fetanky. Provedena byla fotodokumentace a fyzické ověření propojení.

Koncem roku 2024 byla nad hladinou Fetanky vyvázána potápěčská šňůra jakožto úniková trasa z 13C-Spirálkového sifonu (příprava na Bělovodský traverz).

Jeskyně Spirálka - Vensavač

Po přesunu čerpadel z Pikové dámy do Spirálky byla v říjnu 2020 zahájena hydrotěžba ve stoupající chodbě zvané Vensavač. Tato chodba se nachází v zadní sestupné části za Dómem u Přepadu avšak před Velkým trativodem. Odbočka byla nalezena v devadesátých letech díky zvukovému efektu unikajícího vzduchu ze zatápěných neznámých prostor. Nejdříve byla objevena jen nízká stoupající plazivka nazvaná Sliznice. Na vrcholu chodby se nachází úzká zasedimentovaná propast směřující patrně do soutokové oblasti Bílé vody a Plánivského potoka. Horní zasintrovaná konec chodby souvisí s horními patry Modrého komína.

Práce ve Vensavači byla započata za účelem zvětšení této stoupající plazivky, za účelem vytvoření průchozího profilu chodby a odhalení možností nalezení pokračování v koncových partiích chodby Sliznice, která byla objevitelsky zpřístupněna do vzdálenosti cca 50 m nízkým průkopem (místa plazivkou) pod stropem stoupající chodby. Konec je tvořen prostorou, kde je další pokračování chodby vzhůru zataraseno sintrovou kupou a doleva odbočuje propáستka s úžinou, odkud pravděpodobně proudí při nástupu povodně ve Spirálce silný průvan ze zatápěných neznámých prostor. Přesný zdroj průvanu nebyl nikdy lokalizován z důvodu obtížného přístupu do koncových partií.

Plavení se tedy započalo v profilu pro stojícího člověka. Prvních 15 m chodby je spíše horizontální a původní výška prokopené chodby byla 0,5 až 1,0 m. Následuje však poměrně prudce stoupající část chodby, kde se objevitelský průkop minimalizoval a chodbu je tudíž třeba vyklidit téměř celou. Práci komplikuje poměrně tuhý jíl, který není zcela jednoduché rozplavit. Zatím se osvědčila taktika kombinace kopání a následného rozplavení a posunu zbytku jílovitých hroud pomocí motyček. V profilu chodby se objevují i menší kameny a kusy rozlámané sintrové výzdoby. Sedimenty však neobsahují mocnější vrstvu uložených říčních valounů. Ty se objevují jen u dna chodby spolu s jílovým sedimentem. V doposud vypláchnutém úseku cca 22 m chodby se ukazuje, že chodba má šířku cca 1,0 m a výšku 2,0 až 2,5 m. Má oválný tvar se zvednutím sklonu stropu se stejně zvedá i dno. Sedimenty jsou tudíž vyklízeny v prakticky celém profilu chodby.

V roce 2021 proběhly pouze tři akce s hydrotěžbou. Způsobily to hydrologické stavy v jeskyni. Když je málo vody, není zdroj vody pro hydrotěžbu. Když je vody moc, pracoviště je zatopeno vodou stojící na Přepadu. Dle sondy ve Staré Amatérce je ideální vodní stav na Bílé vodě pro Vensavač mezi 0,89 až 0,86 m.

V roce 2022 jsme pokračovali v hydrotěžbě stoupající chodby Vensavač. Vhodné podmínky pro rozplavování byly na pěti akcích, které jsme v průběhu roku zorganizovali.

Postoupili jsem cca o 20 metrů vpřed. Chodba strmě stoupá a bylo nutné ji vybavit lanem s uzly. Postup prací nebyl rychlý, protože se v hlinitopísčitém sedimentu objevuje 0,5m mocná vrstva jílu, který je nutné kopat a pod touto vrstvou jsou kameny obalené jílem, které je nutné nejprve rozplavováním zbavit jílu a následně ručně kameny odebírat. Nakopané bahno jde v celku dobře rozplavit, takže ven odtéká hnědě zbarvená voda. Kamenů je tak 5%. Chodba je vysoká cca 2 až 2,5 m, široká tak 0,7 až 1,0 m. K vrcholu chodby se dá již dojít bez nutnosti plazení. V závěrečné síňce je vlevo puklina, jejíž vstup byl nepatrně rozšířen. Dovnitř se podíval Radek Nejezchleb. Pod cca 2 m stupínkem se nachází profil propásky široké až 2 x 1 m a šikmo spadající dolů. Ze stran jsou sintrové náteky. Profil končí zahliněným dnem s travivody šířky 10 cm s citelným průvánkem.

V roce 2023 jsme pokračovali v hydrotěžbě stoupající chodby Vensavač. Vhodné podmínky pro rozplavování byly na třech akcích, které jsme v průběhu roku zorganizovali. Činnost byla také poznamenána technickými problémy s čerpadlem a také se ve stoupající chodbě projevila nutnost použití dvou čerpadel zapojených do kaskády. Až bylo vše nachystané na vyzkoušení, přišlo sucho a po něm naopak období vydatných srážek a velkých průtoků, které zaplavily Spirálku až po Přepad.

Postup v plavení je od zahájení prací celkově 45 m. Zbývá dočistit posledních 5 metrů. Chodba stále výrazně stoupá, je docela široká až 2 m a obsahuje jílovito-hlinité sedimenty a u dna uložené kameny většinou ostrohranných tvarů. Otázkou je, co bude v chodbičce, která pokračuje na křižovatce rovně. Zdánlivě míří pod východní svážnou chodbu patra nad Modrým komínem. Souvislost prostor byla vyzkoušena akustickou zkouškou – klepáním kladina na stěnu.

Činnost ve Vensavači byla v roce 2024 dost ovlivněna vysokými vodními stavy a poruchou čerpadla. Po překonání všech překážek byly do kaskády zapojena dvě kalová čerpadla KDFÚ 80 a zbytek vršku stoupající chodby (cca 5 m) byl dočištěn. V trase zbývá zanesená odbočka směrem pod Modrý komín, dále ve vrcholu chodby sintrem překrytý zával. Ve vrcholu chodby Sliznice se nachází domek s levostrannou puklinou směřující do propásky. Puklina je velice úzká. Byly zahájeny práce na jejím rozšíření. Z propásky vane průvan, který lokalitu celkem pěkně zásobuje čerstvým vzduchem. Po rozšíření pukliny chceme pokračovat v těžení sedimentů v propáste směrem k bájnému soutoku s Plánivským potokem.

Jeskyně Spirálka - revize a opravy žebříků

V srpnu 2022 jsme vytvořili nové zavěšení nejdelšího žebříku ve Spirálce na Balkonku. Žebřík byl uchycen pomocí nerezových lan zakotvených do skalního masivu.

Výjimka

V roce 2024 byla získána od CHKO Moravský kras nová výjimka k činnosti v období 2024 až 2033.

Jeskyně 13C

Potápění mezi jeskyněmi Spirálka a 13C - 2024

Koncem roku 2024 začal Radek Nejezchleb, Jan Sirotek a Petr Chmel plánovat Bělovodský traverz skrz sifony od Nové Rasovny až po Punkevní jeskyně. V rámci příprav proběhly po vánocích 2024 proběhl jeden sólo ponor Radka Nejezchleba a pak celkem tři ponory s Honzou Sirotkem ze strany jeskyně 13C až do prostor pod propastí Fetanka.

Mapování

Koncem roku 2024 byly v rámci přípravy mapy jeskynního systému Amatérské jeskyně zdigitalizovány 4 mapy komínů v jeskyni 13C: Patra nad Barevnou kaskádou, Kalcitový komín, Břítový komín a patra nad přítokem U Brejlí.

Výjimka

V roce 2024 byla získána od CHKO Moravský kras nová výjimka k činnosti v období 2024 až 2033.

Geofyzikální měření

V jeskyni 13C probíhalo měření náklonů (kyvadlo) a pohybů na zlomu (TM-71 od ÚSMH AV ČR) až do jara bez problémů. Na jaře zatekla skapová voda do koncovek kabelů, takže byly 2x opraveny (vyměněny). Toto trápení ukončila říjnová povodeň, která definitivně spláchla kyvadlo. TM-71 měří bez poruch i nyní. V listopadu tak bylo kyvadlo přesunuto do nové pozice cca 25 m nad aktivní tok a 15 m pod můstek za žebřík. Potíže se skapem a zkorodovanými koncovkami kabelů přetrvávají, bude

potřeba řešit v následujícím období. Členové ZO 6-19 pomáhali s údržbou a ostřením kyvadel v této lokalitě.

V roce 2022 byla pro odbornou i širší veřejnost připravena (také za ZO 6-12) přednáška:

Kalenda, P., Šír, M. (2022): Krátkoperiodické klimatické cykly v koloběhu vody. Konference Kras, jeskyně a lidé – kras a voda. Blansko, 23.-24.9.2022. Prezentace. Článek do sborníku. <https://kras.geology.cz/files/program.pdf>

Publikace

Kalenda, P. (2022): Klimatická změna a voda. Konference Voda 2022 – stavba a voda. Praha 21.6.2022. Pozvaný přehledový referát.

Kalenda, P., Tengler, R. (2022): A principal breakthrough in georadar technology – Roteg. Zásadní průlom v georadarové technice – Roteg (a reakce mainstreamu). Konference OVA 22. Ostrava ÚGN, 29.3.2022.

Kalenda, P., Tengler, R. (2022): A principal breakthrough in georadar technology – Roteg. Geodynamika (Lvov), No. 2 (33),

Celý rok probíhalo měření kyvadlem v jeskyni 13C. Členové ZO 6-19 pomáhali s údržbou a ostřením kyvadel v této lokalitě.

V jeskyni 13C kromě měření náklonů (kyvadlo) probíhá také měření absolutních teplot (digitální termistor s přesností 0,05°C). Jedná se o stejné čidlo od počátku měření v roce 2010, které je umístěné na můstku.

Přestože docházelo k výpadkům měření v roce 2021 i 2022, je možno říci, že se trend nárůstu teplot (od roku 2018) zastavil a generelně teploty v letech 2021 i 2022 byly o trochu nižší než teploty ve stejném období roku 2020, ale pokles teplot ještě nebyl tak výrazný, jako v roce 2018.

V prosinci 2023 byl zaznamenán anomální náklon k JV v souvislosti s teplou frontou a rychlým táním sněhové pokrývky, který způsobil lokální záplavy a pravděpodobně i skluznil část zlomu (S-J), procházející jeskyní 13C v blízkosti kyvadla (Obr. 2). Je ovšem možno, že k vyššímu napětí na zlomové ploše přispěla i aktivizace tektonik směrů S-J až SV-JZ před zemětřesením v Japonsku 1.1.2024 M7.6.

V jeskyni 13C kromě náklonů (kyvadlo) probíhá také měření absolutních teplot (digitální termistor s přesností 0,05°C). Jedná se o stejné čidlo od počátku měření v roce 2010, které je umístěné na můstku (viz. Obr. 3).

V roce 2024 došlo k částečné rekonstrukci kyvadla, které bylo poškozeno.

Provoz a údržba lezeckého trenažeru 2021 - 2024

Skupina se ve spolupráci s HZS podílela na provozu a údržbě trenažeru jednolanové techniky instalovaného v Dómu halucinací.

Jeskyně Jezevčí

V roce 2023 byla získána výjimka (1.9.2023 – 31.12.2027) na výkopové práce v jeskyni Jezevčí. Lokalita se nachází cca 100 m jižně od jeskyně Matalova Vymodlená. Během Do konce roku 2024 byl postup do vzdálenosti cca 23 m od vchodu. Došlo ke spojení horní a spodní chodby, vystrojení spodní chodby dřevěnou podlahou pro pojezd vozíku na dva kýbly. Půdní profil zanesené chodby tvoří volný prostor výšky cca 15 cm. Po prohloubení kyprých sedimentů tloušťky 20 až 40 cm (lesní hrabanka, co sem natahali jezevci) se objevují původní jílovité sedimenty. Rozměr chodby se upravuje na průchod po čtyřech, maximálně na výšku 1,2 m. Šířka chodby je cca 60 cm. Pro snazší odvoz materiálu se venku udělal průkop historickou vyvážkou. Ve vstupu byl odhalen dnový meandr.

Expediční činnost

Objevné postupy v jeskyni Kačna jama v roce 2021 (Divača, Slovinsko)

Po dlouhé nucené covidové pauze (2020) jsme se rozhodli navštívit naše oblíbené Slovinsko a lokalitu naši nejmilovanější – Kačnou jamu. Celou expedici jsme díky novým jeskyňářským přírůstkům pojali jako rodinnou se vším všudy. Jeskyňářský kemp u Divašky jamy tak připomínal více než kdykoliv jindy spíš jesle, mateřskou školku a základní školu pro naši mladou jeskyňářskou krev. Děti se plazily mezi speleovaky, olizovaly slanítka a místo céček sbíraly karabiny. Zkrátka pohoda.

Hlavní letní objevná baby friendly expedice proběhla 1.-10.7.2021. Akce byla provázena intenzivními dešti, které mírně komplikovaly výzkum středních pater Lamáku (Lamski rov). Poučení z objevných let 2018 a 2019 (viz Roth-Nejezchleb-Kubálek 2020) jsme do objevů již automaticky naběhli v neoprenech a vychutnávali si tu neuvěřitelnou lehkost pohybu beze strachu z vykoupání. Taktiku navíc podpořily proměnné podmínky hladiny v jezerech, která se začala s pokračujícími dešti plnit skapovou vodou. Tam, kde byla dřív voda po pás, byla nyní po ramena. Tam, kde se dalo vodou projít pod skalní kulisou se nyní vytvořil nebezpečný polosifon. Naštěstí se nejhorší místo dalo po vystrojení nadlézt, navíc se dala stékající voda před koncovým jezerem odklonit průkopem do nižšího patra a tak nám již vyšší zatopení nehrozilo.

Cílem akce byl průzkum nadějných komínů, oken a pokračování chodeb, do kterých jsme v roce 2019 nakukovali. Komín Cherry picking skýtal naději nalezení přepadového okna za přítokový sifon. Objevená sestupná chodba však skončila v zahliněných trativodech či zasintrovaných komínech kousek nad hladinou známých prostor za prvním sifonem. Pokračovali jsme tedy v lezení hlavního komínu.

Významný objev nás čekal nad Restrikcí v původní velké chodbě, kterou potok již opustil a zařezal se do nepříjemných meandrujících úžin. Ačkoliv jsme nad kluzkým koncovým stupněm minule „naklikali“ Distem záměry dlouhé 45 m, bylo další pokračování klikaté, ale naštěstí dlouhé. Záhadou je, jak mohly vzniknout tak dlouhé záměry. Objevy vedly nejen dvěma přepadovými chodbami zpět do hlavní chodby, ale zejména až do vysokého Dómu sintrové stěny, kde se nacházely mocné decimetrové nánosy bahna na krásných strmých sintrových plotnách. Díky vykopaným stupům do bahna jsme byli schopni vystoupat až na vrchol 20 m dlouhého dómu s šířkou 5 až 10 m. Sintrová hmota stéká po jedné ze šikmých stěn dómu odkudsi z vyššího patra. Ve skalní stěně dómu jsme prozkoumali severní kout s odbočkou do bočního dómku ukončeného trativodnou plazivkou s vodou.

V patrech nad Restrikcí jsme kolem sebe viděli spoustu dalších chodeb, ale my jsme se museli soustředit na mapování hlavních tahů a nechali je na další akce. Celkově se podařilo zmapovat 250 m.

V rámci akce zajel FanTomáš do Postojné na Katastr jeskyní na přátelské setkání s Franjo Drolem. Prošli spolu archiv historických zpráv a map z Kačne jamy. Franjo nám ty nejzajímavější naskenoval a domluvili jsme se na budoucí spolupráci. K našim objevům byly vytvořeny spousty map, ale je na čase je uspořádat a vydat v souhrnném mapovém atlase.

Kromě bádání v Kačmě jsme s našimi kamarády Jakou Jakofčičem a Matevžem Hreščakem navštívili akční „kopaliště“ v jeskyni Petnjak kousek nad Bresticí u Poviru. Jedná se o ohromný propad, obdobný jako v Bukovniku, kde je dole zbytek stropu jeskyně. Podél stěny a závalu bylo v minulosti vytipováno místo s průvanem, kde se kopalo pod stropem šikmo dolů. Problém nastal, když šly stěny kolmo dolů. Kopání je to obdivuhodné, zával je místy prosintrovaný. Tam, kde přirozené zpevnění chybí jsou použity buď ocelové pruty nebo beton, případně jsou menší kameny skladovány v pytlích. Od začátku kolmé stěny kopou slovinští jeskyňáři odhodlaně dolů a podařilo se jim najít již dvě volné prostory, z nichž ta druhá a větší je již dost významná a krásně vyzdobená. Z této prostory byl vytipován kout s místem nejsilnějšího průvanu pro pokračování. Dosažená hloubka byla cca 90 m.

Letní expedice se zúčastnili z prostředka šikmo diagonálně: Jindříšek JP, Ivanka, Ninuška a Theuška Pernicovi, Bradek, Petruška a Jůlinka Nejezchlebovi, Ivča Kosíková, Dejv a Erik Strouhalovi, FanTomáš, Bohunka a Dejv Rothovi, Helča Vysoká, Pepa, Anička, Matěj a Eliška Lukešovi, Honza a Petruška Enčevovi, Valja a Vláša Priesolovi, Bráška Míra Zoubek, Kamil Němec, Romana Hlavsová, Michal Pich, Radim Kratochvíl, Filip Chalupka, Pavel Kubálek, Tom Prokeš, Jirka Štěpánek, Hanka Janečková, Jáchym Štindl, Adélka Štindlová (Mátlová), Jonášek a Štěpán Mátl a pan buřtík.

Po krásné, nicméně více odpočinkové letní expedici bylo na čase zorganizovat drsnější akci hodnou přívlastku hard core, na které bychom mohli strávit maximum času pod zemí a hlavně v objevech. Termín 23.9. – 1.10.2021 jsme vybrali ve spolupráci s maďarskými kamarády.

Naše kroky směřovaly opět do Lamáku. Cesta to byla úžasná, plná akčního brodění jezer, plavání jezer, slaňování a perforování člunů, až jsme se dostali do Orient Expressu. Tam dostalo maďarské družstvo za úkol kopání v boční chodbě se sifonem a čtyřčlenné české družstvo pokračovalo o kousek dál do Přítokové chodby, kde jsme začali revidovat mapu a doplňovat ji o zajímavé odbočky. Jedna z nich vedla do komína, který vylezli Pavel s Filipem. Podařilo se jim dostat do vyššího patra, toto však již bylo známé z letní objevné akce. S klidem jsme tak mohli propojit polygony a prohlásit toto místo za vyřešené. Za přítokovým meandrem – Restrikcí do Nové jamy jsme se zaměřili na průzkum nadějných odboček a komínů. Hlavní roli sehrála Pavlova bádula, neboli krtečkův ryček, který se stal Pavlovým věrným souputníkem po jeskyni. Díky bádule jsme si mohli v mocných sedimentech Lamáku vykopat pohodlné stupy pro bezpečné zdolání nástupu do komínů. Tak se stalo, že většina komínů za Restrikcí byla vylezena, ale většinou končila slepě či úzkou úžinou mezi sintry ve výšce 20 m. Zmapovali jsme severní slepou Odbočku žižal. Pavel s Filipem se dále zaměřili na lezení pod výrazným stupněm se

stoupající chodbou. Po několika desítkách minut stanul Pavel ve vrcholu chodby, kde se však volný prostor uzavřel. Jejich poslední akcí byla revizní návštěva míst za hlavním přítokovým sifonem (přístupné Vrtulníkovým oknem). Zkontrolovali, zda tam přeci jen není nějaká suchá cesta nad jezerem a druhým sifonem a šli do bivaku.

Pepa, Jirka a FanTomáš vyrazili do komína Cherry picking, aby si posbírali další třešinky. Komín leží na výrazném zlomu SZ-JV, který směrově odpovídá blízkému Divačskému zlomu. Komín byl lezen zejména s nadějí, že se zde najde přepadové okno, které nás pustí za druhý přítokový sifon, který byl Pepou prozkoumán do celkové vzdálenosti cca 100 m od zanoření v prvním sifonu. Bradek s Dejvem v komíně v roce 2019 našli ve výšce 20 m horizontální pokračování, které se sklonilo do klesající chodby se spodními propady, které končí jen cca 4 m nad hladinou jezera mezi prvním a druhým sifonem a ve vzdálenosti cca 25 m od začátku prvního sifonu. Před koncem se také nachází boční prostora s komínem +8 m, který lezli v létě Tomáš P. s Jirkou Š., ale pokračování nenašli. Hlavní nejčistší větev komínu směřující do výšky 45 m čekala na dolezení spolu s podivnou Tomášovou propástkou padající do neznáma.

Pepa s Jirkou se rozhodli pokračovat v lezení bahnité větve komínu, kterou minule rozlezl Bradek s Dejvem do výšky 30 m. Tato část komína je plná horizontů a stáčí se nad přístupovou chodbou s polosifony. Kluci pokračovali s lezením šikmé stoupající chodby a ve výšce cca 36 m narazili na zlomový dómek. Bylo zde jak pokračování do volně lezitelného komína, který se v celkové výšce 55 m uzavřel, tak pokračování do sestupné propasti, kterou Jirka proslačoval až do známých prostor u přítokového sifonu. Tímto se z komínu Cherry picking stal megacedák, který nás sice dvakrát pustil přepadovou chodbou dolů, nicméně nepustil za druhý přítokový sifon. Obě větve komínu byly zmapovány a odstrojeny. Poslední den šel Jirka s Pepou lézt komín v jižní stěně dómu za Ogabným jezerem. Po celkem jednoduše lezitelných sintropádech vystoupali až k vrcholu dómu (cca +40 m), ale nic převratného zde neobjevili. Lana byla v komínu ponechána pro pozdější zmapování.

Summa summarum se na expedici podařilo revizně přemapovat více než 160 m Přítokové chodby. Nově byl zmapován komín Cherry picking (146 m polygonu) a další odbočky z Nové jamy (cca 60 m). Polygon Kačne jamy se tak prodloužil na 20,63 km. Z mapy Lamáku se podařilo odmazat celou řadu otazníků, zbývaly pouze okna a komíny v prostorách nad Restrikcí, v komínu Cherry picking a v koncovém dómu nad druhým sifonem.

Na povrchové akci Pavel s Filipem a s Jakou Jakofčičem v jeskyni Petnjak při heroickém výkonu vytěžili 200 kýblů kamení a díky tomu se podařilo postoupit o další 2 m do hloubky.

Podzimní expedice se zúčastnili:

Z ČR: Pavel Kubálek, Filip Chalupka, Jiří Feix, Jiří Štěpánek, Josef Lukeš a Tomáš FanTomáš Roth

Z Maďarska (Papp Ferenc club): Anna Panni Csepreghy, Anna Alexandra Vági, Domonkos Vági, Etelka Böb Marosvári a Abel Jung Padavan Váci.

Za Slovinsko: Matevž Hreščak, Tjaša Vezovnik, Grega a Jaka Jakofčič

Objevné postupy v jeskyni Kačna jama v roce 2022 (Divača, Slovinsko)

Na Velikonoce roku 2022 si Pavel Kubálek, Filip Chalupka a FanTomáš odskočili do Slovinska na badatelsko poznávací akci. Nejdříve jsme s Jakou Jakofčičem a Matevžem Hreščakem odskočili na pěknou akci do jeskyně Petnjak. Naši slovinští kamarádi s dalšími jeskyňáři v mezičase postoupili hlouběji a koncovou část vystrojili. Na čelbě se objevila lanovka rourovka na tahání kýblů z větší hloubky (jednodušší verze lanovky Alvek). Akce byla zaměřena jak na těžení, tak na zabezpečování spodního závalu. Vzhledem k náročnosti už to nejde tak rychle a postup je i díky mikrotrhacím pracím pomalejší.

Další den nás Jaka provedl po rok starém objevu Claudia Brata – Sancinově jamě, kterou pojmenoval na počest jeho nedávno zesnulého kamaráda a předsedy terstského klubu San Giusto - Stojana Sancina. Víc jak 100 m hluboká propast ústí do obrovského podzemního dómu s překrásnou výzdobou narostlou na suťovém dně dómu. Jako poslední jsme díky Sergiovi Damborsimu navštívili legendární propast Abisso di Trebiciano (jama Labodnica), kde se dá sestoupit pouze po žebřících do obřího podzemního dómu věčné tmy s podzemní řekou Rekou / Timavo, což je naprostá pecka, protože se dá jeskyně prolítnout za pár hodin. Jen nesmíte mít na sobě tukoprén, pak to jde trochu pomaleji. :-)

Cílem letní expedice 22.-31.7 2022 byla snaha o dokončení výzkumu Lamáku spojená se základní revizí polygonu a napojení na známé části hlavních prostor. Hned v úvodu akce nás pod Vstupní propastí čekalo milé přivítání. První živý had v jeskyni. Sice jen užovka obojková, ale cca 1,0 m dlouhá! Konečně kača v Kačne jamě!

Vyrazili jsme na dvě samostatné akce. Pavel, Radim, Mája a Sebo měli za úkol strojení cesty přes Kazimírovo jezero a Orient express a cestou vystrojít lano dolů do Kokodrilů neboli Krokodýlů. Pokračovali dál do Přítokového meandru. Cestou nad Restrikcí vylezli do posledních neprobádaných oken ve vyšším patýrku, ale bohužel se jen odmazaly otazníčky z mapy. Nic tam nebylo. Zatímco Pavel s Radimem zmapovali průlez a jezero za prvním přítokovým sifonem, kde namapovali cca 30 m chybějícího polygonu, Sebo s Májou vylezli nahoru do komína a kromě návštěvy bahnitě skluzavky našli také do neznámé Tomášovy propásky, která v hloubce 16 m končila v úzkém sintrovém trativodu. Vše jsme mapovali. Pavel druhý den protáhnul nahoře hlavní vysintrovaný komín o 7 m, ale protože se uzavřel, tak jsme nakonec komín odstrojili a dole vše umyli. Lana jsme nechali pod komínem na příští akci. Vzadu zbývá dolézt poslední šikmý komín nad sifonem dalšího přítoku.

Druhé mapovací družstvo ve složení Gábor, Ábel, Etelka, Anna, Štěpán a FanTomáš vystrojilo propast Janez 1 (P 25) vedoucí dolů na Reku (je to jedna ze tří propastí „Tri brezna trech Janezov“). Zde jsme nafoukli čluny, vystrojili šikmý svah na Reku a podnikli plavbu po Rece směrem k odtokovému sifonu, před nímž je Žabje jezero (Žabí jezero). Cílem bylo nalézt ponechanou odrazku na konci objeveného a zmapovaného vyššího přepadového patra „Bahnitá prolézačka“ z 07/2019. Mise na Žabje jezero byla úspěšná. Objevili jsme zelenou rosničku na kládě.... Tak pověst nelhala! Jsou tam a čekají! Bojíme se jít podívat do boční chodby Krokodýlů. Odrazka byla nalezena ve výšce 8 m nad vodou v nenápadném okně. Je šílené, že ta chodba není odspodu moc patrná a přitom vede do 3 km dlouhého labyrintu! Promapovali jsme celý polygon od „Janezů“ až po odrazku. Cestou zpět jsme si prolezli přítokovou chodbu Reky až po přítokový vodopád, kde teklo cca 100 l/s (normální průtok je asi 5 000 l/s). Voda skákala po pravé stěně (ve směru toku) po stupních dolů. Maďary jsme nechali kopat hlinitou hráz sifonu v horní chodbě Žabji krak. Dokázali ji snížit 1 m a vodu částečně vypustit. Sifon je však hlubší. Je široký cca 2 m a vysoký 1 m. Odhodlali jsme se do Krokodýlů. Natáhli jsme polygon nahoru do Lamáku. Promapovali jsme všechny chodby Jezerní zkratky až po propast Janez 1 a Štěpán konstatoval, že jsme uzavřeli smyčku polygonu s neuvěřitelnou chybou měření jen 16 cm. Mimochodem, FanTomáš měl při objeveném mapování s novou čelovkou „s praktickým magnetem“ téměř podobnou chybkou měření - cca 20 metrů 😊. To byl důvod, proč jsme to přemapovávali.

Další akce měla za cíl zmapovat chybějící část pater Pod „Dobrou vodou“. Tento název je odvozen ze skutečnosti, že se nad tímto místem nachází divačská ČOVka. Do spodního patra bylo proniknuto ze dvou směrů - od nenápadné propojující propasti a od monumentální velké propasti, která se cestou dozadu do jeskyně obličá. Dole pak bylo zmapováno díky člunu a neoprenům úplně vše až po Miranova jezero a nově byla přemapována chodba Románija vedoucí k legendární plazivce Divaška sramota (ostuda). Zde byl zmapován jen první ohyb plazivky, protože nikdo nechtěl riskovat kontakt s legendárními nebezpečnými plyny nebo s něčím jiným ostudným. Celý tým se závčas vrátil do bivaku, aby stihli na otočku večeri a noční rande ve 22.00 s lezcama z Lamáku u Janezů. Společně tak mohli odtransportovat zbytek těžkého materiálu do bivaku. Po noční otužovací koupeli v Ogabném jezeru následovala v bivaku družba s Maďary, kdy nás od brutální kocoviny zachránilo snad jen to, že Sebo nevzal sebou do bivaku Kapitána Morgana, kterého nahoře poctivě koupil. Tančili a zpívali jsme do tří do rána. Byla to opět legendární pařba, na kterou druhý den navazovalo vylízáání ven z jeskyně spojené s nezbytným pinglováním a vrátkováním.

Na povrchu se nezhálelo. Pavel, Radim, Mája, Štěpán a FanTomáš šli opět do Petnjaku do hloubky cca 115 m spolu s Jakou a Matevžem zmáhat zával do propadu Petnjak. Vytahali nepočítané kýblů a přidali se tak opět k houževnatému boji člověka s přírodou, kdy se Jaka a všichni kamarádi jeskyňáři snaží prokopat a nyní už i prostřílet podél kompaktní stěny ohromného domu dolů do volného pokračování jeskyně, odkud fouká výrazný chladný průvan. Pavel zde byl po čtvrté, FanTomáš potřetí a za tu dobu se postoupilo o 20 m dolů!

Na závěr akce jsme za odměnu vyrazili do jeskyně Veliká Šprinčnica nad Povirem, kterážto leží úplně nahoře na kopci a pod prvním dvacetimetrovým slaněním se nachází úžasně vyzdobená chodba a další velká propast vedoucí až do hloubky 140 m. Tam jsme hledali možné pokračování. Dostat se tudy na Reku by znamenalo slaňovat cca 450 m dolů a to by bylo fakt drsný. Naneštěstí je ve spodním domu opravdu kvalitní zával, který se zatím přes veškeré úsilí nedaří překonat.

Jaka pak FanTomáše vzal na výlet k vesnici Gornje Vreme, kde se zhruba 7,5 km před propadáním ve Škocjanských jamách začala Reka propadat do nových ponorů. Za normálního stavu řeky Reky doteče většina vody do Škocjanu. Za sucha se však řeka Reka propadá do těchto ponorů, neteče do Škocjanu ani do Kačnje jamy, ale podzemím někam úplně jinam. Do Škocjanu teče pouze levostranný přítok Sušica, který se vlévá do vyschlého koryta Reky cca 1,7 km před Škocjanem. To co jsme tedy viděli pod vodopádem v Kačně vlastně nebyla Reka, ale Sušica! Což je tedy šok.

Expedice se zúčastnili z ČR: Jindřich Pernica, Iva Pernicová, Nina Pernicová, David Strouhal, Ivana Kosíková, Erik Strouhal, Sebastian Kovačič, Pavel Kubálek, Helena Vysoká, Anička Lukešová, Štěpán

Mátl, Radim Kratochvíl, Mária Šoltéssová a Tomáš FanTomáš Roth. Z Maďarska: Gábor Markó, Ábel Váczi, Etelka Szabó a Anna Csepreghy

Objevné postupy v jeskyni Kačna jama v roce 2023 (Divača, Slovinsko)

V letech 2021 a 2022 jsme se zaměřili na dokončení výzkumu Lamáku (Lamski rov), který dosáhl délky: 3 km. Zbývá dolézt jedno významné okno a proplavat systém přítokových sifonů. S dalšími dílčími objevy a revizním mapováním polygonu známých chodeb přesáhla Kačna jama v roce 2023 délku 21 km! V roce 2004 byla její délka 12,75 km. Nové objevy posledních let dokazují, že stále je naděje na nalezení pokračování, která se však nemusejí skrývat na odlehlých místech. Někdy stačí známá místa důkladněji prohlédnout, použít novodobou techniku anebo starou osvědčenou, podpořenou novým pohledem a nadšením. Někdy pomohou také přirozené změny jeskyně, neboť se stále mění, hlavně díky povodním. Jindy zase pomůže náhoda, která nám může pomoci si nějaké takové změny v pravý čas všimnout.

V současné době intenzivně pracujeme na vytvoření digitální mapy systému.

Na posledních expedicích bylo našim hlavním cílem seznámení co největšího počtu nových členů s cestou do zadních povodňových částí jeskyně Kačna jama, kam bychom rádi v roce 2024 uspořádali velkou potápěčskou akci, zaměřenou na průnik 4. sifonem povodňové větve pod vesnicí Povir. Dle mapy koncových partií se po 400 m od začátku 4. sifonu nachází pod Povirem obrovská podzemní prostora, kterou predikují četné dihalniky (například Križmanov dihalnik v Poviru - dům č.6). Tato expedice by mohla poodhalit další směr povodňové chodby. Buď pod blízké kopce nebo rovně údolím. V případě, že chodba povede směr Plešivica, budeme mít jasno, kde upřít naše síly na otvírku nového vchodu.

Poděkování:

Za dlouholetou spolupráci na projektu Kačna jama Reka exploration děkuji všem kamarádům jeskyňářům z Čech a Moravy a našim kamarádům z Maďarska, zejména z klubů Papp Ferenc club Budapest a Myotis.

Za spolupráci na objevech děkuji všem našim slovinským kamarádům zejména z klubu Gregora Žiberny z Divače za podporu, zázemí, možnost ubytování a bádání v jejich domovské lokalitě! Děkujeme hlavně Borutovi, Kristjanovi, Rosaně, Jakovi, Matevžovi, Tjaše a Bogdimu za jejich podporu a milé společně strávené chvíle! Hvala lepa!

Literatura

Hribar, M. 2010: Kačna jama. DEDI - digitalna enciklopedija naravne in kulturne dediščine na Slovenskem, Dostupné na <http://www.dedi.si/dediscina/377-kacna-jama>. Citováno 17. 12. 2023.

Roth, T. - Nejezchleb, R. - Kubálek, P. 2020: Kačna jama (Divača, Slovinsko) překonala 20 km a pokračuje! Speleofórum 2020, 39, ČSS, Praha, s 49-55, ISBN 978-80-87857-34-2.

Objevné postupy v jeskyni Kačna jama v roce 2024 (Divača, Slovinsko)

V roce 2024 proběhly tři zásadní expedice do již 21 km dlouhé slovinské jeskyně Kačna jama. Díky rozšíření týmu o potápěče vlastníci rebreathery se nám otevřela možnost zorganizovat nové potápění v koncových částech Povirského rovu, jehož čtvrtý nepřekonaný sifon je od roku 2017 velkou výzvou. Tehdy se ho pokoušeli zdolat s otevřeným okruhem potápěči Jan Enčev a Radek Nejezchleb. V sifonu bylo tehdy postoupeno do největší vzdálenosti 50 metrů. Kvůli komplikacím a následně pak díky nedostatku vzduchu se již nemohlo pokračovat nalezeným směrem podél levé stěny sifonu do cca 400 m vzdálené Povirské dvorany, která se nepochybně nachází přímo pod vesnicí Povir. Dává o sobě vědět silným prouděním vzduchu z četných „dihalníků“ (výdechů) během povodňových událostí na řece Rece. Nalezení směru dalšího neznámého pokračování je pro nás velkou příležitostí, která nám umožní soustředit síly do konkrétní oblasti na povrchu s možností nalezení nového vchodu do podzemí.

V roce 2024 jsme oslavili 20 let od naší první výpravy do jeskyně Kačna jama. Podzimní akce byla naší 60. expedicí zaměřenou na bádání právě v této jeskyni a v jejím okolí.

Navzdory tomu, že jsme celou jeskyni Kačna jama během přípravné expedice vystrojili a nachystali se na náročnou expedici s transportem výbavy pro tři potápěče do povodňové části jeskyně, nestabilní počasí, vydatné srážky a s tím související vysoké vodní stavy rozhodly o tom, že jsme museli tento velkolepý plán o rok odložit. Letní expedice se díky tomu rozjela v pohodovém tempu, kdy jsme se primárně věnovali mladé generaci jeskyňářů a organizovali lehké i náročnější exkurze. Odměnou nám

byly rozzářené dětské tváře a jejich první jeskyňářské úspěchy v podobě slezených desítek metrů do překrásných jeskyní.

Lezec Pavel Kubálek a jeho parťák Jan Enčev zdolali v létě prvních cca 120 m komína nad Kalvárií a na podzim Pavel společně s Jaroslavem Kladivem komín dolezli do výšky 144 m těsně pod vrcholové závaly. Lezením tohoto komína se bohužel nepodařilo potvrdit teorii, že by v něm mohla být bájná a nikým doposud nepotvrzená Galerie Prez (Prelecov rov). Vypadá to, že si Cesare Prezzi nejspíš galerii vymyslel, doposud se jí totiž nepodařilo nalézt v žádném z lezených komínů Kačne jamy. Proto si dovolíme navrhnout nový název a to „Faustův nekonečný komín“. Pro připomínku neutuchající touhy po poznání a s mezinárodním odkazem na klasické literární dílo.

Poděkování patří všem členům expedic, kteří svojí pomocí na 58., 59. a 60. výpravě do Kačne jamy a okolí přispěli k systematickému průzkumu tohoto unikátního jeskynního systému vázaného na řeku Reku. Vážíme si příležitosti vidět naši novou generaci navštěvovat naše zamilované jeskyně ve Slovinsku. Věřím, že budou za čas skvělou posilou týmu!

Velké poděkování patří všem našim slovinským kamarádům, za jejich pomoc, pohostinnost a poskytnutí zázemí u Divašky jamy. Z JD Gregor Žibera Divača zejména Borutu Lozejovi. A z JD Sežana zejména Jaku Jakofčičovi. Hvala lepa!

Za podporu expedice děkujeme České speleologické společnosti, která nás podpořila v projektu SpeleoGO. Dar v hodnotě 7500 Kč jsme využili na nákup lezeckého materiálu a vybavení pro potápěčský bivak u druhého sifonu, který bude využit v příštím roce. Materiálně naši expedici podpořili Singing Rock a Adventure Menu, kterým za podporu moc děkujeme a vážíme si jí!

A jaké jsou další plány? O Velikonocích 2025 bychom rádi vyrazili zdolat zajímavé okno v protější stěně 20 m široké hlavní šachty Faustova nekonečného komína. Pod vstupní propastí dokončíme propojení s Propástkou u kola a začneme postupovat skrz kamennou suť s průvanem do objevů! Akce se pravděpodobně spojí s přípravnou akcí před velkou letní expedicí. Čas na letní expedici si rezervujeme na první tři týdny v červenci, kdy start bude optimalizován s ohledem na počasí. Plán je poslat potápěče zdolat 4. sifon v Povirském rovu a vztyčit vlajku v Povirské dvoraně a snad i dál! V Mihevcově dvoraně za 1. sifonem bychom rádi osadili pamětní plaketu na počest největšího bojovníka za život a borce, který se o poznání Kačne jamy zasloužil nejvíc. Prof. Dr. Andrej Mihevc odešel 16.10.2024 odpočívát do jeskyňářského nebe. Čest jeho památce! Andreji, v Kačne jamě budeš vždy s námi!

Ostatní činnost

Hydrologická měření

Plánivská skupina ČSS se v roce 2020 začala zabývat hydrologickým průzkumem malých vodních toků v severovýchodní části Moravského krasu. Důvodem bylo rozhodnutí valné hromady o revizi barvících pokusů v této části krasu a záměru jejich nového provedení na kvalitativní úrovni.

Zájmová oblast je vymezena návazností na jeskyně systému Amatérské jeskyně, které se nachází v severovýchodní části MK – tedy především jeskyně Spirálka, 13C a Stará Amatérská jeskyně. Byla zahájena venkovní šetření následujících malých vodních toků (od severozápadu k jihovýchodu) – Šošůvský potok, potok V Loučkách, Trojička, potůček pod Strážnou, Strážná (Besčák), Plánivy, Jedelský potok a Domínka. Cílem těchto obhlídek bylo sledovat vodní stavy, seznámit se s charakterem jednotlivých povodí, a především vytipovat toky a místa na nich, kde by mohly být vybudovány měrné přelivy ke sledování průtoků. Tato činnost trvala prakticky od března až do konce roku. Mezitím ovšem byly postaveny tři měrné přelivy. První dva říjnu na Plánivách a další v listopadu na Jedelském potoce. Na těchto přelivech je přibližně v týdenních intervalech sledován průtok a od listopadu rovněž příležitostně i hodnoty teploty, konduktivity a salinity vody. Stavy se sledují rovněž v návaznosti na množství povětrnostních srážek. Na hodnocení získaných dat je prozatím příliš brzy, protože časové řady jsou poměrně krátké. Další přeliv je připraven k instalaci na Domínku a s dalšími třemi přelivy se uvažuje s instalací v roce 2021 – Šošůvka, Loučky a Strážná. V jednání je i možnost osazení měrných přelivů hladinovými sondami ve spolupráci ČHMÚ. Byť některé toky jsou spíše periodické, všechny v roce 2020, díky poměrně vlhkému počasí, alespoň část roku tekly.

Měření teploty, konduktivity a salinity bylo rovněž zahájeno i přímo v jeskyních a v to v Pikové dámě na dvou místech a ve Spirálce. Zde podle vodního stavu na třech až šesti místech. Pokud jde o časovou náročnost - na výrobu měrných přelivů bylo potřeba zhruba 20 hodin, vlastní venkovní šetření, ohlídky a měření v jeskyních potom zabralo asi 50 hodin. V tomto čase není započítána příprava celého projektu do textové podoby. Samotný projekt je výchozím materiálem jako shrnutí východisek a známých faktů pro následné provádění měření a barvících pokusů.

Samostatnou kapitolou v tomto roce byla povodeň v polovině října. Obě velká propadání severních části MK dne 14.10.2020 přetekla. V Nové Rasovně Bílá Voda při maximálním průtoku přes 12 m³/s přetekla ke Staré Rasovně, kde se ztrácela v Keprtově chodbě. To mělo za následek zvýšení vodních stavů i jeskyních Piková dáma a Spirálka, kde se hladiny dostaly přibližně o 5 metrů výše, než je normální stav. Na zpřesnění této výšky se prozatím ještě pracuje podle reality hladinových čar, které v jeskyních zůstaly. Jediným měrným přelivem, který byl v této době již funkční, byl přeliv na jižním potůčku Plániv, kde hodnota průtoku dosáhla 7 litrů za vteřinu. Malá povodí byla aktivována toky všechna, došlo k přetečení potůčku Strážná na sever od Holštejna do povodňového dílu a Šošůvský potok se propadal až v závrtu u Žida u silnice Kaštan-Sloup.

V roce 2021 byla dle plánu dokončena instalace všech uvažovaných měrných přelivů.

Celý projekt hydrologických měření byl detailně popsán v Příloze 2 – Hydrologická zpráva 2021. Další celkové souvislosti problematiky hydrologických měření jsou zpracována v dokumentu „Malá povodí severovýchodní části Moravského krasu a jejich vztah k systému Amatérské jeskyně“ viz Příloha 3.

Plánivská skupina ČSS v roce 2022 pokračovala v hydrologickém průzkumu malých vodních toků v severovýchodní části Moravského krasu.

Zájmová oblast je vymezena návazností na jeskyně systému Amatérské jeskyně, které se nachází v severovýchodní části MK – tedy především jeskyně Spirálka, 13C a Stará Amatérská jeskyně. Pokračovaly venkovní šetření následujících malých vodních toků (od severozápadu k jihovýchodu) – Šošůvský potok, potok V Loučkách, Trojička, potůček pod Strážnou, Strážná (Besčák), Plánivy, Jedelský potok a Domínka. Cílem těchto obhlídek bylo sledovat vodní stavy a evidovat je. Hydrologická zpráva za rok 2022 nebyla vytvořena.

Revize mapových podkladů a tvorba mapy P-S v Therion

REVIZE MAPOVÝCH PODKLADŮ A TVORBA MAPY P-S V THERION

V rámci převodu veškeré starší mapové dokumentace do Therionu, její aktualizace a doplnění proběhla revize mapových podkladů na několika místech v jeskyni Spirálka. Jednalo se o Fousatý sifon, Pamětní domek, Magistrátní chodbu, Modrý komín (výšky), Fetanka (výšky) a Ultardupák .

V rámci revize byla také zkorigována dlouholetá chyba v hlavním polygonu v jeskyni Piková dáma, který způsoboval v dosavadních datech výškový rozdíl 2m na hladině P-S sifonu v obou jeskyních. Po korekci je rozdíl výškových dat pouze 10 cm.

Vzpomínka 2021 - 2024

Každou poslední sobotu v srpnu skupina Plánivy pořádá tradiční vzpomínkovou akci na zesnulé jeskyňáře, kteří tragicky zahynuli při výzkumu podzemí v Moravském krasu.

Akce SZS

Členové se celoročně aktivně podíleli na činnosti Speleologické záchranné služby, především cvičení SZS.

Geofyzikální měření

Člen skupiny P. Kalenda se dlouhodobě zabývá geofyzikálním měřením na různých lokalitách. Celý rok probíhalo měření náklonů (kyvadlo) a pohybů na zlomu (TM-71 od ÚSMH AV ČR) v jeskyni 13C. V jeskyni (propasti) Trebiciano u Terstu probíhalo měření náklonů zemské kůry (kyvadlo). Měření po opravě probíhá bez nutnosti údržby.

Publikační činnost

V roce 2024 byla vydána publikace : "Historie Plánivské jeskyňářské skupiny", kde jsou zaznamenány vzpomínky na akce Plánivské skupiny Honzy Víta seniora, Jaroslava Žistěna Kučery a Tomáše Rotha.

ZO ČSS 6-20 Moravský kras

2021

Speleologická činnost v ČR

Michalka – bylo provedeno 18 akcí za účasti 85 osob. Z přírodní části se podařilo vyklidit cca 20 m³ sedimentů, kamenů a zbytků po výstavbě krytu. Byly provedeny 3 profily v zadní části.

Matalova Vymodlená – bylo provedeno 32 akcí za účasti 96 osob. Ve Ztracené chodbě jsme postoupili o 12 m a celková délka od vchodu je tedy 140 m. Dále byl rozebírán zával za Tlustochovým hrdlem, ovšem bez valných výsledků. Ve spodních patrech bylo po celý rok velké množství vody. Až ke konci roku se podařilo částečně snížit hladinu čerpáním a zkontrolovat prostory ke Gregorovu dómu.

Skleněné dómy – bylo provedeno 13 akcí za účasti 70 osob. V horizontální části byly pozorovány vysoké vodní stavy. V horních patrech se podařil významný objev a to 5 dómů a chodeb o celkové délce cca 300 m. Vše s neuvěřitelnou krápníkovou výzdobou. Nové objevy byly zmapovány a zdokumentovány.

Elfí domeček – bylo provedeno 5 akcí za účasti 16 ti osob. Těženo bylo ze šachty II a to asi 90 kyblíků. Byla také opravena a doplněna výdřeva.

Ostatní činnost

Naši členové a příznivci se zúčastnili exkurzních akcí u okolních skupin. Zvláště u skupiny MSK, ZO 6-08 Dagmar a ZO 6-15 Holštejská.

Podařilo se zorganizovat i první setkání bývalých členů skupiny a samozřejmě jsme se zúčastnili i pravidelné Vzpomínky.

Pravidlem se staly i návštěvy lanového centra Velká dohoda, kde hlavně naše nejmladší generace procvičovala své lezecké schopnosti.

Na základně Michalka probíhaly práce celoročně. Ať už příprava dřeva na zimní období nebo pravidelný úklid a odvoz nepořádku.

Z větších prací se podařilo:

- Vybourání a rekonstrukce střechy nad rampou.

2022

Speleologická činnost v ČR

Michalka – celkem proběhlo 20 akcí za účasti 268 osob, když probíhaly práce hlavně na vytěžení nepůvodních sedimentů za zdí, ale také na prohlubování Křížovy sondy, kde jsme dosáhli hloubky 11 m. V jeskyni proběhl paleokemp. Také proběhly 2 dny otevřených dveří. Jeden pro pracovníky firmy OHLA ŽS a další pro širokou veřejnost. Celkem ze zúčastnilo 180 osob.

Matalova Vymodlená - celkem proběhlo 22 akcí za účasti 76 osob. Činnost byla zaměřena jednak na kopání ve Ztracené chodbě, kde jsme postoupili o 3,2 m a čelba se tak posunula na 143,2 m od vchodu do jeskyně. Ze Ztracené chodby a Ryškova dómku bylo vyvezeno celkem 12,12 m³ sedimentů.

Skleněné dómy - zde bylo provedeno 19 akcí, kterých se zúčastnilo 104 osob. Zaměřili jsme hlavně na výzkumu v horních patrech. Otevřeli jsme sondu u Tureckých lázní – bohužel bez úspěchu a také chodbu U potkana. Tam jsme dosáhli dílčího úspěchu, když jsme se dostali 15 m a dalších cca 10 m je vidět dále. Postupně opravujeme vystrojení vertikály. Také se podařilo dokončit mapování a spojit polygon od vchodu V2 s polygonem v horizontu.

Elfí domeček – proběhly pouze 2 akce za účasti 13 osob. Akce byly zaměřeny na kontrolu pracoviště a na rozebírání deponie nad jeskyní na Chobotu.

Ostatní činnost

Mimo klasické činnosti na základně (přípravy dřeva na otop, údržbové práce) jsme se zúčastnili i několika akcí na cizích lokalitách. Naši členové byli přítomni na cvičné záchranné akci v Býčí skále, po dlouhých letech jsme se podívali do Mastného Fleku. Vypomáhali jsme také na Dagmaráckém pracovním týdnu a kolegům v Holštejské jeskyni. Pravidlem se stala naše účast na Dni Země, kde jsme sbírali odpadky v okolí naší základny, ale také v Odvodňovací štole u Punkevních jeskyní. Pravidelné posezení před Vzpomínkou jsme doplnili již tradičním gulášem a setkáním s našimi bývalými členy.

2023

Speleologická činnost v ČR:

Michalka – celkem proběhlo 11 akcí za účasti 121 osob, když probíhaly práce hlavně na vytěžení nepůvodních sedimentů za zdí, ale také na prohlubování Křížovy sondy, kde jsme dosáhli hloubky 13 m a pokračujeme horizontálním směrem na jz. V jeskyni proběhl Paleokemp. Z paleokempu je k dispozici videodokument na kanálu Youtube.

Matalova Vymodlená – celkem proběhlo 16 akcí za účasti 46 osob. Činnost byla zaměřena jednak na kopání ve Ztracené chodbě, kde jsme postoupili o 13,2 m a čelba se tak posunula na 156,2 m od vchodu do jeskyně. Ze Ztracené chodby a Ryškova dómku bylo vyvezeno celkem 6,06 m³ sedimentů.

Skleněné dómy – zde bylo provedeno 18 akcí, kterých se zúčastnilo 91 osob. Zaměřili jsme se hlavně na výzkum v horních patrech. Otevřeli jsme chodbu U potkana. Tam jsme dosáhli dílčího úspěchu, když jsme se dostali na délku 25 m. V nové lokalitě pod Galeríí v objevech z roku 2021 jsme objevili za tzv. Janovým oknem propast 15-20 m hlubokou. Také se podařilo dokončit mapování a spojit polygon od vchodu V2 s polygonem v horizontu. V rámci programu SpeleoGo proběhlo přestrojení celé vertikály. Ve Skleněných dómecích byl také natočen dokument Poslední podzemí.

Elfí domeček – neproběhla žádná akce

Ostatní činnost

Mimo běžnou údržbu základny (dřevo, výměna klasických žárovek za LED zdroje) jsme se opět zúčastnili Dne Země, kdy jsme poklízeli jednak okolo základny a dále kolem silnice až k Šošůvce a zpět. Po letech se zadařila i hospodářská činnost, kdy jsme opravili, vyčistili a natřeli přístřešek nad přístavištěm Punkevních jeskyní a vyčistili sifony 1 a 3 na suché části. Již tradiční posezení s gulášem a kamarády před Vzpomínkou. Z cizích lokalit proběhla výpomoc na Dagmaráckém pracovním týdně

2024

Speleologická činnost v ČR

Michalka – proběhlo celkem 22 akcí za účasti 79 osob. Probíhala těžba v Křížové sondě, kde jsme v hloubce 12 m narazili na horizont. Také probíhalo odstranění nepůvodních sedimentů z části za Břitem.

Matalova Vymodlená – proběhlo celkem 10 akcí za účasti 24 osob. Celý rok jsme prohlubovali a čistili Ztracenou chodbu, která byla po červnových a zářijových povodních částečně zavalena,

Skleněné dómy – proběhlo 12 akcí za účasti 62 osob. Celý rok byl poznamenám červnovými a zářijovými povodněmi, které znemožnili cestu horizontální částí. Opět jsme se zaměřili na Brandstätterův komín, kde jsme však žádného úspěchu nedosáhli.

Elfí domeček – proběhla jedna akce za účasti 3 osob zaměřená na kontrolu pracoviště.

Ostatní činnost

Opět jsme se zúčastnili Dne Země a poklidili jeskyni Malou Punkevní a odvodňovací štolu. Dále jsme navštívili Dolní Moravu a Tvarožné díry. V Malé Roudce jsme zkoumali místní pseudokras. Dále jsme zmapovali a zdokumentovali jeskyni Čertova díra u Letovic. Také jsme mapovali komíny na cestě z přístaviště do Masarykova dómu v Punkevních jeskyních.

Na základně se podařilo natřít nosné traverzy, opravit vrata do jeskyni a celoročně chystat dřevo.

ZO ČSS 6-21 Myotis

2021

Ševčíkův závrt

V jeskyni během roku 2021 proběhlo přibližně 40 pracovních akcí. Podařilo se decentně rozšířit stoupající úzkou chodbu od sifonu do objevů (nejužší místo). Probíhaly transporty materiálu na

postupování v objevech. Za sifonem je asi 40m hadic, jedno zahradní kalové čerpadlo v sifonu č. 2 200m lana, přibližně 20 kompletních kotev, elektrický kabel, 9m lanový žebřík a nějaké kopací náčiní.

15. 05. 2021 – objev pokračování v Odtokové chodbě. Podařilo se dostat za druhý sifon a objev asi 12m chodby, která je zakončená sifonem č. 3

28. 05. 2021 – Vylezen nejvyšší komín ve Vilémovickém dómu. Výška max 25m. Objev nové části Hugošova spojnice, která propojuje Kamennou řeku a komín ve Vilémovickém dómu. Objev přibližně 30 m.

31. 07. 2021 – Objev dalšího pokračování Odtokové chodby. Podařilo se obejít sifon č. 3 prokopáním hlíněného svahu přímo z Vilémovického dómu. Objev asi 20 m Odtokové chodby, která končí závalem.

Říjen-listopad 2021 – Proběhly dva napouštěcí pokusy s SDH Kotvrdovice a SDH Senetářov a byly potvrzeny všechny komunikace se závrtu a propady v nejbližším okolí Ševčíkova závrtu. Byly vylezeny 2 nové komíny, které komunikují s povrchem. Všechno končí úzkými neprůleznými trativody.

Další postupy a pracovní akce byly směřovány do přítokové chodby v nejnižším místě Vilémovického dómu a v závalu na konci Odtokové chodby. To jsou prozatím aktivní pracoviště s výsledkem v budoucnu.

Závrt Agris - V jeskyni během roku 2021 proběhlo přibližně 20 pracovních akcí. Stále postupujeme jasným trativodem po proudu vody. Postup 4-5m v kompaktním vápenci. Zjištěny zajímavé geologické vrstvy. Žíly Grafitu, písčité Rudické vrstvy a limonitický vápenec. Proběhly 2 pracovní akce s těžbou materiálu až na povrch.

Závrt Člupek - Bez aktivity.

Žďár ponor - Bez aktivity

Ostatní lokality: Maximálně exkurze. Základna Myotisu: oprava střechy, běžná údržba, instalace informační skříňky pro veřejnost. Speleomuzeum: doplňování exponátů, běžná údržba, zajištění prohlídek

Mimoskupinové aktivity

Výpomoc a zahraniční akce

- Celoroční spolupráce se skupinou ZO 6-07 Tišnovský kras. Proběhlo asi 30 pracovních akcí v Králově jeskyni na Květnici. Převážně se pokračovalo na pracovišti štola Naděje. Postupy asi 6 metrů a zatím bez objevu. Na akcích se podíleli Vít Kulhánek, David Bednář, Pavel Vašík, Luboš Trtílek, Michal Beneš, Bortlík
- Opět proběhla další expedice do Černé Hory na pohoří Maganiku. Tentokrát proběhl týdenní sestup na bivak v hloubce -500 m, kde se pokračovalo na třech frontách. V Meandru Kajčnicků se podařilo objevit přibližně půl kilometru horizontálního pokračování. Další průzkum probíhal v Liberecké šachtě, která ovšem v hloubce téměř -650m končí sifonem. Poslední místo tzv. Třetí propast nás pustila asi o 100 m níž odkud je vidět další pokračování jakýmsi tektonickým zlomem. Bohužel došel materiál na vystrojení, takže další postupy čekají na příští expedici. Celkem jsme rozšířili jeskyni asi o kilometr na konečných 7 024 m. vertikální rozpětí zůstává stejné -1 174 m. Účastníci expedice: Zdeněk Dvořák, Luboš Trtílek, Ladislav Pašek, Petr Čáslavský.
- Rumunský Gernik prolongace neznámého propadu – bez úspěchu. Listopad 2021
- Pomoc skupině ZO 6-01 Býčí Skála při dnech otevřených dveří

Setkání seniorů

Dne 11. 09. 2021 jsme ve Vilémovicích v Moravském krasu pořádali 17. setkání jeskyňářů – seniorů.

Práce pro Správu CHKO MK

- Sečení závrtu Člopek 2x
- Odstranění starého oplocení u vodárny Lažánky
- Vyčištění Lažánecké jeskyně
- Výroba a instalace uzávěry spodního patra jeskyně Kravská díra
- Výroba a instalace uzávěry jeskyně

Práce pro Správu jeskyní ČR

- Čištění a údržba sítě nad Spodním jezírkiem v Macošce.

- Obírky skalních stěn na vchody a východy do jeskyni Na Špičáku, Mladečských jeskyní, Javoříčských jeskyní a jeskyně Balcarky.

2022

Ševčíkův závrt - Čistě pracovních akcí proběhlo sedm. Drobné postupy jsou v Odtokové chodbě. Postupuje se v podstatě vertikálně dolů závalem. Bloky jsou čisté a propláchnuté vodou. Jediná čelní stěna je kompaktní masiv. Ostatní stěny jsou zaklíněné bloky a naplaveniny. Třikrát jsme tu byli s vrtačkou rozvolnit větší bloky na dně a následně vytěžit. Začínáme se nebezpečně zahlubovat kolem nestabilních stěn a pro další postup bude potřeba pažení. Jinak stále je to jediný jistý odtok. Dále proběhly dvě akce v přítokové chodbičce od Dvozávrtu v nejnižším místě Vilémovického dómu. Je tam nejasné pokračování a určitě tomu budeme věnovat ještě pozornost, abychom to tu dotáhli do konce. Jediným letošním objevem, který stojí za zmínku je objev nové přítokové chodby v kamenném závalu za Pindovou galerií. Chodba byla objevena 23.7.2022 Kateřinou Friesovou při exkurzi jeskyně a dostala příznačný název Růžová. Zatím neproběhlo mapování, ale tento meandrující horizontální přítok má směr přibližně SZ a délku odhadem 30m. Proběhla zde jedna pokusná pracovní akce. Chodba se zavírá naplavenou kombinací jílovitých sedimentů a písků téměř do plného profilu a pro další postup bude nutné těžit minimálně ve dvou lidech.

Závrt Agris - Náš hlavní zájem se v uplynulém roce soustředil primárně na postup v Závrtu Agris. V průběhu roku proběhlo 27 pracovních akcí. Do dubna probíhaly pravidelné akce za účelem rozšiřování a postupu horizontální odtokové chodby na prozatímním konci jeskyně. Zde pravidelně odtéká veškerá povrchová a skapová voda. Konečně se podařilo postoupit několik metrů a zjistit novou, ne moc příjemnou novinu. Odkryli jsme další tajemství této jeskyně a zároveň novou překážku v podobě vodní hladiny, o které jsme později zjistili, že se jedná o poměrně objemný sifon. Po zbytek roku probíhalo několik čerpacích pokusů, kterými jsme se dostali až k finálnímu řešení několika kalovými čerpadly. Aktuálně jsme ve fázi, že dokážeme vodu čerpat na povrch do pole. V celé jeskyni není žádná jiná možnost, jiného odtoku, kam vodu přecerpat. Zbývá doladit pár drobností a pro nadcházející rok bude prioritní úkol závrt Agris a překonat tento sifon. Naděje a potenciál volných prostor je obrovský.

Žďár ponor - 19.3.2022 proběhla likvidace maringotky v těsné blízkosti ponoru. Akce byla provedena na žádost CHKO. V jeskyni neproběhla žádná speleologická činnost.

Závrt Člupek - Bez aktivity

Korálový závrt - Bez aktivity

Mastný flek, Propáстка, Žďár 1A - jeskyně v konzervaci

Činnost mimo zájmové území a v zahraničí

- Tradičně jsme se účastnili Českého setkání jeskyňářů tentokrát v Českém krasu v lomu Na Chlumu a také slovenského JT v Malých Karpatech, Smolenice u Trnavy.
- Celoroční spolupráce s Tišnovskou skupinou ZO 6-07. Během roku proběhlo přibližně 30 pracovních akcí v Králově jeskyni tentokrát s unikátním přelomovým objevem. V lednu 2022 se pokračováním ve štole Naděje podařil po 15. letech objev Výročního dómu, který se stal hned druhou největší prostorou Králových jeskyní. Objev bude prezentován i na Speleofóru 2023.
- Tradičně jsme se ujali organizace setkání jeskyňářů – seniorů ve Vilémovicích.
- V únoru proběhla výpomoc Mikulovské skupině ZO 6-13 Jihomoravský kras. Pracovní akce probíhala v jeskyni Blechatka poblíž jeskyně Na Turoldu.
- V červnu jsme se účastnili montanistické akce Břidlice 2022, kterou tradičně organizoval náš dlouholetý člen Dušan Kleberc. Tentokrát probíhalo poznávání technického podzemí v okolí obce Břidličná a také oblast vyvěřelin sopečného původu poblíž Bruntálu a obce Meziny. • Výpomoc na dnech otevřených dveří v jeskyni Býčí skála • Vzájemná spolupráce se slovenskou skupinou OS Čachtice. Účastnili jsme se již třetího čerpacího pokusu vyvěračky Hladový prameň a také proběhla pracovní akce v jeskyni OMVJ.
- Černá Hora Expedice Maganik 2022 – Pokračování v systému Iron Deep. Stejně jako loni bylo útočiště v bivaku -500, kde jsme tentokrát strávili 7 nocí. Tento ročník byl mimořádně úspěšný. Podařilo se vyřešit 2 nedokončené větve z uplynulých let. Obě vertikální větve se setkávají v hloubce -750m, kde se spojují a končí sifonem. Daleko větší paseka se odehrávala v pokračování dlouhého horizontálního meandru za Rudickou galerií, kde se minulý rok skončilo. Meandr se začal vertikálně spirálovitě propadat z počátku po kratších stupních asi 10 m – 40 m, až vyústil do další obří šachty o hloubce přibližně 100m. Na dně této šachty pokračoval odtokový úzký

meandr. Ten po komplikovaném překonávání vyústil do další vertikální kaskády o hloubce 70 m. Další horizontální úsek nás vykopnul asi v -800 m v doposud největší prostoru celého systému Iron Deep, kde se rozměry budou pohybovat v řádech několika set metrů. Celé to polknulo asi 600 m špagátu a 110 kotev. A aby toho nebylo málo, tak na další ročník už je o zábavu postaráno. Poslední den se podařilo objevit další větev s démonickou ozvěnou a černočernou tmou, která bez pochyby půjde do stometrových hloubek. Dá se předpokládat, že prezentace bude na Speleofóru 2024.

- 29. října proběhla výpomoc skupině Orcus se zabezpečením jeskyně Sláмова sluj ve Štramberku. Repasovalo se ukotvení žebříku a proběhla výměna výdřevy.
- V listopadu se uskutečnila výprava do Rumunského Banátu do české vesničky Gernik. Akce byla pojata čistě jako poznávací dovolená za turistikou do okolí místní krasové oblasti. Proběhla exkurze do jeskyně Poleva.

2023

Závrt Agris - V Agrisu v uplynulém roce proběhlo 8 pracovních akcí. Pokus o vyčerpání sifonu byl sice jenom jeden, ale úspěšný. Pokrok je hlavně v tom, že se podařilo instalovaná kalová čerpadla vzájemně propojit do kaskády bez přečerpávacích nádob a taháme vodu od sifonu rovnou na povrch. Potvrdilo se, že v případě průběhu bez komplikací jsme schopni sifon vyčerpat přibližně za 10 hodin. Bohužel se ukázalo, že většina lidí není schopna po vyčerpání dole dělat kvůli zvýšené koncentraci CO₂ a rychle vydýchanému kyslíku. Z tohoto důvodu proběhla druhá skupinová akce, při které se natáhnul kopoflex z povrchu až dolů pro přívod vzduchu. Tímto by mělo být všechno připravené na další čerpací pokusy. Se sifonem se tedy loni moc nepostoupilo, ale na druhou stranu se konečně velmi pohnulo s nahromaděným materiálem. Jak dole v Čekárně, tak na meziskládce u jezírek. Proběhly 4 početné pracovní akce za pomoci skautů od Ferdy a skupiny gymnázia z Velehradu. Podařilo se téměř kompletně vytěžit spodek a meziskládka je z poloviny také vytěžena na povrch. Dvakrát proběhlo také sečení závrtu.

Ševčíkův závrt - V Ševčíkově závrtu proběhlo 32 pracovních akcí, tentokrát s dalším přelomovým objevem hned v dubnu roku 2023. Od začátku roku proběhla kopačí akce v Růžové chodbě, Odtokové chodbě a vyřešil se poslední potvrzený přítok od napouštěcího pokusu Dvozávrtem. Ten končí neprůstupným závalem směrem k povrchu. V průběhu jedné z akcí se Kateřině Friesové podařilo objevit neprůleznou úžinu mezi bloky severním směrem, těsně vedle onoho zkoumaného přítoku. Psal se den 13.4.2023 a po rozšíření a prvotním překonání této úžiny, se po čtyřhodinové exkurzi volných částí Kateřina zasloužila o další převrat v objevování Ševčíkova závrtu. Tímto objevem se jeskyně rozrostla horizontální rozlohou možná na trojnásobek a denivelací na dvojnásobek. Objev spočívá primárně v pokračování horizontální chodby Směrem SSV jako doposud. Orientačním měřením má hlavní tah 250-300m. Chodba mírně meandruje a drží se stále stejně hluboko. Přibližně 40m pod povrchem. Profil chodby je velmi členitý a mění se od úžin s těsným kontaktem s výzdobou až po prostorné úseky v řádu několika metrů. Výzdoba a speleotémy jsou velmi mladé. V drtivé většině se jedná o brčka, ale jsou zde i pozůstatky staré senilní výzdoby (Pařez) a zkameněliny po stěnách. Další součást objevů je propast hned v první části horizontu o úctyhodné orientační hloubce -42m a posouvá celkovou denivelaci jeskyně na krásných 80-85m. V pokračování horizontální části se nachází obrovský dóm v odbočce ve směru JV. Svoji rozlohou je srovnatelně velký jako Vilémovický. Objemově nejspíš i mohutnější. Je sice užší, ale mnohem vyšší. Na dně dómu je splach sedimentů a do stropu vede mohutný komín, který je v nejvyšší části propojen svážnou chodbou s dalším komínem, ústícím přímo na hlavním tahu. Téměř na konci dosavadních objevů se nachází křížení hlavního tahu s obřím vyříceným svahem, který začíná už asi 15m pod povrchem. Následně kolmo protíná hlavní horizontální chodbu, kde se mění v mohutný svážný odtok. Ten dosahuje odhadem podobné hloubky, jako zmiňovaná propast v první části objevů. Tato odtoková chodba má profil v řádech metrů. V průběhu se rozvětňuje až do čtyř větví, které se v nejnižší části opět všechny spojují v jeden odtok a končí kamennou sutí. Samotný hlavní tah končí asi o 30m dále za tímto velkým křížením a to zahliněným sifonem. Ze sifonu je naprosto zřejmý přítok odněkud z druhé strany, takže velký potenciál na další objevy. V těchto koncových částech je několik dalších možností, které teprve čekají na průzkum. Po zbytek roku od objevu probíhal převážně transport materiálu a vystrojování vertikálních částí jeskyně v první části objevů. Je zdolán komín v největším dómu, pár puklin do stropu v průběhu chodby a propast. Něco přineslo pouze drobné postupy. Úspěchu se podařilo dosáhnout pouze na dně propasti. V nejnižším místě se dalo prolézt za stěnu a za ní se podařilo objevit jakousi vertikální část jeskyně směrem k povrchu. Celá tato část jsou v podstatě 2 horizontální chodby jdoucí 15m nad sebou a jsou navzájem propojené propastmi. Nejdelší, která jde trochu bokem má asi 40m v jednom tahu. Dna propastí všechny ústí buď do spodní známé chodby, nebo končí na hliněných zátkách. Do stropu všechno končí v neprůstupných sintrech. V jeskyni se minulý rok spotřebovalo 400m lana, 70 roztažených kotev, 30 plaket, 30 mailon. Dále proběhlo orientační zaměření polygonu hlavního tahu,

zaměření třech míst nejbliže k povrchu pomocí radiomajáku s vyznačením na povrchu, fotodokumentace a v neposlední řadě kompletní povrchová úprava závrtu a srovnání terénu do finální podoby. Proběhlo snížení skruží a byly odstraněny zbytky dřevěného pažení.

Ždár ponor - Proběhla jedna kontrolní akce. Zjistilo se, že přístup do jeskyně je kompletně zavalen novým propadem hned těsně vedle skruží. Jeskyně se předala smluvní dohodou do užívání Základní organizaci ČSS 6-02 Vratíkovský kras

Ždár 1A - Bez aktivity, jeskyně v konzervaci

Závrt Člupek - Jedna exkurze a proběhla jedna akce za účelem kontroly žebříků a pracovišť. Pracoviště beze změny, zával nepadá. Spodní část vstupního žebříku začíná uhnívat.

Mastný flek - Pouze Exkurze, jeskyně v konzervaci

Korálový závrt - Bez aktivity, jeskyně v konzervaci

Propástka - Bez aktivity, jeskyně v konzervaci

Činnost mimo zájmové území a v zahraničí

- Tradičně jsme se účastnili Českého setkání jeskyňářů. Tentokrát to bylo pojato jako součást Mezinárodního setkání speleologů ve Sloupu
- Proběhly dvě pracovní akce u kolegů ve Vilémovickém propadání. Kopání sondy v nejnovějších objevech. Na dně sondy byl později objev horizontální chodby s další nadějí na pokračování.
- Celoroční spolupráce s Tišnovskou skupinou ZO 6-07. Během roku proběhlo přibližně 40 pracovních akcí v Králově jeskyni. Ve štolě Naděje se pokračuje v postupu do bílých míst na mapě, které se nachází na tektonickém zlomu, kde je možné objevit další volné prostory. Za objev Výročního domu byla minulý rok získána hlavní cena Speleofóra. Objev roku v České republice za rok 2022.
- Tradičně jsme se ujali organizace setkání jeskyňářů – seniorů ve Vilémovicích.
- 25.11.2023 Proběhla početná skupinová brigáda za účelem vyčistit na dně propasti Macochy lapací síť od naplavených větví.
- Vzájemná spolupráce se slovenskou skupinou OS Čachtice. Účastnili jsme se pracovní akce v jeskyni OMVJ a vystrojení a průzkum Agáčtiny propasti.
- Tradiční výpomoc při DOD na Býčí Skále
- Srbsko, národní park Djerdap, exkurze a průzkum jeskyně Gradišnica
- Černá Hora Expedice Maganik 2023 – Pokračování v systému Iron Deep. Stejně jako loni bylo útočiště v bivaku v -500, kde jsme tentokrát strávili 6 nocí. Tento ročník byl primárně o mapování. Podařilo se zmapovat všechny nově objevené části za poslední tři roky. Dvě vertikální větve Liberecká větev a tzv. Třetí propast, které se setkávají v hloubce -750m, spojují se a končí sifonem. Dále veškeré objevené pokračování za Rudickou galerií, kde se minulý rok skončilo objevením doposud největší prostory celého systému Iron Deep. Co se týče nových postupů a objevů roku 2023, tak se pokračovalo v nově objevené větvi tzv. Starých meandrů, kde čekala na vystrojení nová mohutná propast nedozírných hloubek. Propast se ukázala, že není tak hluboká, jak se očekávalo. Neměla ani 100m, ale pro její démonickou ozvěnu dostala název Belzebubova. Dno propasti ústilo do velmi úzkých a vysokých meandrů s aktivním tokem. Po nepříjemném hledání průlezné cesty skrz meandr nás to opět vyplivlo u další obří propasti s vodopádem a pokračujícími vertikálními kaskádami nedosvítitelných rozměrů a úplně novým směrem. Celkové loňské objevy jsou půdorysně přibližně 500m. Po kompletním zmapování se systém Iron Deep rozrostl z šesti kilometrů na čistých devět. Dole v kaňonu řeky Mrtvice jsme se začali věnovat nové vývěrové jeskyni Vranštica. V minulosti se tu pokoušeli postupovat francouzští speleologové. I když se jedná o vývěr a jeskyně je mnohem víc horizontální, tak i zde je nutné překonávat 300m převýšení a navíc zadní část je přístupná pouze s potápěčským vybavením. Pokračovali jsme od místa, kde Francouzi skončili a kde byla odložena ještě jejich lana na další postupy. Po překonání kolmého říceného svahu se podařilo postoupit dále asi o 300m. Pokračování prudce stoupá nahoru a zastavila nás až tektonická průrva do dalšího pokračování. Dá se předpokládat, že prezentace bude na Speleofóru 2024.
- Slovinsko Expedice Kačna jama – Účast v útočném týmu za první sifon za Cimrmanův rov. Šlo o pětidenní pobyt v bivaku Peščena dvorana. Kompletní transport člunů na Reku a chodbu Deseti jezer. Cíl akce bylo najít proplavatelnou spojnicí mezi Slabetovým jezerem a Cimrmanovým rovem. Následně proplavat první sifon a v suché části před druhým sifonem dolézt jeden nedoležený komín. To se povedlo a výsledek 17ti hodinové útočné akce byl

takový, že v komínu objevy nebyly, ale spojnice přes vodu od Slabetova jezera se opravdu našla. Byla zakryta naplaveným dřevem. Expedice byla brána jako přípravná na Letošní velkou Expedici 2024, kde se Potápěčský tým pokusí překonat dosud neproplavaný třetí sifon. Objevená spojnice výrazně ulehčí transport věcí na zadní bivač.

2024

Závrt Agris - V Agrisu byly v průběhu roku uskutečněné 4 akce. Dvě za účelem kontroly a dvě pracovní. Navíc nějaké exkurze. V letošním roce byly dvakrát extrémně povodně a horizontální části jsou zanesené bahnem. V tom i čerpadla, hadice a elektrika. U druhého čerpadla je utržená hadice od sacího koše. V jeskyni byla dlouhou dobu znatelná koncentrace CO₂. V sifonu žádná změna hladiny. Při pracovních akcích probíhala záchrana utopeného vybavení z bahna a ukotvení elektrického vedení, hadic a kopoflexu ke stěně. Skončilo se u lešenářských trubek za lanovkou.

Ševčíkův závrt - V Ševčíkově závrtu proběhlo 35 pracovních akcí. Jak už bylo zmíněno letošní rok byl ve znamení likvidace škod po povodních. Ty jarní přívalové nám v Ševčíku způsobily pořádnou apokalypsu, která nás zaměstnala na delší dobu. Veškerý volný materiál, co zůstal kdekoli v dutinách od skruží až po sifon byl silným proudem splaven na dno sifonu, což způsobilo obrovský problém, protože sifon nebyl jen zatopený, ale i fyzicky neprůlezný. Kalové čerpadlo, kterým se přečerpává sifon do Odtokové chodby do nitra jeskyně, bylo pohřbené pod půl metrovou vrstvou sutě. Opět následovaly čerpací maratony na povrch. Asi po šesti akcích se podařilo sifon vyčerpat, vysvobodit čerpadlo a znovu vytěžit dno, alespoň do běžných průlezných rozměrů.

Stejně překvapení nás čekalo v rozkopané sondě na samotném konci horizontu. Veškerá snaha, asi pěti kopacích akcích, přišla v niveč. Po povodních výkop srovnán se zemí, jak kdybychom tu nikdy nebyli. To ovšem značí silný příval vody z druhé neznámé strany jeskyně a to je velice tajemné a nadějně.

Ale i přes všechny tyto komplikace se během roku stihlo vyřešit další záhady na několika frontách. Začalo to hned v Pytlovém dómu před sifonem, kde nám tání ukázalo občasný přítok zpoza stěny a nebylo to úplně marné. Pod klenbou se dalo prolézt do další přítokové chodby, která končí vertikální propástkou k povrchu zavalenou velkými bloky. Je přes ně vidět dále do stropu do černa, ale nález odpadků na dně značí přímou spojitost s bývalou skládkou. Později musel být tento výkop použit jako jediný prostor pro vytěženou suť z sifonu, abychom mohli znovu zpřístupnit celou jeskyni po povodních. V části za propastí, se konečně podařilo dostrojít a prozkoumat veškeré vertikální části. Sifon, který se tvoří za propastí je přítokový a aktuální dno propasti je hlavní odtok. Alespoň z toho, co doposud známe.

Krásný objev byl také v Bahenním dómu, kde se podařilo dostat do již dále vystrojeného okna ve stěně asi 7m vysoko, ze kterého vytékal sintr. Za menší prostůrkou pokračovala horizontální chodba nejspíš kopírující hlavní tah směrem k propasti. Objev možná 30m a k tomu jedna slepá propáстка o hloubce asi 4m a klesající úžina, která končí neprůlezně.

Další akce směřovaly na konec horizontu. V křižovatce s odtokovými chodbami se podařilo lezecky zdolat dvě okna ve stropě, které působily, že se navrchu spojují a ústí z nějaké velké prostory nad námi. To bylo vyvráceno a je tam pouze menší domek, který se táhne asi ještě 5m do stropu o šířce asi 1,5m a horizontální úžina asi 6m dlouhá a kopírující hlavní tah směrem ke konci. Dále se podařilo násilím rozšířit jednu nadějně vypadající propáстку ve svalu nad křižovatkou, kde naše Kateřina po nervy drásajícím prvosestupu plném očekávání hlásí asi po šesti metrech neprůlezný konec s hladinou vody.

Dalších několik akcí už se soustředilo čistě na opětovné kopání sondy na dosavadním konci horizontu. Znovu tam proběhlo asi 6 pracovních akcí. Tunel se vykopal znovu a dostali jsme se zase o kus dál. Ovšem bude to ještě boj. Konec zatím v nedohlednu a táhne se to horizontálně a daleko.

A na závěr... cenu za největší objev získává tradičně Růžovka. Povodně sice natropily hodně zmaru, ale všechno zlé může být k něčemu dobré. V nejužší chodbě do nových objevů byl také znát průtok vody a na správném místě pomohl odkrýt vábnou skulinu mezi známými bloky, kterou Katka nemohla nechat jen tak. Nebylo to hned, ale s trochou nadšení a hrubého násilí se tímto podařilo odkrýt velmi důležitou záhadu našeho dvojzávrtnu. Konkrétně dořešit záhadu toho vzdálenějšího závrtu od silnice. Doposud byl mimo mapu. Teď už nebude. Podařilo se obejít zával, který bránil v postupu původně kopanou přítokovou chodbou po napouštěcím pokusu. Objev sice polygonem nebude moc. Nejspíš do padasáti metrů, ale objemem je to pěkný kus jeskyně. Jedná se o stoupající kamenný suťák zakončený mohutným komínem do stropu o úhlopříčkách tipuju 5-7m. Je téměř jisté. Že to bude komunikovat s tím propadem (ve dvojzávrtnu).

Nový propad (Propast U Křižovatky?) - 9.11.2024 se při budování dešťové kanalizace ve Vilémovicích objevila nová propast. 16.11.2024 proběhl za účasti Geologa, CHKO a Myotisu prvosestup do první

prostory. Z dalšího jednání vyšlo, že jeskyně se zachová k dalšímu výzkumu s vlastní přístupovou šachtou. Jako skupina jsme projevíli zájem o tuto lokalitu. Bylo nám vyhověno pod podmínkou, že do 14ti dní musí být zrealizovaná a usazená první skruž v propadu. Zabezpečená a obetonovaná. To se nám podařilo, takže další krok už byla příprava na samotný prvosestup a průzkum o co se vlastně jedná. Vyklubala se z toho propast o celkové hloubce asi 23m od povrchu. Ústí do ní 5 úzkých komínů z povrchu. Spodní část je prostorná šachta oválného profilu o rozměrech asi 3x4m v nejširším místě. Na dně je zavalená kamenná zátka. Do konce roku proběhlo ještě osazení zbývajících skruží firmou a výroba uzávěry v režiji Bohouše.

Závrt Člupek - Jedna kontrola. Koncentrace CO₂ byla už ve vstupní propasti natolik vysoká, že se dále nepokračovalo. Také proběhlo sečení závrtu

Žďár 1A - Bez aktivity, jeskyně v konzervaci

Mastný flek - Bez aktivity, jeskyně v konzervaci

Korálový závrt - Bez aktivity, jeskyně v konzervaci

Propáстка - Bez aktivity, jeskyně v konzervaci, zřejmě bude osazen klíč od CHKO, plánují tam instalovat nějaké měření.

Činnost mimo zájmové území a v zahraničí

- Celoroční spolupráce s Tišnovskou skupinou ZO 6-07. Během roku proběhlo přibližně 40 pracovních akcí v Králově jeskyni. Ve štoli Naděje se pokračuje v postupu do bílých míst na mapě, které se nachází na tektonickém zlomu, kde je možné objevit další volné prostory. Další pokusy probíhají v nově objeveném Výročním dómu.
- Tradičně jsme se ujali organizace setkání jeskyňářů – seniorů ve Vilémovicích.
- Proběhlo několik pracovních akcí na dně Macochy, za účelem čištění sítě na odtoku.
- Vzájemná spolupráce se slovenskou skupinou OS Čachtice. Účastnili jsme se pracovní akce v jeskyni Hladový Prameň, Beckovské jaskyni a v jeskyních na Považském Inovci.
- Černá Hora Expedice Maganik 2024 – Pokračování v systému Iron Deep. Stejně jako loni bylo útočiště v bivaku v -500, kde jsme tentokrát strávili 7 nocí. Tento ročník byl opět primárně o mapování. Přemapovaly se veškeré ložské postupy. Odstrojily se největší vertikály před bivakem v -700 a také větev k Dómu, aby byl materiál na postupy za Belzebubovou propastí. Postoupilo se asi o 300m polygonem a 200m vertikálně. Zastavil nás obří zával pojmenovaný BěsDěs zával asi v -800. Ze závalu fučí mrazivý průvan. Doufáme, že zde příští rok uděláme bivak a podaří se zával obejít vrchem po vyhákování asi 60m vysoké stěny.
- V kaňonu řeky Mrtvice v jeskyni Vranštica proběhlo překonání sifonu v jedné vstupní části. Končí to prostorným dómem, kde bude potřeba rozšířit neprůlezná místo, ze kterého fučí průvan. Dále se podařilo zmapovat nejhorší vstupní vodní pasáže.
- Výpomoc Skupině Liptovský Mikuláš ve Vysokých Tatrách v Tiché Dolině s vynáškami a čerpáním Občasné vyvěračky. Výstup na vrchol Kresanice a průzkum zdejších propastí.
- Výpomoc ve Slovenském Ráji ve Stratenské jaskyni. Vynáška lan z nově objevené propasti za Jubilejním dómem a kopání chodby nad Bludištěm. Exkurze největších dómů Slovenska byly famózní.
- Strážovské vrchy – výpomoc v jeskyni Beňovej (-160) a Kemenný dažď, exkurze propasti Mezi Kačkami (Kortmanka) a Pružinskej Dúpněj.

ZO ČSS 6-22 Devon

2021

Speleologická činnost v ČR

Jeskyně Okrouhlík – Jedna pracovní akce zaměřená na úklid v okolí jeskyně a v jeskyni. Kontrola vodních stavů v jeskyni.

Jeskyně Komáří – Jedna pracovní akce na výpomoc kolegům z Javoříčka.

Jeskyně za Hájojnou – Jedna pracovní akce na výpomoc kolegům z Javoříčka.

Jeskyně Blechatka – Jedna pracovní akce na výpomoc kolegům z Mikulova.

Speleologická činnost v zahraničí

Expedice Bulharko 2021 – Výpomoc jednoho našeho člena skupině Javoříčko, Mikulov na expedici do Bulharska. Po dvou letech bylo navázáno na průzkum ve Vračanském krasu v jeskyni Rajina dupka, práce v sondě. Výlety na Karlukovo (Boží oči), jeskyně Ponory (vodní jeskyně s ukázkou přírodní snahy zabránit zpřístupnění) s nedalekým Božím mostem.

Ostatní činnost

Výroční členská schůze – Dne 21.02.2021 se konala členská schůze, vzhledem k probíhající pandemii Covid-19, byla značně omezená v pohybu osob, byla členská schůze realizována formou online po internetu.

Setkání speleologů Suchdol – Uskutečnil se sraz speleologických skupin působících v okolí Suchdolu (ZO 6-22 Devon, ZO 6-17 Topas, 6-25 Pustý žleb). Zázemí zajistila Pusto žlebská skupina na jejich boudě. Účelem bylo posoudit zajímavé lokality západní strany Pustého žlebu z hlediska možné spolupráce na otvírce společných pracovišť. Navštíveny byly lokality Zouharův závrt, Dvoj závrt, závrt u Hrušky, Fialový závrt, jeskyně Okrouhlík, Ovčín a Horní Suchdolský ponor. Většina nás tak získala ucelený přehled o tom, kde by to ještě stálo za to kopnout a kde spíš ne. Na závěr na boudě Pustého žlebu proběhla nechtěná promořovací Covid párty (už v úterý byli první pozitivní výsledky!). Všichni to našťástí ve zdraví přežili.

2022

Speleologická činnost v ČR

Jeskyně Okrouhlík – Dvě akce zaměřené jako exkurze a kontrola stavu v jeskyni.

Jeskyně za Evropou a Indii – Uskutečnily tři pracovní akce jako výpomoc Pusto žlebské skupině na pracovišti Studna.

Nová Amatérská jeskyně (vchod u Brouška) – Proběhly dvě návštěvy jako exkurze.

Nová Amatérská jeskyně (Konstantní přítok) – Proběhly čtyři pracovní akce, kdy jsme pomáhali jako podpůrné nosičské družstvo Pusto žlebské skupině. Při třech akcích se potápěl v sifonu samotný Honza Sirotek a při jedné ho doprovázel Vít Kaman.

Nová Amatérská jeskyně (Vývěr Punkvy) – Proběhly dvě pracovní akce, kde se potápěli naši členové Tomáš Svoboda a Petr Barák proti proudu vody. Podařilo se natáhnout vodící Šnůry až pod Zadní jezero.

Nová Amatérská jeskyně (vchod u javora) – Proběhly tři exkurzní akce, během kterých byla provedena kontrola vodních stavů.

Jeskyně Blechatka – Proběhla jedna pracovní akce na výpomoc kolegům z Mikulova a jedna exkurze.

Důl Hraničná – Proběhla speleopotápěčská exkurze na zpřístupněném dole v Jeseníkách. Tato exkurze byla jako doprovodný program Setkání speleopotápěčů ČSS. Díky Honzovi Sirotkovi mohli naši potápěči Tomáš Svoboda a Petr Barák navštívit tuto zajímavou lokalitu.

Speleologická činnost v zahraničí

Speleoexpedice Jezevec 2022 Bulharko (Duben) – Výpomoc jednoho našeho člena skupině, Mikulov na expedici do Bulharska. Navštíveny jeskyně Rajina dupka, kde probíhal další průzkum v sondě, dále Stará Cakonická, vývěr Novává Cakonická, vývěr Gabare, kde proběhla revize minulého neúspěšného pokusu o průnik pod planinu Gabare. Nic se nezměnilo, Romel se opět zanořil a shledal lokalitu stejně neprůstupnou jako v roce 2019. Propast Prodinka stará a nová, po slanění do -40m aktivní tok, průzkum několik set metrů nevelkou aktivně protékanou chodbičkou dál pod planinu. Při povrchovém průzkumu nalezeno několik závrťů a propástek zřejmě komunikujících s touto lokalitou. Ponora, sice nás chtěla setřást, teklo do ní strašně vody, ale po pár dnech se umoudřila a povolila prozkoumat vodopád, byla vytipována možnost zanoření se někdy příště.

Speleoexpedice Jezevec 2022 Bulharko (Říjen) – Výpomoc jednoho našeho člena skupině, Mikulov na expedici do Bulharska. Pokračováno v prolongaci objevené jeskyně Rajina Dupka, kde jsme v sedimentech pokročili o tři metry. Na planině Gabare prozkoumány tři propasti. Dále objeveno dalších 6 propastí a jednu jeskyni, jejich průzkum bude součástí příští expedice. S největší pravděpodobností se jedná o součást jednoho odvodňovacího systému, jehož vody vytékají ve vývěru v Gabare. Na žádost Mezderských jeskyňářů zmapováno 550 m v Nové Cakonické jeskyni. V jeskyni Ponora překonán sifon v druhé terase nad vodopádem a objeveno několik set metrů dlouhá chodba, která byla částečně prozkoumána. Dále byly v jeskyni Ponora prozkoumány dvě odvodňovací chodby, jedna byla zakončena bahnitým sifonem a druhá končila velkým jezerem. Průzkum chodby nad vodopádem, stejně jako jezera, zůstává jako úkol na další expedici. Výpomoc při výzkumu vrápenců velkých ve Staré Cakonické jeskyni, který s naším přispěním prováděla Dr. Heliana Dundarova ze Sofijské akademie věd.

Ostatní činnost

Uzávěry jeskyní – Jedna akce zaměřená na zaměření a nacenění výroby, montáže nových uzávěrů na jeskyně Koudelkova I., Koudelkova II., Propastovitě Bludiště, jeskyně Okrouhlík pro Správu Chráněné krajinné oblasti Blansko.

Výroční členská schůze – Dne 19.02.2022 v Ostrově u Macochy v pohostinství U Němců se konala členská schůze. Významnějším bodem schůze byla změna předsedy ZO. Ve vedení skupiny vystřídal Tomáš Svoboda doposud úřadujícího předsedy Petra Baráka.

Speleofórum 2022 – Navštívili jsme každoroční společenskou akci, shlédly příspěvky.

Úklid v Moravském krasu – Tradičně jsme se zúčastnili v hojném počtu úklidu v blízkosti našich speleologických pracovišť. Jako každý rok, jsme provedli úklid v okolí Veselice, Suchdolu a Nových Dvorů. Za odměnu exkurze do Němcových jeskyní č.1 a 2, Tomášova jeskyně, Jeskyně č. 100 a Okrouhlík.

Setkání speleopotápěčů ČSS – Dva naši členové Tomáš Svoboda a Petr Barák se zúčastnili setkání speleopotápěčů v rámci ČSS. Na tuto zajímavou akci nás sebou vzal Honza Sirotek.

Narozeniny ČSS ZO 6-25 Pustý Žleb – Čtyři naši členové se zúčastnili víkendových oslav 30. výročí založení naší spřátelené skupiny Pustý Žleb. Krásná akce.

2023

Speleologická činnost v ČR

Jeskyně Okrouhlík – Jedna exkurzní akce jako doprovodný program Speleofóra 2023.

Jeskyně za Evropou a Indií – Uskutečněno šest pracovních akcí jako výpomoc Pusto žlebské skupině na pracovišti Studna.

Nová Amatérská jeskyně (Vývěr Punkvy) – Proběhla jedna pracovní akce, kde se potápěli naši členové Tomáš Svoboda a Petr Barák proti proudu vody. Podařilo se proplavat po předchozích natažených vodících šňůrách a vynořit se na Zadním jezeru. Vodící šňůra zafixována na Zadním jezeře. Dále jedna kontrolní akce, před plánovaným dalším potápěním, bohužel vodní stavy v jeskyni nedovolovali další potápění.

Červíkovy jeskyně, Předmacošský sifon - Proběhla jedna potápěčská akce v Předmacošském sifonu, který spojuje dno Macochy s Amatérskou jeskyní. Při této akci se podařilo dvojici potápěčů Tomáš Svoboda a Honza Sirotek opravit/natáhnout novou vodící šňůru.

Králova jeskyně Tišnov – Proběhla jedna exkurze na tuto krásnou lokalitu. Měli jsme tu čest navštívit nejnovější objevy.

Nová Amatérská jeskyně (vchod u javora) – Proběhla jedna exkurze.

Traverz Sloupsko-Šošůvské jeskyně – Vývěr Punkvy – Poprvé v historii se v neděli 15.10. 2023 podařilo projít a proplavat během jediné speleologické akce podzemní trasu od ponoru Sloupského potoka ve Sloupsko-Šošůvských jeskyních, přes Amatérskou jeskyni, propast Macochu až do vývěru Punkvy v Pustém žlebu. Dva speleopotápěči, Jan Sirotek a Petr Chmel překonali více než 7 km v podzemí, proplavali 7 sifonů (z nichž nejdelší měří 300 m a dosahuje hloubky 20 m) a prošli čtyřmi

částmi našeho nejdelšího jeskynního systému (51 km). Extrémní sportovní výkon, ale také symbolické završení snahy o hledání cesty podzemních vod mezi Sloupem a Macochou, které zahájil svým sestupem do Macochy před 300 lety minorita Lazarus Schopper. Na této akci se jako podpůrné družstvo účastnili dva naši členové.

Speleologická činnost v zahraničí

Speleoexpedice Jezevec Bulharko – Výpomoc jednoho našeho člena skupině, Mikulov na expedici do Bulharska. Kvůli vysokým úhrnům srážek se muselo v programu improvizovat. Z Nové C Zakonické se stal po celý týden mohutný vývěr, Nová Prodinka na Gabare šla akorát slanit a horizont byl pod vodou, která kromě hlavního vývěru měla ještě dva další, o kterých jsme dosud neměli tušení. Na stejnojmenné plošině jsme prozkoumali další závrt, z jejichž dna šlo proniknout do volných pár metrů. Ale mělo to i svá pozitiva, poznali jsme dost dobrou základnu BG speleozáchranky s ubytováním na Karlukovo a tak jsme měli možnost poznat blízké jeskyně Temnata dupka, Bankovica, Ruscovata, Bajov komin, ve kterém se povedlo zmapovat za místní pešcerníky dalších 300 m schovaných za prolézačkou okolo vodní hladiny označené v mapě jako sifon. Ještě se povedlo provést alespoň revizi plánovaných lokalit Rajina dupka a Ponora.

Expedice jeskyně Francie - oblast Lot - Na přelomu Dubna a Května jsme podnikli plánovanou expedici do světoznámých francouzských jeskyní, kde se psala historie speleopotápění. Základnu ubytování jsme měli ve městečku Gramat, který se nachází v průsečíku mezi jeskyněmi, které jsme chtěli navštívit. Potápěli jsme se v jeskyních Emergence du Ressel, Landenouse, Source du Marchepied, Trou Madame, Gouffre de Cabouy, Fontaine de Truffe, Source du Cunhac - Ressel 2. Další plánovanou jeskyni Combe Negre jsme nakonec nepotápěli, kvůli špatným vodním stavům. Všechny ponory jsme absolvovali na směsi EAN32, kterou jsme si plnili naším plnicím zařízením na směsi a kompresorem, který jsme si vozili sebou. Za zmínku stojí jeskyně Trou Madame, kde se nám podařilo proniknout na 1000m v jeskyni, což u nás všech bylo osobní maximum, kterého jsme kdy dosáhli. Ponor trval 170min bez možnosti vnoření, díky vysokým vodním stavům.

Expedice Medůza 2023 – Výpomoc jednoho našeho člena Pusto žlebské skupině na expedici do Černé hory. Průzkum jeskyně Dalovica pecina. Průzkumu odbočky za Katedrálou a proplavání 100 m dlouhého sifonu (Jan Sirotek ZO 6-25 Pustý žleb + Petr Chmel ZO 1-10 Speleoaquanaut) podařilo se objevit 400 m dlouhé pokračování směrem k Pomorskému putu. Zmapování vyvěračky Glava Bistrice, propasti Djerdap, Dolního ponoru a Středního ponoru. Pod vedením Jana Mrázka a Víta Baldíka se uskutečnil základní geologický průzkum jeskyně Gornji ponor a Dalovica pecina.

Ostatní činnost

Výroční členská schůze – Dne 28.01.2023 v Ostrově u Macochy v pohostinství U Němců se konala členská schůze.

Speleofórum 2023 – Navštívili jsme každoroční společenskou akci, shlédly příspěvky.

2024

Speleologická činnost v ČR

Jeskyně Okrouhlík – Jedna exkurzní akce pro nové členy Devonu, během akce provedeno odvodnění jezírkové chodby na konci jeskyně. Jedna exkurzní akce jako doprovodný program Speleofóra 2024.

Nová Amatérská jeskyně (vchod u javora) – Během roku uskutečněno celkem 7 akcí zaměřených především na znovu zpřístupnění jeskyně po dvou povodních. Tyto akce byly hlavně o potápění a kontrolách výšky hladiny za vzniklý sifon u Konve a snahám o jeho vyčerpání pomocí hadice do Bahňáčů. Výpomoc Plánivské skupině s exkurzemi v rámci dnů otevřených dveří.

Králova jeskyně Tišnov – Pracovní výpomoc Tišnovské skupině s následným okopírováním lanovky, kterou mají kolegové z Tišnova. Zakreslení dokumentace k výrobě vlastní závěsné lanovky, konzultace s konstruktérem a výrobcem jejich lanovky. Velké díky klukům za umožnění!

Jeskyně za Hájojnou a Komáří – Víkendová pracovní výpomoc našeho externího člena Jardy Zelinky na těchto lokalitách.

Jeskyně za Evropou a Indií – Uskutečněny dvě pracovní výpomoci Pusto žlebské skupině na pracovišti Studna.

Speleologická činnost v zahraničí

Expedice Medůza 2024 – Výpomoc jednoho našeho člena Pusto žlebské skupině na expedici do Černé hory.

Jeskyně János Molnár Maďarsko – Speleopotápěčská exkurzní akce jednoho našeho člena.

Ostatní činnost

Výroční členská schůze – Dne 13.01.2024 v Ostrově u Macochy v pohostinství U Němců se konala členská schůze. Významný byl okamžik přijetí šesti nových členů.

Speleofórum 2024 – Navštívili jsme každoroční společenskou akci, shlédly příspěvky.

Úklid v Moravském krasu – Tradičně jsme se zúčastnili v hojném počtu úklidu v blízkosti našich speleologických pracovišť. Jako každý rok, jsme provedli úklid v okolí Veselice, Suchdolu a Nových Dvorů. Za odměnu exkurze do Němcových jeskyní č.1 a 2, Tomášova jeskyně, Jeskyně č. 100 a Okrouhlík.

Rozloučení s Lubošem Barákem (Fosem) – V letošním roce nás opustil 23.5. 2024 náš nejstarší člen, náš čestný předseda. Fos byl naším vzorem a udával hodnoty a priority, kterých jsme si všichni vážili. Dne 31.05. 2024 jsme se s ním společně s jeho rodinou rozloučili. Fosův odchod nás bolestivě zasáhl, bude navždy žít v našich srdcích (jeho hláška „Nesmát se a makat!“ nás bude jistě provázet dále na našich pracovních akcích)!

ZO ČSS 6-23 Aragonit

ZO nedodala výroční zprávy za roky 2021 a 2022.

2023

Jeskyně v Temných skalách - Speleologické akce v lokalitě JVTŠ, nacházející se v bývalém kamenolomu (opuštěném na přelomu XIX. a XX. stol.) v Mariánském údolí protékaném potůčkem Krkavec, v lesní trati zvané Temné skály 1,89 km na JZ (přesný azimut 230°) od středu Hranické propasti, se i v letech 2020 – 2023 převážně zabývaly jen úpravou (rozšíření pomocí el. přiklepového kladiva) v r. 2017 nově proraženého horního (svíslého) vchodu, zvaného „Trepanace“ a úpravami jeho železobetonového vstupního tubusu. Betonování se podařilo realizovat v letních měsících r. 2019 a vchod je již prakticky funkční a bezpečný.

Nivelace - Na jaře 2022 jsme provedli s využitím našich těžkotónážních nivelačních podložek a profi nádobíčkem a umem profesionálního geodeta (s „kulatým razítkem“) Ing. Petrem Barošem nivelaci nejvyššího bodu ohlubeně Hranické propasti. Po více než 100 letech tak konečně byla tato partie Hranického krasu exaktně výškově zaměřena! Při dalším kontrolním měření v roce 2023 potvrdil Ing. Petr Baroš naše podezření, že jeden z výchozích výškových geodetických bodů státních nivelačních bodů (který jsme leta s důvěrou používali) se pohnul, resp. mohutná stavba, ve které je zakotven poklesla a tím vznikla cca 25 mm chyba! Ing. Petr Baroš chybu nahlásil na příslušná místa. V r. 2024 budeme v nivelování pokračovat, nivelační síť zahušťovat, a tak zpřesňovat představu o výškových poměrech v Hranickém krasu.

V r. 2023 publikoval Libor Mórocz ve Sborníku Státního okresního archivu Přerov článek, popisující 48 stránkový manuskript hranického úředníka, literáta a významného lokálního malíře Thaddäuse MILLIANA (* 3. října 1794 Polná v Čechách, † 1875 neznámo kde v Uhrách), v němž je mimo jiné zachycen objev Černotínských jeskyní v r. 1866 (dnes bohužel „ztracených“!).

V roce 2023 se Fraňo Travěněc podílel jako spoluautor na výzkumu netopyřícího guána v suché kaverně „Rotunda suchá“, resp. „Rotundas“, či jen zkratka „RS“, nalézající se za cca –50 m hlubokým sifonem „Zubatice“ v Hranické propasti.

ZO nedodala výroční zprávu za rok 2024.

ZO ČSS 6-25 Pustý žleb

2021

Speleologická činnost v ČR

Nový Sloupský koridor - Během roku se uskutečnilo celkem 12 akcí zaměřených především na pozorování vodních stavů a hydrologická měření.

Šachta Za Evropou a Indií - Po znovuotevření a zabezpečení lokality v období 2015 - 2019 bylo pokračováno v průzkumných a dokumentačních pracích. Ve Sloupské chodbě se podařilo v koncovém závalu průnik velmi žádoucím j. směrem, tedy ke koncovým partiím Šošůveckého koridoru v Novém Sloupském koridoru, žel po 20 metrech opět uzavřený dalším závalem. Byl rozšířen průstup Kulmovou chodbou, která byla nově přemapována, průstup koncovou plazivkou se nepodařilo zopakovat. Bez většího úspěchu byla zkoumána možnost prolongace v Macošském sifonu. V nejvyšších partiích Macošské chodby bylo v letních měsících roku 2021 objeveno další pokračování směrem k JZ dlouhé 12 metrů, zakončené dómovitou prostorou o půdorysu 5 x 5 m a výšce 7 m, které však není příliš perspektivní z hlediska dalšího postupu vzhledem k tomu, že se jedná o vzestupné partie mířící pod dno Sloupského údolí. Byly zahájeny sondážní práce v tzv. Studni, která byla vystrojena starými žebří.

Nová Amatérská jeskyně - proběhlo několik exkurzí spojených s pozorováním vodních stavů a měřením teploty a konduktivity vod.

Sloupsko-šošůvské jeskyně - Pokračovaly mapovací práce, zejména v Propástece u III. vchodu, v Palmové a Černé propasti. Bylo znovu vylezeno Vodopádové okno v Nagelově propasti.

Odvodňovací štola - Byly zmapovány jeskyně Venuše a Dolní Hamerníkova jeskyně.

Nová Rasovna - Proběhly dvě mapovací akce v horních patrech.

Dále proběhlo několik povrchových exkurzí, zúčastnili jsme se průzkumů horních pater v jeskyni Hedvábná a společných rekognoskačních exkurzí se ZO 6-17 a 6-22 na lokalitách v okolí Suchdola.

Speleologická činnost v zahraničí

Expedice Xibalba (Mexiko) - Ve spolupráci se ZO 1-10 Speleo-aquanaut a SSS se uskutečnila další výprava na mexický poloostrov Yucatán, tentokrát poprvé bez účasti Daniela Hutňana. Byl dokončen průzkum a dokumentace podvodního systému Tatic. Pokračovalo objevování a mapování "suchého" systému Yum Kaax, jehož délka dosáhla 9,4 km.

Makedonie - Petr Celý se na přelomu března a dubna zúčastnil expedice do Makedonie, pořádané ZO 6-16 Tartaros, během které byly navštíveny jeskyně: Dona Duka, Gjonovica (Beauty Cave) a Alilica.

Srbsko - V červenci se Petr Celý zúčastnil výletu do Srbska, během kterého byly navštíveny jeskyně Dubočka pečina, Samar a Cerjanska pečina.

Expedice Medúza (Černá Hora) - v srpnu proběhla po roční odmlce tradiční expedice do Černé Hory v minimalistickém složení pouze čtyř účastníků. Poprvé jsme během expedice navštívili nově prostřílený vchod do jeskyně Dalovica pecina a shledali zdevastovaný kaňon v důsledku budování přístupové cesty k novému vchodu. V jeskyni proběhla fotodokumentace Saly Buchmana a byla zavržena potápěčská explorační jezírka na konci této části. Zbytek expedice byl věnován rekognoskaci a orientačnímu mapování jeskyně Gornji ponor, která se nachází 400 m severně v kaňonu od starého vchodu do jeskyně Dalovica pecina. Tato jeskyně byla objevena polským týmem z kubu Olkusz a i přes snahu kontaktovat objevitele napřímo i přes místního speleologa Zelka Magdala se nám nepodařilo získat k objevené jeskyni žádnou dokumentaci.

Bosna a Hercegovina - ve dnech 24.9 - 28.9 proběhla miniexpedice do Bosny a Hercegoviny organizovaná ZO 6-16 Tartaros za účasti člena ZO Petra Celého. Byla navštívena jeskyně Provalja.

Ostatní činnost

Během roku byly průběžně prováděny práce na údržbě a zvelebování základny v Suchdole. Členové ZO se zúčastnili odloženého podzimního Speleofóra a konference Kras, jeskyně a lidé. Byly navštíveny dvě speleologické akce v Polsku a proběhlo několik návštěv historických podzemních dolů.

2022

Speleologická činnost v ČR

Nový Sloupský koridor - proběhlo celkem 5 akcí exkurzního charakteru, částečně zaměřených na pozorování vodních stavů, měření teploty a konduktivity vody.

Šachta Za Evropou a Indií - tato lokalita byla v roce 2022 hlavní pracovní lokalitou skupiny. Probíhaly především drobné výkopové práce na několika lokalitách (chodba Důchodové reformy, Studna). Celkem na lokalitě proběhlo 13 pracovních akcí.

Nová Amatérská jeskyně - na této lokalitě pokračovala pravidelná měření teploty a konduktivity vod na vybraných lokalitách. V rámci exkurze do Sloupského koridoru bylo přestrojeno horní ukotvení žebříku v Beníškově okně. Proběhlo několik fotoexkurzí. Hlavní průzkumné úsilí bylo věnováno potápění v Konstantním přítoku. První sólový ponor proběhl 2. 4. a bylo při něm nalezeno pokračování v závalu na dně Velkého dómu. 15. 4. se potápěči vyzbrojenému konfigurací 3 x 12 l podařilo pokračovat v puklině ze dna Velkého dómu směřující na sever a postupně klesající až do maximální hloubky 41,8 m. Charakter chodeb byl podobný jako ve vstupní mělké části - tlakové kanály se střídaly s puklinami. Směr je pořád přibližně stejný, tedy na SSV. Celkem bylo během druhého ponoru nataženo 70 m nové šňůry a ponor byl ukončen v hloubce 35 m ve větší prostoře. Další ponor (14. 5. 2022) byl věnován zmapování nově objevených prostor, a protože šla práce pěkně od ruky, byl dostatek času pokračovat z koncového místa dále. Bohužel odhad, že sifon se již začne zvedat se ukázal jako mylný. Chodba znovu klesla až do hloubky 43 m. Její dno bylo pokryté krásně omletými valouny, které signalizují postup proti toku vody. Po cca 30 m se chodba rozšířila do větší prostory. Celková délka ponoru přesáhla dvě hodiny. Během ponoru se J. Sirotek na chvíli vynořil ve Velkém dómu a podrobně si prohlédl prostor nad hladinou. Na jejím severním okraji bylo patrné ústí dvou komínů, přičemž do východnějšího z nich by se dalo s trochou štěstí vylézt po strmém hlinitém svahu. Další ponor 21. 5. 2022 proběhl ve dvojici Kaman, Sirotek. Potápěči byli vybaveni lanem a smyčkami. Od křižovatky na 100. m začali potápěči s přeměřováním polygonu, aby ověřili přesnost historické mapy a mohli případně lépe lokalizovat polohu koncového bodu vůči Západní Macošské větvi. Ve Velkém dómu odložil J. Sirotek lahve a ploutve a V. Kaman je zavěsil na chatrné vyvázání vodící šňůry. J. Sirotek zahájil výstup po strmém hlinitém svahu. Ve výšce 5 m se sklon svahu začal zmenšovat a svah přešel do krátké horizontální chodby, která po několika metrech končí v sedimentech pod sintrovou kupou. Byl odebrán vzorek sedimentů, který byl později předán na rozbor kolegům z ČGS.

Sloupsko-šošůvské jeskyně - v průběhu roku byly uskutečněny celkem čtyři akce na této lokalitě věnované jednak pokračování mapování a jednak potápěčskému průzkumu: 5. 6. Mapování Wankelových jeskyní v Nágelově propasti; 26. 6. Dokončení mapování Wankelových jeskyní; 6. 8. Palmová propast - znoyuplávání sifonu do Nového Sloupského koridoru; 24. 9. Sólo ponor J. Sirotky v přítokovém sifonu Černé propasti. Špatná viditelnost (0,3 m). Dosaženo vzdálenosti 50 m směrem SSV, max. Hloubka 9,5 m.

Jeskyně Jarní v Pustém žlebu (č. 38) - proběhla rekognoskační akce spojená s rozšířením vstupních partií jeskyně.

Vývěr Říčky - ponor J. Sirotky ve spolupráci s L. Slezákem, Správou CHKO a ČGS. Rekognoskace lokality do hloubky 25,5 m, odebrání vzorků vody, měření hodnot vody.

Dále proběhlo několik exkurzních akcí na jiných lokalitách v Moravském krasu, částečně spojených s nácvičkem SRT nových členů skupiny. Též proběhla exkurze do dolu Hatě (Bory).

Speleologická činnost v zahraničí

Expedice Xibalba (Mexiko) - ve dnech 27. ledna až 13. února 2022 se uskutečnila v pořadí 23. expedice České a Slovenské speleologické společnosti na mexický poloostrov Yucatan. Jako v předchozích letech bylo hlavním cílem výpravy pokračování explorační a dokumentační jeskynní systémů v oblasti tzv. Mayské Rivieri, zejména v okolí městečka Akumal. Expedice se za Pustý žleb zúčastnili Zdeněk Motyčka, Jan Sirotek, Vít Kaman. Pod vodou jsme zkoušeli štěstí v jeskyni Tum Ben Ha, kde se již v roce 2021 uskutečnily tři ponory, během nichž byla přemapována známá část jeskyně v délce cca 700m. Postupně zde byly objeveny další desítky a stovky metrů pokračování a byla zmapována suchá

část jeskyně. Dosažené celková délka činila 1 478 m. Značná část expedice byla věnována natáčení filmu o systému Yum Kaax. Během těchto prací se podařilo pokročit a objevit více než půl kilometru nových prostor, včetně krásného domu Nem Tu. Dále proběhlo potápění v nových cenotech, pracovně nazvaných Alonso 1 a Alonso 2. Během jejich mapování došlo i na dílčí objevy. Výsledkem nebyl rozsáhlý mnohakilometrový systém, ale další pomyslný kamínek do složité mozaiky zdejšího podzemí v podobě dvou zmapovaných cenotů – Yot s délkou 346 m a Fish Spa s délkou 314 m. Potápěčský návrat proběhl také do systému Sak Kay. během několika ponorů v cenotu Tu bylo objeveno nových 300 m. Závěr expedice byl věnován mapování cenoty Mayan Steps, který patří do systému Yum Kaax a jehož délka dosáhla 11 187 m.

15. Balkánský speleokem (Bulharsko) - Ve dnech 29. 6. – 3. 7. 2022 se Petr Celý a Vít Kaman jako jediní dva čeští jeskyňáři zúčastnili balkánského speleokempu v Bulharsku a cestou zpět se podívali i do Srbska. Stejně akce se zúčastnili také A. a M. Frynovi z Polska. Domácí jeskyňáři nabídli krasové oblasti v okolí měst Dryanovo, Gabrovo, Veliko Tarnovo. Základnou kempu bylo údolí s archeologicky významnou jeskyní Bacho Kiro a církevním objektem Drjanovský monastier. Během exkurzí byla navštívena jeskyně Andaka, která měla ze seznamu deklarovanou největší délku 5 km. Další navštívenou jeskyní byla Troana, která leží pod Belyakovo planinou v Emenské oblasti. Jeskyně má poměrně jednoznačný průběh, po průniku úzkým skalním jícnem na dně závrtu a překonání vstupních závalů se jeskyně otevře do klesající chodby velkých rozměrů, která je po 2 km ukončena malým bahnitým sifonem. Jeskyně Izvorat (Vodnata pestera) je vývěrová jeskyně do řeky Yantra, nedaleko stejnojmenné vsi a dosahuje délky 3,1 km. Mohutná hlavní chodba je protékána vodním tokem, který vytěhá z koncového přítokového sifonu. Na závěr setkání byla navštívena turisticky zpřístupněná část jeskyně Bacho Kiro.

Expedice Medúza (Černá Hora) - Na konci srpna 2022 se uskutečnila již 19. expedice na planinu Đalovića v Černé Hoře. Jedním z hlavních cílů byl potápěčský průzkum vyvěračky Juriško vrelo, kde se během 3 ponorů podařilo postoupit až do 3. sifonu, kde bylo dosaženo hloubky 67 m. Celkem se podařilo objevit a zmapovat 675 m nových chodeb a celková délka jeskyně tak dosáhla 781 m při denivelaci 93 m. Během expedice byla kompletně zmapována a fotodokumentována jeskyně Gornji ponor. proběhly též dvě exkurze do jeskyně Dalovica pecina.

Banát - Gernik (Rumunsko) - podzimní výprava na české vesnice, které jsou na krasovém území zaměřila v termínu 16. - 20. 11. na Gerník. Během výpravy proběhlo několik povrchových exkurzí a byla navštívena jeskyně Turecká díra.

Antarktida - Vendula Koublová se od prosince 2021 do března 2022 zúčastnila dvouměsíční vědecké expedice Českého antarktického výzkumného programu na polární stanici J. G. Mendela na ostrově Jamese Rosse v Antarktidě. Stanice je provozovaná Masarykovou univerzitou v Brně a mikrobiologický výzkum tam dlouhodobě zaštiťuje Česká sbírka mikroorganismů. V rámci expedice mimo jiné navštívila několik ledovcových jeskyní, kde odebírala vzorky pro mikrobiologický výzkum zaměřený na taxonomii bakterií v polárních oblastech a popis nových bakteriálních druhů z extrémního prostředí.

Ostatní činnost

Během roku byla na základně u Suchdola vybudována udírna kombinovaná s grilem a proběhlo také několik akcí zaměřených na drobné opravy a pořízování zásoby dřeva na zimu. O víkendu 27. - 29. 5. proběhla na základně u Suchdola oslava 30. výročí od založení samostatné ZO ČSS 6-25 Pustý žleb, spojená s uspořádáním exkurzí pro účastníky. U této příležitosti byla také vydána kniha "Na hraně žlebu" dokumentující uplynulých 30 let činnosti skupiny. Členové skupiny se účastnili jeskyňářských setkání doma i v zahraničí.

2023

Speleologická činnost v ČR

Nový Sloupský koridor - tato lokalita byla navštěvována spíše sporadicky za účelem hydrologických pozorování, měření konduktivity, exkurzí a pak při realizaci traverzu ze Sloupsko-šošůvských jeskyní do Výtoku Punkvy.

Šachta Za Evropou a Indií - tato lokalita byla v roce 2023 hlavní pracovní lokalitou skupiny. Skupina se zaměřovala především na prolongační práce na lokalitě Studna. Celkem na lokalitě proběhlo 26 pracovních akcí.

Nová Amatérská jeskyně - probíhaly především exkurzní akce. Členové skupiny se zúčastnili natáčení dokumentu České televize "Poslední podzemí".

Sloupsko-šošůvské jeskyně - proběhlo několik exkurzí spojených s hydrologickými pozorováními a fotodokumentací.

Odvodňovací štola - znovuzmapování štoly a přilehlých jeskyních odboček pro kompletní mapu systému Amatérské jeskyně. Úvod do mapování pro mladé členy.

Jeskyně č. 38 Jarní v Pustém žlebu - pokračovala pokusná sondáž v malé jeskyňce poblíž jeskyně Novoroční, kde byly v zimních měsících pozorovány silné průvany.

Traverz ze Sloupsko-šošůvských jeskyní do Výtoku Punkvy - v neděli 15. 10. 2023 se podařilo uskutečnit zajímavou akci, během které dva speleopotápěči (Jan Sirotek a Petr Chmel) prošli celou podzemní trasu Sloupského potoka a říčky Punkvy od ponoru do vývěru. Akce byla zahájena v 7.00 vstupem do Sloupských jeskyní a pokračovala sestupem do Palmové propasti. Předchozí bouřka a intenzivní déšť se projevil poměrně značným nastoupáním hladiny a naprosto nulovou viditelností ve spojeném 7. a 5. sifonu. V Novém Sloupském koridoru pomohl potápěčům s transportem druhý podpůrný tým. Ve třech dalších sifonech bylo potřeba natahovat novou šňůru, 4. sifon dokonce trochu prokopat. V 1. sifonu zůstala ještě prastará šňůra z roku 1989. Na konci Sloupské větve se potápěči vynořili s časovým náskokem, ale podpůrný tým tu už čekal. Po odstrojení potápěčské výstroje a teplém čaji vyrazil transportní tým na pouť Sloupskou větví Amatérské jeskyně. Před prvním jezerem potápěči proběhlo převlečení ze suchých obleků a přestávka na oběd. Ve 14.15 se tým vydal na cestu přes hlavní koridor až na Punkvu do Východní Macošské větve. Punkva skoro netekla, předchozí deště se tu ještě neprojevily. U Předmacošského sifonu byly připraveny další lahve. Potápěči se vydali do posledního a nejdelsšího sifonu vedoucího do Červíkových jeskyní v Macoše. I ten byl úspěšně překonán a v Macoše už na oba potápěče čekal poslední podpůrný tým a zástupci novinářů. Poté potápěči ještě symbolicky absolvovali poslední úsek, a to vodní plavbu. Celé akce se zúčastnilo 39 jeskyňářů z 13 ZO ČSS.

Kromě výše zmíněných pracovních akcí proběhlo několik exkurzí na jiné lokality v Moravském krasu. V Kaman se zúčastnil zahájení znovuoctvíky Zouharova závrtu. Na lokalitách Ševčíkův závrt a Lipovecká ventarola proběhla měření radiomajákem.

Speleologická činnost v zahraničí

Expedice Xibalba (Mexiko) - ve dnech 26. 2. až 20. 3. 2023 proběhla další expedice na mexický poloostrov Yucatán. Vlastnímu bádání v jeskynním systému Yum Kaax bylo tento rok věnováno jen několik dní, neboť letošní výprava se nesla spíše v duchu společné rodinné dovolené. Navíc dva účastníci bojovali značnou část pobytu se zákeřnou horečkou Dengue. Přesto se podařilo dosáhnout zajímavých výsledků. K systému Yum Kaax se podařilo připojit cenot Dencar. Dále bylo dokončeno mapování cenotu Mayan Steps a celková délka systému tak dosáhla 12.107 m. V rámci pobytu byly zorganizovány také dvě výpravy do systému Yum Kaax pro nejmladší generaci.

Expedice Shaanxi (Čína) - na konci dubna se bylo možné po čtyřleté pauze opět vrátit do středočínské provincie Shaanxi a pokračovat v objevování rozsáhlých jeskynních systémů. Hlavní prioritou výpravy konané ve dnech 25. 4. -8. 5. 2023 byla snaha o nalezení propojení mezi systémem Tianxingyan (Sky Star) a jeskyní Boniukeng. Po zahajovacích ceremoniích proběhl první útok na dno jeskyně Boniukeng. Dva dvojčlenné týmy se nakonec v podzemí spojily do jednoho a vystrojily další stupně a traverzy. V pozdních ranních hodinách se podařilo proniknout do obrovského dómu, který svým charakterem naznačoval, že bychom už by se mohlo jednat o spjení s jeskyní Skystar. Během akce byl nově objevený úsek zmapován a pořízena fotodokumentace. Další pozornost byla věnována průzkumu Bezedné propasti nazvané nově Wokodong a následně Huoshigou. Po slanění krásné vstupní šachty bylo na dně identifikováno pokračování jak po proudu tak proti proudu. V dalších dnech expedice byla tato jeskyně, stejně jako další, číňany již prozkoumaná jeskyně zdokumentována. Následoval hlavní útok a bivak v jeskyni Tianxingyan (Sky Star). Čtyřčlenné družstvo vybavené novými čluny se vydalo na konec hlavní chodby z roku 2019, kde další postup zastavilo další jezero. To mělo délku jen cca 50 m a po jeho překonání následoval fragment mohutné chodby s dnem pokrytým ohlazenými valouny ústící do obrovského vyříceného Pruhovaného dómu. Další postup bohužel zastavil přítokový sifon. Podařilo se alespoň objevit a zmapovat cca 1 km dlouhou chodbu vybíhající z Pruhovaného dómu. Ve zbylém čase ještě proběhl průzkum horních pater Hliněného dómu a po čtyřech dnech v podzemí se čtveřice jeskyňářů vrátila na povrch. V rámci rest-day bylo za doprovodu místních lokalizováno několik nových propastí, které skýtají možnosti dalšího průzkumu. Vzhledem ke zjištění ve Skystaru bylo nutné se ještě jednou vypravit na dno Boniukengu. Tohoto nepopulárního úkolu se statečně ujali mladí hrdinové, kteří při další více než 20hodinové akci podrobně zmapovali koncový dóm a jeho okolí.

Posledním výpadem pak byly dvě akce do jeskyně Heiwodong, kde se podařilo postoupit cca o 100 m na hranu minimálně 40 m hluboké propasti. Další postup byl ale znemožněn vysokým vodním stavem.

Slovenský kras - V termínu 6. – 9. 4. proběhl velikonoční výjezd do Slovenského krasu. V pátek se uskutečnila návštěva jeskyně Skalický potok horním vchodem, překonání traverzu, slanění podél vodopádu a výstup po žebřících zpět. V sobotu byl proveden sestup do nejhlubší jeskyně resp. propasti Plešivecké planiny – Diviača. A na závěr v neděli byla navštívena Krásnohorská jeskyně / Buzgo. Následně v termínu 29. 4. -1. 5. bylo v Krásnohorské jeskyni v nových objevech na přítoku hlavního toku provedeno měření radiomajákem pro Filipa Doležala.

16. Balkánský speleokemp (Srbsko) - Tento ročník se konal v Srbsku poblíž města Nova Varoš a akce se zúčastnili v termínu 28. 6. - 2. 7. 2023: Kaman, Celý, Sirotek, Ondrouchová, Ondrouch T., Ondrouch M., Fryň M. a Fryň O. Ubytování bylo ve vlastních stanech a strava byla řešena polopenzí v nedalekém hotelu. Oproti Bulharsku byla akce lépe zorganizovaná a tak se na jednotlivé exkurze dojíždělo pohodlně místním autobusem. V rámci akce byly navštíveny jeskyně Ušačka a Tubiča. V rámci přednášek J. Sirotek prezentoval historii expedic do Černé Hory. Poslední den byl věnován výletu lodí do slavného Uvackého kaňonu, v rámci kterého byla navštívena zpřístupněná vývěrová část systému Ušačka, nazývaného Ledena pečina.

Malé Karpaty, Borinka - 5. 7. proběhla exkurze do jeskyně Velké Propadlé.

Expedice Medúza (Černá Hora) - se uskutečnila v termínu 11. až 26. 8. 2023 Jubilejního ročníku se účastnilo přes 30 speleologů z 5 zemí světa. Mezi účastníky byly kolegové ze Suchého žlebu, Speleoaquanautu, Plániv, Moravského speleologického klubu, Polska, Chorvatska, Srbska a Bosny a Hercegoviny. Původní plán plán pokračovat v průzkumu jeskyně Gornji ponor jsme bylo nutné kvůli vysokým vodním stavům přehodnotit. Po prolezení vstupní plazivky byl další postup zastaven sifonem. V jeskyni Dalovica pecina se po průzkumu odbočky za Katedrálou a proplavání 100 m dlouhého sifonu (Jan Sirotek ZO 6 – 25 Pustý žleb + Petr Chmel ZO 1 – 10 Speleoaquanaut) podařilo objevit 400 m dlouhé pokračování směrem k Pomorskému putu. V další odbočce bylo identifikováno úzké místo se silným průvanem, kde byla slyšet tekoucí voda. Během expedice byly zmapovány následující lokality: vyvěračka Glava Bistrice, propast Djerdap, Dolní ponor a Střední ponor. Pod vedením Jana Mrázka a Víta Baldíka se uskutečnil základní geologický průzkum jeskyně Gornji ponor a Dalovica pecina.

Expedice Banski Suchodol (Bulharsko) - jako jediný český zástupce se Petr Š. Janíček 27. 8. – 1. 9. 2023 připojil k bulharským kolegům na expedici do vysokohorských jeskyní nad Banskem, které spadají do národního parku Pirin. Během expedice byla objevena malá jeskyně s ledovou výzdobou. Až čtvrtý den se speleologové konečně dostali do hlavního systému 9-11. Cílem bylo se dostat do druhého většího dómu, pořídit fotodokumentaci a odebrat vzorky bakterií pro Národní laboratoř pro tuberkulózu. Z plánované cesty se jeskyňáři ale kvůli chybějícímu lanu a kotvení dostali jen cca do ¼ plánované cesty. Nicméně vzorky se odebrat povedlo, stejně jako zdokumentovat první dóm se sněhem a ledem. Expedice ale musela být kvůli špatnému počasí a nedostatečnému počtu jeskyňářů předčasně ukončena. Expedice se zúčastnili: Konstantin Stoitchkov, Mihail Hadzhitodorov, Petr Šimon Janíček, Tim Brauchle, Trayana Hadzhitodorova a Svetlin Zhelyazkov.

Banát (Rumunsko) - V termínu 15. – 19. 11. proběhla minivýprava na Banát. Byl podniknut výlet k jeskyni Jasanka, kde byly před 15 lety zahájeny explorační práce. Dále byla navštívena jeskyně ve Vranovci (Pestera din Valea Ceuca). Vzhledem ke špatnému počasí bylo nutné přehodnotit program a místo povrchových exkurzí byl zrealizován výlet do Srbska, kde bylo navštíveno muzeum Lepenski Vir a zpřístupněná jeskyně Pečina Rajkova. během posledního dne pak proběhla povrchová exkurze do údolí pod Krakolezí s jeskyněmi Potok a U lomu.

Ostatní činnost

Během roku průběžně probíhala údržba základny u Suchdola včetně akcí na přípravu dřeva. Skupina se zúčastnila pravidelného úklidu Moravského krasu. Členové skupiny se aktivně zapojili do příprav konference a setkání Kras jeskyně a lidé spojené s rekonstrukcí historického sestupu L. Schoppera do propasti Macocha.

2024

Speleologická činnost v ČR

Nový Sloupský koridor - Tato lokalita byla navštěvována především exkurzně a za účelem hydrologických pozorování. Celkem na lokalitě proběhlo 11 akcí.

Šachta Za Evropou a Indií - V tomto roce jsme se zaměřovali především na prolongační práce na lokalitě Studna. Celkem na lokalitě proběhlo 6 pracovních akcí.

Nová Amatérská jeskyně - Na této lokalitě převažovala exkurzní činnost. Celkem zde proběhlo 12 akcí. Po proběhlých povodních jsme se podíleli na vyčerpání sifonu U Konve.

Sloupsko-šošůvské jeskyně - V průběhu roku jsme podnikli celkem tři akce na této lokalitě.

Jarní (jeskyně č. 38 v Pustém žlebu) - Již druhým rokem se Pustožlebská skupina intenzivně věnuje bádání v jeskyni Jarní, nacházející se v levé stráni Pustého žlebu u paty skalního amfiteátru, zhruba 100 m daleko od jeskyně Novoroční. Motivací k zahájení prací na této lokalitě bylo opakované pozorování průvanu u vstupního portálu této jeskyně, který je zejména v zimních měsících při nízkých teplotách vskutku citelný. Aby bylo možné začít pracovat na prolongaci této ponorové či (raději ne) průtokové jeskyně, museli jsme nejdříve prohloubit vstupní plazivku. Poté už jsme pokračovali kopáním v mladém písčitém sedimentu směrem na JZ, v předpokládaném směru původního paleotoku. Další postup blokovala sintrová deska, kterou bylo nutné rozbít. Již po několika akcích došlo k objevu pokračování v celkové délce cca 20 m, kdy jsme zastihli chodbičku na výrazné tektonické poruše ve směru SZZ-JVV. Na jejím konci bylo hned několik možností pokračování. Jako nejperspektivnější se jevílo pokusit se zahloubit v místě dvou kuželovitých propadů. Nejdříve jsme kopali směrem k S, ale záhy jsme naznali, že bychom docílili pouze vykopání dalšího vchodu do jeskyně, resp. propojení s vchodem 39C. Následovalo několik sond do různých směrů a nakonec bylo zvoleno pokračování směrem dolů. Kypřý mladý sediment plný recentních kostí hlodavců a menších savců vystřídal utemovaný písčité sediment s úlomky sintrů a kulmských valounů. V současnosti dosahuje sonda v tomto místě hloubky cca 3 m. Mapa potvrdila propojení jeskyní č. 38 a č. 39 a zjevná je též komunikace s vchodem 39B (ověřeno kouřovou zkouškou). Naopak jsme vyloučili, že by se jednalo o průtokovou jeskyni ústící do portálu jeskyně č. 40. Celková délka jeskyně dnes dosahuje 30 m při denivelaci 4 m.

Ostatní lokality v ČR

Mimo prací na výše zmíněných lokalitách proběhly tyto akce:

- 2. 3. Exkurze a focení v jeskyni Piková dáma společně s průvodci ze Sloupsko-šošůvských jeskyní.
- 3. 3. Trénink SRT v jeskyni 13C + focení.
- 9. 3. Povrchová exkurze - hledání vchodů historických lokalit. Akci jsme zahájili u známé jeskyně Vinšulka (č 78), abychom ověřili přesnost souřadnic na Speleowiki. Zjistili jsme, že poloha vchodu je uvedena s odchylkou cca 10 m od skutečnosti. Hledání jeskyně XB jsme tedy zahájili s vědomím, že souřadnice ze Speleowiki jsou spíše jen orientační údaj. Jeskyni XB jsme pak našli celkem rychle, podle z dálky viditelné a celkem výrazné plošinky depozitu vytěžených sedimentů. Ve skutečnosti je vchod asi o 50 m jižněji, než uvádí Speleowiki. Zjištěné souřadnice vchodu jsou GPS: 49.3867797N, 16.7305347E. Akci jsme zakončili procházkou k j. Jarní, kde probíhal další badací den.
- 6. 4. Exkurze po Pustém žlebu, pracovní bouda u NSK - Povrchová exkurze Pustým žlebem spojená s rekognoskací jeskynních vchodů. Jarní vyklízení nepotřebného harampádí z boudy u NSK před plánovanou rekonstrukcí.
- 24. 5. Nová Rasovna - domapování propojky mezi středními a horními patry.
- 27. 5. Uranový důl Rožná I - exkurze.
- 8. 6. Sedmnáctka - večerní exkurze. Návik SRT na borovici u boudy.
- 23. 6. Sedmnáctka - exkurze.
- 30. 6. Rekognoskace po povodních v Pustém žlebu - procházka žlebem až k Odvodňovače a pak přes Macochu zpátky. na mnoha místech je po velké vodě potrháný asfalt.
- 13. 7. Exkurze Lipovecká Ventarola Mladé jádro. Poměrně hodně bláta, Radon (Radek T.) pod dozorem Báry cvičí SRT, zbytek jde plazivkou. Holštejnáci mezi tím instalují do vstupu skruže.
- 13. - 14. 7. Poznávací exkurze do Zlatých Hor. Kuba Doležal nás pozval na víkendovou exkurzi do Zlatých Hor, kde jsme se seznámili s historií i současností dolování zlata i dalších kovů v oblasti Příčného vrchu. Kromě toho jsme navštívili turisticky zpřístupněnou Poštovní štolu s

monumentální a funkční replikou historického vodního čerpadla. Cestou zpět jsme se zastavili také v obou jesenických veřejnosti přístupných jeskyních, na Špičáku a na Pomezí.

- 15. 9. Povodně v krasu - nezávislé povrchové exkurze za účelem sledování kulminace vody.
- 28. 12. 13C - V návaznosti na přípravnou akci Plániváků pokračovalo hledání cesty sifonem směrem do jeskyně Spirálka. Původně bylo v plánu pokusit se proplavat Macošský sifon mezi Spirálkou a Novou Rasovnou, ale vzhledem k vysokým vodním stavům musel být tento záměr přehodnocen. Během prvního ponoru R. Nejezchleba a J. Sirotky se podařilo natáhnout cca 40 m vodící šňůry a vynořit se na neidentifikované volné hladině.
- 29. 12. 13C - Pokračování snah o proplavání sifonu do Spirálky. Nalezena cesta do propasti Fetanka. Doba ponoru 60 min. Potápěči: Sirotek, Nejezchleb.
- 30. 12. 13C - Poslední ponor, tentokrát s lahvemi 2x12 l. Podařilo se najít další pokračování nicméně bez vynoření v Odtokovém sifonu ve Spirálce. Celková odhadovaná vzdálenost od zanoření cca 170 m. Teplota vody 2 st. Doba ponoru 53 min.

Mapování systému Amatérské jeskyně

Intenzivně pokračovaly práce na dokončování mapového atlasu systému Amatérské jeskyně, což zahrnovalo především kartografické práce. Ke konci roku 2024 je možné konstatovat, že mapa systému Amatérské jeskyně je již kompletně digitálně zpracovaná v SW Therion a je možné konečně pomýšlet na tisk dlouho očekávaného atlasu. Délka celého systému překročila 52 km.

Speleologická činnost v zahraničí

Mexiko - Xibalba 2024 - Letošní expedice proběhla v minisestavě Motyčka, Sirotek, Jančar (ZO 6-09). Během první akce jsme řešili zbývající otazníky v sv. části systému Yum Kaax. Objevíli a zmapovali jsme odbočky Icho (propojení tří otazníků) a 200 m zcela nové chodby nazvané Zvonkohra. Následující den se snažíme v jihovýchodní části systému, kde natahujeme 110 m polygonu. Odpoledne pak ještě na povrchu lokalizujeme dva komíny spojující povrch se vstupními částmi Yum Kaaxe. Třetí den přináší objev nové propojovací chodby ze vstupních částí do Tarantulového domu. Mapujeme 270 m a propojujeme se do známých částí celkem na třech místech. Cestou ven pozorujeme v blízkosti vchodu žábu, pravděpodobně *Craugastor yucatanensis*.

Čtvrtý den věnujeme rekreačnímu ponoru v cenotu Tatich, při kterém Radek zkouší nový mapovací přístroj, který se však příliš použitelně nejeví.

Pátý den věnujeme výletu do cenotů v blízkosti vesničky Hunuku, která leží nedaleko města Valadolid. Jsme zde na pozvání kanadského majitele pozemků. Rekognoskujeme dva obří cenoty a jednu jeskyni. Cenoty necháváme na příště a zkoumáme jeskyni s dvěmi vodními hladinami. Potápění k úspěchům nevede a celou jeskyni nazvanou Grotte Xchayil mapujeme. Dlouhý den zakončujeme slavnostní večeří ve starém hispánském hotelu v centru Valadolidu.

Šestý den jdeme do džungle hledat nové cenoty, bohužel neúspěšně. Večer pořádáme barbecue, kde kromě místních kamarádů Nadjji, Dave, Alexe, Andyho a Liny vítáme taky Aničku a Martina Hutňanovi. Sedmý den je vyhlášený jako rest-day a trávíme ho společným obědem s vlastníkem pozemků Manuelem a výletem na pláž.

Další den se vracíme do Yum Kaaxe, kde se snažíme už po několikáté najít další pokračování v okolí domu Cigulo. Výsledkem je objev 50 m dlouhé chodby Tubo a vytopené Disto ve špatně zavřeném barelu. Devátý den se setkáváme v Akumalu s dalším majitelem pozemků, který nám ukazuje cenot Santa Cruz. Večer trávíme u Robbieho, který nám vypráví o svých aktivitách v centrálním Yucatánu.

Následující den se jdeme s Radkem, Nadjou, Davem a Sabinou potápat do cenotu Taan, který leží kousek od Tulumu. Užíváme si hezký rekreační ponor. Zdenál mezitím řeší stavbu svého budoucího mexického sídla.

Jedenáctý den se věnujeme mapování cenotu s jeskyněmi Styx, Styx 2 a Nah Soots.

Poslední den expedice vyrážíme opět do Hunuku. Na programu je spuštění Radka do velkého cenotu Xchayil 1 a následný ponor. Celý cenot obeplaval v hloubce přes 30 metrů, ale bohužel žádné pokračování nenašel. Při focení a filmování před vlastním ponorem se nám ale podařilo utopit dron, který se zachytil o liánu.

Moldavsko - V rámci výletu ZO ČSS 6-16 Tartaros se P. Celý vypravil do Moldávie a Podněstří, kde navštívil cca 90 km dlouhou sádrovcovou jeskyni Zoluška.

Expedice Shaanxi 2024, Čína

Do Číny jsme se letos vypravili v termínu 23. 4. - 9. 5. v sestavě Zdeněk Motyčka, Jan Sirotek, Adam Pyka, Libor Matuška, Radoslav Husák, Vojtěch Pazderka, Michal Filippi a nováček Vít Musil z Rudické skupiny.

První dva dny jsme se soustředili na průzkum nejnadějnějších lokalit. V Heiwodongu se podařilo sestoupit 50 m hlubokou studnou a po překonání krátkého meandru jsme vypadli do mohutného Eiffelova dómu, ze kterého pokračuje mohutný horizont. Během prvních dvou akcí se podařilo objevit a zmapovat cca 600 m nových chodeb a pořídit základní fotodokumentaci a vytipovat místo na bivak. Zároveň probíhala prolongace jeskyně Diaodong (Nikita), kde platilo, co metr chodby, to metr lana.

Zhoršené počasí vedlo k omezení aktivit v Heiwodongu a nastoupily povrchovky. Při první z nich byla zdokumentována krátká jeskyně, či spíše portál Koprivová. Vrátili jsme se také do Wokodongu, kde jsme objevili cca 230 m nových prostor zakončených sifonem. Vše zmapováno a vyfoceno. Druhá dvojice mezitím provedla prvotní průzkum jeskyně Taipingdong, která už od počátku slibovala velké objevy.

Vrátili jsme se také k loni nově identifikovaným vchodům a prozkoumali jeskyně/propasti Smeták, Cypřišový ponor a Hlubokou, bohužel bez významnějších postupů. Vše končilo zasedimentováním hned pod vstupními šachtami.

Průzkumy v Nikitě poznamenala nešťastná událost, kdy Mattesovi ujela noha v jednom z mnoha traverzů a při pádu do osobní smyčky si zlomil dvě žebra. Naštěstí byl schopný sám vylézt z jeskyně.

Nadějně postupy během několika akcí v Taipingdongu bohužel zastavil sifon podobného charakteru jako v Guaindongu. Radek alespoň pořídil pár fotek a jeskyně byla zmapována.

Během jedné z akcí jsme dokončili průzkum a dokumentaci Propastovitého propadání, jeskyně, kterou nám loni ukázali Číňani. Jejich poslední metu jsme překonali jen o pár desítek metrů, kde další postup zastavil sifon. Dominantou této jeskyně je 160 m hluboká šachta.

Počasí se začalo umoudřovat a tak nastalo plánování finální útočné akce spojené s bivakem do Heiwodongu. Na bivak se vypravila čtveřice jeskyňářů s doprovodem dalších dvou, kteří pomohli s transportem. Bivak jsme rozbili na vysuté terase v dómu Tří řek. během celodenní explorační akce jsme postoupili směrem po proudu o dalších několik set metrů až do dómu Moria, který je vyplněn hrůzostrašným závalem obrovských skalních bloků. Další postup byl možný jen s nejvyšší opatrností, kdy se nám podařilo prosaňovat cca 50 m hluboko zpět na aktivní tok. Jeskyně dále pokračuje další mohutnou šachtou. Během mapování byla zdokumentována i jedna odbočka z přítokem. byla pořízena kompletní fotodokumentace nově objevených prostor.

A jak už to na expedicích chodí, poslední den se podařilo objevit a zahájit průzkum nové jeskyně s mohutným průvanem - Fenzidong (Větrná II). Zbýval už jen závěrečný večírek a nezbytná konference a po 16 dnech pobytu se zase vracíme domů. Celkem se během letošní expedice podařilo objevit a zmapovat více než 5 km nových chodeb.

17th Balkan Cavers' Camp Croatia - V termínu 29. 5. - 2. 6. jsme se v počtu 5 členů tradičně zúčastnili Balkan campu. Během perfektně zorganizované akce jsme navštívili exkurzně jeskyně: Cerovačke špilje, Jamu na Javoru, propast Mlohavi borer a Mot. Starší část výpravy navštívila kaňon Velké Paklenice a jeskyni Manita peč. V rámci akce byl promítán film Cestou ztacené řeky, který získal třetí místo v soutěži filmů.

Expedice Kačna jama, Slovinsko - V termínu 28. 6. - 7. 7. se P. Š. Janíček zúčastnil expedice Kačna jama do Slovinska. Potápění kvůli bouřkám odpadlo. Pavel Kubálek a Jan Enčev lezou komín v dómu nad Kalvárií až do výšky cca 120 m ve snaze najít bájný Prezzův rov. Neúspěšně. Úspěch je, že přežili, skála se dost rozpadá. Za Reku se vypravujeme s Petrem Chmelem obhlédnout transportní trasu a fotit. Ve Vstupní dvoraně se Roth a další snaží o propojení s propástkou U Kola. Po hlase už spojeno. Proběhlo několik exkurzí po jiných jeskyních s dětmi.

Transkarst 2024 + Mulu - V termínu 4.8. - 16.8. se Z. Motyčka zúčastnil konference Transkarst a exkurze do pohoří Mulu. Krasové pohoří (gunung) Mulu se rozkládá v malajském státě Sarawak, na ploše cca 500 km². Do oblasti nevedou žádné silnice, přístup je možný pouze po řece, nebo letecky. První informace o zdejších jeskyních pochází z roku 1961 od britského geologa G.E. Wilforda, první seriózní speleologická expedice se uskutečnila na přelomu let 1977 - 78, jako součást patnáctiměsíčního výzkumného působení Britské Royal Geographical Society. V současné době je v této typické tropické krasové oblasti známo cca 500 km jeskyní, z nichž nejdelší je Clearwater Cave s délkou 260 km. V oblasti se také nachází největší jeskynní prostora světa (dle plochy) - Sarawak Chamber, s neuvěřitelnými rozměry 700 x 400 m! Exkurze se uskutečnila díky pozvání Andyho Eavise, nestora zkoumání zdejších jeskyní.

První návštěva se uskutečnila do impozantní jeskyně Dear Cave, jejíž vstupní partie dosahují šířky přes 200 m a výšky 300 m a část je zpřístupněná dřevěným chodníkem. Další dny byly navštíveny jeskyně Clearwater a Windy Cave, které patří do jednoho systému a jejichž vstupní části jsou rovněž vybaveny dřevěnými chodníčky. Další navštívenou jeskyní byla Racer Cave, kde jsme uskutečnili traverz mezi dvěma vchody. Předposlední den jsme podnikli náročný traverz z Windy Cave do Clearwater, kde první část cesty vedla opakovaně nahoru a dolů ohromnými dómy a velkými chodbami a druhá část fantastickou vodní galerií s vydatnou zelenou řekou, kterou bylo nutné opakovaně přebrodit, což bylo možné jen za pomoci fixních lan.

Polská strana Jizerských hor - V termínu 22. 8. - 26. 8. se Ondrouchovi vydali na poznávací výjezd do Nového města pod Smrkem s cílem navštívit polské pohraničí v oblasti Jizerských hor se zaměřením na podzemní lokality. 23.8. jsme navštívili zpřístupněný cínový důl Kopalnia sw. Jana v Krobici a místní naučnou stezku po starých důlních dílech a místech souvisejících s těžbou nerostů v oblasti Krobica - Przecznica a pozůstatky lanovky z čedičového lomu Rzebiszów. 24.8. jsme navštívili Skály v oblasti Krzyżny vrch nedaleko města Jelenia Góra s vyhlídkou a příjemnou restaurací Szwejcaria. 25.8. Tentokrát jsme se pohybovali v okolí města Szklarska Poreba, napřed jsem navštívili místní zajímavost, kaňon řeky / potoka Kamienczyka, s vyhlídkovou plošinou a za mírný poplatek zapůjčenými přílby. Následoval přesun vlakem přes hranice do Kořenova, kde jsme navštívili Muzeum ozubnicové železnice včetně depa s historickými lokomotivami a vagony. Na závěr dne jsme ještě stihli nahlédnout do historických dobývek na železnou rudu a taktéž navštívit legendární prodejnu Biedronka. 26.8. Protože v naší rodinné speleologické skupině přibyl letos v červnu nový řidič, rozhodli jsme se mu umožnit získávat zkušenosti nejen z českých dálnic. Zvolili jsme tedy na cestě k domovu alternativní trasu polským pohraničím k další zajímavé lokalitě, turisticky zpřístupněným štolám v okolí města Złoty Stok. Zde jsme poznávací výlet zakončili prohlídkou rozsáhlého dolu na zlato s důlním vláčkem (Kopalnia Złota Główna) i blízké Okrové štoly.

Medúza 2024, Černá Hora

Juriško vrelo - Pokračování v průzkumu třetího sifonu, kde se Petr Chmel v roce 2022 zastavil v hloubce 70 m uprostřed mohutné chodby, bylo prvním cílem expedice. Úkolu se opět zhostil Petr Chmel a jako nováček v roli podpůrného potápěče se zapojil R. Nejezchleb, který Petrovi pomáhal s transportem materiálu mezi 2. a 3. sifonem. Petr bez problémů dosáhl místa, kde před dvěma roky skončil a vydává se vstříc objevům. Předpoklad, že se sifon v těchto místech už bude zvedat, se ukázal jako mylný. Po mírném stoupáku chodba padá zase zpátky do hloubky a po ještě jednom skoku následuje studna padající do hloubky přes 80 m. Na dně chodba dále pokračuje. Dekomprese mezitím nemilosrdně naskakuje. Je zřejmé, že je to na hranicích možností. Petr v hloubce 72 m vyvazuje šňůru a cestou zpět mapuje 170 m nově objeveného pokračování. Před sebou má dvouhodinovou dekompresi před vynořením ze třetího sifonu, která je alespoň částečně usnadněna díky elektrickému vytápění suchého obleku.

Gornji ponor - Pokračování exploračí v této jeskyni bylo hlavním cílem letošní expedice. Vysoké vodní stavy v předchozím roce nám plánovaný průzkum koncového sifonu v severní větvi znemožnily. Letos bylo naštěstí srážek na Balkáně o poznání méně. Do jeskyně jsme vyrazili v plném počtu hned druhý den, zatímco se kluci potápěli v Juriško vrelo. Jezero na konci jeskyně, které koncovému sifonu předchází, jsme letos zdolávali na zbrusu novém člunu, který jsme si pořídili i za finančního přispění z fondu SpeleoGO. Na konci jeskyně nás ale čekalo velké překvapení. Sifon tam nebyl. Ne že by jej někdo ukradl, ale zkrátka zcela vyschnul a místo něj tak byl pouze písčité svah podobný Gobeljám, jak je známe z Đalovića pećiny. Do písku jsme složili dvě sady potápěčského vybavení a začali se strojit do sedáků. Na druhé straně sifonu se tyčil cca 10 m vysoký vertikální stupeň. Vylezení komínu bylo dílem půlhodiny a vyvrtání třech postupových nýtů. Ve dvojici jsme vyrazili vstříc dalším objevům. Chodba nad stupněm pokračuje dále v relativně velkém profilu 5 x 7 m. Po pretraverzování dalšího jezera pokračujeme přes skalní bloky a několik dómů směrem na SV. Po zhruba 200 m přicházíme do výrazné prostory, kde lze vlevo sestoupit ke kolmému stupni, pod kterým je jezero, a vpravo pokračovat chodbou, jejíž dno je vyplněné jílovito-písčitémi sedimenty. Po krátké rozpravě se vracíme zpátky ke stupni nad vyschlým sifonem, pod nímž čeká zbytek týmu. Rozhodujeme se na místě zanechat jednu potápěčskou výstroj a zbytek vynést z jeskyně. Posíláme nosiče ven a pouštíme se do mapování nově objevených prostor. Vystrojujeme sestup k jezeru na konci, ale k dalšímu průzkumu bude nutné sem přenést člun. Na konci pravé chodby lezeme volně komín či spíše puklinu a mapujeme cca 100 m dlouhou chodbičku, kde jsme taktéž nedošli nakonec a zastavili se na hraně sestupné propásky. Je jasné, že se sem budeme muset vrátit. Navíc v jednom místě, v menší odbočce, je slyšet tekoucí voda a vypadá to, že do dalších objevů by se dalo celkem rychle prokopat. Dílčí explorače v Gornjim ponoru necháváme mladochům. Mají za úkol domapovat druhou stranu chodbičky ze včerejška a pokusit se o další postup na jezeru. Pro jistotu s nimi posíláme ostříleného vlka Hada (Jana Mertlíka). Podařilo se jim zmapovat dalších pár desítek metrů, ale nic zásadního neobjevili. Jezero končí dle očekávání sifonem (Ještě, že jsme tam to potápění nechali).

Při dalším pokusu se daří sólo potápěči proplavat sifon a vynořit se v horizontální chodbě vysoké cca 5 m s pokračováním do větší prostory. Hlavní směr pokračuje na SV. Po chvíli se bohužel chodba mění v menší a potom ještě menší vykorodovaný kanál. Daří se postoupit asi 200 - 300 m daleko bez toho, že by bylo dosaženol neprůlezného konce. Asi 50 m před sifonem je objeveno další pokračování v levostranné odbočce (ve směru návratu), která po dalších 100 m po mírném stoupání ústí do gigantické chodby o rozměrech 8 x 10 m. To vypadá na hlavní pokračování jeskyně. Objevené prostory jsou orientačně zmapovány.

Další exploraci již provádí dvojice potápěčů Sirotek, Nejezchleb. Při této poslední akci v jeskyni je objeveno dalších několik stovek metrů chodeb opět bez dosažení konce.

Đalovića pećina - Podařilo se překonat polosifon na konci chodby Dvou žlebů a v odbočce postoupit zhruba o 50 m dále, kde postup skončil pod mohutnou, krásně vykrouženou studnou se stropem v nedohlednu. Bohužel tento postup se nepodařilo zmapovat ani jinak zdokumentovat. Dvojice Maciej a Ola Fryn také provedla lezecký průzkum dvou komínů v severní stěně hlavní chodby mezi Termitniakem a Ključnym jezerem. Lezcům se podařilo proniknout do horizontálního patra s fantastickou výzdobou v podobě krystalů a heliktitů, velmi podobnou té, kterou známe z horního patra jeskyně Gornji ponor. Tentokrát byla kromě základní fotodokumentace pořízena také dokumentace mapová. Odbočka byla pojmenovaná "Danielův koutek" na počest polského jeskyňáře Daniela Furgała, který společně s Józefem Kuciou tragicky zemřeli v roce 2019 v jeskyni Wielka Śnieżna v Polsku.

Banát, Rumunsko - Miniexpedice do rumunského Banátu s účastí: Sirotek, Kaman, Celý, Pazderka, Pazderka jun., Divišová, Diviš. Cílem bylo doplnění pasportu místních jeskyní, dokumentace a zaměření chybějících vchodů. V rámci miniexpedice byl také podniknut výlet do Srbska.

Ostatní činnost

Během roku průběžně probíhala údržba základny u Suchdola včetně akcí na přípravu dřeva. Skupina se zúčastnila pravidelného úklidu Moravského krasu.

ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno

2021

Speleologická činnost skupiny byla v roce 2021 zaměřena především na bádání v Závrtu u Borovice (ZUB) a opět na pokračování těžby sedimentů a prolongaci perspektivního směru za chodbou Nohsledů. V této lokalitě byla instalována i prodloužená vzduchotechnika, vzhledem ke zhoršujícímu se výskytu oxidu uhličitého. Ukázalo se, že vzduchotechnika v tomto ohledu výrazně pomohla. Dále na ZUBu proběhlo předběžné zakreslení nových prostorů kvůli mapování, které proběhne v roce 2022 pro účely prodloužení Výjimky na bádání v našich lokalitách. Na lokalitě Novodvorský Ponor probíhala činnost zaměřená na odstranění sedimentů naplavených v předminulém roce a to v dalších, dosud nepročištěných prostorách. Dále proběhla rozsáhlá rekonstrukce speleologické základny a výměna podlahy.

2022

Speleologická činnost skupiny byla v roce 2022 zaměřena stejně jako v minulých letech především na bádání v Závrtu u Borovice (ZUB) a opět na pokračování těžby sedimentů a prolongaci směru za chodbou Nohsledů. Vzduchotechnika byla vylepšena o efektivnější větrák, který opět výrazně snížil výskyt oxidu uhličitého na pracovišti. Proběhlo zakreslení dosud nezmapovaných částí jeskyně a podána žádost o obnovení výjimky na bádání. Proběhly předběžné přípravy na bádací práce v nových částech jeskyně – „VyVe“ a „Józův domek,“ které budou prioritou v roce 2023.

Na lokalitě Novodvorský Ponor probíhala sondážní činnost a renovace trojnožkového nosníku vrátku.

V listopadu proběhla úspěšná akce pro veřejnost Den otevřených skruží, kdy přístupnější částí jeskyně navštívilo cca 40 účastníků. Součástí akce byla výstava historických svítidel a geologická expozice Plošiny Skalka.

2023

Činnost skupiny se v roce 2023 zaměřila na nové lokality v jeskyni Závrt u Borovice (ZUB), kdy jsme dočasně opustily dosavadní lokalitu ve Východní propasti a Krtkovce a přesunuli se do lokalit pod

Severní propasti. Zde proběhla úspěšná těžba sedimentů v prostorách VyVe a vertikální puklina na dně byla začistěna, zával odstraněn a objeven nový prostor ve větší hloubce „Nounejm.“ Zde bude pokračovat těžba i nadále. V nově objevených prostorách je opět vyšší koncentrace CO₂, bylo tedy nutné dosavadní vzduchotechniku upravit a přesunout i prodloužit odvětrávací trubici, aby bylo možné tlačit venkovní vzduch přímo do oblasti aktuální čelby. Tektonika předmětných prostor svědčí o perspektivitě dosavadního směru pukliny a těžba v prosinci 2023 viditelně odhalila rozšíření v daném směru. V rámci těchto prací bylo také nezbytné upravit systém lan a vrátků, v Severní propasti a zakonzervovat propast Východní. V létě 2023 potom proběhl výzkum stěn na čelbě ve Východní propasti pro účely bakalářské práce Anny Burianové. V listopadu 2023 potom proběhlo mapování aktuálního stavu jeskyně.

Na podzim 2023 se uskutečnily též každoroční „udržovací práce“ v jeskyni Novodvorský ponor. Zde proběhla kromě začistění naplavených sedimentů i sondáž závrtu před základnou SHKB a naplánování prací na jejich propojení v příštím roce.

Kromě práce na vlastních lokalitách se členové ZO zúčastnili zahraničních exkurzí v rumunském Banátu a Tisovci na Slovensku. Též se značná část skupiny podílela na pracovních akcích skupin na severu Moravského krasu, především na lokalitách ZO 6-08.

Vzhledem k nevhodnosti exkurzí pro veřejnost způsobené zastavením a zakonzervováním snadno přístupných částí jeskyně ZUB, ZO v roce 2023 výjimečně nepořádala v minulých letech úspěšnou akci Den otevřených skruží.

2024

V roce 2024 skupina opět soustředila svoji činnost na jeskyni Závrt u borovice (ZUB). V průběhu roku proběhlo 9 pracovních akcí zaměřených na odstranění sedimentů na současné čelbě v propasti pod „Nounejmem.“ Oproti stavu z konce předchozího roku došlo k dalšímu posunu hlouběji ve směru vertikální pukliny na současnou hloubku odhadovaných cca 30 m pod povrchem, která byla tímto i rozšířena, stejně jako dosavadní manipulační prostor na dně propasti. I přes posun hlouběji ve vertikálním směru je vzduchová situace na čelbě stále příznivá, proto byla současná vzduchotechnika a její konec odvětrávací šachty ústící v horní části propasti shledána za prozatím dostačující. Poslední pracovní akce v propasti vedla k závěru, že na základě charakteru pukliny zde není předpoklad, že by se přirozeně rozšířila. V této části jeskyně byl v červenci též upraven prostor nad „Nounejmem“ tak, aby umožňoval snadnější průlez prostorem VyVe, konkrétně zde byla ukotvena stupačka a odstraněn kus masivového břitu. V červenci též proběhla za účasti individuálního člena ČSS Pavla Šunky několikadenní pracovní akce v Jožofě dómku. Za pomoci pažení bylo odstraněno větší množství kamenů ze závalu v komínu v zadní části a jejich deponování v centrální části dómku. I zde byla vzduchová situace vyhodnocena jako výrazně příznivější oproti minulým letům, zřejmě díky neprůlezně puklině spojující dómek se vzduchotechnikou odvětrávaným Nounejmem.

V jeskyni Novodvorský Ponor proběhly dvě exkurzní akce, jejichž cílem bylo zjistit stav sedimentového zanesení v částech jeskyně kudy probíhá aktivní tok srážkových vod. V prosinci potom proběhlo radiomajakové zaměření komínu za tzv. Cestou Vyvolených a bylo lokalizováno místo na povrchu, ze kterého skupina plánuje prokopat nový vchod do jeskyně. Aktuálně na toto téma probíhá jednání se Správou CHKO Moravský Kras.

Členové skupiny se též účastnili pracovních akcí u dalších skupin, především ZO 6-08 a též jarní expedice do Rumunského Banátu. Skupina též v březnu podnikla výlet do zpřístupněných dolů v Polsku (Kopalnia Guido, Sztolnia Królowa Luiza) a v září expedici do Pařížských katakomb.

Z ostatní činnosti potom proběhla po několika letech tradiční soutěžní výstava Karbidových lamp na základně SHKB. V únoru byl Petr Kučera hostem pořadu Apetýt na Českém rozhlasu Brno, kde v rozhovoru o speleologii přiblížil také činnost ZO 6-26.

ZO ČSS 6-27 NP Podyjí

2021

Silberloch - Úkol vytvořit informační tabuli nebyl splněn – přesunuto na rok 2022. Přesunuta i nesplněná terénní akce – odklizení sedimentu ze vchodu.

Prezentace ZO - Webové stránky nevznikly. Přesunuto na r. 2022.

Ledové sluje - Monitoring pohybu skalních bloků byl na celý rok pozastaven. Mikroklimatická měření probíhala na 9 podzemních a 1 nadzemním měřicím bodu. Na Ledových slujích proběhlo v roce 2021 zimní sčítání ve větším rozsahu, než je prováděno každoročně. Blíže viz zpráva o výzkumu. Zájem o publikaci výsledků nebyl u redakce Spelea ověřen, překládá se na rok 2022. Ústav geoniky provedl ve spolupráci se členy ZO na Ledových slujích podrobné měření čerstvého skalního říční. Provedení jádrového průzkumného vrtu na bázi svahu bylo dohodnuto na podzim 2021, leč neproběhlo.

Exkurze - Záměr exkurze opět zhatila epidemiologická omezení.

Publikace - Vyšla publikace, na jejíž tvorbě se podílel jeden z členů ZO: Houzar, S., Hrazdil, V., Hršelová, P., Toman, J., Buřivalová, L., Grossmannová, D., Hladišová, T., † Litochleb, J., Malý, K., Škrdla, P., Šmerda, J., Vedra, P., Víšková, E., Vokáč, M. (2021): Historické dolování drahých kovů na Českomoravské vrchovině. – Moravské zemské muzeum, 476 p.

2022

V roce 2022 jsme zajistili pouze povinné aktivity spojené s pravidelným monitoringem Ledových slují (viz bod 3 plánu práce na rok 2022).

Ledové sluje - Byl obnoven monitoring pohybu skalních bloků a klimatická měření. Data z monitoringu pohybu jsou uložena na Ústavu struktury a mechaniky hornin, klimatická data na Správa NP Podyjí. V rámci monitoringu netopýrů proběhlo v zimě standardní sčítání v jeskyni Brněnská (2. 2. 2022 Reiter, 17 zimujících vrápenců). Ve spolupráci se zoologem Správy NP Mgr. Zdeňkem Mačátem, Ph.D. a členy ČESON byla zahájena nová etapa monitoringu netopýrů v aktivní periodě roku metodou detektorování a odchyty do sítí. Odchyceno 779 netopýrů 16 druhů, data odevzdána do databáze Ústavu botaniky a zoologie v Brně.

2023

ZO 6-27 v roce 2023 neprováděla žádné nové mapování podzemních prostor. Monitoring pohybu skalních bloků i mikroklimatu byly přerušeny. Důvod – nedostatečná pracovní kapacita a zejména stáří členů, kteří v minulosti tyto úkoly zabezpečovali. Vedení ZO bude hledat možnosti, jak výzkumné aktivity na Ledových slujích nadále zajišťovat.

Na Ledových slujích proběhlo v roce 2023 zimní sčítání v běžném rozsahu, tj. pouze v jeskyni Brněnská. 21. 2. 2023 sčítal Reiter, sečteno bylo 16 zimujících jedinců vrápence malého (*Rhinolophus hipposideros*). Sčítání nahlášeno do celostátního monitoringu sumarizovaného prostřednictvím ČESON.

Pokračovala další perioda monitoringu netopýrů na Ledových slujích v období letové aktivity.

Monitoring metodou odchyty do sítí byl v této sezoně realizován třikrát, a to 17. 4. 2023, 17. 7. 2023 a 31. 8. 2023. Organizačně zajišťoval Reiter, podílela se Správa NP Podyjí (Mačát) a členové ČESON (formou služby poskytované JMM). Celkem bylo odchyceno 785 netopýrů 16 různých druhů. Podrobné údaje předány Správě NP Podyjí, v roce 2024 se počítá s pokračováním tohoto projektu formou třech odchyty za sezónu.

Materiál z natáčení netopýrů z roku 2021 byl ve formě sestřihu poskytnut Jihomoravskému muzeu a využit v rámci výstavy „Život ve věčné tmě“, která proběhla v prostorách JMM 3. 3. – 28. 5. 2023. Součástí výstavy byla i prezentace věnovaná Ledovým slujím, a to jak fotografická, tak i ukázky hornin a typických živočichů obývajících tuto lokalitu.

2024

Ledové sluje - Podařilo se zajistit externího spolupracovníka k provádění mikroklimatických měření. Čidla byla zaslána k opravě a budou instalována počátkem roku 2025. Revize mapování podzemních prostor zjistila významné nesrovnalosti, proto bylo zahájeno nové mapování ve spolupráci s Ústavem geoniky a PŘF MU Brno. Laserovým skenováním byly zmapovány 3 prostory, pro něž nebyly k dispozici spolehlivé mapové podklady, a objevena dosud neznámá jeskyně. Tím počet známých speleologických objektů v lokalitě vzrostl na 31.

26. 1. 2024 proběhl pravidelný zimní monitoring netopýrů na Ledových slujích ve standardním rozsahu – sčítána jeskyně Brněnská. Nalezeno 8 jedinců vrápence malého (*Rhinolophus hipposideros*). Pokračovala další perioda monitoringu netopýrů na Ledových slujích v období letové aktivity. Monitoring metodou odchyty do sítí byl v této sezoně realizován třikrát, a to 11. 4. 2024, 15. 7. 2024 a 3.

9. 2024. Celkem bylo odchyceno 863 netopýrů 17 různých druhů. Data jsou uložena v celostátní databázi České společnosti pro ochranu netopýrů (ČESON).

ZO ČSS 6-28 Babická speleologická skupina

2021

V roce 2021 bylo v našem zájmovém území uspořádáno poute 5 pracovních akcí, z nichž se většina uskutečnila v jeskyni Větrná propast (j. č. 1318). Zde je v současnosti několik stálých zajímavých lokalit: puklina v chodbě za „Sračkometem“, odtok za sifonem č. III a chodbička ve Švestkové propasti (směřující do stejných míst, jako odtok za sifonem III). Akce jsou fyzicky i logisticky náročné, proto skupina podnikla dále několik akcí čistě povrchových za účelem kontroly vstupů do jeskyní a vytipování nových pracovišť.

2022

V roce 2022 bylo v zájmovém území ZO uspořádáno 21 pracovních akcí, které byly zaměřeny na dokumentaci podzemních prostor a na zajištění přístupnosti a údržbové práce. S ohledem na trvající pandemii Covid 19 skupina nežádala o výjimku ze zákona o ochraně přírody a proto nebyly prováděny prolongační, ale pouze udržovací a dokumentační práce. Ve spolupráci s ZO 6-01 bylo provedeno přetěžení zakládek v závrtu č. 9, čímž byla zajištěna jeho stabilita. Ve Větrné propasti byla vyměněna elektroinstalace u sifonu I a byla vynesena k výměně kompletní instalace a stykače od sifonu III. Stavby podzemní vody v jeskyni Větrná propast jsou na historicky nejnižších hodnotách za posledních 20 let. Kašna v Sintropádu byla koncem roku zcela vyschlá a sifon I. Zůstává po vyčerpání s otevřenou hladinou i několik týdnů (až 3 měsíce).

Členové ZO se podíleli na organizaci Dne otevřených dveří jeskyně Býčí skála v červnových víkendech. J. Šanda poskytl výklad návštěvníkům jeskyně v anglickém jazyce. Návštěvnost zahrnovala země jako Norsko, Lotyšsko, Dánsko, Rumunsko, Kanada a další. Došlo tak k historickému návratu spolupráce mezi Babickou a Býčískalskou skupinou v období května a června, z níž pramenila souvislost DOD a memoriálu RNDr. Burkhardta.

Zahraniční akce proběhly v únoru a září na Slovensku v Jánské dolině u OS SSS Nicolaus. Tyto akce byly fotografické a zahrnovaly jeskyně Zlomísk, Samova diera, Nová Stanišovská, Jaskyňa Sokol a Medvedia Jaskyňa.

Skupina se podílela na průběhu znovuobnoveného Memoriálu RNDr. Rudolfa Burkhardta, což je dálkový pochod založený na paměť známého geologa a speleologa. V Babicích nad Svitavou proběhla výstava fotografií z podzemí a dvě přednášky o Větrné propasti.

2023

Průzkumná speleologická činnost skupiny byla během roku 2023 na stagnující úrovni z důvodu stárnutí členské základny. Veškeré akce v podzemí byly tudíž udržovací, monitorovací, dokumentační a exkurzní.

Vodní poměry v jeskyni Větrná propast reprezentovaly extrémní pokles hladin podzemní vody v dlouhodobém horizontu posledních dvou desítek let. Takzvaná Kašna na dně Velké Novohradské propasti, tedy sintrový útvar schopný zadržovat velké množství vody, byl po celý rok zcela suchý bez vody. Sifon číslo 1 vydržel po vyčerpání dlouhé měsíce bez zaplnění skapovou vodou, což je zcela neobvyklé. Rovněž závrt číslo 12 vykazoval zcela vyschlé pasáže, které v předchozích letech byly

známy jezírky nadržené zkaprvé vody (např. Kuřácká síňka).

Jeskyně Krvavý závrat kvůli shnilé výdřevě kompletně zkolabovala a nevyskružkoaná šachta se uzavřela zříceným materiálem. Otvírka jeskyně tak v současné době nemá smysl a pracoviště se na povrchu projevuje jako terénní propad nebo krasová deprese.

V sifonu číslo 3 ve Větrné propasti byla provedena příprava na výměnu elektrického rozvodu pro mechanizaci sloužící k čerpání velkého objemu vody ze sifonu.

V rámci spolupráce s okolními speleologickými skupinami proběhly exkurzní akce zejména do jeskyní Větrná propast, závrt číslo 12, závrt číslo 9. Pro skautský oddíl byla organizována dvakrát exkurze do

jeskyně Babická. Dále byla podniknuta řada exkurzí do jeskyní Babické plošiny a do jeskyní Křtinského údolí s cílem vyselektovat a motivovat nadějně zájemce o speleologii v řadách studentů.

V termínu 30. 8. až 3. 9. se účastnila skupina jeskyňářského týdne na Slovensku u Bystrianské jeskyně. Akce výborně posloužila k seznámení zájemců o jeskyňáři v Babické skupině s obtížnějšími jeskynnými terény včetně náročnějšího vodního prostředí v jeskyni Pieskový potok.

V rámci spolupráce s obcí se jeskyňáři z Nabické speleologické skupiny podíleli na organizaci dálkového pochodu pod názvem Memoriál doktora Rudolfa Burkhardta. V rámci pochodu samotného proběhly 3 přednášky o jeskyních jako doprovodný program pro účastníky.

Členové Babické speleologické skupiny se dále účastnili organizace konference s názvem Kras, jeskyně a lidé a organizace rekonstrukce události historicky prvního doloženého sestupu do propasti macocha Lazarem Schopperem v roce 1723 při příležitosti třístého výročí této události.

2024

- Členové Babické speleologické skupiny 6-28 (Holubcová, Šanda) participovali na přípravě Speleofóra 2024, konkrétně na přípravě a průběhu Dětských prezentací. Tyto Dětské prezentace výrazně oživily již strnulý a stále se opakující program Speleofóra, zaznamenaly velký ohlas a na Speleofóru 2025 se tyto prezentace budou opakovat. Opět je zastřeší zmínění členové naší skupiny.
- Akce v podzemí proběhly v jeskyni Devítka a Větrná, kam byli přizváni další mladí potenciální členové skupiny. V jeskyni Větrná propast bylo vyměněno čerpadlo a byla opravena skupinová elektrocentrála.
- Taktéž proběhl úklid v jeskyni a okolí jeskyně Kapustovka, kam je volný přístup neznámí vandalové se pokoušeli v této jeskyni dělat průzkum.
- Další společnou akcí skupiny byla účast na Jaskyniarskom týždni ve slovenském Važci (Holubcová, Šanda, Harna, Pernica, Andula), kde se zmínění členové zúčastnili mnoha exkurzí do jeskyní Važeckého krasu.
- Na Slovensku také proběhl kurz měření v jeskyních, kterého se zúčastnili Šanda a Suchomel.
- Probíhá nadále spolupráce s obcí Babice nad Svitavou, kde má speleologická skupina svou základnu a badací území.
- Probíhá společná příprava akcí se skupinou 6-05 Křtinské údolí.

ZO ČSS 7-01 Orcus

V období 2021–2024 se klub ZO ČSS 7-01 ORCUS věnoval široké škále speleologických, vzdělávacích, environmentálních a technických aktivit, včetně mezinárodní spolupráce – expediční činnosti. V roce 2025 působí klub se 32 členy.

Vzdělávací a veřejná činnost

Každoročně klub organizoval speleoalpinistické výcviky pro studenty Bezpečnostně právní akademie Ostrava, kterých se zúčastnily desítky až stovky studentů. Pro veřejnost byl pravidelně připravován alpský traverz nad Odrou, jehož návštěvnost neustále rostla. Klub se podílel na akcích „Netopýří noc“, přednáškách o jeskyních a výstavách, čímž aktivně propagoval speleologii a ochranu přírody.

Speleologická a environmentální činnost

Klub se tradičně zaměřil na monitoring zimovišť netopýřů v jeskyních Beskyd, štol Jeseníků a Oderských vrchů, včetně např. Kněhyňské jeskyně, Ondrášových děr nebo Pollakovy stoly. Probíhaly speleologické výzkumy v jeskyních Cyrilka, Kněhyňská a Velryba, přičemž byla objevena jeskyně Ropička a znovu zpřístupněna Volářka. Významná explorační činnost probíhala v nově objevených jeskyních v Hrubém Jeseníku. Probíhalo čištění důlních děl a exkurze do chráněných oblastí.

Pracovní a technická činnost

Členové klubu realizovali opravy střeš, instalace pochozích lávek, mytí oken a údržbu klubovny. Proběhla obnova vstupu do zimoviště netopýřů Kupferschacht a monitoring netopýřů v parcích a budovách Bohumína. Výnosy z těchto aktivit byly využity na provoz klubovny a speleologickou činnost. Po podzimní povodni v roce 2024 bylo nutné odstranit škody na klubovně a jejím okolí.

Expedice

Klub organizoval expedice do Murcie ve Španělsku zaměřené na výzkum aragonitových forem a také výpravu do Kvernmoenského krasu v Norsku. V roce 2024 musela být plánovaná expedice do Murcie zrušena kvůli povodním, avšak proběhla spolupráce se speleology z Polska a zájezd na Slovensko.

ZO ČSS 7-02 Hranický kras

2021

V roce 2021 pořádala naše ZO celkem 12 akcí na Hranické propasti, které byly zaměřeny na výzkum a průzkum jednotlivých částí Hranické propasti. V rámci těchto akcí byly provedeno – odebráno 428 vzorků guána a vody pro pracovníky Mendelovi univerzity Brno prof. MVDr. Ivo Pavlík CSc. a doc. Mgr. Milan Geršl Ph.D. Dále byly provedeny dvě součinnostní cvičení se složkami IZS, které byly připravovány s Generálním ředitelstvím HZS ČR – kpt. Ing. Jiří Matějka.

Závěr:

V roce 2021 prováděli členové naší ZO v rámci výzkumné činnosti sběr dat – teplot a výšky hladiny Jezírka, za pomoci nainstalovaných teplotních čidel z jednotlivých prostor - částí Hranické propasti a barometrického čidla umístěného v Jezírku. Pořízená data byla zpracována Miroslavem Lukášem. Dále byly v rámci výzkumné činnosti odebírány vzorky vod a guána z předem vytipovaných míst. Tyto vzorky byly následně předány pracovníkům Mendelovi univerzity Brno prof. MVDr. Ivo Pavlík CSc. a doc. Mgr. Milan Geršl Ph.D., kteří provedli jejich zpracování a vyhodnocení.

V rámci cvičení složek IZS byla provedena dvě cvičení se zaměřením na záchranu potápěče a vyzdvižení potápěče nebo další postížená osoba z prostor Jezírka .

Seznam akcí ČSS ZO 7-02 Hranický kras na Hranické propasti zaměřena na odběry vzorků guána a vody pro pracovníky Mendelovi univerzity Brno prof. MVDr. Ivo Pavlík CSc. a doc. Mgr. Milan Geršl Ph.D. v roce 2021:

Poř. číslo	Akce provedena dne:	Provedeny odběry:	Počet odebraných vzorků	Celkový počet účastníků akce	Doba trvání akce	Počet potápěčů	Odpotá péné hodiny	Počet členů suché podpory	Celkový počet hodin strávených na akci -osoba x čas (uvedeno v hodinách)
1.	21.1. 2021	Odběry vod	5	4	08:00-13:00	3	6	1	20
2.	28.4. 2021	Odběry vod	5	7	08:00-14:00	6	10	1	42
3.	1.5. 2021	Odběry vod	5	7	08:00-14:00	3	5	4	42
4.	11.5. 2021	Odběry vod + guáno - sucho	14	12	08:00-16:00	4	8	8	96
5.	7.6. 2021	Guáno - sucho	13	5	08:00-14:00	3	6	2	30
6.	24.7. 2021	Guáno sucho + voda	19	10	08:00-14:00	8	14	2	60
7.	14.8. 2021	Guáno voda	6	8	08:00-14:00	5	9	3	48

8.	11.9.2021	Odběry vod+ guáno sucho s instalací pasti na hlodavce	20	6	08:00-15:00	4	8	2	42
9.	24.11.2021	Odběry vod+guáno sucho + guáno voda	26	8	08:00-14:00	4	10	4	48
10.	Celkem		113	67		40	76	27	428

K výše uvedené statistice uvádím, že potápěči – členové ZO 7-02 HK provádí ponory při sběru vzorku v nejnáročnějším jeskynním prostředí s proměnlivou viditelností od 0- 20m a to v kyselce. Vzhledem k tomu, že se při odběrech vod i vzorků guána pohybují v hloubkách do 65m, musí používat dýchací směs – Trimix (helium, dusík, kyslík). Při každé akci se musí od Ohlubně Propasti na plošinu u Jezírka přetransportovat cca 400-600kg potápěčského materiálu.

2022

V roce 2022 pořádala naše ZO celkem 12 akcí na lokalitě Hranické propasti, které byly zaměřeny na výzkum a průzkum jednotlivých částí Hranické propasti. V rámci těchto akcí bylo odebráno přes 420 vzorků guána a vody pro pracovníky Mendelovi univerzity Brno prof. MVDr. Ivo Pavlík CSc. a doc. Mgr. Milan Geršl Ph.D. (viz. příloha č. 6 a 7 Zázpisu VČS). Dále byly provedeny dvě součinnostní cvičení se složkami IZS, které byly připravovány ve spolupráci s Generálním ředitelstvím HZS ČR – kpt. Ing. Jiří Matějka (viz. příloha č. 8 a 9 Zázpisu VČS).

Závěr:

V roce 2022 prováděli členové naší ZO v rámci výzkumné činnosti sběr dat – teplot a výšky hladiny Jezírka, za pomoci nainstalovaných teplotních čidel z jednotlivých prostor - částí Hranické propasti a barometrického čidla umístěného v Jezírku. Pořízená data byla zpracována Miroslavem Lukášem. Dále byly v rámci výzkumné činnosti odebírány vzorky vod a guána z předem vytipovaných míst (viz. příloha č.1). Tyto vzorky byly následně předány pracovníkům Mendelovi univerzity Brno prof. MVDr. Ivo Pavlík CSc. a doc. Mgr. Milan Geršl Ph.D., kteří provedli jejich zpracování a vyhodnocení (viz. příloha č. 1). V rámci akce č. 8 byl proveden podvodním robotem fy. UNEXMIN GeoRobotic průzkum a sběr dat v zatopených prostorech Propasti, na základě kterých byl vytvořen 3D model Propasti a krátký film o průběhu celé akce, který je možné shlédnout na: <https://youtu.be/B70NeCd0pWs>.

Akce probíhala ve dnech 27.7. – 3.8. 2022 a byla zaměřena na mapování zatopených prostor Propasti za pomoci podvodního robota UX NEO I fy. UNEXMIN GeoRobotic, dosažena max. hloubka v zatopených prostorech byla 450m. Parametry podvodního robota ROW UX NEO I byly následovné, jednalo se o modulární podvodní ROW s maximální provozní hloubkou 500m, s FULL 6DOF ovládání motorů, vybaveného gyroskopem – kyvadlem, stabilizací náklonu s bočním pohybem. Průměr ROW byl 0,6m, hmotnost: < 90 kg suché hmotnosti. Komunikace mezi robotem a operátorem probíhala prostřednictvím 10 Gb optického umbilikálního připojení. ROW byl osazen 6SLS a 6 kamerami, měl zvýšenou základní linii SLS, dále byl osazen třemi skenovací sonary, měl dvě vyměnitelné baterie, jejichž kapacita byla 2600 Wh s vydrží na 8 hodin provozu. Dne 29.7. 2023 došlo při testování robota do hloubky 250m k poruše na převodníku kabelu a robot musel být vytažen z 200m hloubky potápěči naší ZO M.Gubou a P. Hřebejkem. Po následné opravě ROW bylo dne 1.8. 2023 dosaženo rekordní hloubky 450m. Při vlastním ponoru byl prováděn sběr dat – bodů, ze kterých byla následně vytvořena 3D mapa veškerých zatopených prostor (viz. příloha).

Akce se zúčastnilo 16 pracovníků fy. UNEXMIN GeoRobotic (viz. příloha č. 8 – Zázpis VČS). Jako podpůrný tým na sucho se akce účastnilo 6 pracovníků DIAMO, státní podnik, odštěpný závod HBZS, Lihovarská 1199/10, Radvanice, Ostrava 716 00. Na zajištění potápěčů mobilní hyperbarickou komorou DK 2 na podvozku Tatra 815 se akce účastnili dva příslušníci Záchraného útvaru Hlučín, Hasičského záchraného sboru ČR. Za naší ZO se akce účastnilo 24 členů a přítomno bylo 20 hostů.

V rámci cvičení složek IZS byla provedena dvě cvičení se zaměřením na záchranu potápěče a vyzdvižení potápěče nebo další postižené osoby z prostor Jezírka.

2023

V roce 2023 pořádala naše ZO celkem 10 akcí na lokalitě Hranické propasti, které byly zaměřeny na výzkum a průzkum jednotlivých částí Hranické propasti. V rámci těchto akcí bylo odebrána vzorky guána a vody pro pracovníky Mendelovi univerzity Brno prof. MVDr. Ivo Pavlík CSc. a doc. Mgr. Milan Geršl Ph.D. Dále bylo provedeno jedno cvičení se Speleo-záchrannou službou ČSS a dvě součinnostní cvičení se složkami IZS, které byly připravovány ve spolupráci s HZS ČR Olomouckého kraje. Bylo pokračováno v mapování a sestavování 3D mapy Propasti (suché i mokré části) a to ve spolupráci s Ing. Františkem Kudou, z Ústavu geoniky AV ČR (člen ZO 6-14 Suchý žleb) za pomoci 3D scannerů od firmy Leica.

Závěr:

V roce 2023 prováděli členové naší ZO v rámci výzkumné činnosti sběr dat – teplot a výšky hladiny Jezírka, za pomoci nainstalovaných teplotních čidel z jednotlivých prostor - částí Hranické propasti. Dále byl prováděn sběr dat z prostor Teplého vývěru ve 30 a 60m a na přední hraně Zubatice prostřednictvím Leveloggerových čidel, které provádí měření teploty, tlaku a konduktivity.

Pořízená data byla zpracována Miroslavem Lukášem a z důvodu velkého objemu nejsou součástí této zprávy. Dále byly v rámci výzkumné činnosti odebrány vzorky vod a guána z předem vytipovaných míst. Tyto vzorky byly následně předány pracovníkům Mendelovi univerzity Brno prof. MVDr. Ivo Pavlík CSc. a doc. Mgr. Milan Geršl Ph.D., kteří provedli jejich zpracování a vyhodnocení.

V rámci cvičení složek IZS byla provedena dvě cvičení se zaměřením na záchranu potápečce a vyzdvižení potápečce nebo další postižené osoby z prostor Jezírka.

Dále bylo provedeno jedno cvičení v rámci ČSS se Speleo- záchrannou službou- stanice Morava, které bylo zaměřeno na záchranu uvíznutého speleo-potápečce v Jižní trhlíně.

2024

V roce 2024 pořádala naše ZO celkem 10 akcí na lokalitě Hranické propasti, které byly zaměřeny na výzkum a průzkum jednotlivých částí Hranické propasti. V rámci těchto akcí bylo prováděno především mapování suchých prostor Suché rotundy, Gejzíráků a byly odebrány vzorky guána pro pracovníka Mendelovi univerzity Brno prof. MVDr. Ivo Pavlík CSc. Dále bylo na Propasti provedeno jedno IMZ pro potápečce ČSS. V roce 2024 také proběhla dvě součinnostní cvičení se složkami IZS, které byly připravovány ve spolupráci s HZS ČR Olomouckého kraje. Dále bylo pokračováno v mapování a sestavování 3D mapy Propasti (suché i mokré části) a to ve spolupráci s Ing. Františkem Kudou, z Ústavu geoniky AV ČR (člen ZO 6-14 Suchý žleb). Tato mapování byla prováděna za pomoci 3D scannerů od firmy Leica. V měsíci září 2024 museli být bohužel veškeré činnosti naší ZO na Propasti pozastaveny a to z důvodu pádů několika stromů na Ohlubní propasti, které poškodili ochranné zábradlí a strhly nosné ocelové lano lanovky. Padlé stromy nebo jejich části zůstaly ležet na okraji Ohlubně v pozici, kdy hrozil jejich nekontrolovatelný pád do Propasti. Na základě jednání s pracovníkem správce lokality AOPK ČR – RNDr. Jiří Šafář a majitelem lokality Lesy ČR – Ing. Zdeněk Kneisel nám bylo sděleno, že ani jedna instituce nedisponuje finančními prostředky, potřebnými na odstranění rizikových stromů z prostoru Ohlubně. S výše uvedenými institucemi a jejich zástupci bylo dohodnuto, že odstranění rizikových stromů provede naše ZO na svoje náklady. Příprava (legislativní) na odstranění spadlých a poškozených stromů z prostoru Ohlubně započala v říjnu 2024, vlastní realizace odstranění padlých a poškozených stromů z Ohlubně propasti proběhla v lednu 2025.

Závěr:

V roce 2024 prováděli členové naší ZO v rámci výzkumné činnosti sběr dat – teplot a výšky hladiny Jezírka, za pomoci nainstalovaných teplotních čidel z jednotlivých prostor - částí Hranické propasti. Do 5 měsíce 2024 byl prováděn sběr dat z prostor Teplého vývěru ve 30 a 60m, z přední hrany Zubatice a z Jihozápadní chodby prostřednictvím Leveloggerových čidel, které provádí měření teploty, tlaku a konduktivity.

Pořízená data byla zpracována Miroslavem Lukášem a z důvodu velkého objemu nejsou součástí této zprávy. Dále byly v rámci výzkumné činnosti odebrány vzorky guána z předem vytipovaných - určených míst. Tyto vzorky byly následně předány pracovníkům Mendelovi univerzity Brno prof. MVDr. Ivo Pavlík CSc., který provedl jejich zpracování a vyhodnocení.

Ve spolupráci s Františkem Kudou se naši členové v roce 2024 také zaměřili na sestavení - propojení 3D mapy zatopených a suchých prostor Hranické propasti. Bylo také provedeno přemapování Suché rotundy pomocí 3D skeneru Leica a Gejzíráku pomocí mobilního telefonu iPhone 15Pro.

V rámci cvičení složek IZS byla provedena dvě cvičení se zaměřením na záchranu potápěče nebo osob z prostor Jezírka.

ZO ČSS 7-03 Javoříčko

ZO nedodala výroční zprávu za rok 2021.

2022

Základna

V průběhu roku se na střechu instalovala fotovoltaika a do objektu sada baterií, která napájí bojler na teplou vodu. Jinak běžné udržovací práce potřebné k chodu základny.

Jeskyně

V lednu se vždy každý rok počítají netopýři v jeskyni Za hájovnou počítání se zúčastnilo 11 členů napočítáno 919ks, 5 druhů převažují vrápenci.

Celkem se během roku uskutečnilo 37 akcí v jeskyních.

Jeskyně Komáří - zde probíhají těžební práce odstraňování sedimentu chodba je v celém profilu vyplněna sedimentem, který se těží a vyváží na výsypku před jeskyni vyvezeno 785 beček (1bečka = 3ks kýbl).

Jeskyně Za Hájovnou - zde probíhá nárazově průzkum v prostoru u Soba je to odvodňovací chodba vyplněná sedimentem, který se těží a ukládá do prostoru před chodbou zde jsme se 29.12. propíchlí do volné prostory kruhového typu o průměru asi 3,5m a na výšku 6 m komín se zavírá do neprůlezných šířky.

V průběhu roku se uskutečnilo 9 exkurzí do jeskyně Za hájovnou a jeskyni V Habří.

V rámci cvičení Speleologické záchranné služby proběhlo cvičení v jeskyni Za hájovnou.

Pro Správu jeskyní provádíme každoročně lampenfloru (čištění výzdoby od mechů) v Javoříčských jeskyních.

Na podzim proběhl již 48. ročník tradičního pochodu KRAPAS Prostějov-Javoříčko.

2023

Základna

Zajištění a zpracování dřeva na topení a zajištění uhlí. Běžné udržovací práce potřebné k chodu základny.

Jeskyně

V lednu se vždy každý rok počítají netopýři v jeskyni Za hájovnou počítání se zúčastnilo 10 členů napočítáno 785ks, 4 druhy převažují vrápenci 745ks, netopýr velký 16ks, myotis menší druh 2ks, netopýr brvitý 21ks, netopýr vousatý 1ks

Celkem se během roku uskutečnilo 25 akcí v jeskyních.

Práce v **jeskyni Komáří** probíhají na odstraňování sedimentu neustále sediment se vyváží na výsypku před jeskyni vyvezeno 456 beček (1bečka = 3ks kýbl).

Jeskyně Za hájovnou zde probíhá nárazově těžba v prostoru u Soba. Uskutečnily se dvě kopačí akce v chodbě za Suťovým dómem a protože je zde potřeba sbíječka byla jsem dotažena elektrika. V průběhu roku se uskutečnilo 8 exkurzí do jeskyně Za hájovnou.

Proběhli dvě akce v **Ludmírovském lomu** kde provádíme výzkum, kde jsou velké průvany těží se sediment a rozšiřují pukliny na akci se podíleli členové Holštejnské skupiny.

V obci Luká v prostorách kláštera byla uspořádána přednáška o Javoříčském krasu a naší činnosti účast asi 60 lidí.

Pro Správu jeskyní provádíme každoročně lampenfluor (čištění výzdoby od mechů) v Javoříčských jeskyních.

V říjnu proběhl již 49. ročník tradičního pochodu KRAPAS Prostějov-Javoříčko.

2024

Základna

Zajištění a zpracování dřeva na topení .Bylo provedeno zateplení štítu na základně polystyrenem a natažení perlinky a další běžné udržovací práce potřebné k chodu základny.

Jeskyně

V lednu se vždy každý rok počítají netopýři v jeskyni Za hájovnou počítání se zúčastnilo 10 členů napočítáno 657ks, 6 druhů převažují vrápenci 626ks, netopýr velký 17ks, myotis menší druh 2ks, netopýr brvitý 8ks, netopýr řasnatý 2ks, netopýr ušatý 2ks

Celkem se během roku uskutečnilo 19 akcí v jeskyních.

Práce v **jeskyni Komáří** probíhají nárazově, protože aby se naplněný kýbl dostal ven na výsypku tak je potřeba 15 lidí a je velký problém dát tolik lidí dohromady vyvezeno 148 beček (1bečka = 3ks kýbl). Od doby evidence vyvážení beček tak se vyvezlo 7124ks.

Jeskyně Za hájovnou zde probíhá nárazově těžba v prostore u Soba. Uskutečnily se dvě kopací akce v chodbě za Suťovým dómem, které zde provádíme ve spolupráci s Holštejnskou skupinou. Ve spolupráci s IZS jsme čerpali vodu do jeskyně Za hájovnou částí Kostnice bylo zde napuštěno asi 111 kubíků sledoval se odtok a otevřela se puklina kde všechna voda odtékla, ale puklina je jen 20 cm široká je otázkou co dál.

Na **Paní hoře** jsme při víkendové akci čistili dva krasové komíny po vybrání sedimentů do hloubky 1,5m jsme se dostali do pevného masívu a práce se ukončily.

V průběhu roku se uskutečnilo 13 exkurzí do jeskyně Za hájovnou.

V listopadu proběhl další kurz Speleo vzdělávání pořádaný ČSS.

Pro Správu jeskyní provádíme každoročně lampenfluor (čištění výzdoby od mechů) v Javoříčských jeskyních v letošním roce i jeskyně Mladečské. Byl proveden nátěr kovového stožáru pro Javoříčské jeskyně.

V říjnu proběhl již 50. ročník tradičního pochodu KRAPAS Prostějov-Javoříčko.

ZO ČSS 7-04 Sever

ZO nedala výroční zprávu za rok 2021.

2022

Smrčnické propadání na Pomezí - Na této lokalitě pokračoval průzkum navazující na činnost v předchozích letech. Pod kamennou zdí ve směru na východ jsme pokračovali v těžbě. Délka odbočky z hlavního tahu dosahuje cca 8m. Předpoklad je ten, že tudy odtékala voda z propadání. V těžném materiálu byly nalezeny kousky drátů, které zde používali v 60. letech k odstřelům. Předpokládáme, že sem byly dráty zaneseny vodou spolu se sedimenty, protože na stěnách nebyly známky po odstřelech, takže zde byly zřejmě rozbíjeny velké kameny které poté byly dopraveny ven. Chodba má oválný tvar s šířkou a výškou od 0,5 m do 1 m. Stěny a strop tvoří pevný skalní masiv, dno je pokryto sedimenty – jemný štěrk a hlína. Tento směr těžby se nám zdá být i nadále perspektivní.

Jeskyně Ve stodole ve Vápenné - Ve staré literatuře (V.Král) bylo zmiňováno, že ve stodole u jednoho z domů ve Vápenné je jeskyně. Podařilo se nám sehnat i pamětníka který vyprávěl, že jako děti po válce touto jeskyní prolézali a dostali se na druhou stranu kopce pravděpodobně do jeskyně Pec která je vzdálená vzdušnou čarou 400m a v současné době je zasypaná. Domluvili jsme se tedy s majitelem domu č.p. 292 a ten nás do stoly pustil. Stodola je částečně zapuštěna ve svahu a zde jsme se dostali do sklepní místnosti ve které bylo okénko o rozměrech 60x60cm, kterým jsme se dostali do zmíněné jeskyně. Jeskyni tvoří malá prostora o rozměru 3x3m s výškou 1,5m. Z této prostory pokračovala

plazivka cca 4m která se zužoval a byla zahliněná. Zkusili jsme na dvou místech odtěžit sedimenty, ale transport materiálu přes stodolu byl komplikovaný. Proto aby se mohlo v uvedených směrech v kopání pokračovat muselo by se snížit celé dno vstupní prostory snížit o cca 1m. Materiál by se musel vynášet přes sklep a dvě místnosti ve stodole což je velmi problematické a proto byly průzkumné práce ukončeny.

Dokumentace jeskyní

Skupina získala zakázku na fotodokumentaci krasových lokalit v Rychlebských horách pro AOPK. Současně byla provedena revize vchodů. Ve Vápenné to byly Roušarova jeskyně, Jeskyně Velký dóm. Zde jsou vchody nepoškozené. Na jeskyni Ve Starém podhradí bylo zjištěno, že někdo mříž vylomil a zdeformoval. Vrata jsme demontovali a svařili nová. Další lokalitou byla jeskyně U Borovice. Zde došlo k rozpadu dřevěného bednění vstupní propásky, sesuvu hlíny a zasypání průlezu k vodnímu toku. Pro další činnost bude nutné vstupní propásku zajistit. V oblasti Na pomezí byla provedena fotodokumentace jeskyní Rasovna, Liščí díra, Smrčnické propadání a jeskyně Zapomenutá. Zde jsou vchody dobře zajištěné. V Zapomenuté jeskyni pod vchodem č. 2 ale došlo k uvolnění několika bloků ve stropě a proto je pohyb v této části jeskyně velmi nebezpečný a nedoporučuje se.

2023

Činnost se zaměřila hlavně na dokumentační činnost. Skupina vysoutěžila zakázku AOPK ČR na mapy jeskyní v Olomouckém kraji. Zakázka byla uskutečněna ve spolupráci se ZO Estavela, ZO Javoříčko a ZO Tetín které dodaly podklady svých lokalit. Úkolem bylo vytvořit a sjednotit dokumentaci vybraných jeskyní dle zadání. Celkovou úpravu pak provedl D. Janák ml. tak, že byla celá zakázka přebrána zadavatelem. Z lokalit ZO 7-04 byla dodána dokumentace jeskyní Rasovna, Liščí díra, Smrčnické propadání, Nová jeskyně, Zapomenutá a U borovice. Součástí bylo také zaměření jeskyní Netopyří, Průchodní a Průvanová v NPP Zbrašov. U těchto jeskyní nebyla dohledána žádná původní dokumentace. Jeskyně zaměřili členové skupiny. Výsledky této práce jsou v příloze zprávy. Dále probíhalo měření pohybů v jeskyních na přístrojích TM pro Ústav mechaniky hornin AV. Měření probíhalo 1x měsíčně v jeskyních Rasovna a ve Starém Podhradí a 2x měsíčně v jeskyních Na Špičáku.

2024

Činnost na krasových lokalitách se zaměřila hlavně na obnovu map jeskyní pomocí nových metod skenování podzemních prostor, vytvářením 3D modelů a následně tiskem na 3D tiskárně. Dokumentace byla prováděna v jeskyni Liščí díra, Nová jeskyně, Bezejmenná a jeskyně Na Špičáku. Na dané téma vystoupil Mgr D.Janák na Speleofóru s přednáškou a získal první cenu v kategorii mapování jeskyní.

Dále pokračovalo měření na přístrojích (tm) pro Ústav struktury a mechaniky hornin ČSAV v jeskyni Rasovna Na pomezí (12x), jeskyně ve Starém Podhradí (12x) a v jeskyních Na Špičáku (24x).

V září spadlo v oblasti velké množství srážek, které způsobily na Jesenicku povodně. Na pomezí byly zatopeny turisticky přístupné jeskyně do výšky 10m. Potůček, který protéká kolem Smrčnického propadání se vylil z břehů, přelil přes hráz a zaplavil propadání. Čára hladiny vody byla ve výšce cca 4m. Voda odplavila velké množství sedimentů ze vstupní chodby a zanesla část dna.

Ze dna vstupní šikminy Smrčnického propadání bylo odplaveno až 0,5m sedimentů

O velkém množství vody svědčí eroze na lesních cestách. Stejně tak z Maďarských pramenů nad vodárnou vytékala déle než týden voda.

ZO ČSS 7-05 Mladeč – Vojtěchov

2021

V roce 2021 proběhla celková rekonstrukce společenského, sociálního a skladovacího zázemí před vstupem do jeskyně Ve štole (chata). Od počátku roku probíhalo vyřizování stavebního povolení a ostatní povolení a zajišťování součinnosti pro stavbu a její užívání s Lesy ČR, Úřadu pro zastupování ve věcech majetkových, Státního pozemkového úřadu, Agentury ochrany přírody a krajiny, Městského úřadu Litovel a s obcí Bílá Lhota.

Samotná rekonstrukce započala až v druhé půli roku 2021. Objekt prošel celkovou rekonstrukcí a úspěšně se jej podařilo z velké části dokončit do prosince roku 2021. Objekt je nyní plně využíván a slouží i jako společenský prostor pro členy ZO a k ubytování ostatních členů ze spřátelených ZO.

Kadeřínská jeskyně - Neprobíhaly žádné průzkumné prolongační a rekonstrukční práce.

Rachavská jeskyně - Neprobíhaly žádné průzkumné prolongační a rekonstrukční práce.

Jeskyně Ve Štole - Probíhala další fáze rekonstrukce vstupní části štoly do jeskyně a oprava elektrifikace. Začala se vytvářet zcela nová mapa prostor a zřizuje se nový plán možností dalšího pokračování jeskyně. V jeskyni po obnovení opět probíhá speleoterapie.

2022

V roce 2022 neprobíhaly žádné významné aktivity. probíhala jen nutná údržba objektů.

Kadeřínská jeskyně - Neprobíhaly žádné průzkumné prolongační a rekonstrukční práce.

Rachavská jeskyně - Neprobíhaly žádné průzkumné prolongační a rekonstrukční práce.

Jeskyně Ve Štole - Neprobíhaly žádné průzkumné prolongační a rekonstrukční práce.

2023

V roce 2023 neprobíhaly žádné významné aktivity. probíhala jen nutná údržba objektů.

Kadeřínská jeskyně - Neprobíhaly žádné průzkumné prolongační a rekonstrukční práce.

Rachavská jeskyně - Neprobíhaly žádné průzkumné prolongační a rekonstrukční práce.

Jeskyně Ve Štole - Neprobíhaly žádné průzkumné prolongační a rekonstrukční práce.

2024

V roce 2024 neprobíhaly žádné významné aktivity.

Probíhala jen nutná údržba objektů.

Kadeřínská jeskyně - Neprobíhaly žádné průzkumné a prolongační práce.

Rachavská jeskyně - Neprobíhaly žádné průzkumné a prolongační práce.

jeskyně Ve štole - Neprobíhaly žádné průzkumné a prolongační práce.

ZO ČSS 7-08 Sovinec

2021

Speleologická činnost v ČR

Lokalita Sovinec

Prolongační práce v jeskyni č. 4 nebyly realizovány z důvodu protiepidemických opatření.

Speleologická činnost v zahraničí

V roce 2021 speleologická činnost v zahraničí neprobíhala.

Ostatní činnost

Celoroční práce na lokalitě Sovinec byly zaměřeny na výstavbu nové základny a k ní příslušného sociálního zázemí z důvodu výpovědi užívání soukromého pozemku, na kterém stojí původní základna.

Z důvodu zajištění bezpečnosti pohybu v lomu probíhaly terénní úpravy etáže lomu a vlastní stěny lomu.

2022

Speleologická činnost v ČR

Lokalita Sovinec

Prolongační práce v jeskyni č. 4 pokračovaly jednou skupinovou akcí.

Speleologická činnost v zahraničí

V roce 2022 speleologická činnost v zahraničí neprobíhala.

Ostatní činnost

Práce na lokalitě Sovinec byly zaměřeny na dostavbu nové základny, k ní příslušného zásobníku na dešťovou vodu a celkové úpravy okolí základny. Z důvodu zajištění bezpečnosti pohybu v lomu nadále probíhaly terénní úpravy etáže lomu a vlastní stěny lomu.

Bylo zahájeno zbudování nové přípojky elektrické energie.

2023

Speleologická činnost v ČR

Lokalita Sovinec

Prolongační práce v jeskyni č. 4 pokračovaly třemi skupinovými akcemi (VI, VII, IX). Celkový hloubkový postup byl 4 metry. Aktuální hloubka jeskyně je 21 metr. Během prolongačních prací byla průběžně sledována statika jeskyně, která je stabilní. V jeskyni byl zaznamenán zvýšený výskyt netopyřů, na který indikuje i velké množství netopyřního trusu.

Speleologická činnost v zahraničí

V roce 2023 speleologická činnost v zahraničí neprobíhala.

Ostatní činnost

Práce na lokalitě Sovinec byly zaměřeny na dokončení vnitřního vybavení základny a terénních úprav jejího okolí. Byla opravena přístupová cesta k základně a sklad palivového dřeva. Na podzim bylo dokončeno vybudování nové přípojky elektřiny do základny. Celoročně bylo prováděno sečení trávy a odstraňování n.letových dřevin v etáži lomu. Z důvodu zajištění bezpečnosti pohybu v lomu pokračovaly úpravy etáže a stěny lomu

2024

Speleologická činnost v ČR

Lokalita Sovinec

Prolongační práce v jeskyni č. 4 pokračovaly čtyřmi skupinovými akcemi. Celkový hloubkový postup byl 7 metrů. Aktuální hloubka jeskyně je 28 metrů. Odtěžený materiál byl postupně transportován na výsypku u paty lomové stěny. Během prolongačních prací byla průběžně sledována statika jeskyně, která je stabilní. V jeskyni byl opět zaznamenán zvýšený výskyt netopyřů

Speleologická činnost v zahraničí

V roce 2024 speleologická činnost v zahraničí neprobíhala.

Ostatní činnost

Práce na lokalitě Sovinec byly zaměřeny na terénní úpravy okolí základny. Pokračovala oprava přístupové cesty k základně. Byla dokončena oprava skladu palivového dřeva. Celoročně bylo prováděno sečení trávy a odstraňování n.letových dřevin v etáži lomu. Z důvodu zajištění bezpečnosti pohybu v lomu pokračovaly úpravy etáže a stěny lomu. Proběhla instalace výstražných tabulek, které zakazují vstup do lomu pro veřejnost a na nebezpečí padajícího kamení

ZO ČSS 7-09 Estavela

2021

V roce 2021 pokračovaly práce na hlavním závalu Olomouckého dómu, kde jsme nově začali odstraňovat bloky ve středové části, abychom vrchol celého závalu postupně snižovali a pronikli tak pod kulisy hlavní chodby. Na základě rozhodnutí o povolení průzkumu v Javoříčských jeskyních ze dne 28.6.2021, uděleném AOPK ČR, č.j. SR/0106/OM/2021-3, spis.zn. SR/0106/OM/2021 a podle souhlasného vyjádření AOPK ČR č. j. 03228/OM/21, spis. zn. S/03227/OM/21 vydaného 15.9.2021 byly práce prováděny i pomocí trhacích prací malého rozsahu v lokalitě Olomoucký dóm v části u Východního komínu.

Práce byly provedeny dle schváleného technologického postupu fy. Jan Výmola, nar. 11.3.1953, Ludmírov 1, 798 55 Hvozd, tel. 732 224 872 a v souladu s podmínkami rozhodnutí OBÚ č.j.SBS/26711/2012/OBÚ-05/6/531.1/ING.KP/1 ze dne 27.7.2012. Práce byly provedeny dne 18.9.2021 po 18.00, mimo provozní dobu Javoříčských jeskyní, při dodržení všech bezpečnostních a jiných předpisů vyplývajících z udělených povolení a výjimek.

V místě bylo provedeno 10 vývrtů 32mm s hloubkou v rozsahu od 500 do 800mm ve větších blocích tvořící odstraňovaný zával pro použití 10 ks vývrtových náloží (0,2kg). K těsnění náloží byla použita jílová ucpávka. Před odstřelem byla zkontrolována přítomnost letounů, kteří se ale v tom čase v místě odstřelu nevyskytovali.

Dne 3.10.2021 byla provedena první obhlídka místa a započalo vyklízení a čištění od suti, která je deponována na určené místo.

Vyklízecí práce skončily, v souladu s udělenou výjimkou, do 31.10.2021 a budou znovu započaty po 1.4.2022.

Mimo práce v Olomouckém dómu, jsme pokračovali v průzkumu lokality „U základů“, rovněž na základě výjimky udělené AOPK ČR.

Vytěžený materiál z této lokality je deponován dle podmínek výjimky v prostoru starých základů. Pokračovalo odstraňování hlinitého materiálu a suti. Prostor se postupně rozšiřuje a je předpoklad dalšího pokračování podpořený vyskytující se průvanem. Práce jsou prováděny pouze za pomoci ručních technik.

2022

V roce 2022 pokračovaly práce na hlavním závalu Olomouckého dómu, kde jsme pokračovali v odstraňování bloků ve středové části a snižování závalu pod úroveň kulisy hlavní chodby.

Na základě rozhodnutí o povolení průzkumu v Javoříčských jeskyních ze dne 28. 6. 2021, uděleném AOPK ČR, č. j. SR/0106/OM/2021-3, spis. zn. AOPK SR/0106/OM/2021 ČR, a podle souhlasného vyjádření AOPK ČR č. j. 03228/OM/21, spis. zn. S/03227/OM/21 vydaného 15. 9. 2021 byly práce prováděny i pomocí trhacích prací malého rozsahu v lokalitě Olomoucký dóm v části u Východního komínu. Práce byly provedeny dle schváleného technologického postupu fy. Jan Výmola, nar. 11. 3. 1953, Ludmírov 1, 798 55 Hvozd, tel. 732224872 a v souladu s podmínkami rozhodnutí OBÚ č. j. SBS/26711/2012/OBÚ-05/6/531.1/ING.KP/1 ze dne 27. 7. 2012. Práce byly provedeny dne 3. 9. 2022 po 18.00, mimo provozní dobu Javoříčských jeskyní, při dodržení všech bezpečnostních a jiných předpisů vyplývajících z udělených povolení a výjimek. V místě bylo provedeno 10 vývrtů 32 mm s hloubkou v rozsahu od 500 do 800 mm ve větších blocích tvořící odstraňovaný zával pro použití 10 ks vývrtových náloží (0,2 kg). K těsnění náloží byla použita jílová ucpávka. Před odstřelem byla zkontrolována přítomnost letounů, kteří se ale v tom čase v místě odstřelu nevyskytovali.

Mimo práce v Olomouckém dómu, jsme pokračovali v průzkumu lokality „U základů“, rovněž na základě výjimky udělené AOPK ČR. Vytěžený materiál z této lokality je deponován dle podmínek

výjimky v prostoru starých základů. Pokračovalo odstraňování hlinitého materiálu a sutě. Prostora se postupně rozšiřuje a je předpoklad dalšího pokračování podpořený vyskytující se průvanem. Práce jsou prováděny pouze za pomoci ručních technik.

2023

V roce 2023 pokračovaly práce na hlavním závalu Olomouckého dómu, kde jsme pokračovali v odstraňování bloků ve středové části a snižování závalu pod úroveň kulisy hlavní chodby.

Na základě rozhodnutí o povolení průzkumu v Javoříčských jeskyních ze dne 28. 6. 2021, uděleném AOPK ČR, č.j. SR/0106/OM/2021-3, spis.zn. SR/0106/OM/2021 a podle souhlasného vyjádření AOPK ČR č. j. 03228/OM/21, spis. zn. S/03227/OM/21 vydaného 15. 9. 2021 byly práce prováděny i pomocí trhacích prací malého rozsahu v lokalitě Olomoucký dóm v části u Východního komínu.

Práce byly provedeny dle schváleného technologického postupu fy. Jan Výmola, nar. 11. 3. 1953, Ludmírov 1, 798 55 Hvozd, tel. 732 224 872 a v souladu s podmínkami rozhodnutí OBÚ č. j. SBS/26711/2012/OBÚ-05/6/531.1/ING.KP/1 ze dne 27. 7. 2012.

Práce byly provedeny dne 28.8.2023 po 18.00, mimo provozní dobu Javoříčských jeskyní, při dodržení všech bezpečnostních a jiných předpisů vyplývajících z udělených povolení a výjimek.

V místě bylo provedeno 10 vývrtů 32mm s hloubkou v rozsahu od 500 do 800 mm ve větších blocích tvořící odstraňovaný zával pro použití 10 ks vývrtových náloží (0,2 kg). K těsnění náloží byla použita jílová ucpávka.

Před odstřelem byla zkontrolována přítomnost letounů, kteří se ale v tom čase v místě odstřelu nevyskytovali.

Mimo práce v Olomouckém dómu, jsme pokračovali v průzkumu lokality „U základů“, rovněž na základě výjimky udělené AOPK ČR.

Vytěžený materiál z této lokality je deponován dle podmínek výjimky v prostoru starých základů. Pokračovalo odstraňování hlinitého materiálu a sutě. Prostora se postupně rozšiřuje a je předpoklad dalšího pokračování podpořený vyskytující se průvanem. Práce jsou prováděny pouze za pomoci ručních technik.

V loňském roce jsme se rovněž účastnili revizního mapování pro AOPK. Bylo provedeno mapování jeskyní Švecova díra, Paničtí a Zkamenělý zámek. Cílem byla revize stávajících mapových podkladů (JESO, AOPK ČR, SJČR), zajištění dalších (různými subjekty již vyhotovených speleologických map) a jejich následné zpracování do jednotné formy. Celé dílo bylo zdařile dokončeno a v termínu předáno AOPK.

2024

V roce 2024 pokračovaly práce na hlavním závalu Olomouckého dómu, kde jsme pokračovali v odstraňování bloků ve středové části a snižování závalu pod úroveň kulisy hlavní chodby. Na základě rozhodnutí o povolení průzkumu v Javoříčských jeskyních ze dne 28.6.2021, uděleném AOPK ČR, č.j. SR/0106/OM/2021-3, spis.zn. SR/0106/OM/2021 a podle souhlasného vyjádření AOPK ČR č. j. 03228/OM/21, spis. zn. S/03227/OM/21 vydaného 15.9.2021 byly práce prováděny i pomocí trhacích prací malého rozsahu v lokalitě Olomoucký dóm v části u Východního komínu. Práce byly provedeny dle schváleného technologického postupu fy. Jan Výmola, nar. 11.3.1953, Ludmírov 1, 798 55 Hvozd, tel. 732 224 872 a v souladu s podmínkami rozhodnutí OBÚ č.j. SBS/26711/2012/OBÚ-05/6/531.1/ING.KP/1 ze dne 27.7.2012. Práce byly provedeny dne 24.10.2024 po 18.00, mimo provozní dobu Javoříčských jeskyní, při dodržení všech bezpečnostních a jiných předpisů vyplývajících z udělených povolení a výjimek. V místě bylo provedeno 10 vývrtů 32mm s hloubkou v rozsahu od 500 do 800 mm ve větších blocích tvořící odstraňovaný zával pro použití 10 ks vývrtových náloží (0,2kg). K těsnění náloží byla použita jílová ucpávka. Před odstřelem byla zkontrolována přítomnost letounů, kteří se ale v tom čase v místě odstřelu nevyskytovali.

Mimo práce v Olomouckém dómu, jsme pokračovali v průzkumu lokality „U základů“, rovněž na základě výjimky udělené AOPK ČR.

Vytěžený materiál z této lokality je deponován dle podmínek výjimky v prostoru starých základů. Pokračovalo odstraňování hlinitého materiálu a sutě. Prostora se postupně rozšiřuje a je předpoklad dalšího pokračování podpořený vyskytující se průvanem. Práce jsou prováděny pouze za pomoci ručních technik.

ZO ČSS 7-10 Hádes

2021

V r. 2021 uspořádali členové skupiny pouze dvě společné akce z důvodu pandemie Covid 19:

- Dne 3. – 6. 7. 2021 proběhla expedice „Slovensko“ konkrétně lokalita Staré Hory a Špania Dolina. Byly navštíveny jak přístupné, tak nepřístupné staré důlní díla v okolí Starých Hor. Z lokality bylo natočeno video s fotografiemi, které bylo předáno členům skupiny.
- Ve dnech 28. - 30. 10. 2021 proběhla na základně v Dolním Údolí příprava základny před zimní sezónou + projití Příčné hory a zkontrolování ústí starých důlních děl.

2022

V r. 2022 uspořádali členové skupiny pouze tři společné akce z důvodu pandemie Covid 19:

- Dne 25. – 27. 3. 2022 proběhla expedice „Krušné Hory“ konkrétně lokalita Jáchymov. Byly navštíveny jak přístupné, tak nepřístupné staré důlní díla v okolí Jáchymova. Z lokality bylo natočeno video s fotografiemi, které bylo předáno členům skupiny.
- Ve dnech 14. 05. 2022 proběhla na základně v Dolním Údolí příprava základny na letní sezónou + oslava 50-tých narozenin člena skupiny.
- Ve dnech 19. 11. 2022 proběhlo na základně v Dolním Údolí příprava základny na zimní sezónu.

2023

V r. 2023 uspořádali členové skupiny několik společných akcí:

- Dne 12. – 14. května proběhla na základně v Dolním Údolí oprava vodovodního řádu po zimě.
- Ve dnech 16. - 18. června bylo navštíveno staré důlní dílo v katastru Příčné hory.
- Ve dnech 28. – 30. července byly navštíveny Zlaté dny ve Zlatých Horách.
- Ve dnech 20. – 22. října byla provedena oprava hlavního přívodu elektřiny.
- Ve dnech 24. – 26. listopadu proběhlo zazimování základny v Dolním Údolí, včetně rekognoskace důlních děl na Příčné hoře.
- Dne 1.12. bylo navštíveno staré důlní dílo v katastru Nová Ves.

2024

V r. 2024 uspořádali členové skupiny několik společných akcí:

- Dne 28.03. -01. 04. proběhla expedice Slovensko „Gelnica“.
- Ve dnech 17. - 19. duben rekognoskace terénu „Příčná hora“
- Ve dnech 26. - 28. července 800 let výročí města Zlatých Hor.
- Ve dnech 19-25. srpen „Mistrovství světa v rýžování zlata“ Zlaté Hory.
- Ve dnech 20. - 22. září fotodokumentace starého důlního díla v katastru Příčná hora.

ZO ČSS 7-11 Barbastellus

ZO nedodala výroční zprávy za roky 2021, 2022, 2023 a 2024..

ZO ČSS 7-14 Ludmírov – Štýmberk

2021

Počátek roku 2021 byl stále poznamenán pandemií koronaviru, proto v prvních měsících kdy byly uzavřeny okresy a bylo doporučeno omezení kontaktů. Do jeskyně ve Hvozdecké hoře chodil pouze Radek s Jirkou, kteří zde budovali dráhu na transport materiálu z domu U medvěda. Dráha se stavěla,

až do začátku prázdnin, kdy jsme využili uvolněné situace a uspořádali opožděnou výroční schůze přímo venku u jeskyně. Nejprve jsme začali kopat na konci jeskyně v dómu a odpoledne následovalo grilování s posezením a přečtením výroční zprávy.

V následujících měsících jsme pokračovali na konci dómu, kde se nám podařilo narazit na starou říční chodbu. Stěny chodby jsou krásně modelované od tekoucí vody a celá chodba je vyplněna sedimenty obsahujícími kalcity, ohlazené oblázky (droba?), a paleontologické nálezy úlomků kostí a zubů dávných zvířat. Do konce roku měla vyklížená chodba především díky hojné účasti Radka, Jirku, Pavla a Učitele cca 6m na délku 1m na šířku a 1-1,5m na výšku.

V jeskyni na Srdečku letos nebyla prováděna žádná činnost. V jeskyni sv. Mikuláš je stav neměnný. Pouze dochází k uhnívání dřevěných podlážek. Při tradičním počítání netopýrů Vojta s Martinem Koudelkou napočítali kolem 70 kusů Vrápence.

Ve Hvozdecké Hoře byly počty nižší (cca 10 vrápenců). V prosincovém čísle časopisu Vesmír vyšel článek o medvědovi z Hvozdecké hory.

V roce 2021 z exkurzí jeskyní a z výletů proběhlo: Návštěva jeskyně za Hájojnou a Komáří (Radek + děcka, Učitel + děcka a Pavel), Speleofórum 2021 (Radek).

2022

Počátkem roku 2022 byly veškeré práce soustředěny na prokopávání cesty v hlinitém závalu, který jsme podle charakteristicky modelovaných stěn pojmenovali Tobogán. Během prací se pouze udělala krátká pouze na průzkum okna nad medvědem a kamerový průzkum horních pater dómu U Medvěda, kdy Radek a Učitel objevili okna v horní pravé stěně. Následně pak Radek s Jirkou dóm vylezly, zjistili že okna jsou neprůlezná a natáhli lano od stropu dolů.

Pokračovalo se tedy v závalu, kde se stále objevovaly kosti, oblázky a usazené bláto z dávného toku. a Nejprve jsme šli podél stěny rovně mírně vzhůru, ale vzhledem k tomu, že přímý směr se začal stáčet nazpět a hrozilo vytvoření vracečky obdobně jako kdysi na sv. Mikulášovi, rozhodli jsme se pokračovat po stěně přímo nahoru. Zde se po 2-3 metrech objevil zával ze zpříčených kamenů.

28. dubna 2022 se konečně povedlo Radkovi a Jirkovi zával rozebrat a dostali se do nové části jeskyně, kde je přivítali zimující vrápenci, kteří prostoru objevily již před oběma objeviteli.

Z důvodu zachování výzdoby byla návštěva do nové prostory nejprve omezená, ale po následném prokopání průlezu pod výzdobou se do jeskyně podívali již i zbývající členové. Dále se domluvílo, že pro další postup prací bude třeba vybudovat transport materiálu ze zadních částí jeskyně. Mezi dokončené body patří:

- rozebrání kamenu "U medvěda", takže se již nemusí přelézat skála při pokračování do tobogánu
- Ukotvení žebříku, pro snazší výlez do prostor nad tobogánem.
- Příprava koryt na sypání hlíny z vrchu dolů.
- Instalace elektrického kabelu, který vede až na konec jeskyně, kdy jsme využili objevená okna z dómu do nových prostor.

Takže již zbývá dokončit uchycení koryt na hotovo a vybudování lanovky od tobogánu přes dóm U Medvěda k současné dráze.

V jeskyni Na Srdečku letos nebyla prováděna žádná činnost.

V jeskyni Sv. Mikuláš je stav neměnný. Při tradičním počítání netopýrů Vojta s Martinem Koudelkou napočítali kolem 100 kusů Vrápence. Ve Hvozdecké Hoře byly počty nižší (cca 10 vrápenců).

2023

Předloni, v roce 2022 jsme se dostali do nové neprobádané části jeskyně, která končí závalem. V počátečních partiích jeskyně již máme vybudovanou dráhu na transport kbelíků s hlínou a kamením, ale v nových částech nezbývalo nic jiného, než kbelíky transportovat ručně jeden po druhém. Abychom mohli pokračovat v dalším objevování a urychlili jsme transport materiálu, museli jsme vybudovat systém koryt, do kterého když se nasype hlína dopadne až do starých částí jeskyně, kde se přesune do kbelíků a pokračuje ven již po původní kbelíkové dráze. K dnešnímu dni, díky tomu, že pracujeme stále výš a výš, nakopaný materiál putuje po korytech a průlezy cca 25 - 30 m dolů, kde se nakládá.

Jakmile byl vyřešen transport materiálu mohli jsme začít s hledáním pokračování jeskyně. Jenže jeskyň končí závalem což není úplně nejbezpečnější místo pro práci. Naštěstí se podařilo nahoře nad závalem dostat pod strop původní jeskyně a zde kopat v celkem měkké hlíně novou bezpečnou chodbu. Tato chodba má k dnešnímu dni šikmou délku 10m a doufáme, že se už v nejbližší době vykopeme nad závalem do snad volné prostory.

V materiálu, který expedujeme z jeskyně, se nám možná podařilo zachytit opracované kamenné industrie – pazourek, šipky, což by činilo tuto lokalitu velice zajímavou a unikátní. Nyní čekáme zda by o lokalitu neměl zájem nějaký akademický pracovník co by případně pomohl s dalším výzkumem. Bylo by zde prokázáno osídlení pravěkým člověkem. Snad až pronikneme za veliký kamenný zával, budeme vědět víc...

Dále jsme pořídili 2 kusy vybavení na lezení po lanech - takzvanou jednolanovou techniku, kdy jsme na podzim provedli ve škole úvodní školení pro členy, jakmile teploty a počasí dovolí proběhlo by druhé praktické kolo venku na skále, aby byly připraveni i na exkurze ve vertikálních propastovitých jeskyních.

V jeskyni Na Srdečku, Ve Vrážném, Břidličné štolě a na Sv. Mikuláši letos nebyla prováděna žádná činnost. Při tradičním počítání netopýrů Vojta s Martinem Koudelkou napočítali v jeskyni Sv. Mikuláš kolem 80 kusů Vrápence. Ve Hvozdecké Hoře byly počty nižší (cca 20 vrápenců).

V roce 2023 z exkurzí jeskyní a z výletů proběhlo: Návštěva jeskyně Za Hájojnou (Učitel a mladí jeskyňáři), Speleofórum 2023 (Radek, Učitel)

2024

V roce 2024 se pokračovalo v jeskyni Hvozdecká hora v hledání cesty v závalu na konci jeskyně. Pokračovalo se závalem dále pod stropem jeskyně než jsme narazili na stěnu. Podél stěny jsme se rozhodli postupovat nahoru, protože odněkud se muselo to množství hlíny, kamenů, krápníků a krystalů kalcitu vysypat. Další indicií bylo, že na povrchu není nikde žádný závrt nebo propad, proto lze nad závalem očekávat prostoru. Jenže při kopání nahoru se jeskyň hlína změnila ve velké bloky, které když se podkopaly se opět změnily v sytký štěrku a zde nastal problém jak kopat ve štěrku zespodu, aby se štěrku nevysypal na objevitele i když objev se může udát kdykoliv, protože jsme již jen něco kolem 9 m pod zemí. Nakonec jsme se rozhodli pro vytvoření nové cesty vzhůru, že bychom se při troše štěstí mohli vykopat v očekávané prostora na jiném místě. Tato cesta zatím není nebezpečná, ale práci začali komplikovat velké balvany, přes které se musí pracně probíjet, takže zde nebyl postup příliš rychlý. Bohužel ubylo času a práce v druhé polovině roku 2024 byly omezeny, proto zde již nebylo dosaženo dalšího postupu.

Loni jsme přijali do skupiny nového člena Davida Stodolu. Ten se pustil do malé pukliny asi 50 m od stávající jeskyně v Hoře. Zde narazil nejprve na jezevce, následně objevil jejich domov hotový jezevčí hrad. Z počátku to byla poměrně smrdutá práce, to by člověk nevěřil co takový jezevec dokáže do jeskyně natahat. Ale díky své usilovné práci, kdy pravidelně chodil téměř sám, za rok vykopal 25m dlouhou jeskyni a stále kope dál. Třeba se nám společně v budoucnu jeskyně propojí a vznikne velký jeskyňní systém. Nyní očekáváme zda se neprokope do jeskyně ve Hvozdecké hoře z druhé strany a nepokoří náš zával z horní strany na rozdíl od našeho snažení ze spodu.

V jeskyni na Srdečku, ve Vrážném, Břidličné štolě a na sv. Mikuláši letos nebyla prováděna žádná činnost.

V roce 2024 z exkurzí jeskyň a z výletů proběhlo:

- Návštěva Olomouckého domu v Javoříčku (Radek, Pepa, David, děti)
- Jeskyně Dagmar v moravském krasu (Radek, Učitel, David, Jana)
- Soukromá exkurzní činnost (Jirka)